

2016-01-01

Hehe, nálunk már 2016 van! :)

BUÉK!

Újévi punnyadásként egy kis Star Wars induló, oszmán verzió:

[iframe width="560" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/cqarvCC6rqI" frameborder="0" allowfullscreen]

Így legyen boldog új évünk! :)

ui: a blog folytatódik, amint újra megtaláljuk a billentyűzetet...

2016-01-04

Itt az új év hurrá!

De azért még nem mindenkinek sikerül fókuszálni....

Így átmenetnek egy jó kis újévi statisztika a blog látogatottságáról (megtudjátok, mit látott a Nagy Testvér!).

Ez pedig azért jó.....öööööö (mert fényezem magamat) öööö.... mert sok érdekes oldalt lehet vele találni!

(huh! sikerült megfogalmazni.. pedig csak a Google keresője miatt csinálom)

A blog 2009. februárjában indult. Azaz az idén lesz 7 éves! Mint a mesében! :)

Az ötlete a c. blog adta, miszerint a mindennapi őserdei napokat lazán is le lehet írni. És igen, tényleg érdekes lehet a mindennapi őserdei élmény. Isztambul pedig olyan nagyon nem is különbözik az őserdőtől...

Úgyhogy gondoltam, miért is ne... elkezdtem írni. Először csak a családnak, és a barátoknak. Majd pedig, miután ki tudja hogyan, rátaláltak az oldalamra, a nagyközönségnek.

Egy darabig eltartott a blog forma kiválasztás, kinézet összekalapálása. Végül az első oldal 2009. február 23-án, egy hétfői (esős) napon jelent meg. . Akinek kedve van, itt kezdje az olvasást!

Ezt 1828 bejegyzést követi. A bejegyzések hossza eléggé változó. De tudományos hasraütéses módszerrel kiszámoltuk, hogy átlag másfél (könyv)oldal egy bejegyzés (elvileg meg tudjuk számoltatni a betűket, és akkor megkaphatjuk a tényleges oldalszámot). Ez kb. 2700 oldalt jelent. Jó vastag könyv lenne belőle! :)

Abban biztos vagyok, hogy ezt a tetemes mennyiséget azért nagyon kevesen olvassák végig. Erről nincs is pontos statisztika (vagy csak nem találtam meg). Egy-két tippem van, kik azok, akik tényleg végigrágták magukat ezen az irományon. Nekik külön köszönet (amiért túléltek)!

Akik viszont belevágtak, belekukkantottak, néha-néha olvasgatják, vagy csak 1-2 infót szemezgettek, elég sokan vannak:

676.776 olvasó

2015. december 31-ig bezárólag

Akár lehetne valami jópofa telefonszám is.

Elvileg a rendszer tudja, ki az, aki visszatérő, és azokat nem számolja kétszer-háromszor. De lehet, hogy nem így van. Mindenesetre ez jól néz ki, nekem tetszik. :)

Ez amolyan enyhe utalás azoknak, akik Törökországgal kapcsolatban szeretnének jó pénzért hirdetni - léci léci léci - többiek a jobb oldali Donate gombbal támogathatnak - az abból összegyűlt összegből lett már tűzoltó autó Árpinak, meg gumi T-rex is. :) Nagyon örült neki!! Köszönjük!!! :)

2015-ös évben összesen 155.349 olvasónk volt. Ez csak ezer emberrel marad alul a 2012-es rekordtól. Az egy kiugróan magas év volt, köszönhetően annak, hogy az RTL-Klub nem várta meg, míg a lelövik a poént, helyette reklámok voltak. Nagyon hálásak vagyunk nekik!

A Tiltott szerelem oldal ezzel együtt a leglátogatottabb bejegyzés: 65.000-en nézték meg (remélhetőleg ennyien el is olvasták)

2015-ban nagy valószínűség szerint sikerült volna megdönteni a 2012-es rekordot, ha a törökök nem lövik le az orosz gépet az utolsó pillanatban. A Karácsony miatt egyébként is visszaesik a látogatottság, de itt most erősen látszik az emberek inkább máshol szeretnének nyaralni. A napi kb 350-400 látogató azon a bizonyos napon visszaesett 80-ra.. Cserébe én viszont megtudtam, hogy kb mennyien vannak a törzsolvasók. Szóval megint csak én jártam jól! :)

Ha már egyébként is az oldal látogatottságát növelőket kezdtem felsorolni, akkor mindjárt velük is folytatom. Nagy köszönet az alábbi oldalaknak, akiktől rengeteg látogatót kapunk nap-mint-nap (köztük sokan hosszabb-rövidebb ideig állandó olvasók is lesznek)

és

Index fórum

Sok sok köszönet illeti a társ oldalakat is, ahonnan szintén rengeteg (100+) látogató érkezett az elmúlt évek alatt. Remélhetőleg tőlem is hasonló mennyiségű ember érkezett hozzájuk!

Ha esetleg valakit kihagytam volna, bocsánat

No és akkor lássuk végre a legnépszerűbb oldalakat!

A már fent említett messze a vezető a 65.000 feletti olvasottságával. Érdekesség, hogy viszont a fizikailag létező, hogy hol található Isztambulban, már csak 767-an voltak kíváncsiak. De ezt betudom annak, hogy mára az emberek belerázódtak annyira az internetbe, hogy segítség nélkül is könnyen megtalálják.

Meg persze az is hozzátartozik, hogy a Tiltott szerelem ház bejegyzés 2015-ben készült, 3 évvel a sorozat után. Így aki akarta, addigra már meglátogatta a házat. E mellett érdemes azt is megemlíteni, hogy a Tiltott szerelem c. oldalt 2015-ben már csak 3.600-an nézték meg. Míg 2012-ben 30.000-en érdeklődtek.

A második legnépszerűbb oldala a . Őt 18.000-en nézték meg 2013-óta. Még abban az évben 10.000-en (Tiltott szerelem ekkor már 3.000 volt), 2014-ben 5.000-en, és 2015-ben 2.000-en.

Érdekesség, hogy 2015-ben a Tiltott szerelem népszerűbb volt, mint a Szulejmán. De ennek ellenére a 2015-ös pálmát nem ő vitte el.

Ez azért jól mutatja, ha török sorozatokba fognék, főleg spoiler-ezésbe (elmondani előre, mi fog történni), akkor hatalmas lenne a látogatottságom. Csak hát sorozat nézésre végképpen nem marad időm. De ha valakinek van erre ideje, akkor ezzel igencsak nagy látogatottságot lehet összeszedni.

Harmadik legnépszerűbb oldal a c. bejegyzés 11.000 látogatóval. Ennek azért örülök, mert szerintem hasznos egy oldal lett. Remélem, az olvasók is így találták!

A negyedik viszont a nagy átkom, a , szintén 11.000 olvasóval. Ezt azért nem szeretem, mert egyrészt elavult. Másrészt pedig vannak már jobb oldalak is. Pl. meg . De igazándiból a második sem lett elég jó. Mert sokkal egyszerűbb a program, ahol beírjuk a hotel címét, kiindulási pontnak a Sabiha Gökçen repülőtérre, és még az érkezési időpont + 60-90 percet. Ez pedig megmondja a legegyszerűbb útvonalat. Ha pedig nem akarunk vele vacakolni, akkor behoz minket kocsival. Még a webcím is egyszerű: isztambultranszfer.hu.

De valahogy nem tudok szabadulni attól az oldaltól (nem mellékesen a kérdezők általában el sem olvassák az oldalt). Még 2015-ben is ő volt a legnépszerűbb 6.600 látogatóval...

Így ha valakinek van bármilyen ötlete, miként lehetne tőle megszabadulni, szívesen várom! Igen, én is gondoltam arra, hogy letörlöm. Bár így elvesztek évi 6.600 látogatót, de nyerek évi több tíz órai szabad időt, amit a blogra fordíthatok. A levelekre a válasz egyébként is az

volt minden esetben, hogy beírtam a hotel címét a Trafi-ba.

Egyébként a blog célja nem a látogatószám növelése, hanem a szórakozás. Az olvasóknak, és az íróknak is.

Menjünk tovább: Az ötödik az (10.000 olvasó / 1.700 db 2015-ben). Ennek nagyon örülök, mert nem egyszerű török nyelvtanulással kapcsolatos anyagokat találni. Örülök, hogy ezzel segítetek.

Itt azért jó lenne egy olyan is, hogy melyik kategória volt a legnépszerűbb... Hátha a többi török nyelvtan is kedvelt. Nekem egyébként a kedvenc kategóriám a történelem. Azok jól szoktak sikerülni. De vannak külön is.

Kétség kívül a turistakalauz is roppant népszerű, és szerintem ő is hasznosra sikerült. Mi sem mutatja jobbak, minthogy a -t majdnem 10.000-en tekintették meg eddig. 2015-ben 2.000-en. Ő az a kategória, amit szeretnék az ba átvinni. De az rengeteg olyan időt igényel, még inkább koncentrációt. Az utóbbiból pláne nem állunk elég jól...

Következik a kedvencem, a . Ő a hetedik. Szintén majdnem 10.000 olvasóval. 2015-ben pedig majdnem 3.000 olvasóval. Nekik most is, mint minden évben, jó étvágyat kívánunk. Örülök, hogy ő még mindig népszerű! Aki nem olvasta, ne hagyja ki.

A további oldalak már mind 5.000 látogató alatt vannak. A legtöbbjük sajnos olyan, amit ha lett volna időm jobban kidolgozni, biztosan népszerűbbek. Ilyen, mint a , vagy az . Jó látni, hogy az élbolyban további nyelvi oldalak is vannak, mint pl. a . És itt találjuk az egyik legjobb történelmi oldalt is, az . A másik legjobb sajnos messze a sor végén található (173 olvasó), az Ezt mindenképpen olvassátok el, mert szerintem nagyon jó lett!

Nagyjából hasonló a 2015-ös toplista is. Arról már beszéltünk, hogy a Tiltott szerelem továbbra is az élen áll, míg a Szulejmán jócskán visszaesett. Ami ez első 10-be bekerül az is, 2.000 olvasóval. Lévén, hogy ez 2014-es cikk, a korábbi években nem igazán sokan látták.

Legyen egy negatív rekord is: - 164 olvasó. Ez annyiban jó hír, hogy azért minden oldalt legalább 165-en elolvastak.

Gyors áttekintés az Isztambul Enciklopédiára, ahol 62 oldal (többnyire történelmi látványosság leírása) található

Érdekes látni, hogy az Ayra-ra többen kíváncsiak, mint a Rakı-ra. Úgy tőnik, az utóbbit többen ismerik. :)

Őt 88.000-en nézték meg a 2012-es indulása óta. 2015-ben 33.600-an. Ha ezt egyszer sikerül feltölteni, tényleg roppant hasznos lesz. Majd valamikor...

Árpi! Szállj le a nyakamról! Imi! Ne rágd meg az ujjamat!!

Nem tudom, melyik isztambuli útikönyvből adtak el ennyit... Főleg, amikor még csak a 10% volt kész... Van valakinek kedve beruházni? :)

További érdekességek (Google "Nagy" Testvér tollából):

Átlag 1,75 oldalt olvas el egy ember. Azt mondják, az 1,2 már nagyon jó. Ó! És átlag 3 perc alatt olvasnak el egy oldalt. A megírásuk pedig átlag 60-90 percet igényelnek + kutató munka 60-240 perc (ebből is látszik, hogy fejből írni mindenféle zagyvaságot sokkal egyszerűbb).

A statisztika azért néz ki ilyen rosszul (mármint alapállapotban is az 1,2 oldal/látogató), mert nagyon sokan bele sem néznek az oldalba, majd elkapcsolnak. Ez azt jelenti, hogy 10 másodpercnél kevesebben töltenek az oldalon. Ez a Google látogatónál a 2/3-ot jelenti. A lassabban elkattintók (11-30 másodperc) jóval kevesebben vannak: 2%

Ha a tényleges olvasókat nézzük, akkor ők, vagyis ti, 1-30 percet töltötök itt. Ebből a csúcs 4-10 perc. Csak hogy tudjátok, mire használjátok az időtöket. :)

További nagytestvéri érdekességek:

Az olvasók 70% nő

Az olvasók 27% 25-34 éves. Ne kérdezzétek, ezt honnan tudja a Google...

A legtöbb látogató ezeket szereti (ezt se kérdezzétek, honnan derült ki)

Filmek

Sorozatok (na ugye Tiltott Szerelem!)

Utazás (Isztambul...óóóóó...Isztambul)

Sütés-főzés ()

Meg a híreket

A legtöbben Magyarországról (78%), Törökországból (5%) Romániából (3%), Egyesült Királyságból (2%), Németországból (2%), Szlovákia (1%), Ausztria (1%) és USA (1%) olvasnak minket. Volt egyszer egy olvasónk a Saint Vincent és a Grenadine-szigetéről is (Vatikánból még nem).

Elég sokan, 25% nézi az oldalt mobil telefonról, és 7% tabletről.

A mobilok között az iPhone vezet (verzió nélkül) 18%-al. Míg az Androidnál a Samsung S5 (2%). Az Androidosoknál a toplistára van Samsunggal. De ott van az élen egy LG Optimus L7 II (1,5%)

Legtöbb keresőszó: Isztambul (naná!), Tiltott szerelem, Köfte, Szulejmán

A Google keresőben a 9. helyen vagyunk.

No, ennyi statisztika szerintem elég lesz. A végén még tényleg megünjútok, és akkor senki se fogja elolvasni a köszönetnyilvánítást.

Köszönjük minden olvasónak, hozzászólónak, ötletadónak, kritizálónak (negatív kritizálónak is), pontozónak (macskázónak), linkelőnek, adományozónak.

És külön köszönet a fő anyagi szponzorunknak, -nak! Aki tényleg jó áron hozza be az embereket a reptérről, és még magyarul is tud! Sok minden másban is segít, pl. szállást ad.

Ötszáz éve spanyolországból törökországba

Pesten és Budán már a középkor évszázadaiban is jelentős zsidó közösség élt, amely különösen Mátyás király uralkodása alatt és a török hódoltság korában virágzott. A 17. század végén, a török kiűzésekor azonban közülük is sokan estek áldozatul a háborúknak, illetve sokan elmenekültek, így a 18. század elejére alig maradt zsidó - origo (<http://www.origo.hu/tudomany/tortenelem/20140730-ilyen-volt-a-budapesti-zsidóság-helyzete-az-elmúlt-évszázadokban.html>)

https://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_Turkey

Ottoman Empire period

Throughout its history, the Ottoman Empire welcomed altogether hundreds of thousands, maybe millions, of after 1492; political and confessional refugees from Central Europe: Hungarian revolutionaries after 1848, Jews escaping the and later the , and from the Russian Empire, fleeing the USSR in the 1930s;

See also

2016-01-05

Meg már el is ment...

Hosszú ígéretések után végre megérkezett a hó Isztambulba. Ráadásul milyen pontosan! Mondták, hogy csütörtökre itt lesz, és itt is volt!

Bezzeg amikor a villanyszerelő elvitte a csillárt, hogy 5 perc alatt megszereli! Azóta se készült el, pedig az még 2012-ben volt...

No tehát december 31-én megérkezett a hó. A HÓ! Pont szilveszterre. Az újévbe mi akár át is csúszhattunk volna! Főleg, ha ezen az utcán akartunk volna lejutni a városba.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Hó Isztambulban[/caption]

Egyébként nem olyan vészes ez az út, mint amilyennek látszik. Legalul ugyanis mindjárt 3 ATM is található a szemközti betonfalon. Így ha nem sikerül megállni, lesz elég pénzünk a kocsijavítására.

Néhány nap alatt fél Törökországot ellepte a hó. Isztambul belvárosában olyan 15-20 cm hó lehetett. Ami rossz hír azoknak a riportereknek, akik hetek óta a környező hegyekben sátraznak, hogy elsőként ők tudósítsanak az Isztambulba érkezett hóról.

Egyébként Isztambulban viszonylag kevés hó esett. Máshol sokkal több volt. Bár az idén nem sikerül belefutni olyan izgalmas képekbe, mint pl. a ház teteje alig látszik a ki hóból, stb... Az idén inkább az volt az izgalmas, hogy gyorsan ellepte az ország nagy részét. A Török Légitársaság több, mint 100 gépet volt kénytelen törölni.

Magában Isztambulban a hó egy különös formában jelenik meg. Talán mindenki ismeri a , ahol a jó lány kirázza a takarót, mire a városban szépen szállingózni kezd a hó... No, Isztambulba viszont a rossz lány bedobálja az összes párnát!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Itt már a zászlónak sincs kedve dolgozni[/caption]

A hó gyorsan jön, és igencsak meggyőzően. Hirtelen kapunk egy hóvihart, ami betemet mindent. Majd 2-3 nap alatt elolvad, és kezdődhet a nyár. Szinte minden évben van néhány ilyen nap.

Ez pedig érdekes helyzeteket szül.

Gondoljunk bele, mekkora kavarodást jelent már néhány hópelyeg egy olyan közepes

méretű városban is, mint pl. Budapest. Itt viszont naponta kb. 8 millió ember utazik át egyik földrésről a másikra. Amikor viszont megjön a hóvihar, akkor a hajóforgalom szünetel, mert a hajó elejét sem lehet látni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ott van a Kislány-torony valahol... Kérjük, nem elütni![/caption]

Ráadásul a hidakon sem jobb a helyzet. Még békés időben is komoly szelekkel kell számolni. Hát még hóviharban! A hidakat nem szokták lezárni, mert a hóesés első órájában úgymint belepi a kocsikat, és akkor senki se tud feljutni. Nem érdemes a lezárással vacakolni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ugyan az a látkép tiszta időben[/caption]

Így aki az Európai oldalon maradt, az jobban is teszi, ha ott várja ki, míg az idő kitombolja magát. Utána átmegy a napfényes hídon.

A helyzet könnyítésére ilyenkor szünet van az iskolákban. Így minden gyerek duplán várja a hóesést. Ráadásul a tél csak 3 napig tart, így külön jól jön nekik, hogy ezt az időt a hókotrók szabotálásával (hóember építése az út közepén) tölthetik, nem pedig az iskolában.

Érdekes megfigyelni, ahogy a három nap alatt fejlődnek. Elején még csak amolyan pancsolós módon legyezgetik a havat egymásnak. De a harmadik nap végére behozzák a technikai lemaradást: megjelennek a betonkemény hóvárak is.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Ez még februárban volt. Semmi sem változott[/caption]

Szánkóra viszont nem érdemes költeni évi három nap miatt. Főleg a tárolása nem egyszerű. De nem is kell, mert ilyenkor el lehet csenni a nagymama tepsijét, vagy szennyes kosarát. Azokban is jókat lehet csúszni. És hol? Jóformán bármelyik utcában! Elég meredek ezek ahhoz, hogy kocsival ne is próbálkozzanak vele.

Az idén viszont elég húzós influenza járvány volt pont ezekben a napokban. Az utcákon alig volt gyerek. Hóembert pedig egyet sem láttunk. Találtunk helyettük sirályt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Hó Isztambulban[/caption]

Meg egy olyan mozgólépcsőt, amit ellepett a hó. Hiába, minek hagyták kint estére?

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Hó Isztambulban[/caption]

Tehát itt járt a hó Isztambulban. Ahogy jött, úgy el is ment. Bár azt mondják, lesz még 1-2 ilyen nap február végéig.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Simit! Simit! Havas simit![/caption]

2016-01-06

Mai bejegyzés influenza miatt elmarad...

2016-01-08

Az újévi punnyadásnak vége. Ideje, hogy valami súlyosabb témába nyúljunk.

Leginkább a külföldi sorstársakat kérdezem, ők mit gondolnak erről a témáról?

Érdemes Karácsonykor hazamenni Magyarországra?

Egyik részről persze, hiszen Karácsony, együtt a család, stb... fenyőfa, ajándékok, sütemények, otthon melege, stb... Ez így szép és jó.

De tényleg december 24-én kell hazamenni ünnepelni? A Karácsony eredetileg egyébként is január 6-án volt. Csak 325-ben az első nikaiai zsinat döntése alapján került december 25-re...

Mi olyan helyen lakunk, ahol hivatalosan nincs Karácsony. Ami egyben azt is jelenti, hogy a decemberi hajsza nem ér véget 24-én, hanem egészen 31-ig tart. Így eleve ez a legnehezebb időszak arra, hogy magára hagyjuk a munkahelyet (nélkülünk meg úgyse dolgozik senki). Az iskolában hivatalosan nincsen szünet. Az majd január végén lesz. Akkor viszont 2 hét!

Tehát elindulni nagyon nehéz. De mondjuk megoldható. Cserébe pedig mit látunk a túloldalon.

A Karácsony előtti időszakban a boltok nyitva vannak, de utána nem. Amíg nyitva vannak, akkor pedig hatalmas a tömeg. Nem ritka, hogy a kasszánál 20-30 percet kell sorban állni. Az akciók nem egyértelműek: van ahol Karácsony előtt, van ahol a két ünnep között, van ahol januárban érdemes inkább vásárolni. De legalább vasárnap minden nyitva van! Itt jegyezném meg, hogy a vasárnapi zárva tartással elég komoly mennyiségű bevételtől esik el az ország. Mi komoly mennyiséget szoktunk elkölteni otthon (többet, mint míg otthon éltem). Ráadásul ez 100%-ban külföldről érkező pénz, nem pedig Magyarországon megtermelt fizetés. Nekünk korlátozottak a napjaink. Nem tudjuk azt megcsinálni, hogy a vasárnapi vásárlást másik nap pótoljuk. Így az a nap teljesen kimarad. Régebben 9 napra jöttünk (szombattól vasárnap), de most már csak 6 (hétfőtől szombat) napra. Legalább 20%-al kevesebbet költünk... Tehát vásárlás szempontjából nem az ideális időszak ilyenkor Magyarországra menni. De a múzeumok is leginkább zárva vannak, és a medve is alszik az állatkertben. Az idő pedig legtöbbször olyan, hogy nem lehet gyerekekkel kimenni. Tehát maradunk a lakásban.

No de se baj, mert ott vannak a régen látott barátok!

Tényleg ott vannak? Nem tudom, nektek, mi tapasztalatotok, mi úgy látjuk, hogy ez az időszak, amikor senki sem ér rá. Vagy még a Karácsonyi hajításban vannak, vagy már ők is a

rokonokat hajkurásszák. Ilyenkor sokkal nehezebb egy baráti találkozót összehozni, mint mondjuk nyáron.

Egyetlen előnye van, hogy ilyenkor azok is hazajönnek, akik szintén külföldön laknak, így velük is lehet találkozni. De ők is be vannak havazva ilyenkor. Így örülünk ha 4 emberrel sikerül találkozni.

Így végül mi marad? A közeli család, a Karácsonyfa, meg a sütemények. Ezeket akár január első hetében is megcsinálhatjuk.

Az egyetlen, ami nem pótolható*, az a karácsonyi hangulat, ami ilyenkor ellepi a várost. Szerencsére a díszítés még sokáig megmarad sok helyen.

Ti mit gondoltok? Érdemes Karácsonykor hazamenni? Vagy inkább csak nyűg az egész?

*Lassan egyébként érdemes inkább Isztambulba jönni karácsonyozni. Itt minden évben egyre nagyobb buli van!

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Karácsonyi vásár a Zorlu Centerben[/caption]

Minden megoldható, csak össze kell haverkodni a hentessel

Magyarország: ilyet nem tudok, mert nincs a rendszerben

2016-01-11

Északi országokban szokás, hogy több fiatal ücsörög egy jó meleg helyen. Aztán egyszer csak felkapnak egy üdítőt, majd pucán kirohannak a hóba, hogy megmártózzanak a jeges vízben.

Ehhez hasonló Isztambulban (és immár Izmirben is) is történik. Csak ezt úgy hívják, hogy Karácsony.

A Karácsony eredeti napja január 6-ra esik. 325-ben az első nikaiai zsinat döntése alapján került december 25-re. Az örmény keresztények ma is december 6-án ünnepelnek. A görög (ortodox) keresztényeknél viszont a sors fintora, hogy náluk január 7. lett. Ők ugyanis szintén december 25-én karácsonyoznak, csak az ő naptárjuk kicsit eltolódott az évszázadok során.

Most viszont, január 6-án, a görög keresztények, az isztambuli pátriákra vezetésével, megünnepelték a Jézus születését (más számítások szerint pedig a Vízkeresztiséget). Ennek a ceremóniának egyik része volt a keresztért úzás.

A ceremónia egyik pillanatában Bartholomeos pátriárka bedobta a fakesztet a jeges vízbe, mire bátor fiatalok beugranak, és egymással versenyeznek, ki hozza ki hamarabb. Az idei nyertes a 28 éves Nikos Solios volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Úzás a keresztért - Forrás: Hürriyet[/caption]

A pátriárka ezért természetesen hálás volt, és megköszönte a hős fáradozásait. A riporter is készített egy gyors interjút.

- Milyen a víz?

- Hideg!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Aki a keresztet megtalálta - Forrás: En Son Haber[/caption]

Ez a ceremónia négy dolgot szimbolizál egyszerre:

Jézus keresztségét

Jézus megkeresztelését a Jordán folyóban

Jézus születését

és a látogatását a magisztrátusoknál

Ennek a szokásnak az eredetét egyelőre nem sikerült megtalálni. De az biztos, hogy nagyon régi. 1922-ig (amikor a görög kisebbség megfogyatkozott) még Izmirben is minden évben

megrendezték a kereszt úszás ünnepséget. 2016-ban ezt újra felelevenítették. Ott azért jobb idő volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Izmirben is megtalálták a keresztet. Forrás: Sabah[/caption]

Isztambulban eredetileg az Aranyszarv-öbölben úsztak a bátor férfiak. De a XX. században annyira elszennyeződött, hogy oda ember be nem akart ugrani. Pláne a szent keresztet bedobni nem akarta senki bedobni. Így sokáig Çengelköy kikötőjében rendezték az ünnepséget.

Az Aranyszarv-öböl viszont végre megtisztult, így ismét lehet úszni a vízben.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Itt ugrik mindenki a vízbe! - Forrás: agos.com[/caption]

2016-01-12

Ez bizony nem Photoshop. Ez tényleg narancssárga citrom!

[caption id="attachment_9393" align="aligncenter" width="338"] Igazán érett citrom[/caption]

Isztambulban két dolog miatt szeretem a telet:

12-15 fok van (és süt a nap!)
Ilyenkor érett a citrom igazán

Bizony, ilyenkor könnyen találni olyan citromot, ami narancssárga! Pont úgy néz ki, mint a narancs. De mégis citrom. És az íze is sokkal, de sokkal finomabb.

Persze attól még citrom marad, savanyú, stb... De össze sem lehet hasonlítani azokkal a zöldes citromokkal, amelyek Magyarországon kaphatóak.

Szerencsére Isztambul már a mediterrán részben leledzik. Ez pedig azt jelenti, hogy citromot találni egyáltalán nem nehéz. Sőt! Még olyankor is citromhoz jutunk, amikor egyáltalán nem akarunk.

A török ételekben a citrom nagyon is központi helyet foglal el. Ott lökdösődnek egymással a dobogó tetején az olívával meg a joghurttal és persze a hússal. Csak neki valahogy rosszabb a reklámja, és nem olyan híres.

Citrom kerül a lahmancu-hoz. Citrom kerül a çig köftéhez. Sok kebabhoz is adnak egy citromot, hogyha kedvünk van, jól megáztassuk benne. És persze a saláták fő ízesítője is a friss citrom.

Időnként pedig igencsak érdekes helyen találkozunk vele: a húslevesben! A törökök szerint nincs is jobb a téli (milyen téli?? 14 fok van!) hidegben, mint egy jó citromos húsleves! Jó étvágyat nekik...

Mint láthattuk, a citrom a saláták fő ízesítője. Ecettel nagyon ritkán találkozni, már-már az egzotikus kategóriába tartozik. Olyankor pedig a balsam ecetet használják.

Persze a közértben van ecet (citromlé viszont nincs, csak limonádé, de azok meg eléggé bénák). Általában 4-5-6% alma vagy más gyümölcs ecet. Aki viszont velem együtt a 20%-os ecet társaságában nőtt fel, az tudja, hogy az 5% bizony édes kevés. Mármint ha pukkanó lufit vagy más mókát akarunk csinálni.

No meg sajtót. Esetleg mást, amihez igazi (ráadásul ízetlen) ecet szükséges.

Szerencsére ez itt Isztambul, ahol nincs olyan, hogy nincs olyan. Így igazi, de még mennyire igazi ecetet lehet találni a fűszerárusnál! Ehhez képest a 20%-os tényleg az óvodások játékszere. Mert ez bizony keményen a vegyi labor kategóriába tartozik. Őt úgy is hívják, hogy sirke ruhu, azaz az ecet lelke! Kb. 60%-os!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az ecetünk kimarta magát a kupakon keresztül. Felfelé![/caption]

60%? Hát az hogy lehet? 42% fölé nem könnyen lehet menni, mert a víz csak ennyit képes befogadni. De ebbe a kis üvegcsébe a dzsinn - török módszerrel, alkudozással - 60%-ot bepréselt! Próbál is megszökni. Nekünk egy idő múlva (kb. 2 hónap) a kupakot átmarta, és megszökött.

Egyébként tényleg roppant veszélyes. Elég egy kis szippantás, hogy napokig ne érezzünk semmit, és az még a szerencsésebb esett. Ha belegondolok, hogy én a zsebembe vittem ezt haza... Csak óvatosan vele!!

Inkább maradjunk a jól bevált citromnál. Főleg ha ilyen szép narancssárga mostanában!

2016-01-13

A modern kori feljegyzések 1995-ben látták először a szörnyet a Van-tóban. És azóta többször is előkerül.

De érdekes módon ez inkább csak a kételyeket növeszti, mint a bizonyítékokat.

Musztafa ugyanis olyankor mindig rejtélyes módon eltűnik. Mindig.

Ali ágyában pedig békatalpat találtak. A felesége egyelőre nem nyilatkozott, hogy ennek a hírnek inkább örüljön, vagy sírjon. Ő másra számított, de ezt már az esküvő utáni napon is elmondta.

A szörny 50 m hosszú. Már mint a víziszörny.

Ezer és egy ember bizonyítja hitelesen, esküdzik családjára és anyósára, hogy látta a krokodilt a vízi szörnyet 1995-ben, azon a bódulatosan jó nyári éjszakán.

És ezer és egy ember esküdzik szintén az anyósára, hogy nem látta rajta a made in china feliratot. És nem rokonai egymásnak, és nem ígért nekik Musztafa ingyen raki-t a sarki kiskocsmába.

És a két csoport bizton állítja, hogy nem ugyan az, és nem is ismeri egymást.

Ezek a kiindulási hiteles információk a 23-fős van-tói kis faluból.

Jah, és is, de az azóta eltűnt... Így most még sincs.

A szörnyet hivatalosan 1889. április 29-án látták először. És ezzel aznap mindjárt az újságok címlapjaira is került. Utána viszont sokáig, egészen 1995-ig nem látta senki.

[caption id="" align="aligncenter" width="350"] Szörny a Van-tóban (1889) - Forrás: tarihi olaylar[/caption]

A képen egyébként jól látható, hogy a szörny a sapkákra vadászik. A hosszú eltűnése, majd a hirtelen előkerülése és folyamatosan jelenléte egészen biztosan összefüggésben áll a divattal.

Maga a történet viszont sokkal régebbi, egészen a 6. századig nyúlik vissza. Ekkor ugyanis egy örmény isten, Vahakn járt a tó partján, és betért a helyi kebab árushoz. Már éppen megkapta volna az ebédjét, amikor a tóból kinyúlt a szörny (akkoriban éppen sárkány), és elragadt a finomságokat. Vahakn azonban nem hagyta ennyiben. Fogta magát, és utána ment. Bár az ebédet nem sikerült a szörnyből kiverkednie, de végül a hosszú csúfságot is nyársra húzták, és megették. És ezzel egyszer és mindenkorra megoldták a szörny kérdést.

Igen ám, de a szörny 1995-ben mégis visszatért. Legutóbb 2014-ben látták. Még egy

tudományos csoport is leutazott (a Musztafa barátai nevű helyen szálltak meg), hogy tanulmányozzák az esetet.

Egyesek szerint viszont ez az egész szörnyes dolog csak kitaláció, hogy ezzel növeljék a turizmust. De ezer és egy ember szemtanúja rá, hogy aki ilyet mond, azt a szörny reggelire felfalja. Nekünk pedig eszünk ágában sincs megkérdőjelezni a létezését. Innen Isztambulból pl. egészen jól látszik. Most éppen integet. Sőt! Én javaslom, hogy hívjuk is meg, úszkáljon egy kicsit a Balatonban is. Biztosan feldobná a turizmust. Hiszen ki ne akarna egy jó kis selfie-t a szörny hasából?

Van-tavi szörny minden esetre nagyon népszerű. Van városában még szobrot is kapott. Ha jól tudom, nem is egyet.

Ezen kívül a The Secret Saturdays nevű rajzfilmsorozatban a The Unblinking Eye, a Destination Truth (3 évad, 5 részében) és az Animal X (3 részében) sorozatokban is felkérték szereplőnek.

Mindeközben Isztambulban, a Boszporuszban aztán tényleg minden van. Még titkos tengeralattjáró is. De aranyos buksijú hosszúnyakú-hosszúcsápú szörnyet nem látott senki. Igazándiból nem is tudna hova elférni. De egy szörnyes esemény mégis történt.

2013-ban Üsküdar közelében, Muzaffer Balcı, más néven az öreg halász, kifogott egy 800 kg-os cápát. Ezt hazavitte, feldarabolta, és szétosztotta a szegények között. Ezzel pedig a Boszporuszi szörnyvadász néven bekerült az újságokba. Cápát sem előtte, sem azóta nem láttak Isztambulban. Ami azért jó hír azoknak, akik majd .

2016-01-14

- Maga meg mit téblábol itt az út közepén?
- Én UTAS vagyok!
- Az más... tessék csak felszállni!

Az isztambuli turisták egyik kedvence - a látnivalók, a kebab meg a szőnyeg mellett (nem is akartam szőnyeget venni!! Ez meg hogy került hozzám??) - kétségek nélkül az Istanbulkart.

Az Istanbulkart az a bankkártya formájú és alakú (bár az én esetem ez már a minden irányban deformálódottat jelenti) kártya, ami lényegében a buszjegyet helyettesíti. Meg a villamosét, hajóét, stb... Nem minden közlekedési eszközre jó (pl. dolmuş-ra nem), de a legtöbbre, ami el akar ütni, arra igen. A teljes lista, hogy mely járművekre használható, .

Ez a kártya lényegében egy NFC chip. Ami azért jó, mert az ilyet akár mobil telefonnal is el lehet olvasni. Így kiderül, hogy a buszjegy a parkoló jegyként is működhetne. De egyelőre ez az része még megy.

Más része is jó az NFC-ben, de arra meg nem akarok kitérni.

No de a kártya nemcsak a benne lévő extra tartalom miatt használható másra is. A tervek szerint (bár most már jó porosak ezek a tervek), sok minden másra is jó lesz. Pl. múzeumi belépésre. Amolyan általános turista kártya.

Itt persze olyan akadályok vannak, hogy más társasághoz tartozik a tömegközlekedés meg a múzeum. És valahogy senki nem örülne annak, ha az ő pénzét a másik kezelné. De az ő viszont szívesen venné, ha másoknak a pénze is nála lenne...

Így egyelőre csak ilyen extra csak a nyilvános WC (csak néhány ilyen van).

Ami persze jó, hiszen akkor is ki lehet menni (illetve be lehet menni), ha éppen nincs egy vasunk se. Max. ha túl sokat kell kimenni, akkor gyalog megyünk vissza a hotelba.

Másrészről viszont az Istanbulkart nagy értéke, a kedvezmény, nem használható a WC-k esetében. Nincs olyan, hogy 2 WC után 50% kedvezményt kapunk a harmadikra. Vagy hogy 2 óra buszozás után olcsóbban lehet kimenni... Semmi ilyesmi nincs. Így pedig hát...

De viszont az Istanbulkart-nak van egy teljesen más szerepe. Hatalmat ad! Óriási hatalmat ad.

Amikor a busz teljes sebességgel nekiment Superman-nek, akkor Superman csak annyit ért el, hogy ő nem tört össze, meg a ruhája sem lett piszkos. Bezzeg ha felmutatta volna az

Istanbulkart-ot, akkor a busz magától megállt volna.

Mert bizony az Istanbulkart-nak hatalma van. Ez a galaxis stoppoló isztambuli megfelelője. Vele bármilyen buszt meg lehet állítani. Mert ha kártyánk van, utasok vagyunk!

Ha kiállunk az út közepére, és felmutatjuk, akkor a busz ott megáll és meglapul. Mi pedig felszállhatunk rá. Akkor is, ha nincs megálló a közelben.

A következőben ezt a hajóval is kipróbáljuk. Csak még hideg a Boszporusz..

2016-01-15

Péntekre, de még inkább hétfővégre egy kis lazulásnak.

Isztambul, eredeti nevén Konstantinápoly*, még ma is sok helyen ezen a néven szerepel a térképen. Holott ez nem helyes.

Ezt elégelte meg 1953-ban a The Four Lads nevű együttes, aki évfordulójára írt egy dalt.

Melynek címe:

Istanbul (Not Constantinople)

Őket itt lehet meghallgatni.

[iframe

src="https://embed.spotify.com/?uri=spotify%3Atrack%3A5BlGj4YRVJAQHVLlpaSnUI"
width="300" height="380" frameborder="0" allowtransparency="true"]

Ha pedig hallgatás közben a helyes férfiakat is szeretnénk látni (mégiscsak a blog olvasóinak 70% nő, vagy növésben van)

[iframe width="420" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/Wcze7EGorOk"
frameborder="0" allowfullscreen]

Egy kicsit gyorsabb, és ezért ismertebb a They Might Be Giants feldolgozása.

[iframe width="420" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/vsQrKZcYtqg"
frameborder="0" allowfullscreen]

Ez idáig nagyon jó.

Csak hogy tél van, ki sem mozdulunk otthonról, így íme az igazi fitness, táncos verzió! Ez amolyan hétfői házi feladat.

A programmal mi magunk is végigtáncolhatjuk a klasszikus isztambuli zenét.

A Just Dance Now egy olyan speciális program, ahol a számítógépet (vagy a TV-t pl. -on keresztül) összekötjük a mobil telefontal. A képernyőn látjuk, hogy mit is kellene táncolni, mi pedig azt próbáljuk meg követni. Telefonnal a kezünkben.

Mivel a telefonban már különféle mozgás érzékelők vannak, így a program eléggé jól nyomon tudja követni, mennyire pontosan táncolunk illetve ugrálunk össze-vissza. Ha nem térünk el nagyon az eredetitől, akkor pontokat kapunk érte.

Mivel az egész rendszer hálózatban van, így a világ más pontján levőkkel táncolhatunk, és versenyezhetünk, ki tud több pontot összeugrálni.

Ha esetleg valakinek nincs lehetősége a Just Dance Now-ba belépni, akkor ezen a YouTube videón is lekövetheti a táncot:

[iframe width="500" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/XiGGusLWGR0" frameborder="0" allowfullscreen]

Végül is erre is lehet ugrálni, csak pontot nem kapunk érte. Én a zebrával szoktam lenni egyébként.

Aki viszont úgy érzi, hogy profi táncos (vagy csak szeretne fiatal hajlékony táncoló lányokat nézni - gondolván a fiú olvasókra is), nekik ezt a videót ajánlom:

[iframe width="500" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/WTO10Xgl0eM" frameborder="0" allowfullscreen]

Mindenkinek jó mozgást hétvégére! :)

* Isztambul neve eredetileg nem Konstantinápoly volt, hanem Lygos. Később lett belőle Büzasz, de az valahogy nem állt jól neki, így a rómaiak átnevezték Byzantium-nak. Majd lett belőle Augusta Antonina. Amikor viszont Nagy Konstantin felkarolta a várost, és Rómával egyenértékűvé emelte, majd még azt is meghaladta, akkor már sokan Nova Roma-nak (új Róma) vagy Alma Roma-nak (Róma 2.0) majd pedig Roma Constantinopolitana-t hívták. Majd csak ez után lett belőle Konstantinápoly.

Érdeemes átböngészni a Wikipedia - oldalát, ahol még több névvel ismerkedhetünk meg. Pl. a Csing Dinasztia alatt hívták Kangsitanyinuoge'er-nek (康思坦貽諾格爾). Ma pedig Junshitandingbao-nak (君士坦丁堡). Ezt úgy jó tudni, hogyha esetleg összefutunk egy kínai turistával, és megkérdezi, hol is van éppen.

2016-01-18

Azt mondja a néni a bankban:

- Ne maradjon talpon!

Ööö... akkor én itt most eldőlök...

Pedig a néni nem akart rosszat. Csak annyit, hogy ne álljak addig, míg az ügyeket intézi.

Más instrukciót nem adott hozzá, hogy mondjuk üljek le, feküdjek le aludni, vagy csak essek ki az ablakon. De a lényeg, hogy a lábam ne érje a földet.

Mondhatta volna azt is, hogy üljek le, de nem mondta. Pedig szék is volt bőven.

Talán a kifejezés eredete a régi időkben keresendő (aztán lehet, hogy nem ott van, de jól hangzik). Anatóliában ugyanis kedvelt dolog nem székre ülni, hanem párnákra, szőnyegekre. Vagy ha már mindenképpen székre kell ülni, akkor az lehetőleg alacsony legyen. Ami alig magasabb, mint a sámlí.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Földönülő büfé[/caption]

Ez a fajta ülés mód elég népszerű. És főleg az anatólia meg a büfék esetében használják ezt előszeretettel.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szuperegyszerű büfé[/caption]

Ezeknek a helyeknek amúgy nagyon kellemes hangulata van. Amolyan mahalle-s. Mintha csak az ember leülne egy kőre az út közepén. Mondjuk sokban nem is különbözik attól.

Tehát talán innen ered az a kifejezés, hogy ne maradjon talpon!

De az is lehet, hogy a korábban, akik nem bírtak az adminisztrációra várni, inkább lóra ültek, és átmentek a szomszéd völgye egyet fosztogatni, míg az ügyintéző nő elintézte a számlanyitást. Mert abban az esetben ugye már nem talpon várakoztak, hanem lovon. De ma ez mégis hogy nézne ki, hogy üljön addig lóra!. Pláne ha az illető inkább tevéről szeretett nyilazni.

Ennek a verzióknak azért is lehetnek alapjai, mert egyre több a bizonyíték, hogy valamikor a magyarok és a törökök együtt éltek. Márpedig a magyar nyelvben olyat találunk, hogy Foglaljon helyet!

Ha tovább visszük (az egyáltalán nem szilárd talpon álló) elméletet, akkor azt kapjuk, hogy az ókori közép-ázsiai adminisztráció egyáltalán nem volt gyors (mondjuk ez a rész nem

változott az elmúlt évszázadok alatt). Az ügyfelek pedig jobb híján inkább inkább megpróbálták elütni az időt valamivel. Talán egy buzogánnyal. Vagy csak elfoglalták magukat valamivel. Vagy inkább mást foglaltak el.

Ma már mindez persze sokkal egyszerűbb. Hiszen van Facebook, meg sok bankban konnektort is találni a székek mellett.

2016-01-19

A történet szerint, aki Isztambulban jár, az nem ússza meg, hogy valamelyik sarkon valamelyik ravasz szőnyegárus ne találja meg, és ne adjon el neki pár négyzetméter kézi csomózású szőnyeget.

Ez a történet eléggé régi, és hát... sok igazság nem maradt belőle...

A magyarok egyébként is jellemzően a kis költségvetésű ajándékokat szokták külföldön venni. De mióta a válság tart (tart még? mi lett vele?), az isztambuli turisták teljesen megváltoztak az elmúlt években.

Mióta az olcsó turizmus átvette a vezető szerepet (ezt így, mindenféle statisztikai alátámasztások nélkül bátran kijelenthetem), azóta a nem igazán látni szőnyeget cipelő embereket a bazárban. Mondjuk erre azért is kicsi az esély, mert aki igényes szőnyeget vesz, az nem maga fogja azt cipelni. Pláne nem valamelyik fapadoson a farmernadrágjában felcsempészni.

Nagyon kevesen vannak, akik értékes ajándékot vesznek. Leginkább csak egy selfie fotó készül a bazárban, és kész.

A turisták átalakulásával az eladók is megváltoztak. A bazár is inkább hasonlít egy kiállító teremre, mint piacra. A termékek jelentős része olcsó. Amolyan turistának jó lesz ez is kategóriájú. Csak e miatt az embernek a végén tényleg elmegy a kedve a vásárlástól.

És akkor még ugye ott van az állandó mumus: a súlyhatár a repülón. Túl sok, túl nagy, túl nehéz, pláne törékenyt dolgot az ember csak többszöri átgondolással vesz. Vagy inkább mégse.

De viszont van valami Isztambulban, ami mit sem változott. Ráadásul a repülős súlyhatártól sem kell aggódni. Ez pedig az étkezés.

Hála annak, hogy a törökök imádnak enni, és imádnak mindenhol enni, és imádnak megállni enni, meg imádnak nem megállni és enni, Isztambul tele van étteremmel. Bár állítólag a krízis itt is érezhető, de még mindig 15.000-nél is több étterem található a városban. És ez gondolom a hivatalos, meg aminek étterem a kategóriája. Nem tudom, hogy pl. a büfék, simit-árusok is benne vannak-e a listában. A kalóz árusok (pl. kagyló és hal) viszont egészen biztosan nincsenek, pedig belőlük is legalább ennyi van. És akkor még ott vannak a zöldségesek, magárusok, ami lényegében megint csak ennivaló.

Isztambulban nehéz úgy 100 m-t menni, hogy ne találjuk valami ehetőt. Ráadásul ezek közül sokan félig szabadteriek, míg mások teljesen az utcán vannak. Főleg ezen utóbbiaknak nagy

a hírük, hiszen a sült hús illata messze száll. Ha nem jól sikerül, akkor pedig még a füstje is. Tehát nagyon is jó reklám.

Főleg, ha jönnek a tűzoltók is!

Mivel pedig a városban egymást érik az éttermek, és mindenhol sütnek valamit, ezért Isztambulnak van egy általános illata: mintha csak a konyhában lennénk.

Így persze nem vitás, hogy az ember hamar megéhezik. Úgyhogy még szerencse, hogy a közelben biztosan találunk valami helyet, ahol lehet enni.

A turista helyeken, hoteleknél, no és persze a Boszporusz partján (ott főleg a halas éttermek) mindez természetesen drágább, általában a duplája annak, ahol a törökök szoktak enni. Csakhogy ugye, ők is esznek valahol. Mégpedig 1-2 utcával hátrább.

Egészen biztos, hogyha benézünk a kisutcába, akkor ott találunk egy döner vagy kebab árust. Egy kifőzdét, ahol olcsón lehet jól teletömni a hasunkat. Ráadásul a helyiek nemcsak túléltek, hanem még vissza is járnak oda!

Persze azért olyan helyre nem menjünk be, aminek az ajtaja előtt mentőautó áll..

2016-01-20

Amikor az emberiség elkezdett a génekkel kísérletezni, akkor mindenkit azzal illesztettek, hogy majd jönnek a keresztezések: medveember, farkasember, oroszlánember, lajhárember (ilyen egyébként van!), stb...

Nos, nem úgy, nem abban a fázisba, de lényegében csak megtörtént ez is:

Isztambulban két rejtőzködő földönkívüli fajt kereszteztek.

Sokan gondolják, hogy a gyíkemberek köztünk járnak. De ha valójában űrlényeket akarunk keresni, akkor csak be kell ülni egy isztambuli taxiba. Itt található az egyik, aki magát taxi sofőrnek hívja. Míg a forgalom lévő autósok valami más állatnak. De ők nem hívják, hanem inkább el fele küldözgetik.

Ők azok a fajok, akik szuperman-hez hasonlóan teljesen más fizikai szabályok szerint játszanak. Ők is megpróbálnak repülni, de mindjárt autóval együtt. Ők ezen kívül más szabályokra is frigyet hánynak: pl. a közlekedési szabályokra.

Ők azok, akik még az előtt átmennek a lámpán, hogy az zöld lenne (ez bizonyítja, hogy lehet a fénysebesség felett is közlekedni. De legalábbis lámpasebesség felett mindenképpen). Ők azok, akik előbb felszedik az utast, minthogy annak egyáltalán eszébe jutott volna taxit hívni. Ők azok, akik bemennek szembe a szűk egyirányú utcába, ahonnan kijön 8 pótkocsis kamion. És ők azok, akik a pilóta-kézet egyben lenyelik...

Míg ott a másik idegen faj, a motorosok. Akik mindig csak szembe tudnak menni az utcákon. Akik... na de róluk készült egy is.

Ez a két faj a Földet használja csatatérnek. Általában dudálással és előzéssel próbálják eldönteni, hogy ki az erősebb.

De most valaki úgy döntött, hogy előállítja a hiper-fajt, és keresztezte a kettőt. Így született meg a Moto-taksi. Magyarul a motoros taxi.

Ez nem azoknak való, akik a nagyképernyős tv-t akarják hazavinni. Hiszen sokszor a két kezünk sem elég, hogy kapaszkodjunk. Két kéz, két láb, meg esetleg meg lehet próbálni foggal is kapaszkodni.

Az ötlet abból indult, hogy Isztambulban sok autó van. A hír szerint több, mint 15.000. Ha-ha-ha-ha! Kedves riporterünk nagyon nem ismeri Isztambult! 2014 májusában 3.284.483 jármű foglalta Isztambul útjait. Ha ezeket egymás mögé állítjuk, akkor a sor egészen a dél-afrikai Jóreménység-fokáig elérne! És ez 2014-ben volt. Havonta kb. 30.000 új autó kerül

forgalomba!

Taxiból 17.395 darab van. Ebből éppen 17.394 dudál (az egyiknek lemerült az akkumulátora, így csendben van). De a legtöbben csak 1-1 utas ül (viszont igencsak jelentős mennyiségben 6-8-12 utas ül, annak ellenére, hogy 5 személyes az autó). És hát lássuk be, ha csak ember utazik, akkor a taxi fele csak a levegőt szállítja. Teljesen feleslegesen. Miközben foglalja a drága helyet az aszfalton.

Viszont a motor fele akkora. Kevesebbet fogyaszt, mindenhol elfér (ez Isztambulban azt jelenti, hogy tényleg MINDENHOL). És ha már úgyis életveszélyes taxiba ülni, akkor már nem mindegy?

Tehát most már fel lehet ülni a motorra is, ha valahova el akarunk jutni. Mégpedig gyorsan. Pláne a rövidebb úton. Azért a mozgólépcsőn majd csukjuk be a szemünket...

Viszont kapunk bukósisakot. Ez azért jó hír, mert köztudott, hogy az isztambuli motorosok egy olyan bolygóról érkeztek, ahol bazaltból van a koponyájuk, így ők nem szoktak bukósisakot használni. De legalább mi, földi halandók, biztonságban érezhetjük magunkat.

Egyébként azért is jó motorral taxizni, mert sokkal jobb képeket lehet fotózni, mint autóból. Ott mindig elénk áll egy autó, kamion. Bezzeg motoron! Ott szabad a kilátás. Kivéve persze a már említett mozgólépcsőn...

Tehát itt egy alternatíva a városon belüli közlekedése. Mielőtt azért felszállnánk egy ilyenre, nézzük át jó alaposan a biztosításunk extrém sport bekezdését!

2016-01-21

Hosszú idő után elérkezett ez a pillanat is: Google StreetView (Utcaterkép - ahol virtuálisan bejárhatjuk a várost) immár Isztambulban, Ankarában és egész Törökországban elérhető!

Feyyaz hívta fel a figyelmemet arra, hogy bizony, a Google StreetView végre működik Törökországban. Már oly régóta várjuk, hogy teljesen elfeledkeztünk róla. Régen megszoktuk a Yandex-et (róla is lesz majd pár szó). Pedig Google régóta jelen van Törökországban. Csak hát...

Jól emlékszem, hogy a kezdeti időszakban még ilyen hibák is voltak a térképen (Google Maps), hogy a Boszporusz kb. 300-el keletebbre folydogált, mint ahol valójában van. De utána javították ezt a hibát, viszont még így sem volt mindig egyszerű használni.

A török címek város, kerület, mahalle alapján működnek. Míg a Google (meg úgy általában a nyugati térkép programok) inkább irányítószám alapján. Ezt pedig a postásokon kívül senki sem használja az országban (szerintem még ők se mindig). Úgyhogy cím alapján nem volt könnyű 1-1 utcát megtalálni. Főleg, hogy sokszor a térképen teljesen más név szerepelt (és ma is szerepel), mint a valóságban.

Mondjuk vannak egészen kirívó esetek is. Mint az alábbi ismerősöm, akit egészen biztosan semmilyen program nem fog megtalálni:

- Hol laksz?
- A 12/b-ben!
- Na de melyik utca, melyik kerület???
- Azt nem tudom, de van itt egy piros ház szemben!

Hát... nem nála tartottuk a szilveszteri bulit...

Mindehhez hozzá jött, hogy jó pár éve a Google-nak nézeteltérése támadt aadó hatósággal. A Google szerint nem kellett fizetnie, míg az adóhatóság szerint igen. Ebben az időszakban a Google szolgáltatások össze-vissza működtek, nem működtek. Meg a YouTube-al is voltak mindenféle politikai dolgok.

Mindeközben jött az orosz Yandex, és egyszerűen csak működött. A Yandex hasonló, mint a Google. Mindenféle szolgáltatást nyújt, mint e-mail, böngésző (ez ráadásul a Google Chrome böngészője, Yandex színekben), és térkép. Meg még ki tudja mit.. Mi ebből leginkább a térképet használtuk, és használjuk. Főleg mióta a dugófigyelő és az utcaterkép is megjelent. A dugófigyelő pedig nagyon jó (nem is tud a Waze teret hódítani) És mindez legalább 5 éve...

Tehát a Google-nak van mit behoznia. Ráadásul Isztambul (vagy más török város) utcáit befotózni nem egyszerű munka. A könnyebb része, hogy összesen kb. 25.000 km-nyi utca található a két földrész városban. A nehezebb pedig, hogy ezen utcák nagy része nem

járható be olyan egyszerűen. Főleg, amikor a szűk egyirányú utcában megjelenik a szembejövő kamion.

Azt már a Yandex-nél is megfigyeltük, hogy nem minden utcába ment be a felderítő autó. Ugyan ez igaz a Google esetében is. Az oroszok több esetben voltak bátrabbak, de azért még így is voltak olyan helyek, amiket mindkét cég inkább jó messze elkerült...

Külön érdekesség, hogy bizonyos helyeknek fokozottan magas biztonsági szintet tartanak fel. Őket úgy lehet megtalálni, hogy egy bizonyos távolságon belül egyetlen egy utcakép sincsen...

No de most már mind a Google, mind a Yandex rendelkezik utcatérképpel, ami hatalmas segítség a turistáknak. Ugyanis még a nyaralás előtt bejárhatjuk a kiszemelt terepet. Így a helyszín kevésbé lesz idegen (így persze veszítünk a varászból is). Rengeteg mindent ki lehet próbálni: melyik a rövidebb út, melyik a szebb, melyik a meredek, hol találunk péket, stb... Mindezzel pedig rengeteg időt nyerhetünk amikor már élesben fogunk túrázni. Ráadásul egyes helyeket előre megnézhetünk, hogy érdemes-e rá időt szánni. A bókálás közben pedig rejtett kincseket fedezhetünk fel.

Mindeközben pedig roppant biztonságos. Nemcsak azért, mert nem ázunk meg az esőben (hacsak nem a parkból laptopozunk), hanem mert minden városban vannak olyan helyek, ahova autóval (páncélozottal) még be mert menni az ember, de gyalog semmiképpen. Viszont ezeket a helyeken is lehet virtuálisan sétálni. A Yandex esetében a címet gépeljük be. Majd a bal alsó sarokban a távcső ikonra kattintva kékké jelennek meg azok az helyek, ahol van utcakép, ahol sétálni lehet. Ezután már csak kattintsunk a kívánt helyre, és kezdődhet is a túra!

[caption id="attachment_9430" align="aligncenter" width="231"] Yandex utcakép[/caption]

A Google esetében a címet gépeljük be. Itt a jobb alsó sarokban található egy sárga emberke. Őt megfogjuk, és egy kicsit várunk. Akkor kékké jelennek meg azok a helyek a térképen, ahova őt oda lehet tenni. És már kezdődhet is a túra!

[caption id="attachment_9431" align="aligncenter" width="231"] Google utcatérkép[/caption]

Most, hogy immár két* utcatérképünk van Törökországról, érdemes elmondani, hogy a kettő csak részben egyforma. Jelentős különbségeket találunk a fotózás idejében. De még fontosabb, hogy nem ugyan azokra a helyekre bekukkantani, sétálni.

[caption id="attachment_9432" align="aligncenter" width="500"] Google vs Yandex[/caption]

Ezen a fenti képen mindjárt látszik, hogy a Yandex Isztambulban sokkal több utcát fotózott

le. És olyan helyekre is bejutott, mint a Topkapı Palota, a Régészeti Múzeum, az AyaSofya, Kék Mecset, Fedett bazár. Ezen kívül hajóval is bejárhatjuk a várost.

Mindezzel szemben viszont a Google jóformán a teljes ország főútjait és városait befényképezte. Így vele sétálhatunk Trabzonban is, amit a Yandex esetében nem tehetünk meg.

[caption id="attachment_9433" align="aligncenter" width="500"] Google vs Yandex[/caption]

Vagy akár sétálhatunk a Tuz-gölgő (Sós-tó) partján is (és közben nem üt el a kamion)

[iframe

src="https://www.google.com/maps/embed?pb=!1m0!3m2!1shu!2str!4v1453299110801!6m8!1m7!1sSGnSjmAelrB7z_dmv7vQXQ!2m2!1d39.07088974802086!2d33.41756311100719!3f237.12529462027948!4f6.859022490018873!5f0.7820865974627469" width="400" height="300" frameborder="0" style="border:0" allowfullscreen]

Vagy bejárhatjuk Kastamonu történelmi belvárosát

[iframe

src="https://www.google.com/maps/embed?pb=!1m0!3m2!1shu!2str!4v1453291148066!6m8!1m7!1sM3YXz-ujnEk8nWh3azefHA!2m2!1d41.37619032953899!2d33.77156095818203!3f222.85142577275138!4f-1.2833663378619349!5f0.7820865974627469" width="400" height="300" frameborder="0" style="border:0" allowfullscreen]

Safranbolu-ról nem is beszélve

[iframe

src="https://www.google.com/maps/embed?pb=!1m0!3m2!1shu!2str!4v1453291220576!6m8!1m7!1sVGlthLsRbiAQM-soCqLg4A!2m2!1d41.2452889!2d32.6938646!3f149.16838962786125!4f-7.587304192877681!5f0.7820865974627469" width="400" height="300" frameborder="0" style="border:0" allowfullscreen]

De még Apuka falujába és át lehet integetni. Ide azért terepjáró és vadászpuska nélkül már nem mertek bemenni. Hiába, odabent medvék is vannak...

[iframe

src="https://www.google.com/maps/embed?pb=!1m0!3m2!1shu!2str!4v1453291709178!6m8!1m7!1shQWj5Cb_997Hh4cQX9YsBw!2m2!1d41.782713!2d33.2005056!3f164.88554308225073!4f8.273909996030952!5f1.5199316811488508" width="400" height="300" frameborder="0" style="border:0" allowfullscreen]

És ami a legizgalmasabb, hogy még az ankarai Anıtkabir-ben is lehet sétálni. Igaz, Atatürk sírjáig még így sem jutunk el.

[iframe

src="https://www.google.com/maps/embed?pb=!1m0!3m2!1shu!2s!4v1453290080372!6m8!1m7!1sjpygOij_Fsr0xj3koeLOwA!2m2!1d39.92540106584747!2d32.83778227973903!3f330.7746464739664!4f-8.023589635765603!5f0.7820865974627469" width="400"

height="300" frameborder="0" style="border:0" allowfullscreen]

Mindeközben viszont a Yandex-el -t. És nagyon részletesen az . De a legviccesebb, hogy Bozcaada-ra !

Tehát nem lehet egyértelműen kijelenteni, hogy egyik jobb lenne a másiknál. Inkább azt ajánlom, hogy utazás előtt érdemes mindkettőt használni, mert még ugyan azt is két külön szögből mutathatják be.

*Úgy tudom van még legalább egy cég, aki utcaszintű térképet készít, de még nem sikerült megtalálnom.

2016-01-22

Ismét egy kis török nyelvlecke.

Mert ezzel a nyelvvel vigyázni kell! Egyetlen egy rossz hangmozdulat, és máris vettünk egy szőnyeget!

Mint már sokszor kitértünk rá, a török nyelv olyan, mint a magyar. Bele kell őrülni. De amúgy, nekünk magyaroknak nagyon könnyű. Mert hát olyan, mint a magyar.

Az apró részletekre viszont oda kell figyelni. Ahogyan a magyarban is.

Ugye nem mindegy, hogy cipó vagy cipő. Vagy kerek, kerék vagy kérek. És ugye, hogy nem mindegy, hogy vidd ki a bilit, vagy hogy idd ki a bilit!

A török nyelvben a legtöbbször az m betűvel találkozhatunk, elrejtve mélyen az igében. Ha van m betű, akkor az ide tagadást jelent. Ha nincs, akkor nem tagadást.

Ha azt mondom, hogy istiyorum, akkor igen, meg akarom venni az akciós mosógépet az ajándék kenyérsütő géppel és a 16 pöttyös zoknival együtt.

Ha viszont azt mondom, hogy istemiyorum, akkor bizony kell a fenének az egész kóceráj!

Őt már ismerjük, találkoztunk vele, többször is. Ha viszont még nem, akkor sürgősen tanuljuk meg használni, mert ettől függ, milyen gyorsan merül a pénztárcánk!

Ehhez hasonló eset még nagyon sok van. Ma a bayıldım szót fogjuk jó alaposan megismerni. Pontosabban a bayılmak szót.

Ezt, ha egyszerűen akarjuk lefordítani, azt jelenti, hogy imádom!. Így, felkiáltó jellel. Olyan, mint amikor már negyedszerre megyünk vissza a fagyishoz, hogy a hupikékből megint vegyünk 6 gombóccal. Egyszerűen nem bírok betelni vele!! Segítség!!

Éppen ezért végeredményben lehet használni romantikus környezetben is, de eléggé megfontoltan.

- Jó napot! Béla vagyok. Imádom magát, egyszerűen nem bírok betelni. Felvihetem a szobámba?

Így nem. Legalábbis ne, ha nem akarunk köldöktől lefele súlyos fájdalmakkal kórházba kerülni!

hogy a török nyelvben az érzelmeket kifejező igék másfajta ragokat vonzanak, mint a magyarban. Leginkább a távolító esetet, amit magyarban a -ból, -ből ragokkal fejezünk ki. Az utállak tégedet úgy mondjuk törökül, hogy tóled utálkozom (senden nefret ediyorum). A törökök ezt a -dan, -den, -tan, -ten ragokkal fejezik ki.

Vannak viszont olyan igék, ahol simán tárgyesetet használunk. Pl. a szeretlek: seni seviyorum.

Viszont a bayılmak szóval nagyon kell vigyázni!! Itt ugyanis a távolító eset pont az ellenkezőjét fejezi ki!

Ha azt szeretném mondani, hogy imádom a fagyit, akkor nem szabad úgy, hogy dondurmada bayıldım! Ez ugyanis azt jelenti, hogy gyűlölöm a fagyilaltot. A miértet ne kérdezzétek.

A helyes használat így néz ki: dondurmaya bayıldım. Ez pedig részes eset, vagy közelítő eset. Annyira imádom a fagyit, hogy mindjárt felviszem a szobámba mindjárt rávetem magamat!!!

Úgyhogy nagyon vigyázzunk a szavak, főleg a ragok helyes használatával!

E mellett a szótár még ilyeneket mond a bayılmak szóra:

Elájul. Hát igen, el vagyok ájulva szépségétől, hölgyem! És igen, el vagyok ájulva ettől a főzeléktől! Olyan rossz volt alig kaptam levegőt...

Gyengének érzi magát. Hölgyem, a maga jelenlétében teljesen elgyengülök! Igen? Nekem viszont egy erős férfira van szükségem.. Le kellene vinni a szemetet.

Izgalomban teljesen el vagyunk ragadtatva. Nem találunk szavakat. Így csak benyögjük a bayıldım szót, és utána már nem is kell mondani semmit. Nézünk nagy boci szemekkel. Kezdő török nyelvtanulóknak hasznos lehet.

Növény esetében ez a hervadtat is jelenti. Ő is elájult. Csak más okokból...

És a szlengen olyat is jelent, mint hogy örömmel vásároltam / örömmel fizettem (bayıla bayıla).

2016-01-23

2016-01-24

2016-01-25

Január van Isztambulban. Tombol a téli szünet. Kint pedig a hóvihar tombolt.

Vagy éppen 15 fok van és süt a nap.... úgy tűnik, ezen a télen csak ez a két állapot létezik...

Úgyhogy mára egy kis belső infó: így készül a blog! :)

Elsőnek kell találni egy jó témát, amiről írni lehet. Lehetőleg olyat, amiről 10 sornál többet lehet írni. No és persze legyen érdekes, izgalmas, és törökös.

Szerencsére Isztambulban mindig történik valami! Néha elég elmenni a kikötőig nyitott szemmel. Néha azért jobban bele kell merülni a városban.

Így tehát a legfontosabb forrásunk maga Isztambul mindennapjai. A másik fontos forrásunk a média lenne. De sajnos az elmúlt időszakban a híreket teljesen átjárja a politika. Így azokat meghagyom a -nak. Néha azért így is lehet jókat találni, mint pl. a kávéházas . De ezek nagyon ritkák. Úgyhogy a legjobb kimenni az utcára.

Szerencsére ma már mindenféle hordozható technikák léteznek, így jegyzetelni is könnyű. Ami egyébként létkérdés, mert elég hamar elfelejtem.. Isztambul még ennyi év után is kellően intenzíven bombáz információkkal.

Egyébként tényleg roppant intenzíven érkezik minden. Legfőképpen a reklámok. Nemcsak, hogy mindig mindenhol ott vannak, hanem pl. a tv-ben a sorozatok alatt is folyamatosan futnak a reklámok a képernyő alján.

Ennek ellenére - vagy pont e miatt - úgy tűnik, mintha a törökök teljesen immúnisak lennének rá. Amikor pl. a Coca Cola bevezette a Zero-t, nem kímélt senkit. Égre-földön azt reklámozták. Több ismerősömet is megkérdeztem, hogy kóstolta-e már, de mindenki csak azt mondta, hogy sose hallott még róla.

Ebbe a jegyzetbe pár mondatban bekerül, hogy lényegében miről lehet írni. Mi az alap, amit ki lehet színezni. Ha éppen semmi jut eszembe, azt írom, hogy valami vicces.

Az ilyen jegyzeteknek aztán kb. a fele jut el odáig, hogy tényleg kikerüljön a blogra. Sokról kiderül, hogy valójában semmi vicces, de még különleges sincs benne. Másokról írás közben derül ki, hogy valójában nem lehet róla 10 mondatot összeírni.

De vannak olyan témák is, amik viszont komoly kutatómunkát igényelnek. Kb. 50-70 bejegyzés vár arra, hogy a legyen időm a témába belemélyedni. Mint pl. a magyar származású Ibrahim Müteferrika, aki a nyomdászatot vezette be az Oszmán Birodalomban. Majd egyszer ez is készen lesz...

A legtöbb esetben már rövid kutatással is érdekes bejegyzéseket lehet összehozni.

Ilyenkor az elsődleges forrás a Wikipédia. Mert az úgy kéznél van ugye. És nagyon sok mindent megtalálunk benne. És a jó hír, hogy a magyar nyelvű oldalak száma kiemelkedően magas! Tényleg nagyon bő a tárháza. Leginkább a törökországi városok és épületek esetében hasznos segítség. Pl. az AyaSofya vagy a Topkapı leírása nagyon bő.

Más részekenél viszont kevés a magyar oldal. Olyankor jön elő a török. Vagyis jönne. De a török Wikipédia sokkal kevésbé népszerű, mint a magyar. És a törökök olyan nagyon nem szeretnek oda írogatni (talán mert szűkén vannak a hiteles forrásokban..), és inkább más fórumokra gyűjtik az infókat.

Csakhogy azok a külső oldalak nem túlságosan megbízhatóak. Nemcsak az a baj, hogy az illető teljes meggyőződéssel ír ökörségeket, hanem még a többiek szerint is igaz minden egyes betű. Közben meg kiderül, hogy egy sem... De mégis ezekben lehet érdekes adalékokat is találni. Csak szűrni kell rendesen.

Így általában a török Wikipédián kevés hasznos információt találni. Ezzel szemben az angol sokszor nagyon is jó!

Tehát alapban a kiindulási pont a három nyelvű Wikipédia. Ha olyan téma, akkor esetleg valamelyik másik nyelvet is elő lehet szedni. Hiszen van Google fordító. Ráadásul mindig kidob valami vicces fordítást, mint pl. a galamb párologtatót vagy amikor az egy lábú fotós állványt hadirokkantnak nevezte...

Az idegen nyelvlegyobbysor a görögök, a bizánci emlékek esetében. De annyira nem jellemző. A legtöbb inkább azt jelenti, hogy többször előfordult, mint egyszer. Mert volt már szükség üzbég, német, francia, orosz, de még vietnami oldal fordítására is! Ki gondolná, hogy apósom Szalma falvájáról (27 fő, ebből 3 magyar) pont egy vietnami oldal fog részletes (=10 mondat) információkat adni?

Egyébként a török, német és angol oldalaknál is használom a Google fordítóját. Egyrészt a már fent említett mókák miatt. Másrészt a dolgokat más szemmel nézi. És így mégiscsak olyan érzés, mintha ketten dolgoznánk. :)

A témák eléggé vegyesek. Kiemelkedőek a történelmi vonatkozásúak, hiszen Anatóliának mégiscsak 10.000 éves történelme van. Mivel ezekről elég jó leírások szoktak lenni, sok idő marad színezni. Így ők általában jól sikerülnek.

Másik (szerintem) sikeres szekció a török nyelvtan. Ebben az a jó, hogy nemcsak hogy sem nyelvész, sem nyelvtanár nem vagyok, de még kifejezetten utáltam is nyelveket tanulni. Ennek ellenére mégis sikerült 6 nyelvet úgy-ahogy megtanulni. És még néhányba belekortyolni. E miatt pedig átérzem a nyelvtanulók küszködéseit, és próbálok valami

napsugarat hozni a szürke tanulási napokba. Jó, ez a napsugár görbe is, meg kancsal is, pláne részeg és sötétlila.

Következő kategória a közlekedés. Aj! Erről mindig lehet írni! No nem azért, mert annyira kaotikus lenne, hanem mert más. És egy ekkora városban mindig találni valami izgalmasat, ha a kormány mögött vagyunk.

Aztán ott vannak a turistás dolgok. Hiába vagyok már idekint lassan 8 éve, valahogy még mindig turistás szemmel tudom nézni Isztambult. A fényképezőgépem velem van mindig. Meg a napelemes táska is, hogy biztos ne legyen energia problémám. Cserébe újabban a kártya telik be túl gyakran... 2015-ben viszonylag kevés, 133 isztambuli fotó került, szemben 2014-el, ahol azért is összejött. Ezek leginkább az újonnan felfedezett érdekességeket jelenti. Hiszen ha elmegyek az AyaSofya-ba, akkor nem fogok már olyan sokat fényképezni, mint első alkalommal.

Lenne még a konyha, de onnan mostanában ki vagyok tiltva. Pedig az a múltkori tűz olyan kicsi volt... Ráadásul lila színű...

Persze legtöbbször Isztambul mindennapjai kerülnek elő. Ebbe sajnos csak annyi hiba csúszott, hogy miután az ember megszokta a törököket, lényegében a mindennapok ugyan olyanok, mint bárhol Európában: felkelünk, irány a munka, dolgozunk, és hazamegyünk meg alszunk. Jó, ha mondjuk dolmuş-al járunk dolgozni, akkor a hazaút könnyen másikk utcában történik. De mivel A és B pont között véges számú alternatív útvonal létezik (beleértve a Zs pontot is, meg az Ly-t is), egy idő múlva ez is ugyan az lesz. De aztán szerencsére beugrik valami: banki látogatás, állampolgársági dolog, vagy csak egy sima villanykörte-csere, és máris kiszínesedik a napunk. Kb. úgy, mint amikor az óvodában kiborul a festékkészlet, és minden kisgyerek benne tapicskol.

Lényegében miután megvan a téma, már egyszerű a dolog. Írni kell, és kész. Csak legyen rá idő! Amikor úgy tűnik, hogy egy mondat elindul A-ból B-be, de aztán C-ben köt ki, az azért van, mert a mondat közepén volt egy szünet. 5 perc, vagy 500. E miatt van, hogy néha az alany és az állítmány nemhogy nem találkozik, de egyenesen külön galaxisban vannak. Sokat segítene, ha átnézném még egyszer az egészet. De erre sajnos csak a legritkább esetben van idő. Így csak remélem, hogy a helyesírás-ellenőrző (kettő is van + egy gépelés segítő) ami kifejezetten az én elütéseimet javítja) a dolgok nagy részét azért helyre igazítja.

Tehát kb. így készül a blog. :)

2016-01-26

Kíváncsi vagy, milyen kabátban volt Bihter a Tiltott szerelem 23. részének 42. percében?

Nos, az pont nem lesz meg (egykönnyen), de az újonnan futó török sorozatok esetében már elég jó eséllyel megtaláljuk a kereset ruhadarabot.

Néha úgy tűnik, hogy a török sorozatok valójában inkább divat bemutatók, némi történettel színesítve. A mindenképpen nagy változást hozott a szappanoperák felépítésében. Ebben ugyanis nagy hangsúlyt kaptak a kosztümök, amikor nagyon igényesen lettek elkészítve. No persze, mégiscsak a szultánnak készültek...

Az egész sorozatban fél Törökország lázban égett, és olyan ruhát, ékszert, stb.. szeretett volna, mint milyen Hürrem hordott. Ezt persze leginkább az ország másik fele bánta, akinek el kellett mennie az ékszerészhez..

Az egyetlen probléma az egészben az volt, hogy mégse lehet egy 16. századi ruhát (pláne szultáni ruhát) hordani, amikor az ember busszal megy a munkába. Mondjuk én személy szerint szívesen szablyával, bárdal, vagy még inkább tüskés lovagi páncélban (lóval együtt) a tömött buszon. De azért mégsem jött divatba a sorozatban szereplő kosztümök viselése.

Nem úgy, mint az ékszerek! Azok még ma is nagy népszerűségnek örvendenek, ahol kifejezetten Hürrem fülbevalót lehet venni. Az árából ítélve nem műanyag vackokat árulnak.

No de itt vannak az új sorozatok! Legnépszerűbbek a Kiralık Aşk, Güneşin Kızları meg a Poyraz Karayel. Ők egyenlőre még nem érkeztek meg Magyarországra. De remélem, otthon is vetíteni fogják. Főleg a Poyraz Karayel-t, mert az nemcsak nagyon profi, de egyre jobb! A Poyraz Karayel egy amolyan rendőrös-szerelmes történet. Csakhogy ezúttal a szerelmi szál egyik szereplője nem más, mint a maffia lánya. Ő pedig nem az a pityergős-egyedül semmire sem képtelen leányzó. Hanem igencsak megáll a talpán. Nemrég egy apró nézeteltérés miatt elütötte a fiú főszereplőt. Ami tekintve, hogy a szereplők a valóságban is összejöttek, gondolom dupla élvezett lehetett.

A cselekmények kellemesen fordulatosak, a szöveg pedig roppant humoros. A szereplők nagyon jól, élethűen játszanak. Nagyon karakteresek. Az öltözetük pedig.. na, erről szól ez a bejegyzés.

Ezek az új sorozatok pedig már a modern Isztambulban játszódnak. Nem mellékesen - sőt! eléggé nyilvánvalóan és látványosan - a legújabb divat szerint öltöznek. A Kiralık Aşk eseményei egyenesen egy divattervező cégnél zajlanak.

Ezekre a sorozatokra az internet közönsége is jobban fel van készülve. Egész weboldalak foglalkoznak azzal, hogy összeszedjék, melyik részben ki milyen ruhát, ékszert, stb.. hordott.

Az egyik ilyen oldal címe is az, hogy sorozatruhák (). Itt a legnépszerűbb sorozatokat elemzik (törökül), hogy ki milyen ruhát (meg minek) vett fel. Majd ha sikerül pontosan beazonosítani, akkor a márkát is megkapjuk.

Pl. a Kiralık Aşk szereplője . Beszerezhető a Di Fashion Branding-ban:

[caption id="" align="aligncenter" width="409"] Kiralık Aşk, 26. rész, Defne kabátja - Forrás: dizikiyafet.com[/caption]

Vagy a Poyraz Karayel Ayşegül (ő a maffia lánya) ilyen pulóverben volt. Márkája: Pinko

[caption id="" align="aligncenter" width="352"] Poyraz Karazel Ayşegül kardigán - Forrás: dizikiyafet.com[/caption]

Amennyiben az azonosítás igazán jól sikerül, akkor még az áruházat is feltüntetik. Itt pl. ismét a Kiralık Aşk Defne . 59 TL-ért megvehető a Retoro Bird .

[caption id="" align="aligncenter" width="348"] Kiralık Aşk, 40. rész, Defne kardigánja - Forrás: dizikiyafet.com[/caption]

. A neve alapján eredetileg női ruhákról szólt az oldal, de úgy tűnik, hogy a sorozatokra nagyobb az érdeklődés. Most itt is a színészek öltözékét találjuk meg. Nekik sikerült kicsit jobban utánajárniuk egy-egy öltözetnek. Itt is hosszú leírást kaphatunk, hogy ki mit húzott fel aznap. Általában 1 oldalon 1 ruha kerül elemzésre.

Maradva a Poyraz Karayel sorozatnál (alias kissrác) pulóvere. Ő 170 TL-ért vásárolható meg a Kids in Rock-ban (ahol egyébkénevagyán rocker cuccok vannak akár újszülötteknek is - mégiscsak ők ordítanak a lehangosabban).

[caption id="" align="aligncenter" width="300"] Poyraz Karayel, Sinan ruhája - Forrás: bayanstil.com[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="210"] És itt van maga a ruha is! Forrás: bayanstil.com[/caption]

No tehát ha ezentúl egy török sorozat nézése közben megtetszik valakinek a ruhája, fülbevalója, műkörme, barátnője, akkor irány az internetre! A fent említett két oldal csak pár csepp az óceánból. Beírjuk a Google-be a sorozat nevét, számát, majd pedig azt, hogy kinek mijére vagyunk kíváncsiak, és jó eséllyel máris megtaláljuk!

2016-01-27

Törökországot legtöbbször így szokták elképzelni:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Egy kis török tengerpart[/caption]

Ma viszont éppen így néz ki

[caption id="" align="aligncenter" width="360"] Hó Törökországban - Forrás: Sabah[/caption]

Ez bizony egy felnőtt méretű villanyoszlop. És éppenhogy kilátszik a hóból.

Hivatalosan 7m hó fedti Bitlis megyét. Nem Beatles, hanem Bitlis. Érdeemes tudni, hogy Batman-ünk is van. Csak nem betmen, hanem batman a helyes kiejtés.

Szóval hó. Ami ugye azért meglepő, mert mégiscsak tél van. A hó pedig ilyenkor szokott jönni. Még az olyan helyekre is, mint a napfényes Törökország.

Egyes területeken egyébként, mint a keleti régió, a hó nem igazán nagy szám. Szeptemberben leesik egy fél méter, és ezzel hivatalosan is véget ér a nyár. Pár hónap múlva, amikor pedig már combig ér, akkor az emberek elkezdenek kabátot húzni. Na, erre a hírre viszont már a média is felkapja a fejét, hogy akkor tényleg esemény van. Majd kivonul nagy erővel (2 fő). És kb. az első hóbuckánál el is akad. Majd miközben a riporter élő adásban közvetít az elakadásról, a helyi kisserácok megjelennek, és hógolyókkal beterítik a főhóst.

De most komolyabb a dolog. Mert hát ilyenkor nem egyszerű hazajutni. No nem azért, mert a 0,005 mm hó óriási dugót okoz a főutakon. Hanem mert először a házat meg is kell találni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Te Ali! Ez nem a mi házunk! Ez a szomszédé! - Forrás: Haberler[/caption]

Ilyen időben azért vicces lehet pizzafutárnak lenni. Bár ha van GPS-e, meg hólapátja...

[caption id="" align="aligncenter" width="498"] Akik már bejutottak... - Forrás: Sabah[/caption]

A jelek szerint viszont nem mindenki bajlódik azzal, hogy megkeresse a házat. Jó helyen van az ott! Ráadásul ha én nem tudok oda bemenni, akkor a betörő meg pláne nem! Ők ilyen klassz kis hóvárakban töltik az idejüket. Kicsit hasonlít a Kappadokya-i sziklaházakhoz.

[caption id="" align="aligncenter" width="502"] És akik inkább megvárják a tavaszt -
Forrás: Sabah[/caption]

Érdeemes tudni, hogy a hó roppant jó hőszigetelő (ezért is szeretik a mezőgazdaságban, ha leesik a hó, mert az utána megvédi a növényeket, magokat és csírákat a későbbi fagytól). Ráadásul a hó nem is olvas el olyan könnyen, mint elsőre gondolnánk. Egy ilyen hóházban nyugodtan lehet gyertyát gyújtani, meg akár egy kicsi meleget is csinálni. 20 fok azért nem lesz, a kicsivel a fagypont felett lehet tartani a hőmérsékletet.

Még régen láttam a National Geographic-on (vagy valamelyik társán) egy amolyan túlélős filmet. Ott azt ajánlották, hogy a hegyekben legyen nálunk fűrész. Az a nagy róka farkú. Ugyanis ha kitör a hóvihár, akkor nagyon gyorsan ki lehet fűrészelni egy akkora lukat, ami kényelmes menedék lehet.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az élet nem áll meg - Forrás:
Sabah[/caption]

Visszatérve Bitlis-re, az élet nem áll meg, mert benézett a tél. Máskor is volt ilyen, és máskor is lesz. Talán nem ilyen mennyiségben, talán még nagyobb hó is volt, és lesz.

Az autókat kiássák, a hómarok vájatot fúrnak, és már mehet is mindenki a dolgára

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] És mégis gurulunk! - Forrás:
Sabah[/caption]

Mindeközben Isztambulban:áááá... inkább hagyjuk...

2016-01-28

A yufka-t lehetne rétes tésztának is fordítani. Végül is, miért is ne.?

Meg lehet simán csak le-vékony-tésztázni is. Mert miért is ne..?

Lehetne gumicsizmának is hívni, de... inkább ne!

A yufka, az az a tészta, ami olyan vékony, hogy az alatta levő újságot vidáman el lehet olvasni rajta keresztül. Persze ha az újságban szomorú hírek vannak, akkor már nem lehet vidáman olvasni.

Ennek a nagyon-nagyon vékony tésztának pedig számtalan előnye van: mindenre jó! De tényleg!

Mármint sütés-főzésre. Villanykörte cserélésre, meg útlevelnek meg hátúzásra nem jó. De viszont a konyhában tényleg szinte az összes ételhez jó.

A törökök leginkább börek készítéséhez használják. De csinálhatunk lasagne-t. Vagy csak egyszerűen ebbe tekerjük bele a kész húst, és akkor máris megkaptuk a dürüm-öt. Ha viszont hússal együtt sütjük, akkor lényegében börek-et kapunk.

Tehát kétféle módon használhatjuk:

Egyik verzió a réteges (ez a rétes, törökül a börek), amikor egymásra pakoljuk a vékony tésztát. Közép pedig azt rakunk, amit csak akarunk, pl. hús, sajt, zöldek, pirosak, kékek, fekete-fehérek, stb. Majd bedobjuk a sütőbe.

Vagy pedig megsütjük a húst, meg ami még szeretnénk, majd az átmelegített (átsütött) tésztába csavarjuk.

Vagy csak simán nyersen megesszük.

Viszont yufka készítése, bár nem nehéz, nagy gyakorlatot igényel. Különben olyan vastag lesz, mint a téglá (és leginkább arra lesz jó, mint a téglá: építkezni és verekedni). Így a legtöbben nem is próbálkoznak az otthoni elkészítéssel, hanem megveszik a sarkon, készen.

Ez is olyan tulajdonképpen, mint a simit. Otthon is el lehet készíteni, de jobban járunk ha a profikra hagyjuk ezt a munkát.

Főleg, mivel Isztambulban eléggé könnyű találni olyan boltot, ahol nagy mennyiségben lehet yufka-t venni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Selyemvékony yufka[/caption]

Itt egy néni (vagy bácsi) egész nap a speciális yufka-nyújtóval gyártja a papírnál is vékonyabb tésztákat, hogy utána ilyen szép halomban árulják őket. Majd arra jár a vásárló (mi), és vesz belőle pár darabot sütni. És kb. ugyan annyit, hogy nyersen megegye.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yufka árus[/caption]

De mivel nincs mindenki közelében yufka-árus (van olvasóink Óceániából is), így leírom a receptet, miként lehet otthon is elkészíteni.

De persze, amire leginkább szükség van, az valójában a sok hely, és a még több türelem.

Valójában ez egy sima tészta, kenyér tészta. A lényeg abban rejlik, hogy rengeteg lisztet (és türelmet) használva jó vékonyra nyújtjuk. Ebben segít a speciális yufka-nyújtó. Amire él először azt hittem, hogy függőnytartó. Volt is meglepetés, amikor felragasztottam az ablakra, és rátettem a függönyt...

Három receptet szedtem össze, ami jó lehet kiindulási alap lehet, attól függően, ki mely összetevőket preferálja:

Recept 1:

2 pohár teljes kiőrlésű liszt
4 pohár fehér liszt
1 édességes kanál só

Recept 2:

1 kg liszt
10 g só
450 ml víz
50 ml olíva olaj

Recept 3:

2,5 pohár langyos víz
1 pohár langyos tej
fél török teás pohárnál kicsit kevesebb olíva olaj
1 darab tojás
1 evőkanál só
meg annyi liszt, amennyit a tészta felvesz (vagyis jó sok)

Aztán az egészet összekeverjük, majd pedig jó sok liszttel nyújtjuk. Majd pedig nyújtjuk. És

még nyújtjuk, meg nyújtjuk, meg nyújtjuk. Valahogy így:

```
[iframe width="560" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/NFM0l72zIkQ"  
frameborder="0" allowfullscreen]
```


2016-01-29

Azt már tudjuk, hogy Isztambult úgy általában .

Meg azt is tudjuk, de legalábbis elég hamar megtanuljuk, hogy a törököknél az evés központi szerepet tölt be.

És ezekből a dolgok már maguktól következnek. Ahogyan a kilók is...

Biztos mindenkinek van Magyarországon olyan rokona, akihez ha ellátogat, akkor nem ússza meg, hogy a fél hűtőt kitegye elének az asztalra. És ugye addig nem lehet távozni, amíg az el nem fogy. A hűtő másik felével együtt.

Lényegében ugyan ez történik Törökországban is. A különbség viszont az, hogy az átlag töröknek legalább 300 olyan rokona van, akivel aktív kapcsolatot tart fent. És itt mindenki szeret enni.

Jó példa erre az Áldozati Ünnepe.

Mint minden vallási ünnep, ennek is a középpontjában a család, rokonok, ismerősök állnak. Azaz ilyenkor mindenki meglátogat mindenkit (a kavardások redukálása érdekében a mindenki a legidősebb rokonnál gyülekezik).

Ez pedig úgy néz ki, hogy reggel felkelünk, reggelizünk, és irány a rokonok. Majd megérkezünk az A rokonhoz. Persze udvariasan közöljük vele, hogy csak pár percre ugrottunk be hozzá, hiszen még sok mást is meg kell látogatni. De ugye eszünk valamit? Nem, hiszen most reggeliztünk. De hát csak egy teát. Meg egy pici sajtot. Kenyeret. Meg ugye az áldozati húst (kb. pörkölt rizzsel) sem illik visszautasítani.

2 órával később és legalább 2 kg extrával felszerelve irány a B rokon. Persze udvariasan közöljük vele, hogy csak pár percre ugrottunk be hozzá, hiszen még sok mást is meg kell látogatni. De ugye eszünk valamit? Nem, hiszen most reggeliztünk. De hát csak egy teát. Meg egy pici sajtot. Kenyeret. Meg ugye az áldozati húst (kb. pörkölt rizzsel) sem illik visszautasítani.

2 órával később és legalább 2 kg extrával felszerelve irány a C rokon. Persze udvariasan közöljük vele, hogy csak pár percre ugrottunk be hozzá, hiszen még sok mást is meg kell látogatni. De ugye eszünk valamit? Nem, hiszen most ettünk. De hát csak egy teát. Meg egy pici sajtot. Kenyeret. Meg ugye az áldozati húst (kb. pörkölt rizzsel) sem illik visszautasítani.

2 órával később és legalább 2 kg extrával felszerelve irány a D rokon. Persze udvariasan közöljük vele, hogy csak pár percre ugrottunk be hozzá, hiszen még sok mást is meg kell látogatni. De ugye eszünk valamit? Nem, hiszen most ettünk. De hát csak egy teát. Meg egy

pici sajtot. Kenyeret. Meg ugye az áldozati húst (kb. pörkölt rizzsel) sem illik visszautasítani.

2 órával később és legalább 2 kg extrával felszerelve irány a E rokon. Persze udvariasan közöljük vele, hogy csak pár percre ugrottunk be hozzá, hiszen még sok mást is meg kell látogatni. De ugye eszünk valamit? Nem, hiszen most ettünk. De hát csak egy teát. Meg egy pici sajtot. Kenyeret. Meg ugye az áldozati húst (kb. pörkölt rizzsel) sem illik visszautasítani.

Este van már, 8 óra. Inkább tíz. És még csak a K rokonnál tartunk. De a nadrág régen cafatokban lóg, hiszen ki tud ennyi evés után beleférni. De azért beme gyünk. Persze udvariasan közöljük vele, hogy csak pár percre ugrottunk be hozzá, hiszen már későre jár. De ugye eszünk valamit? Nem, hiszen most ettünk. De hát csak egy teát. Meg egy pici sajtot. Kenyeret. Meg ugye az áldozati húst (kb. pörkölt rizzsel) sem illik visszautasítani.

..

És akkor ott van a listában a Y rokon is. Akit csak Ye-ye teyze-nek (Egyél-egyél néni ke) hív mindenki. Kb. minden második mondata az, hogy ye-ye (egyél, egyél). Neki valami varász hűtője lehet, mert megállás nélkül pakolá szik kifele belőle. De sose fogy ki.. Sőt! Mintha egy dolgot kivenne, mindjárt kettő lesz helyette. Persze ezek csak az ünnepek. A hétköznapok ennél sokkal nyugodtabbak.

Bár azt meg kell hagyni, hogy alapvetően nehezebb olyan ételt találni Isztambulban, ami nem a kalóriáról szól. Ez mondjuk jó hír azoknak a turistáknak, akik minél többet szeretnek gyalogolni.

De azért, ügyesen, odafigyeléssel, no meg a törökök rugalmasságával (olyan ételt és úgy kérni, ahogy nincs benne a menüben) ez megoldható. A gond itt is akkor kezdődik, hogy mindenkinek sok ismerőse, sok rokona van.

Már többen is mondták, hogy Isztambul olyan, mint ahol sosem ér véget a buli. Mindenkinek rengeteg ismerőse és rokona van. Még ha mindenkivel fél évente csak egyszer találkozik, akkor is minden napra jut legalább egy. És ugye, amikor találkozunk vele, akkor mindjárt beülünk valahova, hogy igyunk egy teát, kávét. És nos... együnk is valamit... Mert mégsem lehet az, hogy ő eszik, mi pedig csak nézzük.

Holott lehet, hogy ő is hasonló udvariasságból eszik inkább.

Pedig megfogadtuk, hogy aznap már nem eszünk többet! Milyen jól ment a reggeli. Az ebéd sem sikerült rosszul... jó, lehetett volna jobban is csinálni... de rosszabbul is. Jó, meg becsúszt az a chips is délután 4-kor. De aztán jött az a sütemény a 6-órás találkozón. Na, majd a vacsorát kihagyjuk. Jaj, nem lehet kihagyni, mert az X jön át hozzánk. És te jó ég! Hozott 10 kg. gesztenyét is, hogy megpirítsuk!

Na, majd holnap! Holnap újra megpróbálkozunk a diétával. Remélem akkor az Ali nem hozz kukoricát!..

2016-02-01

2016 legjobb legviccesebb leglátványosabb legtöbb Oszkárt kapott legtöbb lenge nőt szerepeltető egyik filmje a Bizánci játékok című török film.

A török címe: Bizans oyunlari - (Geym of Bizans). Ez utóbbi fele egy szójáték az angol szavakkal. A game, melynek jelentése játék. Kiejtése pedig így hangzik: gém. Ebből lett a geym, ami kiejtve (géjm) nagyon hasonlít gay (gáj) szóra. Ő pedig azt jelenti, hogy ...izé... meleg.

De nem a fűtőtest meleg, hanem ... az úriember.

Szóval vicces! :D

Vagy nem? Nem.. na mindegy.

De ez azért egy vicces film. De ha mégsem, vannak benne nők történelmi események.

Történet:

A bizánci király és a királyné (kinek nevét leírni nem illik, tehát innentől 18+ karika), meg a hercegek és herceglányok, meg egy halom ember (ahogy ez lenni szokott az ilyen királyosoknál) alkotják a bizánciakat.

Velük szemben állnak a törökök. Szintén törzsfőnökkel, törzsfőnével, meg a gyerekek. Meg úgy mindenkivel.

És ők így jól el is vannak. Csakhogy megjelennek a maják! Dél-Amerikából! Akinek elégük lett abból, hogy otthon túl meleg van. Meg a riói karnevál is túl zajos (Rió + maják = történelmi hitelesség). Viszont magukkal hozták a Sodoku-t, meg a géntechnológiát. A kettő közül az egyik majd csak felborítja Anatólia békés hétköznapjait.

Vagy valami hasonló...

Évente rengeteg mókás török film készül. Végeredményben a török egy vicces nép. Pl. az isztambuli közlekedés is egy vicc. És ezen a törökök komolyan nevet is. Mi mondjuk ezt dudálásnak hívjuk. De hát ugye a kulturális különbségek..

Közülük egyik-másik egészen vicces is. Lehet, hogy ez a film is. Egyenlőre még nem láttam, de így jó róla ismertetőt írni, hiszen nincsen érzelmi kötődés.

A lényeg, hogy ez Bizáncról szól. Meg a törökökről. És a majákról. Tehát a történelmi hitelességéhez kétség sem férhet. Bizánc pedig az egyik kiemelt témánk. Ha már az iskolai történelemkönyvek csak egyetlen egy mondatban emlékeznek meg róla, ami kb ez:

A Nyugat-Római Birodalom bukása után a Kelet-Római Birodalom még kb. ezer évig állt fent, amikor is 1453-ban az Oszmánok elfoglalták Konstantinápolyt. Lehet, hogy az új könyvekben már több van. Talán Piroskáról is megemlékeznek. Ha valakinek van erről infója, léci szóljon!

No tehát vannak a filmben törökök, meg bizánciak. És nők maják bőségesen. Gondoltam beteszek róla pár képet, de azt hiszem az előzetes mindennél többet fog beszélni. Még nálam is:

[iframe width="560" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/rc05M96oFCM" frameborder="0" allowfullscreen]

Persze a szokásos probléma most is fennáll: ez török film. Ebből nem tudni, hogy egyáltalán lesz-e magyar felirat, pláne szinkron! Pedig jó móka lenne ilyen filmeknek feliratot csinálni. Nincs valakinek felesleges pénze garantáltan nem megtérülő befektetésbe?

2016-02-02

Az Iszlám vallásban elég konkrétan tárgyalja a mindennapi életet. Bizonyos esetekben lépésről lépésre leírták, mit kell tennie a hívőnek.

Ilyen pl. a tisztálkodás, aminek azért lássuk be, egyik fő célja, hogy az emberek végül tiszták legyenek. Aki pedig a Koránt írta, biztosra akart menni, így jó részletesen, jó alaposan leírta a lépéseket. Így még ha valaki át is ugrik 1-2 lépést, még akkor is jó eséllyel tiszta lesz.

Ezt vessük össze a középkori Európával, ahol egyesek azok versenyeztek, ki meddig bírja fürdés nélkül...

Hasonlóan részletes követelmények vannak a hússal szemben: a húst az erre szakosodott vallási ember vágja el, majd kivérezeti. Ez alatt pedig imádkozik.

Persze az egész ennél részletesebb és bonyolultabb, de most ennyi elég lesz nekünk.

Mindennek konkrét egészségügyi szempontjai is voltak. Hiszen garantáltan csak olyan húst lehet enni, amit valamilyen szinten ellenőrzött. De legalább is biztosan lehetett tudni, hogy az állat frissen lett levágva. Nem pedig csak valaki találta valahol...

A Korán külön kitér arra, hogy nem szabad olyan állat húsát enni, amelyik megfulladt, lezuhant, vagy szarvaktól pusztult el. És olyat sem, amit vadállatok részben megettek. Mindez viszonylag könnyen betartható egy olyan világban, melyben jellemzően kisközösségek léteznek. Ahol a vásárlók akár részt is vehettek az állat levágásában.

Nemrég viszont Isztambul lakossága már hivatalosan is átlépte a 14 milliós határt (ami azt jelenti, hogy akkor egészen biztosan a tényleges lakosság 20 millió felett lesz). Ilyenkor viszont mennyi esélyünk van szemmel tartani a hús származását? Meg úgy egyáltalán... a mostani feldolgozóipar világában hogyan érvényesül mindez?

Hát.... leginkább bizalommal.... na persze!

Bármennyire is hitetlen, de a magukra adó húsfeldolgozó cégek továbbra követik a hagyományokat és a vallási előírásokat. Náluk ott vannak az erre képzett vallási emberek, akik vezetik a vágást, és imádkoznak. Tehát minden ugyan úgy megy, mint régen. Csak éppen nagy üzemben...

De ha ma veszünk egy szalámit a boltban, akkor honnan tudhatjuk, hogy az állat valóban úgy lett levágva, ahogy az elő van írva? Bár igazság szerint ma - bármely országban is járunk - az a nagy kérdés, hogy honnan tudhatjuk egyáltalán került-e hús a szalámiba, nemcsak műanyag az egész...?

A válasz erre, hogy vannak cégek, amelyek kifejezetten arra specializálódtak, hogy a húsfeldolgozó cégeket ellenőrizzék, és hitelesítsék. Olyan ez, mint az ISO, csak itt éppen a Helal sertifikált felirattal látják el a húst. Ez egyik cégé pl. így néz ki az igazolás:

[caption id="" align="aligncenter" width="355"] Helal igazolás - Namet[/caption]

Az ISO azért is jó hasonlat, mert a helal igazolás működése szinte teljesen megegyezik vele.

Ráadásul az ISO-hoz hasonlóan mára ez is kiterjesztette a területét: nemcsak a hús lehet helal igazolt, hanem az olyan ételek és italok is, mint pl. fagyi, csoki, fűszer, sajt, liszt, gyümölcslé de még palackos víz is!

Ez persze nem azt jelenti, hogy a palackozott vizet a vállásnak megfelelően vágják le és dolgozták fel. Sokkal inkább azt igazolja, hogy a vízben nincs olyan anyag, ami ellentmondana a vallási előírásokkal. Pl. nincs benne alkohol.

Külön érdekesség, hogy az olyan nagy cégek, mint az McDonald's meg a Burger King - akiknél sokszor megkérdőjelezi a nép az egészséges hozzávalókat - büszkén hirdetik, hogy csak helal igazolással rendelkező cégektől vásárolnak.

Látszik, hogy nem török

De nem is francia vagy amerikai, hát akkor? Kérdezzük meg

2016-02-03

Megérkezik az ételfutár a kártyaleolvasóval. A lépcsőfordulóban a leolvasót kicsit nekicsapja a korlátnak, mire kialszanak a fények.

Kicsit ütögeti, megcsapkodja, még az ajtónak is nekikopogtatja, hátha. Zörög az egész kóceráj, mintha csak egy marék csavar lenne benne. Talán éppen azért, mert egy marék csavar van benne.

Hoppá! Valami kiesett belőle, és elgurult. A hang alapján legalább a -4. emeletig jutott. De viszont a masina úja működik!

- Na tehát! Mit is vettél, és mennyi lesz?
- Én tudjam? Én a vevő vagyok!
- Jó, legyen 15 líra. Aztán ha mégse, akkor visszajövök...

A kezdő turisták itt szokták félreérteni a törököket. Azt mondják, hogy lehúzzák őket, mert turisták. Ami sajnos egyrészt igaz. Másrészt viszont inkább roppant hóbortosak (ez volt a legjobb szó, amit találtam rá).

Törökországban tényleg a turistát szeretik úgy nézni, mint az aranybányát: bármit és bármennyiért el lehet nekik adni. Főleg ha hagyják. De ha kiderül rólunk, hogy magyarok vagyunk, akkor már tudják, hogy tőlünk nincs mit elkérni.

Amennyiben viszont kijutunk a turista részről, akkor ezek a dolgok már eltűnnek.

Egyébként nem ez az egyetlen ország a világon (van még olyan 200+), ahol szeretik a turistákat kifogyhatatlan pénzeszsáknak nézni. Ami szerintem kétoldalú dolog, amihez a turisták nagyban hozzájárultak. Mintha még élveznék is, hogy kifosszák őket.

A leggyakoribb eset az étterem, ahol érthető okokból hatalmas kavaráss van. Sok ember. Sok éhes ember. És sok pincér, akik ki akarják szolgálni ezt a sok embert. Jó, lehet, hogy nem akarják kiszolgálni, de látványosan fel-alá rohangálnak, mint akinek rengeteg dolga van.

Az emberek pedig mennek-jönnek. Asztalokat összetolnak, széthúznak, felnégyelnek, összeragasztanak. Egyik átül ide, másik oda, harmadik az ölébe, negyedik meg csak simán beesik az asztal alá.

Még egy közepes étteremnél is rengeteg ember fordul meg ebédidőben. A törökök pedig - akik ódzkodnak mindentől, ami rendszert vinne az életükbe - fejben tartják, ki mikor mit evett.

Aki már járt ebben az időben ilyen helyen, az láthatja, micsoda felfordulás szokott ott lenni. És mégis! Olyannal még nem találkoztam, hogy elvették volna az ételt, amit kértünk (kivéve a kólát, mert ott sose azt kapom, amit kérek). 1-2 dolog néha kimarad, de olyan

nagyon nem szoktak mellélőni.

Mindez azért felveti a kérdést, hogyha az étteremben dolgozóknak ilyen jó a memóriájuk, akkor pl. a vízvezeték szerelő mégis hogyan felejt el a holnapra meglesz kijelentését? Majd pedig amikor a fizetésre kerül a sor, akkor érdemes a számlát jó alaposan átnézni. Mert a nagy kavarásban a számlát majdnem biztos, hogy elkavarják. 1-2 tétel simán pluszban rajta lehet. De ugyanakkora eséllyel hiányozhat is róla valami. Ez utóbbit ha jelezzük, nagyon hálásak szoktak lenni érte.

Az étel házhoz szállításnál pedig nagyon lazák a törökök. Ilyenkor ha nincs leírva, mit kell hozni (bár ha le van írva, az sem változtat ezen), akkor viszont már a megérkező ételek sem feltétlenül azok, amiket rendeltünk. Itt az egyetlen szerencsénk, hogy azért az éttermek valamennyire specializáltak magukat. Ha egy tortát szeretnénk, akkor biztosan nem fogunk sushi-t kapni. Legfeljebb a nagy kapkodásban a futár rossz hűtőbe nyúlt be, és torta helyett pudingot kapunk. Meg a kártyaleolvasókat is összekeveri. Még jobb, amikor otthon felejt.

De persze mi ne zavarjuk magunkat. Mert ugye az ügyfél kényelme az első. Ő majd hazarohan, és nemsokára visszajön és hozza a hiányzó dolgokat (egyébként nem). Addig is jó étvágyat, kezdjük el azt enni, amit éppen sikerült elhozni.

2016-02-04

Egy 2011-es népszámlálás alapján () a török lakosság 26% tartozik a 0-14 éves korosztályba. Ők azok, akik még szappanbuborékok között buliznak, nem pedig pezsgőbuborékok között.

Mindez azt jelenti, hogy naponta kb. 55.562 gyerekeknek van születésnapja egész Törökországban!

Isztambulra vetítve (15 millió ember - ebből 4 millió a gyerek) kb. 10.685 gyerek ünnepli a születésnapját éppen most.

Ez egy szép nagy szám. És ugye azt is tudjuk, hogy a gyerekek csak nagy ritkán buliznak egyedül. Inkább meghívják néhány tíz, esetleg néhány száz barátot.

És most tegye fel az a kezét, aki szívesen látna a lakásában 100 rosszcsontot!

És 200-at?

Isztambulban bizony komoly üzletág nőtte ki magát arra, hogy születésnap bulikat rendezzenek. Hiszen láthatjuk, hogy naponta legalább 10.500 gyereket ünnepelnek. De ugyebár a bulikat nem hétköznap, hanem hétvégén szervezik, ahol így mindjárt legalább 73.500 partit kell lerendezni, két nap alatt.

Tehát a születésnap buli jó üzlet. Ami pedig azt jelenti, hogy mindenki csinálja, aki csak tudja (az másik kategória, hogy ért hozzá, vagy sem).

Ez pedig a gyakorlatban úgy néz ki, hogy minden, aminek köze van a gyerekekhez (pl. játszótér, kalandpark, élménypark, stb.), annak van külön születésnap programja, terme. Leszámítva persze az olyanokat, mint a gyerekruha boltok, és a gyerek toalett.

De olyan cégek is vannak, amelyek kifejezetten csak a születésnapokra specializálódtak.

Itt a szülők nemcsak azért járnak jól, mert a buli után nem kell a törött cserepeket összesöpörni, meg a falat újrafesteni. Hanem azért is, mert semmi dolguk. Az egész partit mások szervezik meg helyettük.

Nincs többé átdolgozott éjszaka, hogy elkészüljenek a kézzel rajzolt meghívók (nekem, mint grafikusnak ez legalább nem probléma)

Nem kell előkészülni

Nem kell sütni-főzni

Nem kell takarítani

Nem kell díszíteni

Nem kell éjszaka átkommandózni a szomszéd kukájához, hogy belecsempésszük a leharcolt díszeket

Nem kell a zenét összelopkodni az internetről összegyűjteni.

Nem kell bohócot hívni

Nem kell a bohócot elkergetni

De egyes speciális helyeken a szülőknek még ennyi dolga sincs: Ott ugyanis van egy külön szülői részleg. A gyerek részleggel ellentétben unalmas szürke fallal, hogy minden 130 cm-nél alacsonyabb egyén sikoltozva elmeneküljön. Nincs játék, de van helyette TV. A falak vastagok, hogy a szomszéd szobában vonuló T-rexek hangja nem szűrődjön át. És persze büfé, étterem. Hiszen az ilyen alapfelszerelés minden olyan helyen, hogy 2+ török 2+ percet elidőzik.

Tehát a szülőnek nemcsak hogy semmi dolga, de még ott sem kell lennie a születési bulin. Talán a gyertya elfújására elmegy. De lehet, hogy azt is csak videón nézi meg. De egyszer majd eljutunk oda, hogy a szervezők ezt is automatikusan felrakják a Facebook-ra. Így a szülő onnan fog értesülni, hogy Benőke már 10 perce elmúlt 5.

2016-02-05

2016-ra más senkinek nem újdonság, hogy kicsi repülő kamerákat lehet venni, aminek segítségével a világot felülről is lehet megnézhetjük.

Annál is inkább érdemes a levegőben körbenézni, mert mintha egyes építészek előre erre az esetre is gondoltak volna. Így felülről különösen látványosak.

És nemcsak a Nasca fennsík ilyen hely! Hanem pl. Isztambul is.

A régi anatóliaiak (azért használom ezt a kifejezést, mert pl. a híres Sinan építész biztosan nem török volt, hanem valószínűleg örmény) még betartottak egy olyan íratlan szabályt, hogy az épületen kívülről is látszódjon az, ami belül van.

Pl. a Kék Mecset építésénél megcsinálhatták volna úgy is, hogy az egészet befedik egy darab kupolával. Vagy egy sima lapos fedéllel. E helyett a belső tereket kicsi kupolákkal fedték le (ráadásul kettős kupolával: egy a belső részre, egy a külső részre), hogy kívülről is látszódjon, ott egy tér van. E miatt pedig a Kék Mecset úgy néz ki kívülről, hogy sok-sok kis kupolát is láthatunk a nagyok mellett.

Ez pedig a levegőből nagyon látványosan néz ki. Ráadásul a Kék Mecsetnél roppantul ügyeltek a szimmetriára, így a madarak egy nagyon különleges épületet láthatnak. Kár, hogy őket nem érdekli....

A másik, amire a régiek nagyon odafigyeltek, az a részletesség. Több híres építész is vallotta azt, hogy nemcsak azokat a dolgokat kell szépen, pontosan megcsinálni, ami látszik. Hanem azokat is, amelyeket soha senki nem fog látni. Így azokat az épületrészeket is, amelyek a földről egyáltalán nem láthatóak, mint pl. egy kémény.

Sok török dzsáminál és bizánci templomnál találkozhatunk ezzel a szemlélettel. De ilyen pl. a magyar Parlament is. Steve Jobs apja is (aki bútorokat készített) erre tanította a fogadott fiát: a termék azon részeit is igényesen dolgozza ki, amit senki sem fog látni. A néhai Apple vezér tartotta is magát ehhez az elvhez.

Ma viszont szerencsére kevés befektetéssel mi is vásárolhatunk egy távirányíthatós négypropelleres (quadrocopter) helikoptert, más néven drone-t. Ezzel pedig végre nemcsak hogy felülről megnézhetjük az épületeket, hanem az eddig elrejtett részleteket is közelről megvizsgálhatjuk. Csak persze ne üssük el!

Az internetre pedig egyre több és több videó kerül fel. Mi pedig egyre több látványos épületet nézhetünk meg ebből az irányból is.

Most kettőt választottam ki. Az első Isztambulból mutat be néhány híresebb épületet. Itt leginkább a 0:55 másodpercet ajánlom, ahol nagyon szépen látszik az úgy kint, mint bent elv. 1:30-nál pedig a Topkapı Palota bütykeit nézegethetjük.

[iframe width="500" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/8LWZSGNjuF0" frameborder="0" allowfullscreen]

Egy másik videó pedig Törökországot mutatja be. Mégpedig abc sorrendben. Itt azért a minőség kissé kifogásolható, meg sok helyen nem túl érdekes dolgokat filmeztek a lelkes amatőrök. Viszont összességében egy nagy húúúúúúúúúúúúúúúúúúúúúúúú! No igen, ennyi minden van Törökországban. Sőt! Ez csak egy csipet belőle!

[iframe width="500" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/t1cHklSxDAI" frameborder="0" allowfullscreen]

2016-02-08

Isztambul városa tele van plakátolva
azzal, hogy most már lehet a .istanbul-t regisztrálni. Meg a .ist-et is.

Hurrá!

Az interneten minden számítógépnek, és így minden weboldalnak is, egy saját egyedi száma van. Pont olyan, mint egy telefonszám: megjegyezhetetlen. Ez persze a számítógépeket egyáltalán nem zavarta, hiszen ők mindent meg tudnak jegyezni, amit kérünk. És persze mindent el is tudnak felejteni, amit csak kérünk.

De az emberek már nem ilyenek. Egy weboldalt könnyebb úgy megtalálni, ha azt írom be a böngészőbe, hogy www.ezazendalam.com, minthogy 192.187.136.112. E mellett számos más praktikus előnye is van, ha egy weboldalnak ilyen szöveges címe van a számok helyett.

Kezdetben még az volt a cél, hogy ezeket a címeket kategorizálják. Ezt a név és pont utáni rövidítés tette. Pl. a .gov a kormányzati szféra, a .com a kereskedelmi. A .hu pedig a Magyarország. Törökországban a .com.tr. a kereskedelem. A .tr-es végződések nagyon nehezen adják oda valakinek.

Ennek az is előnye, hogy más-más országban, vagy közegben is lehet ugyan az a név. Pl. a www.whitehouse.gov egyértelműen az USA Fehérházat jelenti. E mellett viszont él egy www.whitehouse.com is, ami valamikor egy biztosító társaság volt. Most üres az oldal, meg azt írja, hogy Russian Ladies... sokat változott a világ a hidegháború óta...

Nemrég viszont bárkinek lehetősége van saját nevet csinálnia a pont után. Ehhez ha jól emlékszem csak 10.000 USD szükséges. Amit utána az illető kedve szerint osztogathat.

Így pedig érdekes, hasznos, néha pedig vicces domain nevek keletkeztek. Ilyenek, mint .news, .space, .beer, .ego. (meg ha egyszer lesz pénzem, akkor lesz .cybermacs is). És ilyenek is, mint a .london, .budapest és a .istanbul. Meg ennek a rövidítése a .ist. Ez utóbbi azt is jelenti, hogyha valaki nem akarja, hogy a cégét állandóan összekeverjék egy másikkal, akkor mindkettőt érdemes megvennie.

Ez így nagyon izgalmas. Mindjárt gondoltam, hogy veszek is egyet. Meg egy másikat is: magyarok.istanbul. Arra az esetre, ha sikerülne egy magyar közösséget kialakítani.

Itt viszont sajnos csak a kisebbik probléma, hogy az isztambuli magyar kolónia nem túl bő, és az egész simán elfér egy Facebook csoportban (mellette pedig még focizni is lehet, annyi hely marad). Hanem, hogy mi, magyarok, nem így írjuk kedvenc városunk nevét! Ő magyarul nem Istanbul. Hanem Isztambul.

Úgyhogy ameddig valakinek nincs felesleges 10.000 USD-ja (azt, hiszem, ez az ára, addig

nem lesz magyarok.isztambul. Legfeljebb, magyarok.istanbul.. az meg nem olyan jó szerintem.

a londoniak meg a berliniek és még mások viszont csinálhatnak magyarok.london, stb.. címeiket. Ők még többen is vannak!

Pedig, egy ilyen .isztambul jó lenne (naaaa, léci... valaki! csak egy kicsi zsák pénz...). Mert, amilyen kevesen vagyunk itt, mindenkinek lehetne személyre szabott címe. Enyém lehetne a cybermacs.isztambul. Meg azt hiszem, a férfiak.isztambul is.

Ha esetleg van rajtam kívül más otthon született magyar is Y kromoszómával, jelentkezzen! Alapítunk klubbot! :D

De azért nem adom fel! Hátha van egy olyan név, ami jól illene a blogomhoz is. Mondjuk drágább a szokásos domain neveknél. Ráadásul én a .info-ért kerek 1USD-t fizetek évente. De hátha van olyan, ami megéri mókának. :) Mert beruházásnak nem igazán.

Ráadásul nagy előnyben vagyunk a törökökkel szemben. Hacsak nem a balta.istanbul nevet választjuk, akkor szinte biztosan szabad! Lehetne macskak.istanbul. :)

2016-02-09

Az İÜYÖS (İstanbul Üniversitesi Yabancı Öğrenci Sınavı) () isztambuli egyetemi képzéseket hirdetett meg.

2016. január 4. és március 25. között az alábbi oldalon lehet jelentkezni:

Példafeladatok az alábbi oldalon találhatóak:

A vizsgára pedig 2016. április 30-án kerül sor. Magyarországon a Budapesten található Yunus Emre Enstitüsü Török Kulturális Központban.

Ennyi a hír, ott vannak a linkek. Mit tehetnék még hozzá? Sok sikert! :)

Én nem akarok isztambuli egyetemre járni. Megkérdeztem a szomszéd macskáját, de ő meg Berlinbe akar menni. Így nem tudok senkit se, akinek konkrét tapasztalata lenne a dolgok menetével. De azért gondoltam, a fenti hírek írójával ellentétben megpróbálok utána járni, hogyan is működik az egész.

Kezdjük mindjárt az elején. Ez az İÜYÖS az isztambuli NAGY egyetem. Ami ott van a bazár mellett (a szünetben ki lehet menni egyet bazározni, és ha veszünk egy repülő szőnyeget, visszafele nem kell sorba állni). Azaz itt nem sok esélyünk lesz bárkivel is magyarul beszélni. A hivatalos nyelv várhatóan az angol lesz. Ez alapján a formanyomtatványt is angolul vagy törökül lehet kitölteni.

Fontos, hogy ki kell választani, hol szeretnénk majd vizsgázni április 30-án. Magyarországon Budapesten lehet, ami 200TL/70USD/70Euro-ba kerül. Akinek közelebb van, az mehet Bécsbe is. Az ár ugyan az. Bár az űrlap nem írja, de valószínűleg a Yunus Emre Enstitüsü Budapesti Török Kulturális Központ-ban zajlik majd a vizsga. Cím: Budapest, Andrásy út 62, 1062 (bécsi központ: Waehringer St.6-8/14-15 1090).

Az űrlap többi részének a kitöltése nem okozhat különösebb gondot (ha mégis, akkor válasszunk másik országot, különben már a reptéri mosdóban el fogunk tévedni). Az egyetlen, amit kiemelnék, az az útlevél. Nem írnak erről sehol, de a tapasztalat az, hogy az útlevélnek érvényesnek kell lennie a tanulási időszak+6 hónapra. Lehet, hogy 1 év is elég, vagy rövidebb. De azért ne most márciusban járjon le. Inkább hosszabbítsunk!

És hogy mire jó is ez?

Ha jól értem, akkor ez egy központi török vizsga. Ennek az eredményét 92 nagynevű törökországi egyetem, köztük legalább 9 isztambuli, fogadja el, és tekinti hivatalosnak. Vagyis közvetve ezekbe az iskolákba lehet vele jelentkezni. .

Ezt egyelőre nem találtam meg, miképpen lehet valamelyik konkrét egyetemre jelentkezni. De bizonyára ez is kiderül. Valahogy.

Addig is találunk pár példát a korábbi évek kérdéseiből. .

Nem tudom, lányok és fiúk... Nagyon szurkolok nektek, hogy az idén is ilyen feladatotok legyen!! Nekem kb. 20 perc volt megoldani úgy, hogy bal oldalon Árpí yangchuanosaurusza rágja a füleket, jobb oldalon meg direktbe Imi. Iskolapadban pedig már olyan régen ültem, hogy bizonyára valamelyik utódom megette azóta.. Úgyhogy hajrá magyarok! :)

Ezzel témával kapcsolatban az alábbi oldalakat ajánlom:

Hányjál csak! ??

2016-02-10

Sokan szokták kérdezni, hogy Isztambulban mit érdemes a gyerekekkel megnézni. , de mivel itt volt a téli szünet és nekünk is aktuális volt, így átnézünk néhány általunk is bejárt helyet.

Mindjárt az elején a dinó parkot, melynek neve a Jurassic Land!

A a Isztambul Bayrampaşa kerületében a Forum AVM-ben keresendő. Megtalálni nem egyszerű, mert a legfelső emeleten van, de nem mindegy, melyik lépcsőházban megyünk fel hozzá (ahol az ebegek van).

Magát úgy hirdeti, mint a világ 10 legjobb dinó múzeumának egyike. Ami abból a szempontból mindenképpen igaz, hogy valamelyik weboldalon tényleg volt egy 10-es lista, és abban szerepelt. De én inkább hívnám élmény parknak, mint múzeumnak.

Több mint 10.000 négyzetméteren (bár ez inkább a takarítókat érdekelheti), 70 élethű dinó, meg dinó csontvázak, és még mindenféle kalandok várnak minket. Vagyis hát a dinó rajongó kicsiket. Apu-anyu meg vigyen magával egy dinoszaurusz lexikont, hogy nagyon ne égessék magukat a gyerekek előtt.

Az első terem tényleg olyan, mint egy múzeum. Itt láthatunk eredeti méretű dinoszaurusz csontvázakat. Persze nem igaziakat, mert ők elég könnyen sérülnek. Meg azért őket jobban őrzik annál, hogy csak úgy odaadják valakinek.

[caption id="attachment_9487" align="aligncenter" width="500"] Plesiosaurus csontváz[/caption]

Tehát itt eredeti méretben láthatunk dinó csontvázakat. Van T-rex, Triceratops, Pteranodon és megtaláltuk a két kedvencet is: a Plesiosaurus-t meg a Yangchuanosaurus-t is. Na, ugye hogy kell az a dinoszaurusz lexikon?

Egyébként ebben az a döbbenet, hogy itt rohangálnak a 1 m körüli gyereket, és dobálózhatnak a kimondhatatlan görög szavakkal. Majd összevesznek, hogy melyik dinónak milyen fogai voltak, hány ujjá volt, meg melyik korszakban élt és mit evett.

Ebben a teremben középen van egy mű szikla is. Ez valami általános anyag, mert mindent ebből építettek fel. Valószínűleg a mű-csontokat is. Ebben a mű-sziklában lehet barangolni (értsd: eltévedni), meg a homokban dinó tojásokat keresni.

Ennek több eredménye is van: a tojásokat már az első gyerek kiásta, és jól elrejtette. A többi gyerek, folytatva a fenti dinó vitákat, immár lapátot is használ az érveléshez. Az egész múzeum tele van homokkal. Ugye... 10.000 négyzetméter...

[caption id="attachment_9491" align="aligncenter" width="500"] Yangchuanosaurus csontváz[/caption]

Innen indul bizonyos időnként a dinoszaurusz túra. Ez lényegében egy Jurassic Park utánpótlás, ahol úgymond személyesen is lehet találkozni a dinókkal.

Elején beülünk egy mindentbíró páncélozott kvadrokopterbe és egy kicsit kocsikázunk a dinók között. Mindjárt az elején jön egy békés Ankylosaurus, aki növényevő. Így beéri azzal, hogy jól megkalapál minket. Ellentétben a T-rexszel, aki addig kergeti a koptert, míg az teljesen tönkre nem megy. Sebaj, kiszállunk, és gyalog megyünk vissza. Úgyis friss a levegő, békések az állatok..

A kopter valójában egy 4D mozi. Ez az, ahol a székek megpróbálnak igazodni az előadáshoz, így össze-vissza rángatózik. És bár a film nem 3D-s, a dinoszauruszok eléggé ijesztőek. A felnőttek és nagyobb gyerekek sikítva vonulnak ki. A kisebbek viszont a dinóknak szurkolnak, miközben sorolják, melyik kicsoda. Egyébként a kopter kívülről még jól is néz ki.

Innen megyünk tovább a Jurassic Park laborba. Megnézhetjük, hogy keltik ki a tojásokat, hogyan kötözik be a sérült Stegosaurus-t, meg minden olyat, ami lett volna Jurassic Park, ha nem fálnak fel mindenkit a dinót. Ezek után azért már nehezebb elmagyarázni a csemetéknek, hogy a dinók valójában 65 millió éve kihaltak. De hát ugye a Mikulásról és a Húsvéti Nyúlról sem szoktunk beszélni. És itt is vannak tojások, meg ott is.

Mindemellett elég jó élethű gumi dinoszauruszokkal is találkozhatnak a gyerekek. A Tyrannosaurus rex ordít (persze ettől megint nem a kicsik ijednek meg), a Brachiosaurus meg mindenkit letüsszent. Persze csak azokat, akik nem tudják, hova kell ilyenkor állni.

[caption id="attachment_9488" align="aligncenter" width="450"] T-rex és a többi húsevő[/caption]

A túra végén a vezető figyelmeztet, hogy eddig csak a kicsiket ijesztgették (na persze), de most a szülőkön a sor. És pappararaaaaam: íme a dinó bolt!

No igen, Isztambulban nehéz megúszni, hogy ne a pénzt költsük lépten-nyomon. Különösen igaz ez a bevásárló központokra (AVM), amelyek egyenesen pénznyelők. Mégis nekem ez a bolt a kedvencem az egész dinoszaurusz élményparkból. Itt ugyanis normális dinó játékokat, és egészen jó könyveket lehet kapni. Szemben a sima játékboltokkal, ahol nagy nehezen lehet csak a kacatok között 1-2 értelmes dolgot találni.

Egy másik terem a színház. Itt egy hatalmas téren dinók vannak, játszótér, bizonyos időnként pedig egy zenés-táncos előadás. Mondjuk így. Ha mindkét szememet befogom,

akkor kibírható. Cserébe, akik túléltek, azok táncolhatnak egyet a Baby Rexszel.

A történet egyébként az, hogy Isztambul közelében egy barlangban néhány dinó túlélte a 65 millió évvel ezelőtti katasztrófát, és egy elrejtett világban élnek. Néhány közülük hippi lett, és a kinti világban köztünk járnak. A többiek meg csak elvannak. Mígnem egy tudós felfedezi őket. Mindjárt hívja is a másik tudós társát, aki a kvadrokopterrel odasiet (itt legalább össze van kapcsolva a történet a túrával). Addig is viszont beáll táncolni.

[caption id="attachment_9489" align="aligncenter" width="500"] Dinó tánc[/caption]

Körülbelül ennyi maga a park. A kijáratnál van pár raptor (valójában Deinonychus), amit meg lehet lovagolni. És egy dinó kávézó-étterem is, ahol T-rex burtgert is lehet enni.

[caption id="attachment_9490" align="aligncenter" width="500"] Gyí raptor![/caption]

Belépők (az árak eltérnek napszaktól, időjárástól, sarkifény intenzitásától függően):

Felnőtt: 39 TL

Gyerek: 29 TL

Azért persze nem Isztambulról lenne szó, ha nem próbálnák meg kihasználni a dinó parkot. Így számtalan esemény kerül megrendezésre, így pl. még koncert is van időnként. Meg persze gyerek zsúr, gyerek nap, dinó tojásfestés, stb...

Külön rendeznek születésnap bulit. A T-rexszel együtt lehet majd a gyertyákat elfűjni.

Meg lehet körülmetélés bulit is rendezni. Ahol is a dinók.... inkább ne menjünk bele...

Este pedig lézeres vadászatot lehet rendezni. Mivel a dinoszauruszok olyan nagyon nem mozognak, jobb híján a kék csapat a pirosat lövöldözi. Meg fordítva.

2016-02-11

Isztambul lakossága hivatalosan 14 millió fő.

Ezt persze senki sem hiszi el. Mindenki aki itt él, meg van győződve róla, hogy ennél egészen biztosan többen vagyunk. Pl, amikor sorbaállunk a boltban, vagy csak simán állunk a dugóban? Vagy le akarunk menni a metróra. Vagy péntek délután sétálunk az Istiklâl Caddesi-n: Olyankor egészen biztos, hogy több ember van körülöttünk, mint 14 millió.

Szerintük legalább 20 millióan vannak. Én inkább beérem egy középúttal, ezért legyen 17 millió..

[caption id="attachment_9498" align="aligncenter" width="500"] Isztambul - csak 14 millió[/caption]

Az ember azt gondolná, hogy az ekkora tömeg elidegenít. Itt pont fordítva van. Az emberek igen is jól ismerik egymást. A múltkor is ültünk a taxiban, és a sofőrünk az autók kanyarodása alapján felismerte a vezetőiket. El is mondta, hogy melyiknek mit dolgozik az anyukája. Bár érdekes módon mindegyik ugyan abban az ősi szakmában dolgozott. Ez mondjuk betudjuk annak, hogy a sofőrünknek valószínűleg ezen a területen vannak érdekeltségei...

Igazándiból Isztambul nem volt egy nagy város. Mármint a mai méretéhez képest nem volt nagy. A Bizánci Birodalom fénykorában (8. század) a lakosok száma elérhette a félmilliót (Rómában Augusztus idejében kb. egymillióan élhettek). De ez a szám is nemsokára rohamosan csökkent, minek a végén még a IV. Keresztes Hadjárat is betett. Ugyanis akkor az európai keresztes turisták ellepték a várost, és mindent elvittek, amit csak tudtak. Mire a törökök 1453-ban megérkeztek, már csak 45 ezer nő, férfi és gyerek védte a hatalmas várost. Tekintve, hogy a Fal teljes hossza kb. 20 km, nem lehetettek a védők túl sűrűn.

(1453), beköszöntött a béke kora. Mármint... jó, a szultánt párszor megpróbálták felrobbantani, a politikai ellenségeskedés miatt pedig többen véletlenül beleestek a Boszporuszba (és mivel a szerencsétlen baleset idejében valami különös rituális okból mind zsákban tartózkodtak, így nem is sikerült a vízből kimászniuk). De azért a korábbi időszakhoz képest sokkal békésebb lett a város éve. És szépen lassan növekedett. A 20. század-ra majdnem el is érte az egymilliót.

Ebben az időszakban a világ legnagyobb városa címéért küzdött olyanokkal, mint pl. Bagdad. London is csak az 1750-es évekre tudta utolérni.

Az I Világháború és az őt követő Függetlenségi Háború rányomta a bélyegét Isztambulra is. De még inkább az ezt követő Köztársaság, amikor is az új Törökország székhelyét áttették

Ankarába. Ami akkor még csak egy kis városka volt. Így ide a legtöbb embert Isztambulból csábították át. A kisebbségek jelentős része pedig elhagyta az országot.

A változás az 1950-es években kezdődött meg. De igazán jelentős az 1980-es években lett. Kezdetben lassan, majd egyre gyorsabban érkeztek a vidékiek az egykori fővárosba a jobb lehetőségek reményén a vidékiek. Míg 1980-ban csak 2,8 millióan éltek Isztambulban, addig 1985-ben már 5,5 millióan. Mára pedig hivatalosan 14 millióan.

[caption id="" align="aligncenter" width="372"] Isztambul növekedése - Forrás: Tevap2011[/caption]

Mindemellett rengeteg olyan ember él a városban, akik hivatalosan nem tartóznak ide. Ilyenek pl. a diákok vagy akik rövidebb ideig dolgoznak Isztambulban.

Mindez sok érdekes dolgot vet fel. Egyrészt egy olyan kérdést, hogy mi lesz a falvakkal, hiszen az onnan eljöttek unokáinak eszük ágában sincs visszamenni.

De a még érdekesebb az, hogy ebből a 14 milliós tömegeből 11 millióan úgymond vidékiek. Ők azok, akik első vagy második (ritkán harmadik) generációs Isztambuliak. Ők állnak szembe a kb. 3 millió tradicionális város lakóival. Ráadásul ezek az újak olyan helyekre költöztek, ahol korábban még város sem volt.

Ráadásul az egy helyről jött emberek nagyjából egy helyre is költöztek. Így azt leszámítva, hogy most már Isztambulban volta, lényegében nem változott semmi: a szomszédok ugyan abból a faluból, völgyből vagy megyéből érkeztek. És mivel a valódi város több km-e volt, így a városi szokásokat sem igazán vették át. Még ma is látni olyat, hogy a tyúkrok, kecskérok rohangálnak a kertben. Rosszabb esetben az utcán (a sarki hentes nagy örömére).

Mindez több furcsa helyzetet teremtett.

Egyik ilyen érdekesség, hogy akik kisebb falvakból, megyékből érkeztek, igencsak elveszve érezhették magukat a 10+ milliós városban. Sokuk mára azért belenőtt. Megszokta, hogy korábban bármennyit is gyalogolt, az erdőnek nem sikerült a végére érni. Mára ugyan ez van, csak a házak sora végtelen. Medvék helyett pedig a kebab árusok, a taxisok és a csuklós buszok színesítik a mindennapokat.

Mindezek ellenére mégis kisebb közösségeket alkotnak. És az egy helyről érkezettek összetartanak. Ha két ember ismerkedésbe kezd, akkor hamar előkerül az a mondat, hogy ki honnan származik. És ha kiderül, hogy ugyan abból a megyéből, völgyből valóak, akkor mindjárt hatalmas barátság alakul ki. És persze elő jönnek a közös emlékek is: Manci néni tehene még mindig pöttyös? Nálatok is akkora hó esett a hétvégén?, stb...

Mindemellett az az érdekes, hogy az egyfelől érkezett emberek valahogy hasonló,

egymáshoz közeli szakmákban is helyezkednek el. Így végül lépten-nyomon beléjük botlanak.

Tehát hiába él ebben a hatalmas városban 14-17-20 millió ember. Valahogy végül mégis mindenki állandóan ugyan azokkal találkozik. Mintha éppen csak egy nyugis kisvárosban lennének...

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Ístiklâl Caddesi - péntek délután[/caption]

2016-02-12

Isztambul két földrészen fekszik. Közte található a Boszporusz.

Olyannyira található, hogy ha nem figyelünk, bele is lehet pottyanni. A középkorban pedig még erre szakosodott úgymond segítő emberek is a szultán és a politikusok rendelkezésére álltak. A biztonság kedvéért az ügyfelet még zsákba is rakták, nehogy eltévessze a pottyánást.

A Boszporusz pedig ilyen vizes dolog, amikbe halak találhatóak (az unokáinknál ez már nem lesz ennyire egyértelmű). Vannak benne kicsik is, meg nagyon is. Néha-néha pedig még is látni! De azért cápában ne reménykedjünk... Bár van, akinek mégis sikerült!

2013-ban Muzaffer Balcı, alias öreg halász, ezen a reggelen is elmondta a szokásos imáit, hogy legyen jó fogása, és jóllakjon az egész családja. Majd felállt, és kiment halászni. Arra nem számított, hogy ezúttal a kérése teljesülni is fog.

Még ebédidő előtt kifogott egy 800 kg-os cápát. De mivel jó hívó volt, a sarki hentesnél feldaraboltatta, és széosztotta a szegények között.

Természetesen azért Isztambulban is megvannak a megfelelő helyek, ahol cápákkal találkozhatunk (és ezt a találkozást túl is élhetjük, meg a cápa is. Tehát nem étteremről van szó...). Ez amolyan terrárium, akvárium. Hasonló, mint a budapesti Tropicarium.

Én mindjárt kettőt is ismerek. Az egyik az Atatürk repülőtér mögött van, ő az . Csak így, simán, hogy mindenki könnyen megtalálja. A másik pedig a már említett Forum AVM-ben található. Őt -nak hívják. De őt még nem próbáltuk ki. Így egyelőre csak az elsőt tudom bemutatni.

Az İstanbul Akvarium habár különálló épület, mára szorosan összekötődött a szomszéd bevásárló központtal. Ennek köszönhetően pedig az élménypark már a parkolásnál kezdődik. Szeretném azt mondani, hogy Isztambul legrosszabb mélygarázsa található ott, de sajnos talákoztam már rosszabbal is. Sokkal rosszabbal is. És nagyon úgy néz ki, hogy egy bevásárló központ minél menőbb, igényesebb, minél inkább a felső köröket szeretné kiszolgálni, annál bénább a parkolója.

Lássuk is a fő adatokat, amit büszkén hirdetnek:

6.800 m³ vízben lubickolhatnak a halak. Ez 64 akváriumot jelent.

Ebben a hatalmas mennyiségű vízben 1500 különféle élőlény van (tehát növény és állat (meg baktérium?)). Összesen 17.000 darab.

6.000 m² terület, 2 emeleten elosztva. Ebből 470 m² a játékbolt!

A teljes bejárési útvonal 1200 m hosszú

De nincs pánik, mert összesen 6 pont áll rendelkezésünkre, ahol enni lehet. Ebből 3 kávézó, 1 étterem. Meg kisebb-nagyobb édességes (ugye mindent a gyerekekért).

Ebben a két emeletes felépítésben az az izgalmas, hogy ugyan azt a témát egyszer felülről, egyszer pedig a víz alól is megnézhetjük.

Természetesen az első a vízi élőlények megismerése. Kiemelten a törökországiak. Így leginkább a környező tengerek halait láthatjuk: Fekete-tenger, Mediterrán-tenger, Égei-tenger, Márvány-tenger és a Boszporusz.

Vagyis amit máshol az asztalon láthatunk, azt itt a vízben lubickolva. De azért ott az étterem a túra végén, ha valaki megéhezett volna..

Ezen kívül más világtengerek halait is megnézhetjük. Miközben persze ők is jól megnéznek minket. Van csíkos, pöttyös, kockás, meg olyan rockeres, melyiket 100%-ban rózsaszín fekete.

Összességében a dekoráció hangulatos és jópofa. A gyerekek nagy kedvence a mini jéghegy a sarkvidéki szobában.

Természetesen, mint a hasonló helyeken, itt is vannak extra szolgáltatások, amiket jópénzért igénybe lehet venni.. Mint pl. 30 perc légyott a cápával. Vagy labirintusban is lehet bolyongani.

És még egy Isztambul feletti helikopteres-túra Isztambul túrán is részt vehetünk. Mégiscsak itt van a reptér a szomszédban! Kár, hogy az egész csak virtuális.

[caption id="attachment_9503" align="aligncenter" width="338"] Ez nem a cápa[/caption]

A Sea Life-ről kevesebb információm van, mert őt még nem próbáltuk. De hát ezért van az internet! :)

Itt nem kapunk olyan adatokat, mint négyzetméter szárazföld, vagy köbméter víz. De azért is bőven találunk élőlényeket: 15.000 darabot. Plusz a nézelődő embereket.

És a lényeg, hogy Európa legvastagabb cápája is itt található! Szó szerint így írják: legvastagabb! Aki nem hiszi, ugorjon csak be a vízbe egy mérőszalaggal!

Mivel a Sea Life bevásárló központban található, itt sokkal erősebb az élménypark hangulat. Így az ilyenkor szokásos szolgáltatások itt is megtalálhatóak: szülinap, rajzverseny, stb.. És persze interaktív állatsimogató (nem a cápát!).

A fő különbség az Ístanbul Akvarium-al szemben, hogy a Sea Life-ban van tenger alatti alagút is. Ez az, amikor igazán a halak között érezhetjük magunkat. Az alagút 83 m hosszú, miközben a fejünk felett 5 millió liter vízben lubickolnak a cápák. Mégpedig Európa legvastagabb cápái!

De a legjobb, hogy ebben az alagútban még pizsama partit is lehet rendezni! Aludj együtt a cápákkal címmel! Ki ne akarna egy ilyenre eljönni?!

- És voltatok az AyaSoyfa-ban?

- Persze!

- Szállás jó volt?

- Naná! A legjobb! Még a szomszédok sem zavartak!

- Miért, kik voltak a szomszédaitok?

- A cápák!

:

Felnőtt 46 TL

Diák: 32 TL

:

Felnőtt: 43 TL (: 34,4 TL)

Gyerek (3-14): 31 TL (: 24,8 TL)

Van közös jegy a LegoLand-el is.

2016-02-14

Ö a főnök, ha jönnek a rokonok

Estére meg is pucolnak egy krumplit

2016-02-15

Húsz liter ajándéka

Folytatjuk az isztambuli pénzsóró gyerek programjainkat. Ezúttal a helyszín nem más, mint a Legováros, azaz a Legoland.

Lego!

Gyerekeknek élmény, pénztárcáknak diéta.

Ismét a Forum AVM-ben vagyunk. Tehát itt 3 élményparkot is találunk (anyu ruhákat vásárol + apu meg rohangálhat a gyerekekkel = mindenki boldog, minden rózsaszín): , és Lego-t.

A korábbiaktól eltérően most eltérünk, kitérünk, hagyjuk a fenébe a száraz adatokat. A lényeg úgyis az, hogy tele van Lego-val. És mindez 2 emeleten. Bár... de erről majd később..

Mint az ilyen Lego-s helyeken, itt is minden sarokban, oszlop tövében, meg üres helyeken van egy kupac Lego, amivel mindenki kedvére építkezhet. Ezen kívül van kis Lego, nagy Lego (Duplo), meg mindenféle futkosó igazi nagy Lego babák.

De az egész park nem annyira az építkezésről szól, hanem a Lego élményről. Meg úgy a Lego-ról.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Lego Ország térképe[/caption]

A bejárat kapu után elvileg megismerkedhetünk a Lego gyártásával. De inkább olyasminek tűnik, ahol összevissza nyomogatjuk a gombokat. Majd eredményül kapunk egy darab Duplo Lego-t. De legalább nem hasonlított arra, amit mi raktunk össze a gyárban.. szerencsére!

Na mindegy, ide úgyse jövünk vissza. De a park többi része már szabadon bejárható, és többször is belevethetjük magunkat ugyan abba a játékba. De azért sorrendben írom le őket.

Elsőnek a középkori varázssbarlangba nézhetünk be. Itt a felnőtt méretű középkori Lego szekerekbe ülhetünk bele, ahonnan nem középkori lézerpisztolyokkal lövöldözhetjük a királyfi és a királylány ellenségeit (csontvázakat, zombikat, sárkányokat, stb..). Mármint attól függően... Ugye azért ül az apuka is a szekérbe, hogy javítsa az összpontszámot. Árpi is simán elsőnek a királylányt lőtte le. Szerinte szeplős volt, és ez gyanús... (talán kevesebb Süsü-t kellett volna hallgatni).

Ha itt halomra lőttük az ellenséget (esetünkben a kastély személyzetét is), akkor mehetünk

tovább a Lego Isztambulba.

[caption id="attachment_9518" align="aligncenter" width="500"] Lego Kék Mecset[/caption]

Ez egy igazán jólsikerült rész. Isztambul összes jellegzetes részét megtaláljuk Lego-ból felépítve, és úgy elhelyezve, ahogy kb. a valóságban is van. Megtaláljuk az AyaSofya-t, a Kék Mecsetet, a Galata-tornyot, stb...

[caption id="attachment_9516" align="aligncenter" width="450"] Lego AyaSofya[/caption]

Van villamos, tűzoltó, hajó, és még simit-árus is!

[caption id="attachment_9517" align="aligncenter" width="500"] Lego simit-árus[/caption]

Meg még nappal is, este is. És ugye Isztambul sosem alszik!

[caption id="attachment_9513" align="aligncenter" width="500"] Lego Galata-torony[/caption]

És persze tömeg is...

[caption id="attachment_9514" align="aligncenter" width="450"] Lego Isztambul[/caption]

Meg egy foci stadion, hiszen anélkül nem török a török.

Ezek után pedig néhány más, világhíres épületet láthatunk Lego-ból felépítve. Ilyeneket, mint a piramis, Eiffel-torony, stb...

Miután mindent megnéztünk, jutunk be a központi terembe. Innentől már nincs sorrend. Találunk egy kisebb vidámparkot és egy 4D mozit is, ahol természetesen valamelyik szereplő előbb-utóbb letüsszent minket...

Ami itt inkább érdekes, az a versenypálya. Egy halom Lego-ból kell összerakni egy olyan autót, amivel megnyerhetjük a versenyt. Két pálya van: gyorsulási és túlélő. A gyorsuláson az nyer, akinek az autója hamarabb ér a célba. A túlélőn pedig az, amelyik egyben marad az ugrató után.

Az egészet nehezíti, hogy a Lego-k rettenetesen össze vannak keveredve. És egész egyszerűen képtelenség legalább 2 egyforma méretű kereket venni. Így nem az a kérdés, hogy kinek az autója a gyorsabb, hanem hogy egyáltalán kié fog gurulni. A túlélő pálya szélén pedig a gyerekek úgy várják a széteső autókat, mintha csak torták repkednének. Hátha ott lesz az a darab, amiből működő autót tudnak összerakni. De amúgy jó móka.

[caption id="attachment_9520" align="aligncenter" width="450"] Túlélő pálya[/caption]

Utána pedig...ööö... a negatívumok pedig itt kezdődnek: nincs utána.

Vagyis van, de az egésznek olyan semmilyen érzése van. Mert persze ott a Lego Isztambul, de ugye vele nem lehet játszani. Meg beülünk a 4D moziba (40 perc sorban állás, 20 perc film), meg lelőjük a csontvázakat (meg a királylányokat), és autókat is építünk. De ezzel kb. másfél órát töltöttünk el, és nincs tovább.

Bár ott a második emelet, ami pedig lényegében katasztrófa. Bár ott a Duplo park (marék Duplo, játsszál vele), meg a Friends, a lány Lego (marék rózsaszín Lego, játsszál vele). De ezen kívül egy sima mászó park van, meg egy rémes büfé tele olyanokkal, amiktől egy rendes szülő szeretné távol tartani a gyerekét: chips, cukorka, stb.. És ott lehet szülinapi bulit is rendezni.

De igazándiból ennyi. Míg a fiúk autókat építenek, a lányok rózsaszín Lego-zhatnak. Megnézünk 1-2 filmet, talán a csontvázakat (meg a királylányokat) lelőjük még egyszer. De tényleg nincs tovább.

Sajnos nem egy olyan hely, ahova a gyerekeknek másodszorra is kedve lenne elmenni. Pedig Lego, Lego, mindenütt Lego. Összehasonlítva mondjuk a dinó parkkal, ahol szintén nem lehet 2-3 óránál többet eltölteni, oda legalább már kétszer visszamentünk.

Igazándiból a legnyerőbb hely eddig a Rahmi M. Koç Müzei (közlekedési és technikai múzeum) volt. Ide 6 alkalommal jöttünk, és mindig mivoltunk az utolsók, akiket záráskor kizavartak. Pedig csak a múzeum negyedét szoktuk bejárni (a tengeralattjáróhoz is nőni kell még). De az valódi. És ezt a gyerekek is nagyon érzik.

Éppen ezért a következő részben róla lesz szó.

[caption id="attachment_9511" align="aligncenter" width="338"] Rakd össze és versenyezz![/caption]

Még annyit mindenképpen meg kell említeni, hogy a kapuban található Isztambul egyetlen igazi Lego boltja. Ahol 100%-ban csak Lego-t árulnak. Itt olyan dolgokat is találhatunk, amik csak a hivatalos Lego boltokban kaphatóak.

Belépő:

Felnőtt: 43 TL

Gyerek: 37 TL

10% kedvezmény (még fontosabb, hogy nincs sorban állás)

Kapható Sea Life-al összekötött jegy is.

A boltba a belépés ingyenes, de úgylis egy zsák pénzt otthagylunk a végén...

2016-02-16

Az isztambuli gyerekprogramunk listájában eljutottunk a kedvencünkhöz: a-hez!

A múzeumot a Koç család egyik tag, Rahmi M. Koç alapította. Mégpedig kezdetben a család magángyűjteményéből indult a vállalkozás. Valószínűleg a klasszikus drágám, dobd már ki azt az ócska régi repülő! Nem férek el tőle! mondattal kezdődött. Csak az a repülő egy valódi B-24-es Liberator volt, nem pedig csak egy modell. Egyébként tényleg ócska, mert a II. Világháborúban lezuhant, és ez eléggé megviselte a gépet. A személyzet viszont sértetlenül szállt ki.

Érdeemes tudni, hogy a Koç család Törökország legbefolyásosabb családja, akik bravúros üzleti tevékenységeikkel nőttek ki az ismeretlenből. Róluk már készül egy külön bejegyzés is. A Yapı kredi Bank, a Koç Egyetem az Arçelik, a Migros cégeket ők alapították, csak hogy a legismertebbeket említsük, ami csak töredéke a teljes vállalkozásnak, melyben élelmiszer, turizmus, építészet, kereskedelem, IT és még hadipar tartozik. És persze a nagy kedvencükbe, az autópárházba: két török márka, és több külföldi márka helyi gyártását és értékesítését végzik. E mellett a kultúrába is jelentő mennyiséget fektetnek be, így könyvesboltok, koncertek, előadások, színházak és múzeumok is hozzájuk tartoznak.

Konkrét, hiteles adatot nem találtam még, de úgy hírlik, hogy a török gazdaság 40-45%-át ők viszik. És rendkívül híresek az emberközpontú munkahelyekről.

A múzeum első épületét 1991-ben vásárolta meg Rahmi M. Koç. Az épület a híres Lengerhane, ami láncház jelent. A 12. századi bizánci időkben ez volt az egyik épület, ahol azt a láncot tartották, amit kifeszítettek az Arany-szarv-öbölbe, hogy a hajók ne tudjanak tovább menni, a láncre és így az épületre sem volt szükség (hacsak nem az európaiak megláncolására). Később III. Ahmed szultán (1703-1730 - Kék Mecset) felfűjtatta (a miért nem derült ki - valószínűleg hadászati raktárnak). A múzeum végül 1994-ben nyílt meg.

De hamar kiderült, hogy kevés lesz, így a mellette lévő hajógyár romot is megvásárolták 1996-ban. Ő is történelmi épület. 1861-ben az Oszmán Tengerészeti társaság (Şirket-i Hayriye) építette. Összesen 14 épület volt ott, amelyek korhűen lettek felújítva. Majd 2001-ben nyílt meg nagyközönség előtt. A múzeum fő része, és a szabadtéri kiállítás is itt található.

A múzeum részben saját gyűjtemény, részben pedig felajánlott tárgyakból (járművekből) áll. Rengeteg érdekesség látható itt, amelyeket mindjárt részletesebben is megnézünk. De előtte kiemelném, hogy a Harry Potter és a Titkok Kamrája c. filmben használt is itt látható. Így persze mindjárt világos, hogy miért tud repülni. Hiszen a repülő szőnyeget is Isztambulban gyártották.

A múzeum teljes alapterülete 27.000 m². Melybe kikötő (száraz dokk, vizes dokk), pályaudvar, két étterem két büfé és egy pub is tartozik. És talán az egyetlen hely

Isztambulban, ahol könnyen és ingyen lehet parkolni.

És akkor próbáljuk meg valahogy összeszedni a látnivalókat! :)

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Rahmi M. Koç múzeum térképe[/caption]

Van a bejárat, ami természetesen tartalmazza a kisboltot is. Egészen jó dolgokat is lehet itt találni. Ami mindjárt érdekes, hogy két pénztár található, mert a múzeumot kettéosztja a főút. Így a jegyet ne dobjuk el, mert a túlóldalon még szükségünk lehet rá. Jah, és a Müzekart használható.

A térképen a bal oldali rész az, ami az ősi han épületből lett átalakítva. Itt leginkább gépeket találunk. Meg dugattyúkat, propellereket és mindenféle izgalmas mechanikai dolgokat: gőzgépet, robbanómotort, stb... ráadásul minden méretben. Az emeleten pedig tudományos műszerek és a nyomda található. Míg az alagsorban modellek és repülők.

[caption id="attachment_9542" align="aligncenter" width="450"] Makett és repülő[/caption]

Vagyis a régi épület eléggé 12 éven felülieknek, gépolaj kedvelőknek ajánlott. Míg a kikötő sokkal barátságosabb.

Itt a bejárattól balra a tenger alá kukkanthatunk be, majd mehetünk át a tudományos játszótérre. Erről lesz bővebben szó.

[caption id="attachment_9534" align="aligncenter" width="338"] Búvárszoba[/caption]

A bejárattól szemben pedig az autókiállítás látható. Itt találjuk a már említett Harry Potter kocsit is. De még sok más érdekességet. Ha tovább megyünk, akkor jutunk el a "kerekes múzeumba". Itt aztán mindent, de tényleg mindent láthatunk, ami kerekeken működik: autó, tűzoltó, bicikli, babakocsi, traktor, de még fűrészmalom is van (abban is van kerék).

[caption id="attachment_9533" align="aligncenter" width="500"] Klasszikus török sofőr[/caption]

Jobbra viszont a zárt kikötőt és a szárazdokkot látjuk. A vízparton néhány hangulatos 19. századi boltba kukkanthatunk be. Ha pedig tovább megyünk, akkor a nyitott kikötőbe érhetünk.

Az épület másik szárnya (pénztártól mindjárt jobbra) elsőnek az időszakos kiállító terembe visz minket. De még előtte pénztárnál egy galériára mehetünk fel, ahol az Atatürk részleget találjuk.

Az ideglenes kiállítóteremből juthatunk át a vasúti részlégbe. Itt vonatokat és villamosokat nézhetünk meg. Egyik-másikba be is lehet szállni. Olyan hírességeket is találunk, mint Abdulaziz szultán kocsija. Ez volt az első vonat az Oszmán Birodalomban (1867), és a szultán ezzel utazta be Európát, köztük az Osztrák-Magyar Monarchiát is. De megtaláljuk itt az Ístiklâl Caddesi ismert piros villamosát is.

[caption id="attachment_9538" align="aligncenter" width="450"] Kadıköy villamos[/caption]

A múzeum ezen szárnyán haladva további tengerészeti érdekességekkel találkozunk: motorokat, halászhálót, stb...

A szabadtéri rész a múzeum egyik nagy élménye. Itt rengeteg izgalmas hajót, járművel nézhetünk meg testközelből. Egyik-másikba be is ülhetünk, be is mászhatunk. Legjobb ezek közül is a katonai tengeralattjáró (külön jegyet kell venni, és 8 éven felülieknek).

A tér közepén a klasszikus DC-3-as személyszállító repülőbe mászhatunk fel. Jó magasra tették, így benne ülve máris repülési élményben lehet részünk (akinek kell, zacskót lenről hozzon, mert fent nincsen). A gép alatt pedig egy nyomdamúzeum bújuk meg.

[caption id="attachment_9541" align="aligncenter" width="450"] DC-3-as repülő[/caption]

A parton találunk még tankot és katonai helikoptert is.

[caption id="attachment_9540" align="aligncenter" width="500"] Klasszikus tűzoltó[/caption]

A part mellett haladva pedig egy igazi kisvasút-állomás áll, igazi kisvasúttal. Ez hétvégenként jár, amivel egy megállónyt elvonatozhatunk az Aranyszarv-öböl partján.

[caption id="attachment_9539" align="aligncenter" width="450"] Kisvonat[/caption]

Tovább haladva a nyitott múzeumban tűzoltó autókat, repülőket is más járműveket láthatunk. És itt van egy Coca-Cola részleg is. Igazi piros emeletes busszal!

[caption id="attachment_9537" align="aligncenter" width="500"] Coca-Cola busz[/caption]

A múzeum legizgalmasabb része a tudományos játszótér. Itt ugyanis a gyerekek a mindennapi fizikával és geometriával ismerkedhetnek meg, nagyon jó játékos módon. Találunk szögletes kereket, hiperbolikus lejtőt, építhetünk boltívet, és még óriás szappanbuborék is van! Itt 1-2 órát simán el lehet tölteni.

[caption id="attachment_9535" align="aligncenter" width="500"] Tudományos

játszótér[/caption]

Mellette pedig iskolák részére workshop is van. Ezek nagyon érdekesek: úrkutatás, DNS, színes matematika, energia, nyomda, stb... Legszívesebben beülnék mindegyikre!

Alatta pedig a háztartási gépek működését láthatjuk. Mégpedig úgy, hogy pl. a mosogatógépnek átlátszó fala van.

Ezekon kívül a már jól megismert klasszikus születésnapi bulit is lehet itt rendezni. Mégpedig egy hajón! Klasszikus isztambuli hajón!

És ha már hajó, akkor gőzhajóval lehet az Aranyszarv-öbölben egyet túrázni. Ha viszont ennél "messzebbre vágyunk", beülhetünk a planetáriumba is (sajnos ez is csak csoportoknak, előzetes egyeztetés alapján).

A múzeum egyetlen nehézsége, az idejutás.. , majd a Hasanköy megállónál leszállni. Visszafele pedig bármely Eminönü felé menő buszra felszállhatunk.

Belépők:

Felnőtt: 15 TL

Diák: 6 TL

Tengeralattjáró felnőtt: 7 TL

Tengeralattjáró gyerek (8+): 5 TL

Planetárium: 2 TL

[caption id="attachment_9532" align="aligncenter" width="500"] Sajnáljuk, a villamos elromlott... menjenek gyalog tovább! [/caption]

2016-02-17

Az isztambuli gyerekprogramok utolsó részéhez értünk (egyenlőre). Ez a Miniaturk, azaz a mini Törökország.

Bár ez a helyszín talán nem is annyira a gyerekeknek, a magyar gyerekeknek lehet érdekes, hiszen ők nem ismerik a Galata-tornyot, a Kék mecsetet, vagy Íshak Paşa palotáját.

A felnőtteknek viszont azért lehet jó, mert egyben, egy helyen láthatjuk Törökország látványosságait. Így kinézhetjük a következő célpontot.

A Miniaturk 2003-ban nyitotta meg kaput az Aranyszarv-öböl partján. Teljes területe 60.000 m².

Ellentétben a korábbi négyzetméterháborúval, most azt is megtudjuk, hogy ebből 15.000 m² területet foglalnak el a makettek. 40.000 m² zöld terület, 3.500 m² pedig fedett terület. De ennyi még nem elég, hiszen Törökországban víz is van bőven, így ehhez 2.000 m²-nyi vizes területet is berendeztek. És még 500 autónak is szorítottak helyet..

[caption id="" align="aligncenter" width="502"] Szülejmán dzsámi - Forrás: Miniaturk[/caption]

A makettek 1/25-ös arányúak. Vagyis elvileg egyformán lettek lekicsinyítve. Ami a valóságban 25 m, az itt csak 1. Mi pedig az óriások lehetünk köztük.

A kiállításnak 3 része van: Törökország, ami 57 modellt tartalmaz. Isztambul, ahol 59 építményt láthatunk. És egy külön 12 épületből álló rész, ami a mai Törökország területén kívül esik, de valamilyen formában kapcsolódik a törökökhöz. Ilyen pl. a budapesti Gül Baba türbéje is!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Gül Baba Türbéje[/caption]

A park azért nem áll meg ennyivel. Mivel elsősorban a török családoknak, török gyerekeknek készült, kicsit olyan, mintha egy óriási terepasztalon lennénk. Találunk itt kisvonatot (bár működni még egyszeresem láttam), a mú Boszporuszban pedig hajók úszkálnak. És itt van a kedvencem is: a mini Boszporusz-híd. Erre végre fel lehet menni gyalog is! Nem úgy, mint az eredetnél, amit csak évente egyszer, a ideje alatt lehet.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Boszporusz-híd - Forrás: Miniaturk[/caption]

Kb. 2 órát lehet itt elsétálgatni, elrohangálgatni. A környezet is kellemesen csendes a

nyüzsgő Isztambul után. Sőt! Milyen jól lehet az egyes épületeket fényképezni, hogy közben senki sem áll elénk! És ha fogytában vagyunk a memóriakártyával (van még ilyen 2016-ban?), akkor egy kis ügyes beállással mindjárt 3-4 épületet is lefotózhatunk.

De ha még ügyesebbek vagyunk, akkor úgy fotózunk le mindent, mintha az eredeti helyszínen lennénk. Így pedig röpké 2 óra alatt Törökország minden látványosságáról lesz fényképünk. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Íshak Paşa Palotája - Forrás: Miniaturk[/caption]

Az egyetlen nehézséget az odajutás jelenti. Eminönü-ből a 47, 47Ç, 47E, 47N, Taksim-ből pedig a 36T buszokkal tudunk ide eljutni. Vagy pedig a Kék Mecset elől a TB1-es busszal (ez talán egy hopp-on busz lesz...)

Másik lehetőség, hogy Beşiktaş-ból megy egy speciális hajó a Miniaturk-be. Ráadásul a jegyet már Üsküdar-ban is meg lehet venni, és akkor nem kell átúszni Európába, mert ingyen áthoznak. .

[caption id="" align="aligncenter" width="497"] Trabzon, Sümela Monostor - Forrás: Miniaturk[/caption]

Harmadik változat pedig egy egész napos túra:

Ez Eyüp-ig visz el, ahonnan fel lehet sétálni a Kariye Camii-hoz.

Majd vissza Eyüp-be, be a dzsámiba.

Eddigre kb. ebédidőnél járunk. Lent is megebédelhetünk, de izgalmasabb, ha a felvonóval a Piere Loti-ra megyünk. Igaz, itt inkább szendvics és tea van.

Vissza lemegyünk egészen a kikötőig. Itt pedig a csónakos bácsi átvisz a Miniaturkba (az ár 13 TL volt, de még 2010-ben).

A bácsi azt fogja mondani, hogy balra van a bejárat, tehát menjünk jobbra.

Kb 2 óránk marad, míg 18:00-kor bezár a Miniaturk.

Visszafele egy tetszőleges Eminönü irányába tartó buszra szálljunk.

Ajánlott oldalak:

.

A .

.

Árak:

Felnőtt: 10 TL (töröknek 5)
Gyerekeknek: 3 TL

2016-02-18

Az alaprajz szerint itt egy nagyobb szobának kell következnie. Ki is nyitottuk az ajtót, de gyorsan visszacsuktuk.

Ugyanis egy hatalmas kupac oszmán-kori ágyúgolyó nézett velünk farkasszemet... Az a típus, ami faltól falig, padlótól plafonig ér.

Cégünk régi épületek felújításával foglalkozik. A régi azt jelenti, hogy lehet, csak 10 éves. De akár 400 is. Igazándiból Isztambul (bizonyított) 8.000 éves történelmében pár száz év csak másodpercnak minősül.

Az épületek néha egészen jó állapotban vannak (nem dől össze, ha nekidőlünk a falnak), néha pedig félig romosak. Mivel a cégünk specialitása a történelmi házak felújítása, ezért minden épület valamilyen a műemlékvédelem alatt áll.

Ez egyszer azt jelenti, hogy aki nem ismeri az utakat, az olyan adminisztrációs útvesztőbe kerül, hogy éhen hal, és felfalják a macskák. Meg a bürokrácia (macskával együtt).

Másrészt pedig azt, hogy mielőtt bármihez is hozzányúlnák, nagyon-nagyon alaposan fel kell mérni, és le kell rajzolni. Nemcsak minden sarkot, hanem minden repedést, téglát, törött téglát is. Hogy ez mit is jelent a valóságban, arra jó példa az AyaSofya kertjében látható II. Selim Türbéje. Kattintsatok a képre, hogy lássátok a részleteket!

[caption id="attachment_9554" align="aligncenter" width="500"] II. Selim Türbéje[/caption]

E miatt pedig mi aztán tényleg mindent jó alaposan megnézünk. De ennélkül is szinte minden épületben lehet találni valami izgalmasat. Néha egy -ot, néha egy a pincében (ezt más találta, el is adta), néha pedig gombákat. Itt ne a leopárdmintás falra gondoljunk, vagy azokra a gombákra, melyek úgy belepik a folyosót, mint egy szőrös alagút. Hanem azokra a szép kalaposokra, melyekben a Hupikék törpikék laknak. Bár törpikét még nem láttunk, de a környező kövér macskák árulkodóak.

Így az, hogy oszmán-kori ágyúgolyókat láttunk, végül is nem olyan nagy szám. Talán ott lesz ágyú is valahol, valamelyik ablakban. És akkor érthető lesz az is, miért nem akar senki, semmiféle ajánlással, számlával bekopogtatni...

A tulaj arra kért, hogy semmiféle képet ne tegyünk publikussá, de még hasonlót se. Így ezt a tudom ajánlani ízelítőnek. Mi is ilyeneket láttunk, csak kb. 2000x többet. Jelenleg azzal próbálkoznak, hogy melyik hivatalos szervnek tudják az ágyúgolyókat odaadni. Egyrészt, mert ez kötelezettség. Másrészt meg hova üljenek majd a vendégek, ha a nappaliban a

plafonig állnak a kőgolyók? Nem is beszélve arról, ha szétgurulnak a lakásban, majd ki a házból, végig az utcán...

A problémát az jelenti, hogy a Régészeti Múzeum nem tudja átvenni az ágyúgolyókat. Sem pedig a Hadtörténeti Múzeum. Pedig amikor őt költöztették a mai helyére, akkor még egy múmiát is találtak a raktárban, és azt is magukkal vitték. De gondolom, már annyi mindent találtak Isztambulban, hogy tényleg nem tudják hova tenni őket. Holott az ember a történelemórákat tanultak alapján arra következtet, hogy a törököknél otthon nem is maradt ágyúgolyót, mindet ellövöldözték Magyarországon.

Így most egyenlőre nem tudják, mi is legyen ezekkel a szép szál jó nehéz kőlabdákkal.

Mielőtt bárki is jelentkezne egy ilyen ágyúgolyóért, érdemes tudni, hogy nagyon szigorú szabályok és ellenőrzések vannak a műtárgyakkal és történelmi emlékekkel kapcsolatban. Röviden: aki ilyet próbál kivinni az országból, jobb esetben csak súlyoz pénzbírságot és kitiltást kap. Rosszabb esetben ennek az ellenkezőjét: egy hosszú darabig nem engedik ki a rácsok mögül.

Legyen az bármilyen ki kő, nem szabad kivinni. És ne reméljük, hogy nem fogják a táskában megtalálni, mert a reptéren alaposan átvilágítanak mindent.

Vállalkozó szellemű kalandorok megpróbálkozhatnak azzal, hogy az ágyúgolyót a póló alá rejtik, majd terhességre hivatkozva megkerülik a kaput. De ez eléggé régi trükk, nem hiszem, hogy bárhol is beválna.

2016-02-19

Ezel, Tiltott szerelem és Szulejmán. A jólismert török sorozatok, melyek Magyarországon is láthatóak voltak.

Itt az ideje, hogy elmenjünk megnézni az eredeti helyszíneket is!

Indulás: 2016. június 27-én.

Jelentkezési határidő: 2016.május 20.

Jártál már Isztambulban, de csak a kötelező nagy nevezetességeket láttad? Nem is mertél volna messzebbre elindulni félve attól, hogy eltévedsz ebben a hatalmas metropoliszban? Vagy nem voltál még ebben az óriási, lüktető városban, de török sorozatok nézőjeként kíváncsi lettél rá? Érdekel, hol forgatják kedvenc sorozataid epizódjait? Kíváncsi vagy azokra a helyekre ahol ezek a sztorik játszódnak?

PROGRAMTERV:

1. nap

UTAZÁS NAPJA Érkezés után esti séta Isztambul legtrendibb sétáló utcáján, az Istiklal Caddesin. A Nevizaden megnézzük milyen bárokban buliznak a török fiatalok, majd a Galata torony tövében vacsizunk egyet közösen. Akinek kedve van, feljön velünk a Galata toronyba, ahonnan belátni egész Isztambult, kivilágított fényárban úszva.

2. nap

Az első egész napos program kezdődjön Isztambul kötelező nevezetességeinek felfedezésével, de mivel sorozatrajongók vagyunk, ebbe a napba is csempésztünk egy-két helyszínt pl. az Ezel című filmből. Kék Mecset, Aya Sofia, Yerebatan Ciszterna, majd közös ebéd. Délután meglátogatjuk Szulejmán Szultán dzsámiját, és a szultán, valamint Hürrem szultána türbóját. Majd átsétálunk a Galata hídon és Eminönüben eszünk egy híres halas szendvicset ott, ahol Ramiz Karaeski az Ezel öregje ajánlotta J Útközben lesz egy meglepi Ezel helyszín is.

3. nap

A 3. nap nagyobb részét a Szultán Palotájában (a Topkapiban) töltjük, és megnézzük azt is, hol szőtték ármányaikat a Szultának. A Gülhane Park teázójában megpihelve rácsodálkozhatunk a kilátásra, délután pedig a vásárlásé és alkudozásé a főszerep.

Reszkessen a Fűszerbazár, mert jövünk J Ha lesz még erőtök hozzá, átsétálunk Mihrimah Szultána hites férjének, Rüstem pasának, gyönyörű kék csempékkel díszített dzsámijába is.

4. nap

A 4. nap délelőttjén hajókázni fogunk a Boszporuszon, délután pedig áthajózunk Ázsiába. Ennek a napnak Kuzey Güney és Szulejmán rajongók fognak különösen örülni. Üsküdarban a gyönyörű Mihrimah camii megtekintése után elsétálunk Kuzeyék házához, ebédelni pedig a Tekinoglu család egykori pékségben fogunk. Felkeressük Gülten fodrász üzletét, Hüseyin úr fotós boltját és Ali piacát is. Estefelé, mielőtt visszahajóznánk az európai oldalra, beülünk egy teára a Boszporusz partjára, és együtt gyönyörködünk a Kiz Kulesiben.

5. nap

Az 5. napon az európai oldal felkapott kerületeiben sétálunk. Kara Sevda, Aski Memnu helyszínek fognak feltűnni. Beülünk Bebek egyik, színészek által is közkedvelt kávézójába, majd egy tengerparti séta után az estét a nyüzsgő hangulatú Ortaköyben, a kivilágított Boszporusz híd tövében töltjük.

6. nap

UTAZÁS NAPJA Reggel, mielőtt hazaindulnánk, átruccanunk Kadiköybe, a vízről megcsodáljuk a patinás Haydarpasa pályaudvart. Kadiköy forgatagában megvesszük az utolsó ajándéknak szánt dolgokat, beleszippantunk a frissességeket kínáló piacok illatába, és indulunk a reptérre.

TUDNIVALÓK:

Ne klasszikus idegenvezetésre számítsatok. Az Istanbuli utazások blog szerzői fogják kísérni a jelentkezőket, de tekintve, hogy a helyszínek sem klasszikusak, inkább segítőként, barátként tekintsetek rájuk. Az utazás részleteinek szervezésében szívesen segítenek tanácsokkal, tapasztalatokkal annak, aki kéri, de a repülőjegyet, szállását mindenki maga választja és foglalja igényének és pénztárcájának megfelelően.

A programok fakultatív jellegűek, ha valakit egy-egy helyszín nem érdekel, az idő alatt mást is felkereshet. A napi programokat illetően fő a rugalmasság, mivel főként sorozat helyszínekről van szó. Az ár a kíséretre vonatkozik, az étkezés, közlekedés, egyéb kiadások önköltségesek.

A programra jelentkezők, a díj átutalását követően jogosultságot kapnak egy facebook zárt csoport tagságra, ahol minden, az utazást érintő kérdésüket illetően segítséget kapnak, valamint ezen az oldalon egymással is megbeszélhetik az utazás részleteit.

Repülőjegy, szállás, utasbiztosítás, várható költségek és minden egyéb kérdésben segíteni fogják a programra jelentkezőket.

Részvételi díj: 19.500,-/ fő (Az árat ÁFA nem terheli, számlát természetesen mindenkinek

küldünk).

Utazás időpontja: 2016. június 27- július 02. (5 éj)

Maximum létszám 15 fő A tapasztalat azt mutatja, hogy 10-15 fős létszám az, aki alkalmazkodni tud egymáshoz egy-egy túra során, és természetesen mi is minél jobban szeretnénk figyelni a résztvevőkre, ezért csak az első 15 fő jelentkezését tudjuk elfogadni.

Jelentkezési határidő: 2016. május 20.

Jelentkezés:

2016-02-21

Isztambulban az a lényeg, ki mennyi embert ismer.
Ezért találhatnak a külföldiek nehezen munkát

2016-02-22

Isztambul, született Konstantinápoly, egy hatalmas város. És mindig is a korának egyik legnagyobb városa volt. E miatt pedig egyesek szerették volna, ha a sajátjuk lenne. Míg mások beérték a bevásárló-turizmussal. Persze ezt is a kor szokásai szerint: tüzes nyilakkal, elrabolt szűz lányokkal, stb... Persze a kor szokásainak megfelelően az elrabolt szűzlányokra nem járt a garanciális csere...

Ezt Isztambul elég hamar meguntta, és egy hatalmas fallal vette körbe magát.

Persze az ügyesebbek, mint pl. Botond, ezen is átjutottak.

Isztambulban több fal is látható.

Legkönnyebben a Topkapı Palota falával találkozunk. 9 turistából 0,3 nekimegy, miközben a térképen próbálja az kibogozni, merre is jár éppen. Ennek a falnak az az érdekessége, hogy ezt már az oszmánok építették.

Ott van viszont a második fal, ami mára már többnyire nincs ott (Severan fal, épült 193-ban). A Valens-vízvezeték közelében állt egy falrendszer, amikor még ott volt a város határa. De ez nem tartott sokáig. A vízvezeték is kőből van, meg a fal is kőből volt. Ezek után tegyük fel a kérdést: tényleg! Mi lett a fallal???

Az igazi városfal, a FAL (ennek része a Szárazföldi, a Theodosius fal, mely 413-ban épült), csupa nagybetűvel, ennél azért kintebb fekszik. Mit fekszik! Elnyújtózkodik! Bő 20 km-et. Ő az, aki ténylegesen a várost bekerítette, és védte hosszú évszázadokon keresztül. És ez határozta meg város szerkezetét évszázadokon keresztül. És így lettek olyan városrészek, melyeket úgy hívtak, hogy a Falon belül és a Falon kívül.

Őt jól ismerjük, és jó kis program végigjárni (ha egyszer lesz drónom, végigrepülöm). Ennek a falrendszernek a része a Héttorony is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Fal a levegőből, végén a Héttorony.[/caption]

Majd ott van van a Fal a túloldalon. De ezúttal a túloldal nem Ázsiát jelenti, hanem csak az Aranyszarv-öböl másik oldalát, ami még szigorúan Európa. Ez a Genova falrendszer, amit egyszer (ő szintén izgalmas lesz majd drónnal...egyszer)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A nappaliban megbúvó bástya - Genovai-falrendszer[/caption]

De aki ismeri a rómaiakat (és márpedig a bizánciak is részben rómaiak voltak), az tudja, hogy ők imádtak mindenhova falat építeni. Ez persze lehetett azért is, mert a rómaiak rühellték, ha mindenféle lovas nemzet lenyilazza őket. A lovas nemzetek pedig, lévén lovon ültek, rühellték, hogy állandóan falakat kell kerülgetni, azért az ilyeneket mindig lenyilazgatták.

Ebből pedig következik, hogy nem messze a várostól, lennie kell még további falnak, falaknak. És így is van! Itt van mindjárt, a határban az Anasztasziosz fal. (Én most dinó neveket tanulgatok Árpival, így simán kimondok olyanokat, mint a carcharodontosaurus, meg a yangchuanosaurus, de ez még így sem sikerül..: a-nasz-ta-szi-osz.. szóval ő.)

[caption id="" align="aligncenter" width="498"] Anasztasziosz fal - Forrás: Wikipédia[/caption]

Az Anasztasziosz-falat Anasztasziosz bizánci császár építette (milyen jó, hogy van Ctrl+C, Ctrl+V!). Ezt mondjuk nem volt nehéz kitalálni.

507 és 512 között épült, mégpedig az északról érkező bolgárok, szlávok és hunok ellen. De valójában már volt egy korábbi fal, melyet Anasztasziosz (Ctrl+V) elődje, Leo építtetett, 469-ban. A hivatalos indok szerint ő is az északi bolgárok ellen építette, de valójában elege lett a hüle rokonokból, akiket a történelemórákon csak Nyugatrómai Birodalom néven említettek. Ők erre annyira besértődtek, hogy pár év múlva a birodalmat feloszlatták. Ásó-kapa-germán törzsek...

A fal egyébként eléggé messze van Isztambul központjától: 64 km. Természetesen azért ide épült, mert eddig ér el a sült kebab illata Isztambulból. Mint ez köztudott, és gyakran használják távolságmérésre, a Nemzetközi Mértékegység Hivatal 2003 február 31-én a CSE (Csillagászati Egység = Föld-Nap távolság)-hez hasonlóan hivatalosan is elfogadta a KIMTT (Kebab Illatának Maximális Terjedése Távolsága) hossz mérték használatát. Van négyzetKIMITT és köbKIMITT is.

Mint a térképen is láthatjuk, itt azért már jelentős a távolság a Márvány-tenger és a Fekete-tenger között. Az Anasztasziosz-fal hossza 56 km. Ezért azért kisebb, mint a FAL. Általában 5 m magas és 3 m széles.

Persze azért ezen sem könnyű átmászni. Pláne ha közben az ember a lovát is cipeli. A törökök ezért nem is innen próbálták, hanem a másik irányból. Mondjuk nekik annyi előnyük volt még, hogy a másik irányban laktak. Ők végül a hajókat cipelték, tehát nem úszták meg olyan könnyen.

Ha megnézzük ezeket a számokat: 56 km hosszú, amit 1 KIMT (64 km) távolságról kell feltölteni katonával..ráadásul csak 5 m magas (két lovas egymás nyakába áll, lóval együtt persze). Nem sokat ért, azon felül, hogy legalább felidegesítette az tüzes nyíllal támadó

bolgárokat. Először el kellett oltani a nyilakat, átmászni a falon, felülni a lóra, újra meggyújtani a nyilat, majd lehet újra ordítva vágtatni.

Leszámítva, hogy adott volt a lehetőség, hogy Anasztasziosz (Ctrl+V) ide befalazhatta a politikai ellenfeleit.

Végül a fal már a 7. században romlásnak indult. Esténként, amikor nem jártak arra tüzes nyilas lovasok, a helyiek egyszerűen elhordták a köveket. Belőlük házak, tűzhelyek lettek. Vagy éppen a szomszédokat dobálták meg.

Miután az Oszmán Birodalom a Balkánra is kiterjeszkedett, és a bolgárokat leszoktatták a tüzes nyilazgatásról (buzogánnyal persze), az Anasztasziosz fal teljesen elvesztette a jelentőségét. Meg a kövei jelentős részét is. Ami maradt, azt is benőtték a növények.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Anasztasziosz fal Çatalca városka mellett -
Forrás: Yoldaki izler[/caption]

Mindez pedig mára egyenesen Gyűrűk Ura környezetet ad. Sétálunk az erdőben, majd egyszer csak átesünk egy 1500 éves falon.. Érdekes egyébként a fenti képre kattintva az oldalt is elolvasni (képeket megnézegetni), mert ez a Çatalca városka más meglepetéseket is tartogat. Ide érdemes lenne bakancsot, szendvicsekkel és ragtapaszokkal felszerelve elmenni.

Annál is inkább, mert ilyen, egész földrészt lezáró falrendszer nincs túl sok a világon. A legközelebbi a Hadrianus fala, ami komoly turista látványosság. Így most a törökök is azon dolgoznak, hogy Anasztasziosz fala is hasonlóan híres legyen.

Néhány érdekes videó a fallal kapcsolatban:

Külön érdekesség, hogy az is ennek a falnak a közelében fog épülni.

2016-02-23

A hírek szerint véget ért a szokatlan meleg Isztambulban. És akár 20 fokot és eshet a hőmérséklet. És akár még hó is lehet. És akár...

Áh, pokolba a szakszavakkal! Megfogalmazom rendesen: dög hideg lett, és ez még csak a kezdet.

Az elmúlt hetekben egyre jobb lett az idő Isztambulban. Több olyan nap is volt, amikor este csak 15 fokra hűlt le a levegő.

Ez a helyi a helyi diákság azzal ünnepelte meg, hogy ellepték Beşiktaş szórakozóhelyeit. Bár ez még nem mérvadó, mert 3 nagyon komoly egyetem van a közelben, így a diákok mindig találnak okot az ivásra: süt a nap, esik a hó, este lett, felébredtünk, stb... Valószínűleg a kerület gazdaságát is ők viszik. Iskola+pub+fénymásoló üzem = tuti nyereség.

De ennek most vége. Tényleg lehűlt az idő. Harapni lehet a hideget.

Nem tudom, hogy csinálják, de a török meteorológia ígéretei mindig bejönnek. Ha azt mondják, holnap eső lesz, akkor holnap tényleg eső lesz. Bezzeg ha a vízvezeték-szerelő azt mondja, hogy holnap lesz meleg víz a zuhanyban, akkor tutira, hogy nem holnap, és nem a zuhanyban, lesz a meleg víz. De inkább valószínű, hogy az se lesz meleg...

Tehát itt a hideg. Újra elővesszük a sapkát, sálat meg a téli kabátot.

És utána várunk, hogy újra jó idő legyen... Pedig már ki lehetett ülni a tengerpartra!

Mindeközben a városban: újra kapható a mikulás csoki! Talán a hideg miatt vették elő, vagy csak kellett a hely a raktárban...

[caption id="attachment_9567" align="aligncenter" width="338"] Csokimikulás februárban[/caption]

Isztambulban egyébként nagyon változó a tél. Van, hogy elő sem kell venni a téli kabátot. De volt olyan év is, hogy csak májusban lehetett kimenni a parkba. Akkor viszont mindjárt fürdőruhában!

2016-02-24

Mustafa Kemal Atatürk, a török köztársaság megalapító, gyors hírnevet szerzett magának a világban.

Egy alkalommal még maga Albert Einstein is levelet írt neki.

A történet ismét csak az I. Világháborúval kezdődik, mint szinte mindegyik Atatürk kapcsán. Mit jól ismerjük ez a háború volt az, ami felforgatta Európa és a világ életét.

A háború minden országban más-más helyzetet teremtett. Egyes helyeken visszaesés történt. Máshol előtört a nacionalizmus. Mindeközben Törökország felébredt a több száz éves álmából, és hirtelen ott találta magát a XX. században. Rengeteg mindent kellett bepótolnia.

Ezt meglátva Atatürk egyrészt a, másrészt pedig mérnököket, tudósokat, szakembereket hívott az országba. Ebben az időszakban érkeztek a magyarok is, akik több város építésében segítettek. Köztük Ankarában, Kastamonuban, és Rodostóban is.

Mindeközben Németország lett a tudósok fellegvára. Ide került Albert Einstein, de a magyar Szilárd Leó és Teller Ede is. Csakhogy 1933-ban nagyot fordult a világ. Január 30-án Hitler lett a német kancellár. Ezzel pedig a zsidók nemkívánatos személyek lett az országban. Aki időben indult, az még el tudott menekülni.

Einstein ekkor került Párizsban. Szilárd Leó is az utolsó pillanatban hagyta el Németországot. Teller Edét viszont már a Zsidó Kimenekítő Tanács (OZE, OSE) tudta csak kihozni. Ezt a tanácsot pedig pont Einstein alapította (itt kicsit bizonytalan a forrás, hogy valójában ő alapította, alapító tag volt, tiszteletbeli tag vagy más). Mégpedig abból az okból, hogy a Németországban ragadt zsidókat kiszabadítsa. Ekkor írta a híres levelét Atatürknek, a török miniszterelnöknek (1933. szeptember 17).

[caption id="" align="aligncenter" width="685"] Einstein levele Atatürknek. Forrás: Çankayai Egyetem[/caption]

A levél nagyon szabad fordításban azoknak, akik nem tudnak angolul, vagy csak nincs kedvük fordítani (ha esetleg valakinek van kedve szépen lefordítani, szívesen veszem, mert így lenne végre egy magyar verzió is):

Öexcellenciája!

Mint az OZE tiszteletbeli elnöke kérem, hogy a Németországban tudományos és orvosi munkákat végző 40 professzor alkalmazását Öexcellenciája engedélyezze. Az említett személyek a németországi hatályos jogszabályok miatt nem tudják a munkájukat folytatni. Ezen emberek legtöbbször nagy tudással és tapasztalattal rendelkeznek, amelyek nagy hasznára

lehetne annak az országnak, amelyben letelepednek.

Az OZE 40 tapasztalt szakembert és kiemelkedő tudóst választott, és arra kérjük Öexcellenciáját, hogy engedélyezze ezeknek a férfiaknak a letelepedését és a munkájuk folytatását. Ezek az emberek egy évig az Ön állami szolgáltatásában fognak dolgozni mindenféle díjazás nélkül.

Ennek a kérelemnek a támogatására bátorkodom kifejezni a reményemet, hogy az engedélyek megadása nem csak az emberiség érdekében tett lesz, de hatalmas nyereség lesz az Önök országának.

Megtiszteltetés számomra, hogy Excellenciádat szolgálhatom.

Professzor Albert Einstein.

Azért bő száz éve milyen elegánsan tudtak fogalmazni! (Egyes elméletek szerint a levelet valójában Einstein titkára írta, és írta alá. A professzor ezekben a napokban nem is volt a városban)

Törökországban a miniszterelnöki pozíciót İsmet Bey (családnév törvénytől kezdve İsmet İnönü) töltötte be, így ő válaszolt.

“Saygıdeğer profesör,

İktidardaki hükümetin politikası gereği Almanya’da bilimsel ve tıbbi çalışmalarını yerine getiremeyen 40 profesör ve doktorun Türkiye’ye kabulünü dileyen mektubunuzu aldım. Bu beylerin hükümetimiz kuruluşlarında bir yıl ücretsiz çalışmayı kabul ettiklerini gördüm.

Teklifiniz çok çekici olmasına rağmen ülkemiz kanun ve nizamları gereği size olumlu cevap verme imkânı göremiyorum. Saygıdeğer profesör, bildiğiniz gibi şu anda 40’tan fazla profesör ve doktor istihdam etmiş durumdayız. Çoğu benzer nitelik ve kapasitede olan bu şahıslar da aynı politik şartlar altındadırlar. Bu profesör ve doktorlar burada geçerli kanun ve şartlar altında çalışmayı kabul etmişlerdir. Şimdiki halde, çeşitli kültür, dil ve kökenlerden gelmiş üyelerle çok hassas bir oluşum geliştirmeye çalışıyoruz. O nedenle içinde bulunduğumuz şartlar gereği daha fazla personel istihdam etmemizin mümkün olmadığını üzülerek bildiririm.

Saygıdeğer profesör,

Arzunuzu yerine getirememenin üzüntüsünü ifade eder, en iyi duygularıma inanmanızı rica ederim.”

İsmet İnönü

Forrás:

Magyarra fordítva (szintén szabad fordításban, és szintén szívesen veszünk egy szebb fordítási változatot):

Mélyen tisztelt professzor!

Megkaptam azt a levelét, amiben a Németországban politikai okokból munkájukat folytatni nem tudó 40 professzor és orvost törökországi befogadását kéri. Láttam azt az érvet is, hogy ezek az úriemberek elfogadták, ellenszolgáltatás nélkül a kormányzati intézményekben dolgozzanak 1 éven keresztül.

Az ajánlat nagyon vonzó, de az ehhez szükséges törvények a hazánkban nem állnak rendelkezésünkre, így nem tudok pozitív választ adni.

Mélyen tisztelt professzor, mint gondolom ön is tudja, jelenleg is 40-nél több (külföldi) professzor és doktor dolgozik nálunk. A legtöbbjüknek hasonló a tudása, és hasonló politikai feltételekkel alkalmazzuk. Ezek a professzorok és doktorok a helyi jogszabályokat elfogadták. Jelenleg a különböző származásból és kultúrából, nyelvi eltérésekből problémák leküzdésén fáradozunk. E miatt pedig nem vagyunk képesek több (külföldi) alkalmazottat foglalkoztatni. Nagyon sajnálom.

Mélyen tisztelt professzor, kérjük, értse meg, mennyire fáj nekünk, hogy nem tudunk segíteni.

Ísmet İnönü

Igen, nagyon jól látjuk, hogy a levél egy nagyon is egyértelmű NEM. Na de mégis! Hogyan? Miért? Hiszen csak 40 emberről van szó, orvosokról, tudósokról! Ráadásul 1 teljes évig ingyen fogják szolgálni a kormányt. Erre hogy lehet nemet mondani?? És pont a törökök, akik annyi évszázad alatt annyi nemzetet befogadott... Ráadásul tudósokat, amikor ennyire szükség van a felzárkózásra?? És a törököket nem is úgy ismerjük, akik problémáznak a különféle jogszabályokon, hogy elérjék a céljukat. Akkor mégis! Hogy van ez?

Ahhoz hogy megértsük, előre kell menni a történelemben. Törökország nem csak 40, hanem végül 190 tudóst vett át a veszélyeztetett területről. Először még csak Németországból, majd az 1938-as Anschluss után Ausztriából és az 1939 német megszállás után Csehszlovákiából is.

Mindehhez még hozzá kell tenni, hogy Atatürk azt a tanácsot, kérést hagyta İnönü-re örökségül, hogy ne legyen a németek túlzott barátja (tanulva az I. Világháborúból), de ne is legyen az ellenségük. Ma már pedig látjuk a történelmi folytonosságokat is: kitört a II. Világháború, amiben 1-2 ország kivételével ismét egész Európa részt vett. Nagy volt a kísértés, és nagy volt a nyomás is İnönü-n, hogy valamelyik oldalon Törökország is belépjen a háborúba (területszerzés, bosszú, oroszok megtámadása, vagy egy erős szövetség az angolokkal, franciákkal). De İnönü végig sikeresen egyensúlyozott a kés pengéjén, és kimaradtak a háborúból.

Ezt pedig látva, mennyire megviselte Európát, milyen eredményeket hozott, azt lehet mondani hogy a lehető legjobb választás (és egyben az egyik legnagyobb atatürki örökség) volt. Így is voltak nehézségek. Pl. be kellett vezetni a jegyszert az élelmiszereknél.

Ebből pedig látható, hogy egy olyan válaszlevelet kellett küldeni Einsteinnek, amit később a németek nem tudnak felhasználni a törökök ellen.

Most akkor lássunk csak egy kis szövegelemzést!

Elsőnek leírják, hogy pontosan miről is szólt az a levél, amire a válasz érkezik. Ez a mai internetes világban furcsa. De 100 éve még napokat, néha heteket kellett várni a válaszra. November 14-én, tehát majdnem 1 hónappal később írta meg İnönü az ő levelét. És még napokkal, hetekkel később érkezett meg Párizsba. Ez persze most csak mint érdekesség

említem meg, a tárgy szempontjából nem fontos.

Utána a következőt mondja: 40+ külföldi professzor máris dolgozik Törökországban. Ráadásul ugyan azon a területen, ráadásul ugyan azokkal a feltételekkel, ráadásul ugyan olyan politikai menekültek.

1933-ban még csak Németországból kellett a zsidóknak menekülniük. Elképzelhető, hogy a környező németbarát országokban is átvették ezt a szokást, de akkor sem lehetett (akkor még) olyan szigorú, mint a németeké. Tehát nagyon valószínűtlen, hogy máshonnan nagyszámú, ráadásul tudós menekült lenne Törökországban. Annál is inkább, mert a II. Világháború végéig a világ legfejlettebb technikai központja Németország volt. Tehát ezek a menekültek nem mások, mint akiket Einstein is ajánlott.

Ezt támasztja alá, hogy a feltételek, és a tudósok területei is ugyan azok voltak.

Ezek alapján a mondatot a következőképpen lehet értelmezni:

Az ön által említett 40 tudós ezennel felvettük, politikai menedékkérelmét elfogadtuk, a fizetési feltételek a megbeszéltek alapján történik (1 éven keresztül ingyen dolgoznak, azaz a munkájukkal fizetik meg a török államnak a befogadását)

Ezen kívül vegyük észre, hogy nem 40 tudósról írnak a válaszban, hanem 40-nél is több! Mégpedig hasonló munkakörből. Ez pedig a következőt is jelentheti.

Tetszik az ötlet! Küldjétek még hasonlóakat!

És még azt is megírták, hogy tessék odafigyelni a kulturális és nyelvi különbségekre (ez ma is jó tanács!)

Mindezt az elméletet (amire egyébként semmi bizonyíték nincs), egyrészt az támasztja alá, hogy végül 190 zsidó tudós és orvos érkezett Törökországba. Másrészt 1949-ben Einstein a Princeton Egyetemen találkozott az Isztambuli Technikai Egyetem egy nyugalmazott tanárjával, aki rendkívüli törökországi technikai fejlődésről számolt be. Ekkor Einstein a professzornak a következőket mondta:

Maguk tudják azt, hogy a világ legjobb vezetője az Önöké?

Ezek a tudósok pedig tényleg hatalmas változásokat hoztak Törökország fejlődésére.

Elsősorban az orvostudomány, irodalom, jog, közgazdaság, pedagógia, pszichológia területén. Megváltoztak a tananyagok, felzárkóztak a XX. század elvárásaihoz. Meg egyáltalán olyan tantárgyakat lehetett tanulni, amelyek korábban elképzelhetetlenek voltak, mert nem volt megfelelő tanár, tananyag.

Az Isztambuli Egyetem könyvtára is nagymértékű növekedésnek indult. A korábbi tanárok 1, nagy ritkán 2 könyvet írtak. Míg az újonnan érkezett külföldi tudósok mindjárt 3-4-5 könyvvel gazdagították a könyvtárat. Ráadásul a kor legmodernebb technológiájáról. Néhány név a nagyon közül: Fritz Arndt, Ernst Hirsch, Alfred Isaac, Fritz Neumark, Curt Kosswig és Andreas Schwarz.

Később Hitler is küldött egy levelet, amit saját kezűleg írt alá. Ebben azt írta:
Küld el hozzánk a zsidó tudósokat, mi jobbakat küldünk helyettük.
Ínönü válasza a következő volt.

A mi tudósaink elég jók.

A nagy kérdés ezek után, hogy Einstein maga miért nem ment Törökországba?

Erre biztos választ nem találunk (vagy csak én nem találtam e rövid idő alatt). Az egyszerű válasz, hogy mert nem szerette a kabatot. De valószínűleg azért, mert a világ legjobb tudósának megszerzéséért komoly verseny lehetett az országok és a kutatóintézetek között. Ez valószínűleg nemcsak a pénzről szólt, hanem hogy ki milyen környezetet, fejlődési és kutatási lehetőséget tudott a tudósnak biztosítani. Nyilvánvaló, hogy a legjobb ajánlatot Amerikából kapta. Sokkal jobbat, mint amit Törökország adhatott volna.

Érdeemes tudni, hogy nem ez volt az egyetlen eset a történelemben, amikor az iszlám többségű törökök Európából menekült zsidókat fogadtak be. A 15. században, amikor a spanyolok felszabadították az Ibériai-félszigetet, akkor nem igazán válogattak azon, hogy aki ott van, milyen vallású. Így az arabokkal együtt a zsidóknak is menekülniük kellett. Őket az Oszmán Birodalom fogadta be. Számos isztambuli zsinagógák ők építettek, mint ahogy a gazdaságban kulcsfontosságú szereplők lettek.

Ajánlott források:

További ajánlott oldalak:

2016-02-25

Ismét egy kis betekintés a szakmánk mindennapi életébe. :)

Köztudott, hogy a törököknél a szabályok csak amolyan kiindulási alapnak vannak. Azért, mert szabályok nélkül mégsem lehet élni. Ha nincs korlát, amihez tartsa magát az ember, akkor azt nem lehet átlépni. Ettől pedig az ember frusztrált lesz, stb... Szóval kellenek a szabályok, hogy legyen mit megszegni.

Ezt ugye legjobban a közlekedésben látjuk. Mert ott a szemünk előtt van. Pl. kamion formában. Szembejövő kamion formában. Az egyirányú kis utcában.

A mostani érdekesség viszont a telek méretének a figyelembe (nem) vételéről szól.

Nem kell ahhoz szakmabelinek lenni, hogy tudjuk, a mi birtokunk (ház, kert, stb..) csak addig tart, ameddig azt a parcellát az önkormányzat kijelölte. Ami ezen a területen kívül van, az nem a miénk, azt nem szabad (illik) piszkálni.

Persze Magyarországon, és más országokban is divat, hogyha az állambácsi nem figyel oda, akkor kicsit kijebb toljuk a kerítést, egy kicsit még bekerítünk innen meg onnan...hátha nem veszi észre senki. Törökországban viszont a nép kicsit lazábban veszi a szabályokat.

A legismertebb kihágás az, amikor a ház tetejére 1 emelet még felpakolnak. Elsőnek még csak a tetőteret egészítik ki, hogy jobban elférjen az, aki ott lakik. Viszont amint valaki elkezd ott lakni, akkor kiderül, hogy nem látszik a tenger (Boszporusz). Hiszen a szomszéd illegálisan épített még 1-2 emeletet a házra, így teljesen eltakarja a kilátást. No de semmi baj, mert mi is teszünk még pár emeletet, és akkor máris megoldottuk a problémát. Ráadásul a ház is nagyobb lesz. Hurrá-hurrá!

Ezzel csak az a probléma - azon kívül persze, hogy illegális, rontja a városképet, sokszor (legtöbbször, mindig) ronda tákolmány lesz, meg elveszük a szomszéd elől a kilátást, aki így kénytelen lesz újabb 2-3 emeletet tenni a házára - , hogy azok a tartóoszlopok, amiket 2-3 emeletes házhoz terveztek, nem fogja bírni a 8-10 emeletet. Főleg ha minden emeleten mosógép, tv, meg pár száz rokon lesz.

A mostani történetünk viszont a Boszporusz partján játszódik. Itt hasonló a történet, mint a lakóházaknál. Itt is úgy nőnek az épületek, mint a gombák. Csak éppen nem felfelé, hanem befele a vízbe.

Isztambulban a Boszporusz partján sok helyen találunk éttermet. Bár inkább kifelé, az első híd után a Fekete-tenger irányába. Ahol pedig egy üzlet van, ősi török szokás szerint, mindjárt lesz még néhány hasonló a közelben. Néhány száz.. Míg a végén úgy nyomorognak

egymás mellett, mint a szardíniák.

Az emberek pedig azért ülnek a boszporusz-parti étterembe, hogy a Boszporuszt lássák. Ez pedig nehezen megy, ha a szomszéd ház is a nyakunkba van, mert elfoglalja a kilátás nagy részét. És persze az összes vendég a víz közelébe szeretne ülni. Így igazándiból az lenne a legjobb, ha az étterem kicsit benyúlna a vízbe. No és ha persze nem lennének a szomszédok.

Ezt akkor lehet a legjobban megvalósítani, ha az étterem kicsit benyúlik a vízbe. Nem sokat, csak annyit, hogy előbbre legyen, mint a többiek. És micsoda véletlen! Még néhány asztal befér az új helyre!

Persze ennek a többiek nem fognak örülni. De hát ez az ő bajuk.

Vagy mégsem! Nézd már! Az a szemét Ali az éjszaka meghosszabbította az éttermét, így eltakarja a kilátást! Gyorsan gyerekek! Hozzatok még fát! Cölöpöket verünk!

Szemben a másik esettel, amikor a házra pakoljuk folyamatosan az emeleteket, az éttermek hosszabbítása kevesebb veszéllyel jár. Abban az esetben persze, ha nem borul bele az egész a vízbe... Na de ezt mégis, meddig lehet folytatni? Előbb-utóbb átérnek a túloldalra! Mi lesz a hajóforgalommal?

Éppen ezért az önkormányzat időnként ránéz ezekre az éttermekre, és megpróbálja őket visszább húzni. Sokan azért idő közben szentesítették az új állapotokat. Olyan is van, aki a belógó résznek még egy külön parcellát is kiharcolt magának. Igen! Bent a víz közepén. Saját helyrajzi számmal. De persze ő is hozzáépített újabb négyzetmétereket...

A mostani projektünkben az egyik ilyen étteremnek kell az időbeli változásait visszakeresnünk, és összehasonlítani az önkormányzatnál található adatokkal (melyek mily meglepően, nem is hasonlítanak a valóságoshoz).

Ez a rész több szempontból is érdekes.

Egyrészt, mert látható, miképpen nőtt az étterem. Nem is beszélve a szomszédokról!

Másrészt ezek az időbeli felvételek roppant izgalmasak. Isztambulról rengeteg kép készült a múltban. Ezek egy része archívumban van, ahonnan elő lehet kérni. De rengeteg olyan van, ami nincs központilag archiválva. Vagy máshol van. Ilyenek pl. a filmek.

Már a múltban is rengeteg filmet és sorozatot forgattak Isztambulban. Ezek nagy részében természetesen a Boszporusz is szerepelt. Így jó eséllyel az általunk keresett épület is ott van néhány filmen. Na de ki fogja ezt megtalálni?

A jövő egyik kulcskérdése pont az lesz, hogy a most naponta készülő több milliárd

fényképek között tudjunk keresgélni. Ezt mondjuk a rendőrség is szeretné.

Egy fényképen a hasznos tartalom olyan 20% körül lehet. Ez az a rész, ahol mi vigyorgunk. A többi, ami a háttérben van, ott lehetnek érdekes dolgok, meg olyan is, ami elsőre szemétnak tűnhet. Valójában viszont ez az a szemét, ami 20-30-50-100 év múlva hasznos lehet.

Lehet, hogy a képbe belógó szegény kisfiú később egy híres rock énekes lesz... Mi pedig nem is tudjuk, hogy egy milliókat érő fénykép van a birtokunkba. Csak káromkodunk, hogy az a kisfiú belerohant a fényképbe..

Vagy az a ház, ami az összedőlés határán van, mi pedig olyan viccesen beálltunk elé...másnapra tényleg összedől. És nálunk van az egyetlen kép, ami az eredeti állapotot mutatja.

És akkor még ott vannak az egyéb felvételek: műholdas, légi, biztonsági kamerák, stb... rengeteg kép. Lényegében az egész Földet naponta többször beszkeneljük.

Ezek nagyon érdekes dolgok a jövőre nézve.

Addig is Musztafat, meg a szomszédját, Alit meg kell kérni, hogy húzódjanak visszább egy kicsit a Boszporuszól, és hagyják a hajókat elmenni..

2016-02-26

Ismét egy kis filozofálás a külföldön felnövő gyerekek magyar nyelvéről.

Így, hogy most már Árpinak megünnepeltük az 5. születésnapját, mert egészen nagyfiúnak mondható. És már egészen jól beszél (meg visszabeszél) magyarul. Most már össze lehet hasonlítani a többi vele egykorúval. Mégpedig azokkal, akik Magyarországon növekednek, magyar környezetben.

Itt mindjárt elmondhatjuk, hogy érdekes különbségek lépnek fel. Árpi lényegében egy nagyon vékony forráson keresztül érintkezik a magyar nyelvvel. Ez a forrás pedig én vagyok, egyedül. Velem tud napi szinte magyarul beszélni, egyedül.

Meg az Imi-vel, de mivel ő még csak 6 hónapos, a válasz egyenlőre csak néhány nyíííííííííííí meg hrrrrrrrrrrrü.

E mellett a passzív szókincs fejlesztésére ott vannak az esti mesék, és a magyar nyelvű filmek.

Vagyis az összes magyar nyelvű beszélgetése velem történik. Míg a magyarországi gyerekek leginkább egymással beszélnek.

A különbség mindjárt itt jön: én már nem vagyok gyerek (brühühühüü). Én már réges-régen nem használom azokat a szavakat, amiket a gyerekek. Sokkal inkább azon a nyelven beszélek az Árpival, amiket az előadásaimon és a blogomban használok.

Nem mondom, hogy a gyerek a cica szó helyett a felis silvestris catus latin nevet használja, de majdnem.

Amikor a tűzoltó korszak volt, Árpi kérdezgette, hogy mi micsoda is a tűzoltó autón, a tűzoltó hátán. Olyankor nem mondhattam, hogy piros bigyó, vagy simán palack. Mégiscsak én vagyok az ő magyar nyelvének a jövője, a országunk kulturális képviselője. Így letöltöttem 1-2 tűzoltó tankönyvet. Többé már nem volt olyan, hogy létrás kocsi. Csak hidraulikus emelőkosaras rohamkocsi. Nézték is nagyokat a török gyerekek az óvodában! De hát mit tegyek, ha egyszer a kézikönyv külön kitért arra, hogy van nem hidraulikus is és ne keverjük a kettőt...

Így egyik részről az Árpi direkt a felnőtt nyelvet tanulja meg. Másrészről hiányoznak nála a gyerek szavak, gyerek mondókák. Meg az ilyen mondások, mint az addig jár a korszó a kútra, míg el nem törik.

Ezek olyan dolgok, amiket nem használok a napi kommunikációban. Mint ahogyan

hiányoznak a káromkodások is meg a szlengek is.

Mindez azért lesz nagyon érdekes, mert egyes számítások szerint 1 millió magyar (mások szerint 0,5 millió) hagyta el az országot. Más hírek szerint pedig ezeknek az embereknek több gyerekük születik, mint az otthon maradottaknak.

Abba most ne menjünk bele, hogy a számok mennyire igazak, pontosak, stb... A lényeg az, hogy nemsokára nagyon sok olyan magyar ember lesz, akik nem magyar nyelvi környezetben nőttek fel.

A kérdés viszont ezúttal az, hogy vajon ők is direkt a felnőtt nyelvet tanulják meg? És az ő gyerekeik ismerni fogják a mondásokat?

És az otthoniak? Náluk hogy van ez? Nem az én gyerekkoromat akarom tovább adni.

Mi legyen a korsóval? Járjon még a kútra? Amúgy is PET palack van, kút sincsen...

2016-02-29

A felnőtteknek megvan a maguk török sorozataik: szépfiú+széplány, néha maffia, stb... ().

És megvannak a hasonlók a gyerekeknek is.

Rengeteg török gyártmányú gyerekfilm (legtöbbször 3D-s animáció) található a török csatornákon. Ezek leginkább a török mesék, török legendák feldolgozása (tisztára, mint a Szulejmán sorozat, csak éppen gyerekeknek).

Ebből az egyiket szeretném kiemelni, a Rafadan Tayfa címűt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rafadan Tayfa[/caption]

1980-ban járunk, és a történetek 4 srácról szólnak, akik Beyoğlu egyik üres telkén szoktak játszani. Úrhajósok akarnak lenni, versenyeznek, fociznak, zenélnek, sárkányt eregetnek és még sok minden mást kitalálnak, ahogy az lenni szokott.

De igazándiból nem a történet miatt emeltem ki (amiket általában végig alszom, míg Árpí nagyon élvezzi), hanem az egész környezetét.

A film Isztambulban játszódik. És ahogy a nagyoknak szóló sorozatokban lenne szokott, itt is olyan átvezetőképeket láthatunk, melyben Isztambul szimbólumait mutatják be. Mindezt pedig lélegzetelállító 3D-ben.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rafadan Tayfa[/caption]

Sajnos a készítőik weboldala egy nagy üresség, így a képeket mindenféle furcsa oldalról vagyok kénytelen belinkelni. Pedig nem szívesen teszem.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rafadan Tayfa[/caption]

Mióta megláttam az első részt, azon gondolkodom, hogy milyen magyar gyerekfilmet ismerek, ami Budapestről szól...

Igen, volt néhány, amelyik egészen biztosan Budapesten játszódik: A Cicus-Kutyus Közlekedj okosan, és ennek a másik változata a Csíkos Úras egészen biztosan. De még ezekben is csak az Ikarusz buszok ismerhetőek fel. Amolyan igazi Budapest szimbólum sehol sincs a háttérben. Pláne nem az előtérben.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rafadan Tayfa[/caption]

Pedig az ilyen apróságok milyen jó reklámok lehetnek az adott városra! Még akkor is, ha nem lesz egy világot járt sorozat, mint a , hanem csak hazai pályán fut.

Ajánlom az alábbi ajánlatot (csupa a-betűs szó!). Kiemelve a kezdő 7 másodpercet, majd 1:45-től, ahol Isztambult láthatjuk. Topkapı Palota, AyaSofya, Kék Mecset, Galta-torony...
[iframe width="560" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/Iuvi8eTZw24" frameborder="0" allowfullscreen]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Pati-cicus - most éppen lemerült az elem[/caption]

Nemsokára jön a március, ami a köznyelv szerint a macskagyár hónapja. Ilyenkor készülnek a kiscicák, amelyek nemsokára kidugják a buksijukat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kiscicák[/caption]

Érdekesség, hogy a macskákat és a többi isztambuli állatot is a közösség tartja el. Rengetegen tesznek ki etetőket és itatókat az utcákra, vagy más módon gondoskodnak az állatokról. Úgymond benne vannak a közösben. Amikor megérkeznek a kiscicák, akkor még többen tesznek ki enivalót az anya macskának. Majd pedig a cuki kicsi szőrmókokat sokan hazaviszik. Ők a szerencsések, mert innentől kezdve csak egy dolguk marad: dorombolni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Akciós fekete macska eladó![/caption]

A macskák Isztambul jelképei, a mindennapi élet része. De egyébként olyan lököttek, mint a... macskák. Isztambul kapujára ki is lehetne tenni a táblát, hogy Vigyázat! Macska!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Vigyázat! Macska![/caption]

És vannak híres macskák is, mint ez itt, aki a Tünel kapujában éldegél (bár jó pár éve nem jártam arra). Vagy a másik, aki a kikötőben lakik, stb.. Mindenki ismeri, aki arra jár, és sokan adnak neki enivalót.

Most ennyi elég is lesz a macskákról. Régebben a blog napi szereplői voltak, de . Sajnos ott mostanában kevés az újdonság. Ha rendeződik nálam a számítógépes helyzet, akkor reményeim szerint újra feléled. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Itt a macska vége[/caption]

A következő ismert állatok a kutyák. Belőlük bár jóval kevesebb van, mint macskából, de ők is rengetegen vannak. Talán ha mérlegre raknánk az összes kutyát és a macskát, akkor egyensúlyban lennének.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul kutyák (0-24)[/caption]

A kutyák - hasonlóan a macskákhoz - a legtöbb időt az alvással töltik. Így a legnagyobb veszélyt leginkább abban jelentik, hogy átesünk rajtuk. Ez azért is különösen veszélyes,

mert olyan helyeken is alvó kutyába botolhatunk, ahol nem számíttunk rájuk.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Vigyázat! A kutya a bolt közepén alszik!!![/caption]

Egyébként ők is jó fejek, kedvesek. De azért csak nagyobbak, mint a macskák. Szeretnek bandákba rendeződni - mint a macskák -, ahol érdekes módon mindig heten lesznek - mint a macskák -. Olyankor ne vitatkozzunk velük, adjuk oda nekik a sonkás szendvicsünket!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Húúúúú micsoda kutyaütő buli volt az éjjel![/caption]

Ritkábban találkozhatunk velük, de még ők is a cuki szőrös állatok kategóriába tartozik: a mókus. Érdekes módon a parkokban lelhető fel, nem pedig a bazárban a mogyoróárusnál...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Vörös mókus (Sciurus vulgaris)[/caption]

Szintén ritkán látható a birka. Mert Isztambulban ilyen is van. Legtöbbször az Áldozati Ünnepe előtti napokban lelhető fel. Néha 1-2 birka és tehén (vagy akár bika is) elszabadul, majd rohángászik minden felé. Ez persze isztambuli mennyiségben 30-40 állatot jelent. Ezekre a napokon ne vegyünk fel piros ruhát!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Birka[/caption]

Még egy emlős állatot mindenképpen meg kell említeni. Ő pedig a delfin! Ő is ritkán látható. Általában csak átutazóként jelenik meg Isztambulban, amint a Földközi és a Fekete-tenger közötti átjáróban.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Delfin a Boszporuszban[/caption]

Most pedig lássuk a madarakat!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul és a sirályok[/caption]

Aki áthajózik a Boszporuszon, vagy csak lemegy a partra, biztosan összetalálkozik a sirályokkal. Akiknek kedvenc eledelük a simit. Ahogy követik a hajót az enivalóért, azt nagyon jól le lehet fényképezni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Sirály ez a kép![/caption]

De ha nem akarunk vacakolni, akkor a tél utolsó hónapjában érdemes menni. Ebben az időben az emberek bent ülnek a hajóban a jó melegben, a sirályok pedig ki vannak éhezve. Így ilyenkor a sirályok ki vannak éhezve. Elég pár kenyérdarabkát bedobni a vízbe, és máris

ezrével érkeznek a madarak. Ilyenkor nagyon könnyű fotózni. Legyen rajtunk bukósisak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Sirályok télen[/caption]

Szintén a veszélyes kategóriába tartoznak a varjak. Aki veszett már össze velük egy szendvicsen, az tudja, milyenek. Piknikező parkokban találkozni velük. Legyen nálunk egy macska, amit odadobhatunk nekik, míg mi elfutunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Varjak, amint szétszednek egy terített asztalt[/caption]

Náluk sokkal barátságosabbak a tyúkok, akik viszont az éttermekben lelhetőek fel. És nemcsak megsütött formában!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Drágám, melyiket kéred vacsorára?[/caption]

Kadikőy piacán találkozhatunk mindenféle szárnyassal. Nemcsak olyannal, amelyiket kilóra árulják! Itt pl. egy kacsacsaládot láthatunk. Egy időben az egyik halasputnál egy pelikán lakott. Róla sajnos nincsen fénykép.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Háp-háp-háp, jönnek a kacsák![/caption]

Minden évben egyszer, a nyár végén pedig felkerekednek a gólyák, és nagy csoportokban szállnak át Isztambul fölött. Érdeemes tudni, hogy Európából két madár-átjáró van Afrika felé. Az egyik Spanyolországon keresztül vezet, míg a másik Isztambulon. A Márvány-tenger túlsó partján található a nevű hely, ahol 270 faj 3.000.000 egyede szokott megpihenni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Gólya vonulás[/caption]

És természetesen, ahogy minden városban, itt is találunk galambot bőségesen. Egy alkalommal . Két csibe bújt ki a tojásokból, majd elrepültek.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Galambfiókák[/caption]

Jah, és vannak ám verebek is. De vigyázni kell velük, mert egyik-másik eléggé fel van fegyverkezve!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ne lőj verébre ágyúval, mert ööö... még visszalő...[/caption]

És persze még sok sok állat található a világ egyik legnagyobb városába. Még teknősbéka is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Teknősbéka az Aranyszav-
öbölnél[/caption]

2016-03-02

Míg Velence süllyed, Isztambul emelkedik.

Így legalább fennáll az egyensúly.

Isztambulban a Kék Mecset előtti Hippodrom téren találunk 2.1 oszlopot (az egyik oszlopból mára már alig maradt valami.. ő a .1)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Hippodrom[/caption]

Amennyiben az oszlopok közelébe tudunk férkőzni, érdemes lenézni a lukba. Ott láthatjuk az eredeti Isztambult!

Az utolsó oszlopot ((VII.) Konstantin oszlopa (Örme Dikilitaş)) a X. században építették. Így amit a lukban láthatunk, az az ezer évvel ezelőtti felszín. Idő közben Isztambul ennyit emelkedett.

Sőt! Valójában nem is ezer év alatt emelkedett ennyit a város. Hanem csak 160 év alatt! Itt látható egy kép, melyet James Robertson fényképezett még 1854-ben,

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Az Egyiptomi oszlop tövében - 1854 -
Forrás: budara istanbul var[/caption]

Az a talaj, ahol ezek a kedves bácsik és néni áll (igazándiból mindenki ül), ma már kb. 2 m-e van járófelülettől. Sőt! Nemrég kövezték újra a Sultanahmed teret, ami így ismét egy kicsit megemelkedett.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Hippodrom ma[/caption]

Természetesen nemcsak Isztambul főtere, hanem az egész város szépen-lassan emelkedik. Itt Beşiktaş-ban van egy pék, ahol eleinte azt hittem, törpék dolgoznak. De amikor bementem, kiderült, hogy ők az eredeti talajon, fél méterrel lejjebb állnak.

Mindennek oka viszont nem geológiai, hanem emberi.

Ahogy az alábbi képen is láthatjuk, amikor még az oszlopok a "földön álltak", Isztambulban nem igazán voltak lekövezett utak. De valószínűleg nem a sárban jártak az emberek, így valami zúzott köves burkolattal bizonyára ellátták a főbb utakat. Márpedig a törökök annyira nem szoktak az utak alapozásával vacakolni (sajnos nagyrészt ma sem), így feltételezhetően az újabb adag kavicsokat az előző tetejére öntötték. Így legalább szilárdabb is lett. Az utak pedig néhány cm-vel magasabbak lettek. Míg mára sok helyen jelentős

különbség lett az egykori talajszint és a mostani között.

Sajnos semmi információt nem találtam, ami ezt az elméletet alátámasztja, vagy megcáfolja.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] A Hippodrom 1852-ben - Forrás: burada istanbul var[/caption]

Az eredeti utcaszintet leginkább a régi házaknál, kutaknál láthatjuk. Hiszen őket nem lehet csak úgy felemelni.

De ha erre technikai megoldás nincs is (van, csak roppant bonyolult egy házat úgy felemelni, hogy a benne ülő az Ismail nagypapa ne lötyögtesse ki a teát a drága öltönyére), jogi lehetőség mégis van.

Egy ház engedélyezett magassága mindig az utcaszinthez van viszonyítva. Amennyiben viszont az utca megemelkedik, akkor a ház teteje is magasabban lehet. Egy probléma van csak: ehhez le kell bontani a házat. De utána már az új magasságig lehet visszaépíteni.

Kivéve ha!

Isztambul belvárosában a legtöbb épület történelminek számít. Ami azt jelenti, hogy nem lehet csak úgy össze-vissza kedvünk szerint lebontani és újra felépíteni őket. Feldarabolni és hűtőben tárolni sem. Ehhez minden esetben az önkormányzat engedélye kell. Aki ráadásul a legkorábbi állapot visszaállítására törekszik.

Azaz lehet, hogy van egy négyemeletes házunk, ami kicsit rozoga, és ki akarjuk húzni a gödörből. Szerencsés esetben esetleg megkaphatjuk az engedélyt, hogy a házat lebontsuk, és újat építsünk helyette. Egy ilyen engedély már eleve több hónapot vesz igénybe. Nekünk pedig össze kell gyűjtenünk az összes régi fényképet, amit csak a házról találunk.

Ha pedig ezen képek egyikén, vagy egy régi iratból kiderül, hogy a ház eredetileg csak kétemeletes volt, akkor nekünk kötelességünk lesz a felújítás után kétemeletes építeni. Tehát elvesztünk két emeletet.

De legalább a bejárat újra az utcaszinten van! Hurrá!

2016-03-03

A mostani bejegyzésben a házassági török szavakat fogjuk megnézni közelről. Van benne kunkori betű, meg egyenes betű is.

Ezen felül ők fontos szavak akkor is, ha csak a bazárban nézelődünk.

-Ez mennyibe kerül?

-Ingyen van, csak légy a feleségem!

Ha két ember összeházasodik, és kihagyjuk belőle az Eurovision-ös verziót, maradunk csak a klasszikus felállásnál, akkor ott lesz egy olyan, hogy férj és feleség. Meg szerencsés esetben, de csak az esküvő után, egy olyan is, hogy gyerek. De ez utóbbival majd máskor foglalkozunk. Most legyen csak a férj és feleség.

Az, hogy magyarban miért pont így alakult ki, az egy nagyon jó kérdés. Így ezzel sem foglalkozunk most.

Mivel tehát a családban alapban 2 fő van, így ezzel a két szóval ismerkedünk meg. Utána pedig láthatjuk, hogy lesznek még újabb szavak is!

Kezdjük a nővel! Feleség.

Ez törökül úgy hangzik, hogy karı. Ilyen aranyosan. A legjobb, hogy ezt nagyon jól lehet becézgetni: karıcım. Tipikusan egy olyan szó, aminél el tudjuk képzelni, hogy a férj ül a fotelben a tv előtt, és kikiált a konyhába, hogy Karıcımmmmmmmmmmmm! Mire a feleség valószínűleg előkeresi a palacsintasütőt, hogy azzal menjen be lecsendesíteni.

Vegyük észre, hogy ez a szó mennyire hasonlít a karınca szóra, ami hangyát jelent.

Másik gyakran használt szó hanım. Ő az, aki ténylegesen a ház úrnője. Ő nem keresgéli a palacsintasütőt. Ő le sem teszi a kezéből, csak ha már eltört.

Ez a két szó azért is, jó, mert az, hogy a férj melyiket használja, elárulja, ki is az úr a házban valójában.

Most pedig lássuk a férjet!

A férj neve koca. De nem c-vel kell ejteni, hanem így: kodzsa. Tehát nem koca malacot jelent, bár... érdemes lenne elgondolkozni, hogy honnan ered a magyar koca szó...

Minden esetre a törökben nincs ilyen mellékes jelentése. A koca az a férj, és kész. És az ő esetében csak ez az egy szót használjuk, nincsen más. Jelzők persze akadnak bőségesen! Meg helyettesítő szavak is. De az már egy másik kategória...

Sokkal izgalmasabb viszont, hogy létezik egy harmadik szó is. Ez pedig az eş.

Az eş egyszerre jelenti a férjet és a feleséget. Tehát a férj a felesére azt mondja, hogy eş, és a feleség is azt mondja a férjre, hogy eş. És tulajdonképpen ő a hivatalos szó is a házastársakkal.

...és ettől a perctől kezdve eş és eş vagytok!

Az eş igazi jelentése az, hogy pár. Mint kéz zokniból az egyik. Ebből is látszik, hogy van egy jobb pár, meg egy még jobb/kevésbé jobb/bal pár is. És ha az egyik fekete zokni összejön a mosógépben a rózsaszínnel, akkor a másik fekete páratlan lesz: eşsíz.

Az eş jelenti azt is, hogy egy teljes dolognak az egyik fele.

Az eş azt is jelenti, hogy társ. Jó példa erre két másik gyakori szó: kardeş, ami a testvért jelenti (has társ, vér társ), és az arkadaş, aki pedig a barát (hát társ, aki védi a hátunkat). És kik lehetnének jobb társak, mint akik egy fedél alatt vannak, és meg kell állapodni, hogy ki viszi le a szemetet?

Ugye, milyen romantikus ez az egyszerű rövid szó?

Az eş azt is jelenti, hogy pihenés... öööö.. kitegyük a 18-as karikát?

Külön érdekesség, hogyha valami (valaki) különleges, egyedi, páratlan, akkor is az eş szót használhatjuk rá. Mégpedig így: eşsíz. Azaz pár nélküli

Oké. És akkor most fokozzuk tovább! Az eşek pedig azt jelenti, hogy számár.

2016-03-04

Az egyik könyvesbolt szerint 5 kg a könyv. Másik szerint csak 131 g! Szerintem megvan az 8 kg is.

Legalábbis, amikor véletlenül ráesett a pizzafutár lábára, a hangok alapján 8.3 kg-ra saccoltuk a tömegét..

[caption id="" align="aligncenter" width="347"] Üç Devirde Bir Mabed Ayasofya - Forrás: Librabooks[/caption]

A könyv címe az, hogy Üç Devirde Bir Mabed Ayasofya. Tekintve, hogy nem vagyok se mű, se igazi fordító (de régi vicc!), így olyan magyar címer adok neki, amilyen csak jól esik. Mondjuk A három macska kalandjai az AyaSofya-ban. De a legjobb cím mégiscsak az lenne, hogy Minden az AyaSofya-ról. Mert tényleg minden benne van! Annyira részletes, hogy ezt már megérti nem egyszerű, külön szótárt igényel.

Itt van most nyitva nálam a 315.oldalon, ahol a táblázat azt ecseteli, hogy II. Beyazid alatt épített minaretet kit támogatták. És milyen összeggel. Pl. Egy Bahâ-keten nevű ember (? vagy szervezet? vagy ez a toronynak egy része??) 2 Vukiyye-t adott bele (vagy ennyibe került?). A Vukkiye-t ne keverjük a Wookiee-kal! Mert azt hiszem, a kettő nem ugyan az... Nincs arról hiteles információnk, hogy a középkori közel-kelet Star Wars rajongó lett volna. Bár azt meg kell hagyni, hogy eléggé lelkesedtek az olyan dolgokért, mint pl. a Hold meg a csillagok...

Az AyaSofya nagyon régen készült: 532-537. . A tervezőknek olyan problémákat kellett megoldaniuk, amelyeket előttük még senkinek sem. De mindezt úgy, hogy közben már állt egy félig-kész hatalmas épület. Nem volt idő a kísérletezésre, azonnal kellett cselekedni. Támfalakat kellett tenni, hogy a kupolát tartó falak ne csússzanak szét, stb.. Lényegében az utolsó pillanatban sikerült megállítani, hogy ne csukódjon össze az épület. E miatt látható ma is, hogy az oszlopok...hát... mintha éppen egy buliból térnének haza... Ez leginkább az emeleten látszik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ayasofya - Hagia Sophia[/caption]

Azóta majdnem 1500 év telt el, és Isztambul történelmében rengeteg minden történt: földrengés, barbárok, hívők, antihívők, keresztések, muszlinok, szövetségesek és tűzvészek gondoskodtak arról, hogy senki se unatkozzon. Az AyaSofya mégis áll. Köszönhetően főként az építészeknek: tralleszi Anthemiosznak és a milétoszi Iszidórosznak.

És azoknak a megválaszolatlanul sok embernek, akik ezt a hatalmas épületet vigyázták, karban tartották, és felújították.

De mégis volt 3 ember, aki megszámlolta őket: Prof.Dr.Ahmed Akgündüz, Doç. Dr. Said Öztürk és Yaşar Baş. Ők azok, akik a Mindent az AyaSofya-ról könyvet összeállították. És bizony benne van mindenki, aki a felújításokban részt vett. Hiszen ez a könyv mindenről szól, ami csak történt az AyaSofya-val kapcsolatban. Van rá 900 oldal.

Csak a XX. századi rész 70 oldal!

Mivel az AyaSofya ilyen karbantartós épület, minden császár és szultán kihasználta, hogy a felújítással egyetemben ott hagyassa létezésének nyomát is. Valószínűleg azért néha pont fordítva történt: csak azért restauráltak, hogy valamit az uralkodó is hozzápiszkálhasson. Esetleg építsen egy minaretet, türbét, vagy csak egy mozaikot. Ebben a hatalmas könyvben pedig mindezeket megtaláljuk!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] AyaSofya macskája[/caption]
Ahogy megtaláljuk a magyar vonatkozású tárgyakat is. Köztük a magyar királynő, Szent Pirooska mozaikát (212-214. oldal).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szent Pirooska, Irene - a magyar királynő[/caption]

De lényegében ebben a könyvben is csak azt találjuk, amit általában tudunk: . Ellenben leírja, hogy mit is látunk a mozaikon. Látunk rajta 2 embert, meg betűket, meg ruhákat, meg... mindent amit látunk.

Mivel ebben a könyvben minden benne van, amit az AyaSofya-ban találunk, így a budapesti Mátyás-templomból származó gyertyatartók is (314. oldal). Őket még Szulejmán hozta magával, amikor Budán turistáskodott.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A magyar gyertyatartók[/caption]
Itt is kis érdekességre kell kitérni, illetve korrekcióra. Én eddig úgy tudtam, hogy a szentélytől messzebb állók a magyar gyertyatartók, azaz ő:

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Magyar gyertyatartók...vagy mégsem?[/caption]

A könyv viszont azt mondja, hogy amelyik beljebb van, az az igazi (ő a fenti képen látható). És még oszmán nyelvű írás is található rajta, amit feltehetőleg maga Szulejmán írt. De az biztos, hogy a gyertyatartókat Szulejmán helyeztette el ebben a formában, és azóta se mert senki hozzájuk nyúlni.

Majd egy helyen a könyv megjegyzi, hogy a két kisebb gyertyatartó származik Budáról. Az viszont nem azon van... ki érti ezt?

De akárhogy is, az a 893-oldalas könyv remek olvasmány lehet, amíg várunk a repülőgépre. Mi csak itt pár oldalt emeltünk ki belőle. Bőven maradt tehát még mit felfedezni. Az AyaSofya minden követ megismerhetjük vele! Ráadásul nagyon jó alaprajzokat is találunk benne. Igazi korhű tervmásolatot is! Kinek nem kellene egy ilyen?

Szóval vegyük ki gyorsan azt az 5 kg pisztáciát a poggyászból (és együk meg a Boszporusz partján), és tegyük be helyette ezt a könyvet!

2016-03-07

Immár mi is felszálltunk a levegőbe!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Helló fentről![/caption]

A cégünk régi épületek felújításával foglalkozik. Régi épületeket pedig legtöbbször a régi városrészekben találunk. Ahhoz pedig nem kell Isztambulig elmenni, hogy tudjuk, az ősi városrészekben igencsak szűkösek tudnak lenni az utcák. - Bár a törököket ez nem zavarja, hogy mindkét irányból behajtsanak a kamionnal...hiába nem fér be oda egy biciklis sem..

Az ilyen utcák roppant hangulatosak, csak éppen fényképezni nem lehet benne. Holott ez a mi munkánkban elengedhetetlen. Az alábbi képen pl. az látható, hogy az épület felső része alig látható.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Beyoğlu, a bankok utcája[/caption]

A második erkély fölötti ablakok alig látszanak. Nem is beszélve a felső szintről, vagy a díszítő elemekről. Vagy a tetőről, tetőablakokról. Egyetlen pozitívum, hogy a felső erkély fölötti díszítés nagyon jól fényképezhető.

És ez az épület még egy viszonylag széles utcában áll. Nem úgy, mint ő, ahol a felső részek már egyáltalán nem látszanak.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Cihangir[/caption]

A helyzet pedig még izgalmasabb, ha az előtérben néhány fa is áll. Hátul pedig zárt udvar, esetleg egy szakadék található és így a hátsó oldalt egyáltalán nem lehet fényképezni.

De ezeken a példákön kívül még számtalan olyan munka van (mondjuk úgy, a megrendelések 99%-ban), amikor igencsak nagy segítség lenne, ha a levegőből is lehetne fényképezni.

Nos, most ennek is elérkezett az ideje!

Szerencsére ma már emberi áron kaphatóak repülő távirányítású kamerák, más néven drónok. De még fontosabb, hogy ezeknek a kezelhetősége annyit fejlődött az utóbbi években, hogy olyan helyeken is lehet őket használni, mint pl. Isztambul belvárosa.

Hogy jobban megértsük, egy kis fizika. De nem kell megijedni tőle, nem lesz bonyolult! Minden ami a levegőben van, azért repül, mert nem esik le. Ez a követelmény pedig akkor tud teljesülni, ha a tárgy súlytalan (nem a tömegét veszti el, hanem a súlyát. Ez roppant

fontos!). Ez alól a műholdak a kivételek, akiknek az a trükkjük, hogy elugranak, mielőtt leesnének.

Amint viszont valami elkezd repülni, ugyan úgy viselkedik, mint a környező levegő. Egy test bármekkora is legyen, ettől kezdve a levegő játéka lesz. Az a repülő, ami a földön még békésen álldogált az enyhe szélbe, a levegőben már igencsak ficákolni fog. Egy játék helikopterre pedig már elég csak rátüsszenteni, hogy a falig meg se álljon.

Ilyenkor számít a tömeg. Azt nem veszi el a tárgy a repülése során. És minél nagyobb valaminek a tömege, annál nagyobb a tehetetlensége. Vagyis egy nagyobb tömegű tárgyra nagyobbat kell tüsszenteni, hogy odébb menjen. De utána annyival nehezebb is lesz megállítani!

A levegő pedig nem egy stabil, szilárd valami. Állandó fel-, és leáramlások vannak, turbulenciák, örvények és minden más, ami miatt egy sima egyenes repülés nem lesz egyenes. Sőt! Egy helikopternek már a levegőben tartása is kész művészet. A kezdők kb. négyszáz alkalommal csapják a falhoz a modell helikoptert, mire... mire az végkép darabokra törik és nem repül többet. Rengeteg gyakorlás kell már csak azért is, hogy 10 másodpercig ne menjünk neki valaminek. Az pedig, hogy oda szálljunk le, ahova szeretnénk, már profizmus. Bőven elégedettek lehetünk, ha a leszállásnál a kárt minimalizálni tudjuk.

Ugyan ez igaz a nagy gépekre is. Csak ez a nagy tömeg miatt kevésbé érződik. De még ott is nagyon gyakran előfordul, hogy a gép bekerül egy leáramlásba, és hopp, 30 m-el lejjebb van. De mivel a gépek bőven 10.000 m környékén vagy felette repülnek, ez a 30 m nem számít sokat.

Sőt! Igazándiból pont ezért sokkal biztonságosabb a repülés, mint mondjuk az autóvezetés. Az autópályán 120 km/h-val haladva (tehát lassabban, mint mindenki más) elég egy apró figyelmetlenség, és a kocsikint van az útról. Egyetlen másodperc alatt több, mint 30 m-t tesz meg az autó. Ez pedig nem mindig elég arra, hogy korrigáljunk.

Míg a levegőben ha oltári nagy hülyeséget csinálunk, és a gép 1-2000 m-t zuhan mire kijavítjuk a hibát, de lényegében egyben maradt, akkor repülhetünk tovább. Hely van bőven (majd látni fogjuk, hogy ezért ez nem teljesen így van). A gond akkor szokott lenni, ha nincs ennyi helyünk légibalerinát játszani.

Tehát valamit a levegőben tartani nem egyszerű. De legalább általában van hely bőven.

A ma kapható drónok viszont legalább 4 propellerrel rendelkeznek, amelyeket számítógép hangol össze. E mellett tele vannak pakolva szenzorokkal, melyek másodpercenként többször, akár több százszor is korrigálnak. Így pedig mindig milyen a levegő, a gép a levegőben tud maradni.

Ráadásul nagyon stabilan! Pl. a Gyűrűk Ura forgatásánál egy jelenetet helikopterrel akartak

felvenni. De nem sikerült a gépet elég stabilan tartani, így végül az egészet digitálisan oldották meg. Mindez a mai drónokkal nagyon könnyen megy. Úgy állnak a levegőben, mintha oda lettek volna ragasztva. E miatt pedig a filmesek is nagyon kedvelik. Szinte nincs is olyan török sorozat, melyeknek egy részét ne drónokkal vennék fel.

Mint láthattuk, egy tárgyat repülésre kérni nem egyszerű dolog. Viszont egy számítógéppel stabilizált drónt bárki tud vezetni. A YouTube-on pedig láthatjuk, hogy a bárki tényleg bárkit jelent. És ezt is láthatjuk, hogy bármennyire is könnyű egy drónt vezetni, mégsem olyan egyszerű.

Mint már kitértünk rá, a levegő egyáltalán nem olyan, mint amilyennek látszik (nem is látszik a levegő!!). A drón a le-, és feláramlásokkal még úgy-ahogy meg tud küzdeni. De a viharos erősségű széllel már nem. És amit a földön állva csak enyhe szellőnek érezhetünk, az 50-100 m-es magasságban már komoly lehet.

Találtam egy olyan videót, ahol az erős szél elragadta a drónt. A történet szerencsésen végződött, mert a tulaj végül egyben le tudott szállni vele, és nem sérült meg senki. Pedig lehetett volna belőle csúnya baleset is.

Olyannal viszont már megint tele van a net, ahol egy kiemelkedő objektum mellett próbál valaki elrepülni, a turbulencia pedig egyszerűen odacsapja a drónt a falhoz. Onnantól pedig pá-pá... De legalább érdekes videó, miképpen látja a drón a zuhanást...

Ezen kívül számos izgalmas meglepetést okozhat a rádió kapcsolat is. Elég az, ha egy toronyház hirtelen a drón elé ugrik, máris megszakad a kapcsolat. Erre szerencsére ma már vannak védelmek (a drón megfordul, és hazamegy... közben meg elgázol mindenkit). De arra nincs, ha egy közeli rádiótorony a drón számára kínaiul kezd el utasításokat közölni...

Szintén izgalmas élmény, amikor egy drón berepül a felhőbe, majd darabokban érkezik meg belőle, mert valaki más is az ismeretlen felderítésére indult. Vagy egyszerűen csak kiesik, mert a szerkezet nem bírta a vizet. Általános szabály, hogy mindig lássuk a repülő eszközt és a környezetét. Ha ezt betartanánk, sokkal kevesebb olyan videó lenne a neten, ahol valamire rátolatnak a drónnal.

A drónban az a jó, hogyha leesik, akkor legalább a pilóta nem sérül meg (hacsak nem a saját fejére esett, vagy saját magát ütötte el, ilyen videó is van ám!). De ez még nem jelenti azt, hogy más emberben, tárgyban, rosszabb esetben repülőben ne tehetne kárt.

Nemrég hatalmas botrány volt, amikor jófej egyén az Atatürk reptér fölé vitte be a drónját. Rádásul éjszaka, mert akkor szebb... A nagy szerencse az volt, hogy a repülő végül is azért mennek a reptérre, hogy leszálljanak ott. Így a drón kényelmesen álldogálhatott a levegőben. Nem tudom, mi lett az ügy végeredménye. Ha jól emlékszem, a légiközlekedés veszélyeztetésére kiszabható minimális büntetés 3 év.

Ezen kívül a világunk úgy van berendezve, hogy felfelé általában nyitottak vagyunk (kivéve,

ha esik az eső). Vagyis a ház köré kerítést építünk, de fölé már nem. A Google Utcatérképet készítő autói miatt is állandó problémák vannak. Pedig az alig néhány méterre a föld fölött kamerázik. Ezzel szemben egy drónnal tényleg be lehet nézni az ablakokon, a hátsó kertbe, stb... Jó, mondjuk olyan hangja van, mint ezer lódarázs. Eléggé feltűnő jelenség. Azt hiszem, ennyi példa elég is volt, hogy lássuk, egy drón - bármennyire is könnyű a kezelése - nemcsak abból áll, hogy megvesszük és máris repülünk vele. Bár sokan próbálkoznak ilyennel. Egyik videóban az illető egy 3000 dolláros gépet tör össze mindössze 2 m alatt. Meg a garázskaput.

Egyébként ezekből a videókból rengeteget lehet tanulni. Aki drónt szeretne venni, annak érdemes nézegetnie őket. A legtöbb baleset vagánykodásból ered, ahogyan a hobbi repülés esetében is: hátha sikerül átmenni a híd alatt, mielőtt megérkezik a hajó... A legjobb az, amikor jön egy békésen repülő sas, és elragadja a drónt, hogy hazavigye.

Már a fentiekből is láthatjuk, hogy a biztonságos repüléshez szükség van szabályokra. Márpedig az elmúlt 100 évben, mióta az ember kitette a lábát a levegőbe, rengeteg szabály született. És attól még, hogy mi, földönragadt halandók erről nem tudunk, még be kell tartanunk. Annál is inkább, mert 1-1 szabály megszületéséhez embereknek kellett meghalniuk (nincs ez másképp az utaknál se, ahol általában csak akkor lesz lámpa egy kereszteződésben, ha már kellően sokan vérüket adták érte...).

Mindez ott kezdődik, hogy a török törvények szerint a repüléshez az eszközt regisztrálni kell (tehát ha valaki csak úgy spontán tud repülni, megússza a teljes procedúrát). Ezzel pedig az eszköz kap egy ugyan olyan rendszámot, mint ami az autón is van. Ez a procedura egyébként nem olyan bonyolult. De olyan papírok kellene hozzá, amikkel a nem török állampolgár valószínűleg nem rendelkezik.

A rendszám (repülési azonosítóban) az az érdekes, hogy nem kell semmiféle vizsgát letenni (még). Bár ennek gondolom az az oka, hogy repülni nem könnyű. Már felszállni sem egyszerű. Akinek nincs elég gyakorlata, legrosszabb esetben 2-3 m-t halad, mielőtt saját magát összetöri. Itt nincs olyan, hogy a gyerekek elcsenik a rendőrségi helikoptert és repkednek vele 1-2 órát. Így aki a levegőben van, jóformán biztonságban érezheti magát. Őt kevésbé ütik el, mint aki a földön maradt.

A drónok ezen változtattak, mert őket könnyű felküldeni, hogy ott randalírozzanak. Szerencsére egyre több eszközbe kerül bele gyárilag olyan térkép és program, ami egyszerűen nem engedi a drónt a tiltott légtérbe behatolni.

Mit is jelentenek ezek légterek?

A nagy gépeknek megvan a maguk helyük, odafent. Ők megkaptak mindent, ami 1500 m felett van. Ez alatt pedig a hobbi repkedők kaptak meg majdnem mindent. Ezt a zónát VFR-nek (Visual Flight Rules) hívják. Ami azt jelenti, hogy a látás alapján repül mindenki. Fent, a

nagyoknak ott a radar. A lentieknek nem kell radar, mindenki kerülgesse ki a másikat, ahogy akarja. És figyeljen oda, hogy ne menjen neki valamelyik toronynak, hegynek, stb... Ebbe a nagyok nem szólnak bele.

Ebből már az is látszik, hogy eleve csak akkor szabad repülni, ha a látást nem zavarja semmi. Este pl. nem lehet. Szintén nem szabad ködben és esőben repülni. Bár ez a kettő a drónt is tönkreteszi, ami így kiesik a légtérből és ott már nem okoz több problémát.

Ez az 1500 m-es szabad légtér azért nincs mindenhol. Valahogy a nagy repülőknél is le kell jutniuk a földre. Így a reptér közelében egyáltalán nem szabad repülni. Ezt a távolságot - ki tudja miért - a törökök tengeri mérföldben adják meg. Mégpedig 5 tengeri mérföld az a távolság, ahol semmiféle bejelentés nélküli repülés nem történhet. Nyilván egy nagy gép nem fog összetalálkozni a házak magasságában repülő drónnal, vagy ha mégis, akkor ott már eredetileg is baj volt. De azért érdemes a -on megfigyelni, mely útvonalakon, milyen magasságokban szoktak a gépek leszállni. Néha nagyon is alacsonyan érkeznek. Jobb inkább nem kockáztatni.

A reptértől távolodva, 5 tengeri mérföld után már lehet repülni. Reptértől függő, hogy pontosan milyen magasságig. Drón esetében ez már nem sokat számít, mert a török törvények szerint a felszíntől max. 100 m magasságig lehet eltávolodni. 100 m magasán pedig már elég jó a kilátás.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Şile 100 m-es magasságból (a kék autó előtti pöttyi én vagyok)[/caption]

Ha körben hegyek vannak, akkor mindez teljesen más. Ilyenkor érdemes jó alaposan utánanézni az engedélyezett (VFR - ne keverjük a WTF-el!!) légtereknek. De persze a nagy gépeknek az a céljuk, hogy elkerüljék a hegyeket. Tehát, amíg a talaj közelében vagyunk, sok baj nem származhat. Max. a drónt törjük röpítőre valamelyik játékos hegyi szélnek köszönhetően.

De ebben megint az a jó, hogy mi nem ülünk a repülő eszközön, csak kamerán keresztül nézzük, ahogy lebukdácsol a völgybe. Semmi szükség ragtapaszra. Csak legfeljebb szikszalagra..

Tehát 100 m a megengedett magasság. A mi gépünk 6000 m-ig tud felmenni (találtam is egy videót, ahol felvitték a gépet, de aztán lemerült az akkumulátor..tanulságos). És 5 km messzire tud biztonságosan elrepülni. Innen tud még visszajönni. A dolgot bonyolítja, hogy mindeközben a gépet látni is kell. De az pl. nagyon vagány, hogy 5 km-t biciklizünk, és mindezt videóra vesszük a levegőből. Ha közben nem megyünk fának. Se mi, se a drón...

Amiről viszont eddig szó volt, az csak a magasság, és a repterek. Számos olyan hely van még, ahol a kormány, a katonaság, a környezetvédők, vagy valaki más nem engedi, hogy oda

berepüljenek. Tiltott zónákat találhatunk, ideiglenesen lezárt zónákat, magassági korlátozásokat, stb... És a határ közelében, meg azon át sem lehet repülni

Alább láthatjuk Isztambul repülési térképét. Az, hogy ez digitálisán, mobil telefonra letölthető verzióban is elérhető, hatalmas segítség. Bármennyire is nagy kavarásnak tűnik, szerintem sokkal egyszerűbb, mint ami Budapest környezetében (és így lényegében az egész országban is) van.

[caption id="attachment_9621" align="aligncenter" width="338"] Isztambul repülési zónái[/caption]

Ilyen helyeken tilos repülni, mint a Dolmabahçe Palota, Atatürk és Sabiha Gökçen repülőtér, a titkos katonai területek felett (amik ezek után már nem lesznek annyira titkosak), és a stadionok felett. Bizony! Nem nézhetjük ingyen, a levegőből a foci mérkőzéseket. De még a kapuba se állhatunk be, hogy így segítsük kedvenc csapatunkat.

Na, csak túljutottunk a repülési szabályokon, fizikán, stb...

Aki még ébren van, az tegyen egy X-et a megjegyzések rovatba. Aki érti is, és tudja követni, egy Y-t. Akinek még ezen után is van kedve drónt röptetni, az pedig egy Z-t. Aki pedig elaludt, az egy O-t.

Ezek után végre repülhetünk?

Dehogyan is!!

Mint már beszéltünk róla, a világunk felfelé nyitott. Bárki átrepülhet a házuk felett, és megnézheti ahogy a hátsó udvarban napozunk (én e miatt szoktam gorilla ruhában napozni). Ennek azért a többségünk nem örülne.

Ahogy a műemlékesek sem örülnek, ha a kedvenc épületüket a levegőből fotózzuk, és még belépő jegyet sem vettünk... Velük azért is különösen vigyázni kell, mert pl. a Topkapı Palota őreinek puskájuk is van.

Így pedig nem tehetjük azt, hogy az AyaSofya előtt kipakoljuk a drónunkat, és elkezdünk mindenféle repkedni. Főleg azóta, mióta az egyik ilyen légiakrobata elütötte a Kék Mecset minaretjét. Pedig ezek elég vékonyak.

Ha helyesen és tisztességesen akarunk eljárni (és nem akarunk sokat futni), akkor a legjobb, ha minden esetben engedélyt kérünk a tulajtól (műemlék esetén ez a Kulturális Minisztérium).

A mi esetünkben ez annyival könnyebb, hogy leginkább a saját munkánkat szeretnénk a

levegőből fényképezni. Az alább látható egy példa, mennyire jól is látszik egy ház tetőszerkezete felülről. Ez pedig nekünk nagyon sokat fog segíteni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ház felülről[/caption]

Ugyan így a házak felső emeletét fogjuk vele közelről megnézni, és rögzíteni.

De mindez nem jelenti azt, hogy amit lehet ne fényképezzük meg. Ha minden jól megy, szépen-lassan itt a blogban, és a elkezdenek megjelenni az izgalmas légi felvételek. A Nagy Falat mindenképpen szeretném berepülni, a Szigetek is izgalmas lehet, meg a Fedett Bazár is...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ahol a folyó véget ér...[/caption]

2016-03-08

Annyira titkos, hogy már minden újság megírta. De még így sem lehet rajta keresztül ingyen bejutni a múzeumba...

Isztambul, alias Konstantinápoly, nagyon régi. A hivatalos adatok szerint, amit egy kebabáros fossziliája árult el, a város legalább 8000 éves. Az ilyen régi helyek pedig tele vannak meglepetéssel

Azt persze már régóta tudják, hogy Isztambulban a város alatt rengeteg mindent lehet találni: víztározót, földalatti patakokat, elfelejtett (adóellenőrök elől elrejtett) luxus villát, stb... De mégis, amikor a marmaray épült, akkor a szakértők is csodálkoztak. Bármerre is ástak, lépten-nyomon valami előkerült. A lépten-nyomon pedig most tényleg azt jelenti, hogy minden egyes lépésre jutott valami.

Ehhez képest az, hogy az AyaSofya alatt titkos alagutat találtak... igazán apróság...

Csak hogy ez nem egy sima alagút! Ez királyi, sőt, császári alagút! Esetleg császárnés...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Titkos alagút az AyaSofya és a Bizánci Palota között (300 m) - Forrás: Keszfet.in[/caption]

Azt nem tudjuk, hogy a bizánci császárok mennyire szerették a népet. Arról viszont bőséges feljegyzések állnak a rendelkezésünkre, hogy a nép mennyire szerette a kedvenc uralkodójukat. Csak hát szegény nép nem mindig állt az IQ hegyek magaslatán.

Egy alkalommal születésnapit bulit akart a nép rendezni, de a fáklyás felvonulás alatt véletlenül majdnem felgyújtották a palotát.

Egy másik alkalommal szintén összegyűlt a nép fáklyákkal, hogy bulit rendezzenek. Születésnapit. Hiába próbálták többen elmagyarázni a népnek, hogy a császárnak és a gonosz boszorkának császárnénak máskor van a születésnapja. A nép nem hallgatott rájuk. Ez alkalommal egy egész negyed leégett.

Megint születésnapit buli. Ez alkalommal a nép a torta helyett a kedvenc uralkodóját akarta felnégyelni.

Ismét csak nép, és ismét csak születésnapit buli. Ezúttal ezer megvadult elefántot akartak a császárnak ajándékozni. Azért megvadultak, mert kedvenc uralkodójuk ugyanis bátor és hősiesség meg ügyes.. mit kezdene ő a szelíd elefántokkal. Főleg a palotában... Főleg ezer darabbal...

Végül az ünnepség elmaradt, mert nem találtak egyetlen elefántot sem.

Kitartóan születésnap és a nép. Gondolták, hogy a császárt ezúttal díszesen becsomagolják, majd háromszoros hurrá között naplementekor bedobják a Boszporuszba. Amolyan újjászületési ceremóniaként. De végül a palota túl messze volt a tengertől. Meg egyébként is a kapu zárva volt.

A ceremóniában rejtőző potenciált aztán ezer évvel később Hürrem szultán fedezte fel ismét. Ő mindjárt megkérte a nemes és oroszlánszívű Szulejmánt, hogy építsen egy új palotát, de immár közvetlenül a partra. Az eredményt később évszázadokon keresztül hangos csobbanások - és a sarki zsákárus meggazdagodása - kísérte. És akkor még nem is beszéltünk arról, amikor a nép véletlenül a császárt szerette volna a sarki templom falára felszögelni a császárról készült freskó helyett.

Ezek után érthető, hogy az uralkodók néha inkább titokban akarták elhagyni a császári palotát.

Az elmélet szerint az egész várost behálózzák a titkos folyosók. Az egyik ilyen az, amin az AyaSofya-hoz lehetett eljutni. Egy másikon pedig a piacra tudott a császárné kijárni (természetesen ez volt a legszélesebb, hogy még az összecukható gardrób is beférjen a nyolcökrös málhás szekérral együtt). Egy harmadik pedig állítólag az Éjszaka Ördögei nevezetű női táncosklubba vezetett. De erről nincsenek megbízható feljegyzések, csak néhány modern kori szórólap. Miszerint a táncos klub ma is él, és várja a fizetőképes úriembereket...

A város alatti titkos alagúthálózat olyan nagy volt, hogy egészen a Tekfur Palotáig el lehetett rajta menni. Ez légvonalban is több, mint 4 km!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Titkos járatok az AyaSofya alatt - Forrás: Kesfet.in[/caption]

Az alagutak 1500 évvel ezelőtt készültek, de az ismételt felfedezésükig 1998-ig kellett várakozni. Ekkor kapta meg ugyanis Doç. Dr. İhsan Tunay az engedélyt, hogy benézzen az AyaSofya titkos mélységeibe.

[caption id="" align="aligncenter" width="503"] A felfedező csapat - Forrás: Star.com[/caption]

De hiába találták meg mindjárt az alagutat (végül is csak be kellett nézni minden kő alá), az épület műemlék jellege miatt nehézkes volt dolgozni. Az engedélyeket sem adták a hatóságok egykönnyen. Jah, és az egész víz alatt van.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az AyaSofya és a Topkapı (és a víz) alatt - Forrás: forumzirve.net[/caption]

2009-ben viszont Dan Brown (c. könyv írója) Isztambulban járt. Itt találkozott Serhan Güngör-el. Ő mesélt a város alatti alagúthálózatról. Később ez alapján írta meg Dan Brown az Inferno c. könyvet (). A könyvben Serhan-t Mirsat karaktereként jelenik meg. A történet

Firenzében kezdődik, és Isztambulban ér véget.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az AyaSofya és a Topkapı (és a víz) alatt -
Forrás: forumzirve.net[/caption]

A könyv hatalmas siker lett. Olyannyira, hogy több utazási iroda, hotel, kebabárus és hastáncos szervez kifejezetten Inferno-túrát. Ez leginkább az Elsüllyedt Palotát és az AyaSofya-t jelenti. Egyelőre a város alatti kazamata rendszerbe nem lehet bejutni. Pedig ez lenne aztán a nemmindennapi túra!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Irány az ismeretlen! Forrás:
forumzirve.net[/caption]

A siker jót tett a kutatóknak is. Immár sokkal nagyobb támogatottsággal és felszereléssel tudnak belevágni a Pokoli Mélységbe (a Google fordítása szerint Cseh Mélység).

2016-03-09

Az egyik ház kapujában áll az alábbi felirat:

Kérjük a kutyákat, értékesítő ügynököket és a dobosokat kint hagyni!!!

Pedig bent olyan jó lehet az akusztika...

Törökországban a dobolásnak legalább akkora hagyománya van, mint a kebabnak. Csak a dobot ritkábban szokták megenni. Viszont legalább ugyan olyan gyakran szokták az interneten megrendelni, mint az ehető társát.

Törökországban a dobolás nemcsak játék és muzsika. Ez itt komoly munka (aki nem hiszi, annak majd dobolunk az ablaka alatt minden éjjel 2-6-ig!). Kedves (és bajszos) úriemberek várják, hogy a kedves (bajusz nem kötelező) úri ügyfelek felhívják őket és megrendeljék a szolgáltatásukat.

A dobosok pedig mennek. Mennek mindenhol, ahova csak hívják őket. Legtöbbször persze esküvőre, és . De lehet kérni tüntetésre is, vagy a főnökünk háza elé.

És a legjobb az egészben, hogy a dobos amolyan szent lény. Nem szabad őt megdobálni. Sem papucsal, sem téglával, sem pedig megvadult fekete macskával. Mert ha eltaláljuk, az egészen biztosan a balsors előjele. Hiszen már másnap éjjel ott lesz a város összes dobosa az ablak alatt. De az is lehet, hogy már hamarabb.

Így a dobos teljes biztonságban érezheti magát. Ez pedig annyira csábító, hogy néha az embernek kedve lenne elmenni dobosnak!

Persze ne higgyük azt, hogy a dobos élete csak játék és muzsika (aki nem hiszi, lásd fent..)! Ez bizony kemény munka. Gondoljunk csak bele! Egész éjjel ütni kell a dobot, míg más aludna... Ráadásul kint a hidegben... És soha senki nem akarja a szegény dobot teával megkínálni. De legalább papucs van bőven!

2016-03-10

Mahalle: kisváros a nagyvárosban,

Mahalle: ahol kiabálás volt a Facebook előtt.

Hivatalosan a mahalle a városkerületen belüli részegységet jelenti. Olyan, mint Budapesten a Várkerület, vagy a Víziváros.

Isztambulban egy ilyen terület 15-40 utcát jelent, míg vidéken akár több falvat is. Olyan igazán jól lefordítható szó nincs rá, mert magának a mahalle-nek a szó is adja a hangulatát. Ez amolyan kisváros..

Tipikusan egy közösség. Egy zárt közösség. Ahol mindenki tud mindenkiről mindent. Ez leginkább Ayşe anyónak köszönhető, aki mindent figyelemmel kísér. És mindjárt mindenről hírt is ad.

Ő a Mahalle-hírek vezetékmentes rádiócsatorna főszerkesztője. Az adó fogásához pedig nem kell sem wifi, sem bluetooth, de még rádió sem. Elég, ha az embernek egy füle van. A rádióadás pedig addig terjed, ameddig Ayşe anyó hangja. Nemhivatalosan ott a mahalle határa, ameddig Ayşe anyó hangja terjed. Márpedig Ayşe anyó hangja messze terjed.

Van egyébként muhtár (ő az önkormányzati fejes) is. De Ayşe anyó tudja, mit tett a muhtár tavaly nyáron. Meg tegnap este. Meg holnap este. És 2018-ban. Így nem kérdés, hogy valójában ki is a főnök...

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Mahalle[/caption]

A mahalle valójában egy (majdnem) teljesen önálló kisváros. Egy zárt közösség, ahol megvan minden: iskola, pék, Ayşe anyó, hentes, kisbolt, önkormányzat, tér, kutyák, macskák, kebabárus. stb... Lényegében itt valaki leélheti a teljes életét anélkül, hogy ki kellene mennie a nagyvilágba. A NASA is vehetne erről példát, amikor a Mars-utazást tervezi. Egy Föld-Mars úrhajóba mindenképpen kell egy Ayşe anyó is. Ő biztosan feldobná az unalmas hétköznapokat.

Egy mahalle az élő török szappanopera. Teljesen interaktív. Meg 3D. Sőt! 4D! Meg 5D! És elég csak belépni az utcába, máris főszereplők leszünk!

Egy mahalle-nak mindig saját története, történelme van. Amiről bár a történelem könyvek nem írnak, Ayşe anyó biztosan tud mesélni.

És egy mahalle-nek különleges hangulata van. Egy kisváros a nagyvárosba. De a mai

világban, amikor már az emberek messzebbre járnak iskolába, dolgozni és a délutánokat is a közösségi hálózaton töltik, a mahalle-k kezdenek a feledés homályába csúszni.

2016-03-11

Anatóliában minden városnak megvan a maga specialitása, különlegessége.

És ez fordítva is igaz. Törökországban bármely állatot, növényt, vagy tárgyat nézzük, van egy központi városa, egy fellegvára. Ahol a legtöbbször találkozhatunk vele. Ahol mesterfokon úzik a készítését, termesztését.

Most ezúttal a Sürmene-val ismerkedünk meg, a bicskák bázisával.

A török bıçak szó magyarul kést jelent. Itt nincs külön kategória arra vonatkozóan, hogy kicsi vagy nagy, hogy evésre, előkészítésre, vadászatra, vagy hátbabökésre használják. Minden, ami kicsi, közepes és éles, az bıçak. Ez lehet egy penge is egy vágógépben.

Ezzel szemben a kard szóra mindjárt 11 szinonimát találunk a kedvenc : kılıç, pala; yetki, salâhiyet, kudret, hükümdarlık, askeri kuvvet, silâh gücü; savař, tahribat; kılıçtan geçirme. És még további változatokat attól függően, hogy merre görbül, kinek a kezében/hátában van, milyen szólás-mondásra használják, vagy csak táncolnak vele. Ehhez képest az eszkimók a 40 szavas havukkal sehol sincsenek..

[caption id="attachment_9568" align="aligncenter" width="500"] Süreme kés - nappal tánc, este vacsora[/caption]

Sürmene Trabzon városától 40 km-e keletre található, a tengerparton. Ahol is békés halászok éldegéltek évezredekken keresztül békében. Mígnem i.e. 399-ben Xenophón és a Tízezrek serege meg nem érkezett. Nekik ez volt a kétéves perzsai menetelésük utolsó állomása.

A történet szerint a helyi, fekete-tengeri méz csábításának nem tudtak ellenállni. És vagy itt ragadtak, vagy lebetegedtek. Helyi szakértők (1 db) viszont rámutatnak arra, hogy a helyi lányok (mutat a szakértő a sodrófával várakozó feleségére) módfelett csinosak. De ezt a történetíró nyíltan nem írhatta le.

Más, meg nem erősített tények szerint viszont a helyiek rendkívül szeretik a bicskákat. És amikor a Tízezrek megérkeztek, azt hitték, csak pár száz falusiról van szó. Azt nem gondolták, hogy több bicskájuk lesz, mint a teljes seregnek a tartalékokkal összesen...

A helyiek pedig azóta is rajongói a mindenféle késeknek. És mivel néhány tucatot hord magával mindig, így béke van és nyugalom. Vagy ha elő is fordul a balhé, annak nincs nyoma. Ezek a kések ugyanis nagyon élesek.

A hiedelemmel ellentétben viszont a legendás Sürmene kés nem olyan régóta készül. Sőt! Az első mester még ma is él (2009)!

Mustafa Köralioğlu 87 éves volt, (2009). Ő 17 évesen került Süremene-be, mint késmester. Elbeszélése szerint mindenki jól elvult magában, és hidegen hagyták őket az olyasmi, mint a művészet. Azt csak a görög leszármazottak (rum) művelték. Mustafa viszont bemutatta, hogy nemcsak a kenyérvágó és a disznóleső kés között van különbség, hanem a sima és a sima kés között is. Mert egy kést is lehet szépen, tartósan és művészién készíteni.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Művészién kidolgozott kés - Forrás: serander.net[/caption]

Ő volt az, aki a késkészítés mesterségét behozta a városba. De nemcsak a késeket, hanem minden más vágóeszközt is, mint a sarlót, kaszát, ollót, stb.

Egy alkalommal pedig, amikor Izmirben egy konferencián mutatta be a késeit, még maga Atatürk is felfigyelt rá.

Korábban delfin-olajat használtak a kések rozsdamentesítésére, de ez 1950-óta ez tilos. Azóta megjelentek a különféle rozsdamentes acélok, melyeket külföldről hozzák be. Legtöbbször Franciaországból. Ma már a kézműves kések is a háttérbe szorultak. Legtöbbször gépekkel készülnek. Míg régebben egy ember kb. 10 kést gyártott egy nap alatt, ma 20-30-at is.

Szerencsére ha igazi Sümere bicskát szeretnénk, akkor azért nem kell Trabzonba menni (). Hiszen Isztambulban minden komolyabb késárusnál találunk ilyen bicskákat. Ahogyan az internetes oldalakon is (legjobb név: kisbicskákám.com).

2016-03-14

A történet szerint 13.000 válogatott görög harcos indult neki Anatóliának. De aztán jöttek a perzsák, és lealkudták 10.000-re.

Történt pedig, hogy volt egy perzsa király, II. Dárajavaus. Ő i. e. 404-ben ténylegesen átment a van állapotból a voltba. Így fia, II. Artakhsaszjá örökölte a trónját.

Csakhogy! - és itt most a Szulejmán sorozat rajongóinak felcsillanhat a szeme - ennek az új királynak volt egy anyja is (), aki jobban kedvelte a kisebb fiút: Kurust. Így addig beszélt az öreg királlyal (persze, amikor még életben volt), hogy végül a kisebb fiút kinevezte Elő-Ázsia helytartójává. Majd a nagy megkönnyebbülésbe bele is halt...

A történet viszont csak most kezdődik igazán. És bár a szereplők száma drasztikusan lecsökkent, nem sokkal később megugrott. Egészen tízezerig. Ugyanis Kurus (nem tévesztendő össze a török aprópénzzel, a kuruş-al!...bár...). Összeszedett egy nagy halom kiváló görög katonát, hogy ledöntse a bátyát a trónról. A probléma csak az volt, hogy amikor a két testvér, Kurus és II. Artakhsaszjá meg a rengeteg katona Kunaxa mellett összeháldott, akkor Kurus elesett a csatában, majd belehalt a sérüléseibe.. Most itt álljunk is meg egy kicsit!

Ha még emlékszünk a történelem órákra, akkor ott még úgy tanultuk, hogy a görögök dögre utálták a perzsákat. Itt pedig mégis a görögök segítik az egyik perzsát a másik ellen.

Nincs ebben semmi ellentmondás, a korra jellemző volt (ahogy most is, csak nem ennyire nyíltan):

A görögöknek valószínűleg teljesen mindegy volt, hogy melyik perzsát aprítják fel, ameddig apríthatják. Az, hogy ezt a mókát közben a perzsák fizették is, csak tovább javította a jókedvüket.

A görögök egymást is dögre utálták. Pl. később pont maga II. Artakhsaszjá király fizet le egy csomó görög várost, hogy támadják meg Spártát. Egyébként maguk a perzsák is lelkesen irtották egymást, főként családon belül.

Maga Nagy Sándor is (aki egyébként makedón) rájött, hogy a görögök csak akkor nem egymással csatáznak, ha van valaki mást, akivel hadakozhatnak. Jól látható, hogy amint Nagy Sándor meghalt, és így elfogyott az ellenség, a görögök mindjárt egymásnak ugrottak. Mindeközben a rómaiak szépen építették a birodalmukat, ami ekkor még jóval kisebb volt, mint amit a görögök összehozhattak volna, ha nem egymást csépelik folyamatosan. Persze végül a rómaiak sem voltak különbek...

No tehát Kurus összeszedte a seregét (), és elindult II. Artakhsaszjá, a bátyja ellen. És bár

Bagdad közelében nyertek, maga a trónkövetelő életét vesztette. Ez nagy pech, mert már nem volt miért tovább csatázni.

Ez kb. olyan, mint amikor a turistacsapat véletlenül megeszi az idegenvezetőt... Tovább menni nincs minek, és senki se tudja, hogy hol vannak, minek vannak ott, pláne hogy jutnak haza.

A perzsák persze felajánlották a görögöknek, hogy befogadják őket. Mindenkinek lesz egy árnyékos külön szobája, és rácsot is kapnak az ablakra, nehogy valaki belopózzon hozzájuk. E mellé mindennap étkezés, testmozgás (favágás, kőfejtés, hídépítés), stb... tiszta wellness szállás... és a haja se hullik ki senkinek.

De a görögök cselt sejtettek e mögött (gyanús volt az is, ahogy a görögök vezérének a feje gurult ki a sátorból). Mit tehetnének? Jobbra-balra perzsa, lefele meg dög meleg... elindultak hát északnak. És mivel az idegen vezetőt elhagyták, lényegében nyíl egyenesen haladtak. Csakhogy a vezető egyben a fizető ügyfél is volt, így a bevételi forrásuk is egyúttal megszűnt.

Mentek, mendégéltek, északnak, át Anatólián. A pénzük és az erejük egyre fogyott, miközben valahogy egyre több szőnyegük lett. És fogalmuk sem volt, merre járnak.

Miután átkeltek a sivatagon, a hegyeken, a magasföldeken, a réteken, meg a dombokon, találtak még egy hegyet. De ez már az utolsó volt, mert mögötte ott várt rájuk a tenger. Trabzon mellett, Sürmene-ben kötöttek ki. Ez pedig már görög terület volt.

Xenophón történetíró szerint a messziről jött görögöknek megörültek a tengerparti görögök. Volt nagy vigasság és még egy hajót is kaptak a megfáradt katonák, hogy hazamenjenek.

Más történetek szerint viszont a hatalmas hadsereg ezen a ponton eltűnt: megmérgezték, elcsábították a lányok, vagy a bicskások darabolták fel őket. Vagy csak letelepedtek.

Az alternatív befejezésekkel egy probléma van, hogy a történet egyik szereplője az egész utazást megírta! Ráadásul a fő-fő katonai vezető. Márpedig ha ő hazajutott Görögországba, akkor csak nem hagyta el a többieket... bár ki tudja..

Maga, az egész Tízezrek történet is pont ennek a főszereplőnek a munkája kapcsán vált ismertté. Különben csak egy jó kis ókori mese lenne belőle. Viszont az író nem spórolt: mindjárt 7 kötetet írt erről az útról.

A könyv címe Anabaszisz és magyarul is . A szerző pedig nem más, mint Xenophón. Ő lett a görög csapatok vezetője, miután a kunaxai csatában az a kellemetlen fejsérülés történt a korábbi vezetővel.

[caption id="" align="aligncenter" width="502"] A Tízezrek útvonala - Forrás: Warfare History Network[/caption]

2016-03-15

Eddig 6 óra tesztrepülésen vagyunk túl.

...és még nem ütöttünk el senkit!

Egyenlőre még csak nyugodt helyeken gyakorolgatunk a drónnal. Meg várunk még pár jóváhagyást is. Így az igazán wohá fényképek (pláne videók) még elmaradnak. De azért így is készül néhány látványos fotó a levegőből.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Repülés a Darlık duzzasztott tó felett[/caption]

Ahogy azt már az kifejtettük, drónnal repülni könnyű. De ez még nem jelenti azt, hogy tényleg olyan egyszerű lenne minden. Így nagyon is jól jött, hogy szabad terepen is gyakorlatozunk.

Ha valaki teljesen a nulláról kezd, akkor ajánlott először egy olcsó játékhelikoptert venni. Majd ezzel röpködni a lakásban naponta több órát. Így megszokjuk, milyen a levegőben repülni, ellentartani, és legfőképpen lezuhanni.

Majd utána érdemes egy olcsóbb, de már szabadtéri drónnal kimenni a pusztába gyakorolni.

És persze érdemes átnézni a YouTube-on, milyen módszerekkel törik össze a több ezer dolláros drága masinákat. Ezeket ne csináljuk mi.

Az eddigi repülős napokon jelentős szél volt. Sőt, az összes többi napon is. Nos igen... Isztambul alapvetően szeles hely, hála a Boszporusznak és a két tengernek. Úgy általában 5 m/s-os szelet jelzett a meteorológia. Ez nem tűnik rossznak, mert az 18 km/h. Ezt még akár le is lehet futni.

Elvileg tényleg nem gond, mert a drón hivatalosan 16 m/s-al tud repülni, ami 57,6 km/h-t jelent. Hmmm! Vagyis az 5 m/s meg se kellene, hogy kottyanjon. De ha viszont szél van, akkor két dologra nagyon oda kell figyelni:

A szél hozza magával a barátait is, jelen esetben a szélöklést. Ami nyugodtan lehet 10-12 m/s is. Persze a drón ezt is le tudja küzdeni, és még korrigál is, stb.. De mindeközben simán 1-2 m-t odébb tud menni. Ez nem jelent sokat, ha kint vagyunk a réten. Isztambul szűk utcáiban viszont már elegendő, hogy megnézzük a falat közelebbről.

A másik pedig, hogy ahol szél van, ott turbulencia is. Ha egy jó kis szűk utcában próbálunk végigmenni, nem biztos, hogy egyenesen fog sikerülni. Inkább, mintha most léptünk volna ki a kocsmából. Ez pedig megint csak arra lesz jó, hogy megnézzük a falat közelebbről.

E mellett a földközeli szép egyáltalán nem ugyan az, mint ami fentebb fújdogál. Előfordulhat, hogy a házak fölé érve erősebb légáramlat fogad. És akkor huuuuusssss... volt drón, nincs

drón

Tehát a szél ott van mindig Isztambulban. Nem egy legyőzhetetlen akadály, de figyelni kell. Az alábbi videó elején is látható, ahogy billeg a gép a fák okozta turbulenciában. Pedig a szél nem túl nagy

[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/7xwM0CdXADU?rel=0" frameborder="0"
allowfullscreen]

E mellett ki kellett azt is próbálni, hogy miként reagálnak az emberek, ha a fejük felett repked egy zúgó méhkas. Végül ezzel volt a legkevesebb probléma. Persze megnézték, mi ez, egy-két érdeklődő is közelebb jött, kérdezgetett. De senki se volt ellenséges.

Nem úgy, mint az állatok! A kutyák teljesen odáig voltak érte! Az se zavarta őket, ha 5 m magasan lebegett a drón felettük. Csakazértis megpróbálták elkapni.

[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/Q_DxStISJIo?rel=0" frameborder="0"
allowfullscreen]

És a sirályoknak is feltűnt, hogy a légterükbe betévedt új tag nem közékük tartozik. A legjobb pedig az volt, amikor a drón két tűz közé szorult: alul a kutyák várták, felül pedig a sirályok védték a területüket. Az akkumulátor pedig jelzett, hogy SOS le kell szállni, mert percekben belül lemerül..

De ezeket leszámítva nagyon jókat sikerült repülni. Két jó helyen sikerült gyakorolni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Sakilgöl a levegőből[/caption]

Egyik a Sakilgöl volt. Ez egy kis duzzasztott tó, amit török szokás szerint félig átalakítottak étteremmé. Három helyen háromféle módon lehet enni: a kényelmesek mindjárt a parkolóban találnak egy éttermet. A kicsit sportosabbak már akár 10 percet is gyalogolhatnak a padokig, hogy ott egyék meg az uzsonnájukat. A bátrak és fitnesszesek pedig elmehetnek a tó végéig is (500 m), ahol piknikezni lehet.

Ez egy amolyan természetes élménypark: lehet enni, kacsákat nézni, enni, kacsákat etetni, sétálni, enni, üldögelni, enni, nézelődni, enni, kacsákat nézegetni, de még házasodni. Direkt van egy különleges, pirosra festett móló is, ahol az ifjú pár fotózkodhat. Háttérben a kacsákkal. Meg amilyen állapotban van az a móló, akár a halakkal együtt is.

[caption id="attachment_9654" align="aligncenter" width="500"] Torlódás a tó felé vezető úton[/caption]

Ez a tó jócskán el van dugva. Mégis nagyon sokan járnak oda. Már az odaúton is nagy a forgalom. A közeli falu lakói pedig szeretnék kihasználni ezt a lehetőséget, és minden sarkon árulnak házi kenyeret, házi mézet, házi tojást, házi lekvárt, stb..

[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/EKaKcoHpGU0?rel=0" frameborder="0"
allowfullscreen]

Az egyetlen gond az volt, hogy kicsi ez a tó egy igazán kényelmes reptetéshez. Így inkább átmentünk a szomszéd völgybe, ahol a sokkal nagyobb Darlık duzzasztott tó található. Itt ráadásul csend és nyugalom volt. Kényelmesen lehetett nagyokat repülni.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/-kf5NRt8ges?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/hRfQFE4BG88?rel=0" frameborder="0"
allowfullscreen]

Ez jó kis gyakorlás, ismerkedés volt. Isztambul belvárosában azért még egy tényező elő fog jönni: mégpedig a rádiókapcsolat. Elvileg 5 km-ig lehet irányítani a drót, ami hatalmas távolság. De a házak között ez a jel hamar elveszik. Főleg ha dombok és évezredek kőfalak vesznek körül. Szerencsére beépítettek egy Return to Home opciót a gépbe. Ez azt jelenti, hogyha a drón nem találja a jelet, akkor felemelkedik egy biztonságos magasságba, majd visszamegy a kiinduló pontra és leszáll. Ha viszont ezt rosszul állítottuk be, akkor csak az első kiálló kéményig fog repülni.. Még izgalmasabb, ha útközben összetalálkozik a szárításra kifeszített alsógatyákkal...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Abbasağa Parkı[/caption]

2016-03-16

Isztambul. Hétköznap. Reggel.

7 már elmúlt, de még nincs 8.

A legnehezebb időszak az utakon. Mert nemcsak hogy mindenki ilyenkor megy munkába, de az utak tele vannak az iskolabuszokkal is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Iskolabusz[/caption]

A mi házuk előtt 5 iskolabusz áll meg a reggeli órákban. Ez azt jelenti, hogy 5 különböző iskolába mennek a gyerekek. Holott éppen 2 háznyira található egy közepes méretű iskola. Persze egy olyan városban, ami tele van magániskolákkal, a szülők ha tehetik, inkább olyat választanak, amelyek testhezállobbak a gyerekeknek.

Ez nem jelenti azt, hogy a magán iskolák jobbak lennének az államinál. Sőt! Van, amelyik kifejezetten rosszabb. De más. Van, aki inkább az állami iskolákat tartja jobbnak.

Az állami iskoláknál is lehet iskolabusz, de a magánoknál mindenképpen. Ezek pedig reggel összeszedik a gyerekeket, este pedig visszahozzák.

Szükség is van rájuk, mert a távolságok Isztambulban hatalmasak. Ha pedig minden nap apuci vinné a csemetéket kocsival és hozná el, sose érne be dolgozni.

Ezek az iskolabuszok elég jól fel vannak szerelve. Na nem üdítő és masszázs-szalon. De viszont 4 pontos biztonsági öv, és hosztesz is jár mellé. És persze a zene sem hiányozhat. Mégiscsak Törökországban vagyunk, ahol első, hogy jól érezzük magunkat.

Az egyik iskolabusz, mely a házuk előtt áll meg, pontosan egy ilyen buli járat. Már akkor hallani az érkezését, amikor még csak a sarkon jár. És egyértelműen elég jó a hangulat. Amire szükség is lehet, mert a busz kissé lehasznált, és eléggé tömött. Az mondjuk nem látszik, hogy a festék is lejött volna, mert annyira tele van matricázva, hogy nem látszik az eredeti színe.

De a sofőr is alkalmazkodott az állapotokhoz (vagy a busz a sofőrhez), aki inkább néz ki egy kigyúrt rocker énekesnek, mint buszvezetőnek.

Ez elsőre lehet, hogy ijesztő. De ha jobban belegondolunk... hogy kire bízuk a gyereket, akkor végül is nem rossz egy olyan ember mellett tudni, aki a kamiont is félbe tudja hajtani.

2016-03-17

Anatólia 3.5 földrész találkozásánál fekszik. 3.5 különféle nép, különféle vallás, különféle nézet.

Ez pedig azt jelenti, hogy az itt élők vagy folyamatosan háborúztak, vagy pedig folyamatosan kereskedtek.

A törökök (pontosabban inkább az anatóliaiak) mindig is jól voltak az eladásban. Az elmúlt évszázadban pedig megjelentek a televíziós reklámok. Mindez pedig remek terep a törököknek, hogy kiéljék a kreativitásukat.

Törökország lakossága 70 millió fölött van. És amit biztosan lehet tudni a törökökről, hogy imádják a tv-t. Minden házban legalább 2-3 tv fellelhető. Tv van az éttermekben, a hajókon, a távolsági buszokon. Csak a parkokban nincs... még..

A tv-ben pedig igencsak ömlesztve kapjuk a reklámokat. Nemcsak a reklámblokkok alatt, hanem a sorozatokban, filmekben is a képernyő alsó csíkjában folyamatosan érkeznek a hirdetések. De még ezeken kívül is folyamatosan direkt reklámokat láthatunk a sorozatok alatt: pl. Samsung okosóra a szépfiúnak, Prada táska a főhős lánynak, Mercedesz a főgonosznak, stb....

És még ott vannak a . Amelyek hivatalosan nincsenek benne a filmben, de elég egyértelműek. Pl. a távolsági buszon a társaság neve ki van radírozva. De a színekből, csíkokból úgyis egyértelmű, hogy melyik céggel is utaznak a főhősök.

Mindebből láthatjuk, hogy tv-reklámot készíteni igazán megéri, mert egészen biztosan rengeteg ember fogja látni. Olyannyira, hogy a törököknél nincs is import reklám, mindegyik hazai. És erre roppant büszkék, hogy még a nemzetközi cégek is inkább készítenek egy török reklámot, minthogy szinkronizálják, stb... mert nagyobb presztízs.

Míg egyes cégek pedig éppen azért, hogy magukat nagyobbak, nemzetközinek mutassák, direkt gyártanak külföldinek tűnő reklámot. Persze ügyesen, törökös legyen az, de minden szempontból látszódjon, hogy az eredetileg német reklám volt: szőke és kékszemű benne mindenki. És még a szájuk sem mozog jól, mert hát ugye szinkronizálva vannak...

A török cégek rengeteget áldoznak a reklámokra. Néha egy-egy félperces reklám többbe kerül, mint egy egészestés mozifilm. De meg is van az eredménye!

Nemcsak hogy a reklámok általában kreatívak (persze itt is vannak bénák), viccesek, látványosak. De időnként olyan ikonikus karakterek alakulnak ki, amelyek aztán éveken keresztül a cég meghatározó arculata lesz.

Ilyen pl. az Arçelik robot. Talán már 10 év is eltel, mióta először színre lépett. Azóta a robot nemcsak direkt mutogatja a termékeket, hanem bújárkodott, szafarira ment és még meg is házasodott. A is ő mutogatja a gyerekeknek, hogyan működik a mosogatógép és a többi konyhai eszköz.

[iframe width="500" height="375" src="https://www.youtube.com/embed/htANY8djOLc" frameborder="0" allowfullscreen]

A mostani kedvencem pedig az Ömer Bey reklám a Vodafontól.

[iframe width="500" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/G8Ja3dGMzNg" frameborder="0" allowfullscreen]

A törökül kevésbé tudóknak:

Megérkezik Ömer Bey, mintha csak a Calgon reklám lenne. A háziasszony nyitja az ajtót, és roppant boldog, hogy Ömer Bey éppen őt látogatja meg.

Teljes a meglepetés! Hiszen, mint látjuk, a gyerekek is csak véletlenül vannak ünneplőben..... .. .

- Fáradjon be kedves Ömer Bey! De a cipőt vegye le, hiszen éppen most takarítottunk!! - és már láthatjuk is, hogy a kamerás, mikrofonos, mindenki zokniban van.

Majd az Ömer Bey megmutatja, hogy a készülékek (szójáték, mert a telefon és a mosógép alkatrészét ugyan azzal a szóval írják le) bizony elvízkövesedtek.

Ajajaj... Hát ilyen hogy lehet? Nagyon egyszerű! - mondja Ömer Bey, akinél véletlenül van is egy prezentációs tábla. És már sorolja is az okokat:

A telefon fél a számláktól
Nem elég neki az internet
A telefonálási idő sem elég

Ó-ha! De akkor mit lehet tenni??

Hááááát.... véletlenül (mennyi véletlen van ebben a 30 másodpercben!) Ömer Bey tud egy megbízható, jó, árban is megfelelő, stb... szuper szolgáltatót. De hát nem akar reklámot...

De-de, legyen csak reklám!

Na, jó, ha ennyire kéri.... véletlenül itt is van mellettem a reklámbaba! Mert ugye a legjobb a Vodafon, stb...

No, ennek mindenki megörül, elő is fizetnek gyorsan. És már mindenki telefonál, internetezik, stb... Ömer Bey pedig lelkesen teázik-pogácsázik a kamerással.

A másik nagy kedvencem 2016-ból, az Arvento reklámja. Ez egy céges autók nyomkövető rendszere. Vajon merre jár a kamionsofőr? Talán ha selfie-t küld minden városból, akkor láthatjuk... Vagy ott az internetes nyomkövető rendszer...

```
[iframe width="500" height="281"  
src="https://www.youtube.com/embed/l9wUmz86mA" frameborder="0" allowfullscreen]
```


2016-03-18

2016. március 16-val a Magyarország Isztambuli Főkonzulátusa (nem hivatalos és nem is pontos nevén: isztambuli konzulátus, törökországi magyar követség) új helyre költözött.

Új cím: Polat Ofis, Kâğithane, Isztambul

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Polat Ofis - forrás:
<http://www.kagithanepolatofis.com/>[/caption]

Magyarország Isztambuli Főkonzulátusának új, és teljes címe így a következő
İmrahor Cad. No: 23 B Blok
Kağithane /İstanbul
Türkey - Turkiye - Törökország
34400

[iframe
src="https://www.google.com/maps/embed?pb=!1m18!1m12!1m3!1d3007.810385087625!2d28.96579841569588!3d41.07313722337939!2m3!1f0!2f0!3f0!3m2!1i1024!2i768!4f13.1!3m3!1m2!1s0x14cab6d8fa892dbb%3A0x315d45f903276e59!2sPOLAT+OF%C4%B0S!5e0!3m2!1shu!2str!4v1458120149519" width="500" height="450" frameborder="0" style="border:0" allowfullscreen]
Megközelítés:

Ide legegyszerűbben persze helikopterrel tudunk eljutni. De helipad nincs, így ne felejtjük az ejtőernyőt magunkkal vinni!
Másik módszer az autó. Úgy hírlík, hogy a Polar Ofis-ban bőven van szabad parkolóhely. Busszal pedig Taksim felől a 48 T-vel a Gümüşsuyu peronról Kağithane Belediyesi megállóig vagy pedig Kabataş-tól a 62, 63-as buszokkal a Kâğithane megállóig.
aki még messzebről jön, érdemes a használnia az útvonal tervezéshes.
A Polar Ofis mindjárt a kerület önkormányzatával (Kâğithane Belediyesi) ferdén szemben található. Ami azt jelenti, hogy itt egyszer még metrómegálló is lesz. A jelenlegi tervek szerint 2017-ben a Kabataş/Beşiktaş-Mahmutbey fvonalon, szintén a Kâğithane megállónál szállhatunk le.
A helyszín nem közelíthető meg. Viszont az Aranszarv-öböl egyik ága a közelben van. Így légpárnással már lehet próbálkozni.

Az elérhetőségek nem változtak:

Webcím:

E-mail:

(hivatali),

(vízum osztály)

Telefonszámok:

(00 90) (212) 317-9214, 317-9215 (magyar idő szerint: 08.00-15.30),

vízum osztály: (00 90) (212) 317-9216, 317-9217;

Ügyelet: 00-90-533-375-8715 (magyar idő szerint 15.30 - 08.00)

(útlevél, anyakönyvi ügyintézés, házassági papírok, stb..)

Fontos tudni, hogy vízumot 2015. október 1-jétől kezdődően az Orange Technology Kft. fogadja az alábbi országokba utazó kérelmezőket: Magyarország, Norvégia, Portugália és Szlovénia. 2015. október 1-jétől Magyarország már nem látja el Észtország vízumképviselését.

Az eljárással, az időpontfoglalással, elérhetőségekkel kapcsolatban minden információ megtalálható a Vízumközpont honlapján:

Továbbá erősen ajánlott, hogy a Törökországba utazók regisztrálják magukat a . Ez abban az esetben lehet nagyon hasznos, akár életmentő is, ha valami nagyon kellemetlen dolog történne az utazás alatt.

2016-03-21

Az ifjú pár pedig boldogan élt, míg...

Meddig is?

..míg meg nem jelent az anyós

..míg egyszer éjjel 2-kor be nem estek a rokonok... mind a 499 fő (az 500. tudta, mi fog történni, így ő még idejében lelépett).

..míg meg nem jelentek a Bevándorlási Hivatalból, és szóltak, hogy nem jó az apostille, mert cakkos a széle..

..míg meg nem tanult a magyar lány törökül, és megértette, hogy az após miket mond róla

..míg meg nem tanult a magyar lány törökül, és megértette, hogy a férj miket mond róla!

..míg meg nem tanult a magyar lány törökül, és megértette, hogy a sarki cukrászdában a kedvenc ételét valójában bárányagyvelőből készítik.

..míg a fiú el nem kezdett magyarul tanulni, és az első szava az volt, hogy @\$%!! Meg \$()#\$@#\$\$@!

..míg az após meg nem tanult magyarul, és elszökött Magyarországra... majd a lány kapott egy levelet az anyjától, hogy összejött egy török apóval.

..míg be nem állított a férj nővére, és megfenyegette a magyar lányt, hogy kiugrik az ablakon, ha most azonnal nem szöknek meg együtt Magyarországra, változtatnak nevet, és bújnak el Ali elől.

..míg a lány egyik reggel arra nem ébredt, hogy 20 macska van a lakásban.

..míg a lány egyik reggel arra nem ébredt, hogy 20 új szőnyeg van a lakásban. Ebből 18 a konyhában. És egy csipkés terítő a tv-n.

..míg egy nap el nem ment az internet, és kénytelenek voltak beszélgetni...

És még megannyi váratlan fordulat és meglepetés!

Éppen ezért íme egy blog, ahol a mese véget ér, és kezdődik a valóság! Egy hely, ami segíthet, mielőtt belevágunk az ismeretlenbe.

Ismerjük jól a történeteket:

A lány elmegy a török tengerpartra, ahol összeismerkedik egy török fiúval. Nem is fiúval. A FIÚval. A lovaggal! Kinek fehér paripája van, és elviszi a lányt az álomországba.

De az álomország csak egy hétig tart, ami után a lány visszatér a rideg, szürke hétköznapokba. Ahol minden dög unalmas. Ahol még a villamos is csak nyikorog. És ahol a fiúk is bénák... Bezzeg Törökország, meg a török fiúk!

Hála a modern technikának, egy kicsi lukon keresztül - melyet internetnek hívunk - be lehet látni az álomvilágba. Minden este lehet beszélni a török fiúval. Képeket is lehet küldeni. A fiú is küld. De még milyet!

Az elején még csak a remény pislákon, de később már beindul a szerveződés egy második alkalomra. Persze a lánynak kell mennie, hiszen a fiú -szegén, aki dolgozik éjtnap- nem tud jönni. De se baj! Felpattan a lány az első fapadosra. Az se baj, ha nem Törökországba megy, csak az irány meglegyen! Még a gépre beszállás előtt fityiszt mutat a magyar fiúknak, akik mindig csak azt akarják és semmi mást.

És igen! Eltelik egy újabb hét az álomvilágban. De ezúttal nincs tengerpart, sem bazározás. Csak ágy, fürdőszoba és minden más, ami 18+! Minden oly csodás!

De ennek a csodának is vége van egyszer... A lány ismét hazatér a szürke hétköznapiakba. De ezúttal már nincs remény. A kicsi luk lezárult. A lány hiába próbálja a fiút elérni, nem válaszol a levelekre, nem válaszol a hívásokra....

Nos, ő az, aki megúsza a kalandot. Mert aki végül átjön ide, a mesevilágba, annak a mesevilág szabályai szerint kell játszania a továbbiakban.

Törökország egy másik kultúra. Más a vallás, mások a szokások, mások a kötelékek. És ez országon belül (Isztambulban pedig kerületenként) nagyon változó. Ráadásul a nyelvet sem ismerjük, amikor ide érkezünk.

Akik ide tartanak mégis, mintha csukott szemmel fejest ugranának a rózsaszín ködbe, abban a reményben, hogy van víz a medencében. Pedig nemhogy víz, de még medence sincs. Csak a sziklák.

Mert bár lehet, hogy a fiú, a hős lovag a legjobb fej a világon. De ami biztosan elmondható Törökországról (főleg Isztambulról), hogy az ember biztosan nincs egyedül (sőt! Előbb-utóbb feltűnik egy simit/kebab/szönyeg árus is - még akkor is, ha éppen a legkisebb szobában ücsörgünk). Előbb-utóbb csak beállít az 500 rokon. Márpedig a fiúnak követnie kell a tradíciókat. Meg kell felelnie a környezeti elvárásoknak. És főleg az anyjának. Különben kap a fejére.

Azaz egy házassággal nemcsak egy embert kapunk, hanem mellé a fél országot is. És a fiú csak lesz ezek közül.

Lehet, hogy ez elsőre megrázó lesz. De ha nem, akkor majd másodikra.

De hogy mégse legyünk egyedül a 80 millió idegen között, készült egy oldal, ami átsegíthet a nehéz napokon (név szerint: a hétfőn, a kedden, a szerdán, a csütörtökön, a pénteken, a szombaton és a vasárnapon).

Ezt pedig úgy hívják, hogy .

A Türkinfo új aloldala, ahol más magyarok törökországi túlélő élményeit olvashatjuk, és ahova a saját tapasztalatunkat is megírhatjuk. Okulásul mindenkinek.

Szerkesztő (és aszpirin kiosztó) K. Tengeri Dalma. Neki lehet az élményeket elküldeni, és ő tematikusan megjeleníti az oldalon.

Érdemes jó alaposan átböngészni az eddigi tartalmat, mert nagyon tanulságos!

2016-03-22

Ma már kevesen gondolnak úgy Törökországra, mint a szőnyegek országa. Ma már kevesen térnek úgy haza, hogy minden zsebükből 1-1 szőnyeg lóg ki.

Pedig a válság előtti időben alig volt olyan turista, aki megúsza volna, hogy pár négyzetméter szőnyeget vásároljon.

De ettől még Törökország továbbra is a szőnyegek és a terítők országa. De főleg a szőnyegeké.... Meg a terítőké... és a szőnyegeké.

Igazándiból egy török csak akkor lehet igazán török, ha van szőnyege. A törökök imádják a szőnyeget! Ebből a szempontból nem téves az a sztereotípa, hogy a törökök lépten-nyomon szőnyeget árulnak.

Minden töröknek legalább egy, de inkább több szőnyege van. Előbb van szőnyege, mint esetleg háza, szobája, fala. Végül is, a szőnyeghez nem kell fal... nem oda rakjuk fel (azt falvédőnek hívják, de azt két leszúrt botra is ki lehet feszíteni).

A szőnyeg adja az életet a lakásba. Anélkül nem is igazi a lakás. És ezzel mindenki egyet is ért.

Éppen ezért, amikor egy ifjú pár beköltözik az új lakásba, akkor az első ajándékok egyike a szőnyeg.

Na de nem ám, csak sima nappali szőnyeget! Hanem olyat, ami betéríti az egész lakást!

A törököknél fő szabály, hogy minden helyiségbe kötelező a szőnyeg. Mindegyikbe. Igen, mindegyikbe. Még a legkisebb szobába is. Bár szerintem nem ez az, ami annyira meglepő szokott lenni.

Sokkal inkább az, amikor a konyhába érkezik a szőnyeg. Mert ha kiborult a paradicsomszós, akkor az ne a kőre dőljön. Hanem a 20-30 cm vastag jó selymes-bolyhos szőnyegre.

Ez pedig azt jelenti, hogy minden konyhai tevékenység után érdemes a szőnyeget jó alaposan kitakarítani, nehogy egy fél dinnye elbújjon ott. Amiből aztán valami mikrobiológia környezet növi ki magát másnap reggelre, amelyik felfalja az arra kóricáló macskát... (és már meg is van az új horrorfilm címe: A szőnyeg bosszúja, avagy a leesett sonkás-szendvics története.

De persze a törökök nem állnak meg ott, ahol a ház véget ér! A szőnyegek mennek tovább ki

a kertbe, néha az utcára is. Ez persze az emeleti lakásoknál kisebb problémát okoz, de végül ott meg erkély van, ahova 5-8 szőnyeget ki lehet teríteni.

Tehát mindenhol szőnyeg van. Mindenhol!

Vagyis nem... a szőnyegnek van egy olyan hátránya, hogy csak nagy vízszintes (néha pedig függőleges) felületeket lehet vele lefedni csak. Mondjuk viszont e miatt ideális az utcai egyenirányítók kikapcsolására.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Egyenirányító: egyik irányba szabad, másik irányba lukasztja a gumit.[/caption]

De viszont egyáltalán nem alkalmas pl. a tv, fotel, és hasonló szobaberendezések lefedésére.

Régen a tv-k ugye vastagok voltak. És olyan bénán néztek ki a lakásban: ott a hatalmas üres felület a tetején, ami csak arra vár, hogy rátegyünk egy csipkés terítőt és egy vázát. Jó, néha a váza felborult, amikor Ali kicsit agresszívan dobálta meg a tv-t a focimeccs közben. De végül is az ilyenkor fellépő szikrázás, és rádiócső durrogás egészen látványos volt.

A technika fejlődésével a tv-k egyre vékonyabbak lettek, így szépen-lassan a váza végül lekerült a doboz tetejéről. A nagymama horgolta csipketerítő viszont továbbra is megmaradt.

Igaz, most már félig belelóg a képernyőbe, de ennyi még belefér... Talán ezért is szeretik a törökök a nagy képernyőt annyira! Hiszen ha belelóg 2 m² terítő, akkor is élvezhető marad a Survivor. A Szulejmán viszont kevésbé, mert akkor nem látszik, milyen fülbevalója van Hürremnek, és végül is a nagy többség a miatt izgul a legjobban. Olyankor bizony, félre kell hajtani a terítőt... vagy át kell menni Ayşe nénihez, akinek jobb a képernyő-terítő aránya. Ott már csak a Hürrem hajába lóg bele a csipke...

De a csipketerítő teregetése nem áll meg a tv-nél. Szinten minden olyan vízszintes felület, amire nem lehet vázát tenni, az megérdemli, hogy legalább csipke legyen rajta. De ha odafér a váza is, akkor is kap csipkét.

Így kijár a terítő az ülgarnitúrára, a fotelre, de még a...

Egyszer néztünk egy török paródia filmet. A háziasszony felszállt a repülőre, ahol is az elhelyezkedési ceremónia része, hogy az előtte lévő ülés háttámlájára és az összes szabad felületre csipkét helyezt.

Akkor persze jót nevtünk rajta.

Hónapok múlva felültünk a belföldi járat gépére, ahol a szomszéd sorban ülő néni hasonlóan kipakolta a házi csipkekészletet (akár el is kezdhette volna árulni őket).

Végül is... az ember érezze otthonosan magát, ha már egy repülő kólás dobozba van bezárva pár órára...

2016-03-23

Jó, persze ma már minden onnan érkezik. De vannak dolgok, amik még inkább.

Már több alkalommal is volt szerencsénk a török vámszabályokkal személyesen találkozni. Hát... nem egyszerű. De biztos vagyok benne, hogy az EU szabályai sem sokkal könnyebbek, legfeljebb mások.

Minden esetre az eredmény az, hogy ha külföldről szeretnénk valamit behozni, az nehéz. És csak akkor éri meg, ha igazán nagy mennyiségben érkezik. De még néha így is eladhatatlanul drága lesz. Legjobb példa erre a sajt és a többi élelmiszer, amelyeknek az ára legalább 5x-e a helyinek. Nem ritkán a 10x-e...

De viszont valahogy az elektromos kiegészítőknél (pl. drótok) mintha nem lenne ilyen probléma. Persze az is igaz, hogy 1-1 teherhajóba igencsak nagy mennyiségű kábel fér bele. Így pedig az egységára tényleg nagyon alacsony lehet.

Márpedig ilyen extrém olcsó elektromos kiegészítők (konkrétan kábelek) csak úgy ömlenek Kínából. A boltok tele vannak pár lírás drótokkal. Amelyek aztán vagy működnek, vagy nem (inkább nem).

Mondjuk egy HDMI kábelnél, ahol átlagban 50-80 TL-ért árulnak, de van 3000 TL-ért is, ott az ember ne várja, hogy a 3 TL-s is működni fog.

Vagy mégis?

Meg kell hagyni, hogy kínaiak roppant kreatívak, ha arról van szó, hogy valami olyat adjanak el, aminagy valószínűséggel 2 perc múlva a kukában fogja végezni (rosszabb esetben az az eszköz - pl telefon, tv - is követi, amelyikbe bedugtuk). És ilyen kreatív termékekkel bőségesen el van látva Törökország.

Ezek az eszközök úgy vannak csomagolva, hogy nagyon menőnek tűnjenek. És még olyan márkánév is jár hozzá, amelyiknek az ember nem tud ellenállni.

Ki ne akarna Original márkájú töltőt venni olcsón, az eredeti helyett. Végül is nem mindegy, hogy a dobozra hova írták fel azt, hogy Original? Csak ott legyen valahol... ahogyan a Samsung felirat is ott lesz valahol a doboz sarkán, apró betűkkel. Úgyhogy minden oké... nem?

Egyébként a szomorú, hogy a tényleg eredeti Samsung töltőből nálunk több végezte a kukában, mint a másolatok..

Az új kedvenc márkám pedig a Swiss made. Tisztára, mintha csak Svájcban készült volna (Svájcban gyártanak egyáltalán drótokat??): piros háttár, fehér kereszt. Minden ami csak

kell. Az mondjuk kicsit kiábrándító, hogy a cég telephelye, gyára és mindene Kínában található. De végül is, ha az van ráírva, hogy svájci termék, miért is aggódnánk?

2016-03-24

Ez a hét arról szólt, hogy mennyire is nehéz repülni...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Şile világító torony (kicsi)[/caption]

Pedig jól kezdődött, mert minden papírt megkaptunk, ami alapján most már teljesen legálisan lehet repülni Törökországban. Kivéve persze a tiltott zónákat.

Ezen kívül kaptunk még egy 15-oldalas esti programfüzetet is. Ezt kell bemagolni, hogy tisztában legyünk az össze pilóta nélküli repülési előírásra.

Itt fontos kitérni arra, hogy minden pilóta nélküli repülőnek számít, ami repül, és nincsen benne pilóta. Leszámítva az eldobott téglát.

Inkább fogalmazzunk úgy, hogy minden, ami repül, nincs benne pilóta, de mégis irányítható. Így pedig külön fejezet szól arról, hogy a harci drónokat miképpen lehet bevetni, honnan lehet felszállni velük, hogyan kell légteret kérni, stb...

A miénk szerencsére nem ebbe a kategóriába tartozik (miénk a 0-as, legkisebb, 5 kg alatti), így viszont nem kell légteret foglalni a használatához. Pedig az jó buli. Igaz, hogy 3 hetet-hónapot kell várni az engedélyre, de ha sikerült egy légekockát megkapni, akkor az csak a miénk lesz! Még a nagygépek is kénytelenek kikerülni!

A legnagyobb akadályunk a szél volt. Most az eső. Meg a szél. Meg a kutyák. És persze a sirályok. Kevés volt az a nyitási ablak, amikor el lehetett engedni a drónt repülni. De azért sikerült!

Gyakorló terepünk ezúttal a tenger felett volt. Itt kevesebb dolognak lehet nekimenni (gondoltuk mi), cserébe a drón alatt a víz van. Azaz, ha lepottyan, akkor pá-pá lesz.

Itt van néhány formás szigetecske, az egyiknek a tetején pedig egy torony is található. Hivatalos nevén vár! 4 fal, meg... de ez legyen meglepetés. :)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Şile szigetek[/caption]

Ezt a várat a genovaiak építették a 14. században. Valószínűleg csak bosszantásból. Akkoriban a Fekete-tengert lényegében ők uralták. Így egyrészt nem nagyon volt kitől megvédeni a várost. Másrészt nincs is mit megvédeni. Isztambul kapuja innen elég messze van: 40 km. Se ellátni nem lehet odáig, se átkiabálni. Ráadásul tényleg mindentől elszigetelve tengeti az életét ez a kisváros. Könnyen elképzelhető, hogy a helyiek még mindig hittek a Bizánci Birodalomban, miközben Isztambulban már rég a törökök ültek...

E mellett a vár egy szigeten van, amit roppant nehéz megközelíteni. Persze ez mondjuk jó,

ha valaki el akarja foglalni, könnyű védeni. De ki akarná elfoglalni, amikor simán megkerülhető? A part (a falu) innen elég messze van ahhoz, hogy a toronyból odáig ne lehessen elnyilazni..

Tehát itt van a torony vár. Nemrég még egészen romos állapotban volt. De 2015-ben felújították. Mégpedig elvileg úgy, hogy megegyezzen az eredetivel. De az eredmény nagy derűtséget hozott (és valószínűleg Šile turizmusát is feldobta), hiszen a torony pont úgy néz ki, mint Spongyabob!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Spongyabob-torony[/caption]

Ráadásul más érdekességek is voltak a felújítás. Ezt persze csak az tudja, aki a torony fölé tud repülni, és belenézni. Ugyanis belül nincs semmi! De tényleg semmi!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] ..és ami belül van![/caption]

No tehát ez a torony, meg a közeli kis világító torony (nem a híres nagy, majd ő is sorra kerül) lett a gyakorló terepünk.

Én elsősorban fotós vagyok, de a drón remek videókat is tud készíteni. Az interneten pedig van néhány tipp, hogyan lehet igazán látványos filmeket is alkotni. Úgyhogy most főleg ezeket próbálgattuk. Itt van néhány kísérlet:

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/tJ_P2NvuWk0?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/v_sXNAOGwPE?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/BUJfWYyFho8?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

És egy példa, mire jó az automatizálás: vezetés közben lehet teát inni. :)

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/zlNPv9WmVUc?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

Az összes videót nem akarom ide betenni. Készült egy , oda pakolom fel őket. Remélhetőleg, hamarosan isztambuli épületek is felkerülnek oda.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Tengerpart + Árpi[/caption]

Közben az első kalandunkat is megéltük. A drón éppen békésen repült a torony felé, amikor gondolt egyet, és megszakadt a kapcsolata a távirányítóval. Oké, semmi pánik, hiszen fent még nem maradt semmi (ez mondjuk a Voyager-1 és 2 űrszonda óta nem igaz, ők már

lassan 40 éve fent vannak, és aligha fognak valaha is bárhova lepottyanni). Egy probléma van csak, hogy a drón alatt a tenger van. A hideg tenger. Nem lenne jó, ha az akkumulátorok lemerülésével oda szállna le..

De szerencsére végül is bekapcsoltak a biztonsági berendezések, és a drón visszarepült a kiindulási helyére. És mindezt még fel is vette videóra!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/Umj-FiPzSRs?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

Na, és igen... kutyák-macskák és madarak.

Úgy tűnt, Isztambulban a kutyák nem nagyon zavartatják magukat. De ez nem igaz Şile-re. Ott bizony ezek az aranyos szőrös jószágok nagyon szeretnének a drónnal játszani. Olyan cukin csóválja a farkát!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/2Z7vufbxtk?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

És persze a madarakkal is meggyűlt a bajunk. Ahogy késő délután hűlt az idő, a sirályok úgy választották inkább, hogy a meleg köveket ücsörögnek. Így viszont egyáltalán nem látszottak. Egészen addig, míg fel nem ébresztettük őket...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Madarak! Jönnék a madarak!![/caption]

Egy kisebb fekete felhő döntött úgy, hogy megnézi a drónt közelebről. Persze ezek ártatlan jószágok, csak kíváncsiak. De ki tudja... hátha az egyik nagyon közelről is meg akarja nézni..

Így egy nagyon akciódús légi üldözés zajlott az elkövetkező 10 percben, mire sikeresen leszálltunk. A drónnak rendkívül jók a manőverező képességei (pl. helyben nem tud fordulni, tud tolatni, stb..). A sirályok viszont születésüktől fogva a levegőben vannak.

Bezzeg egy másik kolléga nem volt szívbajos, simán berepült közéjük. És szerintem még élvezte is. Az alábbi videón az 1:05 után láthatóak a madarak.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/-OhJOs1Oh2E?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

Nos, mi itt tartunk. Reméljük, hamarosan megjavul az idő Isztambulban is, és akkor onnan is készülnek majd látványos felvételek! :)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Şile torony és a drón[/caption]

Mindeközben Isztambulban:

A kormány határozott. A megnövekedett drón használat miatt a 3. repülőteret speciálisan

képzett sólymokkal fogja védeni, akik még időben elkapják a repülő eszközt (). Ők egyébként más madarak ellen is hasznosak,

-

Mindeközben Anatóliában egy kicsi faluban.

Egy éjszakai próbarepülés után a falusiak meggyőződéssel állítják, hogy UFÓ-t láttak. Így most az Apuka kedvenc esti hobbija az, hogy házról-házra jár a drónnal, és esténként meglengeti az ablakok előtt.

2016-03-25

Betegség miatt ma nincs blog bejegyzés

2016-03-29

Holnap már tényleg rendes nap lesz, rendes bejegyzéssel!

Köszönöm a jókívánságokat, meg a kitartást! :)

2016-03-30

Bár nem olyan régen éppen egy általános török reklámokról szóló bejegyzés volt, de ezt akkor sem lehet kihagyni!

Mert ugye a reklámok éppen úgy a kultúra bemutatói, mint az ő..... szőnyeg árusok. Oly sok mindent elmondanak a törökök emberek mindennapjairól.

Talán még jobban is!

És talán pont ez az a reklám, ami annyira jól bemutatja a törököket is.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/qNk_otlI89U" frameborder="0" allowfullscreen]

Mindjárt az elején megérkezik a titkos ügynök (Yavru Kartal - Sasfióka kódnévvel). És az azonnal látszik, hogy has tájon egy kicsit el van engedve. Amolyan törökösen.

Persze a műszaki támogató kocsiban ülő kolléga, ki hamburgert, kólát és krumplit eszik, ő azért még jobban el van eresztve derék tájon.

És már indulna is az akció, amikor hopp! Megváltozik az adás. És a kapcsolat helyett egy főzőműsor lép elő. Bár a bevetési parancsok állá leesik, a derékba eleresztett ügynököt láthatóan annyira nem zavarja a változás: nem mindegy, hogy akciót, vagy főzőműsort nézünk?

Yavru Kartal is felismerte a változást. De mit jól idomított beosztott, nem az ő dolga az utasítások felülbírlása. Teszi azt, ami a parancs. Ha ez hagymavágást jelent, akkor hagymavágás lesz. Mégpedig a világ legjobb hagymavágása. Olyan, amire az egész osztály büszke lehet...

A reklám legjobb része ez után következik. Kb. 0:30-kor a kötény felvétele. Ez pontosan olyan mozdulattal történik, ahogyan az összes török férfi beöltözik, mielőtt felgyújtani a házát.

A főzés persze nem néhány perc. De ezt a kis időt el lehet ütni egy kis tánccal. Igen, a buszsofőr is táncolni szokott, mikor 90-en jön le a lejtőn, és befordul a kisutcába. Bár ő nem az időt akarja elütni...

És persze a fokhagymát is, amolyan férfiasan, szuperügynök módon kell előkészíteni..

És íme! 0:52-re készen is lett a dolma! És pont ekkorra újra visszaáll a kapcsolat a technikai kocsival. Ahol is meglepve látják, hogy a titkos ügynök nem vesztegette az idejét, dolmát készítette.

A bevetési parancsnok persze azonnal kérdőre vonja, hogy mégis, mi ez.... De a titkos ügynökünk azonnal visszavág, hogy ő csak a parancsot teljesítette. Vigye el a felelősséget más!

Ezzel szemben láthatjuk, hogy a derékban korlátozásokat mellőző kolléga ennél sokkal praktikusabban áll a meglepő szituációhoz: Szuper! Együk meg! - ebből is látható, hogy egy igazi török nem veszi el a fejét, ha van mit enni. Mert hát végül is mindegy, mi történik, ameddig lehet enni, addig nagy baj nem lehet!

És már megy is felfelé a szuperügynökünk (ráadásul, ha jól látom, el is mosogatott). Akinek bár nem derült ki, mi lett volna a feladata, de legalább lett dolma. A többi meg kit érdekel?

Házi feladat:

Mindenki küldjön be egy saját dolma receptet (ha nem megy, lehet vajaskenyér is)

2016-03-31

- Ez kalandos lesz! - mondta a dolmuş sofőr, majd befordult a kisutcába...
Ő viccnek szánta. De Isztambul még viccesebb volt...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Dolmuş[/caption]

A bajok egyébként mindig itt szoktak kezdődni... befordultunk egy kisutcába.

Bár igazándiból a bajok ott szoktak kezdődni, hogy befordulunk Isztambulba...

Szép kis utca. Helyes. Két és fél méter széles... talán néhol van ennyi is... És hosszú egyenes...

Mármint nem úgy, matematikailag egyenes, mint az x tengely, ami szépen, kényelmesen (nem dudál) halad a végtelen fele... Itt az egyenes inkább azt jelenti, hogy kb. 1 km hosszan nem találkoztunk másik utcával. Persze lehet, hogy csak elbújtak...

Ami pedig a matematikai részét jelenti.. Mindjárt az első 20 m-en volt egy fordulat. Egy 270 fokos jobbra, meg egy 40 fokos felfele. Ez az a típus, amire más országokban lépcsőt építenek.

Említettem már, hogy és jöttek szembe? Még nem? Hiszen egyirányú a kisutca. Mi persze fordítva mentünk be, hiszen Isztambulban így illik. Nem illik, de most így sikerült... Tehát szembe is jött le valaki éppen a lejtőn. Így mi gyorsan behúzódtunk egy kuka mögé.

Isztambulban eljutni A pontból B-be egyet jelent, hogy átismételjük a latin ábécét, és megnézzük C pontot, D pontot, Q pontot és még Zs pontot is. Amennyiben viszont megpróbálkozunk a rövidebb úttal, akkor könnyen lehet, hogy a görög, cirill, arab és kínai ábécé összes betűjét végiglátogatjuk, mire kijutunk ugyan oda, ahonnan elindultunk...

Mégis, a taxisok, dolmuş-ok, minibuszok és még a csuklós buszok is hisznek egy térkapu létezésében, amit ha megtalálnak a kisutca sarkában, akkor Isztambul bármely pontjára át tudnak teleportálni...

A mi dolmuş sofőrünknek úgy tűnik, ezúttal nem sikerült a térkaput megtalálnia - vagy csak nem tudta a kódot -, így miután kikerültük mind a 12 szembejövőt (kicsi utca - nagy forgalom), nekiindultunk az emelkedőnek.

Az, hogy fel is jutottunk a dombra - nem kellett kiszállni és a feltolni az autót -, ma már nem jelent meglepetést. Pontosán tudom, hogy ahol aszfalt van, oda fel lehet menni. Az aszfaltot is valakinek fel kellett oda vinnie valahogy... Úgyhogy előbb-utóbb, ha kellően biztatnak hátulról dudálással, akkor fel fog menni a járgány a dombra. Legyen az bármilyen meredek.

Jah, mert hát mögöttünk is jötték.... Írtam már, hogy az egyirányú utcába mentünk be? Szembe a forgalommal? És mögöttünk már 4-en vannak. Mondjuk nem érdekes... őket sem érdekli...Én csak dőljek hátra nyugodtan. Ami egyébként nem nehéz, mert véget ért a hegymenet.

Innen leginkább lefele megyünk. Az utca nem lehet zsákutca, hiszen az előtt jött ki innen 12 másik autó. Bár lehet, hogy ők tudnak valamit... mindegy, majd csak kijutunk valahova! A sofőrünk egyébként is elég magabiztosnak látszik: van rajta napszemüveg, és énekel. Szóval csak tudja, hova megyünk.

Vagy mégse? Eljutottunk az első kereszteződéshez. Hurrá! Van kijárat! De most vajon merre?? kérdezi a sofőr... nincs hurrá... és még a napszemüvegét is levetette... ajaj... Megrántja a vállát - mert már nyolcan is dudálnak mögöttünk, pedig csak hárman várnak-, és elindul balra. Majd visszavette a napszemüvegét.

Akkor minden rendben is! Lehet aludni tovább!

Mégse! Hiszen mindenki tudja, hogyha Isztambulban eltévedsz, akkor bizony lefele kell menni! Mindig csak lefele, és akkor kijutunk a tengerre..előbb..utóbb.. De mi felfele mentünk!!

Persze mi hivatalosan nem tévedtünk el. A sofőr ilyet nem mondott. Nem is fog! Előbb hagyná, hogy széttépjék a molylepkék, minthogy beismerje, valami gond van. Kifogyhat a benzin is, kidurranhat mind a négy kerék, a sofőr tovább fog menni. Ez presztízs kérdése. Úgyhogy itt fogunk éhen halni.

Vagy valami hasonló.

Megint egy utca. Most jobbra megyünk.

Értitek a logikát: egy jobbra, egy balra, megint jobbra, megint balra... akkor elvileg egyenesen haladunk. Ugye? Isztambulban? Soha!

Mondom, hogy itt fogunk éhen halni..

Bár a dolmuş közönségét láthatóan nem nagyon zavarja a dolog. Míg van térerő és elég energia a telefonban, felőlük akár az albán határon is járhatunk. Este 8-kor kezdődik a sorozat (most délután 4 van). Addigra kell hazaérni. Mindegy merre járunk közben.

Ismét balra fordulunk be valahova.. elvileg egy utca ez, hiszen most jött ki belőle egy kamion. És megint felfelé megyünk. De már jön a következő kereszteződés.

Mellettem az ember, ki civilben akár BatMan is lehetne, csak úgy félvállról - fel se nézve a Facebookozásból - odaveti a sofőrnek, hogy Nem lesz az jó. A címzett személy éppen megint egy jobbra utcába próbált benézni.

A sofőr hátranéz - ezt azért úgy, hogy ne legyen feltűnő -, mégis ki volt az, aki megkérdőjelezte az ő helyismeretét, hiszen ő itt nőtt fel! Pedig egyértelműen nem úgy néz ki, mint azok a lények (melyik bolygóról is kerültünk? Mikor? És hogyan?) kint az utcán.

Végül úgy tesz, mint aki csak azért is jobbra menne tovább, de aztán véletlenül balra sikerül elhaladnunk. BatMan felől egy rövid, elismerő morgás érkezik.

Innen máris egyenesben vagyunk. Vagyis lennénk, ha lenne egyenes út Isztambulban. És lennénk, ha nem jönne ismét egy kereszteződés.

Sofőrünk nem feltűnően, de azért egyértelmű lábujjmozgással BatMan tudatára adja, hogy tőle várja a megoldást a kérdésre. Hamarosan meg és érkezik a visszajelzés egy bal oldali szemöldök felhúzásában. Így dolmuş-unk máris balra fordul.

Csakhogy, ebben a pillanatban egy nő - ha már elkezdtünk neveket adni az utasoknak, akkor ő legyen a CatWoman - megszólal, hogy bizony jobbra menjen mindenki, aki nem akar az idők végezetéig ezen a fura helyen bandukolni.

Igaz, lehetett volna még egyenesen is menni a balra-jobbra variációk helyett. De e mellett nem érvelt senki (még). És mivel CatWoman volt a felszólaló, így a sofőr abba az irányba tekerte a kormányt.

Persze BatMan ezt nem hagyhatta szó nélkül - mégiscsak, alig pár óra maradt az esti sorozatig, és hát elég távol állunk bármely központi helytől.. jobban megnézve elég távol a központi csillagrendszerőtől is -, így most már ő is felemelte a hangját. De csak mértékkel, hogy Balra.

A sofőr hátranéz. Most már látványosan. Leveszi a napszemüveget is. Találkozik a pillantása először CatWoman-al, majd Batman-el. Utóbbinak üzeni, hogy te is férfi, én is férfi, tartsunk össze. Majd balra fordul.

Ez viszont felborította az eddigi állóvizet. A 9 utas - inkább 8, mert én csak szemlélője voltam az eseménynek, habár térképem, megfelelő navigációs felszerelésem is volt, és 2 perc alatt kijutottunk volna a bajból, de a külföldi csak ne ismerje Isztambult - mindjárt felélénkült.

Mindjárt egy nagymama a dolmuş közepéről - gondolkoztam valami nagymamás néven, de csak a SzuperNagy csehszlovák angol sorozat jut eszembe, így legyen ő a WonderWoman -, megjegyzi, hogy ő bizony ezen a környéken nőtt fel, és helyesebb lett volna, ha egyenesen

megyünk.

Mire Robin - csak hogy legyen BatMan-nak társa is -, megjegyzi, hogy az a gyerekkor bizonyára a bizánci időkben volt még, és a környék azóta alaposan megváltozott. Jó lesz csak az a balra irány. Úgyis arra haladunk.

Az elkövetkező események viszont már kissé káoszba fordultak. Hiszen bár 1-1 útelágazásnál általában 2-5 választási lehetőség van csak, a dolmuş-ban ülők mégis mind-mind más útvonalat ajánlottak:

Fordulj balra!
Fordulj jobbra!
Fordulj egyenesen!
Fordulj fel!

Ez utóbbit legtöbbször az utazóközönség javasolta a csoporttársainak. Ebből is látszik, hogy bár csak 1 kormány van a dolmuş-ban, a törököket ez nem akadályozza meg, hogy egyszerre több sorőr is legyen a helyzet magaslatán.

Legalább annyira, mint az igazi sofőr, aki állandó szemkantoktaktust létesített a türkön keresztül BatMan-el. Így miközben láthatóan mindenki igénye szerint össze-vissza tekergette a kormányt, csak haladtunk valamerre. Eközben BatMan csak fél szemöldökmozgásokkal irányított a dolmuş-t, mert közben CatWoman-el is nézeteltérései akadtak. Mégpedig matematikailag, amikor is az egymás IQ-ját leíró számokat próbálták aránypárba helyezni. De néha csak simán kecskének hívták egymást (egy matematikus legyen egyben biológus is). E miatt viszont a dolmuş feminista csoportjai fellázadtak.

Bár, hogy ez a lázadás miből is állna - visszaviszik a dolmuş-t a garázsba? vagy csak belelökik a Boszporuszba? - nem derült ki, mert csodák csodájára kijutottunk egy főútra. És bár egészen biztos, hogy a sofőrnek továbbra sem volt fogalma, hova az ördögbe is kerültünk, de úgy tett, mintha mindig is ide tartottunk volna. Napszemüveg vissza, titokban még elolvasta a táblát - nem bolgárul van, jó jel! - , és beletaposott a gázba.

A dolmuş közönsége pedig visszavonult a korábbi magányába, a telefonokba - WonderWoman is. Senki nem érezte úgy, hogy az átélt közös kalandok után meghívhatná a másikat egy teára, vagy valami....

2016-04-01

Igen, pontosan egy ilyen táblával találkoztunk az úton:

"Kérjük, lassítson!"

Még volt utána egy-két más olyan dolog is, ami érdekes lehet. Azoknak, akik még nem szoktak hozzá a török közlekedéshez.

Mindjárt egy figyelmeztetés, hogy az elkövetkező szakaszon bizony sebességmérő radar van.

Na jó, ilyen is szokott más országban lenni. Bár csak a legritkább esetben van pontosan felfestve, hogy mettől-meddig is mér a radar. De hát a törökök ilyen rendesek.

Sőt! Emlékeztetőnek egy hatalmas táblát is kiraktak, hogy mégis, mennyi a megengedett sebesség. Emlékeztetőnek. Mert egyébként ugye az ilyet mindenkinek tudnia kellene.

De hát ugye a törökök olyan feledékenyek. A villanyszerelő is megígérte, hogy fél nap alatt megcsinálja a csillárt, aztán mégis eltelt 2 év, csillár meg sehol. Ma is felhívtuk, és megígérte, hogy holnapra kész lesz. Csak sok a dolga, nem tud ennyi mindenre egyszerre figyelni.

És hát ugye, mennyire lehet az elfoglalt, aki 160-al próbálja a többi 160-al menőt kerülgetni az utakon! Teljesen természetesen ilyenkor, hogy az ember elfelejt egy 80-as sebességkorlát táblát, ami alig 100 m-e volt kitéve. Ráadásul az előző 3 km-en további 24 db. 80-as sebességkorlátozó táblát kellett elolvasni. Csoda, hogy az ember feje összezavarodik?

Még jó, hogy 200 m-en belül megint lesz egy emlékeztető!

De itt, ahol a sebességmérés zajlik, nem egy sima piros karikás 80-as tábla van (az út csak a 80 feletti számára megtekinthető). Hanem egy hatalmas ismertető. Amolyan egyoldalas lexikon. Hogyha esetleg véletlenül arra jár egy turista -vagy mint én, aki kíváncsi - akkor tanuljon is valamit.

Jelen helyzetben pl. megtudtam azt, hogy mennyivel mehetek az ehhez hasonló szakaszokon személygépkocsival, csuklóbusszal, kamionnal, traktorral, és harckocsival.

Ez utóbbi kettőből az egyik akár még aktuális is lehet, ha Apukával leugrunk majd a faluba...

Na de hogy tudtam mindezt elolvasni, miközben a sebességkorlátozással és a forgalommal küzdöttem?

Úgy, hogy állati nagy dugó van ott mindig. Jó, ha óránként 8 km-t haladunk...

2016-04-04

Ott volt Ádám és Éva. Teljesen egyedül.

De este megérkezett a rokonság...

Ádám és Éve egy különleges világban élhetett. Nem voltak hangoskodó szomszédok, nem kellett behúzni a függönyt, nem kellett kikerülni az embereket az utcán, és mindig volt hely a sarki kebab árusnál.

Persze az is igaz, hogy utca se volt, kebab árus sem. De még pizzafutás vagy szappanopera se. Így azért már dög unalmas lehetett.

Szerencsére ma már nincs így. Pláne nem Törökországban! Pláne nem Isztambulban!

Konkrétan most nem jut szembe egyetlen olyan se, ahova nyugodtan le lehetne ülni, és biztosan senki nem lenne pár méteres távolságon belük.

De legalább jó tudni, hogy nem vagyunk egyedül! Soha! öööö.....

A legtöbb ide kiköltöző magyar lány ebbe nem szokott igazán belegondolni.

Az elmélet az, hogy a fiú és a lány majd szépen együtt lesznek...kettesben... majd talán idővel lesz egy harmadik is, aki aranyos, meg csendes, meg szófogadó. A valóság viszont sokkal másabb. Sokkal-sokkal.

A valóság inkább az, hogy itt Anatóliában már 10.000 éve megy egy sorozat, aminek most már mi is részesei, esetenként főszereplői leszünk. Csak éppen lemaradtunk az előző részekről, és senkinek sincs kedve elmesélni.

Azáltal, hogy beházasodunk egy török családba, mi is részesei leszünk. Ráadásul, mivel újak vagyunk és a nyelvet is alig-alig ismerjük, a hierarchiában a legalul fogunk elhelyezkedni.

A családba bekerülést szó szerint kell érteni. Mi lettünk az elveszett bárány. Bár inkább a fekete bárány, lévén, hogy más országból, más kultúrából érkeztünk. Lesz egy új apukánk, meg anyukánk. Néha nem is csak egy. Nem is beszélve a bátyusokról és nővérekéről.

Szóval mi vagyunk itt a bárány a farkascorda közepén.

A dolog egyébként nem akkor szokott izgalmas lenni, amikor vasárnap este 8-kor beesik 200 ember, hogy egy jó kis családi estét rendezzen (és persze mindenki ott is alszik). Hanem, hogy tényleg részese leszünk az új családnak. Annak örömeivel és problémáival

együtt.

Vagyis ha Ayşe néni bánatos, mert elmozdult a frizurája, akkor az egész család bánatos lesz miatt. Jó, persze a fiatalok egyesével-csoportosan bemennek együtt röhögni a kis szobába, de a végén mégiscsak bánatosak lesz mindenki. Főleg mi! hiszen majd mi fogjuk Ayşe nénit kocsival elvinni a fodráshoz az őrült forgalom közepén és persze parkolni nem lehet sehol. Állj be drágám oda a két macskakő közé! Ott még annyi hely van!

És persze, mivel mi vezetünk, végig kell várni, míg Ayşe néni kitombolja magát (a fiatalok eközben egyesével-csoportosan bemennek együtt röhögni a hátsó szobába). Meg azt a 3-4 órát, míg új frizurát kap. Miközben azon imádkozunk, nehogy elvigyék a rendőrök a tilosban parkoló autónkat.

Majd azon, hogy az a batár nagy kamion, ami elé parkolt, az menjen el addigra, mire mi elkészülünk. Mert ugye, mint sofőrnek, nekünk kötelességünk a kamionossal beszédbe elegyni, majd hősi halált halni.

Tehát nagyjából egy ilyenre érdemes számítani. Mindjárt bele a közepébe. Az egyébként is folyamatos örvényes élet közepébe.

De egyébként az, hogy így mindjárt a mély vízbe kerülünk, végül is jó dolog. Mert így hamar megtanulunk úszni. Vagy felfalnak a cápák...

2016-04-05

Konstantinápolyt hivatalosan csak egyszer tudták elfoglalni. Mégpedig .

Mindez nem jelenti azt, hogy a város békésen tengette a napjait. Számos esetben kopogtattak a kapuján. És nem egy alkalommal be is jutottak a jövevények. Vagy éppen kifelé tartottak (a politika már csak ilyen).

Isztambul, leánykori nevén Konstantinápoly, nagyon fontos helyen fekszik: Itt találkozik Európa és Ázsia. És bizonyos mértékben erre visz az út Afrika és Közel-Keletre is. Ráadásul nemcsak a szárazföldi út közepén helyezkedik, de a vízi utat is pont elállja.

Így maga a város, stratégiaiag nagyon jó helyen van. Márcsak ezért is érdemes elfoglalni. De azért is érdemes beküldeni oda pár rosszcárú embert üres szekerekkel, mert messze-földön híre volt a gazdagságáról. Meg a kebabjairól és szőnyegeiről.

De ha valakit még így sem csigázott fel egy jó kis hódító hadjárat gondolata, az tekintetét vesse az uralkodói családra. Ott mindig találni egy bicskával játszadozó sértett rokont, haragost, vagy bárkit, aki szívesen látná a királyt a Boszporusz mélyén. Ez pedig olyan dolog, amiért az emberek képesek falakat megmászni. Lóval együtt. De még inkább képesek másokat lefizetni, hogy ők másszák meg azokat a falakat.

Tehát láthatjuk, hogy számos ok volt, amiért valaki fegyverrel látogasson el Konstantinápolyba (és nemcsak azért, hogy szőnyegre becserélje őket). Már amikor még csak aprócska város volt, már akkor is fallal vették körbe. És ez nem azért volt, mert a bizánciak annyira lelkesedtek volna a kőműves munkákért (kő templomokat is leginkább azért építettek, mert az előzőek jellemzően leégtek.. többnyire véletlenül). Sokkal inkább azért, mert nem volt túl jó viszonyuk a szomszédokkal.

Ennek oka nem mindig a szomszédban keresendő. Bár a bizánciak nem egy alkalommal kerestek okokat a szomszédokban. Néha csak szóban, néha konkrétan fel is vágták őket, hogy beléjük kukkantsanak.

De tegyük hozzá, hogy a szomszédok is az a fajta volt, akik még békekövetnek is tüzes nyilakat küldözgetnek. Úgyhogy jó viszonyról, békességről nem igazán érdemes beszélni.

Csatákról viszont azért nem igazán érdemes beszélni, mert belőlük annyi volt, hogy egy idő után már senkinek sem volt kedve lejegyzetelni. Csak a nagyobbakat. Így ezeket fogjuk most átnézni.

Első komolyabb korszak az arab-bizánci háborúk időszakára volt. Ekkoriban éppen a térség nagyhatalmi elrendeződése zajlott.

Már maga a Római Birodalom is állandóan hadilábon állt a perzsákkal, a korszak másik hatalmi pólusával. De a birodalom bukása után a bizánciak újult erővel vetették bele magukat a vallási háborúba. Bizonyos időszakokban szerintük mindenki pusztánivaló pogányként lett kikiáltva, aki nem bizánci volt. Ezen felbuzdulva pedig még Rómát is megtámadták. Így nem csoda, hogy összevesztek az összes szomszédokkal.

Csak hogy a szomszédok is éppen hasonló kamasz időszakot éltek. Egyik oldalon az arabok voltak, akik nem akarták az ellenséget kategorizálni. Mindenki hitetlen gyaur volt, és kész. Így nem kellett otthon sokat magyarázni.

Másik oldalt a szlávok, avarok és bolgárok voltak. Ők még kevesebbet magyarázgattak a katonáknak. Általában csak ennyit:

Nyilat tűzbe márts!
Célra tarts!
Tűz!

Így cégül a szlávok voltak az elsők, akik komolyabb sereggel bekopogtak Bizánc kapuján. És ha már arra jártak, vitték magukkal az avarokat is. A túloldalról pedig pár tízezer katonát az Újperzsa Birodalomból. Összesen 80.000-en voltak.

És 626-ot írtak. Már mint a naptárba...

A támadók számos súlyos taktikai hibát vétettek. Ezért a csata nem tartott sokáig. Június 29-án kezdődött, és már augusztus 7-én véget is ért. A perzsák nagyon jók voltak várfoglalásban. Csak hogy ők az ázsiai oldalról érkeztek. A város megtámadásához viszont valahogy át kellett jutniuk a Boszporuszon. Ezt viszont a bizánciak nagyon ügyesen megakadályozták. A szlávok és az avarok viszont leginkább a lovas harcmódban jeleskedtek. Csak hogy ez vajmi keveset ért a hatalmas, többrétegű szárazföldi fal ellen. Így a perzsák nélkül kénytelenek voltak feladni a harcot.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A szárazföldi fal[/caption]

Alig 50 évvel később (674) viszont már az arabok érkeztek. Ők eleve hajóval indultak el, hogy ne a parton kelljen majd ezzel vacakolni. Ez az időszak egészen jól alakult az arab hódításnak. Igaz, egy-egy vezetőt, kalifát néha elvesztettek, de szerencsére mindig lehetett méltó utódot találni a helyére. Ő általában néhány levágott fejjel bizonyította a rátermettségét, kardja élességét és túlélő képességét.

Az arabok terve az volt, hogy nagyszámú csapatot tesznek le az európai oldalon. De ezzel

egy időben a tenger felől is támadják a várost. A csata 5 éven keresztül zajlott. Szinte minden nap reggeltől estig egymást ütötte a két sereg. A krónikások viszont biztosra mentek mindkét oldalon, így eleve 7 évet jegyeztek le.

Míg a szárazföldön barátságos öldöklés zajlott, addig a vízen igazi pokol tombolt. A bizánciak ugyanis bevetették a híres görögtűzet. Ez a folyékony tűznek és nevezett anyag olyan titkos összetevőkből állt, amelyek miatt vízzel nem lehetett eloltani. Ráadásul a vízen is égett, ahol nagy területeket lehetett vele beteríteni. E mellé a bizánciak egy permetezőhöz hasonló eszközt fejlesztettek ki, melyekkel nagyobb távolságokra tudtak tüzet fújni. Érthető okokból az arabok nem nagyon szerettek vele találkozni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A görögtűz bevetés közben - forrás: Wikipédia[/caption]

Mindeközben a szlávok betörték Itáliába, és elfoglalták a bizánciak által ellenőrzött területet. Csak hogy mindenkinek jó legyen.

Mégis, a görögtűznek köszönhetően, és a kitarató szárazföldi ellencsapásoknak köszönhetően Bizánc vereséget mért az arabokra, akik 678-ban összehajóztak, és hazamentek. Útközben még egy vihar elkapta őket, és majdnem teljesen megsemmisítette a flottájukat.

40 évvel később - 717-ben - visszatértek az arabok. És most már komolyan is gondolták Bizánc elfoglalását. Annyira komolyan, hogy le se merték írni a seregük létszámát.

Az utóbbi néhány évtized erősen megváltoztatta az erőegyensúlyokat. Míg az arabok további területeket nyertek (közben persze volt néhány elgurult fej is), a bizánciak leginkább csak vesztek. Sok esetben pont az araboktól. Ráadásul a második ostrom idején az arabok már ismerték a várost és a görögtűzet. Bár attól még a hajók pont ugyan olyan jól égtek, ellenszert nem találtak.

Ezen második ostrom idején a bizánciak ismét többször megpróbálkoztak az ellencsapással, de ezúttal jóval kevésbé voltak sikeresek. Így nem maradt más választásuk, szövetséget kötöttek a régi szomszédjukkal, a bolgárokkal.

A bolgárok bár döge utálták a bizánciakat, azt ők is belátták, hogy nem lenne jó buli, ha Konstantinápoly az arabok kezére kerülne. Végül is a bizánciakat már kiismerték... Meg egyébként is minden alkalom jó alkalom, ha valakire tüzes nyilakat lehet lövöldözni. Így az arab táborát egyik oldalról a bizánciak, másik oldalról a bolgárok támadták.

Mindeközben beköszöntött a tél. Mégpedig egy roppant hideg tél. És hiába lőtték a bolgárok tüzes nyilakkal az arabok táborát, csak fáztak és betegeskedtek. Élelmiszer utánpótlásuk pedig nem volt, hiszen be voltak kerítve és a tengert is a bizánciak uralták.

Ez alkalommal egyetlen tél is elég volt, hogy az araboknak teljesen elmenjen a kedvük a csatározástól. Összepakoltak, és hazaindultak. Útközben ismét elkapta őket egy vihar. De mellé még a Szantorini is kitört. A meggyengült flottára pedig a bizánci rabszolga-kereskedők vadásztak. Végül 5 hajó ért csak haza.

Az arabok többet nem is jöttek Konstantinápoly közelébe...

2016-04-06

Isztambul, alias Konstantinápoly az Európa és Ázsiát összekötő hídon fekszik. Azaz ha valaki át akar menni egyik földrészről a másikra, akkor át kell mennie a városon (és a szőnyegárusokkal megtöltött bazáron).

Ezzel együtt ő egy igazi kulturális ütközőzóna, ahol a különböző nézetek, vallások hadseregekkel is összeütköztek.

Előzőleg a főként délről jövő, VII-VIII. századi támadókkal ismerkedtünk meg. Most pedig lássuk az északi szomszédokat, és a IX-X. századot!

A IX. és a X. század a Bizánci Birodalom életében leginkább az északi szomszédok ügködéséről szólt. Ezek közül is elsősorban a bolgárok, oroszok, szlávok és a magyarok voltak azok, akik többször is meglátogatták Konstantinápoly kapuit. És ha már ott jártak, akkor a buzogányaikkal jól meg is ütögették. És hogy az ablakok se maradjon ki a buliból, azokba pedig tüzes nyilakat lövöldöztek.

[caption id="" align="aligncenter" width="200"] Krum bolgár kán - Forrás: Wikipédia[/caption]

Bizánc mellett északon ekkoriban a legkomolyabb erő a bolgár kánság volt. Pontosabb nevén az Első Dunai Bolgár Birodalom. Fő feje, mindenhatója a mindenkit fejbekölintő Krum (a félelmetes) kán volt (755?-814). Már a neve is sokat mondó. Mint aki minden kérdésre egy buzogánycsapással válaszol. Ettől még persze lehetett művelt, érzelmes ember, aki esténként a lányainak pónilovas meséket olvasgat. De a történelemkönyvek nem írnak lányokról, csak egy fiúról. Ő viszont sikeresen 30 éves békét kötött Bizánccal... valami mégiscsak lehetett a pónikkal kapcsolatban.

Miután Krum 803-ban trónra került, mindjárt az ország méretének növelésébe fogott (legyen hely a pónis könyvek tárolására). Ehhez a Kárpát-medencében élő avarok tűntek a legmegfelelőbbnek. Ők nemrég fejeztek be egy háborút a frankok ellen. Meg egyébként is egymás csépelésével voltak elfoglalva. Így mire észrevették, hogy egy bolgár csapat is ott ólálkodik köztük, addigra ez a sereg már elfoglalta az egykori Kelet-Pannóniát. Ezzel egyúttal meg is pecsételték az Avar Birodalom sorsát.

Mindeközben a mit sem sejtő Bizánci Birodalom ismét az arabokkal került konfliktusba és elmentek délre csatázgatni. Így 809-ben a bolgárok megtámadták a bizánci határmenti erődítményeket (ma Szófia).

Ennek persze nem örült I. Niképhorosz, a bizánci császár. Otthagyta a meglepett arabokat, és észak fele tört a seregével. Egészen a bolgár fővárosig, Piliszkáig. Itt kitombolta magát, és

hazament.

Otthon azért érezte, hogy ez így nem lesz jó, így két éven keresztül készült egy válaszcspásra. Krum kán látta ezt, ezért többször írt levelet a császárnak, hogy az szófiás dolog csak vicc volt, meg békés szalonnasütés. És csak a sors fintora, hogy végül a város is leégett. A lakosokat pedig nem eladta, hanem csak európai tanulmányi útra küldte. A béke jeléül még pónis matricás albumot is küldött.

De a császárt nem hatotta meg a szivárványszínben úszkáló apró lovak látványa. Ő 1:1-es méretű lovakra vágyott, rajta teljes páncélba öltözött katonákkal. Melyek éppen felgújtanak egy bolgár várost. Mondjuk Piliszkát. És ezt a tervét meg is valósította.

A bolgár főváros eleste után Krum kénytelen volt menekülni. De nem olyan sikoltós-futkosós módon, ahogyan az az Útmutató királyoknak c. könyvben meg van írva! A bolgárok becsalták a bizánciakat egy mocsaras-völgyes területre. Majd elterelték az ellenség figyelmét, mialatt mély árkokat ástak és földfalakat építettek. Ezzel pedig teljesen bekerítették a bizánciakat. Jöhettek a tüzes nyilak.

Maga a császár is odaveszett, és a fia, Sztaurakiosz is nagyon súlyosan megsebesült. Krum később megkerestette a Niképhorosz testét, és a fejéből kupát készíttetet. Ünnepi alkalmakkor ebből ivott.

Az elvesztett csata, elvesztett császár nem kedvezett a súlyosan sérült örökösnek. Az ősi római elve (bőkj hátba, vagy téged böknek hátba) nem tűrte meg a gyengéket. A császári családot először elmozdították, majd bemozdították egy bizonyos méretű dobozba. Azt meg elvitték egy kolostorba. Mégse a Boszporuszt szennyezzék mindenféle uralkodókkal.

Az új bizánci császár, Mikhaél lett. Krum szeretett volna vele végre békét kötni, de még válaszra se méltatták a leveleit. Ezen pedig feldühödött a bolgár klán, és seregeivel nekitámadt a Bizánci Birodalomnak. Jó ötletnek bizonyult, mert amerre csak járt, nagy vagyont sikerült szereznie: aranyat, ezüstöt, de még görögtüzet is! A császár természetesen mindjárt ellen-sereget küldött. A két hadsereg Verszinikiánál találkozott.

A csata kiegyensúlyozottnak tűnt, de mintha a bolgárok kicsit jobban nyeresre álltak volna. A bizánci oldalon viszont volt egy anatóliai hadvezér, aki meglátta a lehetőséget a saját karrierje érdekében. Inkább hazament, hogy előkészítse a terepet saját magának. Jah, és vitte magával a fél sereget. Mire Mikhaél jó alaposan összeverve hazaért, addigra már ez a hadvezér V. (Örmény) León császár néven -a képrombolás elkötelezett híve - a trónon ült. A régi császárt ismételten bedobozolták. Innen Próte szigetére került, ahol szerzetes lett. Állítólag sokat imádkozott, főleg egy bizonyos kés és egy bizonyos trónbitorló találkozásáért. 7 évvel később meg is történt az összejövétel...

Új császár, új helyzet. Krum ismét megpróbálkozott egy békekötéssel. De valahogy nem

ment ez neki, mert ismét csak süket füleket talált. Ezen feldühödve most már egészen Konstantinápolyig ment a seregével.

Itt viszont szembetalálkozott azzal, amivel sok hasonló szándékú turista is, a konstantinápolyi fallal. Láta, hogy ezen bizony sem lóval, se anélkül nem juthat át. Így egy olyan személyes találkoztót kért a bizánciaktól, amivel majd otthon ki tudja beszélni magát. Hogy végül is ők nyertek, csak közben hazamentek.

A bizánciak ezt a találkoztót a saját megszokott szabályaik között képzelték el: sok orgyilkos iszogot barátságosan az ellenfél vezérével. De Krumnak a megfelelő pillanatban ki kellett mennie, és mire visszaért, az orgyilkosok egymást intézték el.

Ezen feldühödve hazaindult a sereggel, és útközben mindent felgyújtottak. A lakosságot (kb. 30.000 ember) pedig összeszedték, és egészen a Dunáig hurcolták, majd eladták őket.

A következő évben (814) Krum ismét csak Konstantinápoly ellen vonult. Csakhogy ezúttal a guta ütötte meg, és meghalt.

Krum utódja (volt némi fejröpködés a kérdés megtárgyalása idején), aki végül Krum fia lett, sikeresen békét kötött a bizánciakkal. Ezzel egyidőben az arabok is más préda után néztek. Így a Bizánci Birodalom egy olyan időszakába ért, amikor végre kívülről senki se akarja megtámadni. Maradt idő a polgárháborúskodásra.

[caption id="" align="aligncenter" width="489"] Krum és barátainak turista útvonalai -
Forrás: Wikipédia[/caption]

70 év múlva viszont megérkeztek az oroszok! Az évszázadok alatt sok királyság, birodalom uralkodott Anatóliában. Az oroszoknak mindegy volt, ki van ott, előbb-utóbb háborúba került vele. Kb. minden évtizedben 1-2 alkalommal. Így a Bizánci Birodalommal is (bár pont velük viszonylag békében voltak).

Ennek oka valószínűleg abban keresendő, hogy a Fekete-tenger két oldalán ki tudott alakulni 1-1 egymástól elválasztott nagyhatalom. Amelyek végül óhatatlanul találkoztak. Vagy a nyugati oldalon a Balkánon, vagy a keleti végen, a Kaukázusokban.

Az első olyan összecsapás, melyben az oroszok elérték Konstantinápoly falaiig, 860-ban következett be.

Arról nem tudunk, hogy pontosan mikor is találkoztak először az oroszok és a bizánciak. Találunk ugyan néhány utalást, hogy 839 környékén... Kezdetben még inkább kereskedelmi kapcsolatokról volt szó, mint egymás felnyársalásáról.

Az oroszok értesültek arról, hogy Konstantinápoly most igazán gyenge. Ennek ellenére az

oroszbizánci kereskedelem tovább zajlott. Semmi jelen nem volt annak, hogy az oroszoknak bármi szándékuk lenne. Így a bizánciak elmentek egyet hadakozni az arabok ellen.

860. június 18-án hajnalban teljes volt a meglepetés, amikor az oroszok megjelentek a falak alatt. Sőt! Nem sokkal később a falakon belül is. Hamarosan pedig megkezdődött az ilyenkor szokásos barátságos tábornútgyújtás, sütögetés, ékszercserélgetés.

Valahogy a népnek mégsem tetszett, hogy az oroszok az utcákon meg a lakásokban buliznak. A császár elment a hadsereggel (és vitte a görögtüzes raktár kulcsát is - bár nem tisztázott, hogy egy félig felgyújtott városban mire lehetett volna használni). Így az emberek a papokhoz fordultak segítségért. Ők beküldtek mindenkit a templomokba imádkozni.

Ez végül is kicsit segített a lakosoknak, mert ezek után az oroszok inkább a papokat kezdték összegyűjteni. Sőt! Még a Herceg Szigetekre is kihajóztak, hogy onnan is elhozzák a papokat és a 22 pátriárkát.

Az ostrom, pardon..., a dinóm-dánom augusztus 4-án ért véget. Pontosan nem tudni miért. Állítólag a császár visszaért, így az oroszok gyorsan hazasurrantak.

Érdekes elvi kérdés, hogy most akkor az oroszok elfoglalták a várost, vagy sem. A Wikipédia. De viszont az, hogy a városból elvitték a bort és a papokat, bizonyára rányomta a bélyeget az elkövetkező évekre...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az oroszok Bizánc falainál - forrás: Wikipédia[/caption]

(A vezér miért néz hátra? - Inkább kopogjál te! A te hangod mélyebb!)

Második támadásról az Повѣсть времяньныхъ лѣтъ (Elmúlt idők krónikája, Nesztor krónika - A Képes krónika orosz, ógyházi szláv verziója) így ír:

907-ben Oleg kijevi fejedelem 400 hajóval indult útnak, hogy bevegye (de legalább kifossa) Konstantinápolyt. A bizánciak ezt megsejtették, és követeket küldtek hozzá. Meg némi mérget. De a hős Oleg nem akart inni a borból, hanem az egészet a tengerbe öntötte.

Amikor pedig a hajóraj elérte a Boszporuszt, látták, hogy a város kapuit belakatolták, a tengerszorost pedig láncsal zárták le. De a hős és okos Oleg kivitette a hajókat a partra, kerekeket szereltetett rájuk. Majd megvárta az alkalmas szelet, és egészen a falakig vitorlázott a szárazföldön. A bizánciak pedig látták, hogy a hős, okos és bátor Oleg hajókkal közeledik és megrettentek tőle. És mindjárt írtak is egy szerződést, melyben adófizetésre kötelezik magukat. Így Oleg csapatai nemcsak győztesen és sértetlenül térhettek haza, de gazdagon és hősiessen is. No és a bizánciak elismerését is kiharcolták.

A krónikából hiányzik, hogy a császár lánya meglátva a hősi és okos és bátor és daliás Oleg legényt, szerelembe esett. Majd 7 próba elé állítja, melyeket természetesen kiállt. Így 7

országgra szóló lakodalmat csaptak, és boldogan éltek, míg csak.... ..

A történet nagyon szép. De van némi probléma a hitelességével. Egyrészt az Elmúlt idők krónikája sose volt egy lelkiismeretes írás. Állítólag már az eredeti verzióban is voltak furcsaságok. Az évszázadok során pedig mindig az aktuális politikai állás szerint rendszeresen újraírták a történeteket. Ráadásul Oleg idejében a krónika még nem létezett. Csak szájhagyomány útján terjedt a története, erősen kiszínezve.

Másrészt a bizánci oldalon semmilyen írás nincs, ami a támadásról szólna. Pedig ők mindent jó alaposan lejegyzeteltek.

Nem mellékesen pedig Isztambul meredek és tuskés-bokros völgyei között ki van zárva, hogy bárki is vitorlázgathatna.

Mindezek ellenére a történetnek vannak alapjai. Csak éppen nem úgy.

"- Tessék mondani! Igaz a hír, hogy Moszkvában moszkvicsokat osztogatnak?"

- A hír igaz, de nem Moszkvában, hanem Leningrádban; nem moszkvicsokat, hanem ladásokat; és nem osztogatnak, hanem fosztogatnak"

A szerződés ugyanis létezik. De ez sokkal inkább egy orosz-bizánci együttműködésről szól, melyeknek az eredményeit meg is találjuk:

902-ben közös orosz-bizánci támadás Kréta ellen

936-ban közös ellentámadás a varagék ellen.

949-ben ismét közös támadás Kréta ellen.

A történészek szerint a legvalószínűbb, hogy a bizánciak Olegéket egyszerűen a saját céljaikra kihasználták.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Oleg, amint Konstantinápoly elfoglalása után kiszögelteti a pajzsát a kapura - Forrás: Wikipédia[/caption]

Harmadszorra 941-ben érkeztek ismét az oroszok Bizánc falaihoz. Ezúttal Oleg helyett Igor jött. Ők egyébként rokonok voltak. De az erről szóló krónikák annyira ellentmondásosak, hogy ha őket vesszük alapul, akkor akár egyikük apja lehetett a másikuk anyja is, miközben kereszt-harántcsíkos unokasók voltak. Annyi azért biztos, hogy ikrek nem lehetettek, tekintve a 30 évnyi korkülönbséget.

941 érdekes év volt. A kazahok berágtak Bizáncra, mert nem bántak túl kedvesen a zsidókkal. Sőt! Úgyhogy szövetséget ajánlottak az oroszoknak. Eközben a besenyők éppen Észak-Anatóliában lövöldözték a tüzes nyilaikat, ahol arról értesültek, hogy a császár nagy létszámú sereggel indult az arabok ellen. Így a város ismét védtelen, akárcsak 80 éve... És mivel a besenyők sem rajongtak a bizánciakért (magasra építették az ablakokat, és oda nehéz belőni a tüzes nyilakat), ezt a hírt örömmel osztották meg az oroszokkal.

Igor tehát elindult a hajóival Konstantinápoly ellen, ahova májusban érkezett meg. Csakhogy a város előtt 15 igencsak kiöregedett hajó várta őket. Egyértelműen megpakolva görögtűzzel. Igor értékes zsákmánynak vélte őket, így a flottával bekerítette őket, hogy elkapja őket. Ekkor viszont a 15 ócska teknőn a tűzfűjő berendezések működésbe léptek felgyújtva az oroszok és szövetségeseik hajóit. A megrettent katonák ijedtükben a vízbe vetették magukat. Teljes páncélba öltözve. Nagyon messzire nem úsztak, az biztos. Akit viszont a bizánciak kimentettek, azt lefejezték, majd visszadobták.

Bár súlyos veszteséget szenvedtek a támadók, ez nem akadályozta meg őket, hogy a szárazföld felől mégiscsak bejussanak a védtelen városba, ahol különös kegyetlenséggel bántak a lakosokkal.

Szeptemberben egy kisebb bizánci sereg érkezett két generálissal, hogy felszabadítsák Konstantinápolyt. Ez pedig teljesen meglepte az oroszokat, akik menekülni próbáltak. De a tengeren megállították a megrakott flottákat. Alig maroknyi hajó érkezett meg végül a Krím-félszigetre. A bizánciak pedig az elfogott foglyokat lefejezték.

Az Elmúlt idők krónikája természetesen arról emlékszik meg, hogy a bizánciak siettek, hogy megvásárolják a békét az oroszoktól. Minek egyik ára az volt, hogy megengedték a kijevi flottának, hogy a Kaszpi-tengeren összecsapjanak az arab hajóhadakkal.

Erről a kazahok is beszámolnak, hogy 913 és 944 között több ilyen vízi csetepaté is zajlott. Hozzáteszik, hogy csúnya látvány volt és örülnek, hogy kimaradtak belőle.

2016-04-07

a IX.-X. századi, észak felől érkező felfegyverzett turista csoportokról számoltunk be. Akkor már megemlítettük, hogy a magyarok is e tájban, és ebből az irányból érkeztek.

Így most lássuk őket, kicsit részletesebben!

A krónikák 17 portyáról emlékeznek meg, amelyet a magyarok a Balkánra, és onnan Konstantinápolyba mentek. Ez viszont nem jelenti azt, hogy tényleg ennyiszor jártak a magyarok Bizánc falainál.

A magyarok nem nagyon naplózták, merre jártak. Bizáncban pedig akkoriban elég nagy volt a mozgás. Nem biztos, hogy mindenkit beírtak a nagy könyvbe, vagy hogy az egyik tüzes nyilazó népet ne keverték volna össze egy másikkal. Bár a magyaroknak nem volt szokásuk a tüzes nyilazgatás. Így pedig talán nem voltak annyira érdekesek, hogy említést tegyenek róla. Az angol Wikipédia pl. egyáltalán nem is szerepelnek.

Mindemellett a magyarok már a Honfoglalás előtt is jártak Anatóliában. Igaz, akkor inkább a Kaukázus felőle. Hasonlóan a többi ottani népekkel, ki-be járkáltak a hátsó ajtón. Kivéve persze ha eltévedtek a hegyek között, vagy amikor hirtelen megjött a tél szeptemberben és -20 fok lett.

Ráadásul a Kalandozások időszaka eléggé összetett. Ellentétben a régi történelem oktatással, ezek a kiruccanások nem amolyan zsvány portyázások voltak. Hanem legtöbbször tudatosan megszervezett hadjárat. Ezeket legtöbbször egyik vagy másik nagyhatalom finanszírozta. Így az, hogy a magyarok megjelennek pl. Bizánc falainál, ahol pénzt kaptak, éppúgy jelenthette azt is, hogy az adót jöttek beszélni, minthogy egy új megbízatásért érkeztek.

A dolgot tovább nehezíti, hogy az újonnan feléledő hagyományőrzők (nevezzük most őket így) között sokan túlzásokba esnek. És szeretnek furcsábbnál furcsább tényeket igazolni. Akár olyat is, hogy a viking kalandozásokat is a magyarok művelték, így lényegében mi fedeztük fel Amerikát. De még jobb az az elmélet, mely szerint valójában a magyarok sose jöttek be, mert mindig is itt voltak.

Tehát nehéz kibogozni a részleteket. De azért valamit próbáljunk meg!

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] A magyarok kalandozásai - Forrás: Wikipédia[/caption]

Európa a IX-X. században éppen nagyhatalmi átrendeződés korszakát élte. A Frank királyság még erős volt, de a hanyatlás útját járta. A Német-Római Birodalom pedig most kezdett

kialakulni. Itáliában kisebb-nagyobb királyságok veszekedtek. Az Ibériai-félszigetet a mórok tartották hódoltság alatt. Keleten a bolgárok építettek épen birodalmat, míg a Bizánci Birodalom őrzi Róma emlékét és írja a hitetleneket, bárki is legyen az éppen (Tegyük hozzá, hogy a Bizánci Birodalomnak jelentős területei voltak az Itáliai-félszigeten is. A magyarok ide is belátogattak néha, ha már éppen Itáliában jártak..).

A magyarok ebben az időszakban tudatosan lettek a nagyhatalmak eszközei, zsoldos hadseregei. De persze a saját szakálluk is indítottak hadjáratokat. Egyik évben még a német tartományokat fosztogatták bizánci megbízatásra. Míg a következőben pont a németek kérték meg a magyarokat, hogy hozzanak pár négyzetkilométer szőnyeget és pár tucat szűz lányt Konstantinápolyból.

Az a Bizánc felé nyitás alapfeltétele volt, hogy a bolgárok rendezzék magukat, és legyen egy rendes királyságuk, amin át lehet haladni. Mert az úgy mégsem jó, hogy az ember reggel megy a munkába lóháton, és közben a hegyekből tüzes nyilakkal lövöldöznek rá. E szerint az első magyar csapat 934-ben jelent meg Bizánc falainál, ahol nagy sarcot követelt, majd hazament. A falat végül nem piszkálták, nőket nem raboltak, ablakokon nem lövöldöztek be, stb..

Ugyan ez a forrás említi, hogy amikor 943-ban ott jártak a magyarok, már jó referenciával rendelkeztek Európa részéről. A bizánciak pedig komolyan elgondolkoztak rajta, hogy a magyarok jó szövetségesek lennének. Elsősorban a besenyők ellen (ennyit arról, hogy 896-ban a besenyők elől menekültek a magyarok). Elvileg le is szerződtek velük.

948-ban pedig Búcsú fejedelem járt Konstantinápolyba. Ott megkeresztelkedett, amiért cserébe a császár nagy kegyben részesítette, és bőségesen megajándékozta. Nem sokkal utána Gylas fejedelem is ugyan így tett, és ő is sok ajándékot kapott. Viszont amikor hazaindult, magával vitt egy patriarchát is, hogy keresztény hittre térítse a magyarokat otthon. Ezzel pedig egy időre kibékültek a bizánciakkal. Legközelebb csak 10 év múlva jártak náluk.

A Wikipédia is , hogy az első jelentős hadjárat 934-ben volt. Ez alkalommal viszont pont, hogy a besenyőkkel szövetségben pusztítottak (akkor most a besenyőktől menekültünk, őket menekültek tőlünk, vagy jó haverok voltunk?)

De ugyanakkor a Wikipédia ír egy korábbi eseményről is. 917-ben az oroszokkal, bolgárokkal és besenyőkkel együtt vereséget mértek a bizánci seregre. Ez Ankhialosz mellett történt.

Az angol Wikipédia pedig még korábbi eseményeket is ír. 893-ben (még a Honfoglalás előtt) a magyarok pont a bizánciakat segítették, és 3 csatában is legyőzték a bolgárokat.

938-ban viszont már Bizánc ellen indultak a magyarok. El is jutottak Konstantinápolyig,

ahol 15 éves adófizetést követeltek cserébe a békéért. Ez a béke tartósnak is tűnik, ha elfogadjuk, hogy 943-ban a bizánciak tényleg a magyarokat bízták meg a besenyők elleni harcban. És valószínűleg nem utálhatták nagyon a magyarokat, ha 948-ban Bulcsú nálunk megkeresztelkedett. Ráadásul Bíborbanszületett Konstantin lett a keresztapja.

Ami ezekből a kicsit száraz adatokból viszont biztosan látszik:

A magyarok már a Honfoglalás előtt is kapcsolatban voltak a Bizánci Birodalommal. Néha ellenük, néha pedig velük harcoltak. Leginkább egy magyar-bolgár-besenyő-bizánc négyszögre gondolhatunk, ahol állandóan változnak a szövetségesek és az ellenségesek. Pont, mint egy jó kis török rokonlátogatáskor.

A Honfoglalás után a Bizánc felé vezető kapu egy darabig zárva volt. De miután a bolgárok rendezték a soraikat, a magyarok többször is kapcsolatba kerültek Konstantinápolyal. Viszont ezen kapcsolat többségében munkavállalás ügyében, minthogy tábortüzeket gyűjtsanak a város főterén.

Itt a két kiemelt esemény a 934-es, amikor a magyarok még adóbegyűjtés céljával látogatnak. Majd pedig 948, amikor Bulcsú megkeresztelkedik.

Fontos fordulat következett be 955. augusztus 10-én Augsburg mellett. Itt ugyanis a magyarok vereséget szenvedtek. A veszteségek nem voltak súlyosak, de rámutatott néhány dologra:

Európa megváltozott. Ottó német király egységesítette az országot.

Ezzel egyrészt megszűntek az ellenségeskedések, így nem lett szükség többé a magyarokra. Másrészt egységesen tudtak fellépni a magyarok ellen. A teljes páncélban várakozó katonák ellen a könnyűlovas harcmódor eredménytelen volt.

962-re pedig a Német-római Birodalom is kialakul. Ami teljesen elzárja az utat nyugat felé. És megrendelések sem érkeznek.

Megdől az a látszat is, hogy a magyarokat nem lehet legyőzni.

Ezen utóbbin felbuzdulva Bíborbanszületett Konstantin megtagadja az adófizetést a magyaroknak, akik 958-ban be is kopogtatnak hozzá e miatt. Ekkor járt velük Botond is.

Róla tudjuk, hogy milyen jól tudott kopogni. A Képes krónika erről így emlékezik:

„öt esztendeig meg sem mozdultak, végre Bolgárországba menvén Idropoliszig jutának, s midőn látták, hogy nem jön sereg ellenök, Konstantinápolyig menvén, annak fala mellé szállának. Akkor egy óriás nagy görögöt küldenek ki, ki azt kívánja vala, hogy két magyar birkozzék vele, ekként kiáltozva, hogy ha mind a két magyart földhöz nem veri, akkor Görögország a magyaroknak adót fizetve hódoljon. S minthogy azon görög a sereget igen bosszantotta, egy Botond nevezetű magyar áll ki vele birkozni; s a mint a küzdő tér elkészült, bárdját, mellyet hordani szokott vala, ragadva, a város réz kapujához rohana, s abba bárdjával egy csapásra, mint mondják, olyan rést vága, hogy a görögök azon kaput mint csudát nem akarták kiigazítani. S a mint ezt megtette, a viadal terére fegyvertelenül kiáll, s a magyarok lóháton, a görögök a kőfal bástyáira mint nézők egybegyülekeznek. A

mint osztán a görög a városból kijött, hogy a viadal terére menjen, látja hogy Botond egymaga áll küzdeni készen s kiálta neki: miért nem veszen maga mellé másik magyart segítségül? Akkor Botond rá rohanván mint mondják úgy megragadta, hogy alig telt a bírközásban egy kis óra, a görög úgy földre terült, hogy semmi módon nem birt többé fölkelni. Minek láttára a görög császár s a görögök többi nagyai, a császárné is úrasszonyaival a falról eltávozva palotáikba vonulának, nagy szégyennek tartva, a mi történt vala. És jóllehet az így földhöz vágott görög törött karral életben maradt, csakugyan ezen viadal lón oka halálának. A magyarok tehát a viadal dicsőségét megnyervén, követeket küldenek a görögökhöz az adót követelni, kiknek, mint mondják, a császár mosolyogva egy szót sem válaszolt. Akkor a magyarok vezérökkel Taksonnal tanácsot tartván, azon helyről megindulván egész Görög- és Bolgárországot fosztogatva, azokból aranyat, gyöngyöket, drága köveket, számtalan foglyot és töméntelen barmot rablanak s úgy térnek meg osztán vígan Pannoniába. Ez volt ugyanis az utolsó rablás, melyet a pogány valláson lévő magyarok elkövettek.”

A történészek szerint viszont Konstantinápoly falainál egy éjjel a bizánciak a magyarokra támadtak. Akik így kénytelenek voltak hátrahagyni a zsákmányaikat és elmenekültek.

961-ben indultak legközelebb a magyarok Bizánc ellen. De egy éjjel a bizánciak megint meglepik a magyarokat, akik vereséget szenvednek.

968-ban egy kisebb, kb. 300 fős sereg indul bevásárló körútra. Be is raknak 500 foglyot a kosárba Thesszaloniké mellett, majd hazatérnek.

970. volt az utolsó magyar kalandozás.

Ebben az időben a bizánci császár arra kéri a bolgár cárt, hogy ne engedje át a magyarokat az országán. Sőt, még a Dunán se. De a bolgároknak jól jött, hogy a magyarok állandóan a bizánciakat piszkálták, mert így nyugtuk volt mindkét bandától. Ezért a bizánciak az oroszokhoz fordulnak segítségért, hogy ellássák a bolgárok baját.

Csak hogy az oroszok is úgy érezték, hogyha már választani kell, akkor inkább a bolgárokkal tartanak (). Így összeállt egy bolgár-orosz-magyar-besenyő szövetség. A besenyők hogy kerültek a csapatba, azt senki se tudja. Bizonyára volt egy rakás tüzes nyílveszejük, amiknek kezdett lejárni a szavatossága...

A szövetség Arkadiopoliszig jutott, itt ütköztek meg a bizánciakkal. De súlyos vereséget szenvedtek, súlyos következményekkel.

A bizánciak végül elfoglalták Bulgáriát.

Az oroszoknak nagy veszteségük volt. Hazamentek, és szomorúak volta.

A magyaroknak kis veszteségeik voltak, de üres kosárral tértek haza. Otthon kaptak is érte a fejükre. Nem is lettek többé elengedve mindenféle kalandozgatásra.

A besenyők is hazamentek, és roppant mérgesek voltak az oroszokra. Bosszúból, amiért a

vesztes oldalra álltak a kán elfogatta a hazafelé tartó kijevi fejedelmet, lefejezte és a koponyájából ivókupát készített.

Ezzel ért véget a magyarok kalandozása. De ez nem jelenti azt, hogy a későbbi évszázadokban ne lett volna kapcsolat a Magyar Királyság és a Bizánc Birodalom között. Voltak szebb napok is, meg nem olyan szépek is.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Botond a Képes krónikában - forrás: Wikipédia[/caption]

2016-04-08

A Bizánci Birodalom földrészek és kultúrák találkozásában feküdt. E mellett kétségtelenül a kor nagyhatalmának számított.

Ezen okok miatt rendszeresen csatázott valakivel. Nem ritkán egyszerre több irányba is.

Ha viszont valamilyen adminisztrációs hibából mégis béke lett volna, akkor találtak valamit, ami kisebb-nagyobb polgárháborúra adott okot.

Egy jó kis szaftos polgárháború számtalan okból robbanhat ki: elfogyott a pénz, elfogyott az élelem, elfogyott a víz, elfogyott az örökös, elfogyott a szappanopera. Vagy csak felkelt a nap...

Ezeket a fentieket leszámítva a legnépszerűbbek bizánci polgárháborúk vallási okok voltak. Ebből is a legkedveltebb a képrombolás néven elhíresült hadjáratok voltak. Ennek a vitának a lényege, hogy lehet-e, szabad-e, vagy teljesen tilos-e a szentek ábrázolása, szentképek használata a templomokban és más helyeken. Egyik fél szerint a képek egyben bálványok. Másik fél szerint viszont bár nem szabad direktbe őket imádni, de azért még nem kellene elégetni sem.

Ez a nézeteltérés pedig jó ok volt, hogy ilyenkor politikusokat, szomszédokat és császárokat is zsákokba pakoltak.

Mi most nem fogjuk az összes beharcot végigvenni, mert betelne a szerver. Csak azokat nézzük, amelyekben végül ellenséges sereg jutott Konstantinápoly faláig. Ilyen esetből csak 3 volt.

803-at írunk. Szokványos nyári fülledt szombat délután volt Bizáncban, amikor éppen lázadoztak az aktuális uralkodó ellen. Fiatalság, bohóság, meg unalom a kocsmában. Mit csináljunk? Szervezzünk lázadás! Húdejó ötlet!!

Ekkoriban I. Niképhorosz ült a trónon. Igazándiból még csak bemelegítette. Nem volt ő régóta császár, csak 1 éve. Éppen ezért egy Bardanész nevű török tiszt úgy döntött, hogy inkább ő lesz az örökös. Hű társai és barátai (Mikhaél, León és Thómasz) ránéztek, és megállapították, hogy úgy hasonlít a császárra, hogy akár az ikertestvére is lehetne. Jó, kicsit barnább, kicsit göndörebb a haja, kicsit feketébb a szeme, az orra meg kicsit máshogy áll. De ezen utóbbin egy téglával könnyen lehet segíteni.

Így a négy jóbarát el is indult a főváros felé, hogy bedobják az uralkodót a Boszporuszba. Az ilyen pedig a Bizánci Birodalomban mindig is szívdobogtató érzésekkel töltötte el a lakosságot, akik így szívesen csatlakoztak a menethez. Egészen jó kis csapatot sikerült

összeszedniük, amikor a város közelében Bardanész-nek ki kellett mennie a kisszobába. Ekkor, míg a három hűséges barát magára maradt, egy öreg jós érkezett hozzájuk. Ő azt mondta, hogy Bardanész lázadása el fog veszni. De ne izguljanak miatta, mert nekik, hármuknak viszont majd egy másik alkalommal sikerülni fog a felkelés!

Mikhaél, León és Thómasz mindentudó pillantást váltottak egymással. Amikor pedig Bardanész visszatért a dolgáról, a három hű barát nem szólt neki, hanem mentek tovább Konstantinápoly felé.

A városhoz érve Niképhorosz császár lenézett a falról, és megkérdezte:

- Mit akartok ti itt? - kérdezte!

- Hagy beszéljek én! - Kérte León, aki nagyon értett a diplomáciához,

- Na jó! - hagyta rá Bardanész...

- Hoztunk egy árulót! - kiáltott fel León.

- Jaja! Egy igazi árulót! - tette hozzá Mikhaél

- Nézd! Még az orra sem áll jól! - mutatott rá Thómasz Bardanész bekötözött orrára...

Ezzel véget ért a négy hű társ közös kalandja. Hárman jutalmat kaptak, míg a negyedik társuk egy templomi beutalót távol Konstantinápolytól.

Az immár három fős hű társulat katonai pályája felfelé ívelt. Saját csapatokat is kaptak. Mígnem elérkezett 813 és Krum bolgár kán (]. Ő nemrég győzte le a császárt, Niképhoroszt és csináltatott kupát a fejéből. De nem tudott az utódjával, I. Mikhaél-vel se kibékülni (figyelem, ez nem az a Mikhaél, aki a négy jóbarát között szerepel, de még róla is lesznek meglepetések!). Így végül csatára került a sort. A harcok során úgy tűnt, egyik fél sem tud a másik fölé kerekedni teljesen. Így a három hűséges társ úgy érezte, hogy eljött a megjósolt idő. Fellázadtak, és otthagyták a császárt, hogy küzdjön meg egyedül a bolgárokkal. A császár túlélte a harcokat, de mire hazaért, már V. León ült a trónján. Az ex-császárt berakták egy ládába, és őt is elküldték egy templomba.

Úgy tűnt, minden jól alakul. Teljesült a jóslat, a három hűséges barát ott ült a trónon. A negyedik meg messze egy templomban. Végül is valakinek templomba is kell járni. Még jó, hogy valaki az állandó jelenlétével képviseli a csapatot.

Csak hogy a trón az egyszemélyes (kivéve persze ha a jóbarátok összeházasodnak, de ööö...izé... inkább jobb, ha mégsem). Ráadásul Mikhaél és Thómasz joggal gondolhatta, hogy a jóslat mégsem teljesült. Hiszen csak León ül a trónon. El is indultak két irányba, hogy megszervezzék az ellenállást. Azt belátták, hogyha együtt mennek, akkor megint ott lesz a kérdés, hogy ki legyen a császár. Így viszont győzzön a jobbik!

Mikhaél inkább a politikai módszert választotta. Míg Thómasz a nyílt felkelés híve volt. Mert akkor lehet jókat kiabálni. Mikhaél nem szeretett kiabálni. Igazándiból dadogós volt.

V. León úgy érezte, béke van. Ezért, hogy tegyen valamit az ügy érdekébe, elővette a

képrombolás ötletét. Ő elkötelezetten hirdette, hogy bár a szent képek nem bálványok, de tűzre kell vetni mindet. Ezzel pedig elég komoly ellenállást sikerült kivívnia. Ami pedig mind Mikhaél-nek kedvezett.

820-ban aztán Mikhaél gyanúba keveredett, ezért León börtönbe záratta. Ez viszont már nem tetszett az ellentábornak, karácsony este meggyilkolták a császárt, becsomagolták, és betették a fa alá.

Így Mikhaél (immár a II.) lett a császár. És jól taktikázott, mert már a Falon belül volt.

Eközben Thómasz az ország keleti végét járta, hogy lázadást szítson. Mindenkinek megígérte, amit csak kértek. Az éhezőknek ételt, a szegényeknek pénzt, a kisebbségeknek saját nyelvű tv-csatornát, az araboknak pedig Holdat és csillagot. Még ha csak felet is..

Már egészen jó kis sereget sikerült összegyűjtenie, amikor eljutott hozzá V. Leó halálának híre. Ekkor már nem lehetett azt mondani az embereknek, hogy menjenek haza, a csata elmarad. Nincs étel, tv-csatorna, sem félhold.

Pont ellenkezőleg! Sokan nem örültek az új császárnak. És megint sokan a képrombolást támogatták. Így szívesen látták volna, amint II. Mikhaél zsákban repül a Boszporuszba. Thómasz ezeket az embereket is összegyűjtötte (érdekesség, hogy valójában Mikhaél is a képrombolás mellett volt, de próbált helyezkedni).

821-ben Thómasz serege megérkezett Konstantinápoly falai alá. De a várost nem tudta bevenni. Ráadásul II. Mikhaél Krum fiát, Ormutag-ot hívta segítségül, akik rövidesen szétverték a szervezettlen sereget. Thómasz serege maradékaival Arkadiopoliszba menekült. Végül itt elfogták, és 823-ban kivégezték (nem küldték templomba, sem hasonlóba).

Thómasz lázadása volt a legnagyobb felkelés a Bizánci Birodalom történetében. Mégis neki volt a legkisebb esélye a sikerre. A hozzá csatlakozott emberek túlságosan különbözőek voltak, túlságosan különböző követelményekkel. Nem sikerült őket egy irányba terelni, amit a csata kimenetele is mutatott. Így még ha el is foglalta volna a várost, ezt a tömeget nem tudta volna kormányozni.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Thómasz Bizánc falainál - Forrás: Wikipédia[/caption]

A következő esemény már IX. Kónsztantinosz (uralkodott 1042-1055) idején volt. Ráadásul mindjárt kettő. Mindkét esetben a közvetlen kiváltó ok a magas adók voltak. De egyébként a szokásos bizánci téma: vajon tud-e a császár repülni, ha zsákba tesszük és kidobjuk az ablakon? És vajon tud-e úszni, ha a repülés mégse sikerül, mi pedig követ kötünk a lábára?

Az első lázadás 1043-ban tört ki. Geórgiosz Maniakész hadvezér hazaért a sikeres szicíliai hadjáratáról. A katonai látták, hogy jól bánik a karddal; szépen, egyenesen darabolja az ellenséget; akkor csak el tud bánni egy császárral is. Úgyhogy kinevezték császárnak. Maniakész örült neki. Ki ne örülne, ha hirtelen birodalmi császár lesz? (az, aki olvasta a történelmet, és látta, hogy az ilyen császárok csak néhány évet élnek). Úgyhogy nagy lelkesen ment elfoglalni Konstantinápolyt. De még Thesszaloniké előtt, ki tudja honnan, egy nyilat kapott, és meghalt. (láthatjuk, hogy egyik-másik hirtelen-császár még azt a néhány évet sem éli meg).

A második lázadás 1047-ben tört ki. Ebben már a császár nővérének a keze is benne is. A kiválasztott hadvezér ezúttal León Tornikész volt, aki a mai Edirneben született. Így a lázadás is erről a térségről indult.

A bizánci főszeregek ekkor a keleti országrészben ügködött (valószínűleg besenyők, arabok, örmények, oroszok, vagy ezek valamelyik szövetsége ellen). Így Konstantinápoly viszonylag védtelen volt. Tornikész össze is szedett egy hadra fogható sereget, és körbevette a várost (persze a tenger felőli oldalon nem). Sátorát pedig pont a városkapuval szemben vetette fel. A katonák nem voltak jól ellátva, hiszen pont a magas adók miatt lázadtak, így az élelmezést a környékbeli falvak felforgatásával gondolták megoldani.

Erre a városban egy maréknyi civil (valószínűleg egy kocsmá törzsközönsége) felfegyverkezett, és kivonult, hogy elkerüljék a mihaszna csürhét. A kis csapatot Tornikész serege hamar leverte. Még úgy is, hogy a hadsereg nagyon nagy része bevásárolni ment, így nem volt jelen.

A véres jelenetet látták a falon álló őrkök is, akik ettől roppant megijedtek, és elfutottak. Így a város teljesen védtelen volt. Tornikész mégse tudta kihasználni a helyzetet, mert ugye a katonái éppen shoppingolnak...

A császár (ekkor 47 éves) roppant mérges lett, hogy a városvédő hős katonák ilyen könnyen megfutamodtak. Pedig még nem is érte támadás a Falat. Így egész éjjel a várost járta, hogy lelket verjen a seregébe. Ehhez a kedvenc buzogányát is magával vitte.

De nem bízta a dolgokat a véletlenre. Másnap ő maga is kiált a falra, hogy személyesen átkozza meg, és vágja hozzá a fapapucsát ahhoz, aki nem elég bátor. Mivel mindezt köszvényesen, féllábon ugrálva, hosszú szakállban és hálósobai tógában tette, később hősi dalok születtek a vakmerő császárról, annak repkedő papucsáról és hosszú szakálljáról. Meg persze a hálóruhájáról.

Ami Tornikészt illeti. Nem volt megfelelő serege, pláne ellátása. A shoppingolást sem lehetett sokáig húzni, mert 1-1 falut csak egyszer lehet egy évben kifosztani és felgyújtani. A nagy lehetőséget pedig kihagyta. 4 nagy múlva kénytelen volt hazaindulni, Edirne-be.

Útközben még be akart ugrani Rodostóba. Elég mérges volt, így ha Konstantinápolyt nem is, legalább ezt a tengerparti kisvárost elfoglalja. De ez sem sikerült, így a hívei végül is otthagyták. Tornikész bánatában templomba vonult.

Még ugyan ebben az évben karácsonykor a császár katonai megtalálták, és megvakították. A továbbiakban nem tudunk róla. Vegyük észre, hogy ekkoriban Magyarországon is a megvakítás volt az egyik kedvelt módszer.

Érdekesség, hogy 7 év múlva, 1054-ben ugyancsak IX. Kónsztantinosz uralkodása alatt történt meg a nagy egyházszakadás. Egy mi lett volna ha...ha az egyik lázadás sikerül?

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] León Tornikész Konstantinápoly falai előtt
- Forrás: Wikipédia[/caption]

A harmadik polgárháborús támadás Konstantinápoly ellen talán a középkori politikai hatalmak egyik legdurvább játszámája. Bár elég sokan versenyeznek a címért...

Ennek a történetnek a főszereplője IV. Andronikosz, akit ezúttal hívhatunk IV. Andrásnak is. Most már bőven a XIV. században járunk, amikor már az Oszmán Birodalmat is komolyan kell venni. Olyannyira, hogy a történetben szereplő I. Murád öregkorára majdnem a teljes Balkánt meghódította.

Itt most már nem csak egy kis török faluról van szó. Ekkor már az oszmánoknak van birodalma, és Bizánc az, aki egymagában áll, néhány várossal.

Tegyük hozzá a történethez, hogy ekkor már túl vagyunk a IV. Keresztes hadjáraton is, ami lényegében véget vetett a Bizánci Birodalomnak. Már csak egy lassan haldokló maradvány van.

A történet további két szereplője, a kor két vetélytársa és nagyhatalma: Genova és Velence. Bizánc és Genova ősi szövetségesek. Főleg mióta a IV. Keresztes hadjárat pusztításai leginkább Velencének köszönhető. Genovának egész városrésze van Konstantinápolyban (ma Beyoğlu)

Velence viszont az oszmánokkal köt gyakran alkalmi szövetséget. 1453-után, amikor a törökök elfoglalják Isztambult, a genovaiakat kidobják, és helyette a velenceiek költözhetnek be. Ez egyúttal Genova hanyatlását is megindítja, mert elveszti a Fekete-tenger irányába az összes kereskedelmi útvonalát. De Velence sem örülhet sokáig a kiemelt helyzetének. A két nép barátsága gyorsan véget ér, amikor a törökök elkezdik a földközi-tengeri szigeteket elfoglalni, melyek legtöbbször a velenceiek fennhatósága alatt álltak.

Ennyi háttérinformáció után jöhet is a történet!

IV. András apja, V. Ióannész sem állt már a helyzet magasságán. Ő is csak egy bábu volt a birodalmak sakkjáráján (érdekes összevetni, hogy alig pár száz éve még pont a bizánciak mozgatták a bábukat). Ő összesen 3 alkalommal került a trónra.

9 évesen örökölte meg a trónt. Ifjúsága miatt régens kormányzott helyette. De őt nem kedvelte az anyacsászárnő, így el kellett menekülnie. Viszont a régens saját magát császárra koronázta, ezzel pedig egy 6 éves polgárháború kezdődött. Ebben a környék össze népe, akik egyébként a birodalom fő ellenségei voltak, mind részt vettek. A dolgot bizonyára bonyolította, hogy a hivatalos uralkodó is Ióannész volt (5.), míg a bitorlónak, a régensnek (ő meg a hatodik) is. Nehéz lehetett valakit úgy támogatni vagy szidni, hogy a másik oldalnak is ugyan az a neve...

Végül a lázadók győztek, mégpedig török és genovai segítséggel: 1347-ben bevonultak a városba. De ezúttal a jogos uralkodót nem tették se zsákba, se ládába, se templomba. Továbbra is császár maradhatott, de nem ő kormányzott.

7 év (1354) után viszont a jogos uralkodónak sikerült visszaszereznie a hatalmat. A bitorlót kolostorba záratták.

Évekkel később, 1373-ban viszont a fia, András döntött úgy, hogy neki jobban menne az uralkodás, mint az apjának. Leginkább Bizánc és I. Murád szultán kapcsolatával voltak ellenvetései. Ő végül egy érdekes helyen talált szövetségest: Murád fiánál!

Két lázadó tini az apja ellen! Igazi drámába illő történet! Ráadásul akkortájt az oszmánok és a bizánciak sem voltak éppen jóban. Így egy sikeres lázadás érdekes kapcsolatot hozhatott volna a két nép között.

De nem volt sikeres lázadás. Ráadásul az apák úgy állapotok meg, hogy mindkét gyereket megvakítják. V. Ióannész viszont csak a fia egyik szemét szúrta ki, míg Murád teljesen elvégezte a munkát. András börtönbe került.

Őt 1376-ban a genovaiak kiszabadították, és trónra ültették. Azonban 1379-ben meg a velenceiek jöttek, és az apját tették a trónra. András 1385-ben saját erővel ismét próbálkozott, de nem járt sikerrel. Hamarosan meghalt.

V. Ióannész-nek viszont még egy Ióannész-el kellett szembenéznie. Ő lesz a 7.

Ez az új Ióannész 1390-ben lépett elő. Ő IV. András fia volt, V. Ióannész unokája. Végül is ő kapta volna a trónt, és sokat nem kellett volna várnia. De mégis türelmetlenkedett. 1390-ben elfoglalta a trónt. De az apja a velenceiek és a törökök segítségével 6 hónap múlva visszaszerezte. Utána szerencsétlenségére meghalt.

Maradt VII. Ióannész és Maunél, aki András öccse. Mivel ő eddig nem lázongott, övé lett

hivatalosan a trón. Maunél viszont el akarta kerülni a további háborúztatást, és kiegyezett VII. Ióannész. Maunél lehetett a császár (immár 2. e néven), aki Európát járta, hogy segítséget kapjon az egyre fenyegető törökök ellen. Ez idő alatt VII. Ióannész uralkodott.

Közel volt a lehetőség, hogy az oszmánok megtámadják Konstantinápolyt, és VII. Ióannész tényleg hősiiesen védte a birodalmat. A segítség végül nem várt irányból, keletről érkezett. Timur Lenk mongol csapatai súlyos vereséget mértek a törökökre (Beyazit szultánt is elfogta, hazavitte és kalitkába zárta). Kis híja volt, hogy az Oszmán Birodalom tényleg megsemmisül.

II. Manuél nagyon hálás volt VII Ióannész-nek. Így amikor visszatért, megkapta a Márvány-tenger megmaradt területeit.

A törökök pedig bizonyára bánták, hogy ott jártak Konstantinápoly falain belül, mégsem éltek a lehetőséggel. Majd csak 1411-ben próbálkoznak vele legközelebb.

2016-04-11

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy Bizánci Birodalom.

Mivel a kor legnagyobb ismert birodalma volt (egy akkori nézet szerint csak 1 birodalom létezhetett a világon, így amikor lett Frank Birodalom, majd Német-római Birodalom, akkor ebből elég komoly problémák léptek fel), úgy érezte, hogy a nép jóléte (nép = császár és közeli rokonai) mellett valami küldetést is végezni kellene.

Ez pedig nem más, mint a hitetlen pogányok irtása. Bárki is legyen éppen az. Mondjuk te, meg te, meg te.... neked meg hogy áll a hajad! Ez valami pogány szokás? Máglyára veled!!!!

De aztán elérkezett a nap, amikor a város falai alatt megjelentek a másik igazhívók is. Szintén azzal a céllal, hogy minél több pogányt daraboljanak minél apróbbra.

Elsőre úgy tűnt, hogy a két tábor egymásra talál, és kart-karöltve vígan és dalolva mennek együtt a Szent Földre. De aztán valahol nézeteltérés adódott. Majd elszabadult a pokolt...

Hölgyeim és Uraim! Üdv a IV. Keresztes hadjáratban, melyben a felfegyverzett turistacsoport rombadönt egy ezeréves birodalmat! (talán ezért is tilos fegyvert felvinni a repülőre)

A Keresztes háborúnak csak a marketing része volt az, hogy a Szent földet fel kell szabadítani a hitetlenek uralma alól. Persze ez jól hangzott bármely keresztény uralkodó házában, de ennyi nem lett volna elég, hogy pénzt és embert áldozzanak rá.

Szerencsére ott volt a politika, amivel mindig lehetett valahol valamit kavarni. És ott volt Bizánc is Európa végén. Aki már a hanyatlási korszakba lépett. És bár az arabok ellen ritkábban kellett harcolniuk, új ellenség jelent ment, a szeldzsuk-török. Velük pedig nehezen bírt az egykori erős birodalom. Így kelet segítséget kért nyugattól. Amit végül a nyugat meg is adott. Néha meg kihasználta, néha pedig visszaélt vele. Itt tegyük hozzá, hogy már túlvagyunk az Egyházszakadáson. Ezért a nyugat időnként kárörvendve nézte, amint a keleti rokont a muszlinok csépelik.

E mellett pedig egy még fontosabb szempont volt. Az európai örökösödési szabályok miatt (az elsőszülött kap mindent, a többi pedig jóformán semmi) rengeteg szegény és nincstelen lovag tengődött. Velük valamit kellett csinálni. És most éppen nem volt sok háború Európában. Így jól jött, hogy elküldjék őket a Szent Földre. Bármilyen történik is, Európa (= nemesek, királyok, papok) csak nyernek vele.

Amikor pedig az első sikerekről megérkeztek a hírek, akkor kiderült, hogy a szerencsések igazán szerencsések. Saját földjük, várjuk, akár királyságuk lehet a Mediterránon. Nem is

beszélve az egzotikus nőkről, akiket feleségül lehet venni (a pápa pedig messze van, senkinek se tűnne fel, ha véletlenül 2-3-6-8 feleség lenne 1 helyett). Ez pedig igencsak vonzó lehetőség volt.

Jó, hát akinek nem sikerül, azt ezek a pokolbéli pogányok barbárok üstben megsütik és megeszik. De hát ennyi kockázat belefér.

Ezek a pokolbéli pogány barbárok olyat is tudnak, amiről Európában még nem hallottak, mint távcső, csillagászat, mechanika, matematika... hííííj... tényleg a sátán teremtményei. És még fürdenek is!!

Tehát a közembernek minden oka megvolt, hogy kardot ragadjon, és elutazzon a közel-kelet közeli végére (elejére). Csak éppen se kardja, se pénze nem volt az utazásra. Ezt legtöbbször valamelyik király, uralkodó, vagy maga a pápa finanszírozta.

Mire viszont a IV. Keresztes hadjárat idejéhez érkeztünk, addigra az európai uralkodóknak elege lett belőle. Otthon is van mit kavarni, a kelet pedig nem hozott nekik sok kézzel fogható eredményt.

Nem úgy, mint azoknak, akik a kereskedelemben voltak érdekeltek! Genova, Velence és a hasonló államok rengeteget kerestek a szállítással. Az elfoglalt területek pedig új kereskedelmi ajtókat, és termékeket nyitottak meg. Így az ő érdekül mindenképpen a harcok folytatása volt.

Ahogy a nincstelen magányos embereknek, és lovagoknak is. Akik a hideg tél helyett jobban el tudtak képzelni egy napfényes palotát, tele nővel.

A IV. Keresztes hadjáratot a pápa hirdette meg, mint minden korábbit is. Az ő konkrét érdeke a homályba veszett. De minden esetre örült, hogy mennyi területet sikerült eddig szerezni. És persze, hogy segíthetett a keleti testvérnek (Bizánc) is. Így össze is gyűlt a sereg.

Csak hogy az európai elitnek esze ágában sem volt ezt az utazást is finanszírozni, a katonáknak pedig nem volt pénzük.

A helyzetet Velence mentette meg (itt Enrico Dandolo dózse nevét kell kiemelni), aki vállalta, hogy elszállítja az embereket. Az eredeti terv Egyiptom lett volna, aminek elfoglalása esetén nagyon komoly csapást vihettek volna be az araboknak (gazdaság, élelem, kereskedelem). De Velence a maga céljaira akarta az ingyen kapott sereget felhasználni. A szállításért cserébe el kell vállalni egy-két feladatot. Némi várfoglalást, királylány szöktetést (jó, szakálla van, de ilyen apróságon ne akadjunk fel! Örülj, hogy patája nincsen!) krumpli pucolás, stb...)

Mindjárt itt van szemben Zára vára, mely a magyar királyé, és roppantul zavarja minden

velencei szemét. Mert a könyvelőik olyan hátsókapukat is találnak, melyeket még fel sem találtak. Így jobban megy nekik a kereskedés, adóleírás. 3 láda áruból 4-et számolnak, de 2-t írnak le... Nem lehet ilyenekkel dolgozni..

És a keresztések mennek, és elfoglalják Zára várát. Mindegy nekik, csak mehessenek már végre.

Következő államosunk Bizánc. Itt is egy apró munkát kell elvállalni. Amolyan királylány-szöktetőset. Jó, szakálla van a lánynak. Nem is lány, ez is igaz. Nem is szöktetni kell, hanem trónra ültetni. Igen, hálás lesz érte, és mindenkit bőségesen megjutalmaz. Hogy hívják?...lássukcsak... Alexiosz! És a másikat?...akit le kell szűrni?...lássukcsak... az is Alexios! Nem tehetek róla, hogy a bizánciak fantáziátlanok név ügyben... Hogy akkor hogy ismeritek meg melyik-melyik?... Azt kell ledöfni, akinek a fején a korona van! De aztán vigyázat, mert ha utána a másik a fejére a teszi a koronát, azt már NEM kell ledöfni! Még véletlenül se! Ki fog akkor megjutalmazni minket?...Haj...nem értitek...Tudjátok mit! Akinek a fején a korona van, azt tegyétek be egy dobozba, és rakjátok be egy szekrénybe. Koronástól. Így ha elrontjátok, még mindig vissza lehet őket cserélni a végén!

1203 nyár elején 200 velencei hadihajó és szállító érkezett Konstantinápoly falaihoz. A Boszporuszon még fel tudtak hajózni, de a jó stratégiai pozíció felvételéhez elengedhetetlenül szükséges volt, hogy az Aranyszarv-öbölbe is be tudjanak hajózni. Itt viszont egy lánc fogadta őket. Egyik oldalon a régi Galata-torony tartotta (ma ez Földalatti Dzsámi néven, Karaköy-ben található).

Kikötött ide egy kisebb sereg. Míg egy részük a környéket járta be kebabosok után kutatva, a többiek (egy bizonyos Magyar vezetésével) a tornyot vizsgálták. A láncot sehogyan sem sikerült elvágni, amikor is a vezetőjüknek támadt egy ötlete. Hipp-hopp, tett két gyors mozdulatot, és a torony eltűnt a zsebében a láncsal együtt. A többiek nem értették, hogy lehetséges ez, ahogy azt sem, hova tűnt hirtelen az órájuk. De az út végül is szabad lett. Ettől pedig mindenki megnyugodott. A mai napig nem tudjuk, mi lett a sorsa az eredeti Galata-toronynak...

Július 11-én így végül a keresztések felálltak a megtervezett csatarendbe: a lovagok a szárazföldi falat támadták, míg a velencei hajósok a tengerit.

Közben persze ment a propaganda is.

- Hé bizánciak! Ne áldozzatok a véreteket a ti császárotok Alexiosz ellen! Ő hamis császár! Alexiosz az igazi!

- Nem is igaz! Alexiosz az igazi. A ti Alexiosz-otok csak egy bitorló! Menjetez innen a hajótokkal.

- Hülye görögök meg a hamis istenetek!

- Hülye latinok meg a hamis istenetek!

- Nesztek tüzes nyíl!

- Nesztek tüzes kátrány!

- Éljen Alexiosz!

- A mi Alexiosz-unk éljen!

A csata leginkább július 17-én durvult el. Ekkor a velenceieknek 25 tornyot sikerült elfoglalni, meg egy kisebb darabot felgyújtani a városból. A tűz végül 3 napig égett, és kb 2 km² égett le.

Még ugyan ezen a nap Alexiosz (az igazi) támadást indított a keresztények ellen, kb. 8500 emberrel. De amikor meglátták a szembenálló 7. századot (kb. 3500 ember), akkor a bátor sereg a taktikai visszavonulást választotta.

Másnap, július 18-án a keresztések átfogó támadásra készültek. De meglepve látták, hogy Alexiosz elmenekült. A trónon pedig Alexiosz ül, fején a korona. A város kapui pedig nyitva. Kiseb kavarást okozott, hogy valaki berakta a császárt a ruhás szekrénybe. De miután tisztázták az ügyet, mindenki megnyugodott.

Ezután több napi dinóm-dánom vette kezdetét, sűrű Éljen Alexiosz! felkiáltásokkal. Nagy volt az öröm. Egészen addig, míg valaki észre nem vette, hogy az esténként fellobbanó tüzek nem öröm tüzek, hanem továbbra is tart az ostrom. Úgy látszik, nem mindenkihez jutott el a hír, hogy Alexiosz megbukott, és Alexiosz lett a császár. A nagy buzgalomban néhány tornyot le is döntöttek.

Ezért aztán Alexiosz kiállt a várfalra, és lekiáltott:

- Én vagyok Alexiosz a törvényes császár! - majd behúzta a fejét az elsurranó tüzes nyílvesszők elől - Hé! Én veletek vagyok! Én vagyok az Alexiosz! Nem látjátok a koronámat? - még néhány tüzes nyílvessző. - Nyertünk! - újabb tüzes nyílvesszőt - Mármint ti nyertetek! Vége az ostromnak! Jöhet a jutalom - nincs több tüzes nyílvessző, hangos éljenzés van. Ez volt augusztus 1-én.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A keresztések és a velenceiek támadják Konstantinápolyt. - Forrás: Wikipédia[/caption]

Így végül Alexiosz lett a császár, a keresztések pedig bent voltak Konstantinápolyban. És várták a jutalmat. A császár időt kért, mondván eddig a börtönben volt, nem a kincstárban. Előbb összeszámolja, hogy áll a gazdaság. Elkérte a kulcsot, és lement oda, ahol a birodalom az aranyat tartotta. És jött a meglepetés: a kincstár üres! A híres Bizánci Birodalomnak nincs a rézpetákja se.

Alexiosz nem örült ennek. Gyorsan a sáljával rögzítette a fejét, nehogy idő előtt valaki levegye a helyéről, majd elkezdett gondolkodni. Ennyi harcost hogy fog kifizetni. Nem volt más megoldás, mint elvenni a gazdagoktól.

Csak hogy a gazdagok nem örültek ennek. Egyébként sem rajongtak Alexiosz-ért. Ők a másik Alexiosz pártján álltak. Így a legkevésbé nem rajongtak annak, hogy az új Alexiosz mindjárt a pénzüket, értékeiket akarja. Pláne úgy, hogy közben a templomokból is összeszed

mindent, amit csak tud.

Míndeközben a városban a támadok és a védők együtt mulatoztak:

- Jaj testvér! Bocs, hogy rád lőttem!

- Ugyan már! Megeşik az ilyen jó keresztények között is... végül is csata volt!

- Jaja... jut eszembe! Képzeld! A csata közepén felkiáltottam a falra valakinek, hogy Hülye görög, meg a hamis istened!

- Nahát! És mi volt a válasza?

- Az, hogy Hülye latin, meg a hamis istened! Ha megtalálom azt, levágom a fejét.

- Igen! Na képzeld! Én voltam az, te hülye latin! És most felnyársallak.

A városban érezhető volt a feszültség. Érezhetőek voltak a leégett kocsmák illatai is.

Alexiosz pedig sehogy se tudta összeszedni a beígért jutalmat. A városiak pedig egyre elégedetlenebbek lettek. Így végül ládába rakták a császárt, és kirakták a falon túlra. Csak véletlenül leszögelték a ládát, lelakatolták, leláncolták, és még egy folyóba is belepottyantották... A sors keze kifürkészhetetlen.

A keresztések érezve, hogy nem lesz ebből már fizetség, elszabadultak, és kegyetlen fosztogatásokba kezdtek. Aki a falon kívül maradt, azt hitte, mégse ért véget a támadás, így újra elővették a tüzes nyilakat. És még a várost is elfoglalták. Bár furcsállták, hogy a sajátjaik már odabent vannak.

A keresztések végül mindent elvittek, ami mozdítható. És ami nem mozdítható, azt is. És soha nem látott pusztulás zajlott a városban, megsemmisítve annak szinte minden értékét. Olyan dolgok veszték el, amelyek túléltek az évszázadokat, arabokat, bolgárokat, besenyőket, oroszokat, magyarokat és a földrengéseket, tűzvészeket.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A híres velencei lovak, melyeket Konstantinápolyból vittek el a keresztések[/caption]

2016-04-12

Legutóbb ott hagytuk abba, hogy a keresztések elfoglalták Bizáncot, kétszer is (1203, 1204).

Ezzel pedig a kor legnagyobb ismert birodalmát és benne rejlő évszázados - néha évezredes - múkincseket, épületeket tettén tönkre. Ráadásul ezzel Európát is jól felforgatták, melynek pl. egyik következménye az oszmánok térnyerése, majd Amerika felfedezése.

De mindez nem jelenti azt, hogy a Bizánci Birodalom végleg megszűnt volna. Bár halálos sebet kapott, de egy nagy visszatérésre még lehetőséget kapott.

Velence terve bevált. A rivális, és ráadásul Genova-barát Bizánc megsemmisítő csapatát kapott. Nincs többé. Odahaza nagy volt az öröm.

Amikor pedig Európába elkezdtek a zsákmányolt kincsek érkezni, akkor ott is mindenki ünnepelt. A pápa is hümmögött, hogy végül is, a hitetlenek helyett az eretnekekkel végeztek. Így sem rossz.

Később azért lelkiismeret furdalása lett, amiért a keresztények a keresztényeket ölik, Holott ott vannak a muszlimok is. Ráadásul Bizánc évszázadokon keresztül védte Európát a pogányoktól (jó, ezen címszó közben felgyújtotta Rómát is, de ennyi belefér). Ezek után pont a keresztényektől kapja a végső csapatát. Valamit kellett tenni, jobb híján kiátkozta a Konstantinápolyt elfoglaló katonákat. Ők ezen olyan nagyon nem sértődtek meg, hiszen tele voltak kincssel.

Az igazi gondok viszont ezek után kezdődtek. A hadjárat helyszínén hiába várták a katonákat, nem jöttek. De nemcsak a katonák nem jöttek, hanem semmi. Azok, akik eddig a mai Szíria területén gondolkodtak kastélyt építeni, sokkal vonzóbb helyszínekre találtak a Bizánci Birodalom romjait: közelebb is van, a klíma is jobb, és nincsenek arab rablóportyák sem (van helyette bolgár, de ne siessünk ennyire előre a történetben). És nemcsak Európából érkeztek a földfoglaló lovagok, de még a Szent Földről is.

Mindeközben Bizáncban: Bár a keresztések elfoglalták a várost, és saját, latin császárt ültettek a trónra (Baldvin, egészen 1 teljes éven át bírt a trónon maradni), a győzelem közel sem volt teljes. Bár hivatalosan elfoglalták a Bizánci Birodalmat (átnevezték Latin Császárságnak), ez a legkevésbé sem hatotta meg a bizánciakat. Nem érezték úgy, hogy az új uralkodó parancsait teljesíteni kellene. Annál is inkább, mert a keresztések is hasonlóan érezték. A császárnak a tényleges hatalma nagyon minimális volt.

Ráadásul a Alexiosz, a hivatalos császár még életben volt. Sőt, volt még egy, pontosabban harmadik is (hivatalosan ő volt az V. Alexiosz, aki trónon ült), akik még kavartak egy kicsit.

Mind a bizánciak, mind a keresztések saját kis birodalmakat építettek. Katonájuk is volt hozzá, amivel megvédehetnék. Sőt! A létszám arra is elegendő volt, hogy a szomszédot zaklassák.

A latin oldalon ilyenek jöttek létre, mint a Thesszalonikéi Királyság, az Akháj Fejedelemség és az Athéni Hercegség. A bizánciak részéről pedig a legismertebbek a Nikaiai Császárság, az Epiruszi Despotátus, és a Trapezunti Császárság. Ez utóbbi leginkább azt használta ki, hogy jó messze volt az eseményektől. Így - ügyes politikával - egészen az oszmán érkezéséig (1461) megőrizték a függetlenségüket.

A keresztések leginkább egymást aprították, hogy megpróbálkozzanak valami normális, egységes birodalom összetakolásával, mígnem megérkeztek a bolgárok.

Ők roppantul örültek, hogy az állandó szomszédjuk, vetélytársuk, és birkózótársuk ki lett iktatva. A keresztések pedig nem tudtak egységbe tömörülni. Így természetesen a bolgárok kihasználták a helyzetet. Hol egyik, hol másik latin kiskirályt segítették a másik ellen. Néha pedig mindegyiket támadták, kifosztották. Ráadásul a bizánci utódállamok is a bolgárokat támogatták és uszították a keresztések ellen.

Itt meg kell említeni, hogy a vallási ellentétek igencsak előtérbe kerültek. Róma úgy hirdette, hogy véget ért az Egyházszakadás, és megtért az elveszett bárány. A bizánciaknak viszont eszük ágában sem volt Rómához tartozni. Nem is beszélve a bolgárokról, és az oroszokról, akik szintén a keleti keresztény vallás hívei voltak. Most, hogy Bizánc elveszett, a vallási vezető szerepet Moszkva vette át, aki magát III. Rómának tekintette e kérdésben. Így a keresztések hiába foglaltak el 1-1 területet, az ottani lakosoktól heves ellenállásra számíthattak (legalább annyiban, hogy elfelejtenek adót fizetni). Ezek a heves ellenállók pedig nem voltak restek a bolgárokat, oroszokat hívni, hogy együtt harcoljanak az eretnekek ellen.

A bizánci oldalon 3 utódbirodalom jött létre. A Trapezunti (ma Trabzon) túl messze volt a tüztől, hogy érdemben bármit is beleavatkozzon az eseményekbe. De valószínűleg ők ennek jobban örültek.

A másik utódállam, az Epiruszi Despotátus, a mai Görögország nyugati felén jött létre. Magukat Alexios rokonaként koronázták császárrá. Ő igazándiból nem tudta, hogy pontosan hova tartottn. Éppúgy szövetkezett a bolgárokkal, ahogy harcolt ellenük. Mint ahogy a többi bizánci utódállammal is. De legfőbb vetélytársa, a szomszéd latin terület, a Thesszalonikéi Királyság. Általában ők ketten kaszabolták egymást. Egy ideig a bizánciak ide menekültek a szomszédos keresztés területekről. De később az epirusziak kiegyeztek Rómával. Majd megint összevesztek vele. A stratégiailag jó pozíciójának köszönhetőek az ország magja egészen 1479-ig, az oszmánok érkezéséig megmaradt.

Az egyetlen, igazán ütőképes bizánci utódállam a Nikaiai Császárság volt.

A konstantinápolyi pátriárka is őket ítélte jogos örökösnek. Nem mellékesen a császár az eredeti Alexiosz veje volt. És ők lesznek azok, akik a Ióannész nevet is bevezetik az uralkodók közé. .

A Nikaiai Császárság székhelye Nikaia. Ma Íznik és egészen takaros kisváros. Híres a csempékről, és két zsinatáról. Egyiken határozták meg a Húsvét napját.

Isztambulhoz viszonylag közel van, egy tó partján az olíva erdő mellett. Tényleg ideális hely az ellenállásnak.

65 évig tartott a megerősödés, mialatt remek politikával jellemzően a latin királyságokat gyengítették. A saját területeiket pedig egyre inkább növelni tudták. A források nem térnek ki rá, de valószínűleg állandó segítségük volt Genova is. Aki egyrészt nem örült Velence hirtelen megerősödésének, másrészt hatalmas veszteségként élték meg Konstantinápoly elfoglalását. Ez nemcsak a kereskedelmi kapujuk volt a Fekete-tenger, hanem egy saját városrészük is volt a bizánci fővárosban.

Így mire eljutottunk 1260-ra a nikaiaiak (ezt ejtse ki, aki tudja!), már egészen komoly területtel és katonasággal rendelkeztek. És e rövid múltjukban már 2 Ióannész-t is elhasználtak. Szövetségben a genoaiakkal, úgy érezték, hogy minden készen áll arra, hogy Konstantinápolyt visszaszerezzék.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Bizánci állapotok a Latin Császárság idejében - Forrás: Wikipédia[/caption]

Előtte azért még 2 alkalommal megpróbálkoztak:

1235-ben a nikaiaiak a bolgárokkal szövetkeztek. El is jutottak a falig, letáboroztak és belőttek pár tüzes nyilat. Úgy bemelegítésnek. De jött a hideg idő. És bár a bizánciak bőszen mondogatták a bolgároknak, hogyha bejutnak a városba, ott már meleg lesz (nézzétek, mekkora tűz van már!). A bolgárok inkább hazamentek. Útközben még felgyújtottak pár latin falut, de nem sikerült átmelegedniük.

1248-ban ismét a nikaiaiak támadtak Konstantinápolyra. De erről az ég világon nem tudunk semmit. Annyi biztos, hogy nem sikerült.

És eljött a nagy idő, 1260, amikor a nikaiaiak joggal bízhattak abban, hogy sikerül a várost visszaszerezni.

Az egyik történetíró szerint hatalmas sereggel indultak neki, és nagyon komolyan vették az ostromot: először a környező falvakat gyújtották fel, majd felállították az ostromgépeket. És megkezdődött a támadás. De viszont a Galata irányából érkező hatalmas hajós ellenállással nem tudtak mit kezdeni. Így végül augusztusban kénytelenek voltak fegyverszünetet kötni.

A másik történetíró szerint viszont szó sincs hatalmas seregről. Hanem egy latin nemest fizettek le, aki egy kisebb csapatot juttat a városba. Csakhogy ez a nemes nagyon szerette a pénzt, így miután bejutotta a falon belülre a csapatot, mindjárt el is adta őket. Gyanús is volt, hogy a Galata oldalon tette ki őket...

Akárhogy is, az ostrom nem sikerült... Holott eddigre a keresztések igencsak megfogyatkoztak, szétszóródtak, és egymást kaszabolták. Míg a bizánciakat szívesen látták volna a helyiek az egykori fővárosban.

VIII. Mikhaé (Mikhaé is volt már!), aki a Nikaiai Birodalom társcsászára (társa: Ióannés, kell ennél több?). Ő nem adta fel. Úgy érezte, ideje komolyabban foglalkozni az üggyel. Elment hát Genovába, a régi szövetségesekhez, Velence legnagyobb riválisához. Kereskedelmi jogokat és kiváltságokat ígért a segítségért cserébe.

- Rendben van. - mondták a genovaiak, majd kihúztak egy fiókot a hátsó szekrényen - Itt egy térkép a titkos alagútról.

- Ez meg honnan van???

- A drinápolyi kapuval szemben van egy kiskocsmá...a falunk túl..

- Ismerem, a déd-déd-déd-déd-déd-déd-nagyapám is oda járt ki titokban szombat esténként.

- Tőle vettük vagy 80 éve. Mint mondtad, a császárok oda jártak inni titokban. Az egy ezeréves titkos alagút...

Mikhaé össze is szedett egy ütőképes csapatot. Majd egy rövid sörözés után behatoltak a titkos alagútba (1261). Valaki hozott magával egy tehenet is, bár hogy miért, meg hogy került oda, azt senki se tudta. Pláne, hogy miként fért be az alagútba, és miért nem ébresztette fel az egész várost a bőgése...

Végül Mikhaé bejutott a palotába a kis csapatával, ahol megtalálta a bitrolót (II. Baldivin), és berakta egy ládába, majd bedobta a tengerbe. Baldivin szerencséjére pont egy velencei hajóra esett, akik elvitték Európába.

Ezzel pedig látszólag helyreállt a Bizánci birodalom. De Mikhaé-nek még rengeteg dolga volt. Nem szerette volna, ha a latinok összefognak ellene, így ősi bizánci módszerrel ugrasztotta őket egymásnak. Bár sok területet sikerült visszaszereznie, egyes utódállamok az oszmán hódításig megőrizték a függetlenségüket. A birodalom pedig soha nem nyerte vissza a nagyhatalmi státuszát. Bár örök barátsága Genovával sokáig segítette, 192 év múlva, 1453-ban már a törökök álltak a fal előtt.

2016-04-13

Végül eljött az az idő is, amikor a Bizánci Birodalom, a Római Birodalom utolsó morzsája, végleg eltűnik a történelem színpadjáról.

Miután a velenceiek húzásával, 1203-1204-ben a keresztések elfoglalták és kifosztották Konstantinápolyt, halálos sebet ejtettek a birodalmon. És bár 1261-ben sikerült a bizánciaknak visszafoglalni, teljesen talpra állni már nem tudott. De azért fél lábon majdnem 200 évig elbicegett.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Bizánci Birodalom és Anatólia 1300-ban.
Forrás: alternatehistory.com[/caption]

Bizánc a zseniális külpolitikai cselszövéseivel (amelyeket egy évezrede gyakorolt házon belül) lassan-lassan visszahozta az elveszett területek egy részét. Főleg az európai oldalon. Talán ha kap időt, akkor vissza tudja állítani a keresztések előtti állapotot. De a történelem nem adott időt. E mellett a bizánciak nem tudtak leállni azzal a régi családi szokásukkal, hogy egymást hátba döfködjék. Ez jól látszik, ahol ráadásul pont az egyébként is a kapuban kopogtató törököket hívták be a hatalmi harc eldöntésére.

A térképen is láthatjuk, hogy Anatólia, és a mai Görögország területe mennyire széttöredezett volt. A bizánciak pedig szépen-lassan kezdték az ellenőrzésük alá vonni. A változást az hozta, amikor az oszmánok felkerekedtek, hogy ők is birodalmat alapítsanak. Mindezt egyetlen faluból!

A hódításaik sikeresek voltak. 1326-ban elfoglalták a mai Bursa városát, amelyet mindjárt fővárosnak kiáltottak ki (jó magas a várfal, messzire lehet onnan kiáltani). 1354-ben pedig már az európai oldalon, Gallipoli-ban foglalták. Míg 1362-ben pedig Edirne-t (Drinápoly) is meghódították. Ezzel pedig ő lett az új főváros.

A nagy fordulat 1402-ben következett be. Ekkor a mongolok látogattak Anatóliába. Timur Lenk vezetésével Ankaránál megütköztek a törökökkel, és győztek. A szultánt kalitkába tették, majd hazamentek. Az oszmánok pedig jó bizánci szokás szerint egymásnak estek. Ezzel pedig megkezdődött az Oszmán Polgárháború (1402-1413).

A bizánciak nem akartak kimaradni belőle, így ők Szulejmán Çelebi-t támogatták, aki a edirnei szultánnak kiáltotta ki magát (Edirne falai nem magasak, nem lehet messzire kiáltani, nem is hallották sokan). A gond csak az volt, hogy a hadsereg a testvérét Musza-t támogatta, aki pedig a bursai szultán volt (nagyobb fal, nagyobb hatalom).

Végül Musza és Szulejmán összecsapott, ahonnan Musza került ki győztesen. Megfogadta, hogy mindenkit lefejez, aki csak segítette Szulejmánt. Bizánc persze mutogatott mindenkire,

főleg Velencére, de Musza nem hitt nekik. Így 1411-ben megtámadta Konstantinápolyt. De mivel még tartott a polgárháború, ráadásul a korábbi szövetségese és testvére, Mehmet is ellene fordult (aki ezenfelül pont a bizánciakkal szövetségese - mert hát ha valaki ért a családi háborúkhöz, hát akkor ők azok). Így nem igazán volt kedve, ideje és ereje komolyabb erőket tartani a falaknál. Otthagytott pár tüzes íjászt, hogy lövöldözzenek, lovagolgassanak meg kiabáljanak. Ezzel is elvonva a figyelmet.

A hatalmi harcokból végül 1413-ban Mehmet került ki győztesen és ő lett a tényleges szultán. Elege lett a bizánci hagyományokból, és inkább az ősi török és perzsa irányokba kezdett nézelődni. De mindeközben jó kapcsolatokat ápolt Konstantinápolyval, ami a számukra abban az időben hatalmas diplomáciai sikernek bizonyult.

Mehmet 1421-ben halt meg. A trónon II. Murád követte. Aki nem is tétlenkedett sokáig, 1422-ben megtámadta Konstantinápolyt.

Ennek oka nem az, hogy Murád meg akarta mutatni, hogy ő jobb az apjánál, és mindjárt az elején elfoglalja Konstantinápolyt. Ekkor még a török trón öröklése nem volt egyértelmű. Az uralkodó halála után a fiúgyermekök összecsapkáltak egymással. Bár ezúttal nem alakult ki polgárháború, de így is bőven elég volt, hogy a bizánciak úgy érezzék, érdemes beleavatkozniuk. Hiszen szerencsés esetben a saját előnyükre fordíthatják az eseményeket. Ezt csinálták évszázadok óta, és ebben voltak a legjobbak. Hiába, közben egyre kisebb lett a birodalom. Mígnem tényleg semmi más nem maradt, mint Konstantinápoly, Thesszaloniki (1420-tól az se) és a Peloponnészoszi-félsziget.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] A Bizánci Birodalom 1450-ben - Forrás: Wikipédia[/caption]

Érdekes lehetett ebben az időben Bizáncban élni. Vajon hogyan érezték magukat a több, mint ezeréves birodalom örökösei? Egy tenyérnyi földjük maradt, és az is csak két ok miatt: az Fal és a Kapu.

A Fal, amit még II. Theodosius építtetett pontosan ezer éve. És megvédte a várost a legsúlyosabb időszakokban is. Csak 1-2 kivétellel tudott az ellenség csellel bejutni. Majd pedig a keresztések 1203-ban.

És a Kapu, amin keresztül a kor legfontosabb vízi kereskedelmi útvonala haladt. Egyszerre jelentett áldást és átkot Bizánc számára. Áldás, mert lényegében ez tartotta el a birodalmat az utolsó pillanatokig. És átok, mert ezért a kapuért versenyzett a kor két nagyhatalma: Velence és Genova.

Velence egyértelműen Bizánc ellen volt. Nem volt rest átverni a pápát és Európát, hogy a Szent Föld helyett a vetélytársukat döntsék meg. A törökökkel is többször szövetségre lépett Bizánc ellenében. Ezért a törökök hálásak is voltak, mígnem ők ketten is egymásnak nem

estek.

Mindeközben Genova, talán éppen Velence ellenében, mindvégig a bizánciak mellett álltak. Konstantinápolyban saját városrészük volt, ahol a saját törvényeiket használták. Egy saját független államuk élt Bizánc falain belül (mégma az Aranyszarv-öböl túlsó felén is..). Genova nagyon sokat nyert a szövetséggel. Ezért a végsőkig támogatták a Bizánci Birodalmat. Valószínűleg nekik köszönhető, hogy az utolsó évtizedekben a birodalom egyáltalán létezni tudott.

Ebbe a kettős játékba kavartak bele a törökök. Bár néha ők is játékosok voltak, máskor viszont a saját szakállukra hódítottak. Aminek végül is mind Velence, mind Genova látta a kárát. Főleg amikor végleg lezárult a keleti kapu, és a nyugat kénytelen volt új vízi utat keresni... De ez még később lesz. Most még csak 1422

II. Murád tehát úgy dönt, hogy megtámadja Konstantinápolyt. Vagy azért, mert valaki erre megkérte, vagy mert már elege lett belőlük.

A csatáról sajnos sok leírás nem maradt ránk. Annyi tudni, hogy komoly erővel érkeztek a törökök, és még ágyúkat is hoztak magukkal. Volt nagy lövöldözés, de végül a törökök nem tudták bevenni a várost. A Fal megvédte a maréknyi lakosságot (a Bizánci Hírmondó c. újság szerint isteni beavatkozás történt)

Mégis, a császár kénytelen volt a törököknek adót fizetni. Így inkább úgy tűnik, hogy a csata inkább volt döntetlen, mint fényes győzelem.

Ezek után már csak egyszer támadtak a törökök, 1453-ban. De erről egy külön bejegyzés fog szólni.

2016-04-14

1453. Elérkeztünk a Bizánci Birodalom utolsó órájához. Már nem lehet tovább húzni, mert megérkeztek a törökök is.

És ezúttal komolyan gondolják.

1203/1204-ben a keresztések serege elfoglalta Konstantinápolyt. Kifosztotta, felgyújtotta, hazavitték a nőket, és hasonlók, ahogy ez szokás volt a középkori turistáknál. Ezzel pedig egyúttal a Bizánci Birodalom végnapjait is elhozták.

Tegyük azért hozzá, hogy ha bizánciak erejük teljében lettek volna, és nem egymás legyilkolásával foglalkoznak, akkor a keresztések éppúgy elbuknak a falak előtt, mint ahogy oly sokan mások. Pl. az arabok.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] A Bizánci Birodalom a IV. Keresztes hadjárat előtti időszakban - Forrás: Wikipédia[/caption]

De nem így történt történt. A birodalom szétesett, a császárák () elmenekültek. És bár 1261-ben visszafoglalták a várost, a birodalmat már nem sikerült újra teljesen egyesíteni. Csak elhalasztották az elkerülhetetlent.

Ráadásul nem bírtak magukkal, továbbra is folytatták a hátszúrósdit (). 1346-1349 között pedig még a pestis is megjelent, ami kb a lakosság felét kiirtotta.

Mindeközben a szomszédban, egy kicsiny faluból birodalom kezdett fejlődni. Az oszmánok kihasználták, hogy a Szeldzsuk Birodalom sem áll túl jól, nem is beszélve a Bizánciról. Először még csak a szomszéd törzseket bunkózták le, majd hódító hadjáratokba kezdtek. Elfoglalták Bursa-t (1326), és áttették a trónt oda. Elfoglalták Edirne-t (1362), és oda is áttették a trónt. De mondta a szultán, II. Mehmed:

- Nem jó, nem jó, még mindig nem látszik a tenger! Keressetek valami jobb várost! Sőt! Még jobb lenne, ha egyenesen Rómába tennék a trónomat!
- De nagyuram! Rómának nincs is tengere!
- De hát az utazási irodában azt mondták, hogy van...
- Haj... az utazási irodák... gondolom kókuszpálma is volt a katalógusban...
- Hát... igen...
- Figyeljen szultán uram! Van itt egy Róma 2.0! Mégpedig a közelben. Nagyobb is, tengerpart is van, ráadásul most akciós. Ott is gyaurok laknak, meg van máglyájuk is a hitetetleneknek. Meg földalatti titkos helyük is!
- Hm.... és hogy hívják ezt a várost?
- Konstantinápoly.
- Hú de hosszú neve van... foglaljuk el, és legyen inkább Isztambul!

Láthatjuk, hogy a szultán komolyan gondolta. Már új nevet is kitalált a városnak.

Tegyük hozzá, hogy mire a Bizánci Birodalom ide eljutott, már tényleg romokban állt. Lakos már alig volt (kb. 50.000 fő, holott fénykorában 800.000-n is éltek itt.. - tényleg, ki akarna egy ilyen helyen felnőni?). A város nagy része üres. A kincseket, meg ami mozdítható, már régen elvitték a keresztiesek. Valójában a szultán nem is akarta a várost megtartani. Bőven elég lett volna felgyújtani az egészet, és hagyni leégni.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] A Bizánci Birodalom a bukását megelőző években - Forrás: Wikipédia[/caption]

De a városban állt valami, ami mindennél fontosabb volt: az AyaSofya. A keleti keresztény vallás központja. Ennek az épületnek a szimbolikus jelentősége hatalmas, birtoklása minden áldozatot megért.

Tehát a törökök készültek. Nem is akárhogy!

Elsőnek amikor megérkezett a bizánci követ, hogy a szokásos adót (amit 1422-ben harcoltak ki a törökök) megfizessék, akkor levágták a fejét. Persze az adót nem fizették vissza... Ezzel is jelezték, hogy vége a békés napoknak.

Majd pedig a Boszporuszon egymással szembe két erődöt építettek: Rumeli Hisari (Európai Erőd) és Anatolian Hisari (Ázsiai Erőd). Ezek nagyon fontosak voltak. Hiszen számíthattak arra, hogy a bizánciak segítséget kérnek majd, főleg a régi szövetségestől, Genovától. Így viszont legalább a Fekete-tenger felől védve voltak, ahol genovai és velencei városok, flották is voltak, de akár az oroszok is beavatkozhattak volna.

E mellett a törökök levertek otthon néhány lázadást, és megverték a magyarokat Várna mellett 1444-ben. Így teljesen erejük teljében érezhették magukat.

A bizánciak is megértették a célzást. Megpróbáltak segítséget kérni Európától. Természetesen elsőnek a pápák kérték meg, hátha sikerül egy keresztény hadsereget összeállítani. Mégiscsak két világvallás összezsapása várható.

A pápa azt válaszolta, hogy természetesen segít minden hithű kereszténynek. Na de vajon a bizánciak, a fekete bárányok, akik letértek az igaz útról, ők hithű keresztények? Tessék felesküdni Rómára, és máris megy a segítség. Ebbe viszont a bizánciak nem akartak belemenni. A pápa végül azért 3 hajónyi utánpótlást küldött.

Ezzel szemben viszont Velence és Genova érezte, hogy a kedvenc játékszerük, Bizánc veszélyben van. Ha elveszik, akkor bezárul a Kapu kelet felé. Ez pedig a kereskedővárosok végét is jelentheti.

Genova mindjárt küldött is 700 katonát Giovanni Guistiniani vezetésével. Velence viszont eltanácskozta az időt. Mire az ő 7 hajójuk is összeszállt, már régen késő lett. Így csak a Konstantinápolyban állomásozó velenceiek vettek részt a csatában.

Összesen végül kb. 7-12.000 katona védte a várost (érdekesség, hogy köztük 600 török is volt), 26 hajóval. Ezzel szemben a törökök 50-300.000 fős sereggel érkeztek (attól függ, ki írta a krónikát éppen). Őket 70-120 hajó kísérte.

De ahhoz, hogy ez a lényegesen kevesebb védő tényleg tudjon tenni valamit a városért, nem ártott, hogy a falakat is megerősítsék. Legutóbb ugyanis a keresztések igencsak sok kárt tettek benne. és bár 250 év is eltelt, a fal sehogy sem akart magától megjavulni. Szerencsére nem olyan rég, az előző császár (szintén Ióannész, ezúttal a VIII.) megerősítette. De még a Galata városrészéből ellopott tornyot (régii Galata-torony) is pótolta, amire az Aranyszarv-öblöt lezáró láncot lehet kifeszíteni. Majd látni fogjuk, hogy ez mennyire fontos döntés volt.

Végül 1453 április 6-án elérkezett az idő a civilizációk összecsapására. Ezen a napon érkezett meg a szultán, II. Mehmed is csatátérre. Felállították a sátrát a városkapuval szemben, és még egy zászlót is tettek rá. Hiába, ekkor még az ágyúk kezdetlegések voltak, lehetett bátor az ember.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Konstantinápoly török ostroma...öööö...egy nem túl hiteles beszámoló alapján megfestve... - Forrás: Wikipédia[/caption]

A taktika a következő volt:

Bizánciak részéről: lőni mindenkire, aki közel jön. De levest nem öntünk rájuk, mert az drága. Helyette lehet kővel dobálni, mert abból úgylis sok van.

Török részről: felhajózni az Aranyszarv-öbölbe, és onnan támadni a várost. Hátról, a Galata irányából pedig az ágyúk biztatják a hódítókat (segítségéről nagyon nem lehet beszélni, mert a kor ágyúi inkább csak ijesztgetésre voltak jó). Mindenki más pedig támadja a szárazföldi falat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul ostroma térkép (zöldek a törökök) - Forrás: Wikipédia[/caption]

Ezt a tervet tervezték a genovaiak megakadályozni. Az ő tervük ugyanis az volt, hogy keresztbe terveznek a törököknek. Mégpedig a már említett láncsal, amivel keresztben lezárták az Aranyszarv-öbölt. Mögötte pedig felsorakoztak az itáliai hajók.

A török szultán viszont keresztbe tervezett a genovaiak kereszt tervén. Mégpedig úgy, hogy farönkökön átvontatták a hajókat a Boszporuszról az Aranyszarv-öbölbe. Ez a vontatás a mai Beyoğlu városrészen, kb. Kabataş-İstiklâl Caddesi-Kasımpaşa vonalon történhetett. Akinek van kedve, járja be gyalog az utat. Még egy sima hátizsákkal sem egyszerű a meredek

lépcsőkön felmászni. Nemhogy még hajókat is tologasson az ember közben! Ráadásul akkoriban ez a terület bővelkedett a tüskés bokrokban. Nem lehet egy jó móka.

Az ostrom már több, mint egy hónapja tartott, de csak nem akart véget érni. A védők hősiiesen védte. A törökök pedig hősiiesen támadtak. De különösebb fölénybe nem került egyik csapat sem. A törökök morálja viszont fokozatosan romlott. Olyan hírek is terjedtek, hogy ha sokáig húzódik az ostrom, akkor előbb-utóbb felmentő sereg érkezik. Talán pont a rettegett magyaroktól Hunyadi Jánossal az élén (magyarok egyébként voltak a török seregben is). Mindeközben a bizánciak is biztatták a császárt, hogy inkább meneküljön el, hozzon felmentő sereget, vagy bármi, csak tűnjön el. De XI. Kónsztantinosz ezt visszautasította.

Látták a vezetők is, hogy ez az állapot nem túl jó, ezért többször is felajánlotta egyik-másik oldal tűzszünetet. De végül egyik fél sem fogadta el.

A döntő fordulatra május 29-én került sor, több független esemény közrejátszásával. A szultán ezen a napon döntő támadást rendelt el; a bizánciak hőse pedig, Giovanni Guistiniani súlyos sérülést kapott, ami nem tett jól a katonák moráljának. Ezzel együtt a védők egy titkos kikapunk kitörtek a falon kívülre. A törökök pedig megtalálták a rejtett ajtót, így bejutottak a városba. Így a Fal többé nem védett.

A város hamarosan elesett, és a császár is hősi halált halt. A törökök végül hatalmas mézszárlást rendeztek. Kb. 60.000 foglyot pedig elhurcoltak.

Ezzel pedig véget ért a Bizánci Birodalom története.

[caption id="" align="aligncenter" width="378"] II. Mehmet bevonul Konstantinápolyba -

Forrás: Wikipédia[/caption]

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/6w]wenu4gMY" frameborder="0" allowfullscreen]

Videoklip a csatáról és a középkori Bizáncról.

----- Itt a mese vége -----

Nem teljesen.

A Bizánci Birodalom nem szűnt meg azonnal. Az utódállamok, még kitartottak néhány évig. Róma szerepét pedig Moszkva vette át, mint a keleti vallás központja. Holott a törökök ezen csata után sokkal türelmesebbek lettek a keresztények és más vallások iránt. Engedélyezték a szabad vallást, még pátriárkát is választhattak maguknak, így Isztambul újra a vallási központ lehetett. Igaz, az AyaSofya-t végleg elvesztették, mert azt a törökök mecsetté alakították át. E miatt később voltak feszültségek. Atatürk ezt azzal oldotta fel, hogy 1935-ben az AyaSofya-t múzeummá nyilvánította. Így egyszerre lett senkié, és mindenkié.

Az, hogy mennyire voltak toleránsak a törökök a más vallásokkal, mi sem mutatja jobban, minthogy ma is mennyire színesen, sokféle templommal és zsinagógával találkozhatunk Isztambulban. Sőt! A XV. században nagyszámú zsidó volt kénytelen Spanyolországban a keresztiesek elől menekülni. Ők mind Isztambulban találtak menedéket.

Bizánc bukásával Európa alapvetően változott meg. Hivatalosan Róma lett a vallási vezető. Mindezt úgy, hogy valójában nem az ő érdeme volt, hiszen a törökök tüntették el a riválist. Ezzel pedig egy új, még erősebb vetélytárs jelent meg. Akinek a vallása még jobban különbözött.

Ezzel együtt a Keleti Kapu szépen lassan bezárul. A törökök sorra hódítják meg a Balkánt, majd a Földközi-tenger szigeteit. Egy darabig Velence szövetségesnek érezheti magát (Isztambulban megkapja a korábbi genovai városrészt), de később az ő területei is oszmán kézre kerülnek.

Ezzel pedig Európa nyugati végén találunk a kalandok hajósok támogatást a vállalkozásaikhoz. Cél, hogy új utat találjanak kelet felé. Mikor pedig 1492-ben Kolumbusz Kristóf új földet talál, végkép felborítja a korábbi európai egyensúlyt, és a világ örökre megváltozik.

Mindeközben a bizánci kultúra nem hal ki. Az építészeti stílust átveszik a törökök. Innentől számítva készülnek a hatalmas, légiés mecsetek, mind-mind az AyaSofya mintájára. A bizánciak leszármazottjai pedig rum néven ma is élnek Törökországban.

Mi lett volna ha...?

Nagyon kevesen múltott, hogy végül a törököknek sikerült bevenniük a várost. Könnyen alakulhatott volna úgy is, hogy a törökök végül feladják az ostromot, és hazavonulnak. De ez sok mindent nem változtat meg. A központjuk már Edirne-ben volt, az európai oldalon. 50-100, stb.. év múlva újra megpróbálták volna, és végül sikerrel járnak. A Bizánci Birodalom órái meg voltak számlálva.

Az egyetlen kiút az lehetett volna, ha egy európai ország foglalja el Konstantinápolyt. Velence és Genova erre nem vágyott. Illetve láttuk, hogy miután Velence vezetésével a keresztiesek elfoglalták, micsoda káosz alakult ki. Egy stabil országra sokkal inkább a bolgároknak vagy az oroszoknak lett volna lehetőségük. A bolgárok ehhez valószínűleg gyengék voltak, hiszen ők maguk is elbuktak a törökökkel szemben.

Az oroszok viszont ősi riválisai voltak a törököknek. Ráadásul a hátszáguk elérhetetlenül messze, biztonságban volt. Ha ők akkor felfigyelnek erre a lehetőségre, Európa és Anatólia története egészen biztosan (és talán Amerikáé is) másképpen alakul. Azt nem tudom, mi történt akkoriban az oroszoknál. Lett volna-e lehetőségük egy ekkora lépésre...

2016-04-15

1453 után Konstantinápolyban viszonylag béke volt. A szultánok és politikusok egymás háttabökdösését megoldották a palota falain belül. A szultán kedvesei, a háremhölgyek pedig szintén maguk között rendezték le az ügyeiket.

Mindezt kívülről csak a sarki zsákáros látta. De ő is csak annyit, hogy bizonyos időszakokban jobban kelendőek a portékáik. Ráadásul olyankor nem az érdekelte az illetőket, hogy mennyire tudják az egerek kirágni, vagy hasonlóak. Hanem, hogy miként viselkedik, ha esetleg egy nehéz tárggyal a belsejében a vízbe pottyanna. De mivel biztosította az urakat, hogy nem szakad ki akkor sem, mindjárt rendeltek néhány tucatot.

Persze volt néha 1-1 janicsár lázadás, néha 1-1 lefejezés, vagy csak sima tűzvész. De a szappanoperák feltalálása előtt kellettek ezek a látványosságok is a népnek.

Majd eljött 1918-a, amikor kiderült, hogy még érdekesebb dolgok érkeztek a városba: angol, francia és olasz katonák. Lett is belőle nagy futás!

Mindenkinek akadt otthon olyan szőnyege, amit esetleg el lehet adni nekik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Brit katonák a Taksim-téren - Forrás: levantineheritage.com[/caption]

Amint a törökök beléptek az I. Világháborúba, a szövetségesek mindjárt neki is kezdtek az ország képzeletbeli feldarabolásának. Nem gondolták, hogy a törökök bármit is elérhetnek a háború alatt, így bőkezűen osztogatták a területeiket. Ezzel is új szövetségeseket kerestek, elsősorban az Oszmán Birodalomban élő kisebbségek között.

Az nem zavarta őket, hogy túl mohóak. Ahogyan az sem, hogy egyes területeket többeknek is megígérték. De olyan is előfordult, hogy egyik új szövetségesüknek a másik barátjuk területeit ajánlották fel. Az egyetlen, amiben egyetértettek, hogy Isztambul nem lehet senkié. Független átjárónak kell maradnia. Az angolok persze elvállalták azt hálátlan feladatot, hogy ők vigyáznak majd a függetlenségre.

A probléma akkor lépett fel, amikor Mustafa Kemal (a későbbi Atatürk) visszaverte a szövetségesek a Dardanelláknál, így nem tudták Isztambult elfoglalni.

Amikor viszont véget ért az I. Világháború, a törökök a vesztes oldalra kerültek. Ők lettek a zsákmány. A szövetségeseknek ismét lehetőségük nyílt, hogy függetlenítsék a Boszporuszt. Ezúttal a Sèvres-i békeszerződéssel.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Törökország felosztási terve (Sèvres-i

békeszerződés) - Forrás: Wikipédia[/caption]

Azzal viszont nem számoltak, hogy amint véget ér a háború, Anatóliában mindenki azonnal lövöldözni fog. Pedig kisebb-nagyobb megszakításokkal ez történt az elmúlt 10.000 évben. És maguk a törökök is, Mustafa Kemal vezetésével, a szultán ellen fordultak.

A szultánnak nem volt problémája a fenti békeszerződéssel. Sokkal inkább a rá irányuló két puskacsővel. Csakhogy a szultánt már néhány évvel korábban megbuktatták, és ténylegesen nem ő gyakorolta. Így a törökök nem érezték úgy, hogy a szultánra kellene hallgatniuk. Helyette inkább Atatürköket fogadták el vezérnek, aki a Dardanellák elleni ostrom során kivívta a nép elismerését.

Miközben lelkesen zajlottak a helyi lövöldözések, és a szövetségesek a szultánnal együtt próbáltak rendet tenni, a görögök megunták a várakozást, és elfoglalták Izmirt (akkor még Szmirna). Ez viszont felébresztett azokat a törököket is, akik eddig semlegesek voltak. Elkezdődött a tényleges ellenállás. Ami leginkább azt jelenti, hogy Isztambulból fegyvereket csempészték ki Atatürk csapatainak.

Az újonnan szerzett fegyverekkel sikeresen ellenálltak az ország déli részén állomásozó franciákra, akiket végül kiszorítottak az országból.

A szövetségesek nem bírták tovább, és bevonultak Isztambulba. 1920. február 16-án megérkeztek az angol csapatok. 1453 után ismét ellenséges katonák járták az évezredes városban. (valójában már 1918. november 13-tól voltak szövetséges csapatok a városban, de a tényleges, hivatalos megszállás 1920. február 16-án történt).

A szövetségesek megszállták a rendőrségeket, katonai állomásokat, állami épületeket, távíró hálózatokat. A parlamentet feloszlatták, a Boszporuszon pedig hadihajók állomásoztak. Isztambult 3 körzetre - angol, francia, és olasz - osztották.

Kiseb lövöldözések is kialakultak, melyekben összesen 10 ember vesztette életét.

Az erődemonstráció és az ellenőrzés helyett pont az ellenkezőjét érték el: még inkább nőtt a törökök ellenállása.

Isztambul erőszakos megszállása véget vetett a hétszáz éves oszmán államnak. Ma felhívjuk a török nemzetet, hogy védje meg kultúráját, civilizációs vívmányait, az élethez és függetlenséghez való jogát, vagyis jövőjét. - Mustafa Kemal

[caption id="attachment_9756" align="aligncenter" width="500"] Isztambul elfoglalása - Korabeli újságcikk - Forrás: Look and Learn[/caption]

A török ellenállás a parlamentet áthelyezte Ankarába (akkoriban Angora). Az emberek pedig megtalálták a módját, hogy a fegyvereket továbbra is kicsempésszék a városból. Még az elfoglalt távíró központot is tudták használni. Így Atatürkek mindenről értesültek, ami a

fővárosban történt.

A szövetségesek ígértet tettek, hogy nem akarják átvenni az ország vezetését, a szultán továbbra is gyakorolhatja a hatalmat. A török ellenállás viszont azt hirdette, hogy a szultán fogságban van, így akármit is mond, azt kényszerből teszi. Nem érdemes rá hallgatni. Meg egyébként is demokráciát akarunk építeni, minek nekünk a szultán!

Az eseményekhez hozzá kell tenni, hogy eddigre az I. Világháborúnak vége volt. Holott a háború alatt lényegében nem történtek csaták török földön. Mind-mind messze, a határon zajlott. Egy kivétellel, a Dardanelláknál, amelyik viszont Isztambul kapujában van. Ezt viszont a törökök megnyertek.

Csakhogy - hasonlóan a magyarországi helyzethez - mióta béke van, azóta feje tetejére állt az ország. A szövetségesek szövetségesei pedig (pl. a görögök) kényelmesen haladnak befelé az országba, mindenféle különösebb ellenállás nélkül. Ráadásul amikor elfoglalták Izmirt, az általános elégedetlenséget váltott ki a törökökből.

Mindezzel szemben amikor az angolok, franciák és olaszok megszállták Isztambult, azt a helyi lakosság sokkal kevésbé érezte kellemetlennek, mint Izmirben. Eleve sokkal nagyobb volt a város (kb. egymillió lakos), a törököknek pedig nem voltak különösebb problémáik az angolokkal, franciákkal vagy az olaszokkal. Ellentétben a görögök és a törökök között történelmi ellentét van.

Így a normális élet egy kisebb zökkenő után haladt tovább. Az eladók még jól is jártak, mert hajón nagy számban érkeztek az ügyfelek. És bár ellenségek voltak, csatára itt nem került sor.

Az ellenállók is folytatták tovább az ellenállásukat, fegyvercsempészést, ahogyan korábban is.

[caption id="" align="aligncenter" width="411"] Brit katona fényképe a mindennapi Isztambulról - forrás: IWM[/caption]

Eközben Anatólia közepén a török építgették az ellenállás, és ezzel együtt a köztársaságot is, ami leváltja a több évszázados oszmán szultánságot. Összeült a Török Nagygyűlés, újra lett parlament (ezúttal már Ankarkában). És még egy ütőképes hadsereget is sikerült összeszervezni.

Mindehhez kellett egy ember is, akiben a nép bízott (mert ugye a szultán nem ilyen), aki elég karizmatikus, hogy lehessen követni. Ez a személy pedig Atatürk volt, aki a Dardanelláknál már bizonyított.

Az ellenállás hamar összeállt (így már összeállítás is lett, nemcsak ellen). És egyre

sikeresebbek lettek. Több fronton kellett harcolniuk: a szultán (régi rendszer) ellen, a szövetségesek ellen, és a különböző csoportok ellen.

De leginkább a görögök ellen, akik egyre beljebb jutottak a szárazföldre.

Ankara közelében, a Sakarya folyó mentén végül összecsaptak a törökökkel, és az utóbbiak kerültek ki győztesen. Ez pedig hatalmas fordulatot hozott a török ellenállóknak. Ettől fogva már komolyan veszik őket. És még külföldi támogatások is érkeztek.

A törökök feladata most már az volt, hogy, hogy eljussanak az Égei-tengerig, és felszabadítsák az eddig meghódított területeket. Mindezt sikeresen megtették. Izmi városáig jutottak, majd őt is felszabadították a görögök alól.

Ezzel pedig elérték a győzelmüket. Új és sokkal kedvezőbb békefeltételeket tudtak kiharcolni a szövetségesektől (lausanne-i békekonferencia). Az ország pedig elfogadta őket vezetőnek. Még sok munka volt hátra, mire a ténylegesen megalapíthatták a köztársaságot, de lényegében ekkor már győztek.

No de mi történt közben Isztambulban?

Ööööö..... hát.... semmi... A Török Függetlenségi Háború Isztambultól teljesen függetlenül zajlott. És bár a szövetségesek elfoglalták, a törököknek eszük ágában sem volt a felszabadításukkal vacakolni. Ők inkább Izmirre koncentráltak.

1923. június 24-én a lausanne-i békekonferencia egyik fő kérdése Isztambul helyzete volt, amelyet a szövetségesek továbbra is semleges területnek szántnak. A törököknek viszont sikerült kiharcolniuk, hogy a Boszporusz mégis az övéké maradjon. Ettől kezdve pedig nem volt már értelme a megszállásnak. Szeptember 23-án, miután a katonák jól bevásároltak a bazárokbán, elhagyták az országot.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Katonai rendőr az İstiklâl Caddesi-n -
Forrás: IWM[/caption]

2016-04-18

Vigyázat! Erősen cselekményközpontú írás. Aki nem olvasta még a könyvet, de szeretné, inkább később jöjjön vissza.

Egyébként a könyv azoknak ajánlott, akiknek bejött a Da Vinci-kód. Az író is ugyan az. A könyv ismertető itt.

És akkor vágjunk bele a részletekbe!

[caption id="" align="aligncenter" width="258"] Dan Brown - Inferno - Forrás: Wikipédia[/caption]

Alapvetően nem kedvelem ezen a típusú könyveket, de mivel az AyaSofya alatti kapcsán előkerült, gondoltam elolvasom. Főleg mert kíváncsi voltam, milyen új meglepetések jönnek elő.

E miatt viszont kissé le lett lőve a poén, hiszen biztosan tudtam, hogy a végállomás Isztambul. Ráadásul az AyaSofya. Ténylegesen nem ott, hanem az Elsüllyedt Palotában.

Így amikor előkerült a maszk hátára írt titkos üzenet a dolog rejtekhelyéről, akkor már egyértelmű volt, hova kell a főhősöknek menniük..

Keress áruló velencei dózsét,
aki levágta a lovak fejét,
és kiásta a csontjait a vaknak
Szent bölcsesség arany múzeionjában
térdelj le s füledet a földre téve
hallgasd az alatt kotyogó vizet.
Kövesd mélyre, elsüllyedt palotába,
hol a khthon szörny a sötétben vár
a vörös lagúna vörös vizében,
melyben nem tükröződnek csillagok.

Rendszeres blogolvasók már többször is találkozhattak dózséval, és így a velenceiek ármánykodásával, ami a IV. kereszties hadjárat, majd pedig Konstantinápoly kifosztása lett.

De mondjuk ez még nem lett volna teljesen célravezető, akkor is egyértelmű, hogy nem Velencébe kell menni, hiszen azt mondták, a sorok között kell olvasni. Márpedig ha direkt oda van írva, hogy Velence, akkor az biztosan nem ott lesz.

A következő sorok alapján arra tippeltem, hogy a levágott fejű lovak valójában lovagokat jelentenek. De ennek a sornak van a legkevesebb jelentősége. Mégis ez segítette a főhőst leginkább...

A vakok csontjai pedig az én szememben Isztambul Kadıköy városrészét jelentette. De mint kiderült, mégse... kár, mert ott is vannak ám izgalmas, rejtett dolgok!

Ezek után viszont már minden egyértelmű:

Szent bölcsesség: AyaSofya

Elsüllyedt palota = Elsüllyedt Palota (ezt volt a legnehezebb kitalálni)

még hozzáteszi, hogy vörös lagúna, vörös vize = igen, igen, az Elsüllyedt Palota

Nem tükröződnek a csillagok = ez még mindig az Elsüllyedt Palota

Khthon szörny a sötétben = medúza, és már megint az Elsüllyedt Palota

Véleményem szerint ez a titkos vers a titkos helyről nagyon mellé van szabva. 4 alkalommal is megismétlik ugyan azt a helyszínt, miközben tele van felesleges utalásokkal, felesleges helyszínekkel... Ezek után most vagy az a csoda, hogy a főhősök mégis megtalálták a helyszínt, vagy az, hogy az elején teljesen rossz helyre mentek...

Na de nem akarom a könyvet kritizálni. Bár van benne némi ellentmondás, de a maga nemében egészen kellemes kis könyvecske.

Ráadásul ahogyan a Da Vinci-kód helyszínein találunk speciális Da Vinci-kód túrákat, ugyan így Isztambulban is találhatunk Inferno csoportvezetést.

Ezek a helyszínek a következőek, időrendi sorrendben (kihagyva a repteret, meg a hasonlókat):

Kék Mecset (Sultanahmed Camii). Bár ott nem történik semmi, éppen csak megemlítették, de azért róla is felrakok egy képet.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kék Mecset[/caption]

AyaSofya, Hagia Sophia, azaz Szent Bölcsesség Temploma... Ugye, hogy nem nehéz kitalálni? Csak rá kellett volna keresni a Google-n. Főhőseink meg is tették, de valamiért mégsem sikerült elsőre megtalálni...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ayasofya - Hagia Sophia[/caption]

Az viszont, hogy itt a víz pontosan merre is halad, az már nem olyan egyszerű. Mert az oszlopok felszívják a vizet alulról. Az egyiket Izzadó oszlopnak hívják, mert állandóan nedves. Aki pedig megérinti, kigyógyul minden bajból. Mára egy egész luk keletkezett a sok érintéstől.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az Izzadó oszlop a lukkal[/caption]

Hivatalosan a vizet az Elsüllyedt Palotából szívja fel. De az nem az AyaSofya alatt van. A templom-mecset-múzeum alatt titkos járatrendszer található, és bőven tele van vízzel.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az igazi titkos alagút az AyaSofya (és a víz) alatt - Forrás: forumzirve.net[/caption]

Tehát a könyvben említett kövest a vizet a mélybe nem igazán fedi a valóságot. Olyannyira, hogy még a főhősök is kimennek a templomból, és elmennek jó messzire. Olyan nagyon azért nem, de bőven az alatta hatáskörön kívülre. És még rossz irányba is indulnak...

És az Elsüllyedt Palota. Isztambul egyik legizgalmasabb látványossága. Igazi Pokol hangulat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Elsüllyedt Palota[/caption]

Itt tényleg előfordulnak koncertek, bár kevés a járható felület. Olyannyira, hogy a könyvben említett labirintusszerű útvonalak nem igazán fedik a valóságot. Mert csak 1 fő útvonal van, és 2 mellékút. Azok is elég rövidek.

Van viszont medúza. Mindjárt kettő is!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Medúza[/caption]

Nagyon izgalmas történeteket találunk arról, miért fejjel lefele van az egyik, míg a másik az oldalán.

Hát igen...

A történetek szakértői viszont még nem találkoztak török szakemberrel, akik még a konnektort is képesek fejjel lefele, a falnak befele és a plafontól 5 cm-re tenni. És még meg is indokolják, hogy mindig is így csinálták, így helyes, így modern, és így sokkal jobb.

Tehát kiábrándító, de valószínűleg azért van fejen a medúza, mert... hát... így sikerült és kész! Ugye, hogy minden turista jön megnézni a rejtélyt, miért áll fejen a medúza? Ugye, hogy sokkal jobb, mint ha rendesen lenne..

Még szó van benne említés szintjén a Galata-hídról

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Galata-híd + Karaköy[/caption]

És a Galata-toronyról

[caption id="" align="aligncenter" width="372"] Galata-torony[/caption]

Ami nagyon nem tetszett:

Az író oly részletesen írja le Firenzét, oly aprólékosan... majd pedig jön Velence, és össze van csapva.. majd Isztambul, és még jobban össze van csapva.

Nincs egy olyan helyszín, ami nem lenne benne a Mit nézhetünk meg Isztambulban 10 perc alatt? típusú útikönyvekben. Tény, hogy az AyaSofya nagyon látványos, és a Mindenképpen megnézendők listájának az élén található. Az is tény, hogy az Elsüllyedt Palota nagyon húha, nagyon misztikus.

De tényleg csak ennyire tellett? Ennél még azok is többet látnak Isztambulból, akik csak átszálló utasok Szingapúr felé... Sehol egy kevésbé ismert, vagy rejtett helyszín.. Sehol valami különleges...

Arról nem is beszélve, hogy a sok a pontatlanság. Legalább egy Google térképet elővehetett volna az író, amikor a könyvet készítette...

Amilyen jól indult Firenzében, annyira rossz az isztambuli befejezés... ami nagy kár... Pedig Isztambulban is vannak rejtett, titkos dolgok...

2016-04-19

Egy 2015 májusi statisztika szerint Isztambulban 3.482.803 autó, busz, teherautó, stb.. van.

Hozzáteszi, hogy minden hónapban kb. 30.000 új autó kerül forgalomba. Arról sajnos nincs adat, hogy mennyi autó végzi a kukában, mert azért ebből is van bőven. De akkor is, lassan 1 év eltelt azóta, így nemsokára elérhetjük a 4.000.000-os számot.

Egyszer régen kiszámoltuk (kevesebb autóval), hogyha az összes isztambuli járművet sorba állítanánk, akkor elérnének Dél-Afrikáig. Lehet persze, hogy rosszul számoltunk.. és a sor pár száz km-el rövidebb... vagy talán hosszabb...

Reggel pedig, ha ez a sok autó megindul... na akkor aztán tényleg dugó van. De még durvább a helyzet, amikor mind le akar parkolni!

Márpedig Isztambulban parkolni nem egyszerű. A belvárosban, mely kb. 40 km-es nincs túl sok hely. Az utcák szűkek, és azoknak egy részét is elfoglalják az árusok és az éttermek. Nincs is jobb hely teázni, mint az utca közepén, 20 cm-e a kocsiktól! Csak az ember ne hadonásson közben!

Szabad parkolóhelyet találni nem egyszerű. Ian McDonald könyvében azt javasolja, hogyha már lesznek robot autók, akkor azok ne is vacakoljanak a parkolással, hanem körözzenek csak tovább, míg az utasuk és főnökük visszatér.

Nos igen, vannak már ígéretes tesztek olyan autókra, amelyek maguktól leparkolnak. Mondjuk ha egy bevásárló központba rendesen fel vannak festve a helyek. És kétségeken kívül ezek az autók nem fognak tudni megküzdeni az isztambuli helyzettel. Az ő programjukban nincs az benne, hogy ráparkoljon a kiálló bójákra, felmenjen a lépcsőn, megálljon az út közepén lévő járdaszigeten, a sarokra álljon új, hogy 2 cm még maradjon a forgalomnak, vagy hogy elhessegesse a macskákat a parkolóhelyekről. Ennél tényleg egyszerűbb, ha a robotot inkább beküldjük az örült dolmuş-ok, a megátalkodott taxisok és a szabályokról sose hallott motorosok közé... A légszennyezésre meg teszünk nagy ívben..

De egyébként az ötlet nemhogy nem elvetemült, de a valóságban ez már évek óta működik! Csak éppen nem robot autókkal, hanem hivatalos sofőrökkel.

Isztambulban rengeteg embernek az a munkája, hogy cégeknek, magán embereknek az autóit vezetik. Ez végül is egy egészen jó munkalehetőség azoknak, akiknek egyébként nincs komolyabb iskolai végzettségük. Elég jó presztízs értéke van, hiszen a luxus márkát vezethet, és minden nap öltönyben jár dolgozni. Az üzletembereknek meg jó, mert nem kell a parkolással, meg a vezetéssel vacakolni.

Ezek a sofőrök pedig, ha nem tudnak hol leparkolni, akkor tényleg beállnak a forgalomba, és csak kőröznek, kőröznek, kőröznek... 1 órát, 4 órát, míg csak vége nem lesz a tárgyalásnak.

Isztambulban parkolni pedig egyre nehezebb. Nemcsak azért, mert egyre több az autó. És nemcsak azért, mert egyre több helyen kerülnek oszlopok az út mellé és zárják el a járdákat (ezek az oszlopok éjszaka el szoktak tűnni) ahol parkolni lehetne. Hanem mert az utóbbi időben nagyon elterjedt, hogy az önkormányzat összeszedi a tilosban parkoló autókat.

Mégpedig olyan teherautókkal járnak az utakat, amelyek csak odaállnak a szabálytalan jármű mellé, alányúlnak, majd felemelik és már viszik is el. Kevesebb, mint 1 perc elegendő, hogy egy autót elvigyenek. Aztán lehet menni a rendőrségre, hogy visszaszerezzük...

Miattuk pedig nagyon oda kell figyelni, hogy hova parkolunk. Mert lehet, hogy 20-an állnak már ott, de mind tilosban vannak. Ráadásul úgy tűnik, nincs rendszer, mi szerint viszik el a kocsikat. Egyiket mindjárt felpakolják, míg másokat békén hagynak... talán szín szerint válogatnak?

Néha pedig olyan érzése van az embernek, hogy akik a kocsikat begyűjtik, fogalmuk sincs a parkolási szabályokról. Ők találmányra összeszednek egy marék autót, az otthoniak meg majd válogassák ki, ki volt szabálytalan közülük.

Persze nálunk Apuka nem izgul e miatt. A markolójával bárhova nyugodtan parkolhat, azt nem viszik el. Sőt! Ha nincs elég hely, hát...akár csinálhat is magának egyet.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Helikopterrel kérjük, jobbra parkoljon![/caption]

2016-04-20

Sinan a mérnök (törökül mimar), az oszmán építészet legkiválóbb alakja volt. Nem véletlenül emlegették őt úgy, mint a Birodalom építésze.

Több, mint 300 épület fűződik a nevéhez: leginkább mecsetek, hidak és iskolák.

De ő nemcsak simán mecseteket, hidakat és iskolákat tervezett. Ő a kor építészeti lehetőségeinek határait feszegette, és legtöbbször sikeresen túl is lépte őket. Olyan varázslatos épületeket hozva létre, amelyeket majdnem 500 év elteltével is csodájára járnak az emberek. Még a Taj Mahal tervezésében is segített.

Egyik ilyen példa az edirnei Selimiye Camii, ahol a tűvékony minaretjeinek a három erkélyeire három különböző lépcsősor vezet fel. Holott más mecsetek minaretjébe egy lépcsőt is nehezen zsúfoltak bele a többiek.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Selimiye Camii - Edirne[/caption]

Ígérem, egyszer írok egy hosszabb, részletes leírást Sinan mesterről, mert igazán megérdemli. Ezúttal röviden ismertetem azt az embert, akinek a neve Isztambul leglátványosabb török épületeivel áll kapcsolatban.

Sinan 1489, május 29-én született Ağırnas-ban, ami Kayseri tartományban (Kappadokya) található. Ebben a kisvárosban vegyesen éltek törökök, örmények és keresztények. Nem tudjuk pontosan, hogy Sinan mester melyik csoportba tartozik. Sajnos a politikai igények szerint ez időnként változik (érdekesség, hogy a Dolmabahçe Palota tervezői is örmények voltak). Egyes elméletek szerint az eredeti neve József volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Selimiye Camii - Edirne[/caption]

Nagyjából Szulejmán szultánnal egyidős volt (Sinan 5 évvel volt idősebb), így pont az Oszmán Birodalom aranykorában élhetett. Szulejmán után II. Selim és III Murat szultánt is szolgálta. 99 évesen halt meg, így Muratnak már nem tudott dzsámit tervezni. Szulejmánnak és Selimnek viszont igen.

A Szulejmán mecset még inkább hagyományosnak mondható, míg a Selim mecset egy igazi művészet lett. A 4 minaretje 83 m hosszán törtnék az ég felé, melyekkel a kor legmagasabb vallási épületét sikerült megalkotni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Selimiye Camii - Edirne[/caption]

De nemcsak a szultánoknak készített mecseteket. Hanem a szultánhoz közeli embereknek is,

és természetesen azoknak is, akik meg tudták fizetni. Mert miután Sinan híres lett, sorra érkeztek hozzá az emberek.

A szultán családjából Mehmed, Szulejmán és Hürrem első közös fia kapott egy mecsetet (Ő a magyarországi hódításról betegen tért haza, majd hamarosan 21 évesen meghalt). Ez a Şehzade Camii, magyarul Herceg dzsámi.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Şehzade Camii[/caption]

Másik pedig a Mihrimah Sultan camii, amit pedig Szulejmán lányának építtetett Sinan Mester, mégpedig szerelme jeléül.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Mihrimah Sultan Camii[/caption]

Természetesen a szultán nagyvezére, Rüstem Paşa sem maradhatott ki a listából. Ő egyúttal a kincstár kulcsát is őrizte, és időnként hazavitte a munkáját...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rüstem Paşa Camii[/caption]

Ezeket a dzsámikokat nagyon jól láthatjuk, mennyire figyelmes is volt Sinan mester. Nemcsak egy szép, és jó dzsámit tervezett. Hanem mindenkinek olyat, ami leginkább illik hozzá: Mehmetnek egy hercegit (és talán nem véletlenül dominál a vörös szín), Mihmimahnak egy igazi nőies ékszerdobozt, míg a nagyvezírnek egy karakteres férfias dzsámit, amiből nem hiányozhat az arany sem.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Süleymaniye Camii[/caption]

Éppen ezért több mint furcsa, hogy az Ataşehir városrészben nemrég elkészült dzsámit, melynek Mimar Sinan nevet adtak, hogy tudott ennyire béna lenni... Annak a XVI. század építésmesternek a nevét használják, aki tényleg a fizika határait feszegette, és rendszerint ő nyert. Ez a XXI. századi dzsámi nem más, mint egy sima beton öntvény... Jó, hogy nem valami műanyag vackot kapott, ami egy kínai futószalagon készül...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mimar Sinan Camii - Ataşehir[/caption]

Sinan mester 1588-ban, 99 éves halt meg. A türbéje Isztambulban, Szulejmán szultán mecsete mellett található (látogathatósága bizonytalan). Kb. 50 éven keresztül dolgozott aktívan, mely időszakban 476 épületet tervezett, vagy vett részt a tervezésben. Ma ezek közül 196 élte túl az idő próbáját (legsomorúbb a mostari Öreg híd). Íme a teljes lista:

94 nagyméretű (birodalmi) dzsámi
52 kisebb dzsámi (mescit)

57 egyetem
48 fürdő (hamam)
35 palota (saray)
22 türbe
20 karavanseray
17 közkonyha (imaret)
8 híd
6 vízvezeték (aktvaduk)
8 kőház
7 korán iskola (medrese)
3 kórház (darüŝsifa)

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Mimar Sinan szobor - Edirne[/caption]

Nemrég pedig előkerült egy tervrajz, amin látható, milyen arányok és elképzelések szerint dolgozott az építőmester. Sajnos a török hírportálok is egymástól lopkodják veszik át az anyagokat, annélkül, hogy utána járnának, vagy valami. Így meg kellett gebedni, mire egy normális méretű képet sikerült találni.

A félreértések véget, ez nem az eredeti terv. Ezt valaki újramodellezte. Nem valószínű, hogy Sinan mester latin betűkkel a franciából átvett török mérnöki szavakat írta volna a papírra. Pláne nem használta a méter... De a kép mindenképpen nagyon izgalmas és tanulságos (nagy felbontásért [klikk ide](#))

[caption id="" align="aligncenter" width="503"] A Szulejmán Dzsámi újramodellezése -
Forrás: TR3D[/caption]

Szintén nagyon érdekes a Sinan mester épületeinek összehasonlító infó grafikája (teljes méretért [klikk a képre](#))

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az AyaSofya és a Sinan dzsámik
összehasonlító infógrafikája - Illusztrátor: Jose Miguel Mayo[/caption]

2016-04-21

A törökök roppant nosztalgikus alakok. Nagy szeretettel gondolnak az Atatürk-i idősakra, álmodoznak az Oszmán idősakon, könnyes szemmel emlékeznek vissza Zeuszra (leginkább a nőrablás idősakára), és nosztalgikus hangulatba esnek, amikor eszükbe jut a falusi reggeli.

Mielőtt belevágnánk, tisztáznunk kell, mit is jelent a törököknek a reggeli.

A reggeli evésből áll. Ráadásul, minden szakértő egyetért abban, hogy a nap legfontosabb étkezése.

A törökök ezzel nem értenek egyet. Szerintük a nap legfontosabb cselekedet a reggeli. A vasárnapi reggeli pedig a legfontosabb dolog a héten! Ez amolyan szent dolog. Anatóliában számtalan vallás jött és ment. De a reggeli mindig is reggeli maradt.

A török reggeli egy külön szertartás, amit igyekeznek is az emberek betartani. De hétköznap ez nem mindig sikerül, így azt hétvégén pótolják.

Az igazi török reggeli azt jelenti, hogy az asztalt addig pakolják, míg csak recsegni nem kezd.

Fő étel a kenyér, vagy egy péksütemény. Ez legtöbbször simit vagy açma.

E mellé jön a sajt, a fehér sajt. Majd pedig az olívbogyó. Zöld és fekete.

Természetesen nem maradhat el a méz és a különféle lekvárok sem.

És mindez még csak a bevezető. Mert jönnek a húсок (szalámi, kolbász), a zöldségek (uborka, paradicsom), sült krumpli, sütemények. És minden más, ami csak odafér az asztalhoz.

Mindez nagyon finom és nagyon jó. Főleg az első nap. A másodikon is szuper. Sőt! A harmadikon is! Na de a négyszáznegyvennyolcaikon?

No igen, akkor egy kicsit kezd unalmas lenni. Hála a XX. századi tömegtermelésnek, meg az ISO-nak, a szalámik mindig egyformák. Meg a kenyerek is. Meg a lekvárok. Nem is beszélve a sajtokról.

de a még rosszabb, hogy az ember elmegy négyszáznegyvennyolc km-t Isztambultól (vagy ezernégyszáznegyvennyolc km-t), és rá kell döbennie, hogy a török reggeli ugyan abból a sajtból (még ugyan abból a márkából is), ugyan abból a szalámimból, és ugyan abból a lekvárból áll.

Így viszont nem csoda, ha az ember valami mást is szeretne..

Ezért elterjedt az úgynevezett falusi reggeli (Köy kahvaltı). Ami a nosztalgiára épül, és a reggelinek a falusi hangulatát szeretné visszahozni.

Tekintve, hogy Isztambulban 11 millió olyan ember él, akinek a családja max. 50 éve még falun lakott, így ez falusi reggeli mozgalom roppant sikeres. És egyre több étterem hirdeti úgy magát, hogy náluk falusi reggeli kapható.

A falusi reggeli azt jelenti, hogy amit csak lehet, megpróbálnak házilag elkészíteni: kenyeret sütnek, lekvárt készítenek. A méz, zöldségek pedig vidékről, faluról érkeznek.

És ez ugyebár így nagyon jó: munkát ad a falusiaknak, az ételek pedig finomak és egészségesek.

No, ez a mítosz. A valóság persze egészen más.

Manapság egy étteremnél, főleg egy út széli megálló esetében, nagyon is jó reklám az, hogy falusi reggeli. Vagy falusi ételek. Végül is, a Mari néni elhozzuk a közeli faluból, és berakjuk, hogy sütögessen. És ha szerencsénk van, akkor finomakat fog sütni. És akkor sok lesz a vendég. Mari néni pedig egészen biztosan eredeti falusi, mert olyan tájszólása van, ami miatt már többször nézték bolgár kémnek.

És Mari néni tényleg finomakat süt, szuper lekvárokat készít, és mennyei sajtot érlel. Nem is beszélve a házi készítésű mézről! Ez pedig hírét viszi, hogy a falusi reggeli tényleg jó. Mindezt pedig egy hangulatos helyen szolgálják fel a lelkes unokák két Facebook üzenet között.

[caption id="attachment_9781" align="aligncenter" width="338"] Hangulatos falusi reggeliző hely[/caption]

El is kezd gondolkozni a szomszéd Julcsa néni. Hát kenyeret ő is tud sütni. Igaz, barna is lesz mind, de az ember ne legyen rasszista. Amúgy is divat a barna kenyér. Julcsa néni pedig fehér lisztből is tud barna, pláne fekete kenyeret sütni. No és a lekvár! Tavalyelőtt felragasztottuk vele a macskát a plafonra, és még mindig ott van. Mégis, mi ebben a falusi reggeliben a nagy dolog? Bárki meg tudja csinálni...

Mondta Julcsa néni, és ő is nyitott egy útszéli éttermet. Mindjárt hármat ha valamelyik leégne a három unokának. És azóta is ott sütöget rántottát, kolbászt és néha ragasztót a megyei vegyipari központba. Csak oda kell figyelni, nehogy összekeveredjen, melyik kié...

Az országban pedig számtalan Mari néni és Julcsa néni él. És szépen lassan mindegyik nyit egy éttermet. Az út szélén pedig sorban állnak a táblák, hogy falusi reggeli kapható. Az utazónak pedig vagy szerencséje van, és Mari néni konyhájához kerül. Ha pedig nincs szerencséje, akkor Julcsa nénihez...

2016-04-22

Az egyetlen olyan magyaroknak szóló, párbeszédes formában felépített, az életben előforduló, valós helyzeteket feldolgozó könyv és hanganyag, ami mondatról mondatra vezet végig egy – egy szituáción.

Nincsenek elavult, nehézkes, rég nem használt szófordulatok, hibás, akcentussal teli kiejtés. A netre szaktudás nélkül felömlesztett, „ingyenesnek” mondott, hibás mondatok, amin végül senki nem tud eligazodni.

Csak használható kifejezések, helyes nyelvtani szerkezetek, tökéletes anyanyelvi hangzás.

Színtiszta sikerélmény!

13 éles helyzet, ami egy utazás során szembejöhethet
A könyv elfér egy nagyobb zsebben, így bármikor nálad lehet
Letölthető anyanyelvi hanganyagok, amiket bárhová magaddal vihetsz. Vezetés, sportolás, utazás során is tanulhatsz vele
Szó szerint, mondatról – mondatra vezet végig: mikor, mit, hogyan mondj, milyen szituációban, milyen mondatot, kifejezést használj
Automatikusan tagja leszel egy facebook zárt csoportnak is, ahol még több segítséget kapsz a török nyelv elsajátításához

Vajon milyen érzés lenne, ha egy törökországi nyaralás során beszédbe tudnál elegyedni a helyiekkel a saját nyelvükön?
Vajon hogyan érhetjük el, hogy bár magyarként eleve testvérként tekintenek ránk, még inkább lubickolhassunk vendégszeretetükben?
Ugye klassz lenne érteni, mit mondanak kedvenc színészeid, kedvenc sorozataidban?
Vajon, milyen bennfentes információkhoz juthatnál, milyen ismeretségekkel gazdagodhatnál, ha beszélnél valamennyit törökül?

Előttünk nem egy, nem két kapu tárult fel ennek a tudásnak köszönhetően.
Számtalan izgalmas helyre jutottunk be, különleges élményekben volt részünk csak azért, mert beszéljük ezt a nyelvet.

Isztambuli utazásainkkor olykor elképesztő helyzetekben találtuk magunkat, ahol óriási nyugalmat és magabiztosságot adott a tudat, hogy a fontosabb dolgokat ki tudjuk fejezni törökül.

Ez a könyv és CD neked is segíteni fog ebben!

Isztambul hatalmas, sok mindenből kimarad az, aki csak a nagy nevezetességek környékén sétálgat. Van tehát, hogy útbaigazítást kell kérned.

A törökök szeretik a magyarokat, szívesen beszélgetnek is, de jellemzően csak a saját nyelvüket ismerik. Készülj erre tudatosan, meglátod bámulatos sikerekben lesz részed

Ha csak néhány napra utazol Isztambulba, ez idő alatt is előfordulhatnak váratlan helyzetek, amikben meg kell tudnod értetni magad.

Betegség, kisebb baleset, szállással, utazással kapcsolatos intézni valók, de ismerkedni, kávé – ételt rendelni is felemelő érzés lesz törökül!

Akár a Törökországba utazó turisták, akár a török nyelvet egyébként is tudni vágyók táborát erősítéd, biztosak vagyunk benne, hogy ez a könyv és CD, a sikereid és élményeid kulcsa lesz!

Mit tanulhatsz meg az IsztambULI nyelvi útitárs könyvből?

Mi a török sorozatok megértése miatt kezdtünk törökül tanulni, és a forgatási helyszínek felkutatásáért utaztunk sűrűn Isztambulba. Először még egyetlen szót sem értettünk törökül, de mivel a város minden szegletébe el kellett jutnunk, állandóan kérdeznünk kellett a helyiektől.

ÉPPEN EZÉRT:

A könyv és hanganyag készítésekor 13, velünk megtörtént, valós szituációt vettünk alapul. Rengeteg olyan mondat és kifejezés, valamint több mint 500 szó került bele, amiket használnunk kellett.

Volt, hogy nélkülük eltévedtünk volna, lemaradtunk volna valamiről, vagy éppen drágábban tudtunk volna megvenni bizonyos dolgokat.

A máig tartó ismeretségekről – barátságokról már nem is beszélve...

Ebbe a könyvbe beletettünk minden lényegeset a TE sikereid érdekében:

Reptéri becsekkolás, repülőjegyet érintő kérdések

Reptéri biztonsági kapunál felmerülő helyzetek

Hogyan kommunikálj a taxissal

Hotel – szállásfoglaláskor lehetséges kérdések

Hogyan vásárolj, sok – sok termék nevével

Hogyan alkudozz, mit mondj, hogy a legjobb árat kapd

Hogyan kérj útbaigazítást hajón, buszon, utcán

Rengeteg hétköznapi kifejezés, ami kelleni fog
Hogyan rendelj étteremben, utcai árusnál sok – sok étel névével
Hogyan kérj segítséget a gyógyszertárban (betegségek, gyógyszerek névével)
Hogyan mondd el az orvosnak ha baleset ért vagy valamid fáj
Mit mondj és hogyan kérj segítséget vészhelyzetben
Hogyan ismerkedj, társalogj török emberekkel
BÓNUSZ: vámszabályok, lényeges tudnivalók, hasznos infók utazóknak magyarul

Ezeket a BÓNUSZOKAT is megkapod:

Facebook zárt csoport tagság

Tagja leszel egy fb. zárt csoportnak, ahol a diákok segítik egymás nyelvtanulását, ahol találhatsz magadnak gyakorlót, beszélgető partnert.

A csoportban találkozhatsz Gulyás Eszterrel, az anyag társszerzőjével is, aki 10 éves tanári pályafutása során sokakat kísért már el a kezdetektől egészen a nyelvvizsgáig.

Egy támogató csoport tagja lehetsz, akik átlendítenek a tanulási folyamat megtorpanásain.

BÓNUSZ 2.

Részt vehetsz török nyelvgyakorló online és személyes rendezvényeken, ahol találkozhatsz, beszélgethetsz a többi törökül tanulóval, Isztambulba utazóval.

LIMITÁLT PÉLDÁNYSZÁM:

Az IsztambULI Nyelvi Útitárs anyag ára 4.990,- és limitált példányszámban készült, ezért érdemes gyorsnak lenni, mert hamar el fog fogyni!

Az árban a postaköltség is benne van, belföldi címre, légpárnás borítékban, ajánlva küldjük neked, amiért plusz pénzt nem kérünk.

ÍGY HASZNÁLD:

Rendeld meg a tananyagot,

Töltsd le a hanganyagot,

Vágd zsebre a könyvet

és

Indulhat a kaland!

2016-04-25

Törökország hatalmas. Ha el akarunk jutni egyik végéből a másikba, akkor az két napig is eltart.

Ha közben megállunk mindenhol enni, akkor pedig két hétnél is hosszabb útra számíthatunk.

Egy ekkora helyen az elmúlt évezredekben nem ritkán több birodalom is megélt egymás mellett (persze folyamatosan egymást ütötték közben), hiszen bőven van hely. Így egymástól teljesen eltérő kultúrák is tudtak fejlődni.

A szeparálódást pedig tovább segítette, hogy Anatólia hatalmas hegyekből áll. Előfordulhatott, hogy két szomszédos völgy lakói sose találkoztak, mert a köztük lévő távolság leküzdhetetlen volt

Ezek miatt pedig az országban hatalmas különbségek léptek fel.

Igaz, Atatürk sokat küzdött, hogy ezeket az eltéréseket leküzdje. Még többet pedig azért harcolt, hogy az országot felhozza a XX. század szintjére. Mégis Törökország belső részei sok helyen megmaradtak a maguk burkaiba.

Persze a modern technika ezen a burkon lukat ütött. A legkisebb faluban is van autó, villany, mobil telefon és szappanopera. Így szépen-lassan beszivárog a XXI. század ezekre a helyekre is. Az persze más kérdés, hogy ez jó, vagy sem.

A XXI. század viszont kemény dolog. Pedig még csak az elején vagyunk. De nekünk, akik bele születünk, természetes dolog, hogy az interneten nézünk utána a dolgoknak, és nem köszönünk vissza a tv-ben a bemondó nőnek.

De viszont sokkal nehezebb azoknak, akik tegnap még úgy feküdtek le aludni, hogy egy elszigetelt kis faluban vannak egy távoli völgyben, ahonnan csak számár háton lehet kijutni. Ma pedig már tablettel kénytelen ébrednek, mert az adóbevallás is csak digitális (érdekes megnézni, amikor ezek a nénikék az ATM-el beszélgetnek, miközben a bank biztonsági őre próbál valahogy hidat teremteni az évszázadok között).

Az érdekesség viszont az, hogy nemcsak a technológiában vannak különbségek. Hanem úgy általánosságban a világhoz való hozzáállásban.

Ezekre pedig az egyik legjobb példa a bevásárló központok. Mert hát ilyet is kell építeni Anatólia eldugott régióiba is. Hiszen látjuk minden este a tv-ben, hogy a szépszemű fiú, és a lány () is oda járnak minden nap. Persze Mari néninek esze ágában sincs a pénzét Armani

táskára költeni (meg ő csinál jobbat otthon igazi marha/kecske/teve bőrből), vagy a Burger Kingben ebédelni. De azért akkor is kell pláza. Ez a XXI. század része, amiből nem akar az se kimaradni, aki nem egy nagyvárosban született.

És ez a kettősség végig (valószínűleg még egy ideig) megmarad: egyrészt kell a pláza, mert az milyen menő. De másrészt nem igazán tudnak az emberek vele mit kezdeni. Mert eddig is jól megvoltak nélküle. A pláza pedig nem tudja azt a színvonalat nyújtani, amit mondjuk Isztambulban. Ahogy a fenti példában is láttuk, nem lehet Armani és Gucci boltot nyitni Anatólia felföldi pusztájára.

Ha viszont ugyan azok a sima boltok találhatóak bent, mint kint is, akkor végül is miben más a pláza? Ráadásul az ilyen hagyományos boltoknak már évszázadok óta megvannak a saját plázáik, amiket han-oknak nevezünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Alaca han - Trabzon[/caption]

Mindeközben mintha a pláza építők sem igazán tudnák, mit is kezdjenek. Mert egyrészt jó lenne, ha a modern, fejlődés látszatát keltené. De mégse lehet túlságosan ufós, mert akkor meg a hagyományokhoz szokott emberek idegenkednének tőle. Így ilyenkor nagyon érdekes dolgok tudnak születni.

[caption id="attachment_9787" align="aligncenter" width="500"] Hangulatos mélygarázs[/caption]

A minap jártunk egy ilyen plázában, ahol esténként valószínűleg horror filmeket forgatnak. De talán nappal is. Szerencsére a készítőik is belátták, hogy ez így túl nyomasztó lett. Ezért vidám szívecskékkel próbálták feldobni a hangulatot. Leginkább a mélygarázsban.

És azért lássuk be. Mennyire unalmas az már, hogy egy plázákban piros-zöld-kék emeletek vannak, semmitmondó csíkokkal felfestve. Bezzeg ha rózsaszín, babakék meg lika szívecskékkel töltjük meg a félhomályos alsó helyiséget, az mennyire vidám már.

[caption id="attachment_9782" align="aligncenter" width="338"] Mi a rózsaszín szívecskés emeleten, a H9-es oszlopnál parkoltunk[/caption]

2016-04-26

A Sabah c. újság az AyaSofya-ról, amelyek valamilyen szinten titkosak, szokatlanok, nemmindennapiak, rejtélyesek, meglepőek, meghökkentőek, furcsa ízűek, vagy csak hátfájást okoznak.

Ebben a listában nincs benne az a kínai turistacsapat, melyiket tavaly falazták be véletlenül. Ez a 32. titok. De ez legyen a mi titkunk. Csak a miénk. A titkos titkunk! Psssssszzzzz....

(minden kép a fent említett oldalról származik)

Jah, és a listához hozzáírtunk minden hülyeséget, ami még eszünkbe jutott... Lássuk az első 10 titkos titkot!

1) Templom, mecset, múzeum

Az AyaSofya Múzeum valójában mecset, mely valójában templom, mely valójában egy pogány templom. E legutóbbi (véletlenül, de tényleg!) leégett, az utóbbi előtti utóbbi le lett festve, míg az utóbbi utóbbi előtti esetében egyszerűen csak felcsavarták a szőnyeget és kirakták a jegyszedő kapukat.

Minden évben egyszer ezen utóbbiak összegyűlnek, és tiltakoznak, hogy a templom-mecset-templom-múzeum legyen ismét mecset-templom-nemúzeum, mert az övék. Ebből is látszik, hogy ez mennyire fontos!

2) Izzadó oszlop.

Az AyaSofya-ban található egy különös oszlop. A tudósok szerint az oszlop lenyúlik egészen a templom alatti ciszternáig, és innen szívja fel a vizet. E miatt pedig pedig az oszlop állandóan nedves.

Mások (akik szerint a tudósokat máglyán kellene elégetni) szerint pedig a víz egyenesen az égből érkezik. Az oszlop megérintése pedig különböző betegségeket gyógyít: fejfájás, emésztés, malária, stb.. Tény, hogy olyan hosszú a sor, hogy mire elérünk az oszlophoz, minden bajunk elmúlik.

A betegség elmúlásához egyszer imádkozni, majd a beteg testrésszel az oszlopot megérinteni kell. Majd még kétszer megismételni.

Akinek pedig izzad a tenyere, annak meg kell érintenie az oszlopot, így átadja az izzadást neki. Ez fontos, mert különben az oszlop kiszáradna, és odalenne a mitológia...

3) De tényleg, miért is izzad ez a szegény oszlop? Ilyen meleg lenne?

A tudósok érvelésébe egy hiba csúszott: csak ez az egy oszlop izzad. A többiek miért nem? Na ugye, hogy nem lehet nekik igazuk! Máglyára velük!

Egy történet szerint volt egy nagy földrengés, amikor a kupola megsérült. Ezen okból 300 pap elment Mekkába, és onnan hozott szent vizet és szent földet. Ezt belekeverték a habarcsba, és belőle készült az új oszlop.

Egy olyan történet is létezik (bár a hívők száma inkább 0, mint 1...), miszerint az oszlopot még az ufok emelték ie. 48.000-ben, és a köré épült a templom. Az oszlop egyben csillagkapu, energiaháló, stb...

4) Az AyaSofya közepén található egy kút.

A fentiek után nem meglepő, hogy egy kút is található. Mégiscsak víz van a templom alatt.

Mint minden szent helyen található szent kút szent vizet tartalmaz, és mint ilyen, gyógyító erejű, nincs ez másképp az AyaSofya esetében sem. Ráadásul az ilyen központi kiváltságos helyek nem más gyógyítanak, mint a szívbetegséget. Ehhez pedig nem kell sokat tenni, csak három napon keresztül minden reggel bemenni a kúthoz, elmondani egy imát, és inni a vízből.

A kútban a vízszint 7 m mélyen található. De ma már nem iható, le van zárva. Az összeesküvéselméletisek mindentudóan hümmögnek. Míg a földhözragadtak (alias csukottszeműek) arra mutattak rá, hogy nem tesz jó a víznek, sem az üzletnek, ha minden évben 3-4 turistacsoport esik a kútba, csak mert inni akart belőle. Az összeesküvésesiek viszont arra mutattak rá, hogy aki beleesett a kútba, annak kétségkívül nem volt többé szívproblémája.

Egy tudóscsapat (vezetője: Mr. Csokoládé) mintát vett a vízből, majd megállapította, hogy ugyan azok a jótékony összetevők találhatóak meg benne, mint a csokoládében. Így pedig, nyilatkozta kinek személyes tapasztalatai is vannak ezen a téren, mindenképpen segítenek elkerülni a szívproblémákat. Ő maga is ha csörög a telefon, inkább befal egy tábla csokoládét, minthogy felvegye a kagylót. Nincs is stresszproblémája. Ezek után az összefüggések egyértelműek. Aki nem hiszi, ugorjon a kútba!

5) Szófia koporsóját nem szabad megfogni!

Az egyik kapuban található a névadó Szófia királynő koporsója. Ha valaki ezt megérinti, akkor az egész épület megremeg. A királynő álmát a kupola belsején látható 4 angyal őrzi. És ők rázzák meg az épületet is, ha valaki hozzányúl a koporsóhoz.

6) A nemlétező ajtó.

Egy történet szerint, amikor a , akkor az AyaSofya-ban a pap misét tartott. És mikor az első hódító belépett a templomba, megnyílt a fal, és elnyelte (megmenekítette) a papot.

Ez a fal, ajtó a déli oldalon található. Pontosabban nem található, mert titkos. Meg nem létező. De mégis ott van. És még csak nincs is zárva! Mindössze arra vár, hogy a hódítók végre hazamenjenek. Mert akkor majd megnyílik a fal (ajtó), és a pap újra előkerül, és mindent ott folytat, ahol abbahagyta. (mintha mise történt volna...).

Így, akinek van ideje, üljön le a déli falnál, és várja meg, míg a törökök elvonulnak, és megláthatja a papot.

Állítólag minden húsvétkor az ajtó előtt piros tojánhéjakat lehet találni az ajtó előtt..... .. még több pont..... .. ez ugye mindent elmond... .. nem? pedig de! sok sok pont = fél lábon álló morze ábécé na ugye, hogy most már minden rendben

7) Rejtélyes kapaszkodó

A délkeleti kupolát tartó egyik oszlopban egy mélyedést találunk, 6 méter magasan. A történet szerint amikor Fatih Sultan Mehmet (a hódító) lóháton megékezett, akkor a lóva megbokrosodott (biztosan kinyílt a titkos ajtó). A szultán, hogy ne essen le, ezért megkapaszkodott. De mivel nem volt ott más, csak az oszlop, így abban kapaszkodott. És akkor tört le belőle egy darab.

Mindez 6 m magasan van. Ami ijesztő! Meg magasan van. Így félelmetes! Ez ugye mindent elmond!

Mehmet szultán hatalmas volt
A lóva volt hatalmas
A ló hatalmasat ugrott
Az AyaSofya nőtt 10 cm-t!

Mindenki válasszon egy neki tetsző megoldást!

8) Titkos alapanyag

A fenti ajtó Noé bárkájából készült. Ezt maga Noé mondta. Ő pedig mindent elmondott.

9) Avarok, AyaSofya és az Arany (csupa A betű... ez ugye mindent elmond..)

575-ben az avarok megtámadták Rómát. Az ostrom során végül kiegyeztek I. Benedek pápával, hogy váltságdíjért cserébe inkább hazamennek (vajon mi/ki lehetett otthon, amiért

ezeknek a bátor férfiak csak fizetségért cserébe mentek haza!).

614-619-ben ismét felkerekedtek az avarok, hogy megtámadják Rómát. Bár a szerződés szerint ebben az évben is kapták a válság díjat. De nem bírták tovább, el akartak menni otthonról. Csakhogy eltévesztették az utat és egy másik Rómánál kötöttek ki. Abban a korban az antik világ tele volt Rómával. Így Bizánc falainál kötöttek ki. Látták, hogy más ember van a falakon, de ennek is volt koronája, meg a hasonlónak is. Kérdezték, hogy aranya is van-e, mint a hasonlójának. Közben nemzetközi jelbeszédet folytattak a tüzes nyilakkal.

A bizánci császár nem akart velük vitatkozni. De pénze se volt. Így az AyaSofya-ban található aranyakat dobta le az avaroknak.

Ennek persze a hívők nem örültek, így hamarosan a császár is átrepült a falon.

10) Az ortodoxok és a katolikusok itt veszték össze igazán.

1054-ben Humbolt bíboros, a pápa képviselőjében járt Bizáncban. De hamarosan úgy összeveszett a helyi vallási méltóságokkal, hogy rájuk csapta az ajtót, és hazament.

(de az is lehet, hogy a bizánciak haragudtak meg rá, és átdozták a városfalon)

911 éven keresztül volt haragban az egyház két ágazata (nomen est omen...), mígnem 1967-ben VI. Paul pápa Isztambulba látogatott

... .. „, pont pont vessző ... „, ...

Folytatjuk!

2016-04-27

Folytatjuk a 31 titkos dolgot az AyaSofya-ról sorozatunkat, . (a képek is onnan származnak)

Most a 11-20 titkos érdekességet és érdekes titkot fogjuk megnézni.

11) A keresztények elvitték az összes szakrális emlékeket.

1204-ben a keresztések meglátogatták Bizáncot, majd jó keresztény turista módjára elvittek mindent, amit csak tudtak. Meg azt is, amit nem tudtak.

A zsákmány egy része ma Velencében látható (pl. a híres lovak a San Marco templomban). Míg egy másik részét a Vatikán őrizte. De ők néhány éve visszaadták.

12) A mozaikon valójában nem Jézus van

A hivatalos történet szerint a fent látható mozaikon Jézus látható. Ami végül is nem tűnik olyan furcsa ötletnek: egy templom központi helyén egy szakállas ember látható, glóriával a feje körül. Nem úgy néz ki, mint mondjuk Jennifer Lopez.

Mégis! Amerikai kutatók viszont megállapították, hogy a mozaikon látható személy valójában Apolló! Mindezt az bizonyítja, hogy a jobb szeme alatt van egy sebhely (micsoda adatbázisa van az FBI-nak! Vagy inkább a Facebookon találtak rá az illető hiteles profil képére?).

E mellett ez a 11-ig mozaik a sorban. A Pitagorasz-szekta is a 11-ik helyre teszi Apollót.

Köztudott, hogy a Bizánci Birodalom kegyetlenül irtotta azokat, akik másképpen gondolkodtak. Főleg vallás területén. Ezért voltak kénytelenek az építők Apollót így elrejtteni.

Azt is tudjuk, hogy az AyaSofya helyén egy pogány templom állt. De azt nem, hogy pontosan milyen: görög, perzsa, vagy esetleg apache. Így akár Apolló templom is lehetett.

13) Mária sem Mária.

Ha már Jézus nem is Jézus, akkor végül is miért kellene, hogy Mária is Mária legyen. Hanem ő nem már, mint Mária Magdolna.

Izé... ő is Mária...

Na akkor még egyszer: eredetileg Mária, Jézus anyja lenne a képen. De helyette a másik

Mária van, a Magdolna.

A gond az elmélettel, hogyha viszont Jézus nem Jézus, hanem Apolló, akkor itt miért lenne Mária (bármelyik is)? Akkor már legyen inkább Vénusz.

14) A Szent Grál az AyaSofya-ban van, Isztambulban!

Se Jézus, se Mária nincsen. De legalább van Szent Grál!

A történet kissé 18+os. A Grál valójában nem egy ivó eszköz, hanem egy ...öööö... kijárat. Ahol Jézus megszületett. Maga, az a szó is, hogy Sofia (Hagia Sofia az eredeti név) is a kijáratot jelenti (a Google szépen fogalmaz: injektlási hely).

Mindehhez hozzá jön, hogy az AyaSofya a mintája a későbbi keresztény templomoknak. Így mondhatjuk azt is, hogy az AyaSofya a szülője a keresztény egyháznak. Vagyis maga az AyaSofya a Szent Grál.

15) Első titkos bizánci szervezet.

Az első titkos szervezet a Bizánci Birodalomban pont az AyaSofya-ban alakult. Az alapító Mikail Cellius, filozófus. De ugye ez titkos.

Mint ahogy az is, hogy mit is akartak szervezkedni, és mit akartak eltitkolni. Viszont van egy titkos könyvük az AyaSofya titkos pincéjében. Ez tele van titkokkal.

De ugye mindez titkos.

16) Az első keresztény kereszt használata.

A világon először az AyaSofya-ban használták a keresztet, mint a kereszténység szimbólumát. Ezt I. Iusztinianosz bizánci császár hordta, amikor belépett a templomba.

17) És a horogkereszt?

Barátságosabb nevén szvasztika, ami legtöbbször a szerencsét vagy a napot szimbolizálta az őskortól fogva. Csak a XX. század közepétől romlott meg a jelentése.

A történet szerint Szent Andrást keresztre feszítették, és így vértanú lett. Az ő emlékére található horogkereszteket, azaz szvasztikákat Isztambul bizánci templomaiban.

18) Enrico Dandolo velencei dózse sírja

Enrico Danaldo volt az a velencei dózse, aki kijátszotta a Keresztes Háború európai uralkodóit, és katonáit. A Szent Föld felszabadítása helyett inkább a Bizánci Birodalmat söpörték el.

Miután a keresztések elfoglalták Bizáncot, a dózse túl öreg volt, hogy hazainduljon (97 éves). Meg tetszett is a Kelet-Római Birodalom újjáépítésének az ötlete is. Ebben azért sokat akadályoztak a szomszédos bolgárok a tüzes nyilaikkal, akik örültek, hogy a megszokott bizánciak helyett a megfáradt idegen keresztéseket lövöldözhetik.

Végül a dózse 98 évesen, Konstantinápolyban halt meg. Az AyaSofya-ban temették el. A sírfeliraton a nevét latinosították, ezért lett belőle Henricus Dandolo.

19) Az AyaSofya nincs semelyik egyház tulajdonában.

A Bizánci Birodalom idején az AyaSofya nem tartozott a császári épületek közé, nem a császár tulajdona volt. Fatih Mehmet Szultán viszont drága pénzért megvásárolta. Ettől kezdve az ingatlan a szultáné lett (ma valószínűleg a török államé).

Ennek köszönhető, hogy ma múzeum lehet, hiszen egyetlen egyháznak sincs befolyása felette.

20) A 4 hal szimbólum.

A 4 hal a 4 evangélistát szimbolizálja a kupola közelében. Ugyanis Jézus jele is a hal volt.

.... ,, folytatjuk ,,

2016-04-28

A 31 titkos dolgot az AyaSofya-ról sorozatunk befejező részéhez értünk. .

Most a 21-30 titkos érdekességet és érdekes titkot fogjuk megnézni.

Meg a... ;)

21) Gyémánt motívum (baklava).

Ha így nézzük, akkor azt jelenti, milyen kerek az univerzum (vagyis az élet, a világmindenség, meg minden. És persze 42.)

Valójában viszont a Föld középpontját jelzi, és egyben Krisztus keresztjét.

A nyolcgú csillag pedig az univerzum 8 sarkát mutatja meg.

(a 42-t pedig ha megszorozzuk 4-el, majd elosztjuk 8-al, akkor megkapjuk azt a számot, ahány órát egy normális ember alvással szeretne eltölteni. Ha pedig ezt még elosztjuk 3-al, egy olyan számot kapunk, ami nem 8. De tényleg! próbáljátok ki!)

22) További szimbólumok

A kör ismét az univerzumot szimbolizálja, ahogy a pontok össze vannak kötve. És tudvalevő, hogy a körben lévő pontokat ha összekötjük, kört kapunk. No meg a kör az egyenlőt távolságra lévő pontok halmaza. A sugarat pedig ha megszorozzuk 2-vel, majd elosztjuk Pi-vel, akkor megkapjuk ezeknek az összekötött pontoknak a hosszát.

Tehát ha van egy körünk, és tudjuk az univerzum sugarát, meglesz az univerzum kerülete, meg a területe is.

Mások szerint a kör jó még gyógyításra is. Én inkább maradok univerzumpárti...

23) Vikingek az AyaSofya-nál!

A második erkélyen egy viking rúna található.

Ugyan azzal a kézírással, stílussal, és szlenggel írva még egy rúna található az alagsorban.

A rúnaológusok szerint a fenti azt jelenti, hogy menj le, míg a lenti azt, hogy menj fel!

24) Titkos alagutak.

Az AyaSofya alatt . És bizony jól elbújtak!

Nem titkos mozaik leírások:

25) A Szűz Mária mozaikon Szűz Máriát láthatjuk. Őlében a kis Jézus. A ruhája kék, a háttér arany (=kontraszt).

Abba most ne menjünk bele, hogy nemrég éppen azt beszéltek meg, hogy Mária nem Mária, Jézus pedig nem Jézus a képen. Mert akkor önellentmondásba kerülünk. Ha pedig onnan kezdenénk kimagyarázni magunkat, mindenkit a guta ütögetne..

26) Déli galéria mozaikja

Itt a leghíresebb, a Deészisz-mozaik található. Rajta Jézust, Máriát és Keresztelő Szent János.

27) IX. Konstantin császár és Zoe császárné mozaikja

És persze középen Jézus.

28) A magyar mozaik.

Ebben az az érdekes, hogy a jobb szélén lévő hölgy nem más, mint Piroska, Szent László magyar király lánya.

29) Dél-nyugati kapu mozaikja

Középen Jézus és Mária, jobbra Konstantin császár a város makettjével, balra pedig a templomépítő I. Justinianus császárt a Hagia Szophia másával.

30) Birodalmi kapu mozaikja

Itt a pantokrátor Jézust láthatjuk Máriával és Gábor arkangyallal.

31) Angyal mozaikok

A kupola 4 sarokeleménél 4 angyal található.

...

Bocsánat, amiért a mozaikok leírása kicsit összecsapott lett. Egyszerűen azért, mert minden utazási könyvben egy sokkal bővebb leírást találunk róluk. Az itt leírtakban nincs semmi meglepő, egyedi vagy különleges dolog. Pláne titkos nem.

Itt látszik, hogy az író már csak próbálta valahogy összehozni a 31 titkos dolgot, és már semmi sem jutott az eszébe.

Mi viszont tudjuk, hogy ott a 32. titok, a befalazott kínai turista csoport.

No és persze van egy 33. is. De az olyan titkos, hogy arról senki sem tud...

2016-04-29

Miki Egér (útlevéle szerint eredeti neve Mickey Mouse) április 23-ra () egy különleges ajándékkal lepté meg a török gyerekeket: egy olyan rövid rajzfilmmel, ami (majdnem) teljes egészében törökös.

Miki Egér nem ismeretlen a törökök számára. Az 1928-ban kitalált Walt Disney figura már 1936-tól látható volt a török mozikban (igaz, akkor még nem volt sok).

Sőt! Miki Egér a törökök egyik nagy kedvence! Alig ismerek olyat, akinek ne lett volna Miki Egeres párnája, pizsamája és valamilyen játéka.

Tehát a törökök együtt nőttek fel, együtt örültek, nevettek és szomorkodtak Miki Egérrel.

Tegyük még hozzá, hogy a világ első Miki Egér játéka, ami 1928. november 18-án készült, az Isztambuli Játék Múzeumban található.

[caption id="" align="aligncenter" width="359"] A világ első játék Miki Egere - Forrás: İstanbul Oyuncak Müzesi[/caption]

De egészen eddig Miki Egér egy szelet Amerika volt. Természetesen török nyelvre szinkronizálták a Disney hőst. De attól még amerikai maradt.

Most viszont elkészült az igazi, törökös Miki Egér. Aki ráadásul eredetiben is törökül beszél!

Ezúttal pedig Miki Egér lokumot (török csemegét) készít, és elmegy a Fedett Bazárba (Kapalı Çarşı), hogy itt eladja. Csakhogy a lokum annyira finom, hogy mindenki inkább ezt akarja venni, nem pedig a többi eladó termékét. Ők pedig így mérgesek lesznek a főhős egérre. Akit ki is dobnak a bazárból, majd még a Boszporuszon is áthajítják.

Mindeközben eléggé részletesen ki van dolgozva Isztambul. Bár a zene a törökök szerint inkább indiai (az indiaiak szerint meg kínai), mint török. De ezt bőven ellensúlyozza, hogy Miki Egér eredetileg is törökül beszél: Afiyet olsun! Teşekkür ederim!

És még 1-2 török feliratot is felfedezhetünk a rövid filmben. Így pedig semmire sem lehet panaszunk.

[iframe width="500" height="281" src="//www.izlesene.com/embedplayer/9237708/?showrel=1&loop=0&autoplay=0&autohide=1&showinfo=1&socialbuttons=1" frameborder="0"]

2016-05-01

Youtube videó

2016-05-02

Azt hiszed, mert 34-es (isztambuli) rendszámod van, már bármit megtehetsz?

Azt??

Hát... jól hiszed...

Vagyis nem. De akinek 34-es rendszáma van, tényleg így gondolja.

Törökország minden tartományának (megyéjének) van egy saját száma. Ezt használják irányító számnak a postán, de ugyan ez található a rendszámon is. Ezt egyébként nem bonyolították el, nincs olyan kitüntet sorrend, mint Magyarországon, hogy pl. a főváros az 1. Törökországban simán csak abc sorrendben van. Így Adana az 1-es, stb... Ankara, a főváros már a 6-os. Isztambul pedig a 34-ig a sorban.

Mindez egészen jól megy 67-ig, Zonguldak-ig. Elvileg ő lenne az utolsó. De idő közben néhány új tartomány született, így ma már 81-ig tart a lista. És a D-vel végződik, mint Düzce.

A telefon nem ilyen, mert valószínűleg a telefon régebbi. Külön érdekesség, hogy Isztambul európai és ázsiai oldalának más a körzetszáma..

Törökország hatalmas. Erre már többször kitértünk, de továbbra is az egyik állandó alapja a témáinknak. Ráadásul nagyon sokféle kultúra találkozása.

Mindez azt eredményezi, hogyha odébb megyünk pár hegyet, vagy 1-200 km-t, akkor mintha egy teljesen más országba kerülnénk. A nyelv persze ugyan az (leszámítva a tájszólásokat, kisebbségeket, stb..), és az alapok is ugyan azok. De nagyon sok minden más. Másképpen fékez a dolmuş, máshogy kanyarodik a csuklós busz, másképpen kell kiabálni az automatával, és másképpen készül a köfte és a kebab.

Tehát minden tartománynak (pontosabban minden városnak) megvannak a maga bevett szokásai. Ezek a közlekedésben is meglátszanak. És tekintve, hogy a sofőr származási helye ott virít a rendszám táblán is, előre tudhatjuk, mire is számítsunk.

Pl a 01-es adanai meg fog állni a háromsávós út közepén, mert kiugrik dinnyit venni; a 06-os ankarai el fog tévedni, kivált ha Ankarában van, ezért bizonytalan minden sarkon; a 16-os bursaiak viszonylag nyugodtak, így nem fognak 50-el menni, még ha a tábla meg is engedi. A fekete-tengeri rendszámúak meg nem fognak a meredek lejtőn olyan apróságok miatt lassítani, mint a hajtű kanyar.

A 34-es isztambuliak pedig...

Nos, Isztambul 14 (20) milliós lakosa közül kb. csak 3 millió a tényleges isztambuli. Az összes többi első-második (és az utóbbi időkben harmadik) generációs vidékiek. Ők az 1950-es évek óta költöztek, költöznek a világ egyik legnagyobb városába (=Isztambulba). Azaz bővel az autó feltalálása után, de mielőtt még a kecske kiment volna a divatból. Így pedig ezek az emberek magukkal hozták a helyi vezetési stílusukat, és ebből egy különleges, egyedi keverék lett.

Röviden: mindenki meg van zakkanva.

Ha pedig mégse, elég csak pár hetet vezetni hozzá, hogy az ember belerázódjon (ő is mezzakkanjon).

Tény, hogy aki Isztambulban vezet, az kb. 5 percenként találkozik olyan közlekedési szituációval, amely nemhogy a KRESZ-könyvben, de a fizika könyvben sincs megemlítve.

Amikor pedig az ember napi szinten többször megszegi a fizika törvényeit (a közlekedésről nem is beszélve), akkor kezdi úgy érezni, hogy tényleg bármit megtehet. Egyébként ha nem tenné meg ezt a bármit, akkor valószínűleg még mindig a dugóban állna valahol...

Mindez Isztambulban teljesen normális, hiszen itt leginkább az a normális, ha a dolgok nem normálisan mennek (és pont ezért szeretjük ezt a várost nagyon). Csak aztán amikor a török a 34-es rendszámmal felvértezve kimegy vidékre, akkor fognak a helyiek sokat kiabálni.

Mert hogy miért megy szembe az egyirányú utcában (a helyiek is szembe mennek, de ők a másik irányba mennek szembe). Vagy mert miért fordul meg ott y-ban, ahol nem lehet. Se közlekedésileg, se fizikailag. Vagy hogy miért parkolt oda, ahova senki más. Ahova egyébként be se fér a kocs. Stb..

Tehát a 34-es rendszámnak egyúttal van egy olyan jelentése is, minthogy Vigyázat! Isztambuli vagyok!!

Másrészről a 34-es rendszám bizonyos elvárásokat is támaszt a vezető felé. Mégpedig, hogy vezessen úgy, mint az isztambuli.

pl.

ne menjen 50-el ott, ahol a tábla szerint 30-al lehet. Feltartja azokat, akik 90-el mennek. ne parkoljon be úgy, hogy ezzel elzárja a forgalmat. Tessék rendesen beállni a kék macskakő közé!

tudja, hogy kell félreállni a szűk egyirányú utcában, ha szembe jön a kamion. stb..

Csakhogy Isztambul hatalmas (ez is az egyik állandó visszatérő témánk). És ott van még Isztambul megye is, vagyis a szomszéd falvak. És ugyan úgy 34-es rendszámot kap a hivatalos dolmuş sofőr, mint az, aki környező tanyákon csak a teheneket szállítja a családi autóján.

Így az egyik 34-es olyan, amit jobb messze elkerülni, míg a másik pedig olyan, amit....hát... jobb még messzebb elkerülni..

2016-05-03

- Hé! Ide tilos parkolni!
- Tudom...
- Tábla is van ám..
- Láttam...
- Ki is van írva...
- Tudok olvasni
- Akkor mégis, mit csinál?
- Nem látja? Parkolok...

Úgy tartja a mondás, hogy a törökök nem szeretik a szabályokat.

Úgy, mint szabályokat, tényleg nem igazán kedvelik. Jobban örülnek az olyanoknak, mint a kebab, forró tea, stb..

Ez persze nem jelenti azt, hogy ne tartanák be a szabályokat. Nagyon is szeretik a szabályokat betartani.

A kérdés, és sok probléma forrása az szokott lenni, hogy ki is írta elő azokat a szabályokat?

Mert ha a Béla, aki önkormányzati dolgozó, hát akkor az csak éppen annyira fontos, mint... nos... mint a Béla.. Aki egy hátsó lepukkant szobában üldögél egész nap, és megállni tilos táblákat rajzolgat.

Bezzeg, ha a Józsi írja őket, a falu nagylegénye, akinek 2 baltája és 4 olyan fia van, akit össze lehet keverni a bikákkal (még szag alapján is), akkor azt illik betartani. Különben este átjön a Józsi a 2 baltájával, meg a 4 fiával (vagy 4 hozzájuk hasonló bikával)...

Ezek miatt pedig a szabályok Törökországban kicsit... nos...más dimenzióban mozognak.

Márpedig, ha Béla szeretné, hogy az ő szabályait is komolyan vegyék, akkor neki is drasztikus megoldásokhoz kell folyamodnia (vagy szereznie kell két baltát és 4 bikaszerű legényt). Ilyen pl. az, amikor tüskéket raknak az útra, hogy a kedves autóvezetők ne menjenek szembe az egyirányú utcákon.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Egyirányú tüskék[/caption]

Persze a kedves autóvezetők ilyenkor deszkát, szőnyeget, vagy ragasztószalagot tesznek a tüskékre, hogy hatástalanítsák. Ilyen kellék minden török autóban megtalálható. Mint ahogy ahogy a vasfűrész, kalapács, csavarhúzó is, amivel pedig a parkolásgátló bolyákat lehet pillanatok alatt kiiktatni...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Itt már megoldották a tüskekérdést...[/caption]

De nem mindenki dolgozik önkormányzatnál. És nem mindenkinek elég kiterjedt a kiterjedt rokonsága ahhoz, hogy legyen egy önkormányzati ismerőse, ki tüskéket tenne a megfelelő helyekre. Bár jó eséllyel van valaki, aki az építészetben dolgozik, és így legalább egy kisebb betonfalat tudnak építeni...

Aki viszont ilyen rokonnal sem rendelkezik (az rossz helyre házasodott), mindig próbálkozhat a tartalék varázsszóval: tényleg!!

Törökül kesinikle az a szó, ami jó esetben használ (rossz esetben meg kell keresni valakit, akinek van 4 fia meg 2 baltája).. Ezt a szót kell a mondatba építeni ahhoz, hogy használjon.

A Bemenni tilos pl. így hangzik alapesetben:

Girmek yasaktíkr

Ez így magában nem ér semmit. Csak a táblát pazaroljuk feleslegesen.

Írjuk bele mindjárt a frissen tanult varázsszót is:

Girmek kesinikle yasaktír! (Bemenni tényleg tilos!)

És máris látni fogjuk a különbséget!

Persze a különbség sokkal látványosabb, ha van 2 baltánk meg 4 bikakinlézetű gyerekünk... Az se baj, ha csak patájuk meg szarvuk van...

Ezer éve ezt a sajtot esszük, még legalább ezer évig is ezt fogjuk. Változás nincs..

2016-05-04

Van a kerületben egy néni...

Van, vagy 80 éves, de nem biztos, hogy odáig tud számolni...

Ő nem olyan, mint az, aki mindenkit ismer. és mindenkiről tud mindent.

Ő a helyi guru..

Tehát legalább 80 éves. És látta a világot: a hegyi faluját belülről... és kívülről... Meg Isztambul is párszor, mert itt ha eltévedünk, nem elég csak a folyót követni.

Ez a néni az évek során megtanulta, hogyha túl sok hó esik, és beszakad a tető, akkor azt neki kell megjavítania. Mert mire lemegy a közeli kisvárosba mesterembert keresni, addigra a tehenek megfagynak.

Így ez a néni nem várja meg a szerelőt, ha elromlik a hűtő, a mosógép, a gázkonventkor, vagy a lift. Megjavítja ő maga.

Nem tanult fizikát, meg matematikát. Az elektromosságról is csak a délelőtti szappanoperán keresztül értesült. Mégis az, hogy már 80 évet megélt, jelent valamit: eddig nem nyúlt mellé.

A helyiek már régen megtanulták, hogyha valami elromlik, akkor nem a szerelőt hívják, hanem a 80 éves nénit. Mert ő biztosan, és gyorsabban megjavít bármit, ami elromlik.

Persze azért mindig vannak, akik megpróbálják a szakemberek segítségét kérni. Mert hát mégiscsak ki ért jobban a mosógép szereléshez, mint a gyár kitüntet szakértője.

Aki persze ilyenkor csóválja a fejét, hogy ő ilyen problémával még nem találkozott, lapozgatja a kézikönyvet, felhívja a kollégáit, e-mailezget a programozókkal, stb... Majd megjelenik ő, a 80 éves néni. Felrakja a szemüvegét, de még így se tudja elolvasni a feliratokat. A fele angolul van (ON/OFF/STOP), a másik felét meg még így, törökül sem érti. Mégis megnyom hármát, mire a gép zümmögni kezd. Majd benyúl hátra a járó fogaskerekek közé, hogy ott is megigazítson valamit. Valamit, ami a szerelő szerint nincs is a gépen. Persze közben mindenkinek megáll a szíverése. Itt mindjárt vér fog folyni! De hát mozognak a fogaskerekek!! De hát áram alatt van a rendszer!!!

De a néni nem hallja ezeket a kiáltásokat. Rossz a füle. Megcsavarja azt, amiről mindenki tudja, hogy nincs. De hát ő nem tanult elektrotechnikát, nem tudja, hogy ennek nem kellene ott lennie. És a gépnek megváltozik a hangja, működik. A szerelő csak a fejét csóválja. Kezében a két drót, a piros és a kék. A piros elengedhetetlenül fontos, e nélkül nem megy a gép. A kék még fontosabb. Azt se lehet kihagyni.

Mégis, a gép jobban működik, mint bármikor előtte. A szerelő kidobja a kukába a fontos, és a még fontosabb drótot. Majd beír valami elképzeltetlen eseményt (pl. medve mászott a mosógépbe) a jegyzőkönyvbe, ami biztosan nem ismétlődik meg.

2016-05-05

Nemrég volt az Kandil gecesi, a Miraç.

Ez azt jelenti, hogy már csak 1 hónap van vissza az év legfontosabb (és leghosszabb) vallási ünnepéig, a Ramazan-ig (magyar írással: Ramadánig).

Ő 2016. június 6 - július 4-ig tart.

Kandil gecesi-k a különlegesen kiemelt vallási esték. Legtöbbször valamilyen fontos eseményre emlékeznek meg vele, vagy pedig a közeledő ünnepre készülnek fel. Ilyen volt a mostani is.

Ezeket az estéket a hívők a Korán olvasásával és sűrű imádkozással töltik. A kevésbé hívők pedig ajándékot adnak az ismerőseiknek, családtagjainak, rokonainak. Legtöbbször a külön erre az estére készített Kandili simit-et, amit ilyen kis dobozokban árulnak.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Kandili Simit[/caption]

Tehát közeleg a Ramazan (Ramadán). Alig 1 hónap van az év legfontosabb ünnepéig.

Állandó blog olvasók már tudják, ilyenkor mire lehet számítani: egy hónapon keresztül (pontosabban 30 napig) böjtölünk. Ami abból áll, hogy kora reggel, még napkelte előtt jó alaposan reggelizünk és vizet iszunk. De tényleg jó alaposan, mert ez lesz mindenünk az este leszálltáig. Mert csak miután lement a nap, akkor lehet majd megint enni és inni.

Mindezt 30 napon keresztül. És nincs hétvége.

Ez persze elsőre kínzásnak tűnik (talán az is), de lényegében az ember a pazarló étkezésről megtanul és átszokik egy sokkal takarékosabb módra. Ma, amikor nem kell a kútra járni vízért, igazán nem izgulunk azon, ha pár liter kilöttyen.

Bezzeg ha egy hónapon keresztül napközben nem ihatunk, akkor igazán értékelni fogunk minden egyes vízcseppet! Ez pedig nem mellékesen még praktikus is lehet a jövőben. Akár úrutazásban gondolkodunk, akkor csak a korlátozott édesvíz-készletet nézzük.

Fontos kiemelni, hogy a Ramazan-t mindenki saját belátása szerint, saját magának teszi. Ez nem kötelező de nem is verseny, vagy hegymászás. Ha valaki nem böjtöl, azért senki sem nézi le. De ugyan így nem is érdemes vele mások előtt büszkélkedni.

Azt is érdemes tudni, hogy a Ramazan (Ramadán) tényleg megterheli a szervezetet (ahogy egy sportos futás is, pláne egy hegymászás). Az Iszlámban viszont nagyon fontos az egészség, és a test védelme. A böjt nem lehet önkínzás. Szigorúan tilos még belekezdeni is a

gyerekeknek, időseknek, betegeknek, terhes és szoptató nőknek, és mindenki másnak, akinek káros lehet.

A Ramazan-ban, ahogy mindegyik Iszlám ünnepben is, van egy olyan izgalom, hogy minden évben máskor van. Az Iszlám naptár a Holdat veszi alapul, ami miatt az évek kb. 10-11 nappal rövidebbek. Így az ünnepek is minden évben 10-11 nappal korábban vannak. Másképpen leírva a muszlim gyerekeknek 10 nappal kevesebbet kell aludnia karácsonyig, mint a magyar gyerekeknek. :)

Ennek köszönhetően pedig az olyan ünnepek is, mint a Ramazan (Ramadán), minden évben korábban vannak. Szépen-lassan, kb. 36 év alatt tesznek meg egy kört. Ekkor lesz ismét kb. ugyan azon a napon. Így pedig a Ramazan néha nyáron van, néha pedig télen.

Nyáron pedig nemcsak hogy melegebb van, de a nappalok is hosszabbak. Míg télen bőven elég kb. reggel 5-6 óra fele a reggelit befejezni, miközben a vacsora már délután 5 fele kezdődhet, nyáron ez messze nem így van. Nagyon nem.

Az idei Ramazan időpontokat még nem találtam meg (de szerencsére az internet nem felejt, így az elmúlt 10-15 év összes időpontjába sikerült belebotlani, közülük elég sok 2016-os dátummal). De abból kiindulhatunk, hogy 2015-ben a reggeli kezdet 03:22-kor volt, míg a vacsoráig este 20:48-ig kellett várni.

Nos... ez az idén sem lesz sokkal jobb. Sőt!

A legnehezebb az egészben, hogy egy kitartó török vacsora, ami este 9-kor kezdődik, simán eltart éjfélig. Utána még egy kis teázás, süteményeztetés, gyümölcsözés, és máris ott tartunk, hogy kezdeni kell a reggelit. Na de ki tud teli hassal reggelizni?

Meg egyáltalán kinek van kedve hazamenni az étteremből erre a pár órára?

Úgyhogy hasonlóan, mint a magyar ifjúság egy része, kik éjszaka kocsmáról kocsomára járnak, úgy a törökök is étteremről étteremre járnak inkább ebben az időszakban (az alkohol szigorúan tilos a Ramazan teljes ideje alatt). Az olyan vidámabb helyeken, mint pl. Beşiktaş is, állandó éjszakai bulik vannak.

Nos röviden ő a Ramazan (Ramadán). De mire eljutunk július 26-ig, az utolsó napig, addigra még bőségesen megismerkedünk vele!

2016-05-06

Magyarországgal ellentétben Törökországban nem a május első, hanem a második vasárnapján van az Anyák napja.

Azaz most lesz hétvégén.

A törökök nagyon szoros kapcsolatot ápolnak a rokonaikkal. De senki sem áll közelebb egymáshoz, mint az anya és gyereke. És a törökök bizony nagyon-nagyon kötődnek az anyjukhoz (ennek oka lehet a szokottnál nagyobb méretű fakanál is).

Ez egyébként egy olyan infó, amit érdemes mindenkinek tudnia, aki Törökországba szeretne házasodni.

Ezt a kapcsolatot mi sem mutatja jobban, minthogy az anatóliai zenének (moderneket és tradicionálisnak egyaránt) egyik legfőbb téma az anya. Jó, nem arról énekelnek, hogy "Anyá, köszöni, hogy kimostad a zoknijaimat", de majdnem...

Márpedig ami ilyen mélyen benne van az emberekben, az célpont a marketingesek számára is. Kb. 2 hete tele van Isztambul a különféle anyák napi akciókkal: mosógép, vasaló, csoki, könyv, laptop, ütvefűró, de még helikopter túra is! (persze a legjobb ez így egyben: helikopteres repülés anyuval, meg a mosógéppel - esetleg visszaúton ki is lehet teregetni..)

És természetesen továbbra is a legjobb reklámozó felület a tv. Itt pedig megsokasodtak az anyák napi reklámok. Érdekes viszont, hogy a legtöbb reklám nem arról szól, hogy "Vegyél anyunak új telefont!", hanem éppen fordítva. A reklám pont hogy anyuról szól.

Erre jó példa pl. Teknosa reklámja, ami éppen azt mondja el, hogy az anyu többet tud, mint a számítógépek. Mert hogy ilyenekkel van felszerelve, mint: készletléti mód, arcfelismerő modul, kereső motor, optikai zoom, 100.000 TB háttértár, antivírus program, hangalapú navigációs rendszer, stb..

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/0g3Bhce3zdc" frameborder="0" allowfullscreen]

Az idén könnyű dolgom van, mert valaki már vette a fáradságot, és összeszedte a 2016-os összes anyák napi török reklámot, és egy 31 perces videóba fűzte. Jó, hát nem a Star Wars 8. része, de talán lesz olyan, aki nem alszik el a 11. perc előtt. Szerintem maga a készítő is elaludt közben, mert néhány reklám mintha többször is szerepelne...

Minden esetre egy érdekes körkép a 2016-os Törökországról. Aki pedig minden másodpercét végignézte, az írjon a kommentbe (esetleg küldök neki egy hosszabb reklám válogatást is).

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/ur9fHACwahY" frameborder="0" allowfullscreen]

Úgyhogy idén egy nemzetközi reklámot is berakok. Elsősorban azért, mert nálunk nagyon

sokat játsszák. És persze mert tényleg nagyon jó lett. Az se utolsó szempont, hogy a 2016-os olimpiáról is szól egyben. És így mindjárt a kitartásról is.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/MQ3k6BFX2uw" frameborder="0"

allowfullscreen]

Akinek tetszett, érdemes megnéznie ennek a sorozatnak a korábbi verzióit is (jó, persze ugyan azok, de valahol mégis mások). A téli olimpiásat:

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/1SwFso7NeuA"

frameborder="0" allowfullscreen]

És a 2012 londoni olimpiásat:

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/uGJGQQVNqjg"

frameborder="0" allowfullscreen]

2016-05-09

Egyik hétvégén elmentünk Kastamonuba, Apuka falujába.

Ez jó hely volt, hogy végre kicsit rendesen kiengedjük a drónt repkedni.

Meg hogy frászt hozunk a falusiakra.

No és persze a völgy túloldalán lakókra is!

Nincs is jobb, mint amikor az ember kiül pizsamába egy tálnyi chipszel és kólával az erkélyre, és hallgatja a természet csendjét: patakok csobognak, madarak csicseregnek, méhek zümmögnek, falusiak hegyezik a kaszákat, hogy le vadásszák azt a villogó-repkedő UFÓ-szerű valamit a fejük felül.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Drónozás Kastamonu-ban[/caption]

Szalmafalva úgy néz ki, hogy van hosszú, de egyáltalán nem egyenes völgy, ami ki tudja honnan indul (persze aki megnézi a térképet, az tudja), és tart északra, majdnem a Fekete-tengerig. Előtte viszont van egy hasadék, ahol csobogva-robogva száguld át a folyó. És csak néha visz magával 1-2 turistát, akik megbotlottak a hegyoldalon. Sok turista ugyanis nem jár oda.

Ez a hasadék elég vagány, de majd egy későbbi alkalommal nézzük meg. Most az is elég volt, ami a falu alatt található. Végül is mindegy, hogy az ember kis lukba esik bele, vagy nagyba... Bár ha így nézzük, akkor inkább érdemes mindjárt a nagyba belesni.. Csakhogy az messzebb volt. A kicsi meg mindjárt az előtt található, így tényleg elég volt az erkélyre kiülni a távirányítóval.

Nem mellékes az sem, hogy egyúttal elektromos végpont is volt a közelben. Így míg a drónt repült az egyik akkumulátorral, addig lehetett tölteni a másikat... Így végül annyit repültünk, hogy teljesen betelt a memória kártya... ilyen se történt velem vagy 10 éve..

[caption id="attachment_9831" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva repülések[/caption]

Szóval a terep úgy néz ki, hogy van egy széles, és meredek völgy. A falvak általában ennek a völgynek az oldalában találhatóak. Egyedül egy kisváros fekszik lent alul. Az ő neve az, hogy Vásár.

Régen, amikor az emberek még éltek, és dolgoztak a falvakban (nem pedig csak elmenekültek Isztambul zajai elől), akkor időnként ebbe a Vásár nevű kisvároska mentek le, hogy eladják a portékájukat. Pontosabban a nők eladják, addig pedig a férfiak beültek teázni, hogy megbeszéljék az élet nagy dolgait.

A hegy, amit kettévág a völgy, elég magas. A folyó valahol a 200 m-es tengerszinten csordogál. Míg Vásár Városa a 400 m-en van. Szalmafalva pedig 500-on. A hegytető pedig néhány száz méterre lehet az 1000 felett.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva a levegőből[/caption]

Teljesen más itt repülni a végtelen térben. Rengeteg hely van, és nagyon mások a viszonyok. Isztambulban sokkal kisebbek a magasságok, sokkal sűrűbbek a házak. Ha felmegyünk 30 m magasra, akkor már úgy érezzük, húha! Azta! Míg itt, a hegyek között... hát... 30 m még csak annyit jelent, mintha átmentünk volna a szomszédba. És Isztambulban megszoktuk, hogy 30-50 m-es magasságban nyugodtan lehet repülni, mert ott már ott már biztosan nem találkozunk semmivel. Ezzel szemben itt a hegyek között ha drónt felküldjük 200 m-e, még simán elüthetjük a Mari néni tehenét, aki a falu másik végén legelészik.

Érdeemes tudnia mindenkinek, aki a levegőbe merészkedik, hogy az ember nagyon nincs a magasságokra felkészítve. Nagyon nem ismerjük a távolságokat, amelyek nagyon mások. A földön simán elgyalogolunk pár km-t. 30 m pedig semmiség! De hogyha ugyan ez függőlegesen van! Igazándiból már 10 m is roppant kellemetlen tud lenni. Egy nyolcemeletes ház pedig még csak 25 m! És nem kell 100 m-ről lepottyanni ahhoz, hogy az elérhető maximális sebességgel csapódjunk a földbe (azaz 100 m felett már mindegy, milyen magasról esünk. De igazándiból már 25 felett).

Mindezzel szemben pedig itt áll egy csúcs a sarkon, mely oly közelinek tűnt, és oly "kicsinek", hogy gondoltam, megnézem drónnal. Aztán amikor már 1 km-t repült... majd 2-t... majd már 4-t... és fent volt 500 m magasan... és a hegytető még mindig ugyan olyan távol van...

Szóval volt hely repülni bőven! És látnivalóból is rengeteget találtunk!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A szurdok felülről[/caption]

Mindjárt a házunk előtt indul a meredek lefelé, be a szurdokba. Nem érdemes esténként lámpa nélkül kimenni, és nemcsak a medvék miatt. Itt ha valaki jókedvűen dalolva kirohan az éjszakába, könnyen a szakadékba zuhanhat. Ha mégse, még mindig ott vannak a medvék. Meg a farkasok. És a hiénák. Itt a szerelmes párok biztosan nem az éjszakában akartak elbújni...

Nos, van egy szakadék-hasadék, mindjárt az ajtóban. És olyan csalogatóan hívogat magához. No, beküldtük oda a drónt! Végül is az a dolga. Mert ha ő esik le, akkor ugyebár ő esik le, nem én. Ráadásul ott biztosan nem tud a fejemre esni...

A hasadék szélessége is elég jó, hogy ne a falak között pattogjon a drón. Azt pedig már

megtanultuk, hogyha megszakad a kapcsolat a távirányítóval, akkor a kis szerkezet automatikusan hazajön. Ez elég gyakran meg is történt, mivel a hasadék elég jól leárnyékolta a jelet. E miatt viszont sajnos nemhogy az aljáig, de még a középig sem jutottunk le. De még így is nagyon izgalmas képeket és videókat sikerült rögzíteni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalva kanyonja felülről[/caption]

Íme néhány videó!

A kanyon. Most még csak felülről..

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/c4zOsGdCVul?list=PLd8LybYQd7NQ3-cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

Ugyan ez visszafele:

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/GI6YyIC8B0k?list=PLd8LybYQd7NQ3-cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

Egy másik megközelítése a kanyonnak:

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/1JWdfdek3Ds?list=PLd8LybYQd7NQ3-cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

És itt már ereszkedünk is a kanyonba!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/lzGIQZvtRu4?list=PLd8LybYQd7NQ3-cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

Ez jobban hasonlít egy ugráshoz...

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/DridW4rE_3s?list=PLd8LybYQd7NQ3-cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

Persze a dolgot nehezítette, hogy amint izgalmas mélységbe kerültünk, megszakadt a kapcsolat. Olyankor pedig a drón ügyesen kiemelkedett a szakadékból, jóval a fejünk feletti magasságba (pedig mi is legalább 150 m-el feljebb voltunk), és hazajött...

De végül sikerült egy kanyonos videót is készíteni!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/pili64T0A0o?list=PLd8LybYQd7NQ3-cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

Itt pedig a "belváros" látható. Illetve a belfalva... Vagy falubél?

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/hjRdiM17fQM?list=PLd8LybYQd7NQ3-cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

Itt egy kis erdő feletti repkedést láthatunk. Jó példa arra, mennyire nem vagyunk biztonságban még 100 m-es magasságban sem. Jó móka lenne itt keresgélni a fán rekedt

drónt!

[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/toEL3TRACwY?list=PLd8LybYQd7NQ3-
cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

Ennek folytatása, immár ügyelve rá, hogy ne a tobozok között kössünk ki.

[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/TTZVY10LfaY?list=PLd8LybYQd7NQ3-
cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

Egy kis barátságos tájrepülés.

[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/w26QOocTaNc?list=PLd8LybYQd7NQ3-
cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

És ilyen az, ha elindulunk az erkélyről. Jó, tolatni még nem tudok, de nem is törtem össze a parkoló autókat.

[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/AFRtpzgvdOE?list=PLd8LybYQd7NQ3-
cwFqfVz_Yhsm-l08pnt" frameborder="0"]

Jó kis repülgetés volt!

Persze híre ment, hogy van egy drónunk. Meg az is, hogy miénk az, ami éjjel villogva, darázshangot kiadva repked itt minden fele. Úgyhogy e miatt más programot kellett kitalálni estére. Olyan helyen egyébként se repkedjen az ember, ahol mindenkinek van puskája..

Szerencsére a helyieknek rengeteg ötlete volt. Mint pl. nézzük meg a titkos barlangot a kanyon falában, nézzünk be Mari néni emeleti ablakán, keressünk medvét, ijesszük meg a völgy másik oldalán lévő falusiakat, stb..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A titkos barlang (mélyedés) a kanyon falában.[/caption]

Medvét én is szerettem volna látni. De ez sajnos nem jött össze. Nem találtuk meg őket. Mari nénival viszont senkinek nem volt kedve kikezdeni. Neki is van puskája. A szemközti falu viszont... hmmm 2 km légvonalban, és mi bizony légvonalban közlekedünk.

Sötét éjszaka a kivilágítatlan völgyben repkedni csak a drón kamerájára hagyatkozva...hmmm.. ez ám a móka! Nem látni rajta semmit! Míg közel van, nem nagy kaland a vezérlés, mert elég jól látható az éjszakában a négy ijesztően villogó lámpája. Meg a kiabáló emberek hangja is segít beazonosítani, merre is jár pontosan. De ha távolabbra kerül, már tényleg nem látni semmit. Nem tudom, merre jár, minek megy neki, stb... még jó, hogy az automatikája úgy-ahogy biztonságosan hazahozza!

De egyébként az ötlet kb. olyan, mint felengedni viharban, hogy fotózzon villámot!

Új horrorfilm tartja lázban a fél világot! A történet szerint valaki viharban felengedett egy drónt. A jó kép érdekében mindjárt 500 m-es magasságba, bele a közepébe. Szakadó esőben, 120 km/h- szél közepén a kis elektromos eszköz hamar elvesztette a gazdáját. Mígnem belé

csapott a villám!

Ezzel pedig 500%-ra sikerült az akkumulátort felölteni. És még a gép is öntudatra ébredt! Az éles propellereivel próbálja feldarabolni a békés kisváros lakóit... Csak Misi segíthet, a csintalan srác a csúzlival. Ő az emberiség utolsó reménye..

Az esti mókának olyan mellékszereplői is vannak, mint pl a rettentő hideg, ami itt a hegyek között inkább megszokott, mint ritkaság. Aki járt már sáttortáborban, az tudja milyen az, amikor azt a ruhát is magunkra vesszük, amit másnap akarunk felhúzni. Csakhogy reggelre ne jéghideg pólóba kelljen bebújni.

Persze a helyieknek ez a normális. Ők simán kint állnak a hóesésben egy száll rövidben és beszélgetnek. Csak amikor visszamennek a jó meleg lakásba (10 fok), akkor állapítják meg, milyen hideg van kint..

Összegezve: a szemközti falu megúsza az éjszakai UFO-támadást..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A kanyon[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A kanyon felülről[/caption]

2016-05-10

A törököknek nagy szerencsájuk van.

Van egy hatalmas országuk. És bár az I. Világháború előtt eléggé elmaradott volt, Atatürk nagyon sokat tett, hogy felzárkóztassa. Nagyon is sok sikerrel.

Márpedig ha egy ország nagy, és sok ember él benne, az renget előnnyel jár.

Mi Magyarországon megszoktuk, hogyha véletlenül ráejtünk egy téglát a kocsni gázpedáljára, akkor már hipp-hopp kint is vagyunk az országból. Szoktam is mesélni a törököknek, hogyha elindulunk Budapestről nyugat felé, akkor 12 óra alatt milyen sok országot érhetünk el, és milyen sokon haladunk keresztül!

Ezzel szemben, már ha csak Isztambulban tesszük a téglát a gázpedálra, nyugodtan hátra is mehetünk aludni. Órák telnek el, mire legalább a városból kijutunk..

Ahol pedig ekkora ország (és város) van, ott megvan az az előny, hogy lehet építeni saját márkát, saját üzletláncot. 80 millió potenciális vásárlóért már érdemes gyárat építeni.

És nemcsak az élelmiszerben (pl. sajt) (bár az is érdekes, hogy saját török McDonald's hálózatuk van, többféle is), hanem más termékek esetében is. Ilyen pl. a ruha ipar.

Rengeteg ruházati üzletlánc található Törökországban. Egy részük kifejezetten csak török gyártmányú ruhákat árul. De ugyan így van az alapanyagokkal is, mint textilek, fonalak, stb... Ha Isztambulban elindulunk a Fedett bazártól lefele, a Fűszer bazár irányába, akkor velük találkozhatunk. Persze van kínai vacak áru is. De ha jobban belemélyedünk, akkor nagyon sok törököt találunk.

E mellett ott az építőipar is, amit talán nem kell ismertetni. Magyarországon is könnyen összefutunk török termékkel. És még sorolhatnánk.

Ennél viszont izgalmasabb, hogy Törökországban saját autó, busz, traktor és harckocsi márkája is van.

Vagy pedig, hogy elektronikus és háztartási eszközökből is saját márkákkal rendelkezik az ország. Nem is csak egy fajtaival. Egy teljes lakást vagy irodát be lehet rendezni csak török termékekből. Nem mellékesen fel is lehet építeni. És a bent lévőket el is lehet látni élelemmel. Minden 100%-ban török.

Persze ott egy kicsit hiba csúszott a rendszerbe, hogy a mikrocsipek és a társaik már nem itt készülnek, hanem készen érkeznek. Azaz egy török laptop ugyan olyan alaplapot,

videokártyát, RAM-ot, monitort, stb.. tartalmaz, mint mondjuk egy HP vagy Dell laptop. Mondjuk az is érdekes, hogy egy HP és egy Dell laptop között leginkább csak annyi különbség van, hogy melyik esik szét hamarabb. A működéshez lényeges alkatrészek ugyan azok. Tehát a törökök sem csinálnak mást, mint amit a HP vagy a Dell (vagy bármely más cég, említhetjük akár az Apple-t is).

A végső különbség (leszámítva a szétesést) az lesz, hogy a török laptop jóval olcsóbb tud lenni. No és persze helyben van a szerviz. Még ha ez néha úgy kezdődik is, hogy előkerül a kalapács....

Majd úgy folytatódik, hogy

...hoppá...

meg hogy

...öööö...

és hogy

...nincs is ennek semmi baja, csak eddig nem jól tetszett használni!

Aztán jönnek az ilyenek:

..sokkal jobb, hogy nem megy a monitor! Sokkal kevesebb áramot fogyaszt.

És persze a megdönthetetlen indokok:

..és ha valami állat ír valamit a Facebookon azt többé nem látja. Az most már egy anti-stressz laptop lett. Egészséges. Ez a jövő!

No és az anyagiak:

300 TL lesz.

2016-05-11

Eredetileg azt a címet akartam írni, hogy Macska Saga, amolyan jó kis vikinges hangulatnak. De aztán beleszagoltam a levegőbe... inkább kevésbé feltűnő cím legyen...

A történet valamikor a tél utolsó hónapjában kezdődött. Hideg volt, eső volt, a tv-ben pedig még havat is láttunk. Nem olyan idő volt, amikor szívesen kint lennénk az utcán.

Ekkor kéredzkedett be egy macska a lépcsősaládba. Minden jel szerint hamarosan kismacskái is lesznek. Őt pedig a házban lakók megsajnálták, és beengedték.

Ez eddig jó, mert persze beengedni könnyű. No de ki fog vele foglalkozni??

Ebből a szempontból jók a törökök, mert tényleg törődtek a macsekkel. Amolyan törökösen:

Megágyaztak a cicának, adtak neki enni, meg vizet. Meg persze teával is megvendégelték. Valaki még a kábelTV-t is be akarta kötni neki. De aztán mondtuk, hogy nem tenne jót a macska idegeinek, ha a híreket nézné...

Addig persze mindenki lelkesen segített, ameddig a takarításról szó nem esett. Akkor valahogy mindenki eltűnt. Pedig a macska aztán tényleg szultáni kényelemben élhetett. Hiszen mindenki adott neki enni és inni. Tényleg mindenki! Csakhogy éppen nem volt közös macskatál. Hanem mindenki kirakott egyet az ajtaja elé, vagy egy általa választott izgalmas helyre. Így a cicus legalább 40 macskányi adag ételt kapott minden nap. De inkább többet, mert pl. az egyik kedves szomszéd elfelejtette, hogy már 5 perce adott neki enni.

Elég volt egy hétnek eltelnie, és már bármerre jártunk a lépcsőházban (különösen a liftben), ropogott a cipő alatt a macskatáp. Ami egyébként mind ugyan az az egy fajta volt. És mind a szemközi kisállat kereskedésből származott (gyanús is nekem, hogy ő küldte ránk a macskát...). Lehet, hogy rengeteg étele volt a macskának, de az biztos, hogy nem táplálkozott valami változatosan..

Illetve de mégis! Hiszen az ajtó előtt kint felejtett cipőket és papucsokat valaki jó alaposan megrágta...

Így teltek-múltak a napok, hetek, miközben egyre csak nőtt a száraz macskatáp mennyisége a lépcsőházban. És a vele járó jellegzetes illat is. Csoda, hogy a sirályok, vagy valamelyik macska maffia banda nem támadta meg a házat!

Végül viszont megérkeztek a kiscicák is. 5 darab! Az egész ház oda jár fotózni. Ezt azért hamar megunt a macska anyuka, megfogta egyesével a gyerkőcöket, és lecipelte a sötét pincébe.

Ettől még persze a többség ugyan oda tette ki az ennivalót, ahol a macska korábban lakott (kivéve azokat, akik az ajtajuk elé pakolták).

Úgy tűnt, hogy a pincében sikeresen elbújtak a macskák a Facebook és az Instagram elől. Már messziről halhatták, ha jön valaki, így bőven volt idejük elbújni. És bizony a pincében rengeteg minden felhalmozódott amik nagyon jó búvóhelyeket alkottak. Egy alkalommal pl. az 5 kismacska egy teáskannába bújt el. Mind az 5 belefért!

De aztán a kiscicák elkezdtek felnőni, és egyre inkább kimerészkedtek a pincéből. És már elég nagyok lettek ahhoz, hogy a lépcsőház mozgásérzékelős lámpája is figyeljen rájuk. Ez egy érdekes időszak volt. Nemcsak hogy a lámpák össze-vissza fel-le kapcsoltak, ahogy a macskák rohangáltak. De még az ajtó előtt kint felejtett dolgok rendre lekerültek a pincébe. Elég volt pár pillanatra kint hagyni egy papucsot, hogy valamelyik macska máris haza vigye.

Mostanra viszont már egyértelműen elkezdődött a nyár Isztambulban. Így az anyamacska vezetésével az egész család szépen kiköltözött a ház előtti árnyékba..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Macskacsalád[/caption]

2016-05-12

Ahmet Naç különleges módon tanítja a gyerekeket az iskolában: rappelve.

A tanulók pedig nemhogy csak imádják őt, de roppant jól megtanulnak mindent!

"- A Köztársaságot kiáltották ki!, ki!

- Október huszonkilenc, kilenc!

- A parlamentet megnyitották...

- Ezerkilencszázhuszban!

- Yo, yo nagyon yo! Çanakkale csata dátum?

- Március 18.

- Atatürk pedig született...

- Szalonikiben!

Mind együtt: - Atatürk, te vagy a kedvencünk!

- Atatürk apja

- Ali Rıza Bey!

- Anyja

- Zübeyde Hanım

Mind együtt: -1938-ban vesztettük el (Atatürköt).."

Részlet az osztály mindennapos életéből (videó a cikk végén)

Az iskola (Mehmet Akif Ersoy Általános iskola) Isztambulban, Esenler kerületben található.

A tanár pedig Ahmet Naç. Aki úgy kezdte, hogy kifestette a tantermet, hogy valahogy kinézzen. Tudjuk, hogy ezek általában dög unalmasa néznek ki. Ahmet tanár munkája után viszont olyan lett, ahova az ember szívesen jár... Ráadásul ezen fellelkesedve még tovább 8 termet dekorált ki.

Meg az udvart s.

És persze mindenhol egy kisebb könyvtár is született. Több helye pedig láthatjuk a fontos jelmondatot: "olvasni jó!"

Az udvart nemcsak kifestették, hanem valódi étellel töltötték fel. A különféle sportok mellett a sarokban lehet jókat festegetni is (aztán ha arra jár a labda, akkor újra feltalálják az absztraktot...).

Mindez egy sima állami iskolában. Így a dolog igazi különlegessége, hogy az egészet a tanárok saját erőből és pénzből építették fel. Míg ugyan az Árpai (magán) iskolájában alap követelmény.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/QZvmA18TZEU" frameborder="0"

allowfullscreen]

2016-05-13

Van ilyen finomság, hogy ropi.

Alapesetben áll lisztből, vízből, olajból, néha tejből és hasonlókból. Majd tesznek rá egy pici sót.

Elvadult helyeken rengeteg sót. A törökök szeretnek elvadulni. Az édességbe is hordókból öntik a cukrot, és a rágcslivaló magokat is úgy megsózzák, hogy egy fehér kristályfelhő az egész..

De a ropira ők is kevés sót szoktak pakolni. Amúgy is divat egészségesen élni, így kevés sót használunk. Eszünk helyette baklavát. Vagy valami más olyat, ami kiüt. Törökországban nem nehéz olyan nassolni valót találni, amit még a Greenpeace is betiltana, mert már a jelenléte is ártalmas.

És akkor még nem is tettünk bele adalék anyagot... tegyünk bele? Tegyünk! Az adja az aromáját!

Amit viszont nem szokás beletenni az az, amitől különleges, pikáns lesz. Ilyen pl. a köménymag, vagy a szezámmag.

Pontosabban belerakják. Még a zacskóra is ráírják nagy betűkkel, hogy pl. köményes ropi. Tesznek mellé egy rendkívül étvágygerjesztő fényképet is (mint az IKEA bútoroknál, hogy kb. így kellene kinéznie az eredménynek). Csak aztán nem igazán találni meg a ropogtatni való. Köményes ropi, mely köményt csak nyomokban tartalmaz. Vagy még úgy sem..

Szerencsére a törökök nem így vannak ezzel. Ha ők eldöntik, hogy a ropi szezámmagos legyen, akkor az bizony szezámmagos lesz. Ilyenkor pedig nem spórolnak vele.

Tegyük hozzá azt is, hogy Törökország igencsak jól el van látva szezámmaggal! Évente 150 tonnát termesztenek! Amiből év végére 16 tonna marad. Ezt jobb híján Japánnak adják el.

Jó kérdés, hogy miért nekik.. Talán nem egyben küldik el a távoli szigetországba, hanem minden japán turistának eladnak egy 15 kg-s csomagot...

Ha viszont az év folyamán túl sok simit fogyna (ami szintén bővelkedik a szezámmagban), akkor az afrikai ügynök mindjárt küld egy teherhajónyit.

Láthatjuk tehát valóban sok szezámmagot használnak a törökök. És amelyik ropogtatni valóba szezámmag kerül, ott nem spórolnak vele. Ilyen a címben említett ropi is. Itt kerek perec simit rá is írták a zacskóra, hogy 24%-ban szezámmagot tartalmaz!

Ez azt jelenti, hogy a 100 g-os csomagban 24 g szezámmag található.

Összehasonlításképpen megnéztem taláломra egy szezámmagos ropi receptet, ahol a 150 g liszt + egyébek mellett (összesen kb. 300 g) csak egy kiskanálnyi szezámmagot írnak.

Oké, ha otthon kotyvasztunk, miért ne lehetne több szezámmagot is felhasználni? Ki ragaszkodik a kiskanálnyi mennyiséghez? Legyen belőle bőven!

Szép és nemes de leginkább hősies gondolat. A török ropis zacskóban viszont tényleg rengeteg szezámmag volt. Olyannyira, hogy egy akkora kupacot sikerült kiönti, amit csak több evőkannál felhasználásával tudtunk csak megenni.

És milyen finom volt! :)

2016-05-16

Túl vagyunk az első véres jeleneten: berepültünk a drónnal egy raj szúnyog közé...

Eljött az ideje, hogy a drónnal végre éles munkát és végezzünk.

Vége annak az időszaknak, amikor a szabad térben, több száz méterre minden akadálytól, kényelmesen repkedjünk. Ideje bemenni Isztambul sűrűjébe!

Mindjárt 3 épületet is fotózni kellett. Nagyjából hasonló tulajdonságokkal:

Szűk utca

A GPS nem lát be

Közel van a fal

Keresztbe kihúzott szárítókötél, rajta gatyákkal meg lepedőkkel

Villanydrótok

Villanypóznák

Fák

Szél

Érdeklődő emberek

Meredek lejtő

Kutyák és sirályok...

Kezdjük a széllal. Mert róla bár beszéltünk, de nem lehet elégszer...

Amint a drón felszáll a levegőbe, mindjárt súlytalan lesz. A tömege persze megmaradt, aminek azért is lesz fontos szerepe, mert ettől függ, hogy mennyire lesz a szélnek könnyű játéka. Mindenképpen könnyű játék lesz, de nem mindegy, hogy mennyire is! Egy kisebb széllökés 20 cm-t viszi odébb a drónt, vagy 50 cm-t, vagy 80-at.

Érdemes tudni, hogy az utcák csak 3 m szélesek. Már ahol legalább van ekkora hely... Így egyáltalán nem mindegy, hogyha jön egy szélmozgás, és 80-130 cm-el odébb dobja a drónt. Ahol esetleg van egy drót, lámpa, zokni, emeletes busz (csak mert egy hátsó isztambuli kisutcában vagyunk, még nem jelenti azt, hogy nem fog arra járni egy busz).

E mellett a házak komoly turbulenciát is okoznak. És minden ház másmilyent. Minden ház mögött más irányba fúj a szél.

Mindezt persze normál esetben a drón programja azonnal korrigálja. Amennyiben van GPS

jel, amihez tud igazodni. Nos, ilyen nincs ezekben a szűk utcákban.. Úgyhogy ha jön a szél, akkor megy a drón!

Szél pedig van. Egyrészt mert Isztambulban mindig van szél. Másrészt mert az utcákat azért találták ki, hogy azon közlekedjenek. Jó, több ezer éve még nem pont az emeletes buszra gondoltak. De ma már az is bejár a szűk hátsó kisutcába. És az aztán tud légörvényt kavarni!

Meredek lejtő. Miért is nehezítés ez? Mert a drón esetleg felborul leszállás közben. Mert a szenzor nem érzékeli, hogy tényleg földet ért. És GPS hiányában mint a megvadult egér elkezd szaladgálni minden felé.

Az emberek pedig azért jók, mert unatkoznak. És egy darázshangú drón látványa igazán feldobja a mindennapokat.

Az egyszerűbbek simán csak rendőrt hívnak. Ilyen szerencsére még csak egyszer történt. De mivel mondtuk, hogy a saját házunkat fotózzuk, már nem is érdekelte annyira. Nem jutottunk el a papírok elővételéig.

Egyébként ha bárki is akadékoskodik a tuti tipp a következő: A képeket az önkormányzat kérésére készítjük. Fel lehet őket hívni, majd kérni Musztafa Úrat (ilyen van mindenhol). Majd ő elmagyarázza, pontosan minek is kellene a képek. Az az akadékoskodó hölgy/úriember neki magyarázza meg, miért is akar akadékoskodni, illetve miért zavarja meg az önkormányzat munkáját.

Lassan 10 éve fotózzatunk felújításra váró házakat. És bizony évente 6-10 akadékoskodó összejön. De még egyikük se vette a bátorságot, hogy felhívja az önkormányzatot.

A többi ember inkább kíváncsi. Nagyon kíváncsi. Leginkább az árra. Komolyan, legalább 4 drónt el tudtam volna adni a héten! Nem is értem, hogy a hivatalos viszonteladók miért a boltjukban kuksolnak meg a weboldalukat szépítgetik. Mennének csak ki 1 géppel az utcára!

A legjobb egyébként az, amikor az egész csapat (felnőttek esetében 30 fő, gyerekek esetében 150 fő) szeretné látni a kijelzőn, merre is repülünk, mit lát a drón. Ilyenkor azért nehéz a munkára koncentrálni. Meg hát az ember mégse közönség előtt törtje össze a repkedő játékszerét. Az olyan ciki..

No tehát a feladat: Lefotózni az egyik házat Beyoğlu kerületben. Előlről, hátulról, és felülről. Ha már úgylis repülünk...

A drón fotózás nagy előnye, hogy be lehet állni az ablak elé. Így könnyen le lehet fényképezni a felső emeletet, a hozzá tartozó díszítő elemeket, stb.. Mindezt akkor is, ha előtte éppen egy fa áll. Vagy olyan szűk az utca, hogy nem lehet a földön állva rendesen fényképezni (tegyük hozzá, hogy az emeletes busz a földről fotózásnál is komoly akadály,

nemcsak a levegőben).

A legfelső emelet így néz ki, ha az utcáról fotózzuk:

[caption id="attachment_9854" align="aligncenter" width="400"] Beyoğlu kerületben egy régi ház[/caption]

És így a levegőből:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Beyoğlu kerületben egy régi ház[/caption]

Így azért mennyivel jobban látszik minden!

Nem is beszélve arról, amikor pontosan felülről fényképezzük az épületet! Itt azért minden apró részlet jól látszik, ami nagyon megkönnyíti a munkát. És ilyen képünk eddig még nem volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Beyoğlu kerületben egy régi ház felülről[/caption]

Összehasonlításképpen ugyan ez így néz ki a Google műhold felvételén:

[caption id="attachment_9858" align="aligncenter" width="393"] Google műholdfelvétel[/caption]

Elég nagy a különbség.

És ha már ilyen jó képünk van, szeretném felhívni a figyelmet a kép jobb oldalán látható zöld halmazra. Az bizony fa! Nem is egy!

Az eredeti fényképeket, melyet kis csapatunk fotózott még a télen, ezek a fák eléggé zavarták a rálátást a házra. Így a terv az volt, hogy most megkerüljük őket a levegőből, és úgy fotózzunk.

Időközben viszont kizöldült a fa. De olyan mértékben, hogy még a drónnal se tudtuk a házat megközelíteni..

Így egy kb. 2 órás összetett akció következett, hogy valami rálátásunk legyen az épületre. Ebben pedig volt minden!

- Te mit gondoltál az iskolában, milyenek lesznek a mindennapjaid, amikor mérnök leszek?
- Valami olyasmi, hogy egész nap ülünk a gép előtt, és rajzolgatunk.
- E helyett most itt vagy egy ház tetején mérges sirályokkal körülvéve. Már építettünk fűrész ablakkeretből, készítettünk kampót kilincsből. Átrepültük drónnal a házat négyszer

is. De még kötélén is lelógattuk. Törtünk be ajtót lábbal, másztunk fára és állványra is. Falra is akartunk, de az nem ment. Helyette majdnem leszakadt a lépcső alattunk, és próbáltuk a tetőt is egy helyen beomlasztani. Meg másztunk kerítést is, és felébresztettünk vagy három szomszédot. Olyan koszosak vagyunk, hogy anyáink sem ismernének ránk... És még dél sincs!

- És mit csinálunk délután?

- Ha a többiek megszerelték a klímát, bemegyünk a cégbe, leülünk a gép elé, és estig rajzolunk..

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Selfie az égből[/caption]

Persze nem minden munka ilyen izgalmas. Van, amikor csak elővesszük a drónt, kicsit odébb hessegetjük a gép körül összegyűlt gyereksereget, és repülünk kb. 10 percet.

Minden felszállás előtt be kell kalibrálni a drón iránytűjét. Ez úgy működik, hogy kétszer körbe kell fordulni vele. Egyszer simán, egyszer pedig 90 fokban megdöntve. Ez lassan már egy vallási ceremónia, amit a gyerekek imádnak. Gondolkozom, hogy mellé még elmondok két Petőfi verset is (egyik az Anyám tyúkja), hogy még inkább sámános hangulata legyen a dolognak. Csakhogy a varázslat biztosan működjön.

A képek viszont minden esetben nagyon látványosak. És persze számunkra roppant hasznosak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Régi ház, beszakadt tetővel[/caption]

Kis szerencsével pedig a környéken, repülhető közelben találunk valamit, és érdemes a levegőből is megnézni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Panayia Evangelistria görög ortodox templom[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Panayia Evangelistria görög ortodox templom felülről[/caption]

2016-05-17

Már többször írtunk róla, hogy Törökország olyan, mintha a .

Tele van elfelejtett romokkal, múlttal. Bárhol ásunk, találunk egy-egy követ, amely mesélni tudna.

Persze a Gyűrűk Ura és a hasonló kitalált világokban mindig előkerül valami érdekes, izgalmas dolog, amely beindítja a kalandot.

Ezzel szemben a valóság... nos... ööö... a kaland itt is megvan. De fogalmazzunk úgy, hogy a valóság bizony fantáziadúsabb az álmainknál*.

*Ötlet az 1492 filmből.

Mivel építészeti céggként ügködünk, és mivel a fő területünk Isztambul belvárosa, itt tényleg mindig találni valami izgalmasat. Főleg a föld alól kerülnek ki meglepő dolgok!

Ezek pedig az esetek nagy részében teljesen megváltoztatják az épület felújítási tervét. Aminek néha örül a tulajdonos, néha viszont kevésbé örül. Legtöbbször viszont inkább csak elhúzódik az építkezés.

Minden esetben, ha az épület egy bizonyos kornál régebbi, akkor a műemléki hivatalnak komoly beleszólása van a felújításban. Pl bizonyos részeket meg kell tartani, bizonyos részeknek pontosan az eredetiben kell kinézniük, bizonyos részek elég ha csak hasonlítanak, míg mások teljesen eltérőek lehetnek.

A kalandok viszont a felújítással együtt kezdődnek, amikor kiderül, hogy a fal nem az a fal, amit gondoltunk, a tető mégse úgy van, vagy pedig a föld alatt más is található.

Egyik ilyen esetünkben egy komplett az épület alatt! Kiástuk, megnéztük. A tulaj is megnézte. Az önkormányzat is a műemlékisek is megnézték (ők nem ástak). Meg jött két kutya is megszagolni a területet (ők viszont ástak). Kiderült, hogy bár a hamam szép, meg jó, de nincs történelmi jelentősége, így az egészet el lehetett bontani. Viszont máris érvényesült a legkorábbi épület alaprajza szabály.

Ez azt jelenti, hogy az új épületnek minden esetben azon az alapon kell állnia, mint a legkorábbi. Vagyis nem lehet nagyobb az új ház, mint a legrégebbi. És bizony az emberek általában a házakat bővíteni szokták, nem pedig kicsinyíteni, az évtizedek alatt. Sok ház jóval nagyobb, mint az eredeti. A felújításkor viszont vissza kell zsugorítani az eredeti, első ház (legrégebbi fal) méretére. Ennek persze a tulajdonos nem szokott örülni.

A mi hamamos esetünkben viszont éppen a régi török fürdő alapja volt sokkal nagyobb, mint az új épületé. A szabály értelmében pedig a tulaj új háza jóval nagyobb lehetett.

Akkora, mint a régi török fürdő. Vagy ha akarta volna, akkor a fürdőt is felújíthatta volna...

Láthatjuk tehát, a föld alól érdekes dolgok kerülhetnek elő.

Nem olyan régen mi .

Persze mindenki álma az, hogy kincses ládát találjon, vagy valami értékeset, vagy olyasmit, amitől híres lesz. Kivéve a Marmaray építőit, akik olyan szokatlanul mélyre ástak, hogy folyamatosan kerültek elő a páratlan régészeti leletek, és már nagyon elégük lett belőle. Pedig találtak hajót, templomot, meg kőkorszaki kebab árust.

A mostani alkalom viszont egészen egyedi. De mondjuk inkább, hogy különleges, mert úgy jobban hangzik.

Most ugyanis követ találtunk! Bizony követ! Sok követ. Ez bizony nem a gazdagok elásott és elfeledett kincse. Sokkal inkább olyan, mi egyaránt a szegényeknél és a jómódúaknál fellelhető.

Szóval találtunk egy halom követ. Olyan közepes méretűt, amiből az emberek falat szoktak építeni. Jelen esetben is falat építettek. Pardon, nem a jelenben, hanem a múltban... valamikor... régen. Szóval találtunk egy falat.. egy kő falat. Nem is egyet, sokat!

Ki is hívtuk a hozzáértő hivataliakat, hogy nézzék meg közelebbről (most is volt néhány környékbeli kutytus, amelyik szintén érdeklődve megszagolta a köveket). És arra a következtetésre jutottak, hogy ezek egészen jó kövek. Meg van némi történelmi jelentőségük is. Bár nem vettek részt, de ezért kár lenne őket a kukába dobni.

Úgyhogy a feladat: minden kő, amit találtuk, azt fel kell használni. Valahogy... mindegy hogy hogy.

Jó, építsünk belőlük falat a kertbe. Vagy várat, vagy búbos kemencét. Bármit, a kertben elfér, és még jól is nézhet ki.

Igen ám, de nem mindegyik kő a falnak része! Van olyan is, ami padló. És olyan is, ami szintén a földön van, meg rajta egy luk. Amolyan kulcsluk formájú.

Ez utóbbi nem más, mint egy régi toalett. Mégpedig az a guggolós fajta. Egy jó nagy kő, rajta egy nagy luk, meg egy hosszabb elnyújtott rés. Tényleg, mint egy kulcsluk.

Őt viszont nem lehet falnak használni. Mert ez egy különleges kő. Őt meg kell tartani eredeti funkciójában.

Micsoda???? Izéé... ezt a történelmi előtti árnyékszéket (pontosabban árnyékkövet) be kell építeni a házba? Pontosabban a fürdőszobába?? Ez legyen a toalett??? Az angol-wc helyett????

Igen, pontosan! Tessék megváltoztatni a tervrajzot úgy, hogy ez a kő beférjen a mellékhelyiségbe. És mostantól ebbe kell végezni a dolgokat. A kicsit is, meg a nagyot is.

Na, ehhez vajon mit fog szólni a tulaj! Ez azért visszavesz a lakás komfort fokozatából.. Nem lehet bársonnyal bevont ülőkét használni, vagy más extrát...

Bár meg kell hagyni, érdekes lesz a vendégeket fogadni..

- Tessék befáradni!

- Elnézést, merre találok a mellékhelyiséget?

- Ott van a sarokban. De tessék odafigyelni, mert egy igazi történelmi ereklye a klotyó. Több száz éves!

Vajon milyen lehet majd reggel felkelni egy átlagos munkanapon? Tudva azt, hogy az ember első útja a kis szobába vezet? Ahol egy olyan tárgy van, ami ha váza lenne, akkor egy múzeumban lenne kiállítva... két teremőrrel!! Akik mindenkire rákiáltanak, hogy Tilos hozzáérni!!

Ezek után az ember egészen biztosan energikusan fog elmenni dolgozni. Mint akit megérintett a múlt szelleme!

...vagy valami hasonló...

2016-05-18

Itt van Ádám. Az első férfi. Sőt! Az első ember a világon! (most a feministák verzióját tartjuk meg B tervnek inkább).

Sok minden izgalmas dolog fűződik Ádámhoz. De azt már kevesen tudják, hogy a török nyelv egyik alapvető szava is ez az ember.

Adam törökül annyit jelent, hogy férfi.

És mint ilyen, sok minden mást is jelent.

De mielőtt belemélyednénk, és a feministák meghackelnék a blogot, szeretném tisztázni, hogy itt most csak a szó jelentését nézzük, ami az évezredek kultúrához csatlakozik. E miatt pedig nem mindig nőbarát. Sőt! Kifejezetten himnusz a férfiaknak.

Tehát az a török szó, hogy adam, azt jelenti, hogy férfi. És ha már így ezt jelenti, akkor egyben azt is, hogy ember. Sőt! Merüljünk csak el jobban az egóban! Mindjárt azt is jelenti, hogy személy.

És még azt is jelenti, hogy egy. Végül is, ha nincs mellette egy nő, akkor az bizony csak egy darab... Nem több.

De olyan értelme is van az adam szónak, hogy jó ember. Körbenéztem az interneten, hátha van olyan, ahol valóban, a mindennapokban így használják ezt a szót. De nem találtam. Csak olyat, ahol pont az ellenkezőjét írják: rossz ember.

Viszont a férfi sok mindenre használható. Be lehet fogni, hogy dolgozzon. És akkor máris alkalmazott lesz. Az adam szót nyugodtan lehet használni a munkatársakra. Kivéve persze ha szoknyát húztak.

A férfit be lehet fogni a háztartásba. Mégha a legtöbb időt a tv-n keresztüli információszerzéssel tölti is. Ebben az esetben már az adam azt jelenti, hogy férj. Ha mégis jól teljesíti a házi munkákat, akkor ő lesz az adam evladi. Őt úgy lehet fordítani, mint a házasított férfi.

De a férfit el is lehet rabolni. Ekkor mondjuk azt, hogy adam kaldırmak. Ha pedig megtalálják, akkor lesz belőle az adamını bulmak. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy megtalálták a megfelelő alkalmazottat. Vagyis férfiak! Ha már elraboltak titeket, ne hagyjátok, hogy megtaláljanak, mert akkor befognak titeket dolgozni!!!

Egyébként egy férfi nézzen ki férfinak. Ekkor azt mondjuk, hogy adama benzemek (úgy néz

ki, mint egy férfi). Ha mégse, akkor sem kell pánikba esni. Hiszen az adama çevirmek kifejezés pont erre való. Ennek jelentése: férfivá alakítani. Egyúttal azt is jelenti, hogy megszerelni. Pl. Józsit bácsit elromlott, amikor hazafelé tartott a kocsmából. Ha bedobjuk a patakba, akkor máris megszereltük. Férfi lett a csörgőkígyóból.

De lehet valaki olyan is, mint egy férfi. Akkor ő az adam gibi. Ilyenkor azt mondjuk, hogy megfelelő. Ismét csak be lehet fogni munkára. Egyébként ilyenkor azt is mondhatjuk, hogy adam kullanmak. Vagyis a férfi használatba lesz véve.

Kivéve, ha tiltakozik, és azt mondja, adam değilim! Én nem vagyok férfi! Bár az azt is jelenti, hogy az eszem megáll.

Előfordulhat, hogy a férfival nem vagyunk megelégedve. Ilyenkor nincs más lehetőség, le kell cserélni: adam yerine koymamak. A férfi helyére tenni. Vagyis nem ott van, ahol lennie kellene. Mert az hiszi, hogy ő a főnök. Pedig nem.

De van, amikor igazándiból nincs sok probléma vele, csak még kicsit érlelni kell, hogy alakuljon. Ekkor azt mondjuk, hogy adam olmak. Legye férfi. Nőjön fel! A házasságban élő nők nagy többsége szerint erre sokat kell várni...

Tehát láthatjuk, hogy a férfi, azaz adam sok mindenre jó, és sok helyzetben használható.

A nő esetében viszont sajnos nincs ilyen. Nincs olyan török szó, hogy Éva... van helyette olyan, hogy ev. Ez pedig házat jelent.

2016-05-19

Szabad fordításba: Na, pakold csak össze a szádat! Eleget hallottunk!

Ağzını topla kifejezés röviden annyit jelent, hogy csönd legyen! Ha nem akarunk ilyen bonyolult mondatokkal foglalkozni, úgy is mondhatjuk, hogy Sus!. Amihez legjobb magyar hasonlat az, hogy Kuss! Csak éppen sokkal kedvesebb forma...

Ha viszont szeretnénk elérni, hogy a másik tényleg csöndbe maradjon, akkor mondhatjuk helyette, hogy Ağzına topla! Nem a legjobb kifejezés, mert kb. olyan jelentése van, hogy Ennyi hülyeséget még nem hallottam..

A török sorozatokban legtöbbször akkor használják, amikor valakit megünnak. A mondat elhangzása után az illetőt le szokták lőni.

A kifejezés két részből áll: ağız, ami szájat jelent. És toplamak, ami pedig az összepakol, összeszed.

Maga az ağız szó roppant érdekes. Több, mint 100 jelentése van, mivel ő egyúttal nemcsak az ember szája lehet, hanem a pohárnak a nyílása, vagy valaminek a bejárata (pl. egy völgynek).

A szó valószínűleg így alakult ki:

- BéluKám! Nyisd nagyra a szád!

- Áááááááááááááááá

- Hoppá! Berepült egy darázs.....

- zzzzz zzzz zzzz

Mint írtuk, az ağız szónak rengeteg jelentése van. De mégis, mivel a törökök imádnak beszélni, így a legtöbb kifejezés a szájhoz kapcsolódik. Azért is, mert még nem telt el sok idő, hogy az emberek megtanultak olvasni. Alig 100 éve még 98% felett volt az írástudatlanok száma.

Így a hírek leginkább szájról szájra jártak (ağızdan ağıza). Olyannyira, hogy egyedülállóan a török nyelv rendelkezik egy speciális nyelvtani formulával arra az esetre, ha történetet akarunk elmondani. Ez a .

Annak ellenére, hogy a száj az evés mellett leginkább a beszéd megalkotását szolgálja, a legtöbb kifejezés mégiscsak arra utal, hogy az illető maradjon csöndbe inkább. Kezdve a címben szereplő mondattal.

De találunk olyan egyszerűt is, hogy ağzını açmamak. Ez eléggé lényegretörő: ne nyisd ki a szádat! Ha viszont ez nem segítene, akkor megkérhetünk mást is, hogy akadályozza meg az illetőt, mielőtt elkezdene beszélni: ağız açtırmamak. Ez egy másik szerkezet. Mondhatjuk ezt bárkinek, akinél ragasztószalag, kötél, vagy balta van.

Mielőtt elhallgattatjuk az illetőt, érdemes méretet venni a szájáról. Mégiscsak jó tudni, mekkora rést kell betömni. És igen, tényleg van olyan, hogy ağızının ölçüsünü vermek. Vagyis hogy lemérni a száját. Persze a valódi jelentése az, hogy nézd már meg, miket beszélsz!

Kifejezetten ilyen verzió is előfordul, hogy ağızı dili bağlanmak, ami pontosan azt jelenti, hogy csomót kötni a nyelvére. Arra az esetre, ha nem lenne nálunk ragasztószallag.

Utána van egy olyan is, hogy ağızını açaçğına gönzünü aç. Ő egyszerűen azt jelenti, hogy Ne a szádat nyisd ki, hanem a szemedet!. Hmmm... Oké, hogy ilyen mondatot is össze lehet rakni. Na de hogy olyan gyakran előforduljon, hogy még a szótárba is bekerüljön! Érdekes beszélgetések lehettek Anatóliában...

Sőt! Mindjárt egy ilyen jelentést is találunk: ağızı açık. Ő az, akinek mindig nyitva van a szája. Ha pedig nem süteményes dobozról van szó, hanem egy emberről, akkor azt is jelentheti, hogy az illető idióta. Ezt úgy is lehet mondani, hogy ağızı havada. A levegőbe beszél..

Mert ugye azt meg mi, magyarok tudjuk, hogy hallgatni arany. De valahogy ehhez hasonló kifejezést nem sikerül találni.

Viszont valaki lehet csendben bánatában! Ağızını bıçak açmamak. A száját még késsel (bicskával) sem lehet kinyitni.

Vagy pedig mert beteg: Ağızı dili yok. Nincs nyelv a szájában. De igazándiból nem azért nem beszél, mert néma. Hanem mert nagyon maga alatt van.

Arra viszont nincs utalás, hogy az elfogott kémek esetleg nem beszéltek. Nincsen ilyen kifejezés, mint a magyar harapófogóval kell a szavakat kihúzni belőle. Helyette csak ilyen enyhét találunk, mint a ağızı kıraya vermek. Ez azt jelenti, hogy nem akar beszélni. De ha szó szerint fordítunk, akkor kiadó a szája (más használja éppen).

De ne csak a beszélgetésről, és a hallgatásról beszéljünk. Hiszen a száj sok minden másra is jó. Pl. jelzi, ha valaki boldog: Ağuzu kulaklarına varmak pontosan azt jelenti, hogy fülig ér a szája.

Vagy valaki lehet csupa mosoly is: ağızı paca olmak azt jelenti, hogy esztelenül boldog.

Érdekes módon viszont alig találunk romantikus jellegű kifejezést. Sőt! Csak egyetlen egyet: ağızını dağítmak. Ami kb. azt jelenti, hogy megtölteni a szádat. Mármint csókkal (a ragasztószalagos verziókat fent már láttuk). Az angol szótár ennél azért viccesebb változatokat is kihozott, mint pl. felfújni, kibérelni, elrontani, felmondani és kinyomtatni. Pedig higgyétek el, ez tényleg romantikus egy kifejezés!

Szemben mondjuk a másikkal: Ağızını öpüyorum. Hiába jelenti azt, hogy csókolom a szádat, valójában akkor használják, ha valaki nagyon szép dolgok mond. Ezt mondja a királylány is, amikor a hős lovag beszél a nála sokkal nagyobb és erősebb sárkánynak. Utána persze a sárkány kinyitja a száját... majd a lovag utolsó mondata az lesz, hogy ağızı kokuyor, vagyis hogy bűdös a leheleted. Pedig nemcsak illatozik, hanem még tüzet is tud fűjni. Erre egyelőre nem találtunk példamondatot.

Van helyette olyan, hogy ağızı köpürmek. Neki olyankor habzik a szája. És olyan is, hogy ağızı süt kokmak. Azaz tejjilatú a szája. Mert még naiv, amatőr.

A legizgalmasabb kifejezés pedig a következő: ağızının payını almak - nagyon csalódott, amiért megharapta. Már mint az az illető a csalódott, aki harapott. El nem tudom képzelni, milyen szituációban használják. De nem lehet túl ritka, ha még a szótárban is benne van. Jobban bele kell mélyedni Anatólia történelmébe...

2016-05-20

A tuĝa nem mást jelent, mit a szultán saját kezű aláírását.

Elsőnek Orhan, a második oszmán szultán használta. Az ő kézjele még csak egy egyszerű, de szépen kidolgozott aláírás volt. Az utódainak viszont megtetszett az ötlet, és tovább fejlesztették. Egészen addig, míg egy különleges szimbólum jött létre. Szulejmán szultán idejében alakult ki a végleges forma. Pontosabban a kötelező elemek, hiszen a tuĝa formája szultánonként változó.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szulejmán szultán tuĝra-ra. Forrás: tugra.org/[/caption]

Orhan gazi, később szultán, joggal viseli az Oszmán Birodalom alapítója címet. Nemcsak, hogy ő foglalta el Bursa városát, és ezzel megvetette a birodalom magvait. De minden, ami az oszmánokat híressé és nagyvá tette, az ő érdemei közé tartozik. Ő fektette le a birodalom adminisztrációs alapjait, ő nevezte ki az első nagyvezírt, és vezette be a janicsárokat. Akik pedig az állandó hadsereg magját alkották. Akkoriban Európában még nem volt jellemző az állandó hadsereg, így az oszmánok könnyen győztek a csatákban.

Az oszmán írás arab betűkből áll össze. Ő pedig egy lágy kézírás jellegű, karikákkal, és hullámvonalakkal, melyekkel jókat lehet játszani. Egyébként is, az arab írástudók olyan mesteri kezűgyességgel rendelkeztek, amivel könnyedén tudták a betűk formáját a saját kedvükre alakítani. Nagyon sok olyan "képpel" találkozhatunk, amelyek valójában szépen megrajzolt szövegek.

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Gólya kalligrafikus írással - forrás: Sydney Peterson[/caption]

Persze találunk hasonlóakat Európában is. A tipográfia mesterei pedig igazán különlegeseket is alkotnak.

[caption id="" align="aligncenter" width="470"] Karácsonyfa karácsonyi üdvözetekből - Forrás: Silvertiger[/caption]

De valahogy a Iszlám területeken jobban elterjedt. Ez lehetett a vonalasabb betűk miatt, a kulturális különbségek okán.

Tehát az első, aki így módon leírta a nevét, az Orhan volt, Oszmán fia. Pontosán ezt is írta le. Csak hogy tudja mindenki, ki volt az apja.

[caption id="" align="aligncenter" width="357"] Orhan szultán aláírása (tuĝra-ja) - Forrás: Wikipédia[/caption]

Az övé még úgy épült fel, hogy a felső vonal jelenti azt, hogy Oszmán, a középső, hogy fia, az alsó pedig azt, hogy Orhan. Vagyis Oszmán fia Orhan.

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Orhan tuğra-jának a felépítése - Forrás: turga.com[/caption]

A következő lépést I. Murad hozta. Az ő ötlete volt, hogy a hosszú vonalat visszafordítsa hurokba, ami ezentúl azt jelképezte, hogy a birodalom immár 2 földrészre is kiterjedt.

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] I Murad tuğra-ja. Forrás: tugra.org[/caption]

A következő nagy változást II. Mehmed hozta, aki a hódító jelzőt is megkapta. Lévén, hogy hatalmas területeket szerzett a birodalomnak, nem mellékesen pedig Isztambult is elfoglalta. Az ő aláírása már tartalmazta az örökös győztes felíratott. Az összes őt követő szultán is használta ezt a címet, függetlenül attól, hogy valójában hány csatát is nyert meg..

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] II Mehmed tuğra-ja - Forrás: tugra.org[/caption]

Majd pedig I. Szulejmánnál véglegesült az alakzat.

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Szulejmán szultán tuğra-ja - Forrás: tugra.org[/caption]

A tuğra ettől kezdve így épült fel:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Tuğra felépítése - Forrás: tugra.org[/caption]

A bal oldali két hurok (beyze) jelenti a két földrészt, ahol az Oszmán Birodalom fekszik. A középen lévő 3 oszlop (tuğ - innen származik a neve) jelképezi a 3 tengert (Fekete-tenger, Márvány-tenger, Földközi-tenger - no de hol az Égei-tenger??). A szultán neve az alapon van rejtve, amin az egész minta áll.

Ha jobban megnézzük, kiderül, hogy nem történt más, mint a betűk szárait meghosszabbította, hogy izgalmasabban nézzen ki. Olyan, mintha a latin ábécében a k-t, t-t, a-t, stb.. meghosszabbítanánk. Majd pedig ezzel játszanánk. A számítógépes modern tipográfiában akár mi is kipróbálhatjuk. Még ha ennyire díszes nem is lesz elsőre.

[caption id="attachment_9896" align="aligncenter" width="500"] Lehetőségek a k betűvel a

Brioso Pro betűtípussal[/caption]

[caption id="attachment_9895" align="aligncenter" width="500"] CyberMacs Brioso Pro betűtípussal[/caption]

Az oszmán szultánok pedig nem olyanok voltak, mint a franciák a Lajosokkal, vagy a bizánciak az -ekkel és az -okkal, hogy mindegyik uralkodót ugyan úgy hívták. Hanem minden szultánnak más volt a neve. Volt itt Selim, Szlejmán, Murat, stb.. Tehát mindenképpen változott volna a minta a szultánok cserélődésével. Így a név ügyesen el van rejtve. A kötelező elemek pedig (mint a hurok, vagy az oszlop) pedig attól függően alakulnak ki, hogy melyik szó melyik betűjét lehet hosszabbítani. Ha pedig másképpen nem ment, akkor kiegészítő elemként rajzolták hozzá.

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] II. Abdülhamid tuğra-ja - Forrás: tugra.org[/caption]

, miként is épülnek fel a különböző szultánok tuğra-ja. Jól látható, hogy az egyik hurok általában a fia szóhoz tartozik. De amint lehetőség van, mindjárt mással helyettesítik.

Ahogy teltek az évszázadok (a szultánok pedig jöttek és mentek), úgy lettek egyre bonyolultabbak és díszesebbek az aláírások. Már régen nem a szultán foglalkozott vele, hanem erre egy külön írnok szolgált. Ha pedig neki volt ideje, igencsak díszesre készítette őket.

[caption id="" align="aligncenter" width="328"] IV. Mehmet tuğra-ja - Forrás: Wikipédia[/caption]

Maguk az aláírások nagyon nagy segítséget nyújtanak a történészeknek. Ugyanis a szultán legtöbbször csak mint szultán hivatkozott magára. Persze a megfelelő kiegészítőkkal, mint fényességes, igazhitűek uralkodója, gyaur hitetlenek pusztítója, oroszán erősségű, stb... Viszont a tuğra-ban pontosan le van írva a neve. Így pedig egy épületről, levélről vagy bármi másról meg lehet tudni a keletkezés pontos időpontját.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Tuğa (a szultán aláírása) a Topkapı Palotában - III Oszmáné...[/caption]

Ha valaki szeretné elkészíteni a saját tuğra-ját, akkor a oldalon, ami ezt a bejegyzést nagyba segítette, talál erre is lehetőséget. Ide az üres részre kell a saját nevünket beírni. Természetesen arab betűkkel. .

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Készíts saját tuğra-t! - Forrás:

tugra.org[/caption]

Valahogy így (vagy még szebben)

[caption id="attachment_9897" align="aligncenter" width="500"] CyberMacs tuğra (örökké nyertes)[/caption]

Pl taxis

Bazárban: segítség, a földönkívüliek üzenetéik, megeszik a hajamat.

Başka dünyalardan varlıklar

2016-05-23

Egyszer volt, hol nem volt.... volt egyszer egy mese az öreg nénikéről, és az őzikéről.

De hát ez csak mese, meg egyszer volt... nem kétszer... és réges-régen.

A modern mese, melynek neve Hétfő, már másképpen kezdődik:

Egy szürke reggelen ott állt az öreg néni az út szélén. Majd jött a csuklós busz...

És igen, a néni lelépett az útról!! A többi pedig tiszta horror!!

Nem, a busz nem ütötte el a nénit, csak megpróbálta kikerülni.. Két perc múlva egész Isztambulban megállt a forgalom.

40 perc múlva a néni átért az úton, Isztambulban pedig az élet visszazökkent a normális kerékvágásba.

Aztán eszébe jutott, hogy elfelejtett kenyeret venni, és elindult visszafele...

Isztambul közlekedése nem olyan, mint a többi városé. Mégcsak nem is olyan, mint a többi török városé - bár itt már sok hasonlatot fedezhetünk fel: duda, taxisok, buszvezető, aki egyszerre telefonál, dudál és táncol, stb.. - . És nem csak azért, mert itt látszólag mindenki úgy megy, ahogy akar (és gyakorlatilag is. A forgalmat beton tömbökkel próbálják valami normálisnak látszó mederbe terelni). Van még egy különlegesség: a város felépítése.

Általában egy város úthálózata úgy néz ki, mint egy kockás füzet (négyzethálós). Vannak fő utak, melyek a nagyobb távolságok megtételében és a nagyobb forgalom elvezetésében segítenek. Míg ezen utak között találjuk a mellék utcákat. A mellékutcáknak nem feladatuk, hogy a nagyobb távolságra eljutást segítsék. De nem is akadályozzák. Így egy átlagos városban minden gond nélkül el lehet jutni A pontból B pontba csak a mellékutcákat használva.

Ezzel szemben Isztambul útjai inkább hasonlítanak egy élőlény érhálózatához. A mellékutcák zárt blokkok, ahova csak 3-4 bejáraton tudunk bejutni, és 3-4 kijáraton kijutni. A bejárat és a kijárat ráadásul nem is egymás közelében található. Mindehhez jön hozzá, hogy minden kisutcás blokknak saját története, saját kultúrája, saját vallása, saját nyelve és saját étlapja is van. De még saját ülőhelye is az ENSZ székházban. Egyes esetekben pedig saját fizikai szabályokat is kisírtak a Nagyfőnöknél. Így pl. a csuklósbusz abban a kerületben, és csak abban, be tud venni egy 270 fokos kanyart a 130 cm széles utcában.

Akinek tehát nincs konkrét dolga egy kisutcás blokkban, jobban teszi, ha nem is próbál bemenni oda.

Így is bőven sok olyan jármű jár ott, melynek tényleg dolga van. De ezt majd mindjárt látni is fogjuk.

Isztambulban két úttípus van: a főút, amin haladni szoktak. És a mellék utca, ahol pedig

megállni szoktak. Látszólag mindkét tevékenységet teljesen ötletszerűen szokták végezni: a főutakon teljes lendülettel mennek, a kisutcákban pedig teljes lendülettel állnak meg. Bárhol...

Jó, a főutakon is össze-vissza megállnak, de az általában elég széles ahhoz, hogy ez ne okozzon különösebb problémát. A megszokottnál különlegesebbet. Mert azért persze nem mindegy, hogy van egy kamion az út közepén, amiből dinnyéket pakolnak ki...

A hátsó kisutcákon mindez teljesen más. Mivel azok már eleve nem túl szélesek. De ebből a nem túl sok helyből elvesz még a zöldéséges pultja; ami belóg az útra, az éttermek asztalai (napernyővel), melyek félig az út közepén vannak; meg a virágcserepek, stb.. Itt nemcsak akkor csuklik egyet a forgalom, ha egy kamion áll meg. Hanem akkor is, ha csak egy macska kifekszik az út közepére napozni.

Mindezeknek köszönhetően egy hétfői munkanap, amikor megérkeznek az áruk a hátsó kisutcai kis üzletbe, egy szépen kidolgozott rémálom. Olyankor az utcákat találomra zárják le a kamionok, kis teherautók. No meg a napozó macskák.

A két kategória között (főút, és kisutca) találjuk a hátsó főutat. Ez valahol a két kategória kereszteződése. Itt komoly forgalom jár, buszokkal, betonkeverőkkel. Olyanokkal, amelyek csak ritkán mennek be a kisutcákba. De mindeközben az árusok itt is szívesen parkolnak az út szélén, közepén, párhuzamosan, 60 és 75 fokos szögben, illetve 90 fokos szögben. Mindegy, csak útban legyenek.

De közben az isztambuli sofőrök nagyon tudnak parkolni. Nemcsak hogy simán beparkolnak a macska bajsza közé (és még az állatot sem ébresztik fel), de még úgy is le tudnak parkolni, hogy mellettük mégis haladjon a közlekedés. Így pedig az eredeti 2x2 sáv + kebab árusok út reggel 9 felé úgy megtelik, hogy csak egy vékony ösvény marad középen. Ez is úgy kacsázik, mint egy kispatak egy romantikus festményen. Ezen halad gond nélkül a kétirányú forgalom. Mégpedig úgy, hogy valójában csak 1 autó fér el.

Hasonlóan, mint az egynyomtávú vasúti hálózatoknál: megvannak azok az örökös szabad helyek, ahol az autók ki tudják egymást kerülni. Ide pedig szigorúan tilos parkolni, és ezt mindenki tudja is. A hely mérete pedig általában akkora, mint az itt közlekedő busz + 20 cm. Tehát ha érkezik egy csuklós busz, akkor az is simán átverekedi magát az adott szakaszon. Csak kicsit lassabb lesz a forgalom. Így már messziről látszik, hogy busz van a csőben.

Az izgalmak viszont akkor kezdődnek, amikor megérkezik szemből is a menetrendszerinti járat. Ilyenkor van az, hogy mindenki megnézi, hány cm szabad hely van nála, majd bedobja a közösbe. Ha szerencsések vagyunk, akkor ebből összejön egy buszra valónyi..

2016-05-24

A rövid válasz persze az, hogy dehogyisnem tévedünk mi el Isztambulban! Ha becsukom a szememet, akkor 4 perc is elég hozzá. Ha viszont kinyitom, akkor nem kell hozzá több, mint 2 perc. A rekord viszont 0,23 másodperc, amit egy Bangladesi srác állított fel. Ő valójában Stockholmba akart menni...

A mitológia egyrészt igaz, mert ha valahol igazán könnyű eltévedni, akkor az Isztambul. A város azért vicces hangulatban szokott lenni, mert csak akkor lehet rendesen eltévedni, ha az ember nem akar. Hogyha az eltévedésért küzdünk, akkor tuti valami olyan helyre fogunk mindig kilyukadni, ahol még esélyünk sincs az eltévedésre...

Másrészt viszont kevés olyan várost találunk, ami annyira jól ki van táblázva, mint Isztambul. És nemcsak az autósoknak, de még a gyalogosoknak is.

Jó, néha eltűnik 1-2 tábla; néha pedig felborul és rosszul rakják vissza. De összességében nagyon-nagyon jól ki van táblázva a város.

Csak éppen oda kell figyelni!

Isztambul blokkokból épült fel. Ezeket lehetne akár kerületnek is hívni. Vagy városoknak (sokaknak a neve valóban város vagy falva). Ezek a blokkok kisebb egységekből állnak. Azok pedig még kisebbekből. Mígnem eljutunk az utcáig.

Ezeket a blokkokat néhány jól ismert, és eléggé feltűnő főút, autópálya köti össze. A leghíresebb a Çevreyolu. Ő szinte mindenhol ki van írva, így nagyon könnyű megtalálni. Én sokáig azt hittem, hogy a Çevreyolu (Kőrgyűrű) egy városrész. És más nagyon kíváncsi voltam rá, hogy hol lehet, ha egyszer ennyire mindenhol kiírják. Valójában a Çevreyolu több autópályából összerakott úthálózat. Ők az O-1, O-2, O-3 meg a D100. És néhány fő út, amelynek szintén otoyol a neve, de mégsem kaptam meg a nagy O betűs nevet. Ebből az O-1 jelölti az első Boszporusz-hidat, míg az O-2 a második Boszporusz-hidat. Az ő hivatalos neve egyébként E80. De azt hiszem, én vagyok az egyetlen egész Isztambulban, aki ezt a nevet használja. Míg a régi E-80 mai neve a D100, múzeumi nevén E-5. A legtöbben ezt a nevet használják rá. A valódi E-5 .

Tehát láthatjuk, hogy a Çevreyolu nem is csak 1 utat jelent. Ha viszont őt megtaláltuk (márpedig őt nem nehéz), akkor nyert ügyünk van. Innen már bárhova eljuthatunk.

Ezen az úton általában 2 táblát láthatunk: Edirne és Ankara. Ankara jelenti az ázsiai oldalt, míg az Edirne az európaiat.

Így elsőnek mindig azt kell tudnunk, hogy a kérdéses utca, ahova menni szeretnénk, melyik

földrészen van. Azért ilyen sincs sok helyen a világon.

- Csokolom, a Kismókus utcát keresem!

- Európában már nézte?

- Igen, de ott nincs!

- Akkor Ázsiában lesz!

A következő lépés, hogy a keresett utca melyik kerületben található.

Mindkét földrésznek vannak úgynevezett belépő kerületei. És bár Isztambul 39 kerületből áll, valójában ebből csak nagyon kevésben mozog az ember. Ezeket bőven elég ismerni. Bőven elég, ha tudjuk, ők hol helyezkednek el, melyikből melyikbe hogyan lehet átjutni.

Európai oldalon: Fatih, Zeytinburnu, Beyoğlu, Şişli, Beşiktaş, Kâğıthane, és Sarıyer.

Ázsiai oldalon: Üsküdar, Beykoz, Kadıköy, Ümraniye, Atasehir, Maltepe, Kartal és Pendik.

Érdemes még tudni az Adalar nevű kerületet. Ha ott kötünk ki, akkor tényleg eltévedtünk. Ezek ugyanis szigetek. Bent, a Márvány-tengerben.

Ezek azok a városrészek, amelyek már jó előre, messze ki vannak táblázva. Akár 3-4 kerülettel korábban is. Ha átértünk a hídon a másik földrészre, akkor már mindjárt megtaláljuk a kereset kerületünk tábláját. És már csak őt kell célba venni.

Amint viszont a kerület közelébe érünk, megjelennek a kisebb blokkok, a kisebb városrészek kiírásai is. Így most már csak őt kell követni.

Azaz ha valahova el akarunk jutni, akkor szükségünk lesz arra is, hogy melyik kisebb városrészben található. És arra is, hogy melyik kerületben.

Az izgalmas általában itt kezdődik. Persze manapság, amikor digitális térképek és GPS is van, nem olyan nagy kaland. Régebben a tájékozódás viszont nem volt egyszerű. A törökök szeretnek olyan iránypontokat megadni, amit szerintük mindenki könnyedén megtalál: dzsámi, bank, rendőrség, kórház, , stb.. És ezen iránypontok alapján mondják el, hogy találjuk meg az adott utcát, házat.

Régen ezt bizony úgy csináltuk, hogy kidugtuk a fejünket az ablakon, majd elkezdtek kérdezgetni a járókelőket (mert Isztambulban mindig és mindenhol lehet találni vagy 100 embert), hogy akkor most hol is van az a dzsámi, hol is van a virágárus.

Erre azért nagyon oda kellett figyelni. Mert dzsámi, bank, stb.. minden kerületben található. Nem ritkán fordult elő, hogy már eljutottunk (volna) az utcáig, mikor kiderült, hogy rossz városrészben vagyunk!

Maguk a táblák pedig nagyon pontosak. A főbb városrészek már jó messziről ki vannak

táblázva. És nemcsak a főutakon. Hanem a fontosabb közlekedési hátsó kis utcákban is találunk egy-egy táblát. Vagy egy felfestett feliratot: jobbra X, balra Y. Ezekre szükség is van. Mert nem ritka, hogy pont az ilyen kis utcákban dől el, hogy végül Európában vagy Ázsiában kötünk ki.

2016-05-25

Eddig minden repülés alkalmával beszéltünk a szélről. Mert ő az, ami legjobban befolyásolja a drón repülését (persze, ha belescap a villám, az még jobban befolyásolja, de a villámok jóval ritkábbak, mint a szél).

Most viszont a rádió kapcsolat lesz a központban.

Jah, és persze Isztambul, ahonnan sikerült néhány soha nem látott képet készíteni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Galata-torony a levegőből[/caption]

Oké, túl vagyunk néhány nagyon tanulságos repülésen. Most már lassan 20 órát töltött a drón a levegőben!!

Összehasonlításképpen, ha jól emlékszem, akkor az autó jogosítványához 70 órát kell vezetni. És az csak 2 dimenzióban zajlik. Míg a drón 3D-ben. Úgyhogy ez a 20 óra még mindig semmiség.. Ráadásul a tanulás ilyen vicces dolog, hogy leginkább a hibákból lehet okulni.

Vagyis ha a puszta nyílt mező felett repülünk 100 m magasan nyílt egyenesen... hát az nemcsak dög unalmas, de még csak nem is lehet belőle tanulni semmit. Bezzeg ha viharos szélben a kis utcákban próbáljuk az emeletes buszokat kerülgetni!

Aztán ha nekimegyünk valaminek, akkor már tudni fogjuk, hogy legközelebb ne menjünk neki. Csak nem igazán lesz legközelebb.. egy lepottyant drón nem túl kellemes élmény.

Ennek elkerülése véget szerencsére ott a YouTube, ahol mások rendre török a drónjaikat. Ezekből pedig mindig rengeteget lehet tanulni. A legutóbb egy olyat találtam, ahol 1500 m magasra sikerült felküldeni a repülő eszközt. És bár nem ütközött össze egy repülővel (pedig itt már erre is van esély), de az emelkedés túl sok akkumulátort emésztett fel. Utána pedig a süllyedés nem a várt ütemben zajlott, így a drón végül az utolsó néhány száz métert szabadesésben tette meg. De legalább a kamera túlélte, így az egészet végig lehetett nézni.

Nagyon tanulságos azoknak, akik morognak, amiért a drón szoftvere nem enged 500 m fölé. A szabályok pedig 100 m fölé se.

A 100 m viszont bőven elegendő. Itt van pl. a Galata-torony 80 m magasságból fényképezve. Azért elég jól néz ki. És ez a 80 m is elég volt ahhoz, hogy mindenféle érdekes problémák lépjenek fel.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Galata-torony a levegőből[/caption]

Péntek délelőtt. Kellemes napsütés. Megnéztük a széltérképet, ami nagyon biztató volt. Megnéztük a -t, ahol kiderült, hogy a gépek sem ezen az útvonalon repülnek ma. A leszálló gépek a közelben repülnek. Bár még nem elérhető távolságban, mert legalább 700 m választ el minket tőlük. Többszörös védelem is gondoskodik, hogy ne találkozzunk velük. De azért, ha nem muszáj, ne akkor repkedjünk, amikor ők is a fejünk felett balettoznak.

Itt jegyzem meg, hogy egy roppant jó széltérképet sikerült találni. Előjelzésekkel, csapadékkal, telefonra telepíthető verzióval, stb.. Csak ajánlani tudom: . Alább látható belőle egy részlet. E mellett pedig egy másikat is találtunk, amelyik pedig . Már csak azért is érdemes ránézni.

[iframe src="https://embed.windyty.com/?41.013,28.960,6" width="500" height="500" frameborder="0"]

És még a az aktuális légtér beosztást is át kellett böngészni. Hihetetlen, hogy mennyi minden történik a fejünk felett! Hol egy filmforgatás, hol egy térképezés, hol egy ejtőernyős gyakorlás (ez legalább nem Isztambul belvárosában zajlik), hol pedig egy elnöki konferencia miatt köröznak a helikopterek, stb... Kész csoda, hogy még beférünk a levegőben! Most is le van foglalva két darab 80 km széles sáv 300 km hosszan Isztambul felett. Jó 5000 m-es magasságban kezdődik... talán mélyűr-bányászatot folytatnak... ki tudja..

És persze az se árt, ha van benzin a kocsiban, ha nem akarunk gyalog menni...

Ezen a napon minden rendben volt, hogy nyugodtan tudjunk repülni. Irány a Galata-torony!

Itt két helyszín is van, ahonnan érdemes felszállni. Miközben számtalan látnivaló. Itt van mindjárt maga a torony. Rengeteg régi dzsámi, templom, zsinagóga. És még a is végre megnézhetjük felülről!

Jó terv.

Oda is értünk az első helyszínre, a Galata-torony tövébe. Minden nagyon jól néz ki: kevés ember, jó idő, és rengeteg hely a felszálláshoz. Ráadásul a torony egymagában áll, nem érintkezik más épülettel. Így körbe is repülhető.

Természetesen most is, mint minden alkalommal (bár még mindig nem sikerült megszoknom), itt is megjelent néhány érdeklődő. Eddig viszont mindenki pozitívan ált hozzá. Inkább kíváncsiak voltak, mi ez, hogy működik, mit lehet látni vele, stb.. Ráadásul minden alkalommal 1-1 rendőr is előkerül. De ő is, mint ember érdeklődik a technológia iránt, nem pedig mint rendőr.

Nosza, az előkészületek megvoltak. Jöhet a felszállás!

Nagyon szép nyílegyenes felszállás. Igazán látványos, ahogy a Galata-torony kövei elsuhanak a kamera előtt, majd pedig feltárul Isztambul óvárosának látképe. Hát csak..... elfelejtettük a kamerát bekapcsolni. Újra le kellene szállni, és megismételni az egész sorozatot.. Csak hát 20 ember ezt figyeli... közte egy rabokat szállító rendőrbusz teljes személyzete... Na majd inkább máskor...

Hé! De mi ez?? Egy madár jön szembe!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul látkép valóban

madártávból.[/caption]

Ezekkel a madarakkal nem lehet bírni. Mindig rettentő közel jönnek, és féltő, hogy egyszer tényleg összeütköznek a drónnal...

Nos, felértünk a torony tetejére. Kezdődhet a fotózás. Majd pedig körbevideózzunk. Szépen, nyugodtan. Mégiscsak jó az idő, a varjú is elrepült már.

Csakhogy hirtelen, a torony mellett repülve megszakadt a kapcsolat a drónnal!

Ez már lassan rutin lesz. Kb. 3-4 alkalommal elveszítjük a drónt minden repülésnél, mert valami miatt megszakad a kapcsolat közte és a távirányító között. Szerencsére a programozók nagyon okosak voltak, és erre külön biztonsági feladatsort építettek bele. Ha a kapcsolat megszakad, akkor a drón egész egyszerűen hazajön. De nem ám nyíl egyenesen, mert akkor az első falnak vagy fának nekimegy (ilyen videóból nagyon sok van a neten). Hanem előbb függőlegesen felemelkedik az előre beállított magasságra, majd azután repül nyíl egyenesen a felszállási pont fölé, és ott kezdi meg az ereszkedést. Ez a magasság alapesetben 30 m. Ami nagyon kevés Isztambulban, így én átállítottam 80-ra. Ami meg rengeteg energiát fogyaszt feleslegesen. De biztos akartam lenni benne, hogy tényleg mindenféle furcsa akadályt fölött át fog tudni repülni.

Amikor a drón hazaindul, akkor teljesen önállóan, mindent figyelmen kívül hagyva járja a saját útját. Ez nagyon nagy biztonságot nyújt. Mert ha csak tényleg nincs egy fal útközben, a drón biztosan hazaér, és biztosan leszáll. A pilóta (jelen esetben én), meg kalimpálhat kedvére, nem tudja a dolgokat elrontani.

Szerencsés esetben pedig, ha megszakad a kapcsolat a drónnal, és hazaindul, nemsokára újra egymásra talál a távirányítóval, és újra lehet vezetni. Nem kell megvárni, míg a teljes utat megteszi, leszáll, stb..

Isztambul belvárosa, főleg az óvárosi rész vastag kőfalakból és szűk utcákból áll. Itt bizony nagyon hamar megszakad a kapcsolat a drónnal. Egy jó kis félezer éves kőfal csodákra képes. De leginkább kint tart mindenkit: ellenséget, macskát, meg elektromágneses sugárzást... Elég ha csak egy sarokra megy el a drón, egy ház ugorjon elénk, és máris hopp, megszakadt a kapcsolat. A kis repülő szerkezet pedig indul is felfelé, hogy mindent megkerülve hazajöjjön. Mi meg majd valahogy útközben újra elkapjuk.

Isztambul szűk utcáiban nagy kaland drónozni, mert állandóan ott kell lenni mellette, néhány lépésnyire. Olyan, mintha csak lufit röptetnék.

Most viszont a torony tövében egészen furcsa dolog történt. Itt repült a drón a fejünk felett 81 m magasán, amikor egyszer csak teljesen elveszett vele a kapcsolat. De nem úgy, mint eddig, hogy a távirányító kiírta, hogy Megszakadt a kapcsolat. Hanem nincs is drón, és soha

nem is volt! Pedig itt van előttünk! Azaz felettünk! A toronyból egy hosszú partvissal talán el is lehetne érni...

Oké, távirányító kikapcsolása, újraindítása. Minden program újraindítása. Ilyenkor azért jó, hogy a drón tudja a dolgát, és nem pottyán le csak azért, mert a távirányító éppen újraindul. Sőt! Akár beülhetnék egyet teázni is, a drón addig megvár a levegőben.

Az égvilágon semmi sem történik. Semmi kapcsolat a drónnal. Szerencsére őt egyáltalán nem zavarja mi folyik alatta. Automatikusan elindul a hazatérő program, és gyönyörűen leszáll a lábam elé. A közönségnek tetszik a mutatvány.

Oké, csináljunk úgy, mint akinek mindig is ez volt a terve... És most szépen összepakolunk, mindenkinek jónapot, és átmegyünk a kettes helyszínre.

Ő egy parkolóház a közelben. Nincs 200 m sem. Nyitott a teteje, így hely van bőven. És minden irányba remek a kilátás. Vagyis elvileg messzire el lehet repülni, hiszen semmi sem akadályozza a szabad rádiókapcsolatot. De azért az nem hagyott nyugodni, hogy ennyire a torony közelében így elveszzen a kapcsolat...

Felérünk a parkolóház tetejére (még lift is van!). Sehol senki. Teljesen üres. Csak néhány sirály repked a közelben. Mindenképpen felírom, hogy partvis is szükséges a repüléshez. Valamivel el kell ijeszteni innen ezeket a cuki dögöket. Legközelebb talán hozok egy macskát... Vagy talán mindegy 10-et.

Oké, sirályok elhajtása, drón elkészítése, és már repülhetünk is. Ismét irány a torony! Hiszen csak itt van az utca végén. Megyünk is szépen felé. Nagyon jó! És már mindjárt ott is vagyunk a torony előtt! És akkor még 2 méter, és lehet fotózni. Még 1. És most!

És most megint megszakadt a kapcsolat. Pont, mint az előbb: nincs drón, és soha nem is volt. Kicsit hasonlít arra a beszélgetésre, amit a gázszolgáltatónál szoktunk csinálni: Nem kérem, nincs személyim, nem is volt, és nem is lesz.

A drón persze nagyon lelkesen hazajött, majdnem rászállt egy sirályra, és tökéletesen landolt. Majd csipogott, várva a következő repülést...

Hát jó, valami térerő gubanc van a torony közelében. Erre nem repülhetünk. Nagy kár... valamit majd ki kell rá találni.

Addig is repkedünk más irányba. Hiszen annyi minden más érdekesség van még itt!

Csakhogy bármerre is megyünk, kb. 200 m után megszakad a kapcsolat a drónnal. Szerencsére a kis eszköz minden esetben gond nélkül visszatért. Néhány szúnyogot ütött csak el (jut eszembe, ideje lenne már lemosni a propellereket). Viszont semmi érdemleges

épületet nem sikerült elérni.

A Galata-toronyról, és a környékéről csak néhány képet sikerült készíteni. Mára kénytelenek vagyunk meghátrálni...

De még visszajövünk! :)

2016-05-26

Oké. Újra itt vagyunk!

Na jó, nem pont ugyan ott. Most nem a Galata-torony mellett próbálgatjuk a szárnyainkat. Ezúttal a kilövőállomás Ortaköy. Egy különleges képet szeretnénk készíteni, amire valószínűleg ez az egyetlen napunk van.

Rendkívül szerencsés időben vagyunk. Szinte teljes a szélcsend, ami nagyon ritka a Boszporusznál. Mi pedig igencsak be akarunk menni a közepébe, egy nagyon speciális helyre: a híd mellé akarunk beparkolni.

A Boszporusz-híd környékén pedig gyakran forgatnak filmet, ezért szinte állandó légtér zár van. Most viszont szerencsére lukas nap van, így most rajtunk a sor, hogy repüljünk!

E mellett pedig néhány technikai kísérletet is végrehajtottunk. A Boszporusz elég nagy ehhez. Reméljük, azért úszni nem kell majd!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ortaköy dzsámi a levegőből.[/caption]

Oh, kellemes hétfő reggel! Az ember nem is akar mást, minthogy kifeküdjön a tengerpartra ebben a szép tavaszi napsütésben! De a legtöbbször e helyett inkább az irodában vagy még kevésbé kellemes helyen dolgozik ilyenkor. Ennek köszönhetően pedig Ortaköy majdnem teljesen kihalt. Az éttermek még csak most kezdenek nyitni, vendég pedig egy szál sem. Csak néhány rendőr és 1-2 ember, aki kiült a partra.

Ortaköy nekem szerencsére közel van, és repülés szempontjából is jó hely: van egy kisebb park, néhány fával (valami akadály azért legyen már. De viszont jó árnyéket adnak, hogy a távirányító képernyőjét is lehessen látni). Majd pedig mindjárt ott a nyílt vízfelület. 1-2 tanker hajó is úszik. Talán megnézzük egyet közelebbről is.

Érdekes tudni, hogy a hajók magánterületnek számítanak. Ráadásul valamilyen szinten a saját országuk felségterületének is. Így azért csak óvatosan a hajók fényképezésével! Oké, felszerelést összehajtogattuk. Mindent bekapcsoltunk, új technológia is rákötve a gépre. Elvégezzük a szokásos indiántáncot, más néven az iránytű kalibrálást: kettő fordulás balra, majd még kettő, majd megpróbálunk nem elesni. Szédületes dolog ez a kalibrálás...

Motorokat felkapcsoljuk, még egy utolsó ellenőrzés, éééééééééé..... az új technológia egy teljesen sötét képernyőt mutat...

Na jó, vissza a hagyományozhoz. Először fessük le a kötelezőket, utána már belökhetjük a drónt a tengerbe...

Hála a nagy vízfelületnek, és a majdnem szélcsendes időnek, teljesen simára sikerült a felszállás. Már lehet repülni!

Itt két látnivaló van: Az Ortaköy dzsámi, és a Boszporusz-híd.

A dzsámi barokk stílusú. Ez azt jelenti, hogy fent a tetején is, ahol senki se látja, ott is különféle díszítésekkel lehet találkozni. Nos... ez a senki se látja dolog most meg fog változni!

A Boszporusz-hídnak pedig van egy különlegessége csak ezekben a napokban. Őt szeretnénk közelebbről is megnézni.

Elsőnek irány a dzsámi, ha már úgyis itt van előttünk. Sőt! Olyannyira az orrunk előtt van, hogy nemsokára már a repülést is akadályozni fogja.

A tenger felől közelítjük meg, mert elvileg az az eleje. Bár a bejárat nem ott van, hiszen a nép nem úszva akar bejutni az épületbe. Minden esetre innen készítünk egy fényképet. Mond kedves dzsámi, hogy Saaaaaaajt! Azaz törökül: peyniiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiir!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ortaköy Camii a levegőből[/caption]

Oké, ez megvolt. Nem rossz. Egészen jó! De az izgalmas csak most jön! Ez a dzsámi ugyanis egy nagyon jó példa arra, miért is kell nekünk a drón a munkánkhoz!

Az előző képen nézzük csak meg az egyik kis tornyot közelebbről! Sokat nem látni belőle. Pedig ezt már a levegőből fényképeztük, nem a földről. Most viszont szerencsére a szélcsend, és a nyílt terep miatt (bőven van GPS jel) nagyon stabilan áll a drón a levegőben. Akár millimétereket is lehet vele lépkedni.

Nézzük is meg akkor azt a kis tornyot közelebbről!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ortaköy Camii közelebbről[/caption]

Nos, ez azért már egészen jó! Minden tisztán látszik. No de, menjünk csak még közelebb!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ortaköy Camii még közelebbről[/caption]

Itt most már minden apró részlet pontosan kivehető!

És akkor még ott vannak azok a részek, amelyek a földről semmilyen módszerrel nem láthatóak. Ilyen, mint a kupola és rajta a félhold.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ortaköy Camii kupolája[/caption]

Vagy a minaretek aprólékosan kidolgozott részletei.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ortaköy Camii minaretje[/caption]

Mehetnénk még közelebb is. De mivel kisebb-nagyobb szélökösekre mindig lehet számítani (főleg Isztambulban, főleg a Boszporusz mentén), így érdemes némi távolságot azért tartani. Ráadásul ahogy közeledünk egy falhoz, vagy más kiálló objektumhoz, úgy nő a turbulencia veszélye is.

Ha mindenképpen szükség van arra, hogy közelről nézzünk farkasszemet valamelyik motívummal, akkor még mindig lehetőségünk van a propellervédő sapkákat felrakni. Ha őket használjuk, akkor már nyugodtan lefejelhetjük a falat. Bár ennek a műemlékisek nem fognak örülni.

Eközben már többen is összegyűltek, hogy megnézzék, mégis mi repked a levegőben. Köztük néhány rendőr, meg a közeli éttermekből. Mindenki kíváncsi volt, mire is jó ez a szerkezet. Utána csodálkoztak, milyen részletesen is láthatóak a dzsámi elemei, melyek fent vannak a magasban. Nagyon kedves emberek voltak. Még egy teára is meghívtak a közeli étterembe.

Nos, megvoltak a kötelezők, jöhet a szórakozás!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A tipikus látkép egy kicsit másképpen: Ortaköy Camii (Iszlám), Boszporusz-híd (a két kontinens összekötve), no meg egy hajó (ez sok mindent jelképezhet).[/caption]

A jó kis élményrepülést összekötöttük egy különleges fényképpel. A Beşiktaş focicsapat lett a bajnok az idén. Ennek öröme pedig a fél várost telepakolták a csapat zászlójával. Egy hatalmas lobogót pedig a Beşiktaş híd közepére függesztettek ki. Őt is megnéztük közelről, és lefényképeztük. Úgy, ahogy Beşiktaş zászlót még nem fényképezett le senki: a levegőből. A Boszporusz-híd közepén! Mindezt kifejezetten Feyyaz részére, aki a magyarországi legnagyobb török (és Beşiktaş) foci rajongó.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Beşiktaş zászló a Boszporusz-hídon[/caption]

A kép készítését nehezítette, hogy az a minimális szél, ami volt, az pont a híd alá fújta a zászlót (pedig az előjelzés pont fordítva jósolta, akkor pedig kicsit felülről jól lehetett volna fényképezni). Miközben pedig az Ortaköy Camii kitartóan árnyékolta a rádió kapcsolatot. Így nem tudunk eléggé közel repülni, hogy tényleg profi módjára fényképeztünk.

Mindeközben elkezdtünk egy olyan programmal kísérletezni, amelyiknél a drón útvonalát előre be lehet programozni. Akkor pedig nem lesz gond, ha néha-néha megszakad a

kapcsolat, mert úgyis elvégzi a feladatát. Ez jó móka lesz!

Jah, és a videók. Ezen kell még dolgozni. Reményeim szerint az előre programozott drón sokkal jobb filmet fog készíteni, mint én. Utána már csak rengeteg időt kell áldozni a vágásra, összerakásra, zenésítésre, stb... Még jó, hogy egyébként is 4 órát alszom! :D

Addig is egy Ortaköy Camii

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/BtpFtIPPrNA" frameborder="0" allowfullscreen]

Itt pedig a leszállás látható.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/Uj0Q3lk4j4E" frameborder="0" allowfullscreen]

2016-05-27

Mára nincs bejegyzés. A gyerkőcök betegek, meg én is pihenek egyet.

Folytatás hétfőn! :)

2016-05-30

Ez is egy sima péntek reggelnek indult.

Ültünk a dolmuş-ban, és száguldottunk a tengerparti úton.

Mígnem a sofőr hirtelen befékezett.

- Fenébe! Dugó van!

Mondta, aztán befordult balra, a kis utcába. És eltűntünk, mint egy fekete lukban...

Ehhez persze át kellett mennie a járdaszegélyen, meg egy kisebb parkon. De legalább nem lépcsőztünk!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Hangulatkép a dolmuş-ban[/caption]

Isztambul főútjain elég könnyű eligazodni. A hátsó kisutcákban viszont... háááát... Minden esetre könnyen találhatunk egy-egy mecsetet, ahova bemehet az eltévedt autós imádkozni, hogy kijusson végre a labirintusból.

Mi normál esetben a part menti úton szoktunk száguldozni. De itt most épül a Eurázsia Alagút, amit nemsokára, 2015. tavaszán fognak átadni. Igaz, 2015. kicsit elmúlt, de bármelyik munkást megkérdezhetjük a befejezés pontos időpontjáról, megmondja mikor lesz kész:

- Holnap!

Nincs miért izgulnunk..

Vagyis van, mert e miatt bementünk a betondzsungelbe. Isztambul történelmi városnegyedébe. Ott is azon hátsó kis utcákba, amelyek a nem annyira hátsó utcák mögött vannak. Ezek a nem annyira hátsó utcák a kevésbé hátsó utcák mögött találhatóak. Közvetlenül a világ vége után 4 km-el.

Egyébként itt található a Héttorony is. Úgy hírlik, hogy mostanában zárva van. Talán mert nem találnak ide a turisták..

Mindez azt is jelenti, hogy valaha itt volt a bejárat a Bizánci Birodalomba. Itt áll a híres kapu, amit végül egyetlen ellenséges had se akart megtámadni. Talán mert tudták, hogy hiába jutnak át a falon, ha utána menthetetlenül eltévednek a város labirintusában...

Nálunk viszont volt egy dolmuş sofőr. Úgyhogy nincs miért aggódnunk. Ő biztosan kijuttat innen minket! Ha másért nem, azért mindenképpen, mert a főnöke elvárja, hogy időben visszaérjen a Taksim térre. Neki pedig különleges motivációs technikája legyen, mert a dolmuş sofőrök még akár a vízen is járnak, csakhogy el ne késsenek.

Áh, de nem kell, hiszen már mindjárt kint is vagyunk! Már látni a főutat, ahol az autók az úton, a gyalogosok pedig a járdán vannak. Nem fordítva. Az árusok pedig a boltjukban, nem a kocsik előtt.

De akkor hirtelen befordulunk jobbra, egy az eddigieknél sokkal szűkebb utcába... ajajaj.. A sofőr szerint erre gyorsabb, mert odakint dugó van!

Ránézek a mellettem levőre. Ő még mindig alszik... Hát jó! Én is a fejemre húzom a kabátomat. Majd csak kijutunk innen valahogy...

2016-05-31

Érik a cseresznye, meg két szegény legény szántani menne, de inkább Rodostóba indulnak.

Idén is, ezúttal 52. alkalommal kerül megrendezésre a nagy Rodostói Cseresznye Fesztivál. Török nevén Tekirdağ városában.

A buli 2016. június 1-én, azaz holnap kezdődik. Pénteken pedig szokás szerint magyar nap lesz. Így ha valaki hoz magyar pálinkát, lesz elég idő hétfőig visszatalálni Isztambulba...

És akkor a programok (és a)!

Süleymanpaşa helyszín

1. nap (szerda)

10:00 - Kaymakamlık bejelentkezik. Ő a kormányzati ember, aki köszönt mindenkit, aki felkelt ebben a szép kora reggeli órában és megérkezett időre, hogy őt meghallgassa.

10:30 - Valilik is bejelentkezik. Ő is kormányzati ember, de másképpen hívják, hogy ezzel összezavarjanak mindenkit. Ő köszönti azokat, aki 10:00-ra nem értek ide. Mindeközben további jellegével rendelkező kormányzati emberek köszönti azokat, akik nem a főbejáraton érkeznek, illetve már az elején szeretnének megszökni valami hátsó ablakon.

11:00 - A buli kezdődik a Naip Mahallesi-ben, mégpedig İpek TANRIYAR vezetésével. Benne pedig Várna városából táncosok, bolgár néptáncosok, és helyi táncosok.

Végén ismét kormányzati emberek köszönti azokat, akiknek csak mostanra sikerült felkelniük (hála a bolgár kiáltásoknak és lábdobolásoknak - hiába, az meghozza az adrenalint az emberekbe.) és végre megérkeztek.

15:00 - Trák festészeti kiállítás. Itt festmények fognak látszódni. Mégpedig trák festmények. Semmi made in china!

17:00 - Koktél is kezdődik az esti buli. Ha valakit mégse ébresztettek volna fel a bolgárok, mostanra már csak ideér. De a biztonság kedvéért a bolgárok ismét népi táncolnak egyet (arról nincs hír, hogy lovas felvonulás és tüzes nyilak is lesznek-e). Mellettük lesznek afrikai és kolumbiai meg brazil táncosok is.

Közben fellépnek, művészkednek (és a Google szerint gépkocsit is kísérnek!): Asuman KRAUSE, Ayşe ARMAN, Deniz AKKAYA, Faik ÖZTÜRK, Gürkan UYGUN, İpek TANRIYAR, Kadir ÇÖPDEMİR, Mesut YAR, Pascal NOUMA, Saba TÜMER, Safiye SOYMAN, Sefa DOĞANAY, Yeşim SALKIM

20:00 - 25 különböző hagyományőrző kézművesség: kalligráfia, bőrfeldolgozás, miniatúr hangszer készítése, üvegfüvők, selyemkészítők, gyöngyházkészítők, stb...

21:30 - Az Amfiteátrumban szabadtéri program.

2. nap (nem szerda)

11:00 - Tavla bajnokság a Namik Kemal Evi-ben.

13:00 - Utcai felvonulás. Helyszínek: Rodostó bejárata, Tuğlali Park, tengerpart.
Különprogram az eltévedőknek: Shell benzinkút a közeli autópályán. A nagyon eltévedők pedig Moszkvában, a Vörös téren gyülekezzenek egy Krem látogatásra.
13:00 - 20:00 - Amelyik szülő meg akar szökni, a gyereket leteheti a tengerparton található gyerek foglalkoztatóban. Itt -vel találkozhatnak. Már mint a gyereket. A szökött szülők keressék a koktélos pultokat!
14:00 - 16:30 - Könyvaláírás-nap a tengerparti kultúr-sátorban.
17:00 - 20:00 - Írói vita és autogram osztogatások: Buket UZUNER, Cezmi ERSÖZ, Haydar ERGÜLEN között. Moderátor: Gülşah ELİKBANK - helyszín: kultúra sátor
19:00 - Bridge verseny a Tanárok Házában.
19:00 - TRT Isztambuli Rádió művészi versenyének Arany Cseresznye díjátadása. Díjat adja: Nilay AKSOY. Díjat kapja: Meglepetés Úraság. Helyszín: Yılmaz İÇÖZ
22:00 - Asuman KRAUSE- Sefa DOĞANAY szabadtéri előadás a szabadtéri amfiteátrumban.

3. nap (péntek) - Magyar nap

11:00 és 11:30 - Változatos nevekkkel különféle kormányzati emberek különféle módon köszöntik a különféle helyről ébredező különféle embereket.
13:00 - 20:00 - A gyerekbuli folytatódik Pepee-vel (ha még a gyerekeket nem unták és ették meg eddigre). A szülők közben menjenek le strandra napozni, vagy ússzanak át Isztambulba.
14.00 - Koszorúzás és a „Budapest” fotókiállítás megnyitása a Szabadság és Béke Parkban. Magyar és a török himnusz a Band of Streets előadásában.
Budapest Főváros és a törökországi magyar külképviseletek koszorúinak elhelyezése II. Rákóczi Ferenc szobránál Kaiser Ottó fotóművész „Budapest” című szabadtéri fényképkiállításának megnyitása.
Megnyitó beszédet mond: Szeneczey Balázs főpolgármester-helyettes
Band of Streets komolyzenei kiskoncertje
15.00 - A Magyar Nap megnyitója a Rákóczi Múzeumban
A magyar és a török himnusz. Koszorúzás (Budapest Főváros és a törökországi magyar külképviseletek koszorúinak elhelyezése).
Megnyitó beszédek (tolmácsolással 40')
Dr. Adem Dalgic, a Tekirdagi Török-Magyar Baráti Társaság tagja, Tekirdag korábbi polgármestere
Ekrem Eskinat, Süleymanpasa polgármestere
Kadir Albayrak, Tekirdag polgármestere
Enver Salihoglu, Tekirdag kormányzója (egyeztetés alatt)
Hendrich Balázs, Magyarország isztambuli főkonzulja
Kiss Gábor, Magyarország ankarai nagykövete
Tarlós István, Budapest főpolgármestere
A Band of Streets zenekar komolyzenei kiskoncertje (10')
Koktél-fogadást ad Tekirdag nagyvárosa
16.00 - Kerekasztal-beszélgetés Mikes Kelemen: Törökországi levelek újabb kiadásáról.

A posta különleges kiadású bélyegének bemutatója -Fodor Gábor, az Isztambuli Kulturális Intézet igazgatójának előadása

16.10 - Koszorúzás az Ibrahim Müteferrika Parkban

16.30 - Koszorúzás a Mikes Kelemen Parkban

19.00 - Magyar Est - Bográcsos vacsora magyaros ízekkel és magyar zenével

Köszöntő beszédet mond: Kiss Gábor nagykövet

Hendrich Balázs főkonzul

Fellép: Band of Streets

Helyszín: Yelkin Vitorlás Klub

Mindeközben a török oldalon:

14:00-16:30 - Folytatódik az aláírás a kultúr-sátorban.

17:00-20:00 - Írói vita és autogram osztogatások Barış İNCE, Barış TERKOĞLU, Tuna KİREMİTÇİ, İnci ARAL között. Moderátor: Gülşah ELİKBANK

21:30 - Szabadtéri előadás az Amfiteátrumban: Deniz AKKAYA, Kadir ÇÖPDEMİR, Pascal NOUMA

4. nap (szombat)

10:00 - Hagyományos, szombat reggeli olajbirkózás az Amfiteátrumban (a nem hagyományos majd hétfőn lesz a cég előtt, a parkoló helyért..). Főbekiáltó és birkózó idomár: Hüseyin PEHLİVAN

13:00 - 20:00 - A gyerekeket továbbra is Pepee várja a tengerparton. A belépésnél átmotoznak mindenkit. Paradicsom és tojás bevitele tilos! Ajánlott program szülőknek: otthoni birkózás olajjal, vagy anélkül.

14:00-16:30 - Folytatódik az aláírás a kultúr-sátorban.

17:00-20:00 - Írói vita és autogram osztogatások Necati DOĞRU, Özlem GÜRSES között. Moderátor: Gülşah ELİKBANK

21:00 - Szabadtéri előadás: Gürkan UYGUN, Mesut YAR, Yeşim SALKIM

5. nap (majdnem hétfő, így tomboljuk ki magunkat!)

09:00-18:00 - Agyaggalamb lövészet (erre semmi vicceset nem írt a Google, így én se fogok. Ez komoly dolog. Ezért is van az egyik képen egy traktor, ami mögé a vadászok elbújhatnak, ha esetleg a galambok visszatámadnának). Helyszín: Karadeniz Mahallesi Trap Atış Alanı

Şarköy helyszín

1. nap (szerda)

21:00 - Marko Paşa Zenekar előadása. Helyszín: Cumhuriyet Meydanı

2. nap (csütörtök)

10:00 - Kormányzati emberek beszédei. Mert hogy a Şarköy bátor népe se maradjon ki a jóból. Megj: a török Ş -t betűt S-nek kell ejteni. S, mint sajtospogácsa. Tehát Sárköj
11:00 - Szövési kiállítás a városi múzeumban Ayfer Aras Göğüş - Cicim Dokuma néven
11:30 - A Városi Tanács Női Kara koncert a kikötői parkban.
14:00 - Séta a cseresznyeparkban. Helyszín: Cseresznyepark.
15:00 - Arany Cseresznye díjátadó. Helyszín: Cseresznye Kerület.
17:00 - Az önkormányzat elé megérkezett a válogatott bolgár-afrikai-brazil-kolumbiai táncsapat. Ezt koktéllal és hatalmas csatakiáltással ünnepeljük.
17:45 - Most, hogy így mindenki összegyűlt és a bolgárok itt is felébresztettek mindenkit, a Cumhuriyet Meydan-on végre meg lehet nyitni az ünnepséget.
21:00 - Ayşe ARMAN - Saba TÜMER programjai a Cumhuriyet Meydanı-on.

3. nap (péntek)

11:00 - Utcai bál és animáció. Helyszín: Cumhuriyet Meydanı
12:00 - A bolgár néptánc csapat ismét felébreszti azokat, akik megint csak az alvásra tudnak gondolni. Helyszín kitarthatóan a Cumhuriyet Meydanı
13:00 - 20:00 - Gyerekmegőrző a Sarıcapaşa Cad. Sedef Motelben. Pepee-ről nincs hír.
13:30 - Tavla bajnokság a Beş Kardeşler Cafe-ben.
17:30 - 20:00 Könyvbemutató és aláírások. Küçük İSKENDER, Moderátor : Onur CAYMAZ
21:00 - Előadás: Uğur DÜNDAR, Müjdat GEZEN, Bedri BAYKAM, Soner YALÇIN. Helyszín: Önkormányzat Házasságkötő terme. Akinek megtetszik a másik, mindjárt össze is házasodhat. De aztán miután felkelt a nap, ne reklamáljon! Itt nincs 3 napi visszaváltási lehetőség...!!...!!...!!

4. nap (szombat)

11:00 - Siklóernyős bemutató. Helyszín: Ayvasıl Mevkii (ezt a Google úgy fordította, hogy Mindenki vigyen egy másik lázadót. - Nem volt jó az első? Vagy nem volt elég?).
11:00 - 17:00 Szörf bajnokság. Helyszín: tengerpart (homokmentes)
11:30 - Strandröplabda bajnokság. Helyszín: tengerpart (homokos)
14:00 - A Mürefte Dirik Çay Bahçesi-ben sütős-főzős verseny. Így azon szörfösök, akik ebben az időszakban a tengeren lesznek, azok... nos... így jártak..
17:30 - 20:00 Ismét írói gyűlés, vitanap, aláírás: Turfan FEYİZOĞLU, Musa KAPLAN, Göksel Bekmezci, Orhan Bahtiyar Moderátor : Elif HOPYAR
21:00 - Előadás a Cumhuriyet Meydanı-n (ezúttal nem lehet házasodni). Faik ÖZTÜRK, Safiye SOYMAN, İpek TANRIYAR

5. nap (vasárnap)

12:00 és 14:00 a Kulturális Központban La Fonten fog tanulságos mesét mondani Pepee-ről, akit 3 napig táncolt a gyerekeknek, mígnem.... no de aki tudni szeretné, mi történt, menjen Şarköy-be!

Muratlı programok

1. nap (csütörtök - itt június 2-án kezdődnek a programok)

21:00 - Marko Paşa Zenekar előadása. Helyszín: Önkormányzat házasságkötő terme. A muratlı-aknak is megadatott a lehetőség, hogy itt és most gyorsan párt válasszanak.

2. nap (péntek)

11:00 - Kormányzati emberek itt is köszöntenek mindenkit. Sőt! Itt még jobban köszöntenek mindenkit.

12:00 - Utcabál és felvonulás. Indulópont a adóhivatal épülete előtt. Mindenki hozza magával az adókártyáját is. Lesznek olyanok, akiket a köz emberekei innen kocsival szállítanak tovább. Mégpedig rácsossal. Kedves muratlı-ak! Még nem késő azt a nyomorult adóbevallást beküldeni! Mert nem igaz, hogy csak 3 ember él a városban!!

13:00 - 20:00 - Gyerekmegőrző. Helyszín: Bülent Ecevit Parkı.

17:00 - És végre Muratlı-ba is megérkeznek a bolgárok, afrikaiak, brazilok és kolumbiaiak, hogy addig táncoljanak, míg az összes cseresznye le nem esik a fáról! Helyszín: Önkormányzat előtt.

21:00 - Asuman KRAUSE - Sefa DOĞANAY titkos programja az önkormányzat mögött.

3. nap (szombat)

11:00 - Tavla bajnokság a Muratlı Parkban.

12:00 és 14:00 - A muratlı-i gyerekek is okulhatnak Pepee nem mindennapi esetéről La Fonten meséje alapján. Helyszín: Önkormányzati házasságkötő terem. Ami sejteti, hogy bizony Pepee komoly bajban van...

13:00 - Utcai bál és animáció a Muratlı Parkban.

13:00 - 20:00 - Gyerekmegőrző. Helyszín: Bülent Ecevit Parkı.

14:00 - Főzőverseny a Muratlı Parkban. 17:30 - 20:00 Ismét írói gyűlés, vitanap, aláírás: Ayhan BOZKURT, Orhan ALKAYA, Moderátor: Onur CAYMAZ. Helyszín: Muratlı Park

21:00 - Ayşe ARMAN - Saba TÜMER csalogat az önkormányzat épülete mögé, hogy mutasson valami izgalmasat... ! Gyerekek, ugye már az ágyban vagytok!

Ő lenne tehát az 52. Rodostói Cseresznye Fesztivál programja. Találkozunk jövőre is, ahol Pepee és a négy apokalipszis 4 lovasa fog megküzdeni a Pepeené-vel és a bírósággal.

Meglátjuk, hogy Pepee megőrizheti-e a csíkos sapkáját, vagy azt is elveszíti a válópernél a kertés házzal együtt...

Szóval gyertek Rodostóba!

Frissítés:

A Magyar követség korlátozott számban autóbuszos transzfert tud biztosítani Isztambul-

Rodostó között.

Június 3-án, pénteken 09.00 h-kor Beyogluból, a Devman Hotel elől (), illetve 12.00 h-kor Kagithanéból, az Isztambuli Főkonzulátus új épülete elől indulnak a buszok, mindkét busz kb. 22.00 h-kor indul vissza Isztambulba. A két buszon összesen 25 szabad hely van, a jelentkezések sorrendjében osztjuk azokat ki.

Kérjük, hogy amennyiben igénybe vennék az autóbuszokat, pontos névvel (családtagok nevét is kérjük megadni) szíveskedjenek titkárságunkon () jelentkezni június 2-án 12.00 h-ig. Kérjük, jelöljék meg azt is, hogy melyik busszal szeretnének utazni.

2016-06-01

Isztambul 38 kerületből áll. Ezen belül vannak a kisebb városrészek, törökül a semt-ek.

Minden kerületben legalább 10 semt található. Vagyis összesen legalább 400 bújik meg a városban.

Na, nem is fogunk mindegyikről beszélni!

Moda, melynek jelentése móda, divat, Kadıköy peremén található. Kb. 15 perc séta a kikötőtől.

Ez félsziget, egy szikla Ázsia végén. Innen már nincs tovább. Ami azért jó, mert így ide nem érdemes főutat, autópályát építeni. Egyszerűen nincs hely hova tovább bővíteni. Így megtartotta az eredeti hangulatát.

Valamikor a XIX. század közepén kezdett komolyabban benépesedni. Előtte perem vidék volt, szőlős kertekkel. Ez a klasszikus világvégi Moda.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Moda a XX. század elején - Forrás: Kadıköy Arşivi[/caption]

Abszolút egy olyan hely, ami távol van a rohanó belvárostól, és az olyan furcsa lakosú helyektől, mint , ahol az emberek a sátánnal játszanak és ilyeneket mernek, mint a villamos áram, vagy a földgáz.. A végén még tv is lesz török sorozattal... Borzasztó...

De itt, a világ végén, tényleg nyugi van. És ez többnyire megmaradt ma is. Így néhány igazán hangulatos villát is találhatunk itt régebben. Leghíresebb a Harter Whittal család villája volt, mígnem 1959-ben lebontották. Mára csak 1-2 villa maradt.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Harter Whittal család villája - Forrás: Kadıköy Arşivi[/caption]

Igen, ez a Harter Whittal teljesen angolosan hangzik. Itt bizony angolok is éltek, élnek. Erre jó példa Mindenszentek Templom, amely megosztottan anglikán és szír katolikus.

De itt található az egyik legmenőbb középiskolája, a Saint Joseph Fransız Lisesi. Ő pedig francia. Nem mellékesen elfoglalja a félsziget jelentős részét.

Valamikor a XIX. század végén kezdtek a művészek ide költözni, akik jobban értékelték a csendet, és a távolságot, mint a város nyüzsgését. Ehhez hasonló helyek még a Kuzguncuk, és a Cihangir városrészek.

Most, amikor teljesen be van lakva, már kevésbé művészi hely, de még így is hangulatos éttermeket, parkokat és teázókat találunk. Nemcsak Moda részen, hanem a közeli Bahariyében is. Ott találjuk Isztambul egyetlen Operáját is.

Maga Barış Manço is itt lakott, a népszerű énekes, a gyerekek kedvence. Őt legjobban talán Halász Jutkához lehetne hasonlítani. Mára a háza múzeumként megtekinthető.

A félsziget hivatalosan 3 részből áll. Moda, Bahariye és Çaferağa. Ők teszik ki ezt a különleges isztambuli hangulatot. A kikötőhöz közel izgalmas boltokat találhatunk, mint

Könyvbazár

Antikváriumok utcája

Kirakós bolt

Képregény és filmrajongók boltja (nem szeretne valaki 75.000 TL-ért (kb. 7,5 MFT) egy Yoda szobrot?)

További izgalmak.

Bahariye részen találjuk:

Opera

Divat üzleteket

Macskás boltot

És még más izgalmak

Míg Moda, a félsziget végén már inkább éttermek vannak. Köztük a híres Ali Usta fagyizója. És a Moda teáskertje.

Mindkettő olyan híresség, amiért az emberek képesek akár 80 km-ről is ide eljönni. Ráadásul a teáskertben ugyan azt a teát árulják, amit bármelyik sarki boltban 10 TL/kg-ért meg lehet venni. Ami pedig jól jellemzi a törököket, hogy egy ilyen érzés miatt, egy ilyen kilátás miatt, hogy szemben az AyaSofya-val leülhet a tengerpartra egyet teázni, az tényleg megér neki 80 km autókázást, buszozást, hajózást.

Miközben valójában szinte biztosan olyan helyen fog ülni, ahonnan még a tenger sem fog látszódni.

További látványosságként az útikönyv a Kadiköy Lány Középiskolát javasolja még. Hát...ööö...én már házas vagyok, így nem nyilatkozom...

2016-06-02

Ha már tegnap szóba jött, akkor nézzük meg kicsit közelebbről a Cihangir városrészt!

Cihangir városrész Szulejmán és Hürrem gyerekéről, kapta a nevét. Ő volt a hatodik közös gyerek, de balszerencsére sokat betegeskedett, és még púpos is lett. Cserébe viszont roppant okos lett.

Szülejmánnak és Hürremnek a kedvenc gyerekük lett. Talán mert beteg volt, talán mert okos volt (ennek főleg Hürrem látta a hasznát). De sajnos korán meghalt. A türbéje (sírja) a Şehzade dzsámiban található, a testvére, Mehmetével együtt. Az emlékére Sinan Mester egy fa dzsámit tervezett arra a helyre, amit ma Cihangir-nak hívnak.

Ez a dzsámi, ahogyan az Sinan mestertől elvárható, teljesen egyedi, és különleges.

Mindez pedig megalapozta a városrész későbbi jövőjét, ami szépen-lassan egy elegáns, faházás külvárosi kerület lett. A Boszporusz partján indul, felfelé egészen a domb tetejéig, az Ístiklâl Caddesi-ig. Vagyis ez az egyik legjobb hely, hogy remek kilátásunk legyen a tengerszorosra, és Isztambulra.

Az ilyen hely, pedig a melegágya a különböző művészeknek. Mármost a hagyományos művészetnek. Mert ugye a politikai művészetet nem itt lehetett a legjobban gyakorolni. Mégha itt is lehet találni zsákot, meg Boszporuszt.

E helyett inkább az emberek festegettek, zenéltek, kávéztak. Meg csokit ettek és lokumot. Nem véletlen, hogy a leghíresebb fogorvosok is itt praktizáltak.

Tehát minden együtt volt, hogy itt egy jó kis mahalle alakuljon ki.

Később, a XX. század második negyedében, Isztambul lakosságának egy igencsak jelentős része átköltözött az újonnan épülő Ankarába. Ez akkor nem tett jót a Boszporusz-parti városnak. De Cihangir részben ennek köszönheti, hogy megőrizte a korabeli arculatát, és így mára egy népszerű nosztalgia városrész lehetett.

Azaz tele van hangulatos kávézókkal és különleges antikváriumokkal. Meg olyanokkal, akik valami furcsa, egyedi dolgot árulnak. Jah, meg márvány oroszlánt is lehet kapni. XL-es kerti méretet. Ezt elsősorban a fapadossal érkezőknek ajánlom. Úgy hírlík, nagyon jó kedvezményt lehet kialkudni, ha legalább 40 darabot veszünk belőle..

Kadıköy Moda-val ellentétben Cihangir-ben garantáltan nem találunk derékszögű és párhuzamos utcákat. Úgyhogy az eltévedés garantált. Mindez azért is roppant izgalmas, mert ebben a kicsiny városrészben bőségesen találunk olyan meredek utcát, amelyiken

lépcső van. Márpedig a törökök tényleg csak akkor tesznek lépcsőt, ha már nagyon-nagyon muszáj, és egészen biztosan nem lehet autóval felmenni.

[caption id="" align="aligncenter" width="376"] Egy kis lépcsőzés...[/caption]

Összesen 1988 lépcsőfok található Cihangir-ben. Részletesebben:

Somuncu Sokak 194 lépcsőfok
Sali Pazarı Yokuşu 143 lépcsőfok
Alçakdam Yokuşu 288 lépcsőfok
Hardal Sokak 200 lépcsőfok
Fındıklı Yokuşu 219 lépcsőfok
Ali Kaptan Sokak 99 lépcsőfok
Tekke Yokuşu 82 lépcsőfok
İsmail Dümbüllü Sokak 161 lépcsőfok
Coşkun Sokak 77 lépcsőfok
Enci Yokuşu 63 lépcsőfok
Taş Merdiven Aralığı Sokak 63 lépcsőfok
Sağiroğlu Sokak 68 lépcsőfok
Kumrulu Sokak 99 lépcsőfok
İlyas Celebi Camii Sokak 56 lépcsőfok
Tüfekçi Salih Sokak 64 lépcsőfok
Taktaki Yokuşu 12 lépcsőfok

Összehasonlításként az Eiffel torony tetejére 1665 lépcsőfok vezet fel. Mi ennek legalább a háromszorosát fogjuk megtenni, ha Cihangir-ben igazán eltévedünk.

E mellett Cihangir városrészben könnyen találhatunk kutat is. A XVII. században kútépítő versenyt rendezett a szultán, és a nyertes ez a terület volt. Gratulálunk nekik így utólag is.

Mégis, hiába a sok víz, mégis ez a kerület volt az, amelyik a legtöbbször leégett. Bár szoros verseny volt az első helyezettért. Így mára sok történelmi faházat nem láthatunk. Helyette régi kőházakat találhatunk. Ráadásul itt keveredett a görög, olasz és a török stílus, így nagyon egyedi épületekbe is belefuthatunk, belegyalogolhatunk, vagy csak simán lefejelhetjük. Ráadásul híres építészek is laktak itt.

Ajánlott épületek:

Gülşenihane
Skabaşı (Tatar Osman Efendi) Tekkesi,
Paşa Baba Tekkesi,
Kadirihane,
Cihangir Tekkesi

Ajánlott utcák:

Akarsu Caddesi,
Coşkun Sokak,
Altın Bilezik Sokak,
Tüfekçi Salih Sokak,
Oba Sokak,
Lenger Sokak,
Yeni Yuva Sokak,
Susam Sokak,
Güneşli Sokak
Cihangir Caddesi

2016-06-03

Isztambulban turistaként négyféle módon juthatunk el A pontból B pontba:

Gyalog elindulunk A pontból B irányába, majd eltévedünk.

Felszállunk egy buszra az A pont közelében, majd leszállunk, ha már mindenki bolgárul beszél

Taxiba ülünk, és... hát majd meglátjuk...

Nem akarunk eljutni a B pontba.

Most a 2-es módszerhez érkezett egy roppant hasznos megoldás: tömegközlekedés-navigáció, offline módban.

Isztambulban a kedvenc digitális túravezetőnk, ki bevisz minket a beton dzsungelbe, a Trafi nevű program. . És itt már mindjárt el is kezdhetjük a túra szervezését.

A programban Isztambul térképét láthatjuk. Kivéve persze, ha másik város van éppen beállítva. De a bal felső sarokban, a Trafi logó mellett mindjárt átállíthatjuk Törökországra. És itt a nyelvet is mindjárt kiválaszthatjuk. Lehet mondjuk angol, vagy török. De ha valaki inkább az orosz, észt, portugál, spanyol vagy franciát szereti, őt is választhatja.

Utána pedig mindjárt kiválaszthatjuk az A pontot (normális esetben ez a kiindulási pont), és a B pontot (ez pedig az a hely, ahova szeretnénk megérkezni). Útközbeni C-D-Ly-W-és-Zs pontok nincsenek. Ezeket magunknak kell beletenni.

És már meg is kaptuk a legoptimálisabb útvonalat, egy kis listával. Ez mutatja, melyik járművel mennyit kell menni, melyik megállónál kell leszállni, stb... És megkapjuk a teljes várható menetidőt (erre azért érdemes rászámolni, főleg pénteken... olyan jó 30-60 percet). E mellett kapunk néhány alternatív módot is, mint legkevesebb átszállás, hajó nélkül, legkevesebb gyaloglás, stb.. Ezek az alternatívák általában hosszabb ideig tartanak. De pl. pont az átszállások miatt lehet olcsóbb is.

Külön hasznos funkció, hogy nemcsak a hivatalos buszokat, de a minibuszokat és a dolmuš-okat is megjeleníti. Így tényleg az összes isztambuli közlekedési eszközt felhasználhatjuk, hogy eljussunk a B pontba. Azt azért érdemes hozzátenni, hogy bármennyire is szuper a program, előfordul néha, hogy a helyiek tudnak egy gyorsabb utat. Ahogy az is előfordulhat, hogy a helyiek mégse tudnak gyorsabb utat...

A túránkat is nagyon jól meg lehet tervezni, mert nemcsak az A és B pontot lehet kiválasztani, hanem pontos dátumot és időpontot is. Mondjuk szombaton melyik busszal menjünk tovább a Fekete-tenger felé, ha délben leszálltunk a Boszporusz hajóról? És melyik megálló az ideális.

E mellett menetrendet is találunk. Kicsit nehéz előbányászni, de azért ott van? Jobb felső sarokban a Shedules gomb alatt. Ha pedig bekapcsoljuk a buszmegállókat (Stops on map), akkor azt is megtudhatjuk, milyen jármű fog nemsokára oda érkezni.

Viszont az ember nem viszi magával az asztali számítógépét a nyaralásra. Nem mindenki... A laptopot is inkább csak a hotelig cipeljük, nem pedig minden nap túrázás közben. Persze itt is vannak kivételek. :) De mégiscsak jobb, hogy van ennek a programnak telefonos változata is. és -ra is!

Ráadásul a telefonos változat szerintem könnyebben használható. És még azt is megmutatja, éppen hol állunk, úgyhogy rengeteget segít az eltévedésben. Főleg ha a szűk utcák miatt a GPS odébb tesz minket egy fél kerülettel..

Úgyhogy amikor bent vagyunk Isztambul sűrűjében, és mondjuk vissza akarunk jutni a hotelbe (micsoda ötlet!), akkor elég csak elővenni a telefont, és ő megtalálja a legjobb megoldást, hogy átverekedjük magunkat a tömegközlekedésen. Ez egyébként akkor a leghasznosabb, ha követjük az útikönyvet, miszerint a Taksim térről indulnak emeletes buszok a Boszporusz-hídon keresztül. Mert a könyv elfelejti azt megemlíteni, hogy ezek a buszok konkrétan elvisznek a világ végére, és még tovább is.

A jó hír, hogy néhány napja frissült a program, így már offline is elérhető a szolgáltatás. Azaz nem szükséges internet hozzá. Csak előtte otthon, wifi-s környezetben, le kell tölteni az adatbázist.. Ez viszonylag egyszerű.

Menjünk el a Settings menübe. Itt találjuk az Offline beállítást. Kapcsoljuk be a Use offline data és a Download offline updates using wifi only-t. Nemsokára magától letölti a szükséges fájlokat.

Tehát most már teljes értékűen lett a zsebünknek egy digitális tömegközlekedés-útvonaltervező. Így az olyan helyekre is könnyen eljuthatunk, mint a Héttérony, Európai Erőd. Vagy akár nekiindulhatunk a beton dzsungelnek is!

* A program Törökországban Isztambul, Ankara, Izmir, Bursa, Adana, Konya és Kayseri városaiban működik.

** A repülőtérről a hotelhez bejutáshoz ajánljuk még , akivel magyarul is beszélhetünk, így további tanácsokat adhat a városnézéshez.

2016-06-06

Közeledik a foci EB, jó az idő, így Törökország az utcára vonul, hogy együtt kiabáljon, együtt ünnepeljen, együtt énekeljen.

Ahol pedig egész országos megmozdulás van, abból nem maradhatnak ki a marketingesek sem.

Törökország egy olyan hely, ahol a lakosságnak tényleg a 100% (beleértve a 3 perce született csecsemőket is) foci szurkoló. Nincs olyan ember, amelyik ne lenne elkötelezve valamelyik csapat mellett.

Még a lányok is szurkolnak. Sőt! Ha igazán tüzes menyecskét szeretnénk, akkor érdemes a foci fanatikuskok között keresgélni! Nagyon bő a választék. Csak aztán ne csodálkozzunk, ha esténként repkednek a tényérok..

A fiúknál is előbb-utóbb a beszélgetésben előkerül a foci. Főleg most, hogy közeledik az EB. A barátok pedig igazán számon tartják, hogy melyik ismerősük, melyik csapatnak is szurkol. Jobban, mint a születésnapokat.

Mint törökül beszélő külföldi, tőlem is mindig kérdezik, hogy melyik csapatnak a táborába tartozom. De mivel erre számítani lehet, és elébe megyek, és mindjárt én kérdezek először.

- Te melyik csapatnak szurkolsz?

- Az X csapatnak!

- Érdekes! Én is!

Tehát a törökök életében a foci az egyik legfontosabb. Most pedig kezdődik az EU, és még jó idő is van. Semmi akadály, hogy egész este utcai bulik legyenek. Ráadásul itt a Ramadán is (már el is kezdődött), amikor az embereknek egyébként sincs kedvük estére hazamenni.

Erre a hangulatra készülnek fel a török reklámok is.

Kezdjük mindjárt az Ülker reklámjával, amelyik csokikat, nápolyikat, ropikat, és minden olyasmit gyárt, amit csak a tv előtt lehet ropogatni (meg jókat hízni). A reklám abból a szempontból is jól sikerült, hogy megmutatja, tényleg mennyire fontos a foci a törököknek. Tényleg félbeszakadhat egy tárgyalás, mert foci van, és tényleg repkednek a fontos dokumentumok ha rúgnak egy gólt. Egyébként is, mióta digitális lett a világ, a törököknél fontos dokumentumokat úgy lehet felismerni, hogy kb. 5 másodperc alatt elkallódnak...

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/cHr23mCx8Vc" frameborder="0" allowfullscreen]

A következő a Vestel reklámja, aki elektronikai eszközöket gyárt (tehát már van csokink, most pedig már lett egy tv-nk is - csak összejön minden kellék!). Ő még egy olyannal is megtoldja, hogyha a kedvenc csapatunk lő egy gólt, akkor nyerhetünk 50 TL-t. Ehhez csak az

újonnan vett TV hátulján lévő sorszámot kell SMS-be beküldeni. Azaz minden gól után valaki másszon be a tv mögé! El kellene olvasni az apróbetűs részt is, hogy egy embernek hány kedvenc csapata lehet.. Lehet-e mind?

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/W_uG_SscEnc" frameborder="0" allowfullscreen]

A reklám abból a szempontból izgalmas, hogy itt láthatjuk, miként ünnepelnek a törökök, miként készülnek (pl. hajóval, busszal, dobbal). És már jóval a mérkőzés előtt bemelegítenek. Néha jobban is a kelleténél. Nemrég zajlott a döntő, ahol a Beşiktaş csapata nyert. De már a mérkőzés előtt hatalmas füst borította az egész területet.

[caption id="attachment_9953" align="aligncenter" width="500"] Bemelegítés a mérkőzésre[/caption]

A reklám egyébként hatalmas siker lett. Olyannyira, hogy valaki nem győzte az újranézés gomb nyomkodását, így készített egy olyan verziót, ahol 10 percen keresztül csak ez megy. Kifejezetten ajánlom mindenkinek, aki.... hmm...no... akinek mondjuk izületgyulladás van, vagy csak irtózik az újranézés gombtól...

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/B-RC2C-VILM" frameborder="0" allowfullscreen]

A következő egy kifejezetten kellemes reklám az Opet benzintársaság részéről. Mindenféle furcsa és vicces beüetésekkel.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/S2kQQdttJ1w" frameborder="0" allowfullscreen]

A fiatalember, aki mellékesen (pardon, főállásban) focista, úgy jön ki a mellékhelyiségből, hogy még soha nem érezte magát ilyen jól, mint az Opet WC-jében. Ez azért felveti, hogy vajon van-e 18-as karika az ajtókon, vagy mégis hogy...miért. De minden esetre egy csomó időt eltöltött ott (csak megjegyzem, hogy amikor a 90-es években busszal jártuk Európát, akkor mi is rengeteg időt töltöttünk a WC-nél. Leginkább a sorbanállással... olyan 20 meg 40 percek).

Csakhogy e miatt elment a csapat busza! Na még ilyet! De semmi baj, mert itt van ez a kedves öreg néni, aki elviszi. Úgyhogy be is ül hozzá.

- Elment a csapatom busza, kövesse kérem!
- Te meg ki az ördög vagy?
- Arda Turan, nénikém?
- Énekes? (törökül: popçu)
- Focista! (törökül: topçu)
- Nem baj, azért ne legyél szomorú!

És a néni már bele is tapos a gázba, de annyira, hogy messze el is hagyják a buszt! Rádásul a busz, amolyan törökösen, az autópálya belső sávjából az utolsó pillanatban vonul át a kijáráthoz. És még ő van megsértődve.

No de egy focista tud futni, így megpróbálja utolérni a buszt. Sajnos nem megy, de

szerencsére egy rőzsészállító megsajnálja, és felveszi a motorra. De ők is elbuknak. Merthogy állati dugó van. És tényleg! Az út tele van birkákkal!!

Hősünk ismét kénytelen futni. De sajnos megint csak lekési buszt. Viszont ezúttal egy kisbusz áll meg neki segíteni. Csakhogy ez meg tele van az ellenséges csapat szurkolóval!!

De se baj! Mert most nem egymással küzdenek, hanem most mindenki egy csapatban van, a Török Válogatottban.

Idén van is egy ilyen általános üzenete a reklámoknak, hogy nem az számít, ki melyik csapatban van, hanem hogy mindenki török. Ennek a politikai részleteibe ne menjünk bele.

Erről a Ziraat Bank készített egy látványos reklámot. Miszerint a focinak a fociról kellene szólnia, nem egymás tépéséről. Ahogyan ez régen volt.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/UAUdsLWOnFg" frameborder="0"

allowfullscreen]

A Török Légitársaság ennél is tovább ment. Az ór reklámjuk teljesen a nacionalizmusra épült.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/oT29IihJpaU"

frameborder="0" allowfullscreen]

2016-06-07

2016. 06. 05. A Ramadán (törökül Ramzan) előtti éjszaka. Ez az, amikor betankolunk a holnapi napra.

2016. Eljött a Ramadán. Az elmúlt évek legkülönlegesebb és leghosszabb böjtjét kezdjük meg.

Az idei Ramadán látszólag könnyebben indul, mint a . 2015.-ben hajnali 3:22-ig kellett a reggelit befejezni. Most kaptunk 4 perc kedvezményt.03:26-ig lehet bulizni. És este is 7 perccel korábban kezdhetjük a vacsorát. Azaz összesen 11 percet nyertünk! Összesen 17 óra 15 percet kell étlen-szomjan kibírni. (szabályokról bővebben holnap. Most csak annyit, hogy 03:26-tól 20:41-ig se enni, se inni nem szabad. Így előtte jól beraktároznk).

Csakhogy cserébe az év leghosszabb napjai mind beleesnek a böjt időszakába. Ez még így lesz a következő 2-3 évben.

További könnyítés, hogy egyelőre még nem köszöntött be a dög meleg Isztambulba. Simán csak 32 fok van...

Oké, tehát vasárnap este van. A Ramadán előtti utolsó rendes vacsora. A holnapi reggeli hajnalok hajnalán, és még az előtt van. Az egyetlen kérdés: ki a bánat tud hajnali 3-kor reggelizni?? Meg egyáltalán olyan korán felkelni?

Tavaly jól bevált módszer volt, hogy éjfélig elszórakozunk a vacsorával, hajnalban már csak rápakolunk egy kicsit. A későbbi napokban pedig elég lesz csak néhány kancsó vizet 3-kor meginni.

Jó terv. De természetesen, mint minden terv Isztambulban, ez is másképpen alakul...

Este 8 fele..

A gyerkőcök miatt rendes időpontban vacsorázunk. Utána bedobjuk őket a kádba, majd az ágyba. Persze ez sose egyszerű, mert mindig kimásznak...

Este 10 fele..

Na most már tényleg mindkét gyerek alszik, csend van, nyugalom, pihenés... Kopogtatnak a rokonok. Mert ugye holnap Ramadán. Az év legfontosabb ünnepe.

A törököknek a Ramadán nem a böjtről szól. Bár az van a középpontban, mégis, ez amolyan Karácsony. Mindenki örül, hogy eljutottunk idáig, és mindenki nagy izgalommal várja az

elkövetkező 30 napot. Mint a gyerekek, akik a Mikulást szeretnék meglesni.

A Ramadán, mint minden Iszlám ünnep egyrészt a családról, ismerősökről, barátokról szól. A közös vacsorák, a közös reggelik a böjt elengedhetetlen részei.

Szóval itt és most buli lesz. Nagy étkezés, teázás, süteményezés. Ha jól csináljuk, akkor eltart legalább éjfélig. És akkor újrakezdjük az egészet. Összehozzuk a reggelit a vacsorával.

Jó, az alvás ideje jelentősen lecsökken. De Isztambulban amúgy sem szoktak az emberek aludni. Meg aki nevelt már gyereket, az tudja, hogy nem akkor alszunk, amikor este van, hanem... tényleg, mikor is??

Éjfél körül.

Uhhh... na, most aztán tényleg jól teleettük magunkat! Ki bír megmozdulni? Nem kell messzire menni, csak a teáig. Meg a telefonig.

Rendeljünk valami édességet az internetről! Volt egy hely, lehet venni a finomságokat.

Egy óra.

Na jó, most már tényleg késő van. Holnap rendes munkanap van. Le kellene már feküdni. De jaj! Valaki hozott dinnyét! Mert az ugye tele van vízzel és cukorral. A legjobb étel Ramadán idején! Na keressünk neki még egy is helyet...

Kettő óra.

Oké, megállapodhatunk, hogy most már tényleg, de tényleg tele vagyunk. Egy szemernyi hely se maradt, ahova enni vagy innivaló férne. Irány aludni!! nemsokára itt a reggel... hoppá! Tényleg...

Három óra.

ÉBRESZTŐÓÓÓÓ! Reggeli! 22 percünk van, hogy együnk, igyunk és még fogat is mossunk. Meg igyunk. Még többet igyunk.

De most komolyan... hova lehet itt még enni?? Jah, hogy van még dinnye? Akkor megoldjuk...

Három óra tizenöt.

Pánikszerű sorbanállás a fürdőszobában. Be kell fejezni a fogmosást még az ezán elhangzása előtt. Az nem ér, hogy a fogak között kisebb elemózsiás csomagokat rejtünk el, és később azt eszegetjük...

Három óra húsz.

Már alig 2 perc van vissza az ezánig. Most már mindenki csak a vizet issza.

Érdekes dolog ebben a vallásban, hogy minden az ezán-hoz van hozzáláncolva. Ezt ugyanis a müezin recitálja. Ő pedig mennyire pontos? Ki tudja...

Laktunk egy helyen, ahol bő 15 perc is elmúlt a hivatalos ezántól, mire emberünk bekapcsolta a mikrofont. De még akkor is hallottuk, hogy előbb kényelmesen megkeveri a teát, megissza, és csak azután hirdette ki a hajnalt...

Három óra huszonkettő.

Megszólal az ezán! Vége a reggelinek. A böjt első napja hivatalosan is megkezdődött!

Három óra huszonnégy.

Valójában még nem. Nincs egyetértés, hogy mikor is kezdődik a böjt pontosan. Egy átlagos ezán legalább 3 percig tart. Sokak szerint ilyenkor lehet még egy utolsót inni. És ők ilyenkor isznak. Akkor én is iszok. 2-3 pohár még belefér...hova is, nem tudom... más se tudja. De őket nem érdekli a biológia...

Ez a plusz 2-3 per nem tűnik soknak, amikor úgyis 17 óránál többet fogunk várni. De az a néhány pohár víz még jól jöhet.

Három óra huszonöt.

Most már tényleg elkezdődött a böjt. Az ezán is véget ért. Mehetünk végre aludni! Nemsokára tényleg hajnalod.

Persze előtte illik elmosogatni... Ami érdekes, hogy bár hajnal van, az utcában több helyről is hallani a konyhai hangokat. Nem úgy tűnik, hogy sokan aludnának.

Következő étkezés és ivászat majd csak este 8 után! Addig is alvás!

Hét óra.

Általában a hajnali reggelivel később időt nyerünk. Hiszen reggel már nem kell ilyesmivel valacokolni.

Valójában viszont az élet meg tovább. Rendes munkanap van, rendes iskolanap van. Árpi is meg óvodába. Nemsokára megérkezik az iskolabusz. Így nincs mese, fel kell kelni, és

gatyába kell rázni. Őt is, engemet is.

Amit megittunk, annak nagyrésze most távozott. Integtettem utána...

Kilenc óra.

Mindenki helyén. Árpi az óvodában, mi a munkahelyünkön. Még azért reggel volt. Ilyenkor még nem vészes a szomjúság. Majd csak 10 után!

Tíz óra.

Érkeznek az első kellemetlen érzések. Csak egy kis pohár vizet ha ihatnék... De nem lehet. Cserébe meglocsolom a virágokat. Legalább ők járjanak jól. Hopp! Egy vízcsepp kilötytyent! Egy csepp víz kárba vészett! Micsoda katasztrófa!

De ezt csak az tudhatja, aki nem kaphatja meg azt a csepp vizet. Ahogy az a régi ismert dal is mondja. Sivatag kell, hogy megértsük, egy pohár víz mennyit is ér. A Ramadán alatt pontosan ezt tanuljuk meg.

Tizenegy óra.

Csak az első 3 nap megy nehezen. Utána a szervezet átáll egy takarékosabb módra. Ez is a Ramadán egyik lényege. 30 nap nagyon hosszú idő. Ez nem egy hetes iskolai tábor, ahol majd csak kibírjuk valahogy elven majd csak kibírjuk valahogy. Itt bizony bele kell szokni. Más megoldás nincsen.

Semmilyen sincsen. Bele kell szokni, hogy nagyon korán felkelünk, és csak akkor eszünk. Ezzel kell meglenni estig.

Elsőre ez nagyon keménynek tűnik. És az első napokban az is. De ha mindent jól csinálunk (és az nem olyan nehéz), akkor pár nap múlva már jóval kevesebb reggeli és vacsora is elég lesz ahhoz, hogy egész nap talpon maradjunk. És ha mindent tényleg-tényleg jól csináltunk, akkor a 30 nap leteltével nem állunk vissza a pazarló életmódra.

Dél!

Se harangszó, se ebéd. Menjünk tovább!

Egy óra.

A cégből senki se ment el ebédelni. Azaz mindenki böjtöl. Ezt nem szokás nagy dobra verni. Ez nem olyan, mintha a Himaláját másznánk meg. A böjtöt bárki megcsinálhatja, és bárki meg is csinálja. Nem olyasmi, amivel érdemes mások előtt dicsekedni. Ezt mindenki

magának teszi.

De az emberek nem is szokták eltitkolni. Nincs ebben semmi rejtegetni való. Olyan, mint a Karácsony. Elbűszkélkedsz a barátaid előtt, hogy felállítottad a Karácsonyfát? Nem, hogy nem (A Facebook megosztás más dolog, de az egyébként is klinikai esett... jut eszembe! Te like-oltad az én Karácsonyfámat? Még nem késő!! Ne zavarjon, hogy június van...). De ha megkérdezi valaki, nem szoktuk letagadni.

Két óra.

Oké, most már tényleg kezd komoly lenni. Az evés nem hiányzik. De a víz... észre se vettem, hogy folyamatosan tengerparti képeket nézegetek az interneten... Ajajaj.. Kitartás! Már csak 6 óra!

Meg 15 perc...

Három óra.

Már csak 5 óra!

És 15 perc.

Fog ez menni! Megcsináljuk!

A biztonság kedvéért bezártam a wc ajtót, és kidobtam a kulcsot az utcára. Nincs kísértés!

Három óra harminc perc.

Az utcán vagyok, és a kulcsot keresem... Mert csak ki kell menni. Azt elfelejtettem... Bár ahogy múlik az idő, egyre kevésbé van rá szükség.

Ez is valami! Hatékony munkaerő lettünk! Se ebéd szünet, se wc szünet. De még cigi szünet sincs (böjt alatt tilos dohányozni)! Meg ilyenkor roppant kreatívak vagyunk: Igen főnök, jó lesz ez a dizájn! De had javaslom a föld színek helyett, hogy inkább az anyatermészet kék színét, a harmadik elemet, a vizet válasszuk témának!

Meg legyen a háttérben egy hűs vízü csobogó patak, amivel az ember a szomját oltja. Előtérben pedig egy tiszta vízü tó, amiben az ember megmártózhat ebben a dög melegben. Meg egy tengerpart, ahol az ember fürödhet. Úgyis itt a nyár! Meg legyen ilyen szöveg, hogy víz, víz meginni jaj de jó!

Négy óra.

Feljött egy hülye McDonnal's reklám. hörrrr....

Öt óra.

Mivel nem ebédeltünk, mindenki korábban hazamehet. Mindenki. MINDENKI.

Azaz mind a húszmillió ember, aki csak Isztambulban van. Jó kis dugók lesznek itt mindjárt...

Öt óra harmincöt perc.

És már itt is állunk a dugóban. Nem semmi, hogy a hátsó kisutcában is áll a forgalom. Mi sem mutatja jobban mekkora is a dugó, mint az a dolmuş, ami szintén ebben a minden háta mögötti kis utcában próbál rövidebb utat találni.

És még csak 5 perce jöttünk el az irodából!

Hat óra. Otthon vagyunk.

Nyáron az az érdekes a böjtben, hogy van egy holt időszak. Ez zajlik most. 2 óra és 41 perc van még a vacsoráig (iftar). És igazándiból nem csinálunk semmi. Lehet főzni, meg gyereket nevelni. Jó kérdés, melyik az egyszerűbb... A főzésnél gondoljunk arra, hogy nem lehet az ételt megkóstolni. És nem lehet elrontani sem! Nem lesz ember, aki a telefont felvegye, nemhogy kihozza! Úgyhogy ételt sem lehet majd rendelni.

Tavaly vacsoraidőben még a boltot is elhagyták a kedves eladók. Aki akarta, hazavihetett volna 1 tv-t. De ilyen ember sem volt ott, meg vásárló sem. Mindenki elment vacsorázni.

Télen mindez teljesen más. Akkor rohannak haza az emberek, hogy elérjék a vacsorát, ami jóval korábban van. Ha nem sikerül, akkor ott helyben, ahol éppen vannak, ott keresnek egy éttermet.

Az is egy érdekes, ahogy az utolsó percekben mindenki rohan. Majd egyetlen pillanat alatt üres lesz minden utca. Még a villamos teljes közönsége, sofőrrel együtt, is berohan a legközelebbi kis büfébe vacsorázni.

Hét óra.

Nálunk lassan tradíció lesz, hogy minden évben ugyan abban az étteremben nyitjuk a Ramadánt. Nem fogunk minden nap étterembe menni, mert akkor mivé lenne a böjt lényege. Viszont ünnep lévén nagyon fontos, hogy melyik nap, kivel töltjük a vacsorát. Mind családi, mint üzleti szempontból. Ennek megvan a jól bejáratott protokollja.

Mindeközben mások, lévén nyár van, inkább valami központi parkot választanak: AyaSofya-Kék mecset, Eyüp dzsámi, stb.. Itt sokan mások is összegyűlnek, közösen piknikeznek. És új

barátokat szereznek.

Nagyon sok helyen az önkormányzat biztosít ingyen konyhát (mert a Ramadán a szegényekről, az adakozásról szól).

Nyolc óra.

Itt vagyunk mi is a kedvenc Ramadán éttermünkben. Igen, a szökőkutasban. Az idén nem írtam le minden percben, hogy hű de roppantul hiányzik a víz (egyik évben még dalt is írtam róla!). Talán kezdek belejönni? Vagy talán tényleg az enyhébb idő tesz?

Minden esetre ez a szökőkút megint eszembe juttatta, hogy bizony valami nagyon hiányzik.. víz víz víz.

Nyolc óra egy perc.

No igen, így belegondolva tényleg nagyon hiányzik a víz... De már csak 40 percet kell kibírni. Mi ez ahhoz a 16 és 0,5 órához!

Nyolc óra kettő perc.

ööö.... hát eléggé sok.... meg ugye ott van,... azaz itt van ez a szép, íncsiklandozó szökőkút is.

Na jó, becsukom a szememet...

Nyolc óra három perc.

Semmi változás... Nézzük inkább a menüt!

Hmmm! Van jeges limonádé, meg mentás jeges limonádé. Meg jeges kóla. És jeges víz is. Ó! És jeges tea is.

Nyolc óra nyolc perc.

Egyébként (igen, 5 percig néztem az üdítőket. Bor és más alkohol nincs Ramadán alatt) van egy általános Ramadán menü. Ez egyrészt a Próféta követi (pl. füge), másrészt olyan ételek, amíg az egészsznapos böjtölés után jól jönnek (leves, sajt, kenyér, stb..).

Nyolc óra tizenhat perc.

Igen, ez a menü felettébb jól néz ki. Meg is tudnám enni így A-K-ig mindet. Meg L-Z-ig is.

De ahogy elnézem... az étlap is elég ízletes lehet...

Nyolc óra harminc perc.

Már csak 11 perc. Most már tényleg, végre, valahogy kibírjuk. Főleg, ha nem nézek a szökőkút irányába...

Nyolc óra negyven perc.

Az utolsó 1 perc. Az asztalok terítve. A kezdő ételek (füge, sajt, kenyér) már előttünk. És egy hatalmas pohár, jeges víz is. Amint megszólal az ezán, már lehet is inni!

Nyolc óra negyvenegy perc.

És megszólalt az ezán! És glugluglugluglug...

Nyolc óra negyvenhárom perc.

Mindjárt folytatom, csak még iszok...

Nyolc óra ötven perc.

Tehát megszólalt az ezán, és ledöngettük az első, második, harmadik pohár vizet. Majd jöhetett a leves. Érdekes, hogy a szervezet mennyire megőrült a víznek! Mindjárt elkezdtem izzadni.

Kilenc óra harminc perc.

Mostanra tényleg jól laktunk!

A látszattal ellentétben nem ettünk sokkal többet, mint egyébkét. Oké, többször volt kenyér (pide), és 2-3 édesség is belefért mellé. No meg persze sok-sok tea és víz. Meg limonádé. És dinnye a végére.

Kilenc óra harminckettő perc.

Na jó, még egy kör dinnye? Persze!

Kilenc óra negyvenöt perc.

Még egy kis ücsörgéssel, gyümölcsözéssel, végül befejeztük az ebédet. Indulunk haza.

Tíz óra.

Itt vagyunk Beşiktaş-ban. A helyiek nem úgy néznek ki, mint akik hazafele készülődnének. Az ember tele van ilyenkor energiával (hiszen most ettünk!). Az idő is jó, fiatalok vagyunk!

Kezd valami buliféle kialakulni.

Tizenegy óra.

Miközben mi a negyedik kör teát isszuk otthon, az utcán már komoly bál van.

Tizenkettő óra.

Amolyan kis elő-reggeliként eszek kenyeret (pide). Ez egy különleges kenyér a Ramadán idejére (róla is lesz részletesebb bejegyzés). A nagy buli, hogy kimegyek most az utcára, elmegyek a pékhez, és veszek egyet, ami éppen most jött ki a kemencéből!

Tizenkettő óra húsz perc.

Na, ez aztán az igazi finomság! Friss kenyér! Nyamnyam.

Egy óra (másnap).

Oké, ideje aludni.. De tényleg! Még egy tea? Jó ötlet!

Kint persze továbbra is tart a buli...

Egy óra tíz perc.

Alvás már végre!!!

Három óra.

ÉBRESZTŐÓÓÓÓÓÓÓ!!!! Reggeli!!!

2016-06-08

Ahogy minden évben, ismét átfutjuk a Ramadán (törökül Ramazan) szabályait. Hogy, és miként is megy ez.

A Ramadán egy böjt. Emlék a Próféta böjtlésére, és mint ilyen, az Iszlám egyik alapja. E miatt pedig elvileg kötelező. De majd lesz egy külön bejegyzés az apró betűs részről. Mert bizony van bőven lehetőség felmentést kérni.

Nem az Iszlám az egyetlen vallás, ahol találkozhatunk a böjttel. Sőt! A fő különbségek inkább a hogyanban vannak.

A Ramadán egy hónapnak (azaz Hold-nap) a neve. Az Iszlám Hold-naptár 9. hónapja. Jelentése szárazság, hőség.

A hívők 30 napon keresztül napkeltétől napnyugtáig nem esznek, nem isznak, és más élvezeti tevékenységet is kerülni kell. Így pl. tilos a dohányzás, a nemi kapcsolat, és egyes helyeken a zene hallgatása is.

Az együttlét egyébként sem könnyű ebben az időszakban, mert az Iszlámban nagyon részletesen le van írva, miként kell megmosdani az esemény után (hatszor itt, hatszor ott, körömlakk, hajfesték eltávolítása, stb...). Így mire az ember végez vele már fel is kelt a Nap... Ma már tudjuk, hogy a napkelte és a napnyugta igencsak tág fogalom. Nem pár pillanat alatt megy végbe, hanem egy hosszú folyamat. A reggelt, pontosabban a hajnalt a törökök imsaknak hívják. Jelentése hajnalhasadás. Ez az a pont, amikor elkezd világosodni.

Egy történet szerint eredetileg nem ez volt a böjt kezdete, hanem az a pont, amikor a Nap megjelenik a horizonton. Csakhogy néhány száz éve élt egy hittudós, aki szeretett korán kelni. Úgy gondolta, nem jó, hogy míg ő békésen dolgozik, addig a többiek lelkesen alszanak. Így megfelelő érvekkel (voltak benne ördögök is), meg fenyegetéssel (voltak benne angyalok is) meggyőzte az igazhívőket, hogy a böjtöt bizony akkor kell kezdeni, amikor a nap még csak a felkelésen gondolkodik. Ez kb. 2 órás különbséget jelent.

Ennek a túloldalán áll az este, a naplemente. Akşam a török neve, ami estét jelent. Ez az a pillanat, amikor a Nap eltűnik a horizontról. Gyakrabban használt kifejezés az iftar, ami a böjt megtörését jelenti.

Ettől a pillanattól kezdve lehet enni, inni, meg kinek mi maradt ki napközben.

Ha valaki ügyesen csinálja - és ez lenne a lényeg, akkor reggel, még napkelte előtt jó alaposan, de ésszel beraktározza a szervezetét. Ez azt jelenti, hogy lehetőleg olyan ételeket eszik, melyeknek magas a víz tartalma, és sokáig ellátja energiával a szervezetet.

A még okosabbak pedig már hetekkel korábban készülnek, és szoktatják a szervezetüket a hosszú üres napokra. Meg lehet tenni, a szervezet elég gyorsan alkalmazkodik. Általában

csak első néhány nap a nehéz.

Nyilván se nem megoldás, se nem egészséges az, hogy este hatalmas orgiát tartva az ember mindent begyömöszöl, ami csak elé kerül. Az első 1-2 napon talán el lehet ezzel játszodozni, de szépen-lassan átszokunk egy takarékosabb megoldásra. És tényleg nem eszünk többet, mint egyébként. Sőt! Néha még kevesebbet is.

A szabály továbbá az, hogy az életnek mennie kell tovább, mint mindig. Vagyis ugyan úgy telnek a napjaink, ugyan úgy megyünk be dolgozni. Csak éppen nincs ebédszünet, kávészünet, cigiszünet, meg ilyenek.

Ilyenkor azért nem mindegy, hogy valaki pékségben dolgozik, klimatizált irodában, vagy éjjeli őrként.

A feltétel tehát az, hogy a munkát ugyan úgy el tudja mindenki végezni. Nem lehet felmentést kérni, hogy jaj én most böjtölök!. Persze át lehet szervezni úgy a munkát, hogy kevesebb legyen a fizikai megpróbáltatás. Viszont aki a böjt miatt elhanyagolja a munkát, annak meg kellene szakítania. Ez főleg azokra vonatkozik, akik nagyon felelős beosztásban dolgoznak, ahol ember életek függenek. Pl. reptéren a forgalom irányító.

A böjt semmiképpen nem lehet káros az egyénre. Így csak azok kezdhetnek bele, akik erre egészségileg felkészültek, akik végig tudják csinálni. Amennyiben valaki mégis kidől, akkor fel kell függesztenie. Ha bírja, akkor később újra megpróbálhatja.

Ugyan így, ha valaki beteg lesz menet közben, akkor a meggyógyulásig ki kell hagynia a böjtöt. A kiesett napokat később pótolni kell. Nők esetében a ciklus időszaka alatt nem szabad böjtölni. Az így kimaradt napokat nem kötelező pótolni.

További felmentésekről lesz egy külön bejegyzés.

Ha viszont valaki teljesen egészséges, de mégis minden ok nélkül kihagy néhány napot, akkor azt súlyosan kell pótolni. Minden így elvesztett nap helyett 30 napot kell pótolni. Tehát ha belekezdünk, akkor érdemes azt rendesen végigcsinálni.

A böjt mindig a helyi közösséget követve történik. Egyrészt a helyiek miképpen számolják a napkeltét, másrészt mikortól számolják a Ramadán kezdetét. Ugyanis a hónap akkor kezdődik, amikor az erre hitelesített Holdfigyelők megpillantják az Újholdat. Ha éppen felhős az ég (ez azért a sivatagban elég ritka), akkor a Ramadán később kezdődik. Ezzel szemben pl. a törökök egész egyszerűen előre kiszámolják a pontos időpontokat.

Itt láthatjuk is, hogy Isztambulban mikor kell befejezni a reggelit, és mikortól lehet vacsorázni. Erről is lesz bővebb bejegyzés. Akit más városok is érdekelnek, . Külön érdekesség, hogy Isztambul akkora, hogy a különböző peremkerületeken akár 2-3 percnyi

eltérés is lehet!

[caption id="" align="aligncenter" width="645"] Ramadán 2016 időpontok - Forrás: Internethaberler.com[/caption]

A korábbi években az volt a jellemző, hogy a Ramadán első napja volt a leghosszabb (bumm, mindjárt a legnehezebb nappal indultunk), és a vége felé fokozatosan rövidültek a napok, és akár 1 órás kedvezményt is kaptunk. Addig most az év leghosszabb napja bár benne van a böjt időszakában. Így egyre hosszabbak lesznek a nélkülözés percei. A leghosszabb napokon (júni 20-21-22) 17 óra és 22 percet töltünk víz és étel nélkül. Az idén nem olyan nagy a különbség... Csak 7 perccel kell többet edzeni, mint a legrövidebb, nyitó napon (17 óra és 15 perc).

Az Iszlám naptár 10-11 nappal rövidebb, mint a Gergely-naptár. Így a Ramadán minden évben hamarabb érkezik (kevesebbet kell aludni Karácsonyig). Ezért a böjt majd néhány év múlva télen lesz, amikor a nappalok jóval rövidebbek lesznek. És valószínűleg a dög meleg is elkerül majd minket...

2016-06-09

Minden évben sokan kérdezik (volt olyan év is, amikor ketten is!), hogy mennyire egészséges dolog ez a böjt.

Az idén megelőzők mindenkit, és én teszem fel a kérdést!

Aki pedig válaszol: Én!

Minden esetre jó társaság leszünk.... remélem, nem veszünk össze...

A böjtnak két fázisa van, aminek vitatják az egészséges mivoltát. Egyik maga a böjt. Másik pedig az, amikor véget ér.

Nos, koplalni tényleg nem jó dolog. Holott valójában közelebb van a természetes állapothoz, mint az ahogy most élünk. A szavannában lakó oroszlán nem találkozik lépten-nyomon kóla automatával és hamburger árussal. Ha ő enni akar, akkor el kell mennie vadászni.

Ennek ellenére koplalni nem jó. Nagyon koplalni meg tényleg nem egészséges. Azon kívül, hogy az ember ideges és hisztis lesz, még mindenféle egyéb bajai is lehetnek. Kezdve a vitamin hiánytól...

De a probléma megoldható. Jelenleg kb. másfél milliárd muszlim él a Földön. A böjt pedig évezredek hagyományokra tekint vissza. Sőt! Modern változata is van, amit szoktak diétának, meg mindenféle kúrának hívni. Így pedig tapasztalan van bőven, minként is lehet túlélni egy ilyen megterhelést.

Mert azt mindenképpen tegyük hozzá, hogy akárhogy is, de megterheli a szervezetet. Ahogyan egy futás is. E miatt pedig az olyanoknak, akiknek valamilyen okból a böjt túlságosan terhelő, esetleg veszélyes lenne, azoknak tilos belekezdeni. Ilyenek pl. a betegek, vagy a terhes nők.

No tehát, vannak bevált receptek. Ez pedig az, hogy reggel elegendő tartalékot vesz magához az ember. Bármennyire is logikus, sokan ezt mégis kihagyják.

Persze nem mindegy, hogy mit eszünk. Hajnalban nem a legjobb ötlet egy fél disznót magunkba pakolni. Inkább olyat kell választani, ami hosszú ideig ellát minket energiával. És mellé olyanokat is érdemes fogyasztani, aminek magas a víz és a vitamin tartalma. Ugye, hogy a gyümölcsök milyen jók! (olyannal ne jöjjön nekem senki, hogy a disznó is teleette magát almával, így mennyivel praktikusabb őt megenni...)

Tehát láthatjuk, hogy egy rossz reggelivel, vagy a reggeli kihagyásával teljesen el tudjuk

tolni a napunkat. Ez mondjuk akkor is igaz, ha nem is böjtölünk.

De ez fordítva is igaz, hogy egy megfelelő reggelivel megalapozhatjuk a napunkat. Akik jobban odafigyelnek a vallásra, azok a Prófétát követik. Ő mikor, és mit evett, ivott, stb... Ami azért is jó ötlet, mert ő egy sivatagi környezetből származott, és maga is többször utazott a száraz vidéken. Azaz bőven volt tapasztalatuk, miként lehet reggeltől estig kibírni a szomjúságot, éhséget a dög melegben.

A másik fele a vacsora.

A kritikusok szerint egyáltalán nem tesz jót a szervezetnek, ha az egész napos koplalás után jó zsíros anyaggal rendesen megterheljük. Ráadásul mindezt késő este.

Háááát... a fele biztos nem késő este van, ahogy most zajlik a Ramadán. Hanem inkább hajnalban. Hiszen éjfél után is nagyban zajlik a dinóm-dánom....

Az igazat megvallva, egy embert láttam, aki egy ilyen nap után simán 4 kebabot bepakolt (pedig az még nem is zsíros étel!), aztán egész éjjel a porcelán buszt vezette. Így tényleg nem ajánlott a szervezetet mindjárt ilyesmivel letámadni. De nem is érdemes. Nem gondolom, hogy egy ilyen eset után bárki ismét megpróbálkozna...

Ha rendesen végezzük a böjt megszakítását, akkor sok gond nem lehet. Itt is megvannak a hosszú idő alatt kialakult szokások, és szintén a Próféta követése: először vizet iszunk, majd levest. Majd fűgét, és más könnyű gyümölcsöt. Utána jöhet a pide. És a majd a hús. Már ha valakinek lesz még kedve húst enni.

Az első napokban igazán jó gondolat, hogy az egész étlapot végigesszük. De már az első hét felénél (amikor a szervezet elkezdett átállni a takarékos módra), akkor már az embernek nincs kedve annyi enni. A Ramadán vége felé pedig tényleg megelégedünk egy levestel (főzelékkel), és a pidevel, néhány gyümölccsel. A hosszú koplalás ellenére inkább kevesebbet eszünk. Valahol ez is a lényege az egésznek.

Ha pedig rendesen betartjuk a vallási előírásokat, akkor van még valami: Vacsora után kb. 2 órával kezdődik az esti ima. Ez pedig a keresztény vallással ellentétben egy komoly testmozgás. Egyes számítások szerint simán 200 kalóriát el lehet szórni egy-egy Iszlám imádkozás közben.

Azaz a vacsora után még van egy kis sport a lefekvés előtt.

Persze a valóságban ez nem teljesen így működik. A törökök nagyon társaságkedvelő emberek. A Ramadán pedig egyúttal egy 30-napos Karácsony. Ráadásul az idén a vacsora összeér a reggelivel. És jó idő van.

Így az esték kisebb-nagyobb bulikba torkollanak. Vagy csak családi-rokoni-baráti összejövetelekbe. Mindenképpen egy olyan helyzetbe, amikor a beszélgetések mellé belefér egy kis édesség. Meg még egy kis édesség. Na még egy! Még egy kicsi! Ez lesz az utolsó, ígérem! Na, még azt a picit. De ezt csak a házigazda kedvéért....

2016-06-10

Másik gyakori kérdés a Ramadánnal kapcsolatban, hogy mennyire lehet ez idő alatt turistáskodni. Melyek az ajánlott viselkedési formák.

Ebben a témában is évente rengeteg levél érkezik. Néha 1, de olyan is előfordult, hogy 3 levelet is kaptam!!

Úgyhogy megint megelőzőm a kérdezők hadát, és ebbe a bejegyzésbe összeszedek minden fontosat, amit tudni érdemes.

A Ramadán (törökül Ramazan) 30 napig tart. Ez nemhogy nem egy rövid idő, de egyenesen egy hosszú idő. Főleg ha üzletről van szó. Üzletről egy olyan országban, ahol a törökök még vasárnapra meg estére sem szívesen zárják be a boltot (mert akkor haza kell menni a családdhoz, és tutira ott lesz az anyós is a falu összes öregasszonyával...).

Így amit biztosan kijelenthetünk, hogy a Ramadán alatt az élet a normális mederben zajlik. Már amennyire van normális meder Isztambulban és Törökországban...

A boltok ugyan úgy nyitva vannak, ahogyan a múzeumok is. A buszok is járnak, a sofőr is a megszokott módon dudál, tapossa a gázpedált, és tekergeti a kormányt. Néha fékez is, ha nagyon muszáj. Meg ha nem látja senki... A barátai ezért még kiközösíthetik...

Kiseb változások azért előfordulhatnak. Lehetséges, hogy a boltok előbb zárnak. De inkább az a jellemző, hogy naplementekor fog eltűnni az eladó egy fél órára, ameddig megvacsorázik. Ilyenkor van, hogy pánikszerűen bezárja az ajtót. Ha pedig ez az esemény fennállásának vagyunk aktív szereplői, előfordulhat, hogy az ajtó rossz oldalán maradunk. Ilyenkor alakuljunk át passzív szereplővé, és fekdjünk le aludni. Legrosszabb esetben holnap reggel úgyis kinyitnak.

De olyannal is találkoztunk már, ahol az esti ezán elhangzása után az eladó egyszerűen csak elfutott a legközelebbi étterembe. A boltot meg úgy hagyta, ahogy van.. Egy szemfüles rabló jól járt volna, de ő is elszaladt vacsorázni.

Ennél sokkal feltűnőbb jelenség az, hogy ahogy közeledik az este, úgy csökken a vércukorszint az embereknél. És ezzel együtt az ítélőképesség is hasonlóan zuhan a végtelen mélységbe. Ha Ramadán alatt elrontja az összeadást az eladó, akkor inkább a koncentráció hiánya, minthogy ténylegesen át akarna verni minket. Éttermekben egyébként is gyakran összekeverik a számlákat. E miatt nem érdemes haragudni rájuk.

De ez nemcsak az eladókra vonatkozik. Hanem pl. a taxi sofőrökre is. Vannak ilyen extrém sportok, mint gumikötéllel leugrani egy hídról, vagy ejtőernyővel szintén leszökken egy

kéményről. Aztán vannak a vadabbak, mint a motorosfűrész dobálása, vagy a parlamenti közvetítés élőben nézése. A sort pedig azzal zárhatjuk, hogy Ramadánkor beülünk egy taxiba. Közvetlenül naplemente előtt. Aki már kétszer megmászta a Himaláját, és nem tud magával mit kezdeni, az mindenképpen próbálja ki!

A buszok és a villamosok kevésbé izgalmasabbak (eleve a villamos nem szokott a rövidebb út keresése közben egy hátsó sikátorba bemenni). Ott ugyanis a sofőr tisztában van vele, hogy nem fog vacsorára hazaérni. Így ő nem fog annyit idegeskedni. Az ő esetükben inkább arra érdemes felkészülni, hogy amint megszólal az ezán, akkor ők megállnak, és bemennek a legközelebbi étterembe. A busz teljes közönségével együtt. A járművel pedig ...

Ez egy érdekes jelensége a Ramadánnak: Naplemente előtt hatalmas dugókban araszol a milliónál is több autó, busz, kamion. Semmi remény rá, hogy pár óra alatt csillapodna a forgalom. De mikor kihirdetik az este kezdetét, egy pillanat alatt kiürülnek az utcák. Holott ennyi idő alatt nemhogy nem lehet leparkolni, de ennyi parkoló hely nincs. Pláne olyan nincs, ahova befér a pótkocsi kamion... És mégis! Egy szempillantás alatt az összes jármű eltűnik!

Valószínűleg egy párhuzamos dimenzióban. A törökök egyébként is szeretik a fizikát másképpen értelmezni. Pl. az embernyi széles egyirányú kisutcába simán bemegy két csuklóbusz. Szembe egymással. Félúton pedig ki is kerülik egymást...

Ha már az éttermeknél tartunk, róluk is érdemes beszélni. Most csak röviden, mert erről is lesz egy külön bejegyzés.

Az éttermek, annak ellenére, hogy a lakosság nagy része böjttől, többségében nyitva vannak. Nagyon sok étterem bezár nappalra, de nem mindegyik. Mivel Isztambulról van szó, ahol a legmagasabb az egy négyzetkilométerre jutó éttermek száma világon, biztosan találunk másik étkező helyet a közelben. Ráadásul a turista negyedben pedig egészen biztosan nem fog bezárni senki.

Így a miatt nem kell aggódnunk, hogy nem találunk nyitott éttermet. A miatt viszont igen is pánikba eshetünk, hogy nem találunk szabad éttermet! Mert azok a naplemente közeledtével egyre inkább megtelnek.

Ha a vacsorát egy étteremben szeretnénk tölteni (miért is ne), akkor a következők egyikét érdemes tenni:

Foglaljunk helyet. Ekkor naplemente előtt kb. 30 perccel korábban érdemes megérkezni, különben másnak adják az asztalt.

Érkezzünk jó korán. Mondjuk 2-3 órával előbb.

Még jobb, ha fel sem állunk az ebédből.

Vagy a reggeliből.

Esetleg menjünk később, amikor már mindenki megvacsorázott... ez amolyan éjfél környékén lesz...

Vegyünk szendvicset, és ülünk be a parkba a piknikezők közé.

Tehát láthatjuk, hogy a Ramadán alatt nagyjából ugyan úgy zajlik, zakatol az élet, minden az év többi hónapjában. Ilyenkor nyugodtan lehet turistáskodni. Vannak helyek, ahol jobb ha nyilvánosan nem eszünk, iszunk, hogy ne zavarjuk meg a böjtölőket (jellemzően a dzsámik környékén). És arra is érdemes felkészülni, hogy a dzsámikban is nagyobb lesz a tömeg.

Mindezzel ellentéte a Cukor Ünnepe. Ez a Ramadán utáni 3 nap (2016. július 2-4). Ekkor ugyanis majdnem a teljes Isztambul megmozdul, hogy meglátogassa a vidéki rokonait. Ez egyrészt azzal jár, hogy hatalmas dugók lesznek az első napon. Másrészt alig marad valaki a városban. A boltok nagyrésze az első napon zárva lesznek. A bankok, múzeumok pedig egyáltalán nem nyitnak ki ebben az időszakban.

2016-06-13

A Ramadán (törökül Ramazan) nemcsak arról szól, hogy nem eszünk, nem iszunk.

Ez egyúttal a szegényekről szól. A böjt egyfajta szolidaritás. Hogy a saját bőrünkön tapasztaljuk meg milyen is az, amikor valakinek nincs mit ennie, innia.

Mivel pedig mi magunk is érezzük, hogy szegénynek lenni nem igazán jó, az embereknek nagyobb kedvük van adakozni.

Mindehhez pedig az is hozzájön, hogy ebben az időszakban számos csatorna nyílik meg, amelyek megkönnyítik az adakozást. Ami így tényleg egyszerű lesz.

Számos reklámmal találkozhatunk a városban, ahogy elég csak egy telefonszámot hívni, SMS-t küldeni, és máris X összeget adakoztunk valamelyik segély szervezetnek. De még ennél is egyszerűbb módszerek is léteznek!

Egyik péknél azt csinálják, hogy amikor veszünk egy pitét magunknak, akkor ezzel együtt vehetünk 1-2-3-stb.. pitét valaki másnak is. Ezt is kifizetem, majd pedig a pék a nap végén odaadja azoknak, akik rászorulnak. Nekem nem olyan nagy dolog, hogy ha 5 lírással fizetek, akkor a visszajárót inkább adják a szegényeknek, kenyér formájában. Más viszont nagyon is jól jár vele!

Sok helyen pedig az éttermek szoktak ingyen vacsorát osztogatni. Sok kerületben találunk olyan népszerű éttermet, amelyik komolyan beleszáll az étel elosztásában. De nem kell egyedül dolgoznia, mert a környék lakói is besegítenek. Otthon a szokásosnál jóval nagyobb adag vacsorát főznek. Ennek nagy részét elviszik ebbe az étterembe, ahol bárki ingyen megeheti.

Ez megint egy olyan dolog, ami nem kerül sok extra munkába. Mert nem nagy kaland még egy adag krumplit tenni a vacsorába. Mégis ennek köszönhetően több ember fog aznap jóllakni.

Természetesen az étkeztetésnek számos módszere fejlődött ki, amivel rengeteg ember jár jól. Ilyenek a városban számtalan helyen felállított ingyen konyhák. Legtöbbször az önkormányzatok és különböző pártok szervezik őket. De nagyobb cégek is szoktak ingyen konyhákat állítani. A kisebb cégeknél pedig legalább egy olyan alkalom van, amikor meghívják a cég összes dolgozóját, és esetleg azok családtagjait is.

Mi magunk, másképpen is segíthetünk valakin. Ez pedig a boltokban kapható úgynevezett Bereket paketi.

[caption id="attachment_8719" align="aligncenter" width="450"] Bereket paketi.[/caption]

Ő egy olyan csomag, amiben alapvető élelmiszerek vannak összeállítva. Ilyen mint liszt, tészta, olaj, cukor, stb... Ebből a csomagból 3 méret is kapható. A legkisebb inkább a túlélést szolgálja. Míg a nagyobbakban már különféle luxus cikkek is szerepelnek, mint csoki, tea, süteménykészítéshez alapanyagok, stb..

[caption id="attachment_8718" align="aligncenter" width="450"] Bereket paketi tartalma[/caption]

A közepes csomag tartalma (1-1 adag, azaz kg, liter, stb.):

rizs,
bulgur (török búza),
csicseriborsó,
étolaj,
liszt,
tea,
kockacukor (tea mellé),
paradicsompüré (főzéshez),
tészta,
olívbogyó,
zacskósleves,
kóla,
ice tea,
török kávé,
puding por,
eper lekvár.

Egy ilyen csomaggal sokat segíthetünk a sarkon kolduló öreg nének.

És van még egy módszer, amivel a rászorulóknak segíthetünk. Ez pedig a kiváltás.

A Ramadán szabályai szerint ha valaki nem akar böjtölni, akkor azt kiválthatja. Ilyenkor egy szegény napi ellátását kell fizetni a Ramadán ideje alatt (30 nap). Ez kb. 25.000 forint. Ezt a pénzt odaadhatjuk valamelyik ismerősnek, rokonnak, vagy pedig az erre szolgáló segély szervezetnek.

2016-06-14

A ramadáni (törökül Ramazan) böjt nem kötelező.

Természetesen, aki komolyan veszi a vallást, az kötelezőnek tekinti, hiszen ez az Iszlám egyik alapja. De ezt senki se fogja számon kérni a másik embertől, hogy vajon böjtölt-e vagy sem. Nem ettől lesz valaki jó ember vagy rossz. Valószínűleg a végső számonkérésnél azért pontlevonás jár, ha valaki kihagyta.

Viszont számos ok van, amiért a böjt elhagyható, sőt, egyenesen tilos!

Az Iszlám vallásban a test egészsége mindennél fontosabb. Éppen ezért a böjtöt csak olyan kezdheti el, aki ezzel nem okoz kárt magában, vagy másokban.

Így a következő esetekben nem kötelező a böjt, illetve tilos:

Terhes és szoptató anya

Gyerek (15 éves kor alatt)

Utazó

Beteg, tartósan beteg

Idős (itt nincs konkrét kor megadva, hanem az idős ember állapota szerint)

Nem épeszű

Aki nem muszlim (mert ugye aki nem muszlim, az már eleve nem jó muszlim)

A felmentések nem minden esetben tartanak a böjt teljes, 30 napjáig. Egy utazási felmentés pl. csak az utazás időtartalmáig vonatkozik. Esetleg a hozzá kapcsolódó 1-2 napig, ha nagyon kimerítette az egyént.

Tekintve viszont, hogy a XXI. században az utazás leginkább klimatizált repülőgépen történik, nem igazán nevezhetjük kimerítőnek. Még akkor se, ha éppen alszunk. Így erre felmentést kérni nem igazán illendő dolog.

Másrészt azon is lehetne (talán érdemes is lenne) vitatkozni, hogy pontosan mi számít utazásnak. Manapság a munkahelyünkre akár több tíz km megtételével jutunk el. De ezt nem gyalog tesszük, hanem valamely közlekedési eszközzel (gyalog be se érnénk!). Miközben olyanok is vannak, akiknek az a munkájuk, hogy utazzanak. És itt is különbség van egy metró vezető és egy stewardess között.

Tehát láthatjuk, hogy az utazás fogalma koránt sem egyszerű. Ha helyesen akarunk eljárni, akkor szerintem (de ez az én véleményem, aki fél lábbal bent, fél lábban kint van) az alap szabályokat kell figyelembe venni:

Veszélyeztetem-e vele magamat?

Veszélyeztetem-e vele másokat?

Nyilván ha felülök egy 12-órás repülő útra, és végigszom, azzal nemhogy nem veszélyeztetek senki, és nem is erőltetem meg magamat, de még igazándiból a böjtnek a lényegi részét is kihagyom. Ezt egyébként sok igazhívő csinálja, hogy átalussza a fél napot, mert hogy ő este dolgozik....

Ezzel szemben viszont egy stewardess munkája lehet annyira megerőltető, hogy neki jobb, ha kihagyja a böjtöt.

Egy pilóta, buszvezető pedig, még ha klimatizált fülkében is van, az ő figyelmességétől emberek élete függ. Ott mindenki jobban jár, ha ő nem böjtöl...

Persze az ilyen dolgokat nem én döntöm el. Erre valók a vallási vezetők, hogy ők összeüljenek, és kitalálják, mi a jó, mi a helyes. (bár ezen is lehetne vitatkozni, de ilyen mélyen most nem megyünk bele).

Tudni kell azt is, hogy a böjtöt ki is lehet váltani. Ilyenkor egy szegény napi ellátását kell fizetni a Ramadán ideje alatt (30 nap). Ez kb. 25.000 forint. Ez részemről egy elég szimpatikus megoldás, mert ezzel valaki tényleg jól is jár.

2016-06-15

Böjtölni sohasem egy kellemes elfoglaltság (ha az lenne, nem böjt lenne a neve).

De mégis. Mégis! Van valami, ami miatt mégis különleges lesz. Ami miatt még inkább izgatottan várjuk az est leszálltát. Ez pedig a ramadán pide.

A legfinomabbak csak és kizárólag a Ramadán alatt kaphatóak!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Ramadán pide[/caption]

A pide, pontosabban a ramadáni pide egy olyan kenyér, ami nem is kenyér.

Persze lisztből, vízből, és a titkos összetevőből* készül, pont úgy, mint a kenyér. De közben meg mégsem teljesen ő. Mert ugye ott van a titkos összetevő* (igen, itt van egy csillag)

* Lényegében a titkos összetevőtől függ, hogy a végeredmény kenyér, pide, töpörtyús pogácsa, lángos, vagy paprikás krumpli lesz. Sőt! Ha a lisztet elhagyjuk, akkor akár még banánturmix is előállhat. Tehát a titkos összetevő nagyon fontos.

Pont annyira, minthogy teszünk-e petróleumot a gulyásba, vagy sem. És hogy utána meg akarjuk-e gyújtani, vagy sem. Utána már egész biztosan akarunk futni. Ott már nincs kérdés...

Persze a titkos összetevők nem annyira titkosak. A neten számos receptet találunk, hogyan is készíthetjük el. Mi a ajánljuk, mint minden esetben, amikor valami kenyérféléről van szó.

Sőt! A recept úgy-ahogy szabványosítva van. Számos megkötés létezik, hogy mi szükséges bele, milyen alakja legyen, stb., hogy ramadáni pidének lehessen nevezni (meg hogy el lehessen adni). E mellett minden évben törvény írja elő, hogy mekkorának kell lennie, és milyen áron lehet árulni. Idén a 300 g-s méretűnek az ára fixen 2 TL.

Ez az, amit minden pék árul.

Sok helyen két félet is sütnek. Egyik a standard (a 300 g-os, sima), míg a másik egy helyi változat. Ez lehet nagyobb, kisebb, vagy különleges összetevőket is tartalmazhat. Kedvelt pl. az, amelyiknek a teteje tojásbevonatos (Limara receptje is ilyen).

De bármennyire is szabványosítják a tésztát, komoly eltérések vannak a pékek között. Más-más lisztet, élesztőt használnak. Nem is beszélve arról, hogy milyen vastag lesz, mennyire sütik át. Nálunk az egyik sarkon olyan pék van, amelyik biztosan nem rasszista: süt ő fehéret is, meg feketét is bőségesen...

A pidének egyik különlegessége, hogy közvetlenül a böjt megszakítása előtt, késő délután

kezdik sütni. Így mindjárt közvetlenül a kemencéből kerül a vacsora asztalra. Forrón! Ropogósan! Erre teszünk egy jó vastag réteg vaját, és hmmm..hmm... nyam.nyam!

Az ember észre sem veszi, és már 2-3 pidét befalt!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ramadán pide[/caption]

Ráadásul a pide a Ramadán szerves része. Nemcsak vacsorára, de reggelire is ezt szokták enni. Na de kinél marad annyi pide, hogy az reggelre is elég legyen?

Semmi baj, hiszen ilyenkor a pékek egész éjjel pidét sütnek. Hajnali 2-kor (ez van mindjárt a reggeli előtt) is nyugodtan ki lehet menni az utcára frissensült pidét venni.

Ráadásul hajnali 2-kor is rengetegen vannak odakint. A legtöbben inkább haza se mennek a vacsora után. Egy kis utcabállal összekötik a reggelivel. Ők keverednek azokkal, akik pidét venni mennek. És még ilyenkor is hosszú sorok (akár 200 m-es!) állnak a pékek előtt. Érdeemes a leghosszabb sorba beállni, mert ott sütik a legfinomabbat.

Érdeemes tudni, hogy a pékeknél nemcsak kész kenyeret és süteményeket lehet venni, hanem sütésre kész tésztát is. Minden kenyér, amit árulnak, megvásárolható tészta formában is. Legyen az fehér kenyér, barna, teljes kiőrlésű, stb... Ezek nagyon jó kiindulási alapok az otthoni sütögetéshez (jobbak, mint amiket én tudnék összekotyvasztani). Most pedig a pide tészta is kapható. Abban pedig nagyon finom pizzát lehet sütni!

Ez a pide kifejezetten csak a Ramadán alatt kapható. Ne keverjük össze az úgynevezett török pizzával, aminek szintén pide a neve. Csak ő egy csónak alakú kenyér, megpakolva mindenféle finomsággal.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rumli és a (nem ramazáni) pide[/caption]

2016-06-16

Amikor lemegy a Nap, akkor lehet megszakítani a ramadáni böjtöt. Lehet enni, inni, és kezdődhet a dinóm-dánom,

No de, honnan lehet tudni, hogy tényleg lement a nap? Erre vannak a hivatásos emberek, akik ezt figyelik.

És amint elkezdődött az este, ezt a müezzin hirdeti ki a minaretből.

Ha viszont éppen nincs kéznél egy minaret müezzinnel, akkor megteszi az ágyú is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ágyúval...veréssel...[/caption]

Az ágyú olyan dolog, ami hordozható (ellentétben a minarettel), és jó hangos. És a törököknek volt belőle jó sok. Olyannyira, hogy otthon már nem is tudták hova pakolni őket, így inkább elvitték magukkal, amerre csak jártak.

Voltak ők Afrikában, Ázsiában és Európában is. És mindig vittek magukkal ágyúkat is.

- Hát ezt az ágyút meg minek hozták magukkal.
- Ez amolyan ramadáni kellék..
- Kellék?? És hogy működik?
- Látja ott azt a várat? Ezzel jelzünk a várban élő muszlim testvéreinknek.
- De hát ott nincsenek is muszlimok!!
- Még!...

Sajnos viszont ezt az elméletet a levéltári feljegyzések nem támasztják alá.

Az első lövés, ami ramadáni céllal történt, és feljegyzés is van róla, 1821-ben dördült el. Mégpedig az Ázsiai Erődben. Ez pedig katonai terület, így itt azért nyilván van tartva, mikor mi történik. Meg ágyúgolyóhoz sem lehet jutni olyan könnyen. És ágyúhoz sem.

Mégis megtörtént a lövés. De sajnos nem tudunk róla többet, hogy ténylegesen hogyan és miért... Néhány lehetséges ok:

A kadétek unatkoztak, hát lőttek egyet. Majd hogy mentség magukat, ráfogták az egészet a Ramadánra.

Köztudott, hogy ahol két iskola, laktanya, vagy más csoportosulás van egymás mellett, ott a versengés is megjelenik. A túloldalra, az Európai Erődben találunk dzsámit és így minaretet is. Ez viszont hiányzik az ázsiai oldalról. Talán ők gondoltak egyet, hogy valamivel ők is jelezhessék az est leszálltát.

Vagy csak át akartak lőni a túloldalra, mert azok a lusta disznók megint elaludtak...

Esetleg a parancsnokot unták meg, és őt lőtték bele a Boszporuszba.

Bárhogy is történt, a következő évben már az Európai Erődből is visszalövöldöztek (nekünk is van ágyunk, bibibeeee!). Az azt követő évben pedig már a Héttorony ágyúja is dörgött. Az elkövetkező 20-25 évben pedig egész Törökországban elterjedt az ágyúzás.

Nézzük csak meg jobban a dátumokat! Igen, ez már a 48-49-es Szabadságharc utáni időszak. És azt is tudjuk, hogy Bem Apó - aki nagy ágyú rajongó volt - is ekkor került Anatóliába. Ráadásul Bem Apó áttért az Iszlám vallásra, és még a böjtöt is megtartotta minden évben. Még öreg korárban is! Így pedig elképzelhető, hogy Bem Apó, amikor nem a rablókat ágyúzta, akkor ő is a Ramadánt hirdette... Talán pont miatta lett ez kedvelt Anatóliában!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Oszmán ágyút Bursa városában[/caption]

A XIX. volt az ágyuk utolsó fényes évszázada. Utána már inkább a lövegeket használták. Ahol megvolt az a veszély, hogy véletlenül a szomszéd országban találnak el valamit...

Pedig az Oszmán Birodalom zsugorodásával otthon egyre több és több hagyományos ágyú lett. Csakhogy ezek egyre kevésbé lettek biztonságosak.

Az utóbbi kb. 20 évben inkább hanggránátot használnak. Ezt egy török faluban a háziasszonyok fejlesztették ki (a miért megintcsak kérdéses. Tegye fel a kezét az a háziasszony, aki tésztát kezdett főzni, de végül gránátot készített!).

anem az ágyú is felrobbanhat néha (ilyen esett történt a múlt héten is). Ráadásul az ágyút is kezdenek előregedni, légvédelmi löveggel pedig mégsem az igazi. Éppen ezért kifejlesztettek egy biztonságosabb módszert: a hanggránátot.

[caption id="" align="aligncenter" width="440"] Hanggránátok ramadán ágyukba[/caption]
Hanggránátok ramadán ágyukba – Forrás: amerikaliturk.com

Falusi házi vállalkozásból indult 17 éve, ahol a nők tésztagyúrás helyett inkább ágyú gombócokat kezdtek formázni. És bár az eredményt nem lehet megenni (legalábbis nem ajánlott), mindenképpen zajosabb, mintha csak cipót formáznának. Ráadásul sokkal biztonságosabb, mint a hagyományos ágyú golyó.

Az üzlet olyan jól sikerült, hogy ma már 200 asszony gyúrja a gránátokat, és évente több, mint 30.000 darabot állítanak elő!

2016-06-17

Zajlik a Ramadán (törökül Ramazan). Sőt! Nemsokára elérünk a feléhez is!

És mint ilyen neves ünnep, ebből nem maradhatnak ki a marketingesek sem.

Igazándiból a török marketingeseknek bármi jó ok arra, hogy reklámot és akciót készítsenek: fúj a szél, esik az eső, kisütött a nap, vagy csak simán felkelt a nap... vagy mert éppen este vagy... vagy mert a főnök valami teljesítményt vár el tőlük, és valamit SOS ki kell találni...

A török reklámok, azon kívül hogy sokszor nagyon igényesek és kreatívok, egyúttal egy ablakot is nyit az országra, amin keresztül bekukucskálhatunk és megleshetjük a kultúrát.

A Ramadánnal kapcsolatos reklámok pedig pontosan ezért nagyon jók. Mert egy-egy képet kaphatunk arról, hogyan is zajlanak az ünnepek mindennapjai.

Sajnos a 2016-os Ramadán reklámok eléggé laposak lettek. És nem is készült belőlük túl sok. Egy kolléga pedig össze is gyűjtötte őket. Így könnyű volt összeszedni őket. Ebből a válogattunk. A kihagyott reklámokat ott tudjátok megnézni.

Még az olyanok is, mint pl. a Coca Cola is eléggé egyszerű reklámot készített. Őt azért beraktam, mert van benne egy-két rész, amit a Ramadán hangulatát, értékét mutatja. Egyik ilyen, amikor a fiúnak adnak egy adag vacsorát.

Az Iszlám szerint ugyanis az ünnepekkor az ételt 5 részre kell felosztani. Egyiket kapja a család, másikat a rokonok, harmadikat a közeli ismerősök (pl. kollégák), negyediket a távolabbi ismerősök (pl. szomszéd), és az ötödiket a szegények.

Mindez azt jelenti a gyakorlatban, hogy a Ramadán alatt az emberek egymást megvendégelik, ételt küldenek a másoknak, stb...

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/RXyhTHzlbSA"]

Összehasonlításképpen 2 évvel korábban a Coca Cola ilyen reklámot készített:

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/Yw7qSJPTP5A"]

Amellett, hogy eleve a reklám jobban néz ki, jobban ki van dolgozva, megmutatja azt is, hogy a Ramadánt az emberek tényleg úgy várják, mint máshol a Karácsonyt. Nincs sehol az, hogy jaj, megint egész nap nem eszünk, nem iszunk... A Ramadán tényleg az ünnepről, a társaságról, a megozástásról szól.

(A reklám szövege, hogy mindenki úgy hiányolta már a Ramadán-t az elmúlt 11 hónapban)

Azt azért hozzáteszem, hogy oka van annak, hogy ilyen kevés, és visszafogottak a reklámok

az idén. De ez az a téma, amibe nem szeretnék belemélyedni...

Maradva az üdítőknél, lássuk a Lipton reklámját!

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/tCALNQYBPsY"]

Azért, hogy jobban megértsük, érdemes megnézni a Hayko Cepki korábbi Lipton reklámjait.

Ezek mindegyiket eléggé stílusosra sikerült.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/xPxToYhHztM"]

Az offfff amolyan egyszerű török káromkodás. Hasonlít a magyar *****, *****, ***** meg a

***** szavakra. Csak könnyebb kimondani. Akár teleszájjal is, vagy szakadékba zuhanás

közben is. Külön érdekesség, hogy van egy Of nevű város Rize-ben, a teaültetvények

közepén.

Hayko Cepki pedig azt mondja, hogy ne offfffozgass, hanem inkább oh! be!-zzz. Azaz igyál és relaxáljál!

És ha már éneklünk, meg ice-teázgatunk, akkor itt a tavalyi nagysikerű Ceza és Naciye néne DiDi reklámja. (Ceza-t már)

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/XBlo_v3Vyis"]

Van egy másik változata is ennek a reklámnak. De ki tudja miért, ebből csak hosszú verziót

találni. Ami azt jelenti, hogy a reklámot többször egymás után pakolták, hogy egészen 3, 5,

kitudjahány percen keresztül ez ismétlődjön. Valamiért ez elég gyakran előfordul a török

reklámoknál. Íme a 3 perces verzió!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/2ZhLsxdL2Gk"]

Házi feladat török nyelvtanulóknak: hétfőre meg kell tanulni, ezt fogjuk elrappelni!

Egyébként nem olyan nehéz, mint elsőre-másodikra-huszonharmadikra látszik..

A következő Pınar reklám nekem azért tetszett, mert ő tényleg nagyon jól bemutatja, milyen

is az igazi Ramadán vacsora. Amikor nem a roskadásig megrakott asztalról van szó. Hanem

az utcában összeül a pék a zöldséges, a kisboltos és a többiek (ilyen van nálunk is minden

este). Vagy a taxiban falatoznak. Vagy ahogy az építők és a tervezők együtt vacsoráznak.

Nem mellékesen roppant jó a kilátás onnan.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/XUWTu2pvX3o"]

Végére pedig egy különlegesség. És ezzel ismét visszatérünk a Liptonhoz. Ez egy igazán

ramadáni ötlet. Ha veszünk egy doboz teát, akkor kapunk egy kódot, amivel valamelyik

ismerősünknek küldhetünk egy csésze teát. Ez roppant izgalmas!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/vlTfwri7Tbw"]

2016-06-20

A Ramadán (törökül Ramazan) az év legkülönlegesebb hónapja. És ebből is az egyik legizgalmasabb rész az, amikor lemegy a nap, elkezdődik az este, és megtörik a böjt.

Az este kezdetét hatalmas várakozás előzi meg. És ezúttal tényleg!

A legtöbb munkahelyen már kora délután, 5 óra fele, szélnek eresztik a közönséget: mindenkit kizavarnak, legyen az dolgozó, takarító, vagy ügyfél. Viszont a vacsora csak kb 4 óra múlva kezdődik. Mit lehet kezdeni ezzel a rengeteg idővel?

Jó, persze vacsorát lehet főzni. De az is ritkán tart ilyen sokáig.

Nem kell viszont aggódniuk az Isztambulban élőknek. A világ egyik legnagyobb városa igazán gondoskodik a lakosok szórakoztatásától. Képzeljük el pl. hogy a város teljes dolgozó közössége egyszerre hazaindul. Jóval több, mint 10.000.000 ember..... ..

.... még több pont

Na, az igazán jó móka...!

..... sok sok pont ...

... egyébként nem...

De legalább olyan 2-3 órát el lehet vele szórakozni.... És akkor már majdnem ott vagyunk a vacsoránál.

És ahogy közeledik a vacsora ideje, mintha egyre többen és többen lennének. És a dudából is egyre többet és többet hallani.

Aztán hirtelen felcsendül az ezán!

```
[soundcloud url="https://api.soundcloud.com/tracks/102587632"
params="auto_play=false&hide_related=false&show_comments=true&show_user=true&show_reposts=false&visual=true" width="100%" height="450" iframe="true" /]
```

És ebben a pillanatban megváltozik a világ!

Az autók, buszok, kamionok mind eltűnnek. Mintha sohase lettek volna. Az utak, melyek roskadásik tele voltak (a háromsávós úton 8 sávban álltak a kocsik), hirtelen üresek lettek. Hova lett az a sok kocsi, ami eddig nem tudott elmenni sehova se?

Mindezzel teljesen ellentétesek az éttermek.

Itt már jó előre terített asztal várja az érkezőket. Így aki az utolsó pillanatban érkezik, ő már az előtt elkezdhet enni-inni, hogy leülne.

Az emberek pedig van, hogy már órákkal korábban megérkeznek, leülnek, és várnak. Ott van előttük az étel, és a víz, de türelmesen várnak. Majd pedig, ahogy kezd szürkülni, és már csak néhány perc van hátra, akkor kinyitják a vizet.

Az utolsó percekben pedig teljes a csönd. Mindenki az ezán megszólalását várja. Amit egy Allah kabut etsin (Isten fogadja el - mármint az áldozatot, a böjtöt) rövid mondat követ, majd pedig kezdődhet a vacsora. Ezzel pedig mindenki megélnékül. Hamarosan pedig szóhoz is jutnak. Szóból pedig nincs hiány, jut mindenkinek bőségesen!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Terített asztal várja a böjtölőket[/caption]

Mindez a bevásárló központokban még inkább érdekes! Itt a ezán előtti időszakban egyre csökken a mozgó emberek száma. Ellentétben az utcákkal, mindenki időben elfoglalta a helyét. Az utolsó percekben pedig még a zenét is lekapcsolják mindenhol. Ott van ezernél is több (vagy akár több ezer) ember, akik a fülüket hegyezik, hátha meghallják a kinti műezint. Van, aki a telefonján, óráján nézi az utolsó másodperceket. Majd pedig futótűzként terjed a hír, hogy lehet vacsorázni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Egyszerűbb asztal[/caption]

Lévén, hogy nyár van, és még az éjszaka közepén sem akaródzik a hőmérséklet 28 fok alá menni, az igazi élet a parkokban, és az utcákon van.

A parkok is jó előre megteltek. Főleg az olyan népszerűek, mint a Kék Mecset vagy az Eyüp Mecset környéke. Itt már egy órával a naplemente előtt sem lehet látni egyetlen fűszálat sem.

Ellentétben az éttermekkel, itt mindenki maga hozza az ennivalót. Gyakran az egymás mellett ülők mindjárt meg is osztják egymással a vacsorát. De ha valaki otthon felejtette volna, vagy éhes maradt, akkor a közelben biztos talál valami finomat.

Hagyományosan ezeken a helyen különleges ramadáni programok is zajlanak. Köztük a Karagöz (róla lesz még szó egy következő bejegyzésben).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ideiglenes döner konyha a Ramadán estén.[/caption]

Máshol pedig az utcákon szokott hatalmas közös vacsora zajlani. 1-1 utcán valamelyik este teljesen lezárnak. Majd először megpakolják asztalokkal, majd pedig az asztalokat pakolják

meg. Ezt a lezárást jó előre meghirdetik, így a környékbeliek is be tudnak szállni. Gyakran mindkét oldalon: ételt is hoznak, és vacsorát is fogyasztanak.

Jellemzően az ilyen helyeken hajnalig tartó utcabáll lesz. Majd pedig mindenki visszaül, és megreggelizik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ramadán utcai vacsora[/caption]

Egyik-másik helyen pedig valamilyen extra utcai vacsorát is kitalálnak. Pl. leghosszabb asztal, legtöbb ember, stb... 2013-ban pedig egy magán kezdeményezés az Istiklâl Caddesi-n volt egy hosszú-hosszú vacsoraasztal. Pontosabban terítő. A 2 km hosszú út feléig falatozhattak a böjtölők.

És hogyan néz ez ki a valóságban? Az alábbi videón láthatjuk!

[iframe src="http://player.vimeo.com/video/70924192" width="500" height="375" frameborder="0" webkitAllowFullScreen mozallowfullscreen allowFullScreen]

2016-06-21

Minden évben megkérdezik tőlem (csak az idén nem...meg tavaly...meg tavaly előtt...és azelőtt sem.. de egyébként minden évben), hogy élük túl az éttermek ezt a hónapot. Hiszen senki sem akar enni.

Hát... enni mindenki akar... csak éppen nappal nem szabad. :)

A Ramadán (törökül Ramazan) egyik tulajdonsága, hogy lehet tudni előre, mikor lesz. Márpedig, amit előre lehet tudni, azzal lehet számolni is.

Jó, a törökökre nem ez a jellemző. Előbb bemennek a csuklós busszal az egyirányú utcába, minthogy megnézzék a sarkon a táblát. Meg hogy hova tart az az utca... Meg azt, hogy tényleg van-e ott utca. De akkor is. A Ramadán olyasmi, amivel lehet számolni.

Hasonló pangós időszak mindenhol van. Az iskolák nyáron vannak zárva, ahogyan a síparadicsomok is. Míg a strandok pedig télen. Ilyen a Ramadán is, amikor az éttermek zárva vannak.

De valójában nincsenek zárva!

Mint már beszéltünk róla, nem mindenki tartja a böjtöt. Különösen ebben a meleg időszakban. Így semmiképpen sem beszélhetünk arról, hogy az éttermek üresen állnának. De tény, hogy jóval kevesebb embert látni bennük. És e miatt bizonyos ételeket ilyenkor nem készítenek.

Jellemzően a döner az, amiből nem lehet kis adagot sütni. Ha egyszer beindul a hús forgása, akkor nem lehet leállítani. Az egészet el kell készíteni. Ha viszont a Ramadán alatt nincs ehhez elegendő vásárló, akkor jobb az egészbe bele sem kezdeni. A helyzet akkor súlyosabb, ha az étterem semmi mást nem árul, csak dönert. Ők ilyenkor egész nap zárva vannak.

Egész nap... No de mi van akkor ha lement a nap? És megjelenik néhány millió éhes ember?

Attól még, hogy tart a böjt, és az emberek nagy része nappal nem eszik, még nem jelenti azt, hogy este nem ülnének be valamelyik étterembe.

Igaz, ritka az, aki a Ramadán minden vacsoráját valamelyik étteremben tölti, nem pedig otthon, a családjával, a rokonokkal. De mégiscsak húszmillióan lakik Isztambulban. Így biztosan lesz néhány ember, aki pont aznap választaná valamelyik éttermet. Ez a néhány ember általában olyan sok, hogy már 2 órával a naplemente előtt minden hely elfogyott. Sőt! Egyik-másik népszerű éttermeknél akár napokkal korábban kell foglalni, hogy legalább a küszöbíg bejussunk.

Így tehát a nap leszálltával az éttermek kinyitnak. Még a döneres is. Hiszen biztosak lehetnek benne, hogy hamarosan teltházuk lesz. Ami persze azt is jelenti, hogy extra személyzetet ajánlott felvenni erre az időszakra

Minden étteremben készül egy-két menü a Ramadán idejére. A tradicionális az iftar menü, ami a Próféta ajánlásával készült. Ez áll a levesből, pidéből, és az ilyenkor hasznos bogyókból, stb...

De ez nem mindenhol tartható. Pl. egy olasz, vagy kínai étteremben ez nemcsak, hogy furcsán nézne ki, de még valószínűleg a felszerelés és a szaktudás sincs meg, amivel el tudnák készíteni. Így inkább speciális Ramadán pizza menü, vagy Ramadán sushi menü kapható.

Ebben a menüben ugyebár az is jó, hogy az a 400 ember, aki igencsak éhes, egyszerre szeretne enni. És akkor sokkal egyszerűbb, ha mindenki ugyan azt eszi, minthogy mindenki mást és mást. Így az ilyen menükre óriási kedvezményt szoktak adni.

Ráadásul az étterem biztos lehet benne, hogy a jóllakott közönség mégsem lesz annyira tele, hogy ne férne beléjük még 1-2 édesség. Mármint minden kategóriából 1-2. E mellett pedig jókat teáznak, kávézgatnak. Tehát a közönség garantáltan óráig ott marad. Kis szerencséjével egészen a reggeliig.

2016-06-22

Szerintem minden fiú álma, hogy az éjszaka közepén járja a várost, és büntetlenül üthesse a dobot. Teljes hangerőn.

Te is így érzed, akkor gyere dobosnak Isztambulba a Ramadán idején!

Már csak azt kellene megtudni, hol lehet jelentkezni...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A dobos[/caption]

A ramadáni böjt egyik sarokpontja, hogy a reggelit még az előtt be kell fejezni, hogy felkelne a Nap. Sőt! Mielőtt még a nap első sugara eljutna hozzánk. De hát ugye este sötét van, honnan lehet tudni, hogy érkezik a nap? Ha már világos van, akkor pedig már késő...

Ráadásul a hangsúly a befejezni-n van. Vagyis addigra már készen kell lennünk. Nem pedig akkor kezdjük a kenyeret sütögetni, stb...

Az az időpont, ameddig be kell fejezni a reggelit, az kb. hajnali 3 óra. Vagyis valamikor 2 fele kell felkelni, és nekikezdeni az étkezéshez (meg azt azért elő is kell készíteni). Na de ki tud hajnali 2-kor könnyedén kiugrani az ágyából?? (Egyáltalán ki tud olyan korán lefeküdni??).

Szerencsére itt vannak a ramadáni dobosok. Ezek a lelkiismeretes emberkéek, akik nem restek egész éjjel fennmaradni, és ütni azt átkozott áldott dobot, csak hogy egész biztosan mindenki felébredjen a kerületben. Kb. így

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/pTBI1Zr4AUM?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

A film egy kicsit megtévesztő. Itt a kamera kedvéért lightosabbra vették a figurát. A valóságban ennél sokkal hangosabbak (mert hát ugye a nép alszik). És sokkal gyorsabban mozognak (Isztambul hatalmas, sok utcát be kell járni), így nincs esélyünk papuccsal eltalálni őket.

Nem ajánlatos papuccsal, vagy más nehéz tárggyal (pl. kakukkos órával) megdobálni őket. Mert mégiscsak egy vallási ünnepről van szó. E mellett pedig ezen emberek az éjszakai pihenésüket áldozzák azért, hogy mások idejében felébredjenek.

Arról nem is beszélve, hogy minden dobos legalább még száz másikat ismer. Nem biztos, hogy örülnénk, ha a Ramadán után is minden éjjel egy csapat dobos szerenádozna az ablakunk alatt.

Tehát Isztambul nagy. Sok utcát kell bejárni. Így megjelentek a motorizált dobos egységek is.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/gcCDkxdfTOY?rel=0" frameborder="0"

allowfullscreen]

A ramadáni dobosok nem amatőrök társasága. Hanem ők hivatásosak. Erre a 30 napra az önkormányzat bérel fel őket. De bármi máskor is szívesen állnak a rendelkezésre. Mindegyiknek a dobján találunk egy telefonszámot. Ezt érdemes felírni. Ha pl. fizetés emelést szeretnénk kérni a főnökünktől, akkor hívjuk azt a számot bátran! Nagyon meggyőzőek tudnak lenni.

2016-06-23

És lám! Itt vagyunk a Ramadán közepén!

És leszállt az este. És mindenki önfeledten falatozik.

- Drágám! Nem felejtettünk el valamit?
- Ugyan már! Mit felejtettünk volna el!
- Na és a gyerekek?
- Mi van velük?
- Hát hol vannak???
- Ott ugrálnak a szomszéd asztalon a salátás tálban..

Nos igen... A gyerekek nem részei a Ramadánnak. De valamit mégis kell velük kezdeni. Az nem elég, hogy berakjuk őket egy csomagba, és feladjuk a postán, hogy 30 napig ott keringjen.

De nem kell megijedni. Ez a probléma már évezredek óta létezik. És akkor még nem volt iPhone meg YouTube, amivel pár percre zombivá lehetett konvertálni a gyereket. Úgyhogy kellett rá megoldást találni.

A Ramadán ideje alatt a kedvelt csoportos helyeken külön gyerek program is van. Főleg az olyan népszerű piknikező parkokban, mint amilyen az AyaSofya előtt található.

Az éttermeknél is lehetőség van arra, hogy lekössük a rohangáló lurkókat. Általában egy zárt szobát jelölne ki, amit telepakolnak labdával. Plusz beültetnek oda egy gyerekefelügyelőt. Valószínűleg azt, aki aznap rosszul végezte a mosogatást. Mert ő lesz a gyerekek labdás játékanak a céltáblája..

No de vissza a parkokba! Számptalan érdekes vagy éppen unalmas gyerek program között egy mindenképpen kiemelkedik. Ez pedig nem más, mint a híres, tradicionális árnyjáték, a Karagöz és Hacivat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Karagöz és Hacivat árnyjáték – Forrás: karagozevi.com[/caption]

Ez a típusú árnyjáték hosszú pálcákkal történik. A szereplők pedig félig átlátszó papírból vannak úgy kialakítva, hogy valamilyen szinten mozogni tudjanak. Pl. a kezük, lábuk, és a testük.

Eredetileg valószínűleg a Jáva-szigeteken találták ki ezt a szórakoztatási formát. Majd az Oszmán Birodalomhoz Egyiptomon keresztül érkezett. Állítólag a szultán azért támadta meg a piramisok országát, mert nagy bábszínház rajongó volt.

Egészen a mozik megjelenéséig ez volt a fő közösségi szórakoztatás, majd gyorsan hanyatlani kezdett. Mára szinte teljesen eltűnt, csak a Ramadán idején maradt meg, és más

hagyományőrző klubokban. Rengeteget köszönhetünk , aki a török népmesék kutatásával rámutatott az akkor már feledésbe induló hagyományra. Ő kezdte feljegyezni a történeteket, amelyet a német Helmut Ritter folytatott. Nélkülük mára valószínűleg eltűnt volna a süllyesztőben.

[iframe width="420" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/X_FqJmuDWsU" frameborder="0" allowfullscreen]

A történetek két fő szereplője Karagöz és Hacivat. Karagöz a forróbb vérű személy, aki előbb beszél, minthogy gondolkodna. E miatt külön előírás, hogy az árnyjáték készletben olyan Karagöz is legyen, amelyiket meg lehet verni.

Vele teljesen ellentétes a Hacivat. Ő a mérsékelt, a visszafogott, a gondolkodó. Ő lesz az, aki kihúzza Karaközt a bajból. Vagy csak végignézi, ahogy elverik. Mégis ő az, aki jobban beszél mindenkinek.

A történetek szerint ők ketten valóban létező személyek voltak. Egy építkezésen dolgoztak együtt, ahol az ebédszünetben kifiguráztak mindenkit. És mivel már akkoriban is a politikai viccek voltak a legnépszerűbbek, nem voltak restek a szultánból is poént faragni.

Mindez persze eljutott őfényessége fülébe, aki a saját szemével is látni kívánta a két csirkefogót. De úgy mondják, a szultánnak még tetszett is két legény. Így maga mellett tartotta őket. Mígnem egyszer a kelleténél jobban elszólták magukat, miután kaptak 1-1 zsákot, sok követ, meg egy utazást a Boszporusz fenekére.

[iframe width="420" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/De6wblm_nwU" frameborder="0" allowfullscreen]

2016-06-24

Este 9 óra van. Néhány perce ment le a nap. Így most falatozunk nagy lelkesen..

Gyere vissza 1 óra múlva!

-- 1 óra múlva --

Oké, most már este 10 van. És még mindig eszünk. Semmi se változott.

Vagyis de, mert már mást eszünk.

De akkor is, még mindig eszünk. Gyere vissza megint 1 óra múlva!

-- 1 óra múlva --

Áh! Most már este 11 van! A jóéjt ezán is véget ért. Mi pedig itt ülünk, és teázunk. Nemrég felfaltunk vagy két dinnyét. Meg még ki tudja mit... De már túl vagyunk rajta... Ahogy a desszerten is. Most mit csináljunk?

A közönség fele teljesen kifeküdt. Egyesek szó szerint is. 34 fok van idekint, és egészen biztosan nem kell napszúrástól tartani. Egyenlőre még mi is a fekvést választjuk. Addig is iszunk egy teát.

No lássuk csak... A terv: hazamegyünk, pontosabban haza vonszoljuk magunkat.

Igen. Végül is, ez egy lehetőség. Nincs nagy forgalom. Meg a változatosság kedvéért alszunk egyet. Aludhatunk... mennyit is... Olyan 2 és fél órát! Nagyszerű!

Oké, lássuk a B tervet:

Nem alszunk, ahogyan azt már megszoktuk a Ramadán alatt. Úgyis... most 2 óra miatt? Meg hazamenni? Amikor itt a finom tea, meg a sok-sok sütemény?

C terv. Valami köztes megoldást keresünk. Mégse maradhatunk reggelig az étteremben (miért is ne?). Akkor mozogjunk egy kicsit. A törökök egyébként is így szeretik. Nem ott fognak teázni, kávézni, ahol vacsoráztak, hanem átmennek egy másik helyre.

Majd megint egy másakra. És megint egy másokra. Mígnem elérkezik a hajnal. És akkor tényleg be lehet esni az asztal alá. Vagy még mindig lehet választani azt az opciót, hogy hazamegyünk. Vagy egyenesen megyünk dolgozni. Mint a régi sulis időkben!

Nosza, akkor vágjunk neki az éjszakának! Aztán majdcsak kikötünk valahol!

Elsőnek persze fel kell állni, ami nem nevezhető egyszerű műveletnek. Mégiscsak felfaltunk két dinnyét!

Itt a közelben van egy jó kávéház, oda lehetne beülni. Igen, este 11-kor bezár, de most Ramadán van, így ő is nyitva van ilyenkor. Odáig csak el tudjuk vonszolni magunkat...

... és tényleg! Sikerült is! Na, akkor ide most letáborozunk... Gyere vissza 1 óra múlva!

-- 1 óra múlva --

Nos, éjfél már elmúlt. Ittunk kávé! Nem is egyet. És képzeld! Találtunk sütit is! Most aztán fel vagyunk töltődve rendesen! Gyerünk ki az utcára!

Éppen idejében! Úgy tűnik, hogy a helyieknél (és a többi azértsemegyünk-haza embereknél) is kezd hatni a koffein... Egyre többen vannak, akik énekelnek.

Sőt! Szépen-lassan, ahogy a nép erőre kap, megkezdődik a tánc is! Itt már bizony igazi utcabál van kialakulva.

Jó, hangosak vagyunk rendesen (mert most már mi is táncolunk és ordítunk). De úgyszincs senki a közelben, aki aludni akarva. Mostanra már biztosan nincs. Mégiscsak egyszer van Ramadán egy évben! Még ha 30 napig tart is, akkor is. Mert buli van!

Szóval táncolunk, éneklünk. Meg ki tudja még mit! Gyere vissza megint 1 óra múlva!

-- 1 óra múlva --

Elmúlt már hajnali 1 óra. Bőven elmúlt!... Mi meg kint kóválygunk valahol az utcán.

Pontosabban nem kóválygunk. Mert útközben (ki tudja, hol) találtunk egy jó helyet. Most ott eszünk gyümölcsöt, meg teázgatunk. De azt hiszem, visszamegyünk megint táncolni. Itt megy el egy újabb banda előttünk...

Gyere vissza megint 1 óra múlva!

-- 1 óra múlva --

Megint ülünk. Mégiscsak fárasztó egész éjjel táncolni. Elmúlt már 2 óra is. Lassan keresni kell egy helyet, ahol lehet reggelizni... Addig viszont itt ülünk a cukrászdában. És persze teát iszunk. Kell valami, hogy el ne aludjunk...

Meg ha már itt vagyunk, eszünk még egy kis édességet. És teát is kérünk hozzá! No, meg egy kis édességet!

Te pedig gyere vissza 1 óra múlva!

-- 1 óra múlva --

Már csak néhány perc van hátra az ezánig. Utolsó hajrá az evéssel, ivással. A nagy esti evészetben majdnem el is felejtettük, hogy reggelizni is kell. De találtunk egy jó büfét, ott esszük a friss pidét, ami éppen most jött ki a kemencéből. Hozzá pedig dinnyét, gyümölcsöket falatozunk.

Jah, és teát is iszunk.

Ó... és megszólalt az ezán! Vége a reggelinek! Még jó, hogy pár perce fogat mostunk. Így most már mehetünk aludni.

Te pedig gyere vissza... úgy.... 17 óra múlva

2016-06-27

Elérkeztünk a Ramadán (törökül Ramzan) utolsó hetéhez. A végső hajrához! A legizgalmasabb dolgok ezen a héten lesznek!

Bár igazándiból az utolsó böjt nap átcsúszik a következő hétre, hétfőre. Majd kedden megkezdődik a Cukor Ünnepe.

Ami egyben azt is jelenti, hogy aki csak teheti, már pénteken becsomagolja a sátrat az autójába, és megszökik. Azaz jobb, ha pénteken nem próbálunk meg kimenni az utcára, mert több millió autós akkor próbál majd elmenekülni a világ egyik legnagyobb városából.... hogy közben a világ egyik legnagyobb forgalmi dugójában vegyenek részt.

7 éve volt egy hasonló. Jól emlékszem rá, mert már du. 4-kor a hátsó kisutcákban is sorban álltak az autók...

Aki viszont itt marad, az részt vesz a Ramadán (törökül Ramazan) legfontosabb ünnepén, az Erő Éjszakáján. Ez a törököknél a Ramadán 27. napja. Más vallási csoportok más napokon ünnepelhetnek. A monda szerint ezen a napon érkezett a Korán a Földre. Így a vallásos emberek legfontosabb éjszakája, amit fokozott imádkozással töltenek. Olyan is van, aki az egész estét végig imádkozza.

Majd az ezt követő utolsó napokban is fokozottan előkerülnek a Ramadán vallási részei. Ez megint leginkább dzsámikba járást, és imádkozást jelent.

Mindez az idén azért is különleges, mert ez a 27. nap pont péntekre esik, az Iszlám vallás szent napjára (mint a Keresztényeknél a vasárnap).

Mindeközben mi:

Az utolsó fordulóban vagyunk, az utolsó hajában. Ez az a rész, amikor már régen megszoktuk a böjtöt. És nem zavar az, hogy napközben nem eszünk, nem iszunk. Azon a ponton már régen túl vagyunk.

A szervezetünk is teljesen átállni látszik a takarékosabb módra. Míg az első napokban esténként mindenki annyit evett, amennyit csak bírt, mostanra bőségesen megelégszünk egy kis pidével, némi sajttal. És sok sok dinnyével. És persze a főzeléket se hagyjuk ki. Ha minden jól megy, a Ramadán után is egy darabig tartani tudjuk ezt a takarékosabb életformát. Persze aztán az ember szépen-lassan átmegy pazarlóba...

Most még fáj, ha a pohárból kicsöppen egy kevéske víz. Később már csak feltöröljük. Vagy még annyit se, amilyen meleg van...

Ami viszont igazán komoly nehézséget jelent, az a késői vacsora, és a korai kelés.

Minden este a vacsora 9 óra környékén kezdődik. Holott máskor ilyen tájban a gyerkőcöket altatjuk. Persze most is aludhatnának, de ők se akarnak kimaradni a buliból. Nem is ez a lényeg. Hanem hogy ami máskor este 9-10 fele zajlik, az mostanában éjfélkor. Nem ritkán 1 órakor.

Ha pedig valamelyik ismerőssel együtt vacsorázunk valahol (márpedig a törököknek bőségesen van ismerősük, tehát ez kb. minden 3 nap), akkor jó, ha éjjel 2-re hazaérünk...

És biztosan írtam már, hogy 2 környékén ajánlott a reggelibe belekezdeni, hogy a fél 4 körüli ezánig biztosan befejezzük, és jól teletömjük magunkat vízzel..

Azaz több, mint 20 napja hajnali 4-kor fekszünk. Hétfégén is. Aztán reggel úgy kelünk, mint máskor.

Persze megspóroltuk azt az időt, amennyi a reggelizés. De ezt a gyerkőcöknek nem lehet elmagyarázni. Ők a szokásos időben kelnek fel.

Igazándiból számunkra ez a Ramadán legnehezebb része.

De se baj, mert ez az utolsó hét, a hajrá. Utána jön a Cukor Ünnep, ami részben az alvásról fog szólni. Meg a rokonokról. Meg a süteményekről. Jó lesz az. Mármint a sütemények.

2016-06-28

A Ramadán (törökül Ramazan) egy 30 napig tartó böjt. Mely az éhezésről, és a szomjúságról szól.

Vagy talán mégsem?

Ahogy közeledett a Ramadán időszak, úgy jelentek meg egyre inkább a Hoşgeldin Ramazan feliratok a tv-ben, reklámokban, beszélgetésekben. Ennek jelentése, hogy Isten hozott Ramadán!

Majd pedig ahogy elkezdődött a böjt, sokan örültek, jókívánságokat küldtek egymásnak, stb... Mintha nem is arról szólna az egész, hogy heteken keresztül szenved, hanem Karácsony lenne.

És tényleg, az emberek így is gondolják!

A Ramadán tényleg egy ünnep. Egy 30 napig tartó ünnep. És mint ilyen, egyúttal közösségi ünnep.

A böjt csak az egyik része ennek a hónapnak. A másik, szintén nagyon fontos része, hogy az emberek együtt vannak. Együtt böjtölnek.

A világon kb. 1.7 milliárd ember (a Föld lakosságának kb. 23%-a) böjttől egyszerre. És legtöbbször nem elvonulva valami hegyi kis házikóban. Hanem pl az utcán.

[caption id="attachment_10023" align="aligncenter" width="450"] Ramadán 2016[/caption]

Így, mint a képen is látható, mindenki egy kupacban kezd neki a vacsorának. És ezeken a helyeken az az izgalmas, hogy egyszerre ismerős és ismeretlen emberek az asztaltársaink. Ott ül a pék is, a hentes, az örült pizzafutár (ez eddig lehetne egy film címe is), és sok-sok olyan ember, akiket korábban még sosem láttunk.

Ez a vacsora, amiből 30 darab hasonlót élünk át ezen a 30 napon. Van, amikor tényleg a lakásba behúzódba kengetjük a pidét. De a legtöbbször valahol kint vagyunk (mégiscsak nyár van), az ismerősöknél ülünk, vagy pedig mi hívtunk meg ismerősöket.

Így ez a 30 nap egy hatalmas lehetőség, hogy felmelegítsük a régi kapcsolatokat (vagy éppen összevesszünk a rokonokkal), és új embereket ismerjünk meg.

És közben ott van az az érzés, hogy ezt a kihívást, a böjtöt, nem egyedül tesszük. Hanem másokkal együtt.

Mindennek az enyhébb változata, a reggeli. Ilyenkor ritkábban járunk ki az utcára. De mégiscsak nyár van, az rövid éjszakákon pedig folyamatos a buli hangulat.

És még ha otthon is vagyunk, akkor is, összejönnek néhány ismerőssel, rokonnal, vagy szomszédokkal.

- Együtt keltünk fel hajnalok hajnalán!

- Én le se feküdtem!

Ugyan úgy nappal is megvan az egy cipőben járunk érzése is.

- Iszol teát?

- Nem, de szívesen megszagolgom...

A Ramadán alatt mindegy melyik napszak van, vagy merre járunk. Nem azt érezzük, hogy hű de keserveres az életünk, hanem mintha együtt elmennénk futni, hegyet mászni, vagy hasonló sportot űznénk.

2016-06-29

Törökországban a marketingeseknek rengeteg dolguk van. Hiszen az év 365 (+akció) napjára valamilyen kedvezményt kell kitalálniuk.

Ha új év közeleg, akkor újévi akció van. Ha nyár van, akkor nyári akció. Ha tél, akkor téli akció. Ha kisütött a nap, akkor napsütéses akció (pl. napszemüvegre). Ha esik az eső, akkor eső akció (pl. esernyőre). De még arra is van akció, hogy felkelt a nap.

Most viszont Ramadán van. 30 nap Ramadán akció!

Plusz a Ramadán előtti napokban elő-akció.

Meg a Ramadán után is, hogy eladjuk azt a sok kacatot, amit nem sikerült az előző 30 napra.

Mivel a Ramadán leginkább az ételről meg annak hiányáról szól, a legtöbb akciónak is ez áll a központjában.

Így ilyenekkel találkozhatunk, hogy mondjuk veszünk 5 kg rizst, és kapunk ajándékba 1 kg-t. Vagy 5 kg-t. Vagy 20 kg-t. Esetleg a 3 literes olaj mellé ugyan ezt: 2 l ajándékba, 5 liter ajándékba, 10 liter ajándékba. Aztán győzzük hazacipelni!

Egy alkalommal, éppen jól meg voltam pakolva. Azon gondolkodtam, hogyan viszem haza azt a sok kacatot, mikor az eladó jelezte, hogy kaptam ajándékba 10 l tejet. De választhatok helyette 2 db. 5 l-es mosószert is.

Jó móka volt mindezt hazagörgetni...

Az élelmiszerek területén Ramadán alatt az összes fajta akcióba belefuthatunk. A törökök kedvencei azok, amikor olyan ajándékot kapunk, ami kapcsolódik valahogy az alap termékhez. Pl. veszünk 1 kg teát, akkor kapunk mellé egy teafőzőt. Vagy egy készlet csészét. Vagy egy doboz cukrot.

Néha viszont olyan terméket mellékelnek, aminek semmi köze az alap termék mellé. Pl. a 10 kg tea a mellé egy kenyérpírtót kapunk.

A Ramadán ideje alatt nemcsak az élelmiszerek akciósak, hanem további konyhai eszközök is. Hiszen még mindig a vacsora van a központban. Ilyenkor lehet venni akciós 280 darabos evőkészletet. Vagy 60 darabos fazék családot. Amihez jó esetben megint kapunk ajándékba valamit. Mondjuk 5 kg margarint. Vagy rizst. Vagy egy kenyérpírtót.

Egyszer viszont a főzésnek is vége szakad. Ahogyan a vacsorának is. Nem marad más akkor, mint a takarítás (meg a vendégek hazazavarása, amihez jól jön az ajándék fakanál, amit az 5 kg tészta mellé adtak).

Szerencsére nincs hiány akciós mosóporokban sem. Egyik évben, ha 20 kg mosóport vettünk, kaptunk ajándékba egy mosógépet. Mondjuk aki 20 kg mosóport tervez megvenni, az valószínűleg nem egy kis zacskóban tervezte az egészet hazavinni. De azért akkor is... egy mosógép... Valakit ki kell rakni a kocsiból, hogy beférjen...

Még mindig az ünnepi hangulatnál maradva természetesen a telefontársaságok is különleges ünnepi csomagokat ajánlanak. Így aztán mindenki annyit beszél, amennyit csak akar. Vagy internetezik. Mert ugye meg kell osztani az ismerősökkel, hogy éppen vacsorázunk...

A bankok is ünnepi hangulatban vannak. Bőségesen osztogatják az ünnepi hiteleket.. Melyeket aztán a végén ugyan úgy vissza kell fizetni, mint a sima nem ünnepi hiteleket. Csak most, csak önnek egy igazán izgalmas hitel!

Természetesen nem maradhatnak ki az utazási irodák sem. Főleg ebben az évben! A Ramadán végén kezdődik a Cukor Ünnep, ami elsősorban a rokonok látogatását jelenti. Reggeltől estig rokon, rokon, rokon, és rokon. De vannak ilyen emberek, akik úgy gondolják, hogy elég volt a rokonokból már tavaly is, és inkább gyorsan elmenekülnek valahova. Az idei Cukor Ünnep pedig kedden kezdődik. Ehhez könnyű hozzákapcsolni a hétvégét, és máris kapunk egy jó hosszú szünetet, amihez csak 1 szabadnapot kell kivenni. Nem rossz.

Így egyre több és több helyen jelennek meg az olyan utazási ajánlatok, hogy hova is lehet elmenekülni a Cukor Ünnepben. A törökök pedig szeretik a dolgokat az utolsó utáni pillanatban elrendezni. Így bár már csak 1 nap van az ajánlott indulási időpontig, még bőven találni üres helyeket. Ennek oka az idei év. Máskor a Cukor Ünnep a legjobban telített időszak, és sok hotel már fél évvel korábban.

Egyes irodák viszont azt mondják, hogyha már úgyis menni akarunk, akkor inkább Mekkába menjünk. Ott különleges játék van, ahol egyenesen a szent helyre lehet utat nyerni.

2016-06-30

A Ramadán (Ramazan) időszaknak sok szimbóluma van. Ezek egyike a dzsámik minaretjei közé kifeszített világító feliratok. A hagyomány Törökországból ered.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A világító felirat (Mahyâ) a levegőből.[/caption]

A minaretek közé kifeszített világító feliratok neve Mahyâ. A szó eredete arab, és életet jelent. Mivel általában jókívánságokat, vagy ima részleteket szoktak felírni, ezért a szó is az imával kapcsolatos.

Ahhoz, hogy ilyen, messziről is látható világító feliratunk legyen, szükségünk lesz legalább 2 db. minaretre, meg arra, hogy sötét legyen. Egnél több minarettel rendelkező dzsámiból viszont nincs sok. Azok is elsősorban Isztambulban, a szultáni városban lelhetőek fel, így nem csoda, hogy ez a tradíció innen indult.

[caption id="" align="aligncenter" width="620"] A legrégebbi fotó, amelyiken Mahyâ látható (dátum ismeretlen) - Forrás: Haberler[/caption]

A legenda szerint az első Mahyâ-t 1614-ben a Fatih Camii (az akkori legnagyobb mecset) minaretjei közé lett kifeszítve, egy felirat és egy kép. Ebben I. Ahmed Szultánnak köszönte meg Hattat Hafiz Ahmet Kefevî az ajándékot. A szultánnak persze ez nagyon tetszett. Nem sokkal később, 1617-ben már Ramadán jókívánság világított a levegőben a Sultanahmed Camii (Kék Mecset) minaretjei között. 1723-ban pedig már minden császári mecset így ünnepelte a Ramadánt. Az Eyüp Camii-nak a minaretjeit pont ezen célból hosszabbították meg. Viszont az Isztambulon kívüli mecsetéknél nem tudott ez a szokás nagyon elterjedni, mivel néhány kivételtől eltekintve minden dzsáminak csak 1 minaretje volt (ellenpélda pl. Edirne, Selime Camii)

A felirat, vagy kép létrehozása a mátrix (vagy a mai modern) nyomtatáshoz hasonlít. Minél több kötelet feszítenek ki a két minaret közé, annál részletesebb képet lehet alkotni. Valaha olaj lámpákat aggattak a zsinórokra (ezek meggyújtása sem lehetett kis munka), a képek készítése pedig külön művészet volt, amit az erre speciálisan képzett szakemberek állítottak elő. Mivel az írás is arab betűkkel történt, nagyon aprólékosan kellett dolgozni.

A modern időkben, a latin abc-vel és az elektromos világítással ez a fajta szakma teljesen elhalt. Képeket is nagyon ritkán látni. Inkább csak pár idézetet, vagy jókívánságot láthatunk olvashatunk. Ilyeneket, mint Üdvözlét Ramadán!, vagy Jó egészséget kívánunk!, stb...

[caption id="" align="aligncenter" width="330"] Képes Mahyâ - Forrás: Haberler[/caption]

Az elmúlt években néhány érdekes Mahyâ-t is megörökítettek. Ezekből láthatunk kettőt:

[caption id="" align="aligncenter" width="366"] Mahyâ II. Erzsébet beiktatásakor - Forrás: kibrispostasi.com[/caption]

Erről a meglepően érdekes képről sajnos keveset tudunk. Ciprus fővárosában található Selimiye Camii minaretjei közé volt kifeszítve a God save the Queen (Isten óvja a Királynőt) felirat. Valószínűleg 1952-53-ban, amikor II. Erzsébet brit királynő uralkodását kezdte. Ciprus ekkor még brit koronagyarmat volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="240"] "Töröknek lenni jó!" - Atatürk - 2009 Habervaktim.com[/caption]

Isztambulban, a Szulejmán Dzsámin láthatjuk a "Ne multu Türküm diye" idézetet, ami azt jelenti, hogy "Töröknek lenni jó!". A kép 2009-ben, a Török Köztársaság fennállásának 86-ig évfordulóján készült. Érdekessége az Atatürk idézet, aki szerette volna a politikát és a vallást távol tartani egymástól. Ezekon kívül néha látható pár érdekes felirat is. Mint pl. a Pénz nem boldogít.

2016-07-01

Az Elrendelés Éjszakája. Arabul: Lajlat al-kadr [ليلة القدر], törökül: Kadir Gecesi. Angolul pedig ilyen vagány neve van: Night of Power. Ez a Ramadán legfontosabb éjszakája.

Úgy tartják, ekkor imádkozni többet ér, mint ezer hónapon át imádkozni.

Az Elrendelés Éjszakája a Ramadán hónap utolsó 10 napjának egyikére esik. De fontos, hogy páratlan számú legyen. A törökök szerint ez a 27 nap. És mivel szerintük így van, így mindjárt szerintük a legtöbb hittudós szerint is így van.

Minden esetre a törökök nagyon határozottak, ha egyszer elhatározzák magukat. Nem is fordulat elő más verzió, mint a 27 nap...

Ez pedig az idén július 1-ére esik, ami ráadásul péntek, az Iszlám szent napja.

A történet szerint Mohamed próféta a Híra hegyre vonult vissza elmélkedni és bőjtölni. A 27. napon pedig a Korán leszállt a Földre, és Gábiel arkangyal kinyilatkozta azt a prófétának.

97. szúra: A Mindenható és Könyörületes Allah nevében

1. Íme! Mi az elrendelés éjszakáján bocsátánk le azt.
2. S mi ért le hozzád, mi az elrendelés éjszakája?
3. Az elrendelés éjszakája jobb, mint ezer hónap.
4. Az angyalok, s a Lélek bocsátanak le azon

minden elrendelést Uruk engedelmeivel.

5. Békesség az, egészen a hajnal hasadtáig.

Másik nézet szerint Allah direkt nem mondta meg, hogy melyik is az Elrendeltetés Éjszakája. Csak annyit tudni, hogy az utolsó 10 nap valamelyike, és az páratlan. Akkor járunk helyesen, ha minden évben valamelyik másik napon ünnepelünk: 21, 23, 25, 27, 29...

E mellett az Elrendeltetés Éjszakája tiszta, csendes. Nincsenek szelek, és tisztán látszik a Hold.

A hívők szerint ez az éjszaka nagyon fontos. A legfontosabb mind közül. Ezen az éjszakán nem szabad aludni, hanem egész éjjel imádkozni, és elmélkedni kell. Aki mindezt végig csinálja, az megtisztul.

Ilyenkor a vallási közösségek összegyűlnek, és Korán felolvasást tartanak, közösen imádkoznak. A mecsetek pedig megtelnek.

Bár hivatalosan csak ez az egy nap fontos, de valójában a következő néhány napot is sok-sok imádkozással töltik a hívők. Így a Ramadán hátralevő napjai kiemelt fontossággal bírnak.

2016-07-04

Eljutottunk az utolsó naphoz is.

Ma este, pontban 20:48-kor véget ér a böjt. 30 nap után végre megnyugodhatunk!

30 nap kemény kiképzés után vár ránk a Cukor Ünnep. Amikor is végre, végre, VÉGRE aludhatunk egy jó!

Persze a gyerkőcök úgyis felkelnek reggel 6-kor...

Tehát 30 napig tartott a böjt. Márpedig a 30 nap sok idő. Sok mindent csináltunk, és sok mindent tanultunk ez idő alatt.

Pl. megtanultunk spórolni. Megtanultunk víz nélkül elég jól meglenni. Megtanultunk hajnalban vajas kenyeret készíteni. És csak az első 20 napban kentünk a vaját egymás hajára. Később már a kenyérre is került valami! De hogy mi, arra nem emlékszik senki... talán jobb is..

És persze megtanultuk megbecsülni a vizet is.

Azt semmiképpen sem mondhatjuk, hogy unatkoztunk volna. Igencsak be voltunk programozva.

Minden nap ugyan úgy elmentünk dolgozni, mint a sima mindennapokon. Majd pedig este ugyan úgy hazamentünk. Nem volt sok kedvezményt. Csak az ebédszünetet spóroltuk meg. Az így nyert időt hasznosan töltöttük el. Sorban álltunk.

[caption id="attachment_10045" align="aligncenter" width="338"] Ramadán 2016 - pidére várva[/caption]

Mi másért? Pidéért!

[caption id="attachment_10043" align="aligncenter" width="500"] Ramadán 2016 - A forró pide[/caption]

Majd pedig vártuk, hogy hivatalosan is leszálljon az est. És akkor végre ihattunk. Azt hiszem, ennek mindenki örült. Azok is, akik egyébként nem böjtöltek, és napközben is ihatta.

[caption id="attachment_10042" align="aligncenter" width="338"] Ramadán 2016 - végre víz![/caption]

És akkor végre nekikezdtünk a vacsorának is. Legtöbbször otthon. De sok esetben valahol a városban. Ez amolyan protokoll, hogy a barátokkal, rokonokkal, céges ügyfelekkel és kapcsolatokkal együtt törjük meg a böjtöt.

De olyan is volt, hogy az utcán ünnepeltünk.

[caption id="attachment_10023" align="aligncenter" width="450"] Ramadán 2016 - utcai vacsora[/caption]

És olyan is volt, hogy beálltunk a dugóba abban a reményben, hogy még naplemente előtt eljutunk az étterembe. Néha sikerült is.

[caption id="attachment_10044" align="aligncenter" width="500"] Ramadán 2016 - Jön a naplemente[/caption]

A vacsora után sokan még inkább kint maradtak az utcán, mert tényleg jó idő volt, kellemes légmozgással. Hívogattott a bulizásra.

De mi helyette a gyerkőcöket próbáltuk ágyba dugni. Az se járt kevés kalória elégetésével. Csak mint egy kisebb máglya... A gyerkőcöknek nagyon bejött az esti mulatozás. Végre a fél éjszakán keresztül lehetett ordítani és futkározni. A többi gyerekekkel együtt. Aludni biztos nem akart senki sem.

Mindeközben belekezdünk egy különleges projektbe: lefényképezni a dzsámik minaretjei közé kifeszített világító feliratot, a Mahyâ-t. Mégpedig a levegőből.

Ami elsőre nem tűnik túlzottan nehéznek, menet közben kiderült, mégsem olyan egyszerű. Egyrészt a folyamatos protokoll vacsorákról nem lehet csak úgy elszökni. De ha éppen nem az ismerősökkel étkeztünk, akkor pedig az időjárás volt kifogásolható. Írtam már a kellemes esti légmozgásról? Nos, ez már 20 m-es magasságban is ordas szelet jelentett. Ugyan az a légmozgás, ami jó hangulatot teremt földközelségben, felkenni a drónt a legközelebbi épület falára.

Ráadásul igyekezni is kellett, mert a fotózásra csak 30 napon keresztül volt lehetőség. Nagy szerencsére sikerült egy olyan estét kifogni, amikor sem protokoll vacsora, sem komolyabb szél nem várt minket.

Így sikerült a Yeni Dzâmi-t lefényképezni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ramadán 2016 - Új Dzâmi és a Mahyâ a levegőből[/caption]

És a Szulejmán Dzsámit is. Bár hozzá nem sikerült elég közel menni a sok zavaró rádióhullámtól...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ramadán 2016 - Szulejmán Dzsámi és a Mahyâ a levegőből[/caption]

És ezzel, meg ezzel a bejegyzéssel véget is ért a 2016-os Ramadán. Bizonyára sokan fellélegeznek (végre valami mást is lehet majd olvasni a blogon!!!). És végre a nap 24 órájában lehet enni és inni (degeszre esszük magunkat!). Mégis, a legérdekesebb, amit nem egy embertől hallottam:

De kár, hogy vége! Most várhatunk újabb 11 hónapot a következő Ramadánig...

2016-07-05

Ma elkezdődött a háromnapos Cukor Ünnepe!

Ez kicsit olyan, mint Amerikában a Halloween, ahol a gyerekek beöltöznek valami ijesztőnek, majd mindenhova bekopognak a környéken, hogy egy kis cukorkát kérjenek.

Csak hogy Isztambulban nem kell a gyerekeknek beöltözniük. Elég ijesztő az, amikor hatvanan állnak a kapuban, és megígérik, hogy énekelnek, dobolnak, fociznak, vagy csak áthozzák a nagymamát.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Cukor Ünnepe[/caption]

Véget ért a Ramadán. A Hold is eltűnt. 11 hónapig nincs böjt. Végre bármikor lehet enni. És bármennyit! Ezt az Iszlám országokban hatalmas lakomákkal szokták ünnepelni.

A törökök viszont úgy érzik, hogy nagy veszteség érte őket, amiért 30 napon keresztül csak este ehettek baklavát (összetétel: 98% cukor, 1% liszt, 1% piztácia), így ezt most mindenképpen pótolni kell. Éppen minden fellelhető édességet megesznek. A török édességek pedig jórészt cukorból állnak. Innen ered ennek a három napnak a neve: Cukor Ünnepe.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Cukor[/caption]

A gyerekek számára valóban cukor ünnepről van szó. Az ünnepe kezdetekor a felnőttek ajándékokat szoktak adni a apróságoknak (a meglepetések között mindig van egy jó meleg kötött pulóver is, még ha éppen augusztus is lenne). Ők pedig utána kimennek az utcára, és végig járják a környéket. Minden hova becsöngetnek, ahol egy kis cukrot kapnak.

Isztambulban viszont a legtöbben ilyenkor nincsenek otthon. Minden minden vallási ünnepe, ez is a családkról, és a rokonokról szól.

A törököknél az a szabály, hogy mindig a fiatalabbak mennek az öregekhez. Ez nagyon praktikus, mivel rengeteg rokon van. Ők pedig egy helyen gyülekeznek. Nincs az, hogy mi éppen ahhoz megyünk át, aki minket akart meglátogatni.

A rokonság elég kiterjedt, és megvannak a megfelelő matematikai formulák, a legidősebb kiszámolására: az apai ágon vezetik vissza. De persze az anyai ágakat is meglátogatják. Szerencsére mindehhez 3 nap áll rendelkezésre. Így a fiatalok sokat utaznak, az idősek pedig sokat mosogatnak.

Valójában nem. Mert a törökök háziasszonyok ebből a szempontból nagyon praktikusak.

Ahova a rokonok vendégségbe mennek, a háziasszony minden összeszedi a frissen érkezett lányokat, és befogja őket munkára.

Fontos tudni, hogy Isztambul lakosságának (hivatalosan 13 millió fő, valójában legalább 15) hatalmas része (hivatalosan 11 millió) olyan családból származik, ahol a nagyszülők vidéken élnek. Mindez azt jelenti, hogy a Cukor Ünnep kezdetekor (vagy az azt megelőző napokon) a lakosok nagy része azon igyekszik, hogy elhagyja a várost. Ehhez pedig egyetlen autópálya és 2 repülőtér áll a rendelkezésre.

Az az 1 autópálya pedig nagyon hamar bedugul. 2013-ban 15 óra alatt lehetett eljutni a közeli* Bolu városáig. És igen, akkor is dög meleg volt. És még a Facebook is be volt lassulva, mert mindenki azt posztolgatta, hogy éppen a dugóban áll..

[caption id="" align="aligncenter" width="566"] 15 órás dugó - Forrás: En Son Haber[/caption]

* Bolu Isztambultól 250 km-e található, ami normális esetben 2,5-3 óra alatt járható be. Vagyis török szemmel még a szomszéd. Aki idáig eljutott, az már túljutott az Ankarai tartó út felén. Ez úgymond a hágó Ankara felé. Ez után sok autós letér valamelyik másik útra. Aki viszont itt marad Isztambulban, az élvezheti, hogy a város majdnem üres, és az első napokban jóformán semmi sincs nyitva.

A szokás viszont kezd megváltozni!

A vidéken lakó öregek lassan kihalnak, így menetirány szépen-lassan megfordul Isztambul felé. Csakhogy ezek a mai fiatalok egyre inkább úgy érzik, hogy eleget látják a rokonokat a Facebookon. Bőven elég, ha küldenek nekik néhány like-ot, majd lelépnek az országból pár napra.

2016-07-06

Egyszer volt, hol nem volt. Volt egyszer a török kávé.

Ő Etiópiából érkezett Isztambulba Damaszkuszon keresztül. És mindjárt belopta magát a törökök szívébe.

Ugyanis a török kávé nemcsak, hogy finom, de multifunkcionális is: talpra állít akkor is, amikor már semmi más nem hat; a török katonáknak adva azok meg se állnak Bécsig; megeszi a rozsdás szöveget; visszaigényli az ÁFÁ-t; feltöri a betont.

És még jósolni is lehet vele!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Török kávé[/caption]

Törökországban nagy tradíciója van a kávéból jóslásnak. Természetesen török kávéból, mert mégiscsak az az, amivel a török jóskok könnyen szót értenek. Akivel el tudnak csevegni a fociról, Ayşe néni kutyájáról és frizurájáról, meg úgy a világ dolgairól..

Kávéból jósolni viszont nem olyan egyszerű. Persze ezt is lehet úgy csinálni, mint pl. az újságírást, hogy mindenféle zagyvaságot mondjunk anélkül, hogy értenénk, miről van szó (annyi könnyebbség van, hogy a kávéjóslás nem igényli a helyesírás ismeretét). De a profi jóslás profi jóst igényel.

Ebben a témában külön könyvek, lexikonok találhatóak, amelyek elemzik a kávéfoltok méretét, elhelyezkedését, alakját, formáját, stb... amelyek alapján meg lehet jósolni a jövőt.

Mert ugye a kávé ismeri a jövőt. Hiszen ő titkos klubokba jár, hozzáférése van a Földenergia nevű közösségi hálózathoz, és nem mellékesen intelligensebb, mint az emberiség egy bizonyos része. Úgy pedig könnyű.

Csak éppen a kikérdezése nem könnyű. A kávé ugyanis nem tud angolul, se németül. De még a morze ábécét sem ismeri. Ahogyan az ASCII kódokat sem, és nem fog .net-ben sem programot írni (ez utóbbi mondjuk érthető). Ő másfajta jelekkel kommunikál: kávé foltokkal.

Ezeket a rejtélyes jeleket bármely profi kávéjós pillanatok alatt dekódolja.

Az egyetlen gond, hogy az ő elhelyezkedésük nem olyan sűrű, mint a török kávéé. Vagyis ahol török kávé van, nem biztos, hogy találunk a közelben jóst is.

Példa 1:

Megyünk az úton és egy elágazáshoz érünk. Bár nagyon jól ki van táblázva minden (ez alap Törökországban), mégis elbizonytalanodunk, hogy merre is kellene menni.

De semmi gond, mert a sarkon mindjárt találunk egy büfét, ahova beülünk a kávéra. Csakhogy sajnos bármennyire is finom a kávé, a pincér nem tud mellé egy jóst is felszolgálni, aki elmondaná nekünk a helyes utat. Helyette jelzi, hogy ma akciós a kockacukor, meg szemben a bátyjának van egy szőnyegboltja...

Most bizony komoly bajban vagyunk. Nincs más megoldás, minthogy megkérdezzük valamelyik törzsvendégtől, melyik utat kell választanunk. Aztán magunkra vessünk, ha se királylány, se fehér lovas herceg nem lesz útközben

Mert a kávé és a kávéjós nem azt fogja megmondani merre is van Buda (azt egyébként is Tolditól kell kérdezni), hanem hogyha balra megyünk, hány feleségünk, ha jobbra megyünk akkor pedig hány gyerekünk lesz.

Arra a kérdésre, hogy Gazdag leszek-e? a kávé hangos röhögésbe tör ki, majd átalakul kólává... De mivel nincs jós a közelben, ez nem történhet meg.

Példa 2:

Ülünk a diszkóban, és látunk egy szép lányt/helyes fiút/fehér zongorát (mindenki válassza ki a neki tetsző verziót). Úgy érezzük, hogy valahogy a közelébe szeretnénk jutni.

Az a verzió nem szimpatikus, hogy ráesünk az emeletről. Más megoldáshoz pedig gondolkodni kellene, de az meg nem az erősségünk. Így úgy döntünk, hogy megkérdezzük valaki nálunk okosabbat: a török kávé.

Elfogyasztunk hát belőle 5 csészényit is azonnal, minek hatására 76 órán keresztül megállás nélkül tudunk táncolni és énekelni. De még mindig nem sikerült közelebb jutni a lányhoz/fiúhoz/zongorához. Mégcsak a lábára sem léptünk rá.

Bezzeg ha lenne egy jós!

Mindjárt elmondaná, mi a lány/fiú/zongora Facebook oldalának a címe, hány gyerekünk lesz tőle, és hányszor válunk el (szintén) tőle. És hogy milyen gyakran fogunk az intenzíven kikötni a jövődő anyósunk miatt.

Továbbá további összegért további hasznos instrukciókkal is elláthat. Mint pl, hogy

inkább a sarokban álló kevésbé feltűnő lánnyal/fiúval/harmonikával kellene járnunk, és akkor garantáltan békében élhetünk mind a 16 gyerekünkkel.

inkább a saját nemünk irányába kellene érdeklődni, mert valójában nem is fiúk/lányok vagyunk, hanem az ellenkezője, csak elcserélték a kórlapot a kórházban.

inkább menjünk át a szemközti zöldségeshez, és ott próbálkozzunk.

Tehát a példák alapján is láthatjuk, hogy Törökországban egy zseb-jós igencsak praktikus lehet. No de hol találunk ilyet?

Természetesen az interneten!

A nevű és -os telefonos alkalmazások a fenti problémák elkerülésében segítenek. Elég csak egy rossz pillantást, de jó fényképet vetni a kávé maradékára, és máris megtudjuk a jövőnket.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kaahve falı a kávéjós[/caption]

Falçı Bacı (magyarul "öreglány") átnézni a kávénk tartalmát, bárhol is legyünk: északon, délen, kocsiban, metróban vagy a tengerben. Majd rövid időn belül megkapjuk a választ. Majd ez alapján dönthetünk, hogy lépünk-e még egyet előre, vagy inkább vissza.

Falçı Bacı igazán sok mindent tud, de nem árt, ha a barátait is megkérdezzük.

Melek nővér a szerelem szakértői. Márpedig, ha ő mondja, akkor úgy is van! Ha azt mondja, hogy az életünk szerelme ül a balra lévő asztalnál, akkor az biztosan úgy is van. Ne zavarjanak meg olyan zavaró tényezők, minthogy

házasok vagyunk

balra tőlünk egy kecske legelészik

balra tőlünk egy szakadék található

balra tőlünk tényleg egy szép leányzó található. Meg egy 90 kg-os kigyúrt bokszoló.

Szóval próbálkozzunk csak bátran!

Vele ellentétben Jázmin inkább a kemény, szívtelen gazdasági életben ad tanácsokat. Tőzsdei előrejelzést azért ne várjunk. De elmondja, mikor kell beszólni a főnökünknek. Vagy a beosztottunknak. Esetleg mikor adjuk el az anyósunk házáat. Vagy pedig csak simán fussunk egyet a pénzünk után.

Izabella egy teljesen más kategória. Ő lelkezni tud nagyon. Belelát mindennek a gyökerébe. No meg a kávé bögrébe. Majd pedig jó sokat beszél nekünk. Annyit, hogy közben megiszunk még néhány csésze kávé...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Jázmin és Melek nővér is beszállt a jótanácsokba...[/caption]

Nos ez a 4 virtuális nőszemély segít minket abban, hogy elnavigáljunk az élet zűrzavaros

útjain. Vagy csak hogy elszórjuk a pénzünket.

Kávédvelők kalandra fel!

Mindenki más jöjjön velem...teázni megyünk...

2016-07-07

Én vagyok a kanapé! Eladó!

Egészen biztosan használt, és egészen biztosan roppant kényelmes! Hiszen mindenki rajtam ül hetek óta. Itt az utca közepén.

[caption id="attachment_10033" align="aligncenter" width="338"] A kanapé[/caption]

Gyere, próbálj ki! Üljl rám! És vegyél meg!

Vagy inkább hívd meg a haverjaidat! Itt van mellettem egy hűtő is (szintén használt). Érthető okokból, hiszen dög meleg van. Mindjárt a sarkon találsz egy kis boltot is. Onnan pakolj be a hűtőbe.

Szemben találsz egy tv-t is. Szintén használt. De legalább tudod, hogy működik. Ó! Ha tudnád, hány focimeccset néztek meg rajta!

Tehát van tv is. Itt a távirányító is hozzá. Éjjel-nappal itt van. Nem lopja el senki.

És itt van egy mosógép is mellettem. Hogy minek? Hátha megizzadnál a meccs alatt. Vagy mert olyan meleg van. Mégiscsak az utcán vagyunk.

Miért vagyunk az utcán? Mert jó idő van. Miért lennél inkább egy dohos pincében? Inkább ülj ide, él élvezd a kellemes szelet.

Nincs szél? Várjál, hívom a mesteremet, Musztafa bácsit. Hoz ő ventilátort. Ez is használt, mégis működik. Jobban, mint ha újat vennél... igen, kicsit repülőgép hangja van... de tudod, ez valaha tényleg repülőgép volt..

Igen, nyár van, jó idő. Főleg este. És megy a foci. Szóval gyere, és ülj ide. Ha kényelmes, vegyél meg. Jah, hogy néha esik az eső?? Bizony-bizony tiszta vagyok.

Akkor megveszel?

Vagy előbb még üldögélsz egy darabig?...

2016-07-08

Ismét egy jólsikerült reklám, amivel belekukkanthatunk Törökország.

Ezúttal az Arçelik céget láthatjuk:

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/LfrfCLuEU38" frameborder="0" allowfullscreen]

A reklám azt mondja, hogy ma ha világszerte 27.000 embertől azt kérdezik, hogy hol dolgozik, akkor törökül válaszol: Arçelik. Pedig ezt a kérdést 133 nyelven lehet feltenni.

Vagyis a cég kb. 27.000 alkalmazottal büszkélkedhet, akik 133 nyelven beszélnek.

No de ki is az az Arçelik?

Törökországban minden nő ismeri, hiszen a lakás úgymond női részének a gépesítését ők látják el. Szebben fogalmazva a fehér eszközök gyártója. Ezek a mosógép, mosogatógép, vasaló, stb... Míg a fekete eszközök a tv, videó, stb... Így áll össze a ying-yang, meg a klasszikus férfi-női elhelyezkedés.

Ma már persze lehet kapni piros mosogatógépet is, meg a férfiakat is be lehet fogni mosogatóra. Nem mellékesen a tv-sorozatok is inkább a nőknek szólnak. Az LG pedig olyan mosógépen dolgozik, ami tényleg okosabb, mint a férfi felhasználója, és kitalálja mi van benne és azokat hogy kell kimosni. Úgyhogy ma már messze nem igaz a klasszikus férfi-női felállás.

Az Arçelik céget 1955-ben alapította Koç család (részükről Vehbi Koç) és Lütfi Doruk. A Koç családról még lesz egy részletes bejegyzés, hiszen ők a török gazdaság legbefolyásosabb szereplői.

Az első termékük egy mosógép volt (1959), majd pedig egy hűtő (1960). 1968-ban felépítették a gyárukat Çayirova-ban, Isztambul közelében. Eddigre már elég ismertek lettek, így hamarosan további termékekkel bővítették a skálájukat: megjelent a porszívó, és a mosogatógép is.

1999-ben nagy átszervezések történtek, miután óriásira bővült a termékskálájuk, elsősorban konyhai eszközökkel. Majd pedig leányvállalatokat is létesítettek, illetve felvásároltak.

Ma több, mint 400 termékük van, amelyeknek 40%-át kb. 100 országba exportálják. Nagy-Britannia háztartásigép-piacán a harmadik helyet foglalja el, a BEKO elnevezésű márkája pedig első az angol hűtőgéppiacon.

Törökországban pedig minden háztartás alapját az Arçelik termékek adják.

Jó dolog is az, hogyha olyan műszaki terméket használunk, amit a határon belül készítenek. Nemcsak mert támogatjuk a hazai munkaerőt, de nem kell a vámmal sem vacakolni. Nem is beszélve arról, hogy egy javítás esetén a pótalkatrész is kéznél van. Az utóbbi időkben a külföldi termékek javítása komoly problémákkal jár, melynek oka a vám, és a magas euró/dollár árfolyam. Nem ritka, hogy egy pótalkatrészre 1 hónapnál is többet kell várni.

Az Arçelik, ahogyan ez a Koç cégeknél már megszoktuk, nagy hangsúlyt fektet a kultúrára és az oktatásra. Az Arçelik már hosszú évek óta a Çelik (Acél) nevű robot karakterével a gyerekek kedvence. És őket tanítja arra, hogyan működnek a háztartási eszközök. Nem

mellékesen pedig a környezetbarát megoldásról.

[caption id="" align="aligncenter" width="502"] Acél és Acéllina[/caption]

Néhána éve Çeliknaz (Acéllina), a lányrobot és színre lépet, a lány robot. Ezzel pedig teljes lett a készlet. Őket egyébként néha asztali hangszóró formájában is lehet kapni.

A YouTube-on találunk egy összeállítást a legkedveltebb reklámokat a két robotról:

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/G728DHnkZTw" frameborder="0"

allowfullscreen]

Ha pedig komolyabban is szeretnénk velük találkozni, akkor a érdemes elmenni. Ott elmagyarázzák nekünk, hogy miként működnek a háztartási eszközök.

2016-07-11

2016. június 30-án egy új hidat adtak át Törökországban, amely az Izmit-öbölt keresztezi.

Rendkívül hosszúra építették! 2682 m! És ezzel ő lett a világ negyedik leghosszabb függőhídja (pontosabban a (1550 m)).

Nem mellékesen az Isztambul-Bursa-Izmir útvonalat is jelentősen lerövidíti*. Az út 88 km-el lesz kevesebb!

Az ő neve a Gázi Oszmán-híd.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Gázi Oszmán-híd építés közben - Forrás: Wikipédia[/caption]

A Gázi Oszmán-hídat 2013-ban kezdték el építeni, az Isztambult Izmirrel összekötő Gebze - Izmir Otoyolu Projekt O-33) részeként. A terveket 2009-ben kezdtél el készíteni, és 2010-ben fogadták el.

A híd érdekessége, hogy ma Isztambulból Bursa-ba, majd onnan tovább Izmirbe nem olyan egyszerű eljutni. Ehhez meg kell kerülni az Izmit öbölt (ne keverjük össze Izmir és Iznik városát és még egy Iznik is van a közelben), ami egy 88 km-es kerülőút. És bár a törökök nem szoktak azon fennakadni, hogy 200-300 km-t kell kocsikázni, azért a 88 km-es semmittevés nem kellemes.

Ráadásul mindezt Iznik belvárosán keresztül kellett megtenni.*

De most már itt az új híd, amivel az egész út lerövidíthető, akár 6 percre is*. Ha éppen nincs dugó.

[caption id="" align="aligncenter" width="586"] Oszmán Gázi-híd a térképen. - Forrás: Akilli Gündem[/caption]

Nosza tehát a hidat 2013-ban kezdték építeni, és alig 3 év múlva, 2016-ban át is adták. A híd nagy, és hosszú. A világ legnagyobb támaszközű hídjainak a listáján a negyedik helyen szerepel.

Íme a technikai adatok:

Teljes hossza: 2.682 m

Leghosszabb fesztáv: 1.550 m

Rövidebb fesztávok: 566 m

Hídláb magasság: 252 m

Szélessége: 64 m (2x3 sáv)

Várhatóan naponta legalább 40.000 jármű fog áthaladni rajta. De a híd kapacitása elbírja a napi 75.000-et is.

Az építkezés közben egy baleset is történt. 2015. március 21-én a híd egyik darabja leszakadt. Szerencsére nem sérült meg senki, de biztonsági okokból (és az időjárás miatt) az építkezés a hajóforgalom egy rövid ideig szünetelt. Az építkezés március 23-án tudott csak folytatódni.

Egyik reggel Kishi Ryoichi japán mérnököt holtan találták a közeli temető bejárata előtt. És volt nála egy kés és egy üzenet, amiben magára vállalta a balesetet. Úgy érezte szégyent hozott a karrierjére és az országára, ezért lett öngyilkos.

Az átadás 2016. június 30-án történt. Az ünnepség keretében Kenan Sofuoğlu új gyorsasági rekordot állított fel amikor a motorjával elérte a 400 km/h-s sebességet. Még ha csak egy pillanatra is. Ő aztán megmutatta, hogy 6 percnél hamarabb is át lehet érní a túloldalra! Főleg, ha üres az út.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/IC85I1HbwPA" frameborder="0" allowfullscreen]

A híd használata koránt sem olcsó. A személyautós áthaladás díja 90 TL. Itt az árral úgy számoltak, hogy csak az egyik irányba kell fizetni. Hiszen aki egyszer átment, valószínűleg vissza is fog jönni. Összehasonlításképpen a Boszporusz-hidak díjai 4,75 TL. A harmadik híd 9 TL lesz. Míg a komphajó 100 TL.

A komphajó a reklám szerint 1 óra alatt ér át a túloldalra. Valójában 45 perc is elegendő (igaz, hozzá kell számolni a beszállást, és a várakozást is). És ez idő alatt a fedélzeten lehet teázni, süteményt enni, stb..

Tegyük hozzá, hogy a komphajó nagyon régi. Még egy fekete-fehér filmben is feltűnik. Ezt mára bőven lecserélhették volna valami gyorsabbra. De az is igaz, hogy egy 2x3 sávú autópálya mégiscsak nagyobb forgalmat képes lebonyolítani, mint a komphajó.

A forgalommal kapcsolatos további tervek a teljes Isztambul-Izmir autópálya kiépítése. Ez további hidakat és alagutakat jelent. A tervek szerint a mostani 9 órás* út 3 és fél órára csökkenthető. Ha ez tényleg sikerül, akkor autóval gyorsabban érhetünk Törökország harmadik legnagyobb városába, mintha repülővel mennék (repülőút: 1 óra, vacakolás a reptéren: 30-40-60 perc, bejutás-kijutás a reptérre: 2x45 perc).

És akkor most a csillagos rész:

A reklámokban és a politikai kampányokban 2 verzió szerepel, amihez hasonlítják az új utat.

Egyik az, amikor komphajó nélkül, Izmit városán keresztül megyünk. Ez az a bizonyos 88 km, amivel az út rövidebb lesz. Ez az az eset, amikor Isztambul-Izmir táv 9 óra. Ha a komphajót választjuk, akkor ez már ma is kb. 7 óra. Persze ehhez képest a 3 és fél óra még mindig jobb. Amennyiben tényleg enni idő alatt meg lehet majd tenni a 480 km-es távot. Ehhez tartani kell a 130 km/h-s átlag tempót. Tehát nincs dugó (az mindig van). Viszont a komppal ellentétben az autópályás hídon nem kell lassítani.

A másik, a Gevze-Yalova komp bár 45 perc alatt ér át, az új híd messzebb van. Számítások szerint kb. 25-35 perccel. Tehát bár 6 perc alatt átérhetünk a hídon, ameddig odáig elmegyünk, az is jelentős plusz idő. De mint már beszéltünk róla, egy híd sokkal nagyobb fogalmat képes bonyolítani, mint a komphajó.

E mellett pedig még egy harmadik út is létezik: Isztambul belvárosából, Yenikapı vagy Kabataş kikötőkből is indul komphajó Mudanya-ba. Az elmondások szerint roppant kényelmes. És mivel az Európai oldalról indul, garantáltan elkerüljük a Boszporusz-híd és az Ázsiai oldal forgalmi dugóit. Ez a hajó másfél óra alatt ér át Mudanya-ba, ahonnan már csak 4 óra Izmir. A teljes út így tehát 5 és fél óra.

Mindezek ellenére nagyon jó, hogy van egy új híd Isztambul-Bursa-Izmir útvonalon. De azért jó tudni a tényleges adatokat is.

2016-07-12

Volt egy török, Mehemed,
Sose látott tehenet.
Nem is tudta Mehemed,
Milyenek a tehenek.
Egyszer aztán Mehemed,
Lát egy csomó tehenet.
Én vagyok a Mehemed!
Mi vagyunk a tehenek!
Csudálkozik Mehemed
Ilyenek a tehenek?
Számlálgatja Mehemed,
Hány félék a tehenek.
Meg is számol Mehemed
Három féle tehenet:
Fehéret, feketét, tarkát,
Meg ne fogd a tehén farkát!
Nem tudta ezt Mehemed,
S felrúgták a tehenek!

Móricz Zsigmond

Egy régi-régi frappáns kis versike, amelyet Móricz Zsigmond írt. Még réges-régen.

Azóta pedig számtalan feldolgozása látott napvilágot: film, diafilm, videoklip, dal, könyv, hangoskönyv, stb...

És ezt a versikét ugyebár mindenki ismeri. Főleg azok, akik Törökországba költöznek! Hiszen biztosan van legalább egy olyan barátjuk, aki ajándékba küld egy könyvet.

[caption id="" align="aligncenter" width="498"] A török és a tehenek[/caption]

Nekem több ismerősöm is akad, aki szerint nem lehet Isztambulban élni a Török és a tehenek könyv egyik példánya nélkül. Így kezd egy egészen jó kis gyűjtemény kialakulni.

Lássuk is, kit figyelnek a polcon (vagy éppen valamelyik gyerek szájában)!:

Talán a legismertebb a . Ez az a tipikus gyerekkönyv, amiből babavárat is lehet építeni. Vagy

csúszdát autónak, stb... Tehát nagyon praktikus. E mellett abszolút törökös a könyv felépítése is, mert mindjárt kapunk ajándékba egy Kis Bence könyvet is. Egyik oldalt a tehének reptetik Mehemedet, míg másik oldalt Bence mászik bele a kemencébe.

Belőle mindjárt 2 példányunk is van!

, de más arányokkal a Csengőkert Könyvkiadó műve. Bár nagyobbak a képek, és a könyv is, de elvesztette azt a praktikus formáját, ami a hagyományos leporellókra jellemző. Ők már amolyan sztenderdek lettek, így több kiadó könyveit is egymásba tudjuk építeni.

Viszont a rajzok szerintem jobbak. Rajzoló: Hauli József. A kiadványszerkesztésen lehetne még mit javítani. Megkérdeztem néhány török ismerősömet, hogy mit gondolnak a pomponos kunkori papucsról, meg a hatalmas arany fülbevaló karikákról. Meg úgy egyáltalán erről az öltözködésről.. Többen mondták, hogy ők bizony így szoktak a fürdőszobában kinézni. Kimondottan a pomponos, még inkább a csengettyűs papucs meg a hatalmas turbán ad remek kíséretet a zuhanyzós énekléshez.

, ami már muzeális értékű. 27 forint volt! Ráadásul az Idegenforgalmi és Propaganda Vállalat adta ki! 1985-ben készült, amikor a magyarok főként busszal jártak Isztambulba vásárolgatni. Próbálom összeilleszteni az évszámot az Idegenforgalmi és Propaganda Vállalattal, hogy ezt most mégis miért.. Erre számítsanak a turisták a Fedett bazárban? Vagy hogy senki se vigyen haza egy törököt?

A rajzokat Dargay Attila készítette. És igazándiból egészen hangulatosra sikeredett, ahogyan a könyv alakja is.

(Móra Könyvkiadó). A könyvből már a harmadik példányt használjuk, és ez is többször lett ragasztva. Nem véletlen, mert rajzai mindent túlszárnyalnak. Az összes könyvében nagyon jó hangulatot adnak a színek, és a mellékes apróságok: itt egy macska, ott egy kukac, stb... A rajzok tele vannak élettel, és felfedezni valókkal.

Árpi már kétéves korában is állandóan őt olvasgatta!

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/npmDwjoceH4" frameborder="0" allowfullscreen]

És most lássuk, neked milyen példányod van! :)

2016-07-13

A hamam jelentése, hogy török fürdő.

Az összes útikönyv megemlíti, hogy ezt bizony nem szabad kihagyni. Aki Törökországba jön, mindenképpen próbálja ki a hamam-ot. De ne csak benézzon oda, hanem a teljes szolgáltatást érdemes igénybe venni. Beleértve a csontropogtatást is.

Ezen kívül az útikönyvek leírják azt is, hogy a hamam micsoda is valójában: egy gőzfürdő. Elmondják, hogy néz ki, mire jó, stb...

Csak hogy a hamam ennél sokkal több!

[caption id="" align="aligncenter" width="320"] Çemberlitaş hamamı - Forrás: Çemberlitaş hamamı[/caption]

No de kezdjük az alapokkal!

Tehát a hamam egy gőzfürdő. Amelyikben szó sincs medencéről! Néhány kivételtől eltekintve (pl. a budapesti török fürdők) semmi olyasmit nem találunk benne, ami úszásra, vagy legalább egy merülésre, mártózásra elegendő lenne. A hamam néhány kicsi és egy központi teremből áll, melynek a közepén egy kő emelvényt találunk. Erre tudjuk magunkat kitergetni.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Çemberlitaş hamamı - Forrás: Çemberlitaş hamamı[/caption]

Őt lehetne központi színpadnak is hívni, mert az események leginkább itt zajlanak. De a nagyobb hamam-okban az oldalsó szobákban találunk olyan részeket, ahova szintén le lehet feküdni.

Az esemény pedig a tisztítást jelenti. A hamam, ahogyan a neve is mutatja, a fürdésről szól. Mindez medence és folyóvíz nélkül, ami első hallásra furcsa lehet.

A török fürdőkben a falon találjuk a csapokat, alatta pedig a vízgyűjtésre szolgáló mélyedést. Ide mindenki a kedve szerinti hideg-langyos-meleg vizet összekeverheti. Majd pedig egy tállal azt magunkra locsolhatjuk. Ehhez a virágöntözéses módszerhez kapunk szappant is, vagy hozhatunk magunkkal valamilyen tisztálkodó szert (nem éppen Domestost, bár...)

Ha mindent jól csináltunk, akkor tisztán és üdén távozhatunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Rudas fürdő (Budapest)[/caption]

Ha viszont bizonytalanok vagyunk, vagy tényleg biztosra akarunk menni, akkor kérjük a fürdőmester segítségét. Mert ha valaki, hát ő biztosan jó alaposan le fogja rólunk sikálni az összes koszt.

Ezt a műveletet kefélésnek hívják (törökül kese). Ne tévesszen meg senki a szolgáltatás neve, és a képen látható mosolygós lányok látványa!! Itt most valóban jó alapos sikálásról van szó, aminek köszönhetően nemcsak a kosztól, de a felső (jó esetben elhalt) bőrrétegtől is megszabadulunk. Olyannyira, hogy hiába elérhető a hideg-meleg víz minden lakásban, az emberek még így is havonta, kéthavonta eljárnak a török fürdőkbe, hogy a szokottnál is tisztábbak legyenek.

Egyébként meg a fiúk és lányok külön épületben fürdenek. Így aki a képek látták megvette a repülőjegyet, az...nos... azért ne mondja még le. Csak a látvány nem ilyen lesz. De attól még a hamam egy nagy élmény. Érdeemes kipróbálni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Çemberlitaş hamamı - Forrás: Çemberlitaş hamamı[/caption]

Tehát az egyik szolgáltatása a török fürdőknek a tisztálkodás. A másik pedig a masszázs. Ha már úgyszólván fekszünk a meleg kövön, akkor egy kedves izmos bácsi/néni (attól függően, hogy a férfi, vagy a női oldalon vagyunk) szép kényelmesen belekalapál minket a márvány kristályrácsába... A túlélők szerint ez egy roppant kellemes élmény. Úgyhogy ne hagyjuk ki!

Körülbelül idáig tartanak az útikönyvek. Esetleg részletesebben leírják az épület alakját, tervezését (a fenti Çemberlitaş hamamı-t pl. Mima Sinan tervezte), stb... Végül is egy turistának ezek a fontos részek.

Csakhogy a törökök teljesen másképpen tekintenek a hamam-okra. Az ő részükről ez egyáltalán nem a szórakozásról szól!

Persze elsősorban a tisztálkodásról. Hiszen az nagyon fontos az Iszlámban (mégis erről a részről szeretnek sokan megfélekedni..). Másrészt pedig ez egy kikapcsolódási forma. De ami mindennél fontosabb, az a kultúrában betöltött szerepe.

Mint bizonyára mindenki tudja, hogy a törököknél kevésbé van értékesebb dolog, mint az emberi kapcsolatok. Bármit is akarunk elérni az országban, szinte csak az számít, hogy milyen ismerőseink vannak. Ez az, ami miatt a külföldiek nehezen, vagy semennyire sem boldogulnak.

A hamam pedig pontosan egy olyan hely, ahol a kapcsolatokat lehet építeni. Hasonlóan pl. a teaházakhoz. Itt az emberek több órát töltenek együtt, miközben nagyokat tudnak

beszélgetni.

Ahol pedig az emberek társalognak, előbb-utóbb a világ problémái is a felszínre kerülnek. Melyeknek az oka természetesen a szultán, a nagyvezír, a pasa, stb... És egészen biztosan könnyen meg lehet szabadulni a problémától azzal, ha az említett illető a meg fejétől szabadul meg. És ugye mennyivel jobb lenne, ha eme szomorú esemény után a megüresedett posztot a Béla venné át - javasolja a Béla.

A hamam az egyik legjobb ilyen hely, ahol bárkit ki lehet beszélni. Köszönhetően az állandó alapzajnak, és az egyedi akusztikának.

De persze ugyan ez az egyedi akusztika, és az átható gőz azoknak is segít, akik szeretnék mások beszélgetését kihallgatni. Esetleg a fürdőmester is tud mutatni néhány titkos lukat, melyek pont ebből a célból készültek.

Egyébként is a fürdőmester az, aki mindenkiről mindent tud. És mindent hallott. Lehet, hogy nem pont úgy, ahogy az elhangzott, de másnap még mindig elnézést lehet kérni a palotára kiakasztott egykori ügyféltől.

Láthatjuk tehát, hogy a történelem során a hamamok olyan helyszínek voltak, ahol szultánok, és más kisebb-nagyobb személyek karrierjét befolyásolhatták. De természetesen erre a célra nemcsak a török fürdőket használták.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Egy elhagyott hamam Trabzonban (Hacı Arif Hamamı)[/caption]

Persze ma az ármánykodások, és politikai harcok már nem itt szoktak zajlani. Ennek ellenére a mindennapi életben továbbra is fontos szerepet tölt be.

Továbbra is a helyi közösség egyik fontos találkozó helye, központja. Isztambulban és a többi nagyvárosban kevésbé, mert az emberek nagyobb távolságokat járnak be. A kisebb városokban, és mahallékban viszont a mai napig is az egyik legjobb hely a kapcsolatok építésére.

Ilyenkor ugyanis találkozhatunk azokkal az emberekkel, akik mindenkit ismernek. Ők azok, akik a hamam után a teaházakban ücsörögnek (és arról beszélgetnek, hogy de nehéz az élet). Így bőven van idejük, hogy mindenkit megismerjenek.

Ők egyébként a helyi közösség vezetői is egyben, amolyan kiskirályok. Ők mondják meg, hogy kire kell szavazni, leváltás-e a polgármestert, melyik kisebbséget kell utálni, mi legyen a vallási irányzat, melyik a jó cipőmárka, mit vessenek jövőre, és hány órákor kelljen fel a Nap. Ezen irányadó nézetek eldöntése is leginkább a hamamban történik. Vagy teázgatás-vizipipázás közben.

Amikor pedig egy fiú elég érett lesz, akkor az apja feladata, hogy bevezesse ebbe a közösségbe. Elviszi a török fürdőbe, majd egy jó alapos sikálás után (mégiscsak nézzen ki valahogy az a kölök) bemutatja a többieknek. Elmeséli, hogy miben jó, és letagadja, hogy miben rossz. Így találhat pl. munkahelyet a fiának.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Egy elhagyott hamam Trabzonban (Hacı Arif Hamamı)[/caption]

Ez tehát a hamam férfi oldala. Holnap a női oldallal ismerkedünk meg.

2016-07-14

Tegnap megismerkedtünk a török fürdő férfi oldalán zajló eseményekkel.

Most pedig következzen a női oldal!

Az csak a nyugati utazók fejében él, hogy a hamam és a hárem tele van buja nőkkal, és egész nap egymás hegyén-hátán csak "sportolnak". A Szülejmán sorozatnak köszönhetően bepillantást nyerhettünk a hárem igazi életébe. És valami hasonlót találunk a hamam női részlegén is. De természetesen kevesebb ármánykodással. Bár pontosabb lenne azt írni, hogy másféle ármánykodással.

Természetesen, ahogy a férfi oldalon is, a török fürdőkben a nők is híreket cserélgettek. Itt beszélték meg, hogy Ayşe, aki nincs itt, hogy átvették a piacon a tojásokkal. Még mindig próbálja kikeltetni, holott műanyag. És még rá is írták, hogy Made in China.

Vagy milyen jó Fatma új frizurája. Ő most éppen itt van. Így mindenképpen jó a haja. Ha éppen nincs itt, akkor ő rajta is lehet nevetni, meg a műanyag tojásokon.

Ugyan itt tárgyalták meg, hogy ki az új titkos szeretője Musztafa-nak. Ez persze attól is függ, hogy mennyire jóképű az a Musztafa. Ha a fehér lovon érkezett kategóriába tartozik, akkor a jelenlevőknek legalább a fele. Még akkor is, ha erről Musztafa nem is tud. De ha már olyan hosszú szakálla van, hogy az már szőnyegnek is használható, akkor mindenki tagadja, hogy egyáltalán ismerné.

Tehát a hamamok női oldala is hírforrásként szolgált. Mai divatos elnevezéssel hívhatnánk Twitter-nek is. Ami azért is lehetne találó, mert nem ritkán komoly hangzavarral járt, amikor a nők összegyűltek egy kis fürdőzésre. Egyszer az egyik nagyvezírnek elege is lett abból, hogy nem tud délután aludni a szomszédos hamam-tól (ő is keményen dolgozhatott, ha már délután alszik..), és mérgében deszkákkal beszögeltette az fürdő ajtajait, ablakait.

Vegyük azért azt is figyelembe, hogy a nőknek nem voltak olyan lehetőségeik, mint a férfiaknak, hogy összejöjjenek a teaházakban, kávéházakban vagy más nyilvános helyeken. Így csak a piac és a hamam maradt az információ cseréjére. De a piacon férfiak is mozogtak, így nem lehetett akármiről kényelmesen beszélgetni. Ráadásul ott van szegény Ayşe néni, akit már negyedszerre vernek át a tojásokkal... Lényegében tehát csak a hamam maradt, ahol tényleg nyugodtan kiengedhették magukat.

A nőket viszont nemcsak a pletykák érdeklik, hanem a kozmetikumok is. Különösen a török nőket! Az Oszmán Birodalom pedig különleges helyzetben volt ezen a téren, köszönhetően a nagy kiterjedésének, állandó háborúztatásának, geológiai pozíciójának, és kereskedelmi központi szerepének.

Mindig volt valami újdonság a bazárban. Mindig volt valami érdekes sampon, szappan, illatosító, vagy szerelmi bájital, amit valami távoli országból hoztak. Vagy a hadsereg, vagy a kereskedők, vagy az újonnan behozott rabszolgák. Mindig volt valaki, aki tudott valami újat mutatni. Ezeket pedig legjobban a hamamban lehetett kipróbálni.

Itt van mindjárt Ayşe néni. Ha már úgyis pórul járt a piacon, miért ne lehetne az új formulát az ő haján kipróbálni?

Ha kihullik, akkor már úgyis mindegy.

Ha csodaszép lesz, akkor pedig kárpótlásul összejöhet még Musztafával.

Ha pedig lángra gyullad, akkor legalább könnyebben követelheti vissza a tojások árát...

És ez még csak a sampon!

Képzeljük el, amint 20-30 nő összegyűlik, hogy megvitassák a legújabb szerzeményeket, kencéket, és technológiákat! És ugyebár akkoriban nem volt még tv és női magazin. Minden itt a hamamban zajlott, és csak itt.

Így már láthatjuk, hogy a nők körében óriási jelentősége volt a török fürdőknek.

De nemcsak a fenti okokból.

A nők hivatalosan nem szerepeltek a politikában. De mindez nem jelenti azt, hogy ne lett volna benne a kezük egyik-másik dologban. A szultán szintjén természetesen a hárem szövögette a hálóit. De a magas rangú tisztviselőknek is voltak feleségeik, esetleg lányaik, akik ugyan úgy eljárak a hamamokba, mint az egyszerű emberek.

Miközben a férfi oldalon azon tanakodtak, miként lehetne Musztafa egy fejjel alacsonyabb, addig láthatóan a nők egy része könnyen bejuthatott a fent említett úriemberhez. Így ők dönthettek arról is, hogy Musztafa cserélődjön, vagy az otthoni bajszos társaságot újítyák fel inkább.

Mindez persze nem jelenti azt, hogy a nők minden esetben aktív részesei voltak a politikai életnek. Erről nem tudunk sokat, hiszen feljegyzések nem maradtak. A lehetőségük minden esetre megvolt rá.

Arról viszont biztosan tudunk, hogy a házasságok itt dőltek el a nők között, nem pedig a férfi oldal.

A hamam volt a legideálisabb környezet arra, hogy a jövőben anyós párt találjon az érett korba lépett fiacskájának. Az Atatürk-i török köztársaság előtt a nők olyan ruhákban jártak, amelyek a testük nagy részét elfedték. Az utcán való ismerkedés felért egy

zsákbamacskával. Ezzel szemben a török fürdőben a nők teljesen levetköztek. Így a jövőben jó alaposan szemügyre vehette a választékot. Valószínűleg jobban megismerte a lányt, mint a jövőbeni férje...

Ha megtalálta a megfelelő jelöltet, akkor már félre lehet húzódni valamelyik sarokba, hogy anyjával megbeszéljék a pontos részleteket. Ki kivel házasodik, és miként, stb... Ha pedig a két szülő megegyezik, akkor már nincs más dolguk, mint hazamenni, és addig puhítani a férjüket, amíg azok igent mondanak az esküvőre.

Másnap pedig a két férfi találkozik a hamam férfi oldalán.

"Figyelj, arra gondoltam, hogy itt van a fiam Ali. Aki nemrég lett nagykorú, és nagyon ügyes. És persze ő öröklő majd a szőnyegboltot. És úgy hallottam, hogy neked is megnőttek a lányaid..."

Amennyiben az apáknak is sikerül megállapodniuk, akkor jöhet az esküvő. Melynek egyik fontos állomása szintén a hamam lesz.

A vőlegényt és a menyasszonyt is beviszik a török fürdőbe a házasság előtt. A klasszikus hétnapos török esküvőnek (ilyen ma már nincs) az egyik napja a hamamról szól. A fiúnál egyszerű a művelet, mert őt addig sikálják, míg el nem fogy a kosz róla. Vagy a fiatalember. De végül is mindegy, mert egy esküvőn senki se kíváncsi a vőlegényre.

Nem úgy, mint a menyasszonyra! Éppen ezért őt maximálisan kicsinosítják.

A lány már kora reggel, szinte kapunyitáskor megérkezik. Majd pedig estik mosdatják, hajat vágnak, fésülik, kozmetikázzák, szépítgetik. Míg végül tényleg az anyja sem ismer rá. De a vőlegény egész biztosan nem (rőla viszont már írunk, hogy senkit sem érdekel. De egyébként is láttuk, hogy őt aztán tényleg nem kérdezték meg, hogy kit szeretne feleségnek).

Természetesen nemcsak az ifjú pár, hanem a hozzátartozók is a fürdőben töltik az idejüket. Hiszen számukra is fontos, hogy a különleges napra tiszták legyenek.

Ezzel a kétrészes ismertetővel bepillantást nyerhettünk a török fürdők mindennapjaiba. És láthattuk, hogy sokkal nagyobb szerepe van a kulturális életre.

2016-07-15

Isztambul nagy!

Igen, ezt tudjuk....

Isztambul hatalmas!

Igen, igen...ezt is tudjuk..

Akkora, hogyha Budapest helyére tennénk, akkor elérne a Balatonig. A Velencei-tóra pedig metróval járnánk le.

Igen, igen... tényleg hatalmas.

Egyesek pedig helikopterrel járnak be dolgozni..

Hát.... ööö... naja... Isztambul hatalmas..

A város azért hatalmas, mert sok ember lakik benne. Nem pedig, mert tele lenne mondjuk múzeummal. Hivatalosan 14.377.000 ember lakik Isztambulban. De ha bárkit megkérdezzük, esküdözik, hogy legalább 20.000.000-an vannak. Ráadásul sokan úgy érzik, hogy napközben, mind a 20.000.000-al találkoznak. És őket illene köszönteni. Mondjuk egy kiadós dudálással. Ha jól értem a gépanyelvet, akkor valaki azt is megkérdezi a másiktól, hogy van a jó édes anyukája. Igazán hangulatos!

[soundcloud url="http://api.soundcloud.com/tracks/101718277" params="" width="100%" height="166" iframe="true" /]

Leginkább a taxisok vallják ezt a nézetet. De ők köztudomásul egy másik galaxisból érkeztek, így nem meglepő, ha mindenféle más furcsaságokat is tesznek.

[caption id="attachment_9498" align="aligncenter" width="500"] Isztambul - csak 14 millió[/caption]

"Egyetlen" probléma egy ilyen hatalmas városnál, hogy a belső részeken nagyon nincs hely. Ráadásul a történelmi belvárosi hangulat megőrzése érdekében a házak többsége is csak néhány emeletes. Így az igazán komoly lakó övezeteket csak a város külső részein, határán lehet építeni.

Az igazán izgalmas lakóparkok is mind-mind itt épülnek. Egyszerűen azért, mert csak itt van elég hely, hogy a tervező (aki egyébként titokban horror-filmeket szeretne rendezni) kitergethesse a kreativitását.

Szükség is van erre a kreativitásra, mert rengeteg lakópark készül. És bár hiába lakik rengeteg ember Isztambulban, nem túl csábító dolog 60 km-e lakni a belvárostól.

A legtöbb helyen ezt az árákkal próbálják kompenzálni. Tény, hogy Isztambul belvárosában lakni nem olcsó. És még a bevásárló központok sincsenek közel. De azért akkor sem kellemes, ha naponta 2x2 órát kell utazni (már persze, amennyiben a munkahely a belvárosban van).

Éppen ezért a lakóparkok megpróbálnak valami különlegeset is nyújtani. Ilyen pl. a . Ha valaki megkérdezi, hogy hol lakunk, elég csak annyit mondani, hogy Velencében. Mindjárt mindenki megnyugszik, és elismeri, hogy jogosan késünk 4-5 órát a találkozóról. Egyúttal irigyelnek is minket, hogy hát... mégiscsak Olaszország... Azt nem kell tudniuk, hogy a hely Isztambulban van. Igaz, a bolgár határ közelebb van, mint az állatkert...

Hasonló ötlet Ankarában a is. Szerintük azért, mert valaki a török fővárosban él, miért ne lakhatna a Boszporusz partján? Így amikor a barátaink izgatottan felhívnak telefonon, hogy mégis hol a pokolban vagyunk (), nyugodtan mondhatjuk, hogy még Isztambulban, a reptéren. Majd pedig folytathatjuk a teázást Ankara valamelyik kellemes parkjában.

Vannak viszont olyan lakópark tervezők is, akik szerint ha már úgyis a világ végén lakunk, minek akarunk bemenni a városba? Sokkal egyszerűbb, ha mindjárt az egész várost hozzánk ki elénk. Ők úgy hirdetik magukat, hogy "Legyen egymillió szomszédod". Oké, azért az egymillió mégsem húszmillió. Bőven maradnak elegenden a városban. Meg szerintem nem mindenkinek tűnne fel, hogy néhány millió hiányzik. A nagymama pedig így is sikoltozva fog visszafutni az imádott 40 fős falujába.

Tehát azért a városi hangulatot meg lehet adni itt is, szűk családi körben. Főleg ha éppen a foci bajnoki döntője megy a TV-ben.

Mégis. Mindig vannak olyanok, akik szembe mennek a trendekkel. Akik a fentiek ellenében úgy érzik, hogy mégsem olyan jó ötlet, ha az ember kiköltözik a világ végére. És igen, gondolával lehet leparkolni a Prada bolt előtt és hasonlók. De azért mégiscsak... egy lakópark legyen olyan helyen, ami elérhető. Különben építhetnék akár a Holdra is (Egyébként volt egy ilyen ötlet. Ha nem is a Holdra, de Anatólia közepére építettek volna egy teljesen önellátó várost, távol mindentől. Lényegében Ankara is egy ilyen projekt eredménye).

Egyre több és több lakópark reklámozza magát úgy, hogy ők bizony nem kint vannak a kukoricaföldön, hanem a közelben vannak hasznos dolgok is ám: iskola, kórház, stb... Alig csak néhány lépésre!

Ahogy ezt a törököknél megszoktuk, a jó ötletet mindig lemásolják mások is. Olyan mások is, akik esetleg nem feltétlenül értik meg az ötlet lényegét. Így lettek olyan lakóparkok, amikhez pl. a lovarda van közel. Vagy a reptér. Mondjuk ez utóbbi még jó is lehet, hogyha a terveink között nem szerepelnek ilyen dolgok, minthogy éjszaka aludjunk. Vagy nappal. Vagy bármikor máskor. Cserébe viszont integethetünk az erkély magasságában elsuhanó repülőnek.

Egy másik cég viszont azt üzeni a reklámjaiban, hogy bár a traktorok ház mögött közlekednek (=friss levegő), de azért a központ igenis a közelben van. Hiszen itt van

mindjárt egy buszmegálló. Meg nem messze metrobusz megálló is található. De ha egyikkel sem vagyunk megelégedve, a kert végébe még egy helikopter parkolót is kiépítenek.

Megkérjük a kedves olvasókat, hogy az tegye fel a kezét, aki busszal szokott ingázni, de azért nem veti meg, hogy néha helikopterrel is beugorjon a munkahelyére!

Egyébként a helikopter parkoló arra is jó, hogyha a gyerek születési bulijára meghívjuk mondjuk Obamát, akkor ő is le tud parkolni a helikopterével. Azért ez mennyivel jobb, mint a régi panelházak idejében, amikor az elnöki járművel össze kellett hajtogatni, hogy beférjen a fürdőszoba szekrényébe.

2016-07-16

Törökországban most zajlik a történelem.

Nekünk viszont nincs kapacitásunk, hogy az eseményekről megfelelő időben és részletességgel beszámolunk. E mellett szertnék a mindennapi politikától is távol maradni.

A naprakész hírek ügyében mindenkinek javasoljuk a -t és a többi híroldalt.

2016-07-18

Mostanra több, mint 10 órai drón repülés után megtanultunk egymást.

Megtanultuk, hogy számos dolog befolyásolja a repülést:

Időjárás

Szél kiemelten

Légtér

Domborzat

Fák

Rádióhullámok

Sirályok és egyéb madarak

Kutyák-macskák.

És még inkább a szél

És most már azt is tudjuk, hogy még egy szereplő van: a vas!

De még mindennek előtt elrepültünk Izmir városába, hogy ott is fényképezzünk a levegőből. Elég mókás gondolat volt, hogy a repülőre egy olyan hátizsákkal ülök fel, amelyekben van egy másik repülő eszköz.

Repülőre ülve érdemes előtte átnézni az adott légitársaság szabályait. Elvileg semmi nem tiltja a drón kézipoggyászként szállítását, mert semmi olyan részt nem tartalmaz, ami a repülésre veszélyes lehet.

Viszont lehetnek olyan elemek, amiket nem engednek kézpoggyászként felvinni. Ilyen pl. ha csavarhúzó is van a drón mellett. Vagy a propellert ítélik veszélyesnek. Ezeket a részeket nézzük át alaposan. És ha nem vagyunk biztosak, akkor a veszélyesnek tűnő részeket inkább a feladott poggyászban küldjük.

Egyébként a drónhasználók nem ajánlják, hogy az eszközt csomagként feladjuk, mert esetleg megsérülhet. Sajnos nem alaptalan az aggodalom.

A drón repülőn szállításának másik kulcskérdése az akkumulátor. Miután repülés közben több esetben is történt olyan baleset, hogy a lítiumionos akkumulátor kigyulladt, vagy felrobbant, ezt most már erősen szabályozzák. Minden légitársaság maga dönti el, hogy milyen méretű és mennyiségű akkumulátort enged fel a gépre. Az alapszabály a következő, ebből lehet kiindulni:

100 Wh alatti Li-akkumulátorból korlátlan mennyiségűt vihetünk magunkkal (persze azért nem 50 kg-nyit, súlyhatár továbbra is van, meg nem kereskedelmi mennyiség)

100-160 Wh közötti Li-akkumulátorból max. 2 darabot vihetünk magunkkal.

160 Wh nagyobb teljesítményű Li-akkumulátort pedig tilos felvinni.

A jó, hogy az akkumulátor teljesítménye viszont szinte sose Wh egységben van feltüntetve. Így ezt nekünk kell számolgatni. Ehhez a volt-ot, és az amperórát kell összeszorozni (lehetett volna szakszerűbben is fogalmazni, de azt reméltem, így biztosan mindenki megérti). Ezeket az adatokat megtaláljuk az akkumulátoron, meg a töltőn.

Nekem 15.4 volt-al működő 4480 mAh-es akkumulátorom van. $15.4 \times 4.48 \text{ Ah} = 68 \text{ Wh}$. Nálam a gyártó jó fej volt, és ezt az akkumulátorra is ráírta. Tehát én annyi tartalék akkumulátort vihetek magammal, amennyit csak elbírok.

Még azt ajánlják a szakértők, hogy az akkumulátorok is a kézipoggyászban legyenek. Mert ha mégis kedvük lenne lángra kapni, akkor ezt azonnal észre vesszük. És a személyzet sokkal hamarabb és könnyebben kezdheti meg az oltást, mintha a feladott csomagok között lenne valahol a gép alján...

De mint írtuk, ezek az információk csak tájékoztató jellegűek. Minden esetben ajánlott a légitársasággal írásbankonzultálni. De még így is az ellenőrzésnél mondhatják azt, hogy nem vihetjük fel a repülőre (ezért jó, ha megvan írásban is, amit a légitársasággal beszéltünk).

A fenti dolgok nemcsak a drónra vonatkoznak. Hasznos lehet azoknak is, akik más okból szállítanak nagyméretű akkumulátorokat. Tehát itt vagyunk Izmir városában (Reggel jöttünk, este mentünk. Csak egy teát ittunk, és már fordultunk is). Egy kb. 100 éves ház felújításához kellett a légi fotók. A ház (villa) és kertje roppant hangulatos. Tele van szép nagy fákkal. E miatt nem tudták rendesen lefényképezni az olyan részeket, mint erkély, ablak, tető, kémény, díszítő elemek, stb.. A mi feladatunk az volt, hogy berepüljünk ezen a fák közé...

Jól hangzik, ugye?

[caption id="attachment_10084" align="aligncenter" width="500"] Izmir Ayşe Mayda ház és kert felülről[/caption]

Ezek a fák nagyon régiek. E miatt pedig jó nagyok, és szépen betérítik a házat. A jó hír, hogy egyik-másik fa olyannyira megnőtt, hogy alatta egy hatalmas üres buborék keletkezett. Mint egy esernyő. Akkora hely lett, amiben még repülni is lehetett. Így végül sikerült azokat a részeket is lefényképezni, amikhez felülről nem lehetett hozzáférni.

Ennyire részletes légi-munkánk még nem volt (sok légi-fotózásunk egyébként sem volt, remélhetőleg majd ősszel kezdődnek meg a komolyabb munkák). Több, mint 4 órát repkedett a drón a ház körül. A szél által folyamatosan lengedező ágak és levelek között egy valószínűleg 3D labirintus volt. Egyszerre kellett a kijelzőt, és a drón környékét figyelni. És ügyelni a szélre is.

Rettentő fárasztó volt az állandó koncentráció. Amint lemerült az egyik akkumulátort, újat tettünk a gépbe. A régit pedig feltettük a töltőre, és már repültünk tovább. A gyors töltőnek köszönhetően, szinte folyamatosan a levegőben volt a drónt.

Végül mégiscsak a gravitáció győzött. Az egyik alkalommal a szél a vártnál jobban meglökte a drónt, mire a propeller beleakadt a közeli levelekbe. Innentől kezdve pedig nem tudott tovább repülni. Sikítva zuhant le a (szerencsére) 7 m-es magasságból.

Eltört 2 propeller, és a kamera tartó egyik lába. A propellerek cseréje után ismét a levegőben voltunk. Csak onnantól már az összes kép 27 fokban balra dőlt... A kameratartó lábat a szervizben kb. 3000 ft-os áron egy hét alatt megjavították. A tartalék propellerek 8000 ft-ba kerültek.

Járhattunk volna rosszabbul is. Drón esetében egész egyszerűen nem szabad kockáztatni. Még a legkisebb ütközés is a drón lezuhanásával fog járni. És akkor már az a kisebbik probléma, hogyha a drón darabokban lesz. A nagyobbik kérdés, hogy mire, kire fog ráesni...?

[caption id="attachment_10085" align="aligncenter" width="500"] Izmir Ayşe Mayda ház[/caption]

Egy hét után újra repülőképesek lettünk. Így egy könnyebb terepet választottunk: Isztambul, Kislány-torony.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kislány-torony a levegőből.[/caption]

Nekem könnyen megközelíthető, mert csak átmegek hajóval Beşiktaş-ból. Hétfő reggel tömeg sincs (mármint a parton, mert az utak annál jobban tele vannak). A Kislány-torony pedig nem magas. Körben pedig nyílt tenger... ugyanmár mi baj történhet!

Na persze...

Nemrég találtam is egy kolléga filmjét a YouTube-on, ahol ő is így gondolta. Mígnem a drón teljesen megőrült, és kedve szerint kezdett bele egy légi-táncba. Mint kiderült, valószínűleg a környező hajó rádiója okozta a problémát. Mi pedig bőven találunk zavaró tényezőket a Boszporuszon! Óceánjáró hajók, radarok, mobil átjátszó állomások, titkos amerikai/orosz tengeralattjárók, stb...

Most már egészen bizonyos, hogy Isztambulban a fő mumusunk a rádió kapcsolat lesz. Egyenlőre megúsztuk annyival, hogyha a drón kb. 150 m-nél messzebb megy, akkor megszakad a kapcsolat.

[caption id="attachment_10083" align="aligncenter" width="500"] A drón vezérlőjele és

annak hiánya (a piros jelzésű helyeken már semmi kontrollunk a drón felett)[/caption]

Ez most már annyira megszokott lett, hogy meg se lepődtünk rajta. Sőt! Pont ennek tesztelésére választottuk a Kislány-tornyot, mint próba pálya.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kislány-torony a levegőből.[/caption]

Találtunk ugyanis egy remek programot (), amivel a drónt végre tényleg drónként tudjuk használni! Eddig úgy ment minden, hogy a drón kameráján keresztül néztük, hogy merre megy. No meg kívülről, ami azért roppant praktikus, ha éppen tolatunk. Ez volt a vizuális irányítás. Egészen addig, míg meg nem szakadt a rádiókapcsolat, majd valami hasonló problémába ütköztünk.

A Litchi programban viszont előre meg tudjuk tervezni a drón repülését. Minden egyes mozzanatot: merre repüljön, milyen magasan, milyen sebességgel, merre nézzen a kamera, mikor készítsen fényképet, stb... Ha egyszer elindítjuk a programot, akkor utána már akár beülhetünk teázni is. A drón megy magától, teszi a dolgát. Még ha a kapcsolat megszakad, akkor is.

Persze, ha útközben valaminek nekimegy, akkor éppen úgy leesik, mintha ember vezérelte volna. Ezért aztán jó alaposan meg kell tervezni az útvonalat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kislány-torony a levegőből.[/caption]

A tervezés egyébként elsőre nem nehéz, mert ott a Google műholdas térképe. Most már kevésbé pontatlan, mint a kezdeti időkben. Viszont a magassági pontok nagyon hiányoznak.

1-2 információt meg lehet találni a Wikipédián, mint pl. milyen magas a Kislány-torony. De az nem derül ki, hogy milyen szögből, és milyen magasságból érdemes fotózni. Szerencsére viszont olyasmit már könnyen megtudhatunk, hogy hol lesz a Nap, Hold egy adott időszakban.

Így tehát sok tervezéssel, próba repüléssel végül igazán izgalmas útvonalat lehet készíteni. De nemcsak, hogy a videó lesz látványos, de nem fog úgy zötyögni, mint amikor én irányítom a drónt. Ráadásul olyan manőverekre is képes, amelyet én majd kb. 8-9 év múlva fogok tudni megcsinálni. Mindezt zökkenőmentes kamera állással úgy, hogy a céltárgy is mindig pontosan középen marad.

A legjobb rész viszont mégiscsak az, hogy ezt a repülést el lehet menteni. Így a drón bármikor újra pontosan ugyan azt az utat végig tudja repülni, pontosan ugyan ott fog fényképezni, pontosan ugyan azt a videót fogja készíteni. Ebből pedig a későbbiekben nagyon látványos filmeket lehet készíteni az olyan változó dolgokról, mint pl. egy épület felújítása.

Így végül a repülést a következőként terveztük:

Elsőnek elkészül az útvonal. Még otthon, a szobából. Kényelmesen fotelból, chips+kóla bőséges fogyasztása mellett.

Ezek után kimegyünk, és megnézzük a valóságot. Egy akkumulátort (20 perc repülés) rááldozunk arra, hogy ellenőrizzük a terveket, megnézzük a magasságpontokat, stb...

Utána leülünk egy közeli padra, javítjuk a tervet, és indítjuk az automatizált repülést.

Ebből végül csak a közeli pad az, ami terv szerint zajlott.

Mire a gyerkőcök elaludtak, a sarki kisbolt is bezárt. Pedig az úriember elég kitartó. Sok családfő tölti ott a fél éjszakát arra várva, hogy az asszony végre elaludjon, és biztonságosan haza lehessen menni. Így azért eléggé sokáig nyitva szokott lenni. De azért ennyi ideig mégsem... Chips végül nem lett. Sem kóla. Csak repülési terv. Tele homályos részekkel... Ezek mint kiderültek annyira homályosak voltak, hogy az egész éjszakai tervezés a kukában végezte. Végül a helyszínen kellett a nulláról új tervet készíteni...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kislány-torony a levegőből.[/caption]

Szóval hétfő reggel. Minimális szél, tűző nap. A szerencsésebbek ilyenkor az irodában próbálnak kapcsolatot létesíteni a való világgal. A nem szerencsések viszont éppenhogy a valósággal küzdenek. Ők valamelyik dugóban állnak, és dudálnak. Mondhatnám azt, hogy a tengerparton egyedül voltam.

De nem mondom, mert nem voltam egyedül. De azért elég kevesen sétáltak ilyenkor. Minden tökéletes volt a repüléshez. Találtam egy jó árnyékos padot a Kislány-torony közelében. Úgy terveztem, hogy a Boszporusz-híd felől fogok rárepülni.

Felkészítettem a drónt a repülésre, és beültem az árnyékba. Kiadom a felszállási parancsot, és máris..

... máris kapok egy hatalmas hibaüzenetet: túl sok a zavaró fém. Az iránytű kalibrációja nem sikerülhet. Repülés letiltva.

Nos jó... menjünk odébb néhány métert. Új próba. A hibaüzenet a régi. Megint tovább mentünk pár métert. Megint hiba. ... Na jó, az így nem lesz jó.

Persze itt vagyunk a Boszporusz partján, ahol minden betonból van. Vasbetonból. Jó kis időtálló part lett kiépítve. Csak a drón van megőrülve a zavaró tényezőktől.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Vas, radar, hajók és Boszporusz-híd[/caption]

Végül csak sikerült egy olyan helyet találni, ami alkalmas volt a felszállásra. Így pár perc múlva már a Kislány-torony fölött köröztünk, elsősorban magassági adatokat gyűjtögetni.

Sok minden nincs itt, hiszen alul a tenger, felül meg az ég. Nagyon nincs minek nekimenni. Kivéve persze a sirályokat. Inkább az volt a kérdés, hogy milyen magasságból érdemes fényképezni, videózni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kislány-torony a levegőből.[/caption]

De azért úgy kellett a repülési tervet kiválasztani, hogy nagyon közel mégse menjünk a vízhez, mert bármikor jöhet egy kisebb vagy közepes hajó. Felfele elvileg szabadok voltunk, de egyszercsak a közelben elment egy mentő helikopter. És elég alacsonyan repült. Nem hiszem, hogy 100 m-nél magasabban lett volna. Mi pedig legálisan felrepülhetünk 100 m-ig.

Ez azért így elég ijesztő... És ilyenkor mindegy, hogy melyikünk repül szabálytalanul... Úgyhogy inkább legyünk még óvatosabbak.

Nos, ez is megvolt. Összeszedtünk minden adatot, ami a repüléshez kell. Meg egy halom báméskodót is sikerült összegyűjteni.

Ezek alapján beültem az árnyékos padra, hogy rendesen megtervezzem az útvonalat. Majd újra kerestem egy olyan helyet, ami nincs tele vassal, hogy a drónt újra a levegőbe lehessen küldeni.

Elküldtem a kiindulási pontra. Majd elindítottam a repülési programot.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kislány-torony a levegőből. - Jönnek a madarak![/caption]

Normál esetben ilyenkor hátra lehetne dőlni. Nálam ilyen messze nem volt. Rólam csak a víz dőlt. Főleg, amikor a madarak kezdtek belenézegetni a kamerába. Még csak az kellene, hogy valamelyikkel összeütközzünk!

De egy darabig szépen futott a program. A drón megközelítette a Kislány-tornyot, majd elkezdte a fordulót körülötte. Egészen jó, és roppant izgalmas!

Aztán eljutottunk oda, ahol megszakad a rádió kapcsolat. Itt kezdődött a körömrágás... most az ég világon nem tudunk semmit, és nem látunk semmit..

Mert bár a program biztosan lefut, vagy ha valami baj van, akkor is visszajön a drón a

kiindulási pontra. Több olyan vészhelyzeti forgatókönyv is van, aminek a biztonságos visszatérés az eredménye. Kivéve ha útközben elgázolunk egy sirályt... abból csobbanás lesz..

Az emberek egyébként olyan kedvesek, és aggódóak voltak:

- Azok a sirályok nagyon közel repülnek ám!
- Bizony! Szeretnék, ha a drón végre eltakarodna a területükről...
- Mi történik akkor, ha az egyik madár nekirepül a drónnak?
- Akkor a drón beleesik a tengerbe...
- És akkor mit fogsz csinálni?
- Nem tudom... talán elszavalom Pető összes versét...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Itt jó mély lehet a víz...[/caption]

Végül a repülés sikerült. És ezzel a tesztelés is. Így ezt a programot még sokat fogjuk használni!

És közben lett egy jó kis videónk is.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/bFj5fCG7R-U?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

Mindezek után szépen összehajtottunk, a sirályok is megnyugodtak. A nézők is szétszéledtek. Közülük néhány meghívott egy teára..

2016-07-19

Törökországban viszonylag gyakoriak a földrengések.

E mellett számos más olyan esemény is történhet, amikor gyorsan, azonnal el kell hagyni a lakást.

Ilyen esetekre jó a vésztáska.

Aki pedig nyaralni van, .

Turistáknak:

Amennyiben olyan helyre megyünk nyaralni, rokonokat látogatni, tanulni, sportolni vagy üzleti útra, ami valamilyen okból veszélyes (természeti katasztrófa, polgári zavargás, stb...), akkor előtte érdemes a helyi magyarországi követségen, konzulátusnál bejelentkezni.

Ebben az esetben, ha tényleg bekövetkezne valami olyan esemény, akkor a követségen tudni fogják, hogy a helyszínen pontosan hány magyar is tartózkodik. És ennek alapján fognak tudni nekünk segíteni.

Ehhez a lehet bejelentkezni. Itt tudjuk megadni, hogy mely időszakban tartózkodunk a kérdéses országban, és mely helyszíneket tervezzük meglátogatni. Ezen kívül veszély esetére egy telefonszámot adhatunk meg, és azon embereket, akiket a konzulátus még felkereshet, ha velünk nem tud kapcsolatba lépni.

Ezen kívül még utazás előtt érdemes átnézni az .

Amennyiben viszont huzamosabb ideig élünk egy olyan országban, területen, ahol veszélyben lehetünk, ott érdemes erre előre felkészülni.

Törökországban egyik ilyen veszélyforrás a földrengés. A földrengést megelőzni, és előre jelezni nem lehet. Viszont még így is számtalan dologra felkészülhetünk.

A földrengés bekövetkeztekor próbáljuk az épületet elhagyni. Ezt legcélszerűbb a rengések közötti szünetekben tenni. Ha nem vagyunk a kijárat közelében, akkor próbáljunk bebújni olyan bútor alá, ami megvédhet minket a lehulló épületelemektől. Legjobb egy erős asztal alá, amivel megpróbálunk eljutni a sarokba. Ha semmi menedék nincs, próbáljuk védeni a fejünket a kezünkkel és vastag ruhákkal.

A rengések közötti szünetek viszonylag hosszúak, akár néhány tízpercesek is lehetnek. Ez idő alatt próbáljunk meg az épületből kijutni (a törökök véleménye szerint magas házaknál inkább a tetőre próbáljunk jutni, mint a földsínre). Menekülés közben ne vigyünk magunkkal semmilyen értéktárgyat, mert csak az időnket vesztegetjük. Rádásul

akadályoznak a mozgásban. Ha tudjuk, zárjuk el a villanyt és a gázt.

Ilyenkor jó, ha van egy előre elkészített vészhelyzeti táskánk az ajtó közelében. Ennek tartalmát bővebben is megnézzük.

Földrengés után lehetőleg maradjunk távol mindentől: épületektől, elektromos vezetéktől. Tűzet oltani ne próbálkozzunk, mert szinte biztosan nem fog sikerülni viszont magunkban és másokban komoly kárt tehetünk.

Ajánlott a kisebb csoportokba tömörülés. Ilyenkor egymást is tudjuk segíteni. Míg a túl nagy csoport hajlamos lehet a pánikra, egymás eltaposására.

Természetesen próbáljuk felvenni a kapcsolatot a hatóságokkal. Értesítsük ismerőseinket, de ne terheljük feleslegesen a hálózatot.

És akkor lássuk a vészhelyzeti táskát!

Ennek összeállításakor egy olyan helyzetet kell végig gondolni, amikor pl. télen, este hirtelen az utcán leszünk, és kb. 3 napig ott is maradunk. Ilyenkor vajon mire lehet szükségünk? Mindezt úgy, hogy a táska könnyen mozgatható legyen. Az ajánlott maximális súly férfiak esetén 15 kg, nők esetén pedig 10 kg.

Első helyen van az ivóvíz. A tiszta, iható víznek nagyon fontos szerepe van. Éppen ezért belőle érdemes minél többet bepakolni. Szerencsére ma már gond nélkül vásárolhatunk palackos vizet. Sajnos viszont a víz sok helyet foglal, és nehéz cipelni. Így jól meg kell gondolni az ideális mennyiséget.

Nagyon fontos a takaró. Próbáljunk túra boltokban olyat beszerezni, ami jó hőszigetelő, de mégis könnyű, kis helyen elfér.

Esőkabát. Szintén jól összehajtogatható.

Élelmiszer. Itt azt a listát érdemes nézni, amit felírt a diétás doki, hogy messze kerüljük el. Kis, és nehezen romló ételek, magas kalóriatartalommal: csoki, mogyoró, stb... Figyeljünk oda, hogy ne legyenek sósak, vagy olyanok, ami miatt megszomjaznánk!

Elsősegély doboz. Vagy valami hasonló, amivel a kisebb sérüléseket el tudjuk látni: kötszer, ragtapasz, stb..

Elsősegély gyógyszer: fájdalomcsillapító, stb..

Egészségügyi lap. Érdemes összeállítani egy lapot, amin az alapvető egészségügyi információink vannak: vércsoport, allergia, gyógyszerek, stb... Mindezt vízhatlan csomagolásban.

Fehérnemű. Valami váltó ruha azért legyen.

Tisztasági szett: WC-papír, női dolgok, stb..

Papír, ceruza.

Elemlámpa.

Kisméretű elemes rádió.

Pénz, könnyen használható címletekben. Több részre elosztva.

Fontosabb telefonszámok listája.

Hozzá tartozók listája. Fényképpel, elérhetőséggel. Esetleg némi egészségügyi információval kiegészítve. Ő is vízhatlan csomagolásban.

Többfunkciós svájci bicska.

Gyufa, gyertya.

Személyi, útleveél másolata.

Munkás kesztyű.

Síp.

Gyerekek esetén a lista tovább bővül:

Gyerekek és hozzátartozók adatai.

Családi fotó.

Gyerekeknek játék.

Ezt a táskát, táskákat érdemes az ajtó közelébe tenni, hogy könnyen elérhető legyen. A táska tartalmát kb. 6 hónaponként érdemes ellenőrizni, az elemeket cserélni, élelmiszerek lejáratát megvizsgálni.

Kritikus elem a mobil telefon. Ez manapság már kézközelben szokott lenni, így menekülés közben nagyon nem kell keresgélni. Viszont a mai okos telefonok hamar lemerülnek. Ezért érdemes lehet egy régi telefont is a táskában tartani, időnként az akkumulátorát feltölteni. Katasztrófa esetén, amint biztonságos helyre értünk, tegyük át a SIM-kártyát a régi típusú telefonunkba.

2016-07-20

Törökország hatalmas. És rengeteg az izgalmas látnivaló.

A legtöbb nem is valamelyik városban található, pláne nem olyan helyen, ahova repülővel is el lehet menni.

A török utak pedig a legtöbb esetben nemhogy jók, de kiválóak! És a közlekedési morál sem vészes. Főleg, ha nem Isztambulban vagyunk. Tényleg könnyű vezetni.

Így aki kicsit jobban szeretne belemélyedni Anatólia misztikus történelmébe, annak ajánlott kocsit bérelnie. Sajnos a benzin elég drága, de mindenképpen egy rejtett világ nyílik meg előttünk.

Mi is hasonló okból béreltünk autót: kicsit kimozduljunk a hotelből. Anatóliában az a jó, hogy teljesen mindegy, milyen irányba indulunk el, valami érdekességet biztosan találunk.

E mellett az is fontos szempont volt, hogy a reptértől több, mint 150 km-e volt a hotel. Ilyenkor azért jobb saját kocsival menni, mint taxival. A törököknek pedig annyi kacsatjuk van, hogy valamelyik mellé biztosan jár kedvezmény valamelyik autóskölcsönző társaságnak (pl. mobil előfizetés). Így nemcsak kényelmesebb, de még árban is jobban ki lehet jönni vele.

Törökországban az autó kölcsönzés nem egy nagy kaland. Szükség van hozzá az útlevele, és a jogosítványra (nemzetközi jogosítványra). És persze fizetni is kell érte. És nagyjából ennyi is!

Fogtuk tehát magunkat, hogy akkor bérelünk egy autót. Nem kell nekünk mindenféle extra, luxus jármű. Működjön, magától ne essen bele a szakadékba, se szét, meg ilyen apróságok. Aztán majdcsak kibírjuk vele egy hétig. Tehát egy alap autó bőven elég.

Igen ám, de férjen el benne a hatalmas cuccunk, az a rengeteg táska, babakocsi, stb.. meg a közeli rokonság. Igen, egy emeletes busz jó lesz. Nincs? Akkor emeletmentes? Biztos van valami ilyesmi leárazva... Olyan sincs? És olyan Béla ismerősük sincs, aki ilyet ad kölcsönbe? Akkor mi van?

Kaptunk egy egészen emberi kinézetű fekete kocsit, hatalmas csomagtartóval. Ez hamarosan jól megpakoltuk, akkor már nem is volt olyan hatalmas az a csomagtartó. 1-2 bőrönd pedig még mindig kint állt az aszfalton. Begyömtük őket az ülésekre, majd beültünk, és elindultunk nyugat felé. Vagyis azt hittük, hogy nyugat felé.

De a robot néni, alias navigáció, hamarosan figyelmeztet, hogyha erre megyünk tovább, hamarosan belefutunk az E hangárba... Így inkább befordultunk a tényleges nyugati irányba.

Egyébként nem kértünk navigációs autót. De ha már belekerült, akkor már használtuk. Vagyis én használtam, a többiek teljes erőből tiltakoztak ellene. Apuka egyébként is a hagyományos módszert kedveli. Ez azt jelenti, hogy találomra elindul valamelyik irányba. Majd ha úgy érzik, hogy a hely nem hasonlít a célállomáshoz, akkor megkérdezi, hogy mégis merre kellene menni. Én viszont már csak ilyen vagyok, hogy szeretem a navigációt. Meg minden mást is, ami villog, zörög, és sikoltozik.

A navigáció Törökországban roppant izgalmas. Ha esetleg valamelyik török véletlenül bekapcsolja, tutira 2 perc alatt elmenekül, mert a robot néni olyan barátságtalanul beszél vele. Hol van az, hogy Figyelj tesó, most fordulj balra! A virágáros után! E helyett ilyesmit kapunk: 100 m múlva, a kereszteződésnél forduljon balra, vagy leharapom a fejét.

És ez csak a robot néni része! A navigációs programokat egyértelműen nem Törökországra találták ki. Hanem olyan helyekre, ahol az utcák általában 90 fokban találkoznak, szépen vannak elnevezve, az irányítószámok használata mindennapos, és az emberek tudják, hova akarnak menni.

A törököknél viszont az irányító számot csak a postás tudja. Vagy még ő sem. Itt kerület/mahalle alapján megy az utcakeresés. De még ott is előbb elmondjuk, hogy a kisutca melyik főúthoz csatlakozik. Budapesten pl. a Bazilika kb. így lenne leírva: Budapest, V.ker, Lipótváros, Bajcsy-Zsilinszky út, Szent István tér.

De viszont a navigációba nem lehet kerületet beírni (arra való az irányító szám), pláne nem mahalle-t. Viszont egy olyan méretű városban, mint Isztambul, nehéz olyan utcát találni, amiből csak egy darab van.

Tovább nehezíti a helyzetet, hogy az egyforma nevű utcákat nem mindig írják egyformán. Van a sokak, ami utcát jelent. És van a sokağı, ami szintén utcát jelent, csak éppen birtokos esetben van. Nem Béla utca, hanem a Béla utcája. Ugyan így a cadde (út)-nek is lehet birtokos verziója. Ehhez jön még a további verziók, mint lejtő, zsákutca, sugárút, stb... Nagyon nem mindegy, melyiket írjuk be a navigációba...

De egyébként teljesen mindegy, hogy mi is az utca neve. A múltkor mentünk az egyik ismerőshöz, és kérdeztük, hol lakik. Mondta, hogy a 2/B-ben! Jó drágám, de legalább azt mond meg, hogy az európai, vagy az ázsiai oldalon, hogy csak néhány millió házat kelljen átnézni, ne az összeset!

Tehát ha navigáció, akkor csakis a térképes megjelölés működhet. Ez meg azért nem jó móka.

Szóval beállítottuk a navigációt, hogy vigyen el minket a hotelbe. Ő azt mondta, hogy menjünk jobbra. Mi pedig mentünk balra.

Mentünk. És mentünk.

Sötét volt. Nagyon sötét volt.

Végül is este van, így valahogy elvárható volt, hogy sötét legyen. De valami nincs rendben... Ennyire pocsék az utcai világítás? Előfordulhat... de akkor is... valami nincs rendben.

Felkapcsolom a mobil telefonon a Lámpa nevű programot, és kivilágítok előre. Igen. Így azért egészen más. Látszik, hogy az úton megyünk. Mi lenne, ha felkapcsolnánk a lámpát a kocsiban is?

Nem rossz ötlet, csak éppen melyik kapcsolóval? Ez nem az... ez sem az... ez sem... ez sem... á! Most már világos lett! Igaz, a kocsin belül... ráadásul rózsaszínű a lámpa!

De nemcsak a lámpa, hanem a kocsi átállt rózsaszín módra! A műszerfal, és az összes belső világítás most mind-mind rózsaszín fénnel világított.

- Helló! Kitti!

Csak éppen azzal, hogy rózsaszín világító gömbként száguldunk az éjszakában, nem lett sokkal jobb. Leszámítva persze, hogy garantáltan mindenki jó messze elkerül minket.

További tapogatózások és gombok nyomogatása után sikerült a fényszórókat is felkapcsolni. Meg az ülésfűtést is. Meg ki tudja még mit... De már volt lámpánk. Kiláttunk az autóból!

Nem semmi táj várt ránk. Kis híján újra lekapcsoltuk a lámpákat. Csak éppen nem tudtuk, melyik kapcsoló kell ehhez.

Törökország egyik menő részében jártunk. Ennek ellenére az utak romos állapotban voltak. Pedig nem ezt szoktuk meg. Általában nagyon el kell menni a világ végére ahhoz, hogy vacak utat találjunk. De még ott is jobb állapotban vannak, amint amit itt láttunk:

Akkora kátyúk, amibe simán beleférne az autó. Még úgy is, ha mellé rakjuk az összes csomagot is. Meg tüzet gyújtunk, és körbe-körbe sámán táncot járunk.

De ennél is döbbenetesebb volt, hogy az út, a főút, alig volt egy autó széles. Így amikor nem 15-30 km/h-val száguldoztunk, akkor az útpatkán próbáltuk a szembejövőt kerülgetni.

Jah igen, azt nem említettem, hogy ez amolyan meredek hegyoldali út. Mint a filmekben: jobbra szakadék, balra majdnem függőleges fal. Ez nem olyan ritka Törökországban.

Szerencsére mi Isztambulban edződünk. Ott is szűk, kacskaringós hegyi utcákon kell átverekedni magunkat a kétirányú forgalomban. Csak itt legalább nem volt kukás autó. Vagyis egyelőre még nem találkoztunk vele...

De ahogy az utat, a főutat elnézem, sokkal nagyobb esélye van annak, hogy egy traktorral futunk össze. Ez ugyanis egészen biztosan traktor-út. De nemcsak ez, hanem az össze többi is, ami jobbra-balra elágazik. Mindegyik teljesen egyforma: keskeny és lukacsos. Biztos valami sajt-körúton lehetünk...

Apropó sajt! Nem... nincs ennek a régióknak különleges sajtja... pedig lukak lennének hozzá..

Szerencsére a navigáció kihúzott minket a csávából. Ő mindig megmutatta, hogy a sok egyforma traktor-út közül melyik a helyes. Csak éppen a kacsaringós hegyi út miatt a GPS nem tudta pontosan meghatározni a mi pozíciónkat.

Sebaj! Itt van előttünk egy helyi kinézetű rózsaszín autó. Majd őt követjük. Legrosszabb esetben bemegyünk vele az egyik szőlősbe.

Így megyünk jobbra meg balra... így dőlöngélünk jobbra és balra... Aztán valaki elkezd hátulról rugdosni. Nono, oké, hogy már egy órája megyünk, és jó, ha 20 km-t megtettünk. De azért ennyire nem kell rugdosni!

Hátulról mindenki esküdözik, hogy ők aztán nem rugdosnak. Sőt, ők inkább aludnának már. Ha már egyszer a hotel nem akar előkerülni.

Mellettem Apuka is jelzi, hogy bizony ő is unja már ezt a rugdosást. Ráadásul nála már 40 perce tart az esemény, igazán elfáradhatott volna a hátul ülő. De nem!

Valami idegesítő szabályosság van ebben a rugdosásban... fent-lent..jobbra-balra... De hát ez nem rugdosás! Beindult a masszázs!

Rózsaszín autó...ülésfűtéssel és masszással. Hú de jó.

Oké, kapcsoljuk ki! Van itt egy halom kapcsoló. Meg egy 400 oldalas kézikönyv. Látszik, hogy senkinek sem volt még kedve belekukkantani. Na jó, nézzük meg őket!

Hmmm... nemcsak ülésfűtés van, hanem ülésűtés is. Praktikus. Meg van légkondi is. De nem derül ki, hogy lehet a hőmérsékletet beállítani. Lefagyaszt minket 1 perc alatt. Még jó, hogy kint csak 38 fok van. Megleszünk légkondi nélkül is. Találunk helyette egy olyat, amitől beindul a diszkó lámpa. No ez meg minek! Maradjunk inkább a sima rózsaszínnél!

Őt se tudtuk lekapcsolni... ahogyan a masszázst sem. De ez utóbbi legalább magától kikapcsolt. Egészen biztos, hogy nem mi találtuk meg a gombot hozzá.

Találtunk viszont egy olyat, ami kijelzi, milyen távol van az előttünk lévő kocsi. Ez alapján pedig kiszámolja, mennyire mentünk túl közel hozzá, mekkora az ütközés veszélye (akit

érdekel,)

Eközben feltűnik, hogy az összes előttünk lévő autó rózsaszín. Ez valami divat itt a félszigeten? A mi autónk is fürdik a rózsaszínben... Igen, a helyiek ezt szeretik. Mindenki lehet furcsa...

Végre elérjük a hotelt. Befordulunk a főbejárathoz, ahol lámpánk bevilágítja az egész épületet. Nem lehet igaz! Ez is rózsaszín.

Vagy mégsem? Lekapcsoljuk a fényszórókat, és pádádádám! Mégiscsak fehér a hotel!

Mi meg rózsaszín lámpával közlekedtünk egész éjszaka...

2016-07-21

Török szokás szerint odébb tolom az út széli virágcserepeket, hogy legyen hely leparkolni.

Mindezt üdvös dudaszó kíséri. A mögöttem állók már roppant türelmetlenek. Hiszen már legalább 3 másodperce várniuk kell. Kedvem lenne leülni a kocsi orrára és meginni egy csésze teát.

Parkolás után (ami tartott 30 másodpercig, és ez idő alatt elhangzott két színonfa D duda feldolgozásban) indulunk tovább. Ez itt az igazi Isztambul. Nem, nem a történelmi, ahol szűk utcák vannak, kacskaringóznak a meredek emelkedőkön keresztül. Ezek a szűk modern utcák, melyek kacskaringóznak a meredek emelkedőkön keresztül. Érezhető a különbség, ugye?

Nem? A történelmi kerületekben a fél város a hátsó kisutcákban közlekedik. Míg a modern részekben a teljes lakosság. Köztük az emeletes busz is. Ő még a végén beszorulna valamelyik faház alá.

No tehát indulunk! Vagy mégsem? Éppen hatalmas dugó van az egyirányú utcában. Egyik irányból 3 autó jön. Másik irányból pedig 9. De mégis a 3-autósok fognak nyerni, mert velük van a kukás autó. Viszont amíg ez kiderül, az eltart pár percig. Ezek szerint mégiscsak megiszom azt a teát!

Itt a sarkon van egy büfé, jó kilátással az eseményekre. Az öreget már tudják, mikor szokott műsor lenni, mert ők éppen most megérkeztek. Mondjuk nem nehéz kikalkulálni az időpontot, a kukás autó már messziről hallatszik. Lehet tudni, hogyha ő jön, akkor meghátrálásra kényszeríti az autókat, és ezzel egyirányúsítja az utcát, olyan jó 20 percre.

Ezzel egyébként helyre is állna a rend, ha nem menne a kukásautó is szembe a hivatalos forgalommal.

Beülök a nézőközönség közé. Ez is a klasszikus isztambuli büfé, teázó: csak kis lukból áll, az ügyfelek pedig az utcában elhelyezett asztaloknál ülnek. Egyszerűbb a takarítás, korlátlan a terület. És még légkondira sincs szükség. Igaz, az asztalok és székek fele az úton vannak. De a törzsvendégek pontosan tudják, meddig lehet a beszélgetés közben a teáscsészéssel kalimpálni, hogy a kukás autó még pont ne vigye el az értékes italt. Meg a kezüket se.

Oké, tiszta lett az utca. Én is beülhetek végre az autóba, hogy kiássam magamat a szűk parkoló helyről. Ki volt az, aki elém állt? És egyáltalán hogy fért be oda??

Alig 20 perc és 20 liter izzadság után máris száguldunk a kisutcában. Változatosság kedvéért a hivatalos forgalommal szemben. Erre ment a kukás autó is. És erre rövidebb az

út.

Mindjárt az első kanyarban, ahol kb. 40 fokos emelkedő van, mindjárt kapunk egy szembejövő autót. A hallgatóságos megállapodás szerint itt mindenki hagy egy kis helyet pontosan az ilyen az ilyen alkalmakra, így itt nem parkolnak az út szélén. Ennek köszönhetően egy néhány perces balett után ki is kerüljük egymást, és már mehetek is tovább.

Ez a szűk utcákban kerülgetődsi csak az első öt évben idegesítő. A hatodik kezdve már rutinból, padlógázzal, és törökül káromkodva kerüljük ki egymást. Szóval nem nagy ügy: kicsit előre, kicsit jobbra, kicsit visszatoltni, kicsit balra, kicsit előre, kicsit jobbra, kicsit visszatoltni, kicsit balra, kicsit előre, kicsit jobbra, kicsit visszatoltni, kicsit balra, kicsit előre, kicsit jobbra, kicsit visszatoltni, kicsit balra, kicsit előre, kicsit jobbra, kicsit visszatoltni, kicsit balra, kicsit előre, kicsit jobbra, kicsit visszatoltni, kicsit balra, kicsit előre, kicsit jobbra, kicsit visszatoltni, kicsit balra, kicsit előre, kicsit jobbra, kicsit visszatoltni, kicsit balra, és már készen is vagyunk. Aki nem tudja megjegyezni, annak elküldöm PDF-be. Nyomtassa ki, és tegye be a kesztyűtartóba!

Megyünk tovább, és nemsokkal később már fel is értünk a dombra! Még egy kicsit egyenesen, majd balra lemegyünk egy jó meredek utcában. Elég durva egy lejtő, de nem kell aggódni, mert a végén, a fordulóban van egy csomó ATM. Így ha nem működne a fék, akkor is lesz egy halom pénzünk, amiből vehetünk egy új autót.

No de ballagjunk tovább! A változatosság kedvéért nem egyenesen megyünk, hanem jobbra. Ennek oka az is, hogy előttünk van egy ház. Meg balra is. Mögöttünk pedig... na de onnan jöttünk, minek mennénk oda vissza? Majd este!...

Tehát akkor jobbra. Itt az utca végén (kikerüljük közben azokat, akik pont ebben a hátsó utcában szándékoznak piknikezni) vár a főút. Onnantól kezdve már könnyebb utunk lesz. Persze nem. De előbb ki kell jutni rá.

Ez egy eléggé bravúros kiállítás. Egyfelelől felfelé kell menni, miközben nem látunk ki az útra. És jobbról is, meg balról is elég erős a forgalom. Szerencsére a helyiek már megszokták, hogy ebből a lukból időnként kiugrik egy autó. Én is így teszek.

Egy taxis mindjárt panaszkodik. Drágaságom, ezt tőletek tanultam, mondom neki. Ezt a drágaságomozást is. Valószínűleg Gollam is eredetileg Isztambulban volt taxisofőr. Abból is látszik, hogy Frodóékat a hosszabb, de kisebb forgalmú úton vitte Mordorba.

Tanultam mást is a taxisoktól. Szívesen felmondanám neki a leckét. De ha tényleg szükség

lesz rá, akkor inkább a magyar szólások közül válogatok majd, és azokat fordítom. Mi ennél azért ennél sokkal cifrábbakat is tudunk.

Miközben a taxis lelassított, hogy társalgásra bírjon, kellően feltartotta a forgalmat ahhoz, hogy még 8 autó kiugorjon a kisutcából. Ebből kettőnek sikerült úgy megállnia az út közepén, hogy komoly forgalmi dugót okozzon.

Vagyis okozna, ha nem erről a főútról lenne szó. Itt ugyanis teljesen mindennaposak az olyan helyzetek, hogy 1-2 autó, busz beszorul. Vagy valaki úgy dönt a kamionjával, hogy megáll az út szélén egy kis árupakolásra (rosszabb esetben a közepén, még rosszabb esetben keresztben), amivel rendesen felborítja a közlekedést. De mivel az ilyen esemény naponta többször is megtörténik, a helyiek rutinban vannak.

Itt teljesen természetes, hogy a szembejövő sávban haladunk (és ledudáljuk a szabályosan közlekedőt - ő baja, minek megy szabályosan?), vagy vissza kell tolatni 100 m-t. Vagy a csuklósbusz valamelyik kisutcában próbál előbbre jutni. Majd amikor onnan kifordul a főútra, akkor újabb kalamajkákat okoz.

Nem megyünk azért sokat a főúton. Mindjárt befordulunk jobbra, a dombra felvezető úton. Ez egy kis hátsó utca. De valójában ez az igazi főút, mert itt lehet kijutni a kerületből. Természetesen egyirányú. Kivételesen a fő forgalom a hivatalos irányba szokott haladni. Mégis, olyan 5 percenként jön 3-4 autó, amelyik csak azért is szembe akar menni a tömeggel. Nem tudni, ez miért jó nekik, hiszen a kb. 8 párhuzamos utcán sokkal egyszerűbben lejuthatnának a dombról.

Sebaj! Megint kicsit előbbre megyünk, majd kicsit hátra, megint előre, kicsit hátra, kicsit jobbra, és elférünk! Ha ezt a fizika tanárom látná!..

Végül csak felértünk a domb tetejére. Innen már nincs messze a parkolóház. Csak egy ugrás! Majdnem szó szerint.

Egy meredek, de azért kacskaringós út vezet le hozzá. Nem olyasmi, amit a sárkányrepülősök használnának a felszállásra. Inkább, mint amit az ejtőernyősök. Olyan meredek. Ennek ellenére mégis 3 motoros jön szembe mire leérünk. Ő is egyirányú utca. De ezen már nem lepődünk meg.

2016-07-22

A törökök lazák. Mégiscsak egy mediterrán népről van szó.

Ezt sok helyen megtapasztalhatjuk. Pl, amikor az emeletes busz megy be a forgalommal szembe az egyirányú utcába.

Pedig mindez még semmi ahhoz képest, ami a tengerparton szokott lenni.

Történt az, hogy miután a rendben megérkeztünk a hotelbe, másnap kitaláltuk, hogy megnézzük a helyi esti életet. Nappal nem volt értelme egy rózsaszínnel világító autóval száguldozni. Meg nappalra ott a tenger...

Ismét kimerészkedtünk a traktor szélességű és minőségű utakra. Bekapcsoltuk a navigáción robot nénit is, de ő azt üzenete, hogy inkább marad a hotelben. Így végül inkább követtük az előttünk lévő autót, abban a reményben, hogy mindenki ugyan oda tart.

Erre egyébként minden esélyünk meg is volt. Kicsi volt a félsziget. Az éjszaka közepén pedig máshova nem nagyon mehet. Hacsak nem ilyenkor akarja a szőlőket megkapálni. De szerencsére nem ez történt. Hamarosan eljutottunk a helyi központba.

Nappal 42 fok, és tengerpart. Ki akar ilyenkor dolgozni? Ki akar egyáltalán kimászni a tengerből?? Erre az éjszaka való!

Hihetetlen, hogy mennyien vagyunk ezen a félszigeten! Pedig bizonyára nem jött el mindenki... Alig lehet megmozdulni! Parkolni pedig még inkább lehetetlenség... A traktorok által kitaposott majd leaszfaltozott út szélére lehetett az autót lerakni. Már mint ha lenne hely.

Nem azt mondom, hogy mi parkolás címszóval belöktük a kocsit egy árokba, de majdnem. Végül is csak egy kisebb gödör volt, ami parkolónak lett kinevezve...

De legalább az autót könnyű lesz megtalálni. Csak a távirányítóval be kell kapcsolni, és ahonnan a rózsaszín diszkófény jön, ott kell majd keresni.

Oké, lementünk a partra. Nem volt egyszerű a nagy tömegben. De tényleg, honnan került ide ennyi ember? Egész Isztambul itt van?

A tengerpart török szokás szerint végig ki volt használva éttermekkel. Ameddig a szem ellátott, mindenhol asztalok. Egyik-másik kicsit belógott a vízbe. Dagály itt nincs. Ha meg jön a hullám, majd felhúzzuk a lábunkat. Meg egyébként is... tengerpartra jöttünk. Mit zavar az minket, hogyha néha-néha egy nagyobb hullám beterít minket?

Beültünk az egyik helyre. Sötét volt, alig láttunk valamit. Az is lehet, hogy már rég a vízben gyalogoltunk, mire az asztalhoz értünk. Azt pedig nem jelölte semmi, hogy melyik étteremben is járunk éppen. De mintha a pincérek sem tudták volna. Olyan volt, mintha az asztalokat bedobták volna a közösbe. Szó szerint.

Két pincér is odajött hozzánk, láthatóan másik étteremből. Ez a jelenség mindennapos lehet itt, mert nem vesztek össze, nem akarták egymást bedobni a tengerbe, stb... Kiegyeztek, majd megegyeztek. Megegyeztek, hogy mi mit fogunk enni. Tekintve, hogy menü nem volt, igazándiból nem nagyon tűnt fel, hogy minket kihagytak a döntésből.

Jó húsz perc (és négy lábemelgetés) után meg is érkezett a vacsora. Ismét kétirányból. Mindkét pincér hozott valamit. De mivel az egyik látta, hogy a másik előbb fog odaérni, az imázsa megőrzése érdekében inkább letette egy másik asztalra. Az ott ülők először meglepődtek, majd örültek, hogy még rendelés előtt ehetnek valamit. Bármi is legyen az.

Mi is megkaptuk a saját ételünket. És ezzel hivatalosan is a B étterem vendégei lettünk. Még ha nem is tudjuk, melyik is az. Az A étteremről sincs semmilyen információkn...

Na jó, kezdjünk enni.

- Pincér! Kérünk vizet is!

- Egy pillanat! - mondja, majd felveszi a kancsót a szomszéd asztaltól. Mely láthatóan a C étterem gyarmata éppen. Ott hevesen tiltakoznak ez ellen, mire egy másik pincér szerez egy korsó vizet a D étterem territóriumából.

- Na jó, de pohárra is szükség lenne...

- Mégis, mennyit szeretne az úr?

- Mégis, hány embert lát az asztal körül?

- És mind innának vizet is?

- És vajon kerek a Föld?.. 6 poharat szeretnénk..

- Mindjárt hozom! - mondja, és megint átmegy kommandózni egy C asztalhoz. De mivel ott nem talál, csak 4 szabad (és remélhetőleg tiszta) poharat, így ismét átmegy egy D asztalhoz is. És ha jól látom, akkor egy E asztal is befigyelt.. - itt is vannak! Parancsolnak mást is az Urak? Remélem, nem...egyenek már!...

- Esetleg só nincs valahol véletlenül?

- Itt, a tengerparton? Dehogynincs! Mindjárt hozom! - és ezzel ismét elment kipakolni a C asztalt. Az ottaniak kezdenek furcsán nézelődni. Szerencsére nem tudják, hogy miattunk tűnik el egyik-másik dolog az asztalukról..- És kedves pincér Úr! Mondja csak! Szalvétá nincs?

- Természetesen az is lesz, ha már ilyen igényeik vannak... - és ezzel máris hátrafordul, és elindul kalózkodni. De szalvétát találni nem egyszerű.. Egészen a Q asztalig kell elmennie. Közben majdnem elütötte a autó. De hősiesen megszerezte a szalvétát. - De ugye most már teljes az asztaluk, és több kívánságuk nincsen...

Most nincsen. De már előre látszik, hogy a fizetés érdekes kalandnak ígérkezik..

2016-07-25

Egy igazán különleges repülésre készültünk: Ramadán alatt a minaretek közé világító feliratot feszítenek ki. Ezt -nak hívják.

A terveink szerint öt fotózzuk le, mégpedig a levegőből.

Ezúttal a szokásos repülésgátló tényezők (szép, eső-vihar-hó, légtérzár, GPS, rádió zavarás, mágneses anomáliák) egy különleges akadállyal kellett megküzdenuk: a vacsorával.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yeni Cami és a Mahyâ a levegőből[/caption]

A Mahyâ csak a Ramadán 30 napja alatt látható. Esetleg előtte és utána még néhány napig. De inkább biztosra mentünk, és a tényleges böjt időszakába terveztük a repülést.

Végül is 30 nap eléggé soknak tűnik. Ennyi idő alatt egy ekkora városban csak fogunk találni egy tiszta csillagfényes éjszakát, amikor lehet repülni. Persze, miért is ne?

Azért ne, mert hivatalos vacsorára várnak minket. Vagy mert mi fogadunk vendéget. Vagy mert mindenki protokoll vacsorán van, és aznapra én lettem beosztva baby sitternek...

A Ramadán (törökül Ramazan) egyik jellegzetessége a közös vacsora. Ezt vagy a rokonokkal töltjük, vagy ügyfelekkel, vagy barátokkal. Akármelyik verzió is legyen, nem lehet meglógni róla. Márpedig a 30 napból jelentős mennyiséget vittek el ezek a protokoll vacsorák. Kb. 6-8 olyan este maradt, amikor el tudtam szabadulni.

Ezen napok előtt állandóan a széltérképeket néztem, hogy vajon lesz-e szerencsém? Isztambulban ritkák a szélcsendes napok. Nekem azért nem baj, ha van egy kis szélmozgás. Persze amikor én mehetnék repülni, akkor már mindjárt orkán erejű szélnek kell jönnie...

Az első héten még nem izgultam. Végül is összesen 4 hetünk van. Ha az elsőn nem jön össze, majd a másodikon.

A másodikon sem jött össze. És a harmadikon sem. Ekkor viszont már tényleg kezdtem izgulni. Hiszen a negyedik, utolsó hét lett volna a tartalék, egy második repülésre, ha az első nem sikerülne..

A harmadik hét vasárnapján aztán az előrejelzés azt mondta, hogy 2 napig szélcsend lesz. Ebből az egyik napon volt protokoll vacsora. Gyorsan lefoglaltam a másik napot. És közben reménykedtem, hogy az előrejelzés pontos lesz (Isztambulban meglepően pontos szokott lenni).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yeni Cami a levegőből[/caption]

Készültem: drón szoftverének frissítése, kártya ürítése, telepek feltöltése, tartalékok bepakolása, B-terv készítése, futócipő kimosása, fekete póló kivasalása.

Már csak egy megfelelő dzsámit kellett találni.

Lássuk csak! Legalább 2 minaretje kell, hogy legyen, különben nem lehet rá a Mahyâ-t kifeszíteni. Nem jó, ha túl népszerű, mert sok ember lesz a közelében. Pedig a túlpárti Üsküdar eléggé kézenfekvő lenne. És még lehetne egy olyan képet is készíteni, ahol a háttérben Isztambul történelmi városrésze látszik. De ott ilyenkor nagyon-nagyon sokan vannak, mert az önkormányzat itt rendez ingyen vacsorát.

Az Ortaköy dzsámi is a listámon szerepelt. Ő is könnyen megközelíthető. Nem volt kedvem egész éjszaka a városban bolyongani. És bár itt is önkormányzati vacsorát tartottak, a dzsámi a Boszporusz partján áll. Tehát a víz felől nagyon kényelmesen meg lehet közelíteni. Nem is olyan régen pedig. Így tanultunk az ottani hibáinkból (pl. másik felszálló helyet keresünk, hogy a rádiókapcsolat ne szakadjon meg). A dzsámi fényképezése után pedig további látnivalók vannak a környéken. Ilyen, mint a Boszporusz-híd.

Igen, az Ortaköy dzsámi tényleg jó lenne. Egyik éjjel éppen Imit próbáltam álomba ringtani, amikor a tv-ben éppen Ortaköy-t mutatták, amint ott várják a hajnal előtti reggelit az emberek. A felvételt pedig drónról készítették! Pont ez kell nekem!

Csak hogy van egy kis probléma! Az Ortaköy dzsámin nincs Mahyâ! Ez meg hogy fordulhat elő?? Még ilyet...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yeni Cami és a Mahyâ a levegőből[/caption]

Nos, Ortaköy kihúзва. De viszont felraktam az éjszakai repülések listámra. A Ramadán után egy másik alkalommal még visszajövünk ide!

Leginkább logikus lépés a Kék Mecset volt ezek után. Ha valahol, itt aztán biztosan lehet jókat fényképezni. Sajnos viszont a 2016-os események miatt senki sem ajánlja a drónos repülést ezen a területen. Ide majd inkább egy békésebb időszakban jövünk vissza.

Nem marad más, mint a Yeni dzsámi. Nem akartam oda menni, mert ott is nagy tömeg szokott lenni a Ramadán alatt. De még mindig több hely van a repülésre, mint Üsküdarban.

Oké, összepakoltam, felszálltam a buszra, és le se szálltam róla, míg Eminönü-be meg nem érkeztünk. A legnagyobb meglepetésemre teljesen üres volt a tér..

Na igen.. Néhány éve az önkormányzat épített egy . Ott szoktak mindenféle összejövettel tartani. Most is ott zajlik az önkormányzati vacsora. A Yeni dzsámi környéke teljesen kihalt. Pont ez kell nekünk!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Eminönü éjszaka (háttérben AyaSofya, Sultanahmed)[/caption]

Rövid beállítás, kalibrálás és indiántánc után már a levegőben is volt a drón. Az ilyen helyeknek előnye, hogy nem építünk tábort, hanem minden csomag a hátamon van. Így pedig eléggé mobil tudok lenni. Persze a drón sokkal könnyebben mozog a levegőben, mint én lent, a földön.

A terv a következő: lefényképezzük a dzsámit a levegőből a szokott módon. Plusz a Mahyâ-t is. Az akkumulátorok teljesen fel lettek töltve. A dzsámi is itt van előttünk, pár méterre. Szél pedig egyáltalán nem fúj. Minden adott, hogy a lehető legjobb pozícióból fényképezzünk.

Persze a levegő most is tele van zavaró rádióhullámokkal. Így a drón jó, ha 80 m-e el tud menni. Ez nem elég, hogy a dzsámit megkerüljük. Viszont a Mahyâ-t tényleg nagyon-nagyon szépen sikerült lefényképezni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Yeni Cami és a Mahyâ a levegőből[/caption]

Mindeközben előkerül néhány kíváncsi ember. Kérdezzetik a szokásosakat. Válaszolgatom a szokásosakat (a drón forgalmazójától pedig kérek majd jutalékot). Majd pedig érkeznek a kérések is: nézzük meg a boltot felülről, csináljunk csoportképet a levegőből, repüljünk el a Galata-toronyig, nézzünk be Mari néni ablakán, stb...

No jó! A küldetést sikeresen teljesítettük. És még másfél akkumulátornyi energiánk van. Bőven tudunk repülni. Mari nénihez azért nem nézünk be, mert lehet nála puska. Ezzel szemben a Galata-torony csak 900 m innen.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Galata a levegőből[/caption]

, akkor már a torony tövében is akkora volt a rádiózaj, hogy a drón nem tudott a tetejéig felrepülni. Így nem számítok arra, hogy most elég közel tudunk majd repülni. Nem is! Alig értünk át az Aranyszarv-öböl másik oldalára, amikor a rádió összekötés megszakad, és a drón elindul visszafele.

De a néző közönségem így is ujjong. Kevesebb, mint fél perc alatt átértem a túloldalra! Péntek délután ez simán eltart 20 percig is.. Akik itt vannak, mind tudják, mennyire választó

vonat az Aranyszarv-öböl. Most meg csak lazán átlibbentünk... Mindeközben csodás az éjszakai kilátás is. Ezért megérte otthagyni az üres boltot!

Kezd lemerülni az első akkumulátor. Visszahívom a drónt, úgyis mindenki kíváncsi rá, és beparkolok elénk a levegőbe. Most mindenki jól láthatja, és körbe lehet járni.

Elérkezett az est fénypontja is. Kis csapatommal felsorakozunk egy air-selfie-ért. Össze is kapaszkodjunk? Inkább ne! De azért mosolyogjunk! Inkább azt se..

[caption id="attachment_10107" align="aligncenter" width="500"] Air-selfie a Yeni Cami előtt[/caption]

Akkumulátor csere, újabb repülés. Még annyi minden van a környéken!

Viszont, sötét van. És ez roppant érdekes, mert Eminönü Isztambul tradicionális kereskedelmi központja. Egy hatalmas terület, ahol nem lakik senki. Ebben az órában pedig teljesen kihalt. Sehol egy égő lámpa. Az utcák is túl szűkek, hogy az ottani lámpák fénye feljusson.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Eminönü a levegőből[/caption]

A legközelebbi kivilágított pont a Szulejmán mecset. Hmm... nem is rossz ötlet! Gyalog 1200 m a kacsaringós utcákban. Viszont légvonalban csak 700 m. Talán elérjük. De még ha nem is, akkor is lesz egy szép képünk róla a levegőből.

El is indulok a dzsámi irányába, és ahogy várható volt, nemsokára megszakad a kapcsolat. De azért sikerült olyan közel kerülni hozzá, hogy lefényképezzük. Megpróbálkozok még más irányokból, hátha közelebb lehet jutni. De ugyan az az eredmény. Egyedül néhány látványos villámot láthatunk az Atatürk reptér távlatában.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szulejmán dzsámi és a Mahyâ a levegőből[/caption]

A kis csapatom azt mondja, hogy ott van az önkormányzat helyi irodája. Az pedig fel van szerelve mindenféle modern kommunikációs eszközzel. Így nem csoda, ha a rádiójel megszakad.

Na jó, akkor még repkedünk egy kicsit. Majd az akkumulátor lemerülése után leszálok, összehajlok. A közönségem meghív egy teára, amit illik elfogadni. Majd csak utána megyek haza.

A légi balettozás videója itt látható.

[iframe width="500" height="281"]

src="https://www.youtube.com/embed/Rxo7nTHxqIE?rel=0" frameborder="0"
allowfullscreen]

2016-07-26

Nem kell kinézni az ablakon, hogy tudjuk: Isztambulban dög meleg van.

Azért sem kell kinézni, mert a klíma idebent romlott el, nem pedig kint. Az ablak pedig beszorult. A hűtőt pedig megszállták az ördögök, így csak 15 fokra tud bármit is lehűteni.

Szóval nem kell kinézni, mert idebent is dög meleg van.

4 órája kaptam egy csésze forró teát, és még mindig nem hűlt ki..

Azért abban is van pozitív élmény, hogy idebent melegebb van, mint kint: ha kimegyek az utcára, akkor végre hűvösben vagyok! Mondjuk sapkát azért nem húzok...

Amikor ilyen nyáriás idő van, akkor a törökök ha csak tehetik, kint vannak az utcán. Egyébként is jellemző náluk az éjszakai élet, amire a korábbi Ramadán még egy lapáttal rátett. Most az emberek simán kint vannak az utcán éjjel 1-2-kor is. És... nem akarnak hazamenni.

Talán mert azzal eszükbe jut, hogy másnap dolgozni kell.

Meg talán mert eddigre a lakás fala is felvette a környezet hőmérsékletét, és így éjjel olyan, mintha egy kemencében aludnánk. Mondjuk ilyenkor lehet jó pizza tésztát készíteni!

A legrosszabb időszak viszont mégiscsak a kora este. Olyan délután 6-7 körül kezdődik, amikor kezd lehűlni a levegő. Normális esetben ennek jónak kellene lennie. De hát ugye Isztambulban mi az, ami normális...?

Nekünk ugyanis itt van a Boszporuszunk, ami elválasztja Európát Ázsiától. Vagy Ázsiát Európától. Nézőpont kérdése... persze nem Afrikát az Antarktiktától, bár így is lehet nézni a dolgokat... csak ahhoz nagyon fejre kell állnunk.

Szóval Boszporusz: lehet bele lábat lógatni, rajta hajózni, fölé hidat építeni, alatta pedig alagutat. Tehát jó, hogy van. Télen fűt, nyáron hűt. Persze nem... de azért jó erre gondolni.

Nyáron a Boszporuszunk hála Isztambul jelentős része úszik a párában (meg valószínűleg az is szerepet játszik, hogy kb. 17 millió ember izzad.. - az ilyenekbe olyan jó belegondolni). Most is éppen 70% felett van. De ez majd este lesz mókás, amikor hűlni kezd a levegő, és a páratartalom hirtelen felugrik 100%-ra. Ez az a pont, amikor nem lehet tovább izzadni.

Ez az a pont, amikor a fűszerekben lévő csomósodásgátló is összecsomagol, és elutazik valamelyik skandináv országba.

Ilyenkor van az a pont, amikor nem tudom, mit csinálunk... csak megpróbáljuk valahogy túlélni..

Napközben viszont van opció: ki lehet menni a zöldbe!

Ilyesmi, mint zöld, sajnos nem sok maradt Isztambulban. Így ami csak van, azt mind megpróbálják az emberek kihasználni. Főleg hétvégén! Ilyenkor kimennek az emberek egyet piknikezni.

A zöldet pedig tényleg szó szerint kell érteni. Mivel hogy abból kevés van, így az emberek minden zöldet ellepnek. Még az út közepén lévő járdaszegély is megtelik. Ahol utána vidáman füstölnek a grillsütők.

Ez az átláthatatlan füst egyébként nagyon jól tesz a közlekedésnek. Az ember nem látja, hogy ki az az állat, aki szabálytalanul elépofátlankodott. Szerencsére a török nyelvben a személyes névmásoknál nincsenek ilyenek, mint hímnem, nőnem, semlegesnem (mint pl. az angolban). Így nem kell tudnunk a sofőr nemét, hogy kellemes tanácsokkal lássuk.

A grillsütő a törökök kedvence. Ezen egyszerűen nem lehet elrontani az ételt. Meg kell várni, míg nem látunk a füsttől, és akkor jó. Ráadásul teljesen mindegy, mit teszünk rá: zöldséget, húst, macskát az utcából, halat a Boszporuszából, vagy amit éppen lehet találni, és nem fut el elég gyorsan. Így roppant praktikus. A bazárban sok helyen kapható, számtalan fajtája.

Az igazi török pedig nem indul el grillsütő nélkül. Még akkor sem, ha csak a közértbe megy. Pláne akkor nem, hiszen nem lehet tudni, hogy nem-e ezt az időpontot választotta az . Így esetleg előfordulhat, hogy a ház ura inkább a szabadban tölti az éjszakát.

Szóval a grillsütő a törökök társa. Bárhova is mennek, ez is velük megy. Az autóba is ezt pakolják be először.

De nemcsak az autóba. Még a hajóba is! Meg a csónakba is. Hiszen attól még, hogy a tengeren vannak, még lehet sütogetni.

2016-07-27

Egy szuper térképet találtunk, amint 238 antik emléket jelölt Törökország területén.

Nem adjuk fel elsődleges tervünket, hogy a törökországi látnivalókat, emlékeket, műemlékeket és érdekességeket összegyűjtsük. A napokban az Isztambul Enciklopédiát is leporoltam Még be is léptem, és elvégeztem a frissítéseket. Remélhetőleg újra beindul az az oldal is.

Addig viszont ne maradjatok érdekességek nélkül, találtunk egy igazán hasznos térképet! A cím szerint Törökország antik emlékeit láthatjuk rajta. Összesen 238 pontot jelöltek be!
[iframe src="https://www.google.com/maps/d/embed?mid=1U9iLiuSltaTMx_yAp-V2rCS_6vE&hl=en_US" width="500" height="480"]

A térkép készítője azért hozzáteszi, hogy az itt látható pontok csak some-ok. Azaz csak néhány, az összes közül. Ez egyébként már abból is látszik, hogy pl. Isztambul helyén hiányzik néhány ezer pont.

Mindez persze nem csorbítja a szerző munkáját. Sőt! Nagyon is köszönjük neki, hogy vette a fáradságot, és 238 jellegzetességnek utána járt, és térképre rakott. Mégha el is ismeri, hogy egyik-másiknak a neve, és a pontos helye téves lehet.

Ezek az apró hiányosságok ellenére is ez a térkép egy kincs!

Anatólia történelme hivatalosan is 10.000 éves. A nemhivatalosan ennél is öregebb, de a korra való tekintettel nem akarta bevallani évek számát.

De nemcsak hogy roppant régi, de ezen hosszú idő alatt meglehetősen kacér életet folytatott. Minek köszönhetően az adott kor összes szereplője meglátogatta. Kivéve talán a majákat.. . Csakhogy régebben a turisták kreditkártya helyett kardokkal járkáltak.

Az eredmény végül is ugyan az lett: amerre csak jártak, üres boltok és romvárosok maradtak utánuk. De mivel ezen tevékenységüket nemcsak egy hosszú hétvége alatt (fapados túra) tették. Az évezredek alatt pedig sok sok történelmi emlék, és romváros keletkezett. Legismertebb Trója városa. De itt található az emberiség első városa, az első pénz, vagy a búza őshazája is. És még sokan mások.

Olyan sok a történelmi emlék, hogy tényleg bármely bokorba is megyünk be, egészen biztosan találunk valamit. Ha mást nem, medvét. Bár ők is civilizálódtak, és.

Tehát egyfelől Törökországban teljesen mindegy, hogy hova megyünk, mert valami érdekeset, és izgalmasat biztosan találunk.

Másfelől viszont a fenti térkép pont abban segít minket, hogy ez a bármi azért valahogy tudatos legyen. Lássuk, mik vannak elérhető közelségben.

Mivel a térképet egyvalaki hobbiként készíti, ne várjuk el, hogy nagyon részletes információkkal fog szolgálni minket. Éppen úgy ajánlott használni, hogy a bejelölt pontoknak utána nézünk (Google, Wikipédia, stb...), hogy pontosan mit is jelent.

Egyes helyszínek csak a történelem szempontjából fontosak. Pl, ott zajlott egy fontos csata. Az ilyen helyeken ma már nem sok mindent láthatunk. Szerencsés esetben talán egy táblát. Vannak persze kivételek, mint pl. a .

Máshol pedig előfordulhat, hogy a romokat nem, vagy csak korlátozottan lehet látogatni. Esetleg belépőjegyet kérnek.

Így mindenképpen érdemes előbb utánajárni, hogy ezen a térképen bejelölt pont mit is takar tulajdonképpen.

Ez a térkép 7 féle történelmi emlékeket jelenít meg:

Rózsaszín: Karia civilizáció

Kék: Lykya civilizáció

Zöld: Kilikia civilizáció

Sárga: Ionia (Jón) civilizáció

Kék lufik: Hegyek. Inkább dombok, melyek vagy szent földek, vagy temetkezési helyek.

Barnák: Várak

Lila lufi: Minden más, ami még nincs kategorizálva.

Karia, Lykya, és Kilikia... olyan nevek, amelyek gondolom mindenkinek ismerősek. Nem? No, lehet mindjárt azzal kezdeni a felfedezést, hogy őket megkeressük. Nekem az egyiket a Google Kenyában találta meg, és mindjárt ajánlott egy oldalt, ahol repülőjegyet, dzsipet, és háziasított oroszlánt vehetek... (Ionia = görögök, ha nagyon egyszerűsíteni akarunk).

Mindenkinek jó böngészést kívánok! :)

Aki Isztambulról szeretne hasonló térképet, annak a mi .

Ha a térképen jelölt (vagy nem jelölt) valamelyik történelmi pont felkeltette az érdeklődésedet, akkor szívesen utána járok, és készítek róla egy bejegyzést.

2016-07-28

A Hét Főbűn egyike itt áll a sarkon: Falánkság. Vele szemben pedig a Hét Erény egyike (ha nem is pontosan), az Egészség.

Ördög és Angyal, egymással szemezgetnek. Egymással vívják néma harcukat a vásárlóért.

Ki balra található, mégsem lehet egyértelműen az ördög művének tekinteni. Ő csak egy kisközért, ami éjjel 1-ig nyitva van.

Árul ő normális dolgokat is, mint kenyér, tej, tojás, liszt, tészta, ásványvíz, stb... Mégis, aki este 10 után betoppant, az valószínűleg nem az előbbiekből szeretne vásárolni. Ezek az emberek legtöbbször azért álltak fel a kényelmes foteljeikből, hogy csokit,ogyorót, piztáciát, kekszet, pattogatott kukoricát és/vagy csipszet vegyenek, majd válasszanak hozzá valamilyen alkoholos vagy alkoholmentes italt az igencsak bő készletből.

Az eladó is rutinban van. Nappal még kis zacskókba pakolja az árukat, de estére előkerülnek a nagyméretű fekete zsákok. Hiszen ha az ember este már kiment az utcára, akkor nem csak 1 zacskó kukoricát fog venni, hanem legalább 10-et. És ha a családjára is gondol, akkor 30-40-et.

És ugye ehhez mérten kell az üdítőt is venni...

Szóval ez egy kalória bányá... És igen. Ezt a helyet - amit egyébként a jóságos Musztafa bácsi vezet - méltán lehet a Falánkság kapujának nevezni. Lehetne benne piros füst, az eladó kezében pedig egy vasvilla.

Mindezzel szemben az Angyalok zöldségese található. Mint a nevéből érthetően következik, az ottani bácsi (szintén Musztafa, de most nevezzük Alinak) zöldséget és gyümölcsöt árul. Mind mind csupa olyan termék, ami bővelkedik a vitaminban, rostban, és ásványi anyagokban. Mind-mind olyan, amiből minél többet eszünk, annál jobb*.

*A brit tudósok egy csoportja kimutatta, hogy napi 200 kg sárgarépa elfogyasztása árt az egészségnek az emberek 97,8312%-nál.

A tesztet 5 alanyon végezték, melyből 4 a kontroll csoporthoz tartozott. Az eredmény természetesen reprezentatív, hiszen a tesztalany (alias Bob) a kísérlet alatt a nemzetközi felnőtt oldalakat böngészte...

Az éj leszálltával Ali bácsi is előkészíti a nagyobb zacskókat. Mégha az övé jelentősen kisebb, mint az átellenes oldalon. Ez is szimbolizálja a lényegét: répából kevesebb mennyiség is elegendő, mint csipszből.

Így tehát ők állnak egymással szemben: a jó és a gonosz. Az ördögök és az angyalok. A Falánkság az Egészség ellen.

Mikor pedig az ártatlan tv-néző kimenekül a reklám elől az utcára, akkor bizony ezen két oldal között kell választani: balra megyek, az ördög barlangjába és veszek pisztáciát? vagy jobbra megyek az angyalokhoz, és szőlőt fogok enni a sorozat hátralévő részében?

Nem könnyű a döntés...

És mindezt éjjel 11-kor! Vagy 11:30-kor! Nem is beszélve a kritikus 11:45-ről! (11:50-kor folytatódik a sorozat, addig vissza kell érni, így nincs idő töprengeni..). De a legrosszabb időszak mégiscsak a hajnali fél 2. Eddigre ugyanis mindkettő bezár.....nincs mit tenni... nincs mit enni!

2016-07-29

Általában a március a macskák hónapja, ami után hirtelen felszaporodnak. Kb. négyszer többen lesznek.

De azért nem vetik meg a júliust és az augusztust sem.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Megeszünk téged reggelire![/caption]

Úgy mondják, hogy Isztambulban 3x annyi macska van, mint ember. Márpedig emberből legalább 17 milliót lehet találni. Akkor viszont macskából több, mint 50.000.000-nak kell lennie!...!!

öööööööööööööööö

És akkor jön a tavasz, és ez a szám megnégyszereződik.

öööööööööööööööö
öööööööööööööööö
öööööööööööööööö
öööööööööööööööö

Majd jön a nyár, és a macskák azt mondják, hogy Na, még egy menetet!

Szóval sok macska van... nagyon sok...

Nálunk is, még tavasszal kéredzkedett be egy aranyos fekete macska a házba. Mondván, hogy szülni fog. Minden komolyabb házban előírás, hogy legyen óvóhely (amit aztán az önkormányzati ellenőrök elvonulása után átalakítanak fitness klubba, vagy kebab árussá - jing és jang), így a miénkben is megtalálható. Ebbe költöztettük be a macskákat a hideg elől.

Most viszont egyáltalán nem mondhatjuk azt, hogy hideg lenne. A céges hűtőben jó, ha elérjük a 15 fokot. Így most egyáltalán nem szükséges, hogy a macsek a házban lakjon. Annál is inkább, mert az óvóhelyen sincs hidegebb, mint az utcán..Sőt! És még a levegő sem mozog.

Így ez alkalommal a cirmos az utcán maradt. Ő járt vele jobban.

Eddig ugyanis csak a lépcsőházi közösben volt benne. Most viszont már az egész utca őt és a kicsinyeit babusgatja.

Igaz, a lépcsőházban sem volt rossz dolga. Az egyik emeleten a fiatalok rendszeresen buliznak. Mondjuk nem túl gyakran, naponta csak egyszer. És a hozzájuk érkező emberek is ellátták a macskákat minden jóval. A vicc az volt, amikor ugyan ez a banda visszafele menet is úgy érezte, hogy gondoskodni kell a macskákról. Kissé illuminált állapotban persze

elfelejtették, hogy egyszer már, befele jövet ezt megtették. Ráadásul befele jövet még hozták magukkal az ételt és macskatápot a közértből. Kifele viszont.. amit találtak: félig üres sörösdoboz, félig megevett torta, darab répa, stb..

Ezúttal viszont már egy egész utca gondoskodik a kiscicák biztonságáról.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ott vannak a macskák bedobozolva[/caption]

Elsőnek kaptak egy szekrényt. Ki tudja, ki honnan hozta el, és azóta is kinek hiányzik. Valahol valaki biztos nem érti, hova tűntek el reggel a zoknik a szekrénnel együtt.

Majd utána ezt elbarikádozták, hogy a kiscicák ne kezdjenek el mindenféle kommandózni. No meg más se jusson be egykönnyen. E mellett napi 24 órában valaki még őrt áll.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Az anyamacska is őrködik[/caption]

És persze minden arrajáró ad valami ételt nekik. Persze, csak miután jó alaposan végigsimogatta őket. A cicának igazán nincs oka panaszkodni (leszámítva, hogy ha így folytatódik, hamarosan nem marad szőre..). Kap ő mindent! Tejet, vizet, húst (valaki még a párizsit is felszeletelte), stb.. De még pálcikás jégkrémet és répát is!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kiscicák[/caption]

2016-07-30

2016-08-01

Hurrá! Szombat van!

Igen, tudom, hogy valójában hétfő... de azért csináljunk úgy, mintha mégiscsak szombat lenne... (a cikket sem szombaton írtam, hanem amikor a szombatról álmodoztam... igen..hétfőn).

Tehát szombat.

A szombat az, amikor lehet egy jó nagyot aludni! - Persze csak hajnali 6-ig, amikor a gyerekek felébrednek és nekiállnak ordítani. De legalább a szomszéd visszakapja azt, amikor ő bulizott hajnali 3-kor!

A szombat az, amikor ki lehet mozdulni a házból, és el lehet sétálni a parkba.

A szombat az, amikor vásárolni lehet.

A szombat az, amikor Isztambul Beşiktaş kerületében piac nap van.

A szombat az, amikor az ember inkább befalazza magát a szekrénybe, minthogy kimozduljon a lakásból...

Íme, ez itt Beşiktaş, Isztambul egyik népszerű kerülete, ahova szerencsére a turisták csak ritkán tévednek be. Annál több viszont az idegen (milyen jó is az angol stranger szó) ilyenkor.

Ma ugyanis piac nap van! Beşiktaş pedig Isztambul kicsiben: itt találkoznak a kultúrák.

Csak még ráteszünk egy lapáttal: itt találkoznak a generációk is...

Beşiktaş központjában 3 híres és nagy egyetem található. Az itt tanuló diákok érthető okokból a környéken próbálnak szállást keresni. A kerület ugyanis tele van éjszakai szórakozó helyekkel, fénymásoló üzemekkel és olyan büfékkel, ahol még este 9-kor is lehet reggelizni.

Ezen diákokból pedig rengeteg lakik itt. Olyan sokan vannak, hogy jóformán kiszorították az őslakosokat.

Ők azok, akik aztán szombaton nem fognak du 4 előtt felkelni. Néha egyik-másiknak a teste önálló életre kell, és kimegy az utcára, mégha a tudata valahol az ágy alatt is maradt. Akkor úgy mozognak, mint aki Holdon jár. És jó, ha egyedül eltalálnak a pékig.

Velük teljesen ellentétes az a másik csoport, amelyik a piacra érkezik. Őket is két részre lehet osztani. Eladókra, és vevőkre.

Az eladók azok, akiknek normális esetben eszük ágában sincs Isztambulba jönni. Ők a környező (max 500 km) falvakban laknak. Piacról lévén szó, ezek az emberek elsősorban a saját termesztésű zöldségeit és gyümölcseit hozzák. De ne úgy képzeljük el, hogy jön egy néni egy kosár almával. Hanem jön Pista bá' a kamionjával és a bajszával.

A törökök pedig szeretik a kamionokat rendesen megpakolni. Nemcsak addig, míg a közlekedési törvények engedik, hanem ameddig már tényleg nem fér több gyümölcs az autóba.

Természetesen Pista bá' profi sofőr, és ezzel a túlterhelt járművel lavírozok Beşiktaş szűk utcáiban, miközben még az ölében is alma van. De neki nemcsak a házakat kell kerülgetnie, hanem a holdjárós diákokat is.

És az öreg néni is, akik egyszerű létszámbeli fölényrel .

Ők tartoznak a 2B csoportba. Ők a piaci vásárlók.

Tekintve, hogy a kerületben már szinte alig maradt hely az őslakosoknak a diákok miatt, így a vásárlók is gyakran messzebből érkeznek.

Tehát adott egy csoport, akik kamionokkal vannak felfegyverkezve. És ők sokan vannak. És van a másik csoport, amelyik pedig a rövidlátás képességgel van felfegyverezve. És ők is sokan vannak. Néha pedig még a dinnyét is cipelik.

Innentől pedig amolyan labirintusos játék (pacman) az egész, ahogy mindhárom társaság Beşiktaş utcáiban bolyong...

Úgyhogy nem. Inkább nem akarok kimenni az utcára. Pláne nem kocsival!

2016-08-02

Anatólia mindig is a kereskedelem földrésze volt. Amikor az európaiak még csak tapogatóztak Amerika felé, Isztambulban már állt a Fedett Bazár.

De már a török bazár is csak az utolsó lépcsője annak a kb. 10.000 éves történelemnek, ami a kereskedést jelentette: 3.5 kontinens találkozik itt (Európa, Ázsia, Afrika és a Közel-Kelet), és egyúttal több nagyon fontos átjáró is itt található. Csakhogy néhányat említsünk:

Az európai vándor madarak kb. fele ezen az úton megy Afrikába (másik fele a Gibraltáron).
Selyem út.
Fekete-tengeri kereskedelmi útvonalak.
stb..

Mindezek után nem csoda, hogy az élet szinte minden területét behálózza a kereskedelem és az üzlet.

De még az olyan részek is, mint az egészségügy vagy az oktatás.

Ennek számtalan előnye van (pl. ha van pénze az iskolának, akkor jobbak a felszerelések, képzetebbek a tanárok, stb..), és hátrányai is (akinek nincs pénze, az nem tudja ezeket a szolgáltatásokat igénybe venni).

Ezen kívül az üzlet az üzlet. Még akkor is, ha iskoláról, vagy kórházról van szó. Nem érdemes szépíteni, ez is egy üzleti modell, ahol a bevétel áll az első helyen.

Ez pedig egy érdekes szituációt hozott létre. Magán iskolát, kórházat bárki alapíthat. Ehhez néhány feltételt kell csak teljesítenie. Hasonlóan, mint pl. egy étterem esetében. Aztán majd az ügyfél eldönti, hogy mennyire elégedett. Aki jó szolgáltatást ad, annak elégedett és visszatérő ügyfelei lesznek. Akiével viszont nincsenek az emberek megelégedve, az előbb-utóbb úgyis bezár.

Ez az elv.

A gyakorlatban viszont a gyerekek véleménye csak a legritkább esetben egyezik meg a szülőjével. És ezt sajnos nagyon sok magán iskola ki is használja. Ráerősítve azzal, hogy a szülőnek sokszor nincs ideje a gyerek tudását felmérni, esetleg nem is tudja (ha a szülő nem tud angolul, akkor tudja tesztelni a gyerek angol tudását).

Évek alatt rengeteg olyan magán iskola és óvoda jött létre, és működik, amelyik csak látszólagos tudást ad. Olyan helyről is lehet hallani, ahol a teszt-feladatokat a tanárok töltöik ki. A szülő pedig büszke a gyerekére, hogy 90% felett teljesít. A gyerek pedig nem fogja

elárulni, hogy ez idő alatt ők rajzfilmet néztek..

Ezek a kisebb-nagyobb manipulálások azért lassan-lassan kiderültek. És ma már a szülők szeretnék látni, hogy valóban mi történik a gyerekekkel addig, amíg ők dolgoznak. Mire is adták azt a nem kevés pénzt. A komolyabb iskolák pedig ennek próbálnak is eleget tenni. Félig-meddig Nagy Testvér módjára.

Amikor Árpí befejezte az óvodát, akkor utolsó napra behívtak minket. Ezen a napon a gyerekeknek 20 percen keresztül kellett bemutatnia, mit is tanult abban a félévben. Mindezt szülők, tanárok, stb.. előtt. Nem volt egyszerű. És Árpínak is komoly kihívás volt, hogy ennyi ember elé kiálljon (ez amúgy része a képzésének is, hogy tudjon előadást tartani).

Ezen kívül kaptunk 3 igencsak megpakolt dossziét, amiben az év közbeni feladatokat láthattunk. Ezek közül szűrőpróba szerűen kiválasztottak egyet-egyet a tanárok.

Mellé pedig még egy DVD-t is kaptunk, tele olyan videókkal, amelyeket év közben vettek fel. És ezek bizony egyáltalán nem photoshoppolt filmek.

Egész évben pedig kaptuk a fényképes beszámolókat, hogy aznap éppen mi történt.

Ez bizony igencsak Nagy Testvéres módszer. De egyúttal biztosak lehettünk abban, hogy mit is csinált a gyerek év közben.

2016-08-03

Nem igazán akarok beszállni az autóba. Kintről is látszik, hogy a műszerfal lefolyik a melegben. De hát muszáj kocsival menni. Pedig jó lenne gyalog, és útközben sátrazni egy kicsit.

Nem megyek messze. Csak áthajtok a belvároson, át egy másik kerületbe. Még Ázsiába sem megyek át, itt maradok Európában. Alig 50 km. Egy ismerősöm megunta Isztambult, és kiköltözött vidékre. Azt mondta, hogy nem akar messzire menni, mert nem akar naponta repülővel bejárni, így a közelben marad. Alig 260 km... (Budapest - Bécs = 243 km)

Szóval ajtó kinyit, és lebukik. A forró levegő kiáramlik, és reptében megsüt egy sirályt, amelyik a kocsi felett repült volna át. A macskáknak jó napjuk lesz ma.

Még ellegyezem a nukleáris felhő maradványait, és beülök a kocsiba Indulás! Nem állok rossz helyen, nem kell milliméterezgetni a kiállásnál. Nem fogok beszorulni a virágcserep meg a teázó nagypapa közé, amikor megpróbálok kiállni.

Nem is állok rossz helyen. Sőt! Irigylésreméltó parkolóhelyet találtam! Olyannyira jó, hogy amikor kiálltam, egy kocsi mindjárt befékezett, és egy lendülettel be is parkolt a helyemre. Nem vacakolt vele az úriember. Mint ahogy az se zavarta, hogy ehhez négy sávot kellett tolatva váltania. És még a csuklós busz is jött. Egy gyors mozdulattal beállt a hirtelen felszabaduló üres helyre. Hát igen, neki van rutinja.

Útvonalunk roppant egyszerű: kivergődünk Isztambul fő autópályájára, a Çevreyolu-ra. Azon megyünk olyan 45 km-t, majd behajtok a kisutcákba.

Isztambulország hatalmas. Ha csak sima utakon akaránk eljutni A pontból B-be, négyszer lemenne megfelnő a nap, mire ezt megtehetnénk. És akkor még nem beszéltünk a C pontról, ahova szintén el akarunk jutni. No mega fránya W pontról, ahova nem akarunk eljutni, de valahogy mindig ott kötünk ki. Beleértve az abc előző betűit is.

A Çevreyolu viszont úgy lett megépítve, hogy könnyedén átautózzunk Isztambulon. Ehhez tartozik még néhány kiegészítő autópálya, jellemzően merőlegesen a Çevreyolu-ra. Így ezeken az utakon haladva elég könnyedén, és ha nincs dugó akkor elég gyorsan, eljuthatunk a célállomásra.

E mellett pedig könnyű őket megtalálni, mert a ők még a leghátsó kisutca kukájára is ki van táblázva, Autópálya jellege miatt ráadásul zölddel, így könnyű megtalálni.

Ha mégse találkoznánk ilyen táblával, akkor pedig elég, ha tetszőlegesen valamelyik irányba elindulunk. Isztambul lévén előbb-utóbb belebotlunk vagy a Çevreyolu-ba (vagy az azt jelző

táblába), vagy pedig a tengerbe.

Én is most egy ilyen tökön-babon át a Çevreyolu-hoz útvonalat fogunk követni. Ezt a területet ugyanis még nem ismerem. Igazándiból azt sem tudom, hogyan is sikerült ide eljutni. De ide akartam eljönni, így a nagy meglepetések mellett örültem is neki.

Najó, csaltam, mert van navigációm (Navigon). Hehehehe.

Most is őt használom. De már régen megtanultam, mikor hallgassak rá, és mikor ne. Ő ugyanis a tengerparti utat javasolja, ami szép, meg jó, és még forgalom sincs rajta. Mert le van zárva több hónapra, az építkezés miatt.

Úgyhogy irány észak! Aztán meglátjuk... Itt van is egy szimpatikus főút, azt követjük.

De csak addig persze, ameddig főút. Amikor átmegy kisutcába, akkor már nem követjük.

Hacsak nem olyan helyzet áll elő, mint most: hiába balettozok a sok egyirányú utca között, valahogy mégis ehhez a kisutcahoz jutok ki. Pedig volt egy rés, ahol három kamion között megbújva a helyieket követve bementem szembe az egyirányúba. De akkor is ide jutottam ki.

Oké, akkor ez a kisutca. Amúgyis az elmúlt 20 percben egyik kisutcából mentünk a másikba. Nem egy olyan is volt, amibe alig fértünk be. Meg amiből alig lehetett kifordulni. Persze ezek a problémák csak engem zavartak. A mögöttem dudáló minibuszokat nem.

Egy újabb kisutca már nem lehet akadály. Helyette itt a taxi, amelyik ugyan oda szeretne bemenni. Csakhogy én voltam itt előbb! De azért ő is megpróbálkozik.

Egyszerre érünk a bejárathoz, amibe csak egy kocsi fér be. Ezért mindketten lelassultunk. Azért van egy olyan jó dolog Isztambul közlekedésében, hogy senki se akarja összetörni a kocsiját.

Itt állunk, és farkasszemet nézünk egymással. A taxis pislantott először, így én húzok be a kisutcaiba hamarabb, Lehet, hogy te isztambuli vagy, de én meg magyar. És ez nincs kint a rendszám táblámon, tudok én még meglepetéseket.

Néhány száz méter után elérjük a Çevreyolu övezetét. Azért írok övezetet, mert a legtöbbször nem lehet direkt feljutni a Çevreyolu-ra. Hanem különböző felvezető, és gyorsító utak hálózatán kell átverekednünk magunkat.

Ezek az utak pedig egyúttal a leszálló járműveknek is amolyan lassító pálya. A Çevreyolu-n nincs közvetlenül semmi (csak sok-sok autó). Benzinkút, szerviz és a törököknél elengedhetetlen büfék sokasága mind csak a szerviz útról érhetőek el. Ahogy a kijárat is.

Csakhog ezek a szerviz utak nagyon trükkösek.

Először is jó előre ki kell rá menni. Néha akár 1 km-el korábban is.

Másodszor ezek az utak nemcsak úgy mennek valamerre. Hanem amúgy mennek. Ahogy sikerült őket bezsúfolni oda ki tudja még milyen extra céllal.

Ami biztos, hogy az út nagyjából abba az irányba fog menni, amerre mi is szeretnénk a Çevreyolu-ra feljutni. Csak éppen közben egy jégkocis ballerina ünnepi táncát fogjuk végigjárni. Piruettel együtt. Néha pedig szembejövő autókkal is találkozhatunk. Néha jobb oldalról, néha bal oldalról.

Néha pedig párhuzamos utakon haladnak velünk a kocsik. Mi pedig azon gondolkozunk, hogy azon az úton mi is jártunk már, vagy csak eztán fogunk...

Végül még becsavaródás előtt sikerül feljutni a Çevreyolu-ra. Hurrá hurrá! Miénk a pálya! Innentől már gond nélkül haladhatunk!

Ez a bejegyzés most tabletről történt. Minden elgépelés az ő hiába.

2016-08-04

Ismét egy hatalmas átrendezés várható Isztambulban, melynek központja Kabataş.

Erről nemrég írt a Türkinfo is két cikket (,). Így, aki le akarja lőni a poént (Aj, ez azért fájt - poén), az ott kezdje az olvasást.

Ebben a projektben minden van: Aranyszarv-öböl víztisztítás, hídvontatás, vízalatti alagút autóknak, gyalogosoknak, buszközpont, metró központ, kikötő, beton sirály (sirály!), és még felvonó is.

Meg persze mozgó kebab árus.

Kabataş-ról sok mindent el lehet mondani. Csak azt nem, hogy itt valaha is bármi érdekes lett volna. Egy kicsit több, mint egyszerű halászfalu.

[caption width="499" align="aligncenter"] Kabataş nagyon anno - forrás:
<http://eski.istanbulium.net/>[/caption]

Persze ez így kicsit túlzás. A geometriával pont ugyan úgy nem lehet viccelni, mint a gravitációval (ilyenek ezek a g betűs dolgok). Egész egyszerűen Kabataş túl jó helyen fekszik. Minden pont ideális távolságra van tőle. Így bármennyire is próbált a történelemből kimaradni, csak-csak odaparkolt néhány hadihajó, halászcónak, vagy kereskedő bárka.

Ahogy pedig nőtt a város, Kabataş egyre inkább került középre.

De még ez sem volt elég. A városvezetés kitalálta, hogy villamost vezet végig a Boszporusz partján. De a Dolmabahçe Palota miatt sehogy sem fért el, ahogy ma se tudnak kitalálni semmit, amivel a palota és a hely közötti zsúfolt kis résbe még egy villamossín is beférjen. Pedig volt olyan ötlet, hogy csak 1 vágányon fog a csilingelő nagyfeszültségű vasparipa száguldani. De nem fért be. Így a történelmi városnegyedat átszelő villamos végállomása is Kabataş lett.

Érdemes tudni, hogy a klasszikus egyszer már járt itt a csilingelő fémjóság. A mai Beşiktaş Starbucks/Burger King/Pizza hut (valamelyik talán fizet majd a reklámért) helyén egy hatalmas villamos garázs állt. De azóta a síneket felszedték, az autók száma pedig legalább ezerszeresre nőtt.

A síneket egyébként sem tudnák visszarakni, mert azt darabokban eladták a Fedett Bazárban a turistáknak Oszmán-kori műkincs néven.

E mellett volt egy olyan ötlet is, a Taksim tér is jó helyen van, és onnan sok helyre lehet eljutni. Csak a Boszporuszhoz nem. Pedig az van hozzá a legközelebb. Talán pont azért nem akadt egy normális jármű sem.

Persze nem nagy kaland lemenni a hegyről a tengerpartra. No de kinek van kedve visszamászni???

Így aztán építettek egy földalatti felvonót, amivel azonnal le lehet jutni a tengerre. Sőt! A fúrócsapat olyan lelkes volt, hogy egészen a tenger alá befűrt..

Amikor pedig kimásztak az alagútból, mit láttak, hogy hát ez Kabataş!! Így próbáljon meg egy városrész elbújni...

Nem volt mit tenni. Hamár ilyen jól sikerült néhány kulcsfontosságú vonalat idehozni, akkor már legyen itt egy közlekedési csomópont. Ott a tenger, lehet kikötőt építeni. Már csak a buszokat kell idehozni, és akkor minden mesés lesz!

Hát igen, a buszok... Nemhogy alig tudnak a keskeny főúton a leszállópályára ráfordulni. De még ez az egyik főút, amelyik a Boszporusz-hídra felvezet. Az ilyenek pedig imádnak bedugulni. Ennél csak az lehet a jobb, ha az utat még jól megpakoljuk csuklós buszokkal.

Ezen az állapoton szeretnének most változtatni (szerencsés végkimenetel esetében pedig javítani).

Ahhoz, hogy jobban megértsük, érdemes tudni, hogy a törökök másképpen értelmezik a távolságokat. Pl. az, hogy közel van valami, még nem jelenti azt, hogy oda gyalog érdemes menni. Simán elképzelhető, hogy aki kocsival megy a közelre, még az is víz magával szendvicset útravalónak.

Ebből kiindulva pedig a törököknek teljesen természetes az, hogy egy közlekedési csomópont akár 1 km-nél is hosszabban elterülhet. Ezt Budapesten úgy lehetne elképzelni, hogy egy csomópont két metrómegálló hosszú is lehet (Pl. Ferenciek-tere és Kálvin-tér egyben). Persze sok helyen mozgó járdákkal megsegítve.

Ezek után pedig semmi meglepő nincs abban, hogy Kabataş megállót összekötik Üsküdar-al. Jah, hogy az egyik Európában van, a másik pedig Ázsiában? Közte pedig ott a Boszporusz?? Hát majd építenek egy vízalatti gyalogos alagutat. De azért ne üvegfalút, mert itt nem lehet cápákat nézegetni. Csak titkos amerikai és orosz tengeralattjárókat. De azok meg titkosak...

Kabataş pedig központ lesz. Hiszen most már a Marmaray is be lett kötve. Még ha ezért át is kell gyalogolni a földrészek közötti rés alatt. Az új Kabataş sirály alakú lesz. Mégiscsak a tengerparton van. Furán nézne ki, ha mondjuk pupu teve alakú lenne.

E mellett Kabataş egy új metró végállomása is lesz. Innen lehet majd Beşiktaş-ba, Mecidiyeköy-be, Kâğıthane-be, majd pedig Mahmutbey-be eljutni.

Kağıthane metrómegálló mindjárt a magyar Konzulátus előtt lesz. Mahmutbey pedig közel (török szemmel közel) van az Atatürk repülőtérhez. És a Harmadik reptér felé is erre lehet majd menni. Tehát eléggé fő útvonalog fog haladni.

Ha pedig már úgis építkeznek, akkor néhány más közeli dolgot is átalakítanak, felújítanak, majd begyömöszölik a tenger alá. Így az Aranyszarv-öböl mentés itt több felújítás lesz, aminek során hidak fognak eltűnni. Ilyesmi néhányszor előfordult a történelemben, olyan nagyon meglepő nem lesz.

Az utakat pedig megpróbálják a víz alá nyomni. Ezzel pedig az Aranyszarv-öböl vízmozgásán is elvileg javítanak, amivel egyébként komoly gondok szoktak lenni.

És szintén, ha már építkeznek, akkor néhány közeli (max 50 km) dzsámit is felújítanak.

2016-08-05

Tombol a nyár, itt az ideje, hogy bevessük magunkat a tengerbe!

Ezt sokan a ruhák méretének minimálisra csökkentésével teszik a (rendszerint a közönség legnagyobb öröme). Míg vannak olyan álláspontok, ahol pont ennek az ellenkezője a cél.

Törökország szerencsés, mert 4 tenger határolja. Összesen több, mint 7.200 km! Igaz, ennek legtöbbször nem használható fürdésre, mert nagyon meredek a part. Anatólia lényegében egy szikla a tenger közepén.

De még így is rengeteg olyan hely marad, ahol lehet fürdeni. Isztambulban is található néhány strand, de aki csak teheti, az inkább repülőre ül. Érdekes, hogy az, ki melyik tengerpartra megy, milyen messzire, az rengeteg mindent elmond az emberről. Ilyeneket mint a pénztárcájának a mérete, politikai beállítottsága, vallása, társadalmi elhelyezkedése, stb.. Úgymond az egy kategóriájú emberek egy helyre mennek nyaralni.

Nyaraláskor pedig a törököknél két lényeges dolog számít: tenger és étel. Még pontosabban az étel, a tenger és az étel.

Az egyik hotelben nagyon szigorúan vették a reggeli, ebéd, és vacsora időpontjait is. Elég egyértelműen megmondták, hogy pl. reggel 10-kor bezár az étterem. Addig lehet csak reggelizni. És tényleg be is zárt. De azért megnyugtatták a kedves vendégeket, hogy 10:00-kor nyílik a B étterem, ahol sütitet lehet venni. Majd 11:00-kor a C étterem. 12:00-kor pedig újra az A étterem várja az éhezőket. Így végeredményben napi 24 órában volt mit enni és inni.

"A tenger mindenkié!" - áll a kormányzati rendeletben. De ebből még nem gondolnánk arra, hogy ugyan ez a mottója a fürdőruha készítő cégeknek is!

Törökország lakosságának egy igencsak jelentős része a tradicionális Iszlám öltözéket preferálja. Nők is, férfiak is egyaránt. De míg a férfiak kevésbé érzik magukat zavarban, ha egy darab fürdőgatyában kell a közönség előtt mutatkozni, a nők ennek azért nem igazán örülnek.

Női fürdőruhában viszont szerencsére sokféle van. Leginkább négyzetméterben (négyzetmilliméterben) lehetne a kategóriákat meghatározni. De ezek nem igazán felelnek meg azoknak, akik a teljes testet befedő ruhákat részesítik előnybe. Vagyis azt, amelyikből csak a fejük látszik ki (haj is eltakarva), vagy csak a szemük.

A török kínálat természetesen azonnal reagál a keresletre. Így már a kezdetektől fogva kaphatóak az úgynevezett muszlim fürdőruhák.

Ezek nagyon hasonlítanak a hétköznapi muszlim ruhákhoz: bő, egybe ruha, fejkendővel.

Csak most éppen át vannak szabva egy kicsit, hogy mégiscsak lehessen benne úszni (szoknyában azért nehézkes...).

Különböző árkategóriákban különböző minőségűeket találunk. Vezetünk ruha alakú nylonzacskót, ami olyan, mint az esőkabát. Ezzel biztos nem kellemes a vízbe bemenni, de az olcsó ára miatt nagyon kedvelt. Használat után pedig eldobható. Vagy ha az anyós is benne van, direkt a cápáknak is dobható. Bár eddig még nem találkoztunk málna vagy bálna ízű fürdőruhával.

A másik véglet pedig a már-már művészi kialakított fürdőruha. Ami ott takar, ahol a bikini kiemelné. És amiben az ember mégis elegánsan néz ki. Ezek persze jóval drágábbak, de nem is csak egy alkalommal veszik fel.

2016-08-08

Törökország hatalmas. Kelet-nyugati irányban 1600 km, míg észak-déli irányban csak 800 km.

Egy ekkora országban, ami ráadásul jóformán csak hegyekből áll, jó megoldás a városokat légi közlekedéssel összekötni.

Ezt mi sem mutatja jobban, minthogy Törökországban található!

Ilyet rendszert sok más nagy országban láthatunk. Főleg olyanokban, ahol szintén egyszerűbb a légi folyosót kiépíteni, mint egy rendes utat.

Valaha a repülést csak a kiváltságosak élvezhették. A jegy ára bőven meghaladta az átlagemberek fizetését. És akkoriban az emberek komolyan készültek a repülő utazásra. Jobban, mint egy ünnepre.

Mára viszont nagyon lementek a repülőjegyek árai. E mellett pedig megjelentek a fapados légitársaságok is. Így az emberek tömegének a számára lett elérhető a repülő.

Míg ez egyes országokban azt eredményezte, hogy bárki repülővel mehet nyaralni, olyan helyekre is, amelyek másképpen nehézkesen, vagy hosszadalmasan lehetséges.

Máshol pedig, ahol hatalmasok a távolságok, ott pedig a repülés teljesen a hétköznapi közlekedés részévé vált. Ilyen Törökország is.

Persze ezt is olyan törökösen.

Repülővel 2-3 óra alatt megtehető az a táv, ami egyébként 2 napig tartana autóval. Ezzel pedig nagyon közel kerültek egymáshoz a török városok. Pontosabban a vidék, és a nagyváros.

Ma már a repülés tényleg nem egy kihívás. Isztambulból naponta több repülő jár a nagyobb török városokba. A kisebb megyeszékhelyekre is naponta legalább 1 gép indul. Az olyan fontosabb helyekre pedig, mint pl. Ankara, Izmir, stb.. óránként indulnak a gépek.

Ráadásul ezt kipótolja még Isztambul második reptere (Sabiha Gökçen) néhány extra géppel.

Ez pedig nagyon is beleillik a törökök mindennapjaiba, amikor is hirtelen valakinek az ország másik végében lesz dolga.

Ilyenkor az illetőnek nincs más dolga, mint mindjárt kimenni a reptérre, ahonnan jó eséllyel hamarosan indul is egy gép az adott városba. És még aznapra fok találni egy vissza jövő járatot is.

Márpedig akkor nincs szükség szállásra, váltó ruhára, stb... Nincs szükség nagy csomagra. Elég a kézi táska. Így a jegy ára is jóval kedvezőbb (100 TL alatt), és a check-in-el sem kell vacakolni (online check-in = elég a kapuban a személyit megmutatni).

Tekintve, hogy a gép is belföldre megy, nincs szükség útlevele sem. Tényleg elég csak a személyit megmutatni. Az összes reptéri macera fél óránál kevesebb lehet.

Így tehát a törökök nagyon sűrűn használják a légi közlekedést. Főképpen üzleti ügyekben. Ami persze jót tesz az olyan városoknak, amelyek egyébként nehezen lennének elérhetőek.

De nemcsak a városok lettek összekötve Isztambullal, Ankarával, Izmirrel, stb... A reptereknél mindig találunk menetrendszerű transzfert, ami ellátja a környéket. Törökül pedig a környék akár 200+ km-t is jelenthet.

Magyarország viszonylatában ezt úgy képzeljük el, hogy a Budapestre érkező gépekhez csatlakozva naponta 6-8 kisbusz vinné a légi utasokat a nagyobb városokba, mint pl. Szeged, Miskolc, Pécs, stb..

Ezzel a transzfer hálózattal pedig sikeresen elérték, hogy a vidéket is bekössék a légi hálózatba.

Mint pedig fent már láttuk, hogy egy belföldi repülőjegy megvásárlása sem árban, sem bonyolultságában nem egy nagy kaland; azt is láthatjuk, hogy Mari néni bárikor dönthet úgy, hogy otthagya a teheneit egy fél napra, és felugrik Isztambulba megnézni az unokákat.

És ha a Mari néni megteheti, akkor Mari néni meg is fogja tenni. Hasonlóan a többi néhány millió Mari nénivel, aki Anatóliában él.

Így pedig egy általános török belföldi repülő úgy szokott kinézni, hogy kb. félig van tele azokkal, akik üzleti úton vannak (és végig az iphone-okat nyomogatják), és félig tele van Mari nénikkel (Aranyoskám! Az az izé ott az ablak túloldalán már vagy 20 perce nem fogor. Kiküldjem a Ferit, hogy megcsinálja?)

2016-08-09

- Figyelem! Isztambul tömegközlekedésének árai 2016. január 31-én megváltoznak!
- Jóreggelt! Lassan már szeptember lesz!!!!
- Upsz... megint elaludtunk...

Szóval ismét eltelt néhány év, ismét emelkedtek a buszjegyek árai Isztambulban. Mi pedig ismét hírt adunk róla. Ismét megkésve. Bár nem sikerült a rekordot megdönteni, amikor is az esemény után 2 évvel írtuk meg, hogy mi is történt (Talán ezért is népszerűek a történelem kategóriájú bejegyzések. Ott nem kell sietni).

A cikkben az egyszerűség kedvéért buszjegyet írunk, de valójában ugyan ez vonatkozik a villamosra, metróra, hajóra, felvonóra, és még sok minden másra is. Tehát buszjegy, villamosjegy, metrójegy, hajójegy, felvonójegy.

A jó hír, hogy a jeton (érvényes buszra, villamosra, hajóra, metróra, felvonóra, stb..) nem emelkedett. Ő továbbra is 4 TL. Ez egyszeri utazást biztosít.

Ebből lehet úgynevezett elektronikus jegyet venni (hívjuk istanbulkart lite-nak) a következő árakkal:

- 1 utazás: 4 TL
- 2 utazás: 7 TL
- 3 utazás: 10 TL
- 5 utazás: 15 TL
- 10 utazás: 30 TL

Tehát láthatjuk, hogy azért valamilyen kedvezményt már itt is van.

De természetesen legjobban az Istanbulkart-al járunk. Ott ugyanis 1 utazás 2,30 TL lett (korábban 2,15 TL volt).

Az első átszállástól számítva 2 óránk van, hogy kedvünkre váltogassuk a járműveket. Szerencsére választék is van bőven: metró, hajó, felvonó. De sajnos a helikopterre ez a jegy nem érvényes. De ezt leszámítva élvezhetjük a kedvezményt:

- Belépés: 2,30 TL
- 1. átszállás: 1,65 TL
- 2. átszállás: 1,25 TL
- 3. átszállás: 0,85 TL
- 4. átszállás: 0,85 TL
- 5. átszállás: 0,85 TL

Isztambulban azért 5 átszállással már jó messzire el lehet jutni (mondjuk mintha

lebuszoznánk Szegedre). Csak persze elég egy kis dugó, és az 5 átszállás/2 óra helyett 2 átszállás/5 óra lesz.

De mindebből az már mindjárt látszik, hogy a turistáknak is bőven megéri fejenként Istanbulkart-ot használni, hiszen nagyon hamar visszajön a kártya ára (legutóbb még 6 TL volt). Ha az Atatürk repülőtérrel megyünk be a Kék Mecset mellé, akkor 2 járművet kell használnunk, ami fejenként 7 TL. Míg Istanbulkart-al csak 3,95 TL!! A különbség számottevő! Vagy megiható (7 pohár tea), vagy megehető (80 g döner, vagy kebab). A Sabiha Gökçen irányából pedig jóval több az átszállás! Bár ott valószínűleg átlépjük a 2 órás időkorlátot.

A hajó esetében kicsit drágább. Bár hajóról hajóra ritkán száll át az ember (pedig érdemes - néha gyorsabb áthajózni Ázsiába, majd vissza Európába). Itt minden esetben a hajóra felszállást kell nézni, az hányadik átszállás.

Ráadásul most már nem egyforma az ár minden hajónál az első utazás.

Karaköy-Kadıköy, Eminönü-Kadıköy, Kabataş-Kadıköy, Beşiktaş-Kadıköy esetében a felszállás 2,45 TL. Míg Üsküdar-Eminönü, Boszporusz hajó (nem a túra hajó!), Aranyszarv-hajó 2,30 TL. És Beşiktaş-Üsküdar pedig 2,20 TL.

Belépés: 2,45 - 2,31 - 2.20 TL

1. átszállás: 1,75 TL

2. átszállás: 1,60 TL

3. átszállás: 1,40 TL

4. átszállás: 1,40 TL

5. átszállás: 1,40 TL

A Szigetek messzebb vannak. Ott a teljes áru jegy is drágább:

Jeton: 5,5 TL

Istanbulkart: 4,40 TL

Átszállás utáni: megszünt. Teljes árat kell fizetni.

Boszporusz-túra hajó árai

Hosszú Boszporusz-túra egy út: 15,00 TL

Hosszú Boszporusz-túra retúr: 25,00 TL

Hosszú Boszporusz-túra egy út 12 év alattinak: 6,00 TL

Hosszú Boszporusz-túra retúr 12 év alattinak: 12,50 TL

Rövid Boszporusz-túra: 12,00 TL

Rövid Boszporusz-túra gyerekjegy (12 éves korig): 6,00 TL

Éjszakai Boszporusz-túra: 20,00 TL

6 éves kor alatt: ingyenes

A Metrobusz a hossza miatt természetesen megint különleges. Itt a fizetés úgy történik, hogy a teljes árat levonja a kártyáról, majd amikor leszálltunk, egy másik olvasó visszapakol a kártyára, attól függően, hány megállót is mentünk.

1-3 megálló: 1,80 TL

4-9 megálló: 2,80 TL

10-15 megálló: 3,00 TL

16-21 megálló: 3,15 TL

22-27 megálló: 3,25 TL

28-33 megálló: 3,40 TL

34-39 megálló: 3,55 TL

40+ megálló: 3,55 TL

A Marmaray-nak, az Európát Ázsiával összekötő tengeralatti (unterkontinentális) metró árai:

Belépés: 2,30 TL

1. átszállás: 1,75 TL

2. átszállás: 1,60 TL

3. átszállás: 1,60 TL

4. átszállás: 1,60 TL

5. átszállás: 1,60 TL

Végezetül, a lista teljessége kedvéért, a Sirkeci-Harem komp árlistája (ez az, amikor a hajó tele van. a nem csúcs időszakban olcsóbb lehet, de lehet hogy pont ez a kedvező ár...):

Motor: 4 TL

Autó: 9 TL

Jeep: 12 TL

2500 kg-ig nehéz kerekes cucc (pl. teherautó): 12 TL

2500 kg felett (max kg. nincs, hozzátok minél nehezebb járművet!): 17 TL

Minibusz: 15 TL

Minden utas a hajó jegyet fizeti (4 TL, vagy Istanbulkart), kivéve a sofőrt.

Az árak 2016. 08. 09. időszakot tükrözik.

2016-08-10

Azt mondja az ISO álarcos barátja, hogy egy átlagos autó 15 m² helyet igényel a parkoláshoz.

Ezt a területet a törököknél simán lehet 70%-al számolni. De Isztambul belvárosában akkor az 5%-a is elég, hogy oda egy emeletesbusz beparkoljon.

Na most, Isztambulban 3.5 millió autó található (ennek a 88% éppen dudál). Ha pedig mindegyik 15 m²-t igényel, akkor az összesen 52,5 km².

Szerencsére Isztambul területe ennek kb. százszorosa (5461 km²), de azért ennek jelentős részét a házak foglalják el. Útnak csak 25.000 km marad. Még erre is kényelmesen felfér az összes autó. És ezzel nem is lenne gond.

Csak hogy mindenki ugyan arra az egy helyre akar parkolni: a belvárosba.

A történelmi városközpontok egyik jellegzetessége, hogy olyan hangulatos kisutcákkal van tele. Ide viszont legtöbbször beférni is alig lehet, nem hogy parkolni.

Sebaj! Kicsit odébb, a belvárostól kijebb már megállhatunk, aztán besétálunk. De nem Isztambulban, ahol a mag 20 km-es körzetében lehetetlen parkolóhelyet találni.

A törökök nem is vacakolnak a kereséssel. Megállnak ott, ahol éppen tudnak. Ez pedig a legtöbb esetben igencsak extrém helyet jelent. Pl egy látszólag kis forgalmú utca végén (e miatt egy-másik kisutca hallgatólagosan parkolónak van kinevezve: két végéről beállnak az autók, és teljesen lezárják). Vagy bármi olyan helyen, ahol remélhetőleg 20 percig nem jön semmi, ki lehet kerülni, nem lesz útbán. Jelentsen ez egy járdát, kuka előtti helyet, buszmegállót, zebrát, sarkot, lépcsőt, vagy csak simán az út szélén. Mondjuk egy háromsávós út esetén két és fél sávot.

Tehát ha parkolni kell, akkor parkolni kell. Nincs mese. De ha már legalább a helyet nem választjuk meg (találunk egy lukat, és az jó lesz), de legalább a stílusát igen!

Egyik módszer, amikor megpróbálunk tisztességesen parkolni. Ha nem is szabályosan (arra esélyünk sincs), de legalább látszólag helyesen: párhuzamosan az utcával, vagy a sarokkővel, vagy a kukával, vagy macskával, vagy bármivel, amit csak találunk.

Ez legtöbbször roppant macerás, mert alig van hely, és mögöttünk is mindenki toporzékol. Nem is beszélve arról, hogy idő közben a macska is odébb megy.

De viszont roppant elegáns. És a rendőr is kevésbé morcos, ha így teszünk.

Másik módszer már sokkal kedveltebb. Ez az úgynevezett ahogy sikerül. Ilyenkor úgy parkolunk, ahogy sikerül. Csak két feltételnek kell teljesülnie:

A forgalom továbbra is haladjon. Még ha csak egy kis lukon is.
Valamivel egyértelműen jelezzük, hogy mi ott parkolunk. Ne higgye a mögöttünk levő, hogy a piros lámpára várunk. Ezt tehetjük pl a szélvédőre felhelyezett macskával.

Ajánlott valakit a kocsiban is bent hagyni, hogy

Nehezebb legyen elvinni

Legyen, aki mindenkinek kimagyarázza, miért is zárta le az utat
Vész esetben odébb tudjon menni.

Főleg ez az utóbbi létkérdés. Hiszen, ha jön a rendőr, akkor menni kell. De legalább úgy tenni, mint aki mozgásban van.

Amint megjelenik a biztonság szirénás őre, az egymás hegyére-hátára összeparkolt autók egy szempillantás alatt kibogozzák magukat, és a szélrózsa minden irányába eltűnnek.

Mindeközben a rendőr mögött érkezők - megörülve a frissen felszabadult temérdek helynek - mindjárt le is parkolnak. Szintén egymás hegyére-hátára.

2016-08-11

Mint minden történelmi városban (kicsikben és nagyokban), ha valami igazán izgalmasat akarunk látni, akkor le kell lépni a megszokott turista utakról...

Ájjj, de ne a kamion elé lépünk már le!!! Áh... most már mindegy..

Isztambulban még az útikönyvek is azt ajánlják, hogy tévedjünk el. De azért - mint jó vezető - javasolnak egy amolyan kezdőknek való, egyszerű eltévedési lehetőséget. Elég könnyű kis félrelépés, ahonnan még az előtt visszatérhetünk a civilizációba, hogy felfalnának a macskák. Azt írják, hogy nézzünk be az AyaSofya mögé, ahol a Soğukçeşme Sokağı (Hidegkúti út) található.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Soğukçeşme Sokağı anno - Forrás: <http://eski.istanbulium.net/>[/caption]

Ez egykor a Topkapı Palota falára felépült faházak utcája volt. És a régi fényképek szerint mindenképpen érdekes, és szépen megmunkált házakat lehetett itt találni. Tehát a hely vonzó. A kezdő turistáknak pedig nem kell aggódniuk, mert nemhogy ott van mindjárt az AyaSofya az orrunk előtt (és így meglehetősen könnyű visszatalálni), de még a megfáradt vándorokat hotellel, étteremmel, teázókkal várják.

Csak sajnós a valóság több helyen is sántít. Leszámítva persze a hoteleket és teázókat (különben nem lenne benne az útikönyvben). Ráadásul teát, meg jól odasütött ételt mindig és mindenhol lehet Isztambulban, így ebben nincs is semmi érdekes.

Másrészt az arisztokrácia és az átlag ember nem itt lakott. Ezek a faházak még fénykorukban sem voltak érdekesek. Felújításuk után pedig egészen unalmasak lettek.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Soğukçeşme Sokağı ma.[/caption]

Olyan nagyon messzire egyébként nem is kell menni. Pontosabban nem is kellett menni. Ezen az 1852-es fényképen nagyon szép faházakat láthatunk a sarokban.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] James Robertson fényképe 1852-ből. Forrás: istanbulium.net[/caption]

Csak hát az 1852-ben volt. Nem pedig most, 2016-ban. És a mai házak már csak alig-alig hasonlítanak az eredetire ().

Szerencsére viszont Isztambul egy több tíz négyzetkilométeres élő múzeum. Maga a Fatih kerület (13 km²) az egyik legjobb hely, hogy bele vessük magunkat a kalandokba. Egyrészt

itt a legkönnyebb eltévedni, másrészt itt lehet a legtöbb régi, történelmi faházat találni. A hangulatos kis utcákkal, régi török fürdőkkel és irtózatosan meredek emelkedőkkel. Tehát ezt a területet felfedezni jó buli. Csak legyen nálunk elég tápszer, ha esetleg 2 hétre idebent ragadunk...

Persze vannak kevésbé látványos, és kevésbé biztonságos részek is (bár azért a biztonsággal alapvetően nincsenek problémák). Ezért nem teljesen mindegy, merre is megyünk. Pontosabban inkább van egy ajánlott terület, azt érdemes bejárni.

Őt pedig úgy találjuk meg, hogy először el kell jutni a Valens-vízvezetékhez. Ez a terület sarka. Innen megy egy széles főút az Aranyszarv-öböl felé, át a vízvezeték alatt. Egy másik pedig rá 90 fokkal, kifelé halad a Fal felé. Őt egyébként úgy hívják, hogy Magyar testvérek útja (Macar Kardeşler Cd.).

Már itt, a sarokponton is több érdekességet láthatunk. Pl. a földalatti, vagy Isztambul első és legnagyobb tűzoltó központját (a viszont már nem itt van). És persze a vízvezeték is látványos.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Történelmi vízvezeték történelmi csuklós busszal[/caption]

Innen, erről a pontról érdemes elindulni befele a városi dzsungelbe. Egy térkép és egy iránytű (vagy GPS, de az nem igazán lesz pontos a szűk utcákban) jól jön, mert rengeteg érdekesség bújkol meg a házak között:

Zeyrek Camii (Pantokrator - melyet a magyar király lánya, alapított)
Fatih Camii
Selim Camii
Phanar görög iskola
Kariye Camii (múzeum)
Tekfur Palota
Anemas romok

De lényegében bármelyik dzsámiba bemehetünk, mert biztosan mindegyik történelmi. És szinte bármelyik utcába kukkantunk is be, találunk valami érdekeset.

Azt azért mindenképpen hozzá kell tenni, hogy ez egy élő város, ahol folyamatosan újjátják fel a házakat. Sok esetben sajnos nem tartják meg az eredeti faházat, hanem ahhoz hasonló építenek, kőből, betonból, téglából, stb... Más helyeken pedig nyomtalanul tűntek el a történelmi házak. Így ne várjunk valami skanzen szerűséget.

Ennek ellenére nagyon is izgalmas ezen a területen bolyongani, ahol annyi felfedezni való rejtőzik. De ha valaki nem akar zsákbamacskát, a előre bejárhatja az utcákat.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Faházak a Kariyer Camii környékén[/caption]

Jah, és persze nézzünk mindig felfele is, mert néha a felső emeleteken találunk valami érdekeset!

2016-08-12

Mint nem is olyan régen (vagy ki tudja már mikor) , hogy Törökország hatalmas.

És mint ilyen, érdemes benne repülővel utazni.

Csakhogya hiába van 57 repülőtér, ha az országban 81 megye található. Nem is beszélve arról, hogy országszerte 34.247 falu volt. De ezt a törökök is látták, hogy kicsit sok, így sokukat lealkudták tanyára, kikötőre, megállóra vagy valami hasonlóra. Így már csak 18.335 falu van Törökországban.

Mindegyikhez egy darabig biztosan nem építenek még repteret. De még buszmegállót is csak közelítőleg. Főleg mivel egyik-másik faluba egy évben csak 60 napon keresztül lehetséges felmenni, akkor is traktorral. Az év többi napján legfeljebb síléccl.

Tehát van repülő is. Néhány helyen pedig vonat is. A tengerparton néhol hajó is. De a legtöbb helyre mégiscsak busszal tudunk eljutni.

Szerencsére a törökök komolyan veszik a buszozást. Azt mondják, hogy az emberek 90% busszal jár, ha kilép a kedvenc városából, falujából. Márpedig ez több tízmillió ember jelent.

2005-ben 449 céget számoltak, akik belföldi buszozással foglalkoztak, ami hatalmas szám. Természetesen a legtöbben Isztambul-Ankara között viszik az utasokat, és azok környező városaiba. De természetesen valamilyen módon az összes török település elérhető busszal.

Ezt a rengeteg céget, és buszt viszont nem lehet valami ócska kis megállóba beterejni. Isztambulban, és Ankarában is, de még a többi nagyvárosban úgynevezett Otogar-t találunk. Ez a központi buszpályaudvar, ami enyhén szólva is hatalmas...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambuli központi buszpályaudvar -
Forrás: metro.istanbul[/caption]

Az isztambuli központi buszpályaudvar 324 platformmal rendelkezik Ez az a rész, ahol az emberek fel tudnak szállni a buszra. E mellett van egy hatalmas buszgarázs is az alagsorban, ahol 1000-nél is több busz tud várakozni. Egyszer a sofőrünk véletlenül ezen a földalatti labirintuson keresztül hozott be a városba. Ott találkoztunk a Minotarusszal, aki azért sírt, mert innen még ő sem talál ki..

Egy átlagos napon 15.000 busz fordul itt meg, ami kb. 600.000 utast jelent. De ez könnyedén lehet 1.000.000 is (Összehasonlításként a Ferihegy Liszt Ferenc repülőtér éves forgalma kb. 10.000.000). E mellett olyan 5.000 ember található még itt, de ők nem akarnak sehova sem menni, mert ők itt dolgoznak.

Ők egyébként nagyon segítőkészek. Ha eltévedünk - ami azért nem nehéz - akkor szívesen elküldenek minket a megfelelő platformra. Ha pedig felidegesítjük őket, akkor meg a pokolba küldenek minket. Tekintve, hogy milyen dög meleg van Isztambulban, ez a tanács még jól is jöhet...

És ez még csak a központi buszpályaudvar. Isztambulban további kisebb, de még mindig központi pályaudvarok találhatóak. A legismertebb az Ázsiai oldalon a Harem. A nagyobb busztársaságoknak pedig külön saját pályaudvaruk van valahol a város szélén.

Törökországban a buszos utazások nagyon magas színvonalúak (hacsak nem valami home made céget fogunk ki). Hiszen a belföldi repüléssel kell versenyezniük. E miatt pedig extra szolgáltatásokat nyújtanak (ezek csak magyar szemmel extrák, a törököknél mindez alap).

Az utasoknak nem kell kimenniük a gyakran a város szélén található Otogar-hoz, hanem a város több pontjáról transzfer viszi ki őket. És vissza.

A buszokon utaskísérők is dolgoznak, akik teát, süteményt és egyébeket szolgálnak fel.

A buszok bizonyos időnként megállnak a külön buszoknak készített parkolókbán. Ezek kisebb bevásárló központokhoz hasonlítanak, amelynek legnagyobb részét a mellékhelyiség foglalja el. (Nem olyan, mint amikor szélben és esőben egy órán keresztül álltunk sorban a benzinkúti wc-nél..) Természetesen nincs hiány éttermekben sem.

Érdekesség, hogy a buszjegy vásárlásnál nem találomra vesszük az ülőhelyet, hanem a repülőhöz és a mozihoz hasonlóan egy konkrét helyre. Azonban a rendszer figyeli az utasok nemét is, és nem engedi, hogy nő mellé férfi üljön. Így a női utasok nyugodtak lehetnek, hogy egyetlen férfi sem fogja zavarni útközben. Ezzel szemben a férfiak kifoghatnak egy olyan nőt, aki az út végére rátukmálja a saját lányát.

Léteznek exkluzív, felső kategóriás busztársaságok is. Ezekben kevesebb ülés található, így tágabb tér marad az utasoknak. Egyikbe-másikba ágyakat is szereltek. Az ilyen buszok pedig nem a sima parkolókbán állnak be, hanem saját exkluzív pihenőhellyel rendelkeznek.

2016-08-15

Ha törökök, akkor étel.

Nyam-nyam!

A török konyha nagyon változatos. Az évezredek alatt Anatóliába látogató népek, turisták és hordák magukkal hozták a saját ételüket is. Amelyek végül meghonosodtak itt.

A történelem folyamán számos nép telepedett le vagy foglalta el – hosszabb, rövidebb időre – Anatólia területét, közöttük például: a kolchisziak, hattik, lúviak, hettiták, frígek, kimmerek, lüdök, perzsák, kelták, tabálok, műszökök, görögök, pelaszgok, örmények, rómaiak, gótok, kurdok, bizánciak, mongolok, arabok, szeldzsuk törökök, oszmán törökök.

Forrás: Wikipédia

Ez a felsorolás már simán elmenne szakácskönyvnek is!

Törökországban még sok helyen - elsősorban vidéken - él az a tradíció, hogy a nők a házasság után otthon maradnak. Míg a falvakban ez azért többnyire aktív mezőgazdasági munkát jelent, a városokban azonban sok esetben az otthoni teendők ellátását. Főleg az utóbbinál a nőknek rengeteg idejük van, hogy az ételt ne csak egyszerűen összedobják, hanem valami igazán művészi készítse. Ilyen lesz pl. a manti, ahol a nagyon apró téstába hajtogatják bele a még apróbb húsdarabkákat. Vagy a dolma, ahol pedig szőlőlevélbe tekerik a húst.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Így készül a manti[/caption]

Ezzel szemben a ház urától nem lehet elvárni, hogy ilyen pepecselős finom munkákat végezzen. Hiszen ő ahhoz van hozzá szokva, hogy . Viszont valahogy neki is életben kell maradnia, ha a ház úrnője éppen a falu diplomáciai ügyeit intézi a szomszédban. Erre találták fel a grillt. Törökül az izgara-t.

Ez nem más, minthogy keresünk valami forró helyet (Isztambul augusztusban ez most lehet egy autó motorházteteje is), majd erre rádobjuk a húst. Vagy bármi mást, amit találunk, és nem fut el. Nem kell fűszerezni, nem kell hajtogatni, nem kell varázsszót mormolni, nem kell gondolkodni.

A sütés állapotára egy analóg jelző figyelmeztet: a füst. Ha már annyira sok van, hogy nem látunk tőle semmit, akkor hús már biztosan megsült. De ugyan ez a helyzet, ha a környéken megjelennek a farkasok.

Ezt az ősi módszert használják ma is elsősorban a városokban. Főleg mert egyszerű, és mert hacsak nagyon nem rontottuk el (ami azért nagyon nehéz), akkor nagyon finom ételeket kaphatunk. Így a grillezés nagyon nagyon népszerű Törökországban.

Olyannyira, hogy rengeteg hordozható grill eszközt árulnak. És attól függően változik, hogy milyen típusú ételt szeretnék odaégetni. Van elektromos is, meg olyan, ami igazi tűzzel működik. Így még több izgalmas és vidám perceket élhetnek meg a betondzsungelben felnőttek. Pl. láthatnak tűzoltó autót közlelő, munka közben.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Izgara[/caption]

Ezekkel a sok esetben kerek eszközöket pedig szeretik a törökök mindenhol magukkal vinni. Mivel az ilyenek, mint gyulladásveszély nem tartoznak az elsőfokú félelem közé. Ott olyanok vannak, mint a kikap a focicsapat, vagy 3 másodperccel a zöldreváltás után még mindig áll az autó vagy kezdődik a sorozat, de megjött az asszony és hozta a barátnőit is. Isztambul már sok tüzet látott. Semmi baj nem lesz, ha még egyet látni fog.

Így úton, útfélen, parkban, parkolóban, kanyarban, benzinkútnál, erőben, mezőben, hajón, sípálya közepén, erkélyen (esős időben a nappaliban) sütögetnek. Néha annyira ellepik az előbb említett területeket, hogy semmit sem lehet látni a füsttől.

Csak hogy a grillsütőt nemcsak cipelni kell (ami azért olyan férfias dolog, amikor lehet mutogatni az izmokat), hanem tárolni is (ez viszont már nem férfias dolog, nem úgy, mint a szoba közepére ledobni). Ekkor viszont már megvan az a veszély, hogy valaki takarítani fog (szintén nem férfias dolog, még belegondolni is rettenetes..! Fel is írom az elsőfokú félelmek listájára), és olyankor nyoma veszik.

Szerencsére viszont Törökországban a kereslet és a kínálat mindig találkozik. Néha még össze is ütközik, néha pedig beéri egy alapos dudálással.

Így pedig rengeteg olyan hely van, ahol előre készített grillsütők (és égési sérülésre való kenőcsök) várják a sütögetni vágyókat. Az Isztambulhoz közeli falvak (pl.) hatalmas kertekkel rendelkeznek, ahol nagyokat lehet sütögetni. Ezek kifejezetten grillezős éttermek, ahol az előre elkészített asztalok mellett előre elkészített sütőket használhat az ügyfél. A pincérek a nyers húst hozzák ki, majd mindenki kedvére megsüthetni, felgújthatja, vagy amit csak akar vele. Mivel rengeteg hely van, az asztalokat kellő távolságban helyezik el, hogy mindenki a saját füstfelhőjében álljon. Ne legyenek olyan problémák, hogy ki füstöl át kihez...

Ennek a kerti megoldásnak a kompakt verziójával is találkozhatunk a városban. Itt nagyon ötletesen az asztal közepére építettek be egy elektromos sütőt. E fölött pedig ipari elszívókat találunk. Így pedig kis helységben lehet úgy sütögetni, mintha csak a parkban lennénk. Mégse gyújtja fel senki az éttermet, és nem is kell 5 percenként a kedves vendégeket kimenekíteni a füstmérgezésből.

2016-08-16

A törökök imádják a zenét. Minél többen gyűlnek össze, annál biztosabb, hogy nagy dalolászások és táncolások lesznek. A legtöbb ember pedig Isztambulban van.

Sokszor tárgyaljuk, hogy Anatólia történelme mennyire színes, és milyen sok nép, kultúra találkozott itt az elmúlt 10.000 évben. Márpedig ha ők éppen nem egymást csépték, akkor együtt ittak és mulatoztak. Így az anatóliai zene egyidős a történelemmel.

A törökök pedig annyira imádják a zenét és a táncot, hogyha valami kis muzsikát meghallanak, akkor mindjárt elkezdenek ritmusra mozogni, és énekelni. Legyen ez ismert dal, amit akár hamisan is énekelhetnek, mert nem az számít. De lehet egy sima mosószer reklám is.

Erre egyébként rá is játszanak a reklám szakértők. Nemritkán valamelyik híres török énekes készít olyan dalt az egyébként nem túl szimpatikus termék mellé (pl. wc-illatosító), amit utána az utcán mindenki énekel. Így lesz pl. az Eurovision dalból pelenka reklám:
[iframe width="420" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/MDFdxCEa-Wk" frameborder="0" allowfullscreen]

De nemcsak ők. A kedvelt showműsorok is az idejének is jelentős részét a zene és a tánc teszi ki. Teljesen mindegy, hogy miről is szól a műsor, biztosan lesz benne több olyan rész, ahol valami kedvelt dal játszik a zenekar. Ilyenkor pedig a nézőközönség feláll, és táncol. Sőt! Még a süket-némáknak jelbeszédet mutogató nő is átvált "koncert módba", és ő is a "éneklő" a dal.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Videoklipp "feliratozás" süketnéma kézjelekkel[/caption]

Egy olyan környezetben, ahol a zene ennyire a központban van, óhatatlanul is oda fog koncentrálni, ahol sok ember van: Isztambulba. A két kontinensen elterülő óriásvárosban mindenkét földrészen megtaláljuk a zene központot. Elsősorban természetesen a történelmi városrészben, Beyoğlu-ban, ahol egyúttal a zene bazárban is bolyonghatunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Az Angyal gitár[/caption]

Ne gondoljuk azt, hogy itt mindenféle gagyitucát terméket találunk, bár kétségkívül olyan is van. De a boltok többsége világmárkát, egyedi készítésű hangszereket árul. Nem ritkán híres nemzetközi sztárok eredeti zenei eszközeit is megvehetjük.

Ez az egész kerület (Beyoğlu) a zenéről szól. A zene bazár után találjuk az Istiklâl Caddesi-t,

ahol kb. 20 méterenként van egy zenész, együttes. Sokan közülük külföldről érkezett.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] İstiklâl Caddesi - utcai zenész[/caption]

Az İstiklâl Caddesi környéke pedig tele van zenész éjszakai szórakoztató helyekkel. A különböző stílusok, és vérmérsékletek nagyjából egy kupacba csoportosulnak. Így könnyen lehet válogatni.

Természetesen a zene nemcsak erre a kerületre vonatkozik, még ha ide is koncentrál. Hanem egész Isztambulra. Erről készült is egy film még 2005-ben (érdekes látni, mennyit változott a város azóta..)

Istanbul Hatırası (Crossing the Bridge) - 2005

[iframe width="420" height="315"

src="https://www.youtube.com/embed/21Cmo6spm_Y" frameborder="0" allowfullscreen]

És ugyan úgy, nemcsak Isztambulban találunk aktív zenei életet, hanem egész Anatóliában. Erről pedig 2010-ben készült egy film. Ez pedig igazán jól sikerült!

Anadolu'nun kayıp sarkilari - 2010

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/zsuDqUf7eaU?rel=0" frameborder="0"

allowfullscreen]

És mint tudjuk, Bartok Béla is járt Anatóliában (1936). Előadásokat és hangversenyeket tartott, majd pedig zenei kutatásokba kezdett. . Bartok Béla felismerte, hogy a magyar és a török népdalok nagyon hasonlóak.

2010-ben pedig Osmaniye városában Bartok Béla múzeum nyílt.

2016-08-17

- Isztambulban minden van! - mondja az eladó a bazárban, majd hozzáteszi, hogy nála kapjuk meg a legolcsóbban.

De ez nem igaz.

Mert nem nála a legolcsóbb...

És tényleg vannak olyan dolgok, amik nincsenek Isztambulban. Ilyen pl. az apály-dagály a Boszporuszon.

Ettől függetlenül az apály-dagály eladó. Az apály 20%-al olcsóbb, mert arra kisebb a kereset...

(az árapály törökül: git-gel, azaz menj és gyere!)

Mint jó alaposan megtanultuk az iskolában, az árapály a Hold mozgásának köszönhető. Ahogy a Hold kering a Föld körül, húzza maga utána a vizet (A Nap is ugyan ezt csinálja, de az kevésbé látványos). Ez egy pohár vízben is megtörténik, és a tengerekben és óceánokban is. De a kulcs a víz mennyisége. Minél több a víz, annál nagyobb a mozgás.

E miatt pedig a legnagyobb vízszint különbségek az óceánoknál keletkeznek. Pl. az Atlanti-Óceánnál nem ritkák a 10 m feletti árapály ingadozások. Míg ahogy haladunk beljebb, a Földközi-tengeren, Égei-tengeren, Márvány-tengeren, Fekete-tengeren.... úgy csökken az árapály mértéke.

Találtam egy tanulmányt, mely szerint Isztambulban az árapályból adódó vízszint különbség 3 cm. És mivel ez is az Atlanti-Óceán vízmozgásából alakul, így eléggé el van késve a rendes apály-dagály időszakhoz képest.

Ugyan az a tanulmány azt is megmutatta, hogy a Duna vízállásának változása sokkal komolyabb hatással van a Boszporusz vízszintjére. Ott már akár 30 cm-es különbségek is előfordulhatnak!

Hátöööö... ez em sok... Ennél azért egy kiadósabb Isztambuli zápor hatásosabb. De az is csak ritka esetben éri el a fél métert.. 1-2 éve volt azért olyan extrém eső, amikor a domboldalokról lefolyó víz olyan mennyiségben érkezett a Boszporusz partjára, hogy nem lehetett látni, hol kezdődik a tenger, és hol van a part. Néha meg csak amolyan látványos vízeseések vannak a partokon.

Tehát kijelenthetjük, hogy sem a Boszporuszon, sem a Fekete-tengernél, sem pedig a

Márvány-tengernél nem számottevő az árapály jelenség. Ez pedig olyan helyzetet teremt, hogy nyugodtan lehet a tengerpartra építkezni, mert biztosan nem fog a vízszint emelkedni. Így lehet pl. csónakkikötő a ház alagsorában, és nem kell azon aggódni, hogy a jacht egyik reggel a nappaliban fog kikötni..

Persze nem a Fekete-tenger partján, ahol néha az időjárás megvicceli a parti sétálókat egy 4-5 m-es hullámmal... És ha ott vihar van...! Nos azt az időjárás tényleg komolyan gondolja. Amolyan referencia munkaként...

Az, hogy van egy tenger a város a közepén, már eleve nagy kincs. De még az is, hogy a vízszint állandó, felbecsülhetetlen.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Boszporusz-parti faházak. Ahol biztosak lehetnek az állandó vízszintben.[/caption]

Nem nagyon kell ecsetelni, hogy mennyire hasznos az állandó magasság a hajózásban. Pl. nem kell a rakodásnál a vízszinthez igazodniuk a daruknak, a pakolási idő sem függ a vízmozgáshoz. Nem is beszélve a kikötőkről, hadi kikötőkről.

És maga a város épületei is egy állandó vízszinthez tud igazodni. Erre legjobb példa Velence, ami igencsak bajba lenne, ha naponta 2x több métert mozogna a vízszint. Így viszont a házakat, utakat, hidakat, parkokat, stb.. mind-mind egy fix magassághoz tudták állítani.

Így Isztambulban is hatalmas sétányok, parkok lehetnek alig néhány tíz centire a víztől.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Boszporusz-parti faházak. Ahol biztosak lehetnek az állandó vízszintben.[/caption]

2016-08-18

Lassan eléri a 12.000-es olvasottságot a .

Ezzel pedig a blog legsikeresebb bejegyzése lesz.

Igaz, a sorozatokkal kapcsolatos bejegyzéseknek nagyobb látogatottsága volt (: 66.000, : 19.000), de a sorozatok jönnek és mennek. Míg a köfte... nos az is elfogy egyszer, de mindig lehet belőle újat sütni!

No persze nem véletlen, hogy a köfte ilyen népszerű. Ez egy olyan étel, amit szinte bárhogy* elkészíthetünk, ehető lesz.

* Csak 2 feltételnek kell megfelelnie: 1) ne szökjön meg a marha és 2) az eredmény ne hasonlítson a vajas kiflire. Ezeket leszámítva az se baj, hogyha leég a pajta...

Mégis, azért vannak olyan részei a sütögetésnek, és a köfte formálásnak, amelyek alapvetően befolyásolják az ízeket. Ilyen pl. az, hogy ne tegyünk bele széklábat. Se egyben, se darálva. De pl. azok, akik közel laknak egy-egy kórházhoz, már bátran kísérletezhetnek olyan extrém alapanyagokkal, mint mondjuk a kakaópor. Hátha... (ha valaki kipróbálta, túlélte, és tényleg jó, léci írja meg!).

Tehát, mint láthattuk, bár lényegében mindegy, mit csinálunk (*-ot lásd fent), de azért vannak kitaposott ösvények, amelyeket követve tényleg finom köftét kaphatunk. Vannak persze buldózerrel vágott ösvények is, meg olyanok, melyek szakadékban végződnek. Meg olyan is, amik a tűzoltó központba vezet. Ezért is ajánlott minden új receptet először valamelyik távoli ismerősnél kipróbálni. Merthogyha leég a fél kerület, nem elég ha csak a szomszédba mentünk.

Szerencsére a mi esetünkben Sema a tízezeréves tapasztalatokkal rendelkező anatóliai konyhában nőtt fel, így egy olyan apróság összedobálása, mint a köfte, nem okoz neki gondot. Még nagyobb szerencsére a receptet meg is osztotta velünk.

És jó látni, hogy azóta lassan már 12.000 ember olvasta el ezt a receptet. Remélhetőleg ki is próbálta, majd hatalmas köfte bulikat rendezett, ahol mindenki jóllakott.

Mindemellett az is jól látszik a statisztikán, hogy bár az idén a turista témájú írásokra kevesen kíváncsiak, viszont köftét egyre többen szeretnének sütni. Hiszen a történelem úgy zajlik, ahogy csak akar, az ember azért minden nap éhes lesz.

Így kívánunk mindenkinek további jó sütögetést, és még jobb étvágyat! Aki pedig még nem próbálta, annak hajrá!

2016-08-19

Isztambulban a hivatalos adatok szerint 14, valójában viszont közel 18 millióan élnek, köztük rengeteg külföldi, akik már új otthonukként tekintenek a városra és rajonganak érte. Sok fiatal ezt a világnak is meg akarta mutatni, így egy tapasztalt iráni származású, de már az USA-ban született startupper vezetésével 2016 februárjában megalakult az Istanbul&I.

Az eleinte szociális projektnek induló kezdeményezés mára teljes közösségé alakult, melynek célja bemutatni a város igazi, emberi arcát, az itt élők mindennapjait és azt a varázslatot, ami miatt az egyre több viszontagság ellenére is, rengetegen rajonganak érte.

A Boszporusz menti metropolisz ebben az időben sajnos leginkább negatív kontextusban jelenik meg a médiában, a külföldiek így teljes káosszal és félelemmel azonosítják, ezért a város csodáira, szépségeire, egyedülálló hangulatára való figyelemkeltés fő küldetésévé vált.

Első lépésben létrejött az Istanbul&I f, ahol képek, valamint az azokhoz tartozó angol, török és arab nyelvű történetek hozhatták közelebb a várost a világhoz.

Minden héten más téma került a középpontba, így hangulatos fotóriportokon keresztül ismerhette meg a nagyérdemű a méltán híres utcai ételárúsokat; nemzetközi párokat, ahol az egyik fél török; külföldi diákokat; a nők hetén sikeres nőket; a különféle közlekedési eszközök vezetőit és utasait.

Mivel tapasztalt fényképészek, újságírók és egy jól szervezett csapat dolgozott az oldal népszerűsítésén gyorsan sikerült 5000 kedvelés felé érni, így a török és nemzetközi média is felkapta a figyelmét. Számos internetes oldal, újság számolt be a kezdeményezésről, valamint a legnagyobb török és egyiptomi tv csatornán is készült riport néhány taggal.

A sok elérésnek és médiavisszhangnak köszönhetően a következőkben érdekessé vált eseményeket szervezni, ahol már nemcsak digitális platformokon keresztül, hanem élőben is találkozhattak az Isztambulért rajongók továbbá bármilyen érdeklődő.

Több történetmesélős esemény is megrendezésre került, ahol bárki előadhatott személyes élményeket, melyek a városban érték, illetve az ahhoz fűződő álmokról, tervekről is szót lehetett ejteni. A kulturális sokszínűség éppúgy jellemzi az Istanbul&I közösséget, ahogy magát a várost, így a határok nélküli összetartás jegyében részt lehetett venni jemeni, szír és libanoni esteken, ahol a különböző országok ételeinek kóstolásán túl, azok társadalmi hátterét és jelenlegi problémáit, kihívásait is meg lehetett ismerni.

A programokon, lévő növekvő aktivitás továbbá a csapat folyamatos bővülése lehetővé

tette, hogy a közösség társadalmi szerepvállalásként, önkéntes és adományozási tevékenységet is folytasson.

A Ramadán közeledtével vetődött fel az ötlet, hogy a városban élő sok szír menekültet különösen nehezen érintheti a muszlim böjt, a rajtuk való segítség pedig igazán beleillik a csapat profiljába. Isztambulban több civil szervezet foglalkozik szír és más menekült gyerekek taníttatásával, akik szívesen csatlakoztak az eseményhez, továbbá arab éttermek is felajánlották segítségüket, ingyen étellel támogatták a kezdeményezést, melynek a neve Ifrar&Community lett.

Az iftar jelentése esti vacsora, amit a Ramadán idején csak napnyugta után lehet megejteni, így ennek jegyében a késő délutáni órákban kezdődtek az események, amiket a jó időnek köszönhetően városi parkokban lehetett megrendezni. A böjt minden péntekén gyűltek össze szír menekült gyerekek, az Istanbul&I közösség pedig játékokkal, festéssel, fényképezgetéssel szórakoztatta őket és csalt mosolyt a viszontagságoktól meggyötört arcukra.

Ahogy lement a nap előkerültek az ételek is, így a napot senki sem zárhatta üres gyomorral, sok gyereknek már önmagában ez is élményt jelentett.

Már hetek óta több civilszervezettel együttműködve tart a csapat pár tagja előadásokat, órákat menekült kisgyerekeknek olyan manapság fontos témákról, mint a fenntarthatóság, újrahasznosítás, továbbá a művészet, vizuális ábrázolás, zene bemutatására is nagy szerepet játszik.

A csapat szeretne nemzetközileg ismert lenni és a sok viszontagság közepette is emberi maradni, tehetségeket felkarolni, aktív közösséget teremteni, ahol sem a vallás, sem a származás nem mérvadó, hiszen egy valami közös abban a 18 millió emberben: Isztambult mindannyian az otthonuknak tekintik.

Forrás: .

2016-08-22

Isztambul egy olyan város, ami bizonyítottan legalább 8.000 éves. (vagyis könnyen lehet még ennél is régebbi).

Már a történelem hajnalán (de még inkább a hajnal előtti éjszakán) is valamilyen szinten emberek laktak a Boszporusz partján. Ráadásul nem is egy helyen. De ennek legtöbbször az idő homálya befedte rendesen földdel. Néha azért az arra járó barbár hordák is segítettek ebben.

Így mára eljutottunk oda, hogy Isztambulban bárhova lépünk, bárhol is ásunk, szinte biztos, hogy találunk valamit a föld alatt. Ez pedig igencsak megnehezíti az építkezést.

Mégis, a város szépen-lassan megy a földben lefele.

Számos oka van, amiért nem építenek magas házakat Isztambulban.

Egyike a földrengés-veszélyes zóna, amiben a város található. Persze lehet olyan százemeletes kunyhót is építeni, ami szembe szállhat a földmozgásokkal. De ennek ára jóval magasabb. No nem mintha ez elrettentené a törököket, hogy megpróbálják felépíteni. Csak hát azok a fránya európaiak is mindig építkeznek...

Másik ok, hogy vannak bizonyos elvárások bizonyos városi látképekért. E miatt pedig nem lehet akárhol akármekkora vityillót felállítani (). Mert elront bizonyos összképeket, vagy belelóg valami olyan látványba.

Márpedig Isztambulban rengeteg híres és/vagy történelmi sziluett van, amit nem illik megpiszkálni. Ilyen pl. a Boszporusz látképe. Vagy a történelmi városrész képe. E miatt volt is egy balhé néhány éve, ugyanis az Atatürk repülőtér közelében, a Márvány-tenger partján állt egy kiemelkedően magas hotel. Ez pedig zavarta a Galata-toronyból a Kék Mecset felé néző látványt. Konkrétan ott virított a torony a minaretek között. Így, amikor a politikai szél egy kicsit odébb fordult, akkor gyorsan lebontották.

A Boszporusz esetében húztak egy vonalat, aminél messzebb lehet már felhőkarcolókat építeni. Ezt muszáj volt, különben a bolgár hátárig kellett volna elmenni, hogy 10 emeletesnél magasabb házat lássunk.

Mindemellett volt egy olyan nézet is, hogy nem kellene a minaretekénél magasabb tornyokat építeni, mert hát mégiscsak hogy tud a müezzín körbekiáltani a hívőknek, ha körbe csak betonkockák vannak. Ezt a nézetet végül elfeledték, a müezzinek pedig kaptak jó erős hangfalakat a minaretekre.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] A dzsámik a felhőkarcolók árnyékában[/caption]

És van még egy ok, amiért kerülni kell a magas kéglük készítését bizonyos helyeken: az Atatürk repülőtér. A leszálló gépek ugyanis olyan 5-7 km-e a kifutópályától már az 500 m-es magasság alatt szállnak. És ahogy közelednek a reptérre, úgy süllyednek. Útközben viszont van egy 150 m-es domb. Erre azért nem lenne jó 250 m-es tornyot még felrakni...

Tehát láthattuk, hogy nem olyan egyszerű magas épületet bevarázsolni Isztambul közepébe. Viszont sok olyan intézmény létezik, aminél több emeletre van szükség, amit amennyi elfér a levegőbe. Ilyenkor persze nincs probléma, irány a föld alá!

És ha szerencsénk van, és nem találnak útközben egy-egy hajót, templomromot, megkövesedett kebabárust, stb..., akkor tényleg nincs probléma. És simán építenek akár 4-6-8 emeletet is a föld alá.

Ilyen épületek jellemzően a bevásárló központok, ahol egyébként is egy furcsa divat miatt félnek a természetes napfénytől. Így pedig mindegy, hogy a felszín felett vagy alatt vannak az üzletek.

Másik gyakori pedig a kórházak, ahol szintén sok emeletre van szükség. E mellett pedig a mélyben olyan részlegeket lehet elhelyezni, mint a röntgen meg a különböző sugárzással járó mérések, kezelések. Itt kevésbé gond, ha néhány marék kóbor részecske elszabadul, mintha azt a 10. emeleten tenné.

No és persze a parkoló házak, melyből sosem elég. És ott aztán tényleg mindegy, hogy az autó milyen mélyen van eltemetve...

Az ilyen felszín alatti részeket bodrum-nak hívják, és B1, B2, stb.. szokták jelölni. A parkolókat pedig P1, P2, stb..

Mindez akkor izgalmas, amikor egy bevásárló központban már a B4-es szintig lementünk, majd még onnan kell tovább menni a P6-ig... Ha valaki ilyenkor megkérdezi, hogy hol az ördögben hagytuk az autót, akkor a válasz, hogy valahol ott.. Ráadásul törökül a kérdés még tényleg úgy is hangzik, hogy melyik pokolban... Hát.. a P6-osban.

2016-08-23

A törökök szerint két dolog létezik: a foci, és a minden más.

A fociba beletartozik a foci, a labda, a foci, a játékosok, meg a foci.

Míg a minden másba a minden más: kézilabda, birkózás, súlyemelés, rózsaszín sorozatok, Facebook, kebab, stb...

De azért kimentek az Olimpiára 2016-ban is, és hoztak is pár érmet. Meg eladtak néhány szőnyeget.

A törökök körében az Olimpia nem tartozik az elsődleges napi programok közé. De mivel nyár van, és ilyenkor szünetelnek a tv-sorozatok meg a foci is, így az üres helyre befértek Rió is.

Azért ne higgyük azt, hogy a törököket teljesen hidegen hagyná az Olimpia. 2011-ben jelentkeztek is, hogy a 2020-as Olimpiát Isztambulban rendezzék meg. De végül elvesztették a pályázatot, amit Tokió nyert.

Pedig több szempontból is érdekes lett volna az eredmény. Egyrészt míg a japánok elve az volt, hogy a játékok alatt bármely helyszínről bármelyikre néhány perc alatt át lehessen sétálni, addig a törökök kisebb városnézést és szőnyegeladást is beépítettek volna a rendszerbe. A szlogen pedig valami ilyesmi lett volna: Egy Olimpia, két földrészen, három kebab fejenként, és négyszáz perc a dugóban.

Mindemellett érdekes lett volna, hogy az szabálytalanságnak minősült volna, ha minden játékot azért a törökök nyernek meg, mert a külföldiek eltévedtek a városban? És vajon a ismerete doppingnak számít-e?

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Isztambul 2020-as Olimpia terve - Forrás: hassellstudio.com[/caption]

Azért törökök minden versenyt szeretnek. Így az Olimpiát is. Meg a több sávós úton vezetést is. De még jobban szeretik azt, ha a törökök nyernek is. Az Olimpia viszont általában nem ilyen (ellentétben a többsávós úttal). És a törököknek nincsenek olyan favoritjaik, mint Magyarországnak. Ez pedig így egy kicsit (néha inkább nagyon) öngerjesztő folyamat: ha nincsenek érmesek, kevesebben érdeklődnek az Olimpia után. Így kevesebb lesz a támogatása a sportolóknak, akik így kevésbé lesznek motiváltak.

Itt azért tegyük hozzá, hogy a törököknél már az olimpiára való kijutást is szép nagy összeggel honorálják. Nem lehet azt mondani, hogy hanyagolják őket. De mégis az a dicsfény, amit mondjuk egy focista kap.

Így pedig a befutott sportolók inkább az olyanok lesznek, mint a Ali, aki a liszteszsákot viszi be a pékhez; Musztafa, aki megmentette a falut a medvetámadástól, és Ayşe néni, aki a

már a negyedik kérőjét karatézta le a héten, pedig még csak kedd van..

És a másik Ayşe néni, aki pedig Isztambulban minden reggel a busz után futott. Majd rájött, hogy a busz csak szösözöl, így inkább egészen a munkahelyéig elfutott. De ő még az előző olimpián nyert.

Mindez látszik is a török éremtáblázaton: A legtöbbet birkózásban nyerték, és itt kapták az aranyat is. Érdekesség viszont, hogy nagy kedvenc, a súlyemelés csak egy érmet hozott. Pedig még híres a török nyelvkönyvek is megemlékeznek a híres súlyemelő bajnokokról.

[caption id="attachment_10191" align="aligncenter" width="500"] Riói éremnyertes török sportolók[/caption]

Pár mondatban nézzük meg, hogy kik is azok, akik Törökországnak érmet szereztek!

Taha Akgül: 1980-ban Sivas városában született. A 125 kg-os férfi szabadfogású birkózásban nyert aranyérmet. Rió előtt kétszer nyert világbajnokságot, egyszer pedig a harmadik lett. Pont Budapesten, 2013-ban. Akkor még csak a 120 kg-os kategóriában... hiába, a török ételek...! Háromszor volt még Európa bajnok, nyert még 2015-ban Bakuban, és 2013-ban a török vesenyen.

Selim Yaşar: Az ő életkorát egy tízessel lealkudták, 1990-ben született. A különbség súlyban is meglátszik, ő 86 kg-s szabadfogású birkózásban lett második helyezett. E mellett 2015-ben ezüst-, és 2014-ben bronzérmet nyert a világbajnokságon.

Rıza Kayaalp: 1989-ben született Yozgat városában. Anyuka szeme fénye nem koplalt. A 130 kg-os kötöttfogásban lett második. Ő korábbi világbajnokságokon 2 arany-, 2 ezüst-, 2 bronzérmet, európai bajnokságokon pedig összesen 6 aranyat és 1 ezüstöt szerzett. A török bajnokságokon pedig még 2 aranyat. Szintén ott volt 2013-ban Budapesten.

Cenk İldem: 1986-ban Isztambulban született. Napi programja volt, hogy megküzdjön a helyi macskákkal, így a birkózás a vérében volt. Rióban harmadik lett a 98 kg-os kötöttfogásban. Kétszer nyert még bronzérmet a világbajnokságokon, és még kétszer az európai bajnokságokon. Utóbbin egy ezüstöt is szerzett (2014).

Soner Demirtaş: Szabadfogás, 74 kg. Azért a törökök jobban szeretik, ha nem kell a szabályok betartásával foglalkozni. Soner a harmadik lett. Ő 1991-ben született Tokat városában. 2016-ban Európa bajnok lett, 2014-ben pedig harmadik. Ezüstöt szerzett 2015-ben Bakuban, és aranyat 2013-ban a török versenyen. A törökök közül összesen 20-an jártak Budapesten 2013-ban. Közülük 4 nyert bronzérmet. De nem tudni, hogy Cenk, Selim vagy Soner is járt volna a magyar fővárosban.

Daniyar Ismayilov: A Nagy, a Kedvenc, a Favorit sportág egyetlen érdekes. Súlyemelésben ezüstérmet nyert a 69 kg-os kategóriában. 351 kg-ot emelt meg sikeresen, és ezzel lett a második. Ez egy átlagos (120 g) kebabbal számolva majdnem 3000-t jelent. Pont elég, ha egy esküvőn megéhezne a rokonság. 1992-ben született Türkmenisztánban. 215-ben volt harmadik a világbajnokságon, és kétszer volt európai bajnok.

Nur Tatar: A női taekwondo bronzermese tudja, hogy kell bánni a férfiakkal. Ne közelítsünk

hozzá, hacsak nem vagyunk megpakolva virágokkal. 2012-ben Londonban ezüstérmes volt, míg 2015 Bakuban szintén bronzérmes. Európai bajnokságon nyert már aranyat is, ezüstöt is, bronzot is. Tehát csak óvatosan vele!! 1992-ben született Van városában. Arról nincs hír, hogy férjnél lenne. Így aki bátor, próbálkozzon! A törökországi sürgősségi kórházak listája már letölthető mobiltelefonra.

Yasmani Copello: Atléta, 400 m-es gátfutó. Kubában született 1987-ben. Ott is egy építkezés közelében, innen ered a gátfutás szuperképessége is. Júliusban Amszterdamban járt, ahol szintén útfelbontással kellett megküzdenie. Ott mindjárt első lett. 2015-ben pedig még török rekordot is döntött. Az Olimpián viszont megelőzte Kenya és az USA. Ebből akár még valami következtetést is le lehetne vonni, ha lenne értelme.

Gratulálunk az összes érmesnek, bármelyik országot is képviselték. És azoknak is gratulálunk, akik akárcsak kijutottak az Olimpiára. Azért is keményen meg kellett küzdeniük!

2016-08-24

A jövőben az a jó, hogy fogalmunk sincs, mi vár ránk.

De az ember superképessége, hogy sokféle számolásból azért jó eséllyel megtippeli, mi jöhet. Pl. Így pedig már érdemes volt rá egy egész nyelvtani szerkezetet farigcsálni. Persze nemcsak a jövő homályos, hanem a fix múlt is állandóan változik. A jelen pedig tele van illúzióval és ferdítéssel. Így pedig már nem is olyan furcsa dolog egy bizonytalan jövő.

Az európai nyelvek többségében fixen találunk 3 igeidőt: múlt, jelen, jövő. Ezeket pedig szokták olyan szépséges dolgokkal szépíteni, mint folyamatos, befejezett, meg amit még ki lehet találni.

A török nyelvben, mint ahogy a törököknél egyébként is megszoktuk, a dolgok nem igazán úgy vannak, ahogy megszoktuk. Így a törököknél a következő igeidőket találjuk:

Múlt idő (Geçmiş zaman - elmúlt idő)

Határozott múlt idő (Görülen geçmiş zaman - látott múlt idő): Ez a sima, amiben mi is részt vettünk, ép ésszel felfogtuk, hogy ott voltunk. Pl. tegnap fociztunk.

(Duyulan Geçmiş Zaman - hallott múlt idő): Ez egy speciális török idő. Egy olyan múlt, amiben nem vettünk részt (pl.). Vagy csak nem emlékszünk rá, mert kisbabák voltunk/szerelmesek voltunk/alkohol befolyása alatt voltunk. Ezzel szokták a történelmi eseményeket kifejezni. Meg Ayşe néni kalandjai is a polgármesterrel ezzel a múltidővel írhatóak le, mondhatóak el.

Érdekessége, hogy a használatával nem kérdőjelezzük meg a múlt eseményeit. Ayşe néniiben megbízunk. A dolgok úgy történtek, ahogy történtek. Bizánc is el lett foglalva. Nem voltunk ott, de attól még a történészek állítják, hogy így történt. Ha pedig idővel kiderül, hogy mégsem, akkor majd a mégsem lesz a biztos történelmi esemény ("Óceánia mindig is Euráziával folytatott háborút" - 15. oldal, majd a 67. oldalon: "Óceánia mindig is Keletázsia ellen viselt háborút." -).

Jelen idő (Şimdiki zaman - mostani idő)

Ebből van az egyszerű, ami egyszerűen csak Şimdiki zaman. Erről lehet felismerni a török nyelvtanulókat, mert legtöbbször ők használják.

Folyamatos jelen idő (Geniş Zaman - Tágas idő... nomen est omen.. tény, hogy a törökök elég tágan értik ezt a jelen időt). Őt leginkább akkor használják, ha az esemény rendszeresen történik. Pl. minden reggel felkelek, és megeszek 2 kg dinnyét, majd utána visszafekszem aludni, de előtte kiteszek egy post-ot a Facebook-ra, hogy Futni mentem! Ne zavarjatok!

Jövő idő (Gelecek Zaman - Ez pontosan a jövő időt jelenti. A szó a magyarhoz hasonlóan a jön ige jövő ideje).

Valódi jövő idő (Gelecek Zaman). Ez a hivatalos jövő idő.

Ígért jövő idő (Gelmecek Zaman - El nem jövő idő). Ilyen hivatalosan nem létezik, de mindenki használja.

A török nyelvben az igeragozás nem túl bonyolult dolog. Mindig csak arra kell figyelni, hogy mi az utolsó hang, mi az utolsó magánhangzó. Hasonlóan a magyarhoz. Ha mély a hang, akkor a toldalék is mély lesz. Ha magas a hang, akkor a toldalék is magas.

A jövő időt az -acak, és -ecek toldalékkal fejezzük ki. Majd ezt ragozzuk. Ha a, ı, o vagy u az utolsó magánhangzó, akkor -acak lesz a toldalék. Ha pedig e, i, ö vagy ü, akkor -ecek.

Egy-egy példa. Magas hang: gelmek (jönni)

Ben gel-eceğ-im = Én fogok jönni

Sen gel-ecek-sin = Te fogsz jönni

O gel-ecek = Ő fog jönni

Biz gel-eceğ-iz = Mi fogunk jönni

Siz gel-ecek-siniz = Ti fogtok jönni (fog jönni)

Onlar gel-ecek-ler = Ők fognak jönni

Mély hangos példa ("Te mondjad....a te hangod mélyebb"): okumak (olvas)

Ben oku-y-acağ-ım = Én fogok olvasni

Sen oku-y-acak-sın = Te fogsz olvasni

O oku-y-acak = Ő fog olvasni

Biz oku-y-acağ-ız = Mi fogunk olvasni

Siz oku-y-acak-sınız = Ti fogtok olvasni

Onlar oku-y-acak-lar = Ők fognak olvasni

*Itt az ige magánhangzóra végződik, ezért egy y hang kerül a toldalék elé a kiejtés könnyítése érdekében.

Létezik kérdő mód is:

Ben gelecek miyim = Én fogok jönni?

Sen gelecek misin = Te fogsz jönni?

O gelecek mi = Ő fog jönni?

Biz geleceğ miyiz = Mi fogunk jönni?

Siz gelecek misiniz = Ti fogtok jönni?

Onlar gelecekler mi = Ők fognak jönni?

Ben okuyacağ mıyım = Én fogok olvasni?

Sen okuyacak mısın = Te fogsz olvasni?

O okuyacak mı = Ő fog olvasni?

Biz okuyacağ mıyız = Mi fogunk olvasni?

Siz okuyacak mısınız = Ti fogtok olvasni?
Onlar okuyacaklar mı = Ők fognak olvasni?
Természetesen létezik is. Ez egy egyszerű -me, -ma közbeszúrással történik. De mint látni fogjuk, nem ezt használják a törökök, hanem a nemhivatalos Gelmecek zaman formát.
Ben gel-me-y-eceğ-im = Én nem fogok jönni
Sen gel-me-y-ecek-sin = Te nem fogsz jönni
O gel-me-y-ecek = Ő nem fog jönni
Biz gel-me-y-eceğ-iz = Mi nem fogunk jönni
Siz gel-me-y-ecek-siniz = Ti nem fogtok jönni
Onlar gel-me-y-ecek-ler = Ők nem fognak jönni
Ben oku-ma-y-acağ-ım = Én nem fogok olvasni
Sen oku-ma-y-acak-sın = Te nem fogsz olvasni
O oku-ma-y-acak = Ő nem fog olvasni
Biz oku-ma-y-acağ-ız = Mi nem fogunk olvasni
Siz oku-ma-y-acak-sınız = Ti nem fogtok olvasni
Onlar oku-ma-y-acak-lar = Ők nem fognak olvasni
És hogy teljes legyen a kép, van még egy tagadó kérdő mód is. Az előző kettő kombinációja. Ennek elsőre nincs sok értelme, de van az az szituáció, amikor jól jön ez még. Pl. ha az eladó megkérdezi, hogy Biztosan nem fogok a jövőben szőnyeget vásárolni?
Ben gel-me-y-ecek miyim = Én nem fogok jönni?
Sen gel-me-y-ecek misin = Te nem fogsz jönni?
O gel-me-y-ecek mi = Ő nem fog jönni?
Biz gel-me-y-eceğ miyiz = Mi nem fogunk jönni?
Siz gel-me-y-ecek misiniz = Ti nem fogtok jönni?
Onlar gel-me-y-ecekler mi = Ők nem fognak jönni?
Ben oku-ma-y-acağ mıyım = Én nem fogok olvasni?
Sen oku-ma-y-acak mısın = Te nem fogsz olvasni?
O oku-ma-y-acak mı = Ő nem fog olvasni?
Biz oku-ma-y-acağ mıyız = Mi nem fogunk olvasni?
Siz oku-ma-y-acak mısınız = Ti nem fogtok olvasni?
Onlar oku-ma-y-acaklar mı = Ők nem fognak olvasni?

Idáig tart a hivatalos nyelvtan. Ahogy a nagy könyvben le van írva. Bár ha legalább lenne könyv....!

A valóság persze teljesen más. A törökök ugyanis inkább a nemhivatalos Gelmecek Zaman-t használják. Ez az a jövő idő, ami biztosan nem fog bekövetkezni (tehát pl. soha nem lesz a villanykapcsoló megszerelve). A ragozás, használat, stb... teljesen megegyezik a fent ismertet sima jövő idővel (Gelecek Zaman). Annyi a különbség, hogy a mondat elejére kell tenni a következő szavak valamelyikét:

Holnap (yarın)

5 perc múlva (beş dakika sonra)
Ígérem (söz veriyorum)
Természetesen (Tabii ki)
Ha Isten is úgy akarja (İnşallah)
stb...

Természetesen vannak kiváltságos egyének, akik már születésüktől fogva automatikusan ezt a Gelmecek Zaman-t használják mindenféle egyéb jelző nélkül.

2016-08-25

A törökök elég lazák.

Ebből következik, hogy... lazák.

A törökök másképpen állnak a világhoz, mint amit közép-Európában megszokhattunk. Elsősorban a szabályok azok, amik esetében nem ragaszkodnak a betű szerinti pontos betartáshoz.

Ez legkönnyebben a közlekedésben érhető tetten. Ugyanis a törökök szerint az útjelző tábláknak nemcsak az a funkciójuk, hogy megmondják a sofőrnek, mit kell tenni. Hanem e mellett számos más hasznos tulajdonsággal is rendelkeznek. Mint pl:

Színesebbé teszi a közlekedést.

A város látképét is feldobja.

Ülhetnek rá madarak, macskák.

Gazdaságösztönző hatása van, mert a táblákat is gyártani kell valahol.

Munkát ad azoknak, akik kirakják a táblát.

Továbbá a tűzoltóknak is munkát ad, amikor valaki elüti a táblát.

És ismét munkát ad a táblagyáraknak és a felállító embereknek, amikor új táblára van szükség.

Ennyi pozitív tulajdonság mellett tényleg elhanyagolható apróság az olyasmi, hogy a táblának jelentése is van. És azt is láthatjuk, hogy a törökök mennyire szívén viselik más emberek sorsát. Főleg, ha azok éppen valamelyik szappanoperában szerepelnek. Félre ne értsük! A törökök szurkolnak a sorozatban lévő negatív szereplőknek is. Pl. találkozzanak végre ők is a nagy Ó-vel. A nagy Fehér cápával a fürdőkádban, vagy hasonlóval.. Csak nagy legyen, amit ha az ember meglát a fürdőkádjában, akkor azt mondja, hogy Óóóóóóóóó!

Ezek után már nem csoda, hogy a törökök nagyon segítőkészek. A bazárban még a gondolatunkat is kitalálják, annyira segítőkészek. Tudják azt, amit még mi sem: szőnyegre van szükségünk! Pont itt, pont most..

Nemcsak szőnyegben és kebabban lelkesek. Máskor is segítenek, még akkor is, ha ez ellentmond a szabályokkal. Ilyen volt az az eset, amikor megkérdezték a gázművekben, hogy hol a személyi igazolványunk. Mi meg azt mondtuk, hogy nincs, és nem is lesz. Jah, hogy akkor teljesen felesleges az egész papírt kitölteni. Elég csak a név, telefon, aztán írjuk alá.

És segítenek a mindennapokban is. Hányszor van, hogy az ember leugrik a sarki kis közértbe, hogy vegyen egy üdítőt? Majd visszafele bepakol még 4 chipszet, 16 zacskó pattogatott kukoricát, 1 kg szotyolát, 2 sor csokit a felső polcra, meg az akciós 800 g-os

Nutellából. Abból is kettő, hátha az egyik elfogy, mire hazaér... Ilyenkor pedig nem elég az az 5 TL, amit eredetileg vitt magával.

No de semmi baj, semmi pánik. A kisboltos megért minket, hiszen ismerős a szitu. Naponta előfordul olyan... 800 alkalommal. Így az eladónak vastag füzete van, amiben jegyzi a tartozásokat.

De persze a sarki kisbolt a része a mindennapi életünknek, a helyi kis közönség központja. Ahol mindenki ismer mindenkit. Így itt teljesen természetes, hogy mindenkinek van egy tartozás listája minden boltban.

Ami meglepő, hogy olyan helyeken is lehet tartozási számlát nyitni, ahol először járunk. Ahol még újak vagyunk. Nem baj, hogy nem ismernek, az eladó gond nélkül odaadja a kenyeret, fagyit, stb.. és fel sem merül benne, hogy később nem fogjuk kifizetni.

És ez még olyan helyeken is működik, mint pl. a dolmuş, egy étterem, vagy a parkolóház.

Feljegyzés diktálók program segítségével ÉS kacagás meg egyesével

2016-08-26

Ma este lesz a hivatalos átadója a harmadik Boszporusz hídnak.

Ennek neve Yavuz Sultan Selim Köprüsü, magyarul Vitéz Szelim Szultán Híd.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Harmadik Boszporusz-híd. Forrás: A haber[/caption]

Az elkerülőút, ami elkerüli azt az utat, ami az elkerülőút, szó szerint a világ végére épült. Arra a pontra, ahol véget ér Európa. Meg arra a másik pontra, ahol véget ér Ázsia. Így, hogy két ponton áll, nem borul fel (volt egy 170 km/h széles éjszaka, így volt már tesztelve). No meg nem utolsó sorban összeköti Európát Ázsiával. Immár a harmadik módon.

Pontosabban, időrendben ez lesz a negyedik. Eddig két híd feszült a Boszporusz felett (Boszporusz-híd, új nevén: Július 15-e áldozatok hídja; és a Győzedelmes Mehmed szultán hídja (Fatih Sultan Mehmed Köprüsü) - hiába, a törökök). Majd pedig elkészült a világ első underkontinentális alagútja is, a Marmaray.

E mellett még két alagút várható. Az egyiket gőzerővel építik, ő az (2015-ben fogják átadni, még a választások előtt), a másik pedig még csak terveken létezik. Ő a Nagy Isztambul Alagút. Róla a Wikimapia-n , merre is fog haladni.

A (Büyükdere İstanbul Tüneli) egy olyan projekt, amiben a tervek szerint minden nagy lesz (a költségek is). 110 m-el a Boszporusz alatt fog futni, hogy ezzel ő legyen a legmélyebb alagút (egyébként nincs szükség erre a mélységre), és maga a Boszporusz része 6,5 km hosszú lesz (Marmaray: 1,4 km; Avrasya: 5,4 km).

Mivel a város közepén fog haladni (és ugye 100 m-el a tenger alatt, miközben a parton 100-200 m-es dombok fekszenek), így az út már jó előre bemegy a föld alá. Így a teljes alagút várhatóan sokkal hosszabb lesz.. Olyan 15 km hosszú, ami kb. megegyezik a mostani Második hidas útvonallal. Valamit majd ki kell találni, hogy ne csak a két végén, hanem útközben is bele lehessen menni. Különben sok értelme nem lesz. Persze az egész még csak a tervezőasztalon van..

A 2x2 sáv autóút mellett egy metró is ott fog közlekedni a Boszporusz alatt.

Az új alagút 2020-ra lesz készen. Ezzel pedig 3 föld alatti és 3 föld feletti összeköttetés lesz Európa és Ázsia között. És még ott vannak a hajók is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A két oldal összeért - Forrás: A haber[/caption]

A Harmadik Boszporusz-híd egészen a Fekete-tenger közelében épült (kb. 3 km). Így kellően

távol van a várostól (még.. talán olyan 5 évig...*). Ebből pedig látszik, hogy az elsődleges feladata az Isztambulon keresztül haladó forgalom elterelése.

Valahol biztos vannak konkrét számok, hogy mekkora az a forgalom, ami ténylegesen csak átmegy a városon. Ebből is a legjelentősebb a teher szállítás. Olyannyira, hogy a Boszporusz 1-es hídról már évek óta letiltottak minden kis és nagy teherautót. A Boszporusz 2-n pedig este 10 után haladhatnak át (este 9:59-kor úgy néz a híd, mint a rajtvonal a marathonnál). Napközben a város lakóinak van lehetőségük autókkal feltölteni az átkelőt. Ezt nagy lelkesen meg is teszik.

Persze ahhoz, hogy egy hídnak legyen értelme, utat is kell hozzá vezetni. Így a projekt része volt a 431 km hosszú Észak-Márvány-tenger Autópálya (Kuzey Marmara Otoyolu - röviden: O-6), mely az elszórtan lakott erdő közepén vezet.

Az Észak-Márvány-tenger Autópálya az a kerülőút, ami azt a kerülőutat kerüli el, ami eredetileg a kérőút volt. Így most már összesen 3 út vezet át Isztambulon:

D-100, amit mindenki E-5-nek hív (őt kék táblával jelölik). Nem igazán autópálya, de mindenki úgy megy rajta. Őt is szokták Çevreyolu-nak hívni (és olyankor zöld táblája van). Az Első Boszporusz-hídon jutunk át a másik földrészre.

TEM (Transz-Európai Motoros út - ismertebb nevén). Ő már a város határán halad, a Második Boszporusz-hídon keresztül.

KMO (Kuzey Marmara Otoyolu), immár a Harmadik Boszporusz-hídon. Ő egyébként 14 alagúttal, 60 viadukttal, 45 alul-, és 63 felüljáróval rendelkezik.

És mint az alábbi térképen láthatjuk, nemcsak a Boszporuszon áthaladás a lényeg, hanem még Izmit városát is elkerüli. Ami azért nem lenne rossz, mert az a Gebze-Izmit szakasz enyhén szólva is nagyon vad... (elvileg őt tehermentesítené a másik híd, a Gázi Oszmán-híd).
[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Az Isztambulon áthaladó autóutak és hidak.
Forrás: Radikal.com[/caption]

Mindemellett még egy gyorsforgalmú és teher vasút is fog az új hídon járni. De egyelőre még nincs tisztázva, hogy pontosan melyik, merre, mikor meg minek.. Elvileg az Edirne-Isztambul-Ankara (vagy ahogy a reklámban volt: London-Isztambul-Peking) vonat a Marmaray-on keresztül fog járni. De ott most elég nagy szakasz van, ami hiányzik (konkrétan be van szántva). Így lehet, hogy a Harmadik hídnak lesz ez a feladata (egy januári hír is ezt támasztja alá). Egyelőre viszont a képek alapján a vasútnak csak helye van kész.

Tehát a harmadik híd egyelőre a város határán túl található. De viszont (most jön a csillagos rész), ez könnyen megváltozhat az elkövetkező években.

Amit mindenképpen érdemes még tudni, hogy Isztambul arca eredetileg a Márvány-tenger irányába nézett. Ennek oka egyrészt a Római Birodalom az oka, ami szintén arrafele

virágzott. Másrészt pedig a Fekete-tenger kevésbé kellemes időjárása. Így ez a terület kevésbé lakott.

Viszont ide épül a is (). Ő pedig nem fog egymagában ott ácsorogni, hanem mellé komoly ipari és kereskedelmi parkot is terveznek. Ez pedig sok mindent vonz majd magával. Így valószínűleg a környéken hamarosan nagyobb mozgás lesz.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Helló a felhők közül! - Forrás: habertürk[/caption]

Ma estétől tehát már a Harmadik Boszporusz-hídon is átmehetünk Európából Ázsiába, vagy vissza.

A projekt különleges érdekessége, hogy rengeteg professzionál fénykép készült az építkezés közben. Köztük nagy sok drone-al, amitől roppant látványosak lettek. Így ajánlott mindenkinek, aki szereti a hidakat, és a mérnöki teljesítményeket. Néhány ajánlott link:

2016-08-27

Hétfégi ház. Levágja a füvet, stb.

2016-08-28

A vizszerelő mindent s helyszínen szerez be. Erre vannak boltok

2016-08-29

Isztambulban parkolóhelyet találni nem könnyű.

A talált helyet megtartani pedig még nehezebb.

Ezt már többször tárgyaltuk, hogy Isztambulban egy parkolóhelynek értéke van. Bizonyára lehetne találni valami váltószámot, hogy 1 négyzetméter parkolóhely mennyit is jelent aranyba. De akinek kocsija van, inkább eladja az értékeit, minthogy lemondana a parkoló helyekről.

Így van az az önkormányzatokkal is. Bár nem valószínű, hogy ők lemondának bármiről, pláne ha az értékes is egyben. Nekik viszont megvan a joguk, hogy a saját területükön bármikor bármit parkoló területnek nyilvánítsanak. Vagy ennek a fordítottja, hogy egy parkoló helyet visszavonjanak. Ezen utóbbit közhírré tétetik! kikiabálás helyett csinos kis oszlopokkal szokták bejelenteni. Mégpedig úgy, hogy kiraknak 1-1 oszlopot úgy, hogy oda ne lehessen parkolni.

Ebből is azért több fajta van. Egyik az, ami erős, kitartó. Időjárás és lakosságálló. Pl. vas oszlop.

Aztán van olyan, ami inkább a bizonytalan kategóriába tartozik. Ezek műanyagból készülnek, melyek könnyen elhajlanak. Így semmi baja nem lesz az autónak, ha egyszerűen elüti őket, vagy ráparkol. Őket olyan helyeken szeretik használni, ahol mintha bizonytalanok lennének, hogy tényleg megtiltsák a parkolást. Vagy ahol sok-sok büntetőcédula kiosztásában reménykednek.

De vannak olyan oszlopok is, amelyeknek a tiltás mellett dekorációs szerepet is szántak. Egyik kerületben látványos beton golyókat pakolgattak az út szélére. Szépen, elegánsan jelezték, hogy eddig mehet az autó, onnantól pedig már a gyalogosoké a terep. Csakhogy a tervből kimaradt az, hogy a magas padlós autók egy része (és így a csuklós buszok is) gond nélkül rá tudott parkolni ezekre a beton golyókra. Csak kicsit oda kellett figyelni.

Másrészt a golyók, ahogy a nevükből is látszik, gömb alakúak. Így senkinek sem jelentett gondot, hogy parkolás előtt kicsit odébb görgessék őket. Néha ez a kicsit kissé félresikerült, és olyankor a betongolyók legurultak az egyik meredek kisutcán...

Szó mi szó (illetve betű mi betű), ezek a gurulások látványosak voltak, így végül is a betongolyók betöltötték a nekik szánt szerepüket.

A fentiek alapján azt gondolnánk, hogy a leghatásosabbak az erős, kitartó oszlopok. Bizonyára ez a világ sok országában így is van. De nem Törökországban, ahol a szükség

oszlopot bont. Vagy akár aszfaltot is. Mert hát parkolni kell valahol.

Annál is inkább reménytelen az önkormányzat küzdelme, mert az isztambuli lakások eleve olyanok, ahol valamit mindig szerelni kell. Így még a 80 éves Ayşe anyó is fel van szerelve a legmodernebb fűró-csavarhúzó-szilikonragasztó készlettel. És a 80 éve alatt sok mindent látott, sok mindent szerelt. Neki nem kihívás egy oszlopot szétcsavarozni...

Így igazándiból nem is az a kérdés, hogy az oszlopot ki lehet-e szedni a helyéről. És mégcsak nem is az, hogy hogyan vagy mikor. Az igazi kérdés az, hogy KI fogja az oszlopot kimozdítani a nyugalmi állapotából. Mert ő ezzel hallgatólagosan jogot formált rá. Vagyis onnantól az ő tulajdona lesz. Valójában persze nem, de az utca elfogadja, hogy hősünk az oszlopot örökbe fogadta, így onnantól ő uralja azt a parkoló helyet.

Innentől kezdve pedig roppant nagy udvariatlanságnak számít, hogyha azt az oszlopot bárki más is birizgálni kezdni. Vagy még rosszabb, ha az a más oda még be is parkol!

De hát Isztambulban mégiscsak majdnem 20 millió ember lakik, így sajnos udvariatlan embert is lehet találni. Olyat is, aki a sor elejére áll (és még csak nem is taxis...). Meg olyat is, aki az így örökbefogadott parkolóhelyre beáll. Így egyesek biztosak akarnak lenni benne, hogy az oszlopot senki se fogja piszkálni. Olyankor pedig különféle őrző-védő megoldásokat vetnek be. Itt láthatjuk az egyiket:

[caption id="attachment_10211" align="aligncenter" width="338"] Odaláncolt oszlop[/caption]

De az oszlopok nemcsak a parkolni vágyó autókat zavarják. Sok más ember is (úgy kb. Isztambul teljes lakossága) úgy érzi, hogy ezek a iparművészeti remektelen művek csak útban vannak. Mert pl. néhány extra asztallal szeretnék bővíteni az étterem nyitott részét. Az ilyen helyeken nyitáskor egy kisebb szerelő csapat gyűjti össze az oszlopokat, majd viszi hátra a raktárba. Nem veszhet kárba, mert estére vissza kell rakni. Különben valaki az étterem által kisajátított területre fog parkolni. Másnap pedig a kedves vendégek ülhetnek majd kamion platójára...

Más éttermek viszont rájöttek, hogy az így kapott ingyen oszlopok roppant hasznosak. Főleg ha azok jó erősen a helyükön állnak. Mert ezek stabil pontok, amihez bármit oda lehet rögzíteni. Pl. a napernyőket. Vagy kutyát-macskát. Esetleg az asztalt. Vagy a zongorát.

2016-08-30

Törökország az a hely, ahol egészen biztosan nem fogunk éhen maradni.

Sőt!

A Török fürdő (Hamam) c. filmben van egy jelenet, ahol a törökök éppen vacsoráznak. Ez szokás szerint úgy zajlik, hogy az asztal pontosan annyira van megpakolva, hogy még éppenhogy nem törik össze.

Mellette pedig az olasz vendég próbál levegőt venni, éppenhogy csak nem pukkan ki. Mire megkínálják valamivel.

- Köszönöm, jól laktam!

- De hát csak csipegettél...

És ez még éppenhogy csak érinti a valóságot!

Nemsokára kezdődik az Áldozati Ünnepe (rőla hamarosan bővebben). Aminek egyik része az, hogy az összes rokont végiglátogatjuk. Minden rokon úgy érzi, hogy ezek a szegény vendégek nemhogy messziről jöttek, de még farkaséhesek is. Így jó kétheti adag ételt kell elfogyasztani a vigyázó szemeik előtt.

Ez egyébként csak az első 20 helyen vicces. Utána már kezd fárasztó lenni. Nem is beszélve arról, hogy az Áldozati Ünnepe tradicionális étele a frissen főzött hús a frissen vágott állatból. Így még azt se lehet mondani, hogy változatos lenne.

Nekünk annyiban van még szerencsénk, hogy az egyik különleges rokonunkhoz is minden esetben kötelező benézni. Őt mindenki csak Ye-ye teyze-nek becézi, mert állandóan azt mondja, hogy Ye-ye!. Magyarul: Egyetek! Egyetek! Neki van egy varázshűtője is, ahol úgy húzza elő az ételeket, mint a bűvész a nyulakat. Próbáltunk egyszer vele kiszúrni, hogy tényleg megeszünk mindent, de ő nyert. Egyszerűen képtelenség annyit falni, hogy a hűtő legalább egy kicsit megkönnyebbüljön. De még a tiszta tányérból sem fogy kis soha..

De nem kell az ünnepekig elmenni. Elég ha csak megvárjuk a vacsorát.

Egy sima török vacsora úgy kezdődik, hogy van leves. Bár ennek állagát tekintve célszerűbb lenne főzeléknek hívni. És természetesen már ezzel is simán jól lehet lakni. Pedig ez még csak a bemelegítő. Ez abból is látszik, hogy csak 2 kg kenyeret tesznek hozzá.

Az éttermekben mindezt megelőzi egy amolyan várakoztató étel. Ez kenyérfélékből áll, hozzá mindenféle szósos dolog, étteremtől függően. De ha nem bírunk magunkkal, akkor lehet még kérni előételeket (meze), amikhez ismét kenyér jár. Ez lehet , padlizsánkrém, hal, stb.. Több, mint 30-féle előétel létezik.

Mindezt követi az egyes számú főétel, ami a törököknél leginkább húst jelent. Mellé rengeteg saláta. És persze köret. Legalább kétféle. De ha belefér, akkor három, vagy akár négy is.

És persze a saláta is olyan, ami bőven elég, hogy egy tehénborjú felnőjön.

Ezek után szoktak jönni könnyebb ételek. Aki viszont bírja, az kaphat még húst. De igazándiból nem kell nagyon aggódni, mert hamarosan érkezik az édesség. A törökök pedig komolyan veszik azt, hogy aminek édesség a neve, az valóban édes is legyen. Ezért tesznek bele cukrot rendszeren. Főleg cukrot. Pisztáciából is sokat tesznek bele, de lehet, cukorból még többet.

Ezt ellensúlyozza a tea és kávé, amit az édességhez felszolgálnak.

Ha mindent befaltunk, joggal hihetjük, hogy most már tényleg vége. Pedig nem! Hiszen valahonnan biztosan előkerül néhány gyümölcs. Nyáron pedig dinnye. És persze nem valami kicsike adag.

Majd ha ezen is átküzdöttük magunkat, akkor lehet kiülni a rokonokkal az erkélyre, egy kicsit szotyoláztatni, pisztáciázni, mogyorózni. És ha nyár van, arra is számíthatunk, hogy ilyenkor fog valaki beállítani, hogy hozott fagylajt is.

2016-08-31

Az Áldozati ünnepet annak emlékére tartják, hogy Ábrahám kész lett volna feláldozni a fiát.

Ma ez egy négynapos ünnep Törökországban, ami leginkább az áldozattal, és a rokonok, ismerősök látogatásával telik.

Az idén igazán izgalmas időszakban lesz az Áldozati ünnep: 2016. szeptember 12-15-ig. Hétfőtől csütörtökig. A maradék péntek is hivatalosan szünnap lett, így összesen 9 napunk van arra, hogy mulatozzunk.

Hivatalosan az ünnepet megelőző napon van az úgynevezett Szent este. Ilyenkor a hívők mecsetekbe járnak, és egész este imádkoznak. Majd másnap korán kelnek, hogy részt vegyenek az áldozatban.

Ma már az áldozást csak az erre felkészített hivatalos személy végezheti. Ezzel próbálják meg visszaszorítani az Apu majd megmutatja, hogy kell típusú baleseteket, melyek végén megvadult tehének rohagnak mindenfele. Egyenlőre közepes sikerekkel.

Így az Áldozati ünnep szerves része az is, amikor este a televízió előtt izgulunk. Egy átlagos Áldozati ünnep kezdőnapon kb. 300 könnyebben sérült ember gyűlik össze az orvosi rendelőkben. A képernyőn jól láthatóak a bekötözött kezű, lábú, orrú apukák, akik néma csendben ülnek egymás mellett. Közöttük pedig a csalódott ifjúság, mert hát Apu mégsem mutatta meg...

Eközben a falvakban, de néha még a városokban is komoly hajtóvadászatok zajlanak a megszökött állatok összeszedéséhez. A tehennel még csak-csak elboldogulnak, de a bikák egészen izgalmasak. Ne feledjük, hogy az áldozat miatt kimagasló egészségnek örvendő állatokat választanak. Ők általában jobban tudnak futni, mint a tv előtt ülő lakosság.

Egyik évben néhány elszabadult tehén miatt kellett a Boszporusz-hidat lezárni. Csuklós buszokkal próbálták őket valahogy terelni, kevés sikerrel. Áldozni bármilyen állatot lehet, de mégis a négylábúak vannak elterjedve. Legnépszerűbb a tehén, melynek nagyrésze pont Magyarországról érkezik. Az állatot a hívó megvásárolja, majd pedig a pap végzi el az áldozást, mely megfelelő ceremóniák és imák között zajlik. Az állat húsát később a hívó megkapja.

Ezt a húst utána több részre kell osztani. Egyet kap a szűk család. Egyet a rokonok. Egyet a barátok, ismerősök. És egy részt pedig a szegények, rászorulóknak.

Mivel pedig egy jelentős rész a rokonokhoz kerül, így egyben az Áldozati ünnep mindjárt családi ünnep is lesz.

Egy átlagos töröknek kb. 400-500 olyan rokona van, amelyikkel tartja is a kapcsolatot. Persze egy idő után mindegyik csak Ayşe meg Mustafa lesz, így legalább a nevekkel olyan nagyot tévedni nem lehet. Ennyi embert mozgatni viszont komoly koordinációt jelentene, hogy ki, mikor, kit látogat. Éppen ezért a szabály az, hogy mindenki a legöregebb családtaghoz gyülekezik.

Ott aztán jól egy kupacban lesznek, és megy a dinóm-dánom, falatozás a friss húsból, stb... Alkoholt természetesen nem isznak, hiszen vallási ünnepről van szó. Viszont bőven fogy a tea, a kávé és a sütemény.

A házi asszonynak bár sok a dolga, de az érkező rokonok női tagjai is azonnal be lesznek szervezve a munkába.

Isztambul hivatalos 13 milliós lakosából viszont hivatalosan 11 millió olyan, aki az elmúlt 60 évben költözött a városba. Vagyis első, második, és harmadik generációs vidékiek. Az esetek nagyon nagy részében még él valamelyik nagyszülőjük valahol a hegyek között. Így ide tart mindenki.

Isztambul pedig Törökország sarkában növekszik. Innen csak 1 út vezet Anatóliába. Ez a 11 millió ember (ha nem is mind), ezen az 1 úton próbál eljutni a rokonokhoz. Nem nehéz kitalálni, hogy hatalmas dugók alakulnak ki.

És mivel az emberek 6-8-10 órát is várakoznak az autóban, a Facebook is megtelik ilyenkor. Érdekes módon a legtöbb bejegyzés arról szól, hogy ki, hol tart a dugóban. Azáltal pedig ennyi ember elhagyja a várost, Isztambul eléggé kihalt lesz. Az ünnepek miatt a boltok, és minden más is zárva van. Az utak pedig teljesen üresek. Nagyon érdekes hangulata van...

Mindez viszont kezd megváltozni. A vidéki öregek lassan kihalnak, így a gyülekezési pontok lassacskán Isztambulban lesznek. Csakhogy a fiatalok egyre inkább úgy érzik, hogy évközben bőven 300-nál is több olyan nap van, amikor az interneten láthatják a rokonokat. Ráadásul nem kell velük összeveszni (a jó fejeket megtartják, a rosszfejeket letiltják), nem kell őket megvendégetni, stb...

Mindehhez jön, hogy rengeteget dolgoznak, így jobbnak látják, hogy a kevéske szabadidőben inkább megszökjenek. Lehetőleg minél messzebb. Az Áldozati ünnep pedig kezd becsúszni a nyárba. De még szeptember végén is bőven jó idő van egy dél-törökországi tengerpartozáshoz, vagy egy közép-anatóliai kiránduláshoz. Nem is beszélve, valamelyik távoli külföldi országba látogatáshoz.

2016-09-01

Ma szeptember 1 van. A hivatalos napja az iskolakezdésnek. A diákok legnagyobb örömére, és a szülők legnagyobb bánatára.

Hoppá! Nem is! Fordítva!

A diákok legnagyobb bánatára, és a szülők legnagyobb örömére.

Csakhogt Törökországban még várni kell, mert az iskolakezdést elhalasztották!!

A diákok legnagyobb bánatára, és a szülők legnagyobb örömére.

Jaj! Már megint fordítva írtam!

A diákok legnagyobb örömére, és a szülők legnagyobb bánatára.

Az Iszlám naptár nem teljesen egyezik meg az általánosan használt Gergely naptárral. Mivel a sivatagban jobban lehet követni a Hold mozgását, mint a havazást vagy a fák virágba borulását, így inkább a bolygónk égi kísérőjét választották a számítások alapjául. Így viszont egy kb. 10-11 nappal rövidebb évet kaptak.

Ezzel persze nincsen különösebb gond. Sőt! Míg Európában a következő Karácsonyig 365 napot kell várni, addig a muszlim gyerekeknek elég csak 355-öt. Mert minden ünnep minden évben kb. 10 nappal korábban kezdődik.

Az idei év különlegessége, hogy az Áldozati ünnep pont az iskolakezdés utáni héten van. Így mire a diákok kilábalnak a szokásos szeptemberi depresszióból, addigra újra szünet lesz. Ráadásul egy egész hetes, nemcsak 1-2 napos. Így mire visszatérnek a nebulok immár másodsorra az iskolapadba, teljesen használhatatlanok lesznek.

Ezért az idei döntés, hogy az iskola majd csak az Áldozati ünnep után kezdődik, szeptember 19-én.

Mindeközben a túloldalon, a nyári végen is galibák lehetnek. Már tavaly is éppen hogy sikerült kicentizni, hogy iskola ne lógjon bele a Ramadánba. Persze a gyerekek még nem böjtölnek (). Viszont a késői iskola kezdés késői nyári szünetet is jelent. Könnyen lehet, hogy majd ott is korrigálni kell valamit, hogy még az ünnepek előtt befejeződjön az iskola. Az iskolaévet viszont nem lehet összehajtogatni, hogy az eleje is rövid legyen, meg a vége is.

Egyetlen lehetőség, hogy a téli szünetből csípnek le. Ez január-február találkozásánál szokott lenni, és 2 hétig szokott tartani.

Egyelőre viszont nem kaptuk még meg a végleges* órarendet. De az már látszik, hogy nem egyszerű a dolog egy olyan országban, ahol az ünnepek mindig vándorolnak.

* A törököknél annyi előny van, hogy nem szokásuk hosszú távra tervezni. Ha mondjuk ma csütörtök van, akkor péntekre még nem írnak fel programot maguknak, mert addig még annyi minden történhet. A szombat pedig biztosan az idő homályában leledzik valahol. A vasárnaphoz pedig külön futurologiai tanszéket kell nyitni.

Így valószínűleg én vagyok az egyetlen az egész országban, aki komolyan elgondolkozik azon, hogy mi lesz majd a nyáron..

Másrészt a törökök az olyan kézzelfogható dolgokból sem csinálnak problémát, minthogy az emeletes busz nem fér be a sikátorba, és a lépcsőn is csak nehezen tud felmenni. Akkor őket biztosan nem fogja az olyasmi zavarni, minthogy a tanév az előírtnál kevesebb óraszámmal fejeződik be.

2016-09-02

Augusztus 30. a törökök egyik nagy ünnepe. A Győzelem Napja! Ekkor nyert sorsfordító csatát az Atatürk vezette török függetlenségi mozgalom. Ezzel pedig elérték azt, hogy az I. Világháborúból ha vesztesen is, de méltó vesztesként kerüljenek ki, és az ország megtartsa területének nagy részét és a függetlenségét.

Augusztus 30-ról, és .

Érdekes lehet az ország moráljára, hogy van egy olyan ünnepük, ami a győzelemről szól. A magyar ünnepek leginkább a felkelésről/forradalomról/szabadságharcról szól. Nem pedig azok sikeres kimeneteléről. Egyedül volt egy április 4-ünk, de az meg igazándiból az oroszok ünnepe lett.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Dumlupınar-i csata (1922. augusztus 22) - Forrás: Büyüç Taarruz - nuveforum.net[/caption]

Augusztus 30. a nyár végére esik. Ha fúj, ha süt, ha havazik (miért is ne), akkor is a nyáron van. Így kevésbé szokott érdekes lenni, mint az őszi és a tavaszi ünnepek. Ilyenkor amúgy sincs iskola. A fél világ meg nyaralni van. (jótanács jövendő forradalmároknak: fontos napokat mindig csak tavasszal!!)

Idén (2016.) viszont ez másképpen van. A július 15-e események miatt sok minden átértékelődött Törökországban, így aki csak tehette ünnepelt. A politikai pártok is minden felől megszólaltak, zászlót lobogtattak, büszkék voltak.

Sajnos viszont a puccskísérlet miatt az emberek nem szívesen látnak repülő a fejük felett, így elmaradtak a légi bemutatók. Pedig ez a nap eredendően katonai ünnep. De még igazán látványos légifelvétel sem készült (még helikopteres és drone repülési tilalom is volt!). De azért megpróbáltam a legérdekesebb képeket összegyűjteni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Augusztus 30. Forrás: Milliyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Augusztus 30. Forrás: Milliyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Augusztus 30. Forrás: Milliyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Augusztus 30. Forrás: Milliyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Augusztus 30. Forrás: Milliyet[/caption]

2016-09-05

2016. október 2-án népszavazás lesz.

Ha valaki lemaradt volna az eseményekről, akkor a Google-ba az október 2-ai népszavazás kulcsszavakat beírva kaphat válaszokat a kérdéseire, a politikai beállítottságától függően. Ez nem lesz téma a blogon.

Viszont aki a választás napján külföldön tartózkodik (pl. Törökországban), az az alábbiak szerint adhatja le a szavazatát:

A választókat mindjárt két csoportra osztjuk, e szerint olvassátok tovább:

Magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár

Ehhez kérelmezni kell a külképviseleti névjegyzékbe történő felvételt. Legkésőbb 2016. szeptember 24-én, 16:00-ig (Budapesti idő szerint - CET). Ezt a magyarországi lakóhely szerinti jegyzőtől lehet kérni.

A kérelmet benyújtani lehet:

személyesen

levélben

elektronikusan a [\(klikk a linkre\)](#) - a kitöltése roppant egyszerű (4 percig tart). Szükség van a személyi azonosítóra (személyi számra), mely a lakcímkártyán is fel van tüntetve.

[caption id="attachment_10237" align="aligncenter" width="500"] Külképviseleti névjegyzékbe vételének kérelme - 1[/caption]

[caption id="attachment_10238" align="aligncenter" width="500"] Külképviseleti névjegyzékbe vételének kérelme - 2[/caption]

[caption id="attachment_10239" align="aligncenter" width="500"] Külképviseleti névjegyzékbe vételének kérelme - 3[/caption]

E kérelem beadásával a jegyző felveszi a külképviseleti névjegyzékbe, és egyúttal töröli is a lakóhely szerinti listáról.

A külképviseleti szavazás alkalmával a szavazóhelyiségben (nagykövetségen, főkonzulátuson) a választópolgárnak igazolnia kell személyazonosságát érvényes magyar útlevelemmel vagy magyar személyazonosító igazolvánnyal vagy magyar vezetői engedéllyel, azonban a lakcímkártya bemutatása – a belföldi szavazással ellentétben – nem feltétele a külföldön történő szavazásnak.

Törökországi címek, ahol lehet szavazni 2016. október 2-án, vasárnap 06.00 és 19.00 óra között

Ankara (Nagykövetség): Sancak Mahallesi, Layoş Koşut Caddesi 2. 06550 Yıldız / Çankaya, Ankara

Isztambul (Főkonzulátus): İmrahor Cad. No. 23 / Yankı Sok. No. 27, B Blok, Gürsel Mahallesi, Kağıthane, 34400 İstanbul.

A magyarországi lakcímmel nem rendelkező, regisztrált magyar választópolgárok

A magyarországi lakcímmel nem rendelkező, regisztrált választópolgárok levélben adhatják le a szavazatukat. A Nemzeti Választási Iroda szavazási levélcsomagot küld arra a lakcímre, amelyet a választópolgár a regisztrációs kérelemben megjelölt.

Az a magyarországi lakcímmel nem rendelkező magyar állampolgár, aki a 2014-es országgyűlési választások előtt, vagy azóta regisztrált, továbbra is szerepel a levélben szavazók névjegyzékében, vagyis nem kell újra kérnie a regisztrációt.

A szavazási levélcsomag visszaküldése történhet:

Postai úton (október 1-én 24 óráig kell beérkeznie a Nemzeti Választási Irodához)
Leadható bármelyik külképviseleten a szavazást megelőző két hétben, 2016. szeptember 17. és október 1. között munkanapokon, 09.00-16.00 óra között vagy a szavazás napján, október 2-án.

Leadható Magyarországon, bármelyik országgyűlési egyéni választókerületi választási irodában a szavazás napján, október 2-án 06.00-19.00 óra között.

További információk a választás menetével kapcsolatban

2016-09-06

Most, a XXI. század elején már számtalan módszer létezik arra, hogy átjussunk a Boszporusz egyik oldaláról a másikra:

Hajókon

Hidakon: .

Úszva

Helikopterrel

De még fapadossal is. Mondjuk egy olyan verzióban, hogy az európai oldalon lévő Atatürk repülőtérrel elmegyünk Düsseldorfba, onnan Londonba, onnan pedig vissza az ázsiai oldalon található Sabiha Gökçen reptérre. De ugyan ezt lehet tenni akár Moszkva, vagy Rio de Janeiron keresztül is.

Viszont néhány száz, meg több száz, meg néhány ezer, de még több ezer évvel ezelőtt ezen lehetőségek közül csak nagyon kevés létezett: úszva, vagy hajóval.

Egy ember viszont sikerült más módon is Ázsiába átjutni: repülve!

Hezârfen (ezer dolgok tudója) Ahmed Çelebi a XVII. században élt Isztambulban, tudósként. És egy nap úgy gondolta, hogy jó lenne repülni egyet.

A nagyon nem hivatalos források szerint ebben az időszakban az ázsiai oldalon (ma Üsküdar) nagy éjszakai mulatozások zajlottak. Ennek a helynek a nagy előnye az volt, hogy messze volt mindentől, és mindenkitől, így az emberek igazán elereszthették magukat is, meg a hangjukat. A nagy hátrány pedig pont ez volt, hogy nagyon távol volt a várostól. Ráadásul a közeli erdőben is simán el lehetett tévedni.

Mindemellett a szórakozni vágyók nagyon függtek a hajóktól. Nem lehetett későn érkezni. Reggel pedig, aki nagyon kiütötte magát, kénytelen volt visszafele úszni.

Ezen okok miatt érezhette úgy Ahmed Çelebi, hogy jó lenne, ha nem függne a vízi forgalomtól, hanem bármikor átrepülhetne...

Mint hozzá hasonlóan sokan mások, ő is a madarakat figyelte, és próbálta ellesni tőlük a titkaikat. Ami persze nem ment könnyen (hiszen bő 400 év kellett még, mire tényleg megértettük a repülés technikáját). Sőt! Ahmed időnként meglepően furcsa következtetésekre is jutott. Mint pl, hogy az ember azért nem tud repülni, mert hogy melle van, és ez zavarja a szárnycsapkodásban...

Végül viszont rátalált Leonardo de Vinco terveire. És mivel tudós volt, visszafejtette őket, és megépítette a saját repülő szerkezetét.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Leonardo da Vinci repülő szerkezete -
Forrás: Wikipédia[/caption]

Azt nem tudjuk, hogy Leonardo tényleg kipróbálta-e a repülő szerkezetét. Vannak utalások, olyan mondatok, amiket csak olyan ember ír, aki tényleg volt a levegőben. Ez alapján sokan gondolják úgy, hogy Leonardo tényleg repült.

Másrészt viszont, ha tényleg sikerült akár csak egyszer is felszállnia, akár csak néhány másodpercre, akkor az egy olyan érzés, amit az ember nemhogy nem felejt el, de nem is tud szabadulnia tőle. Nem valószínű, hogy egy sikeres repülés után ne próbálkozna újabbal, és újabbal. És egyre magasabbról, magasabbról. Minek végül óhatatlanul baleset lesz az eredménye (időjárás és repülési ismeretek hiányában), ahogy az történt a modern repülés kezdeti időszakában is.

Amennyiben viszont Leonardo eszköze nem repülőképes, az nagyban befolyásolja a 100 évvel későbbi Ahmed Çelebi lehetőségeit is. Ettől még Ahmed találhatott olyan információkat, amelyeket tovább vezetve, saját tesztjeivel együtt már egy ténylegesen repülő eszközt hozzon létre.

Érdekesség, hogy ebben az időszakban több tudományos és kulturális kapcsolat volt Itália és az Oszmán birodalom között. Leonardo tervezte az első hidat az Aranyszarv fölé, amivel a kor leghosszabb hídja lehetett volna (1502-ben).

[caption id="" align="aligncenter" width="401"] Leonardo Galata-hídja - Forrás:
sanatkaravani.com[/caption]

Csak hogy az akkori szultán, Beyazit, nem hitt abban, hogy ekkora hidat egyáltalán lehetséges megépíteni (meg valószínűleg nem akart rá költeni), így végül az épület nem készült el. Csak jóval később, 2001-ben, Oslóban épült egy híd Leonardo tervei alapján.

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] A norvég "Galata-híd" - Forrás: I hear my
art[/caption]

Ahmed Çelebi a szultántól kért támogatást, hogy a repüléssel kísérletezzon. Ez nem feltétlenül pénzt jelentett, hanem inkább garanciát, hogy nem fogják kivégezni eretnokségért. Ahmed azt ígérte, hogyha sikerül a terve, akkor a szultánnak repülő katonái lesznek, és így már könnyedén el tudja foglalni Bécset. Vagy bármely másik várat. Egy szárnyas hadsereg természetes szimpatikus volt az uralkodónak, és engedélyezte a kísérletezést. És más forrásokhoz is hozzáférést engedélyezett (pl. így jutott hozzá Leonardo terveihez). Nemsokára pedig Ahmed már az Okmaydanı-i dombon gyakorolt.

1632-ben aztán eljött a nagy nap, a bizonyítás ideje. Ahmed Çelebi felmászott a Galata-toronyra, majd leugrott onnan....

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ahmed Çelebi elrepül a Galata-toronyból -

forrás: onedio.com[/caption]

...és a történet szerint repült! Repült, és repült, és átrepült a Boszporusz felett, mígnem a túloldalt, Üsküdar-ban landolt (Doğancılar Meydanı). Az ottani lányok legnagyobb meglepetésére. Tehát a terv sikerült!

A szultán örült is neki, és oda is adta a jutalmat, ami egy zsák arany volt. Csakhogy a tanácsadó, Murat Kán azt mondta, hogy ez az ember most már tud repülni. Azt csinál, amit csak akar, és oda mehet, ahova csak akar. Akár a szultán palotájába is. Tehát veszélyes! Ahmed Çelebi végül megúszta annyival, hogy Algériába száműzték, és ott is halt meg (ami amúgy nem egy rossz alternatíva a lefejezés ellenében; főleg ha a zsák aranyat is megkapta).

A történet itt ér véget.

Egy mókás animáció a felszállásról:

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/DCiV-qyb4Zg?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

Csakhogy ezt a történetet egyedül Evliyâ Çelebi-től ismerjük. Ez az úriember pedig már a magyarországi történetiről is híres. Mégpedig, hogy az eseményeken majdnem annyit szépít, mint egy XXI. századi politikai napilap.

- Igaz a hír, hogy Moszkvában moszkovicsokat osztogatnak?

- A hír igaz, de nem Moszkvában, hanem Leningrádon; nem moszkovicsokat, hanem ladákat; és nem osztogatnak, hanem fosztogatnak.

Amit ő leírt, abból csak annyi biztos, hogy Isztambulban már a XVII. században is állt a Galata-torony. Az összes többi akár kitaláció is lehet. De persze valami alapjának kell lennie a történetnek. Legvalószínűbb, hogy Evliyâ Çelebi (alias Çelebi No 2) hallott egy történetet, és azt a kedve szerint kiszínezte. A szultáni kincstár nyilvántartásában minden esetre nincs benne a kifizetett arany tétele. Persze ettől még lehet, hogy a történet igaz, de nem fizették ki a tudóst. Vagy ami szintén nagyon valószínű, hogy abból a kincstártól tűntek el nagyobb tételek is nyomtalanul...

A fizika, amivel Ahmed Çelebi-nek (Çelebi No 1) meg kellett küzdenie:

A felszállási pont (kb 98 m), és a leszállási pont (kb. 12 m) közötti magasság kb. 86 m.

A távolság 3358 m

Ez azt jelenti, hogy ennek korabeli repülő eszköznek a siklőszáma kb. 39:1. Vagyis 39 m-t repül, mialatt 1 m-t süllyed. Ilyen siklőszáma pedig ma csak a nagyon-nagyon különleges siklórepülőknak van. De még sok madárnak is ennél rosszabb. A professzionális sárkányrepülők pedig (Ahmed Çelebi szerkezete ehhez hasonlít a legjobban) 15-22-es siklőszámmal bírnak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ahmed Çelebi feltételezett repülési útvonala - Forrás: Wikipédia[/caption]

További problémák, hogy a felszálláshoz szembe szélre volt szükség, ami tovább rövidítette az utat. Nem mellékesen a víz felett szinte mindig leszálló légáramlatok vannak.

Nem beszélve arról, hogy a Galata-torony kilátójából kiugrani őrültség. Inkább elképzelhető, hogy Ahmed a tetőn futott neki, vagy ott próbált meg egy olyan áramlatot elfogni, ami néhány lépés alatt felkapja.

Sok olyan véletlen játszhatott közre, amitől Ahmed repülése mégis sikeres lehetett. Én a következő verziókat tartom lehetségesnek:

Vagy az Aranyszarv-öböl felett repült át, ezzel pedig érthető, miért lett mérges a szultán. És ez a verzió lett megszépítve úgy, hogy a Boszporuszt repülte át.

Vagy pedig Ahmed eredetileg nem akart a Boszporusz felett átrepülni, hanem a másik irányba indult el (ebbe az irányba gyakorolt az Okmeydanı-n is). A tetőről próbálkozott, de a szél túl erős volt. Egy darabig emelte (az előtte lévő emelkedő miatt), majd pedig átfújta a Boszporuszon. Ha pedig mindez egy forró nyári délutánon történt. Akkor lehetett annyi meleg levegő feláramlás, ami támogatta az átjutásban.

A történetből annyit ki lehet bogozni, hogyha Ahmed tényleg felszállt, akkor túlélte a repülést. A történeteket nem ilyen irányba szokták színezgetni. Ha lezuhant volna, akkor vagy direkt leírják, hogy vízbe fulladt; vagy pedig a szultán megharagudott, és kivégeztette. De itt azt mondják, hogy Algériába száműzték, és ott halt meg.

E mellett valami fontos, szimbolikus dolgok biztosan átrepült. Lehet, hogy csak a Galata-falon, ami szintén stratégiai jellegű lenne a kor hadászatában. De a török katonák nem röpködtek a későbbi csatákban. Pedig Ahmed testvére, Lagâri Hasan Çelebi (Çelebi No 3 - róla bővebben holnap) ennél praktikusabb módot talált ki: ágyúból lőtte ki magát. Ágyút mégiscsak könnyebb cipelni, mint egy tornyot.

Tehát egyértelműen nem zárható ki a repülés.

Hezârfen Ahmed Çelebi nevét ma Isztambulban sok dolog őrzi. Iskola, , és még dzsámi is. Az egész történetről pedig 1996-ban egy film is készült Isztambul a szárnyak alatt (İstanbul Kanatlarımın Altında) címmel.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/s--Ex8H9hvc?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

2016-09-07

Lagarî Hasan Çelebi (alias Çelebi No: 3) a világ első embere, aki rakétával a hátán repült.

Ő azzal hívta fel a figyelmet magára (pontosabban a szultán lányának a figyelmét), hogy beült egy ágyúba, és kilövette magát a Boszporusz fölé.

Hasan Çelebi kevésbé híres, mint a testvére, Hezârfen Ahmed Çelebi (Çelebi No: 2), aki sárkányrepülővel átrepült a Boszporusz felett. Ennek oka lehet az, ahogy ágyúba bemászni könnyebbnek tűnik, mint repülő eszközt építeni. Persze mindkét esetben meg kell küzdeni a túlélésért.

Hasan Çelebi 1633-ban döntött úgy, hogy elkápráztatja a szultán lányát, és a születésnapjára egy különleges tűzijátékot rendezett. A történet szerint nemcsak egyszerűen beült az ágyúba (azért mégiscsak tudós volt), hanem egy hétszárnyú rakétát épített hozzá. Az ágyúba pedig 50 kg puskaport töltött, és így lövette ki magát a Boszporusz fölé.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Lagârî Hasan Çelebi kilövése - Forrás: Wikipédia[/caption]

De mielőtt még beszállt volna az ágyúba, azt mondta a szultánnak: "Ó, szultánom! Légy áldott! Én most megyek, és beszélek Jézussal"

A repülés sikeres volt. Végül is eltalálták a Boszporuszt... Hasan a vízreszállás után minden gond nélkül kiúszott a partra, és azt mondta a szultánnak: "Jézus az üdvözetét küldi". A szultánnak tetszett a műsor, ezért ezüsttel, és magas katonai ranggal ajándékozta meg Hasan-t. A lányát azért mégsem adta oda neki. Sőt! Ugye a katonai rang azzal is járhat, hogy hősíket elküldi jó messze... lehetőleg olyan helyre, ahol sokat lőnek... Később a Krim félszigeten halt meg.

A történet legnagyobb problémája ismét az, hogy az egylet forrás az egyáltalán nem hiteles Evliya Çelebi (Çelebi No: 2), aki valószínűleg az események közelében sem járt.

Ahmed testvég esetében könnyebb dolgunk van, mert az embereknek azért van egy elképzelésük, hogyan repülnek a madarak. E mellett Leonardo tervei is a rendelkezésünkre állnak. Így ott könnyebb megkomponálni a történetet. Könnyebb elmesélni.

Míg Hasan esetében ki mit látott? Egy ember beleül egy szerkezetbe, ami valószínűleg ágyú volt. Rádásul sötétben. Majd elrepült jó messzire. Itt viszont minden az apró részleteken múlik. Hogy pl. volt-e szárnya, és ha igen, milyen.

[caption id="" align="aligncenter" width="231"] Lagârî Hasan Çelebi "rakétája" az Ankarai

Repüléstörténeti Múzeumban - Forrás: Wikipédia[/caption]

Pl. a feljegyzés egyértelműen szárnyakat ír. míg az Ankarai Repüléstörténeti Múzeumban rakétatesteket láthatunk. Vagyis ennyire nincs egységes elképzelés arról, hogy Hasan hogyan is gondolta ezt a repülést. Ráadásul a földetérés helyett vízreérés történt. Bármi is maradt a repülést segítő eszközből, az már az első éjszakát a Boszporusz fenekén töltötte. Így csak azok láthatták, akiket még aznap este utána dobtak. De őket meg általában beszákolták...

2009-ben a Discovery Channel MythBusters (Állítólag) sorozatában a "Crash and Burn" epizódban megpróbálták rekonstruálni a történeteket. Arra jutottak, hogy a XVII. századi ismeretekkel roppant nehezen lehetett olyan rakétát építeni, amivel mind a kilövés, mind a leszállás túlélhető. A , míg .

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A rakétaember - Forrás: MythBusters[/caption]

Az viszont biztos, hogy Hasan talán örült volt, de nem ostoba. És tudós. A testvérével már évek óta a repülést tanulmányozták. Így egészen biztos, hogy nemcsak egyszerűen a levegőbe lövette magát. Sokkal inkább valószínű, hogy míg a Ahmed a nekifutásos felszállással kísérletezett, addig Hassan ezt a részt akarta az ágyúval megoldani. Ők azt ígérték a szultánnak, hogy átrepítik a katonákat Bécs városfala felett. Ehhez pedig az ágyú mindenképpen hasznosabb megoldás, mint a dombról lefutás.

Így inkább valószínű, hogy nem 90 fokban, felfelé lövette ki magát Hassan, hanem inkább olyan 60 fok környékén. Majd pedig valami repülést/földetérést segítő eszközt használt. Pl. szárnyakat. Erről ír Çelebi (No: 2) hét darabot. Tehát valami ötlete kellett lennie a biztonságos leszállásra.

Vagy valami más. Pl. a sötétben kimászott az ágyúból, és egy babát rakott a helyére, stb...

De a gondunk tovább is az, hogy az egyetlen forrásunk, (Çelebi No: 2) annyira megbízhatatlan, hogy bármi történhetett. És olyan kevés részletet írt, hogy abból semmit sem lehet reprodukálni.

Ami viszont tény, hogy az esemény után nem lepték el Európát a szárnyas török katonák. Sőt! Éppen hogy az az időszak kezdődött, amikor az oszmánok egyre több és több területet veszítenek, köztük Magyarországot is. Ha bármi olyan megoldásuk lett volna, ami egy picit is működik, akkor azt egészen biztosan használták volna. Mint ahogy 1453-ban, is felcipelték a hegyre azt a hatalmas ágyút, amivel még a várost sem találták el..

2016-09-08

Evliya Çelebi (alias Çelebi No:2) - magyar nevén Evlija Cselebi, a XVII. századi oszmán birodalom nagy utazója volt. Amikor véget értek az utazásai, akkor leült Kairóban, és megírta az összes élményét (ma úgy mondanánk, hogy blogot írt, Facebookon posztolt, stb...).

Összesen tíz könyvet adott ki az élményeiről. Ezek közül kettő, az ötödik és a hatodik, foglalkozik a korabeli Magyarországgal, hiszen ott is járt.

Çelebi már fiatal korában is kedvelt ember volt a szultáni palotában, mert érdekes és vicces történeteket tudott. Mindehhez hozzájött, hogy kb. 70 évesen kezdett bele a történetek leírásába, leginkább emlékből. Így a történetei inkább voltak érdekesek, mint hitelesek, pontosak.

A szultán is jobban szerette azokat a krónikákat, amelyekben ő nyert.

A szultán nem menekült. Ahogy nem futamodott meg a török sereg sem. Egyszerűen csak úgy látták, hogy nagyobb átok a pogány ellenségnek, ha megtartják a várat a hitetlen templomaikkal, minthogy az igazhitűek elfoglalják. A oroszlánbátorságú és fényességes gondolkodású szultán jól látta. Nem érdemlik meg a gyaur kutyák a megtisztulást. Sínylődjenek csak a pokolban.

Meg egyébként is a szultánt fontosabb birodalmi ügyek szólították délre.. nem ért rá holmi olyan kőhalmokkal vacakolni, mint Bécs. És a sereget is vitte magával, mert mégsem mehet egyedül, kíséret nélkül... milyen lenne az már..

Çelebi 1611-ben született. Apja híres ékszerész volt. És több értékes rokoni kapcsolattal rendelkezett a birodalom felső köreiben. Ez pedig nem rossz kiindulási alapnak.

E mellett nagyon jó memóriával rendelkezett. Kívülről tudott idézni a Koránból. Egyúttal nagyon jó mesélő hírében állt, jó humorérzéssel. E miatt olyan különleges stádiumban volt, hogy még akár vallási vicceket is mesélhetett. Valószínűleg azért Çelebi is tudta, hol a határ, különben azért zsákban végezte volna a Boszporusz alján.

És még énekelni is tudott.

Láthatjuk tehát, hogy nagyon értett a szórakoztatáshoz, amire szükség volt olyan helyeken, mint a magyar végvárok, ahol csak a csípős hideg és a forró ágyúgolyók repkedtek. És ahonnan mindenki este valaki ellopja a lovakat, meg az ezüst étkészletet...

Így Çelebi-t a szultán és a nagyurak mindenhova magukkal vitte. Így bejárhatta az akkor ismert világ nagy részét.

Eljutott Mostar-ba, ahol megcsodálhatta a híres Mimar Sinan tervezte kőhidat. Leírta, hogy már 16 országban járt, de még nem látott ehhez foghatót.

Járt Rotterdamban is (1663), ahol találkozott az amerikai gyarmatokról érkező indiánokkal. Akik nem voltak jó véleménnyel a gyarmatosítókról.

1665-ben Bécsben is járt (szigorúan a ruhatárban hagyva a hadsereget). Itt észrevette, hogy a német és a perzsa nyelvben vannak hasonlóságok. Sokkal-sokkal-sokkal később kezdték csak a nyelvészek felfedezni az indo-európai nyelvcsalád alapjait.

Járt még Bakuban, ahol kezdetleges olajkitermelést láthatott, és találkozott a kozákokkal a Krím-félszigeten. Eljutott Lengyelországba, Mezopotámiába és még az Arab-félszigetre is.

Számunkra mégis a legfontosabb időszaka az, amit Magyarországon töltött. Itt Budát, a Balatont, Esztergomot és Székesfehérvárt látogatta. E mellett részt vett az 1664-es szentgotthárdi csatában is. Mindezekről értékes, és érdekes leírásokat készített. Még azzal együtt is nagyon hasznos, hogy Çelebi nagyon kiszínezte a történeteket. Sok esetben csak az ő leírásai állnak rendelkezésünkre.

Miután Çelebi megunta az utazásokat (meg kihalt az értékes rokonság), Kairóban telepedett le, ahol nekilátott élete művének megírásához. Ennek neve Seyâhatnâme - Utazások. A 10 kötet a következőképpen épül fel:

Isztambul (Konstantinápoly) és környéke (1630)
Anatólia, Kaukázus, Kréta és Azerbajdzsán (1640)
Szíria, Palesztina, Örményország és Rumélia (Törökország európai része) (1648)
Kelet-Anatólia, Irak és Irán (1655)
Oroszország és a Balkán (1656)
Török hadműveletek Magyarországon (1663-64)
Auszttria, Krím-félsziget és ismét a Kaukázus (1664)
Görögország és ismét a Krím-félsziget és Rumélia (1667-1670)
Mekkai zarándoklat (1671)
Egyiptom és Szudán (1672)

A Magyarországgal kapcsolatos részeket 1904-ben Karácson Imre turkológus lefordította és Evlia Cselebi török világutazó magyarországi utazásai 1660–1664 címmel könyvként kiadta (.).

Akinek van ideje, mindenképpen olvassa el, mert ezzel újraélhetjük az oszmán kori Magyarországot. De nem könnyű olvasmány, mert nemcsak a nyelvezete több száz éves, de a fordítás nagyon régi!

2016-09-09

Egy 2015-ös számolás szerint Törökországban több, mint 350 bevásárlóközpont (törökül: AVM - alışverişis merkezi) található.

Isztambulban pedig kerekén 100.

Csakhogy...

Ezek a bevásárlóközpontok amolyan modern dolgok, amelyek nyugatról érkeztek Törökországba. Pedig valójában ehhez hasonló intézmények legalább ezer éve léteznek Isztambulban. Ebből is a legismertebb a Fedett bazár: Mindent megtalálunk benne, amit a mai plázákban: boltot, éttermet, vízicsúszdát, stb... Egyetlen különbség talán, hogy míg a plázákban mozik vannak, a bazárban dzsámik. Igaz, autóval parkolni nem lehet, de van helyette teve raktár. No és persze lehet alkudozni is.

A tradicionális kereskedelem is a bazárhoz hasonló épületekben zajlik. Még ma is. Csak éppen a fedett bazár híresebb, meg nagyobb. És ő már a bizánci időkben is létezett.

Ezeket az épületeket han-noknak hívják, melyek lényegében raktárak. A történelmi időkben ők 1-2-3 emeleteseknek készültek, középen egy nagy udvarral. Ide tudott az áru (pl a kavaránon) beérkezni. Majd pedig a folyosókon, emeleteken voltak az árusok.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Alaca han - Trabzon[/caption]

Ezek a han-ok ma is léteznek, és virágoznak. Jellemzőjük, hogy ugyan azon árutípusokat találjuk bennük. Így 1-1 han specializálódott valamelyik termékre. Ilyen pl. Bursa városában a selyem bazár, a Koza han.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Koza han - Selyem han - Bursa[/caption]

Itt minden emeleten, minden boltban selymet árulnak. Valaha itt ért véget a Selyem-út, ide érkeztek be a karavánok a nyers selyemmel. A han egyik részében zajlott a feldogozás: készültek a sálak, ruhák, és egyéb selyem áruk. Míg a másik részén az eladások történtek.

Ne gondoljunk fizikai felezésre, hogy pl. az alagsorban voltak a műhelyek, felül pedig a boltok! Inkább úgy képzeljük el, hogy a boltok előterében történt az adás-vétel, míg a hátsó szobákban készültek a termékek.

Idővel, és a bazárok helyének felértékelődésével a műhelyek kiszorultak. De egyes helyeken, mint pl. az isztambuli Çuhacı Han, a fedett bazár mögött elrejtőzve, ahol még ma is kézzel készülnek az ékszerek. Ha időnk (és pénzünk.....sok-sok-sok pénzünk), akkor teljesen

személyreszabott ékszert kérhetünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Çuhacı Han[/caption]

Tehát olyan épületeket találunk, amelyek egyféle termékre álltak be. Vagy másképpen fogalmazva, egy kategóriát árulnak.

Idővel viszont Isztambul nőtt. Az utóbbi 100 évben pedig ugrásszerűen megnőtt. Kezdetekben még elegendőek voltak a kisebb, majd nagyobb han-ok lettek. Később viszont már ez sem volt elég. Mára egész kerületek specializálódtak 1-1 témakörre.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Számítógép bazár[/caption]

Kâğıthane Isztambul egyik olyan kerülete, amelyben utcákon keresztül a kisiparosokkal találkozhatunk. Ennek a kerületnek a felosztása hasonló a fedett bazáréhoz, csak sokkal nagyobb mértékben. Utcákon, lakótömbökön keresztül mehetünk úgy, hogy jobbra-balra olyanokat láthatunk, akik pl. székeket, kilincseket, szekrényeket, kerítéseket, stb... készítenek. Az egész kerület úgy épült fel, hogy egy kategóriában (pl. bútorban) egy irányba (még ha cikk-cakkban is) haladva mindent összeszedhetünk, amire csak szükségünk van.

Egyes helyeken, ez a kisiparos kerület lassan, évek alatt alakult ki. Isztambul viszont felgyorsult. Így mára már célzottan parkok épülnek egy-egy témakörre. Pl. a Modoko nevű park egy bútor kerület. Úgy néz ki, mint egy sima szabadtéri bevásárló központ, csak éppen sokkal nagyobb: Több, mint 150.000 m²-en 350-nél is több boltot (valójában kétszintes házat) találunk. Közöttük utcákat, és természetesen nem maradhat el az étterem és a játszótér sem.

Ehhez hasonló bevásárló parkokat sok helyen találunk Isztambul, és a többi török nagyváros perem kerületén. Általában 1-1 témára specializálódva. Isztambulban annyi a különbség, hogy mindenből legalább kettő van: egy az európai, és egy az ázsiai oldalon.

2016-09-12

Minden év tavaszán előre állítjuk az órát. Mert ez így jó.

Minden ősszel pedig visszaállítjuk az órát. Ez viszont már nem olyan jó.

Ez nem törökös. Egy török ne nézegessen visszafelé, csak előre. A török a gázt nyomja, ne a féket!

Ezen kívül Törökország 800 millió-1 milliárd KWh mennyiségű energiát tud megtakarítani a nyári időszámítás hónapjai alatt.

A 2016. szeptember 5-i döntés értelmében október 30-án Törökország nem fogja az órát átállítani, marad tovább a nyári időszámítás. Ez azt jelenti, hogy most még Budapest és Isztambul között 1 óra eltérés van. október 30.-a után ez 2 órára növekszik.

Tehát mindenki, aki 2016. október 30-a után érkezik Törökországban, 2 órával előbbre kell állítania a vekkert!

Egyelőre ennyi a hír. A nagy kérdés persze az lesz, hogy mi történik majd tavasszal? Lesz egy újabb előreállítás? És esetleg majd abból megint nem lesz visszaállítás? Így a végén majdcsak körbeérjük a Földet...

Bár valószínűbb, hogy egy darabig marad az, hogy se erre, se arra nem állítjuk az órát.

Hasonló történt már egyszer. 1978-ban döntöttek úgy, hogy kimarad a téli óra visszaállítás. És így is maradt egészen 1983-ig. De akkor mindjárt egy dupla nyári időszámítást vezettek be, így a szokotthoz lépest 2 óra eltérés volt. A visszalépéshez először szeptemberben álltak át egy amolyan őszi időszámításra, ami már csak 1 órával tért el. Majd pedig 1984 októberében visszazökkentek a téli időszámításban. Ezzel helyre is állt a megszokott idő. De a könnyebb visszazökkenés kedvéért a következő évben a nyári időszámítás 1 hónappal később kezdődött, mint általában.

1925-1963, és 1965-1972 között pedig a nyári időszámítás maradt ki, így folyamatosan tél volt. Mármint az órában.

Ezen kívül pedig két alkalommal, 2011-ben és -ben iskolai és politikai okok miatt késett az óra átállítás.

2008-ben pedig egy olyan ötlet is előkerült, hogy Törökország egyáltalán ne az UTC+2-es időzónában legyen, hanem az UTC+2,5-ben.

Mint láthatjuk, a megszokottól, eltérő óraátállítás nem olyan ritkaság a törököknél. Ezzel nem is lenne gond, ameddig csak a mechanikus órákat állítgatjuk.

És igazándiból azzal sem lenne semmi gond, ha egyáltalán nem lenne téli-nyári állítgatás. Az alábbi térképen a narancssárgával jelölt területeken már nem állítgatják az órákat (a pirosokon meg sohasem volt óraátállítás).

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Nyári időszámítást használó országok -
Forrás: Wikipédia[/caption]

A gond mindig akkor van, ha össze-vissza állítgatjuk, nem állítgatjuk. Főleg, ha az utolsó pillanatban születik erről döntés.

Körülöttem legalább 70 darab olyan elektronikus óra van, mely automatikusan átáll téliről nyári időszámításra. Ezek közül olyan 20 db. van, amelyiken egészen biztosan ki lehet kapcsolni az átállást. Vagy ha nem is, akkor a tél idejére majd a Moszkvai időzónát használjuk. De ugyan így kb. 20 olyan eszköz van, amelyiket egészen biztosan nem lehet leszoktatni az átállásról.

Mondjuk a hűtőnél ez nem probléma. Mert ott max szívrohamot kap az ember, hogy elkésett a munkából. Meg ott manuálisan is be lehet állítani.

A teafőzőnek eltört a gombja (majd 3D-ben nyomtatunk újat!), így ott nem lehet kézzel állítani az órát. És nála létkérdés, hogy reggelre időben megfőzze a koffein adagot, különben estig sem találunk ki a lakásból...

A számítógépek esetében majd valamikor (5-25 év múlva) kijön egy frissítés, ami átrakja Törökországot egy másik időzónába (immár az UTC+3-ba). Onnantól már nem lesz gond vele.

A nyomtatónkhoz viszont egészen biztosan nem fog frissítés készülni. Ő egyébként is egy külön személyiség, amelyik csak akkor hajlandó dolgozni, ha mellette baltával lelkesedünk, táncolunk neki. Így végül is ott nagyon nem számít már egy kis időzavar...

A legizgalmasabb helyzet viszont a mobil részlegnél van. A telefonok és más kültéri egységek (pl. parkoló órák) esetén a pontos időt* a központból kérik le. Ott viszont a nemzetközi alapidő (hivatalos nevén egyezményes koordinált világidő, UTC) van tárolva, egy megjegyzéssel, hogy melyik időzónában található, és van-e nyári időszámítás (DST) érvényben. Tehát nem azt mondja, hogy pl. most 12.00 óra van Isztambulban. Hanem azt, hogy az alap UTC óra 09:00-et mutat, ehhez jön hozzá a +2-es időzóna, és még +1 a nyári időszámítás miatt.

Most ezt a rendszert kell átírni teljes erővel, a hátralévő 1 hónap alatt. Be kell vezetni az eddig nem létező Isztambul = UTC+3-at DST=0-át.

Aztán, hogy ezt majd a telefonok, és egyéb eszközök tudják-e majd értelmezni... azt már csak október 30-án tudjuk meg.

*A mobil hálózatban lévő idő, csak hivatalosan pontos. Vagy néha még annyira sem... Szerencsére az elmúlt években egyre erősebben lépett fel az igény, hogy a hálózati óra tényleg pontos legyen (miközben mondjuk a híradók órái egyre pontatlanabbak). Így most már nem találkozni olyannal, hogy a hálózati idő, és a valós idő között több percnyi a különbség. De még másodperc szinten is oké.

2016-09-13

A Boszporusz ha nem is időtlen idők óta, de kb. 7600 éve ott van, ahol ma is.

Az esetek nagyon nagy többségében (főleg amikor nem ellenséges, vagy lángoló hajó haladt rajta) igazán praktikus, hogy ott van Isztambul közepén:

Lehet rajta hajózni, árut és embert szállítani. Jobbra is, meg balra is. És balra is meg jobbra is. Lehet halászni.

Lehet bele köveket dobálni. Meg megunt és bezsákolts politikai ellenfelet is.

Viszont, ha az ember át akar menni Európából Ázsiába (vagy fordítva), akkor bizony sokszor kellemetlen, macerás. Vagy csak hideg a víz.

Szerencsére viszont az emberek már az idők kezdete óta szeretnek megoldást találni az víz feletti átjutás nevű problémára. A megoldásnak a rövidített neve: híd.

Szerencsétlenségre viszont az emberek nagyon hosszú időn keresztül nem tudtak akármekkora, és akármilyen vízfelület fölé hidat építeni (ahogy ma sem). Így az olyan szorosok áthidalása, mint amilyen a Boszporusz is, csak az álmokban léteztek. Meg a raki-val telített asztalon...

Egészen addig, míg el nem jutottunk az 1800-as évekhez. Ilyenkor már bőségesen kifele lábalt a világ a középkorból, és a törökök is kezdték úgy érezni, hogy csinálni kellene valamit. Eddigre az Oszmán Birodalom a végnapjait élte, ahol a peremvidék folyamatosan lázadott, folyamatosan próbált elszakadni. Ebben folyamatosan segítettek az oroszok is. Persze ők az elszakadást másképpen gondolták..

A birodalom túl nagy volt, a katonák mozgósítása pedig túl lassú. Szám szerint 800.000 katonát, és a hozzá tartozó felszerelést (lovakat, ágyukat, sátrakat, stb..) kellett volna átvinni az ország egyik feléből a másikba. És ugyan így a Boszporuszon is.

Ekkor jött az ötlet, hogy szükség lenne egy Isztambul-Bagdad vasútvonalra is.

Eddigre Európát is szépen-lassan kezdte a vasút meghódítani. Így egy Isztambul-Balkán vasút is jól jönne.

Akinek van kedve és ideje, ajánlom a Railroad Tycoon nevű játékot. Vagy akár a Transport Tycoon-t. Itt ki lehet próbálni, mennyire is nem egyszerű a balkáni hegyekben, vagy akár Anatóliában vasutat építeni.

[caption id="" align="aligncenter" width="410"] Railroad Tycoon - Anatólia - Forrás:

hackhell.org[/caption]

De persze a fő kérdés az volt, hogy miként jusson át a vonat Európából Ázsiába, és fordítva.

Eddigre már több komolyabb híd létezett Európában. Látható volt, hogyha van elég akarási (meg pénz), akkor bármit és bármekkorát lehet építeni.

A vasúthálózat megvalósításához a németeket, míg a híd megtervezéséhez az olaszokat. Az útvonalat úgy gondolták, hogy ott fog haladni, ahol ma a Második Boszporusz-híd és a hozzá tartozó autópálya áll.

Úgy gondolták, hogyha már hidat építenek, és az már úgyis drága, akkor legyen nagyon drága. Ez a szemlélet máig nem változott. Csakhogy a mostani nézetellenkéntben úgy gondolták, hogy a híd nézzen ki jól is. Sőt! Még a katonai funkciót is belekalkulálták: a híd lábai erődként is szolgálhatnak. Hiszen itt az ellenség könnyen elvághatta volna a hadsereg utánpótlását.

Úgy számolták, hogy a híd 3 darab, egyenként 600 m hosszú szakaszokból fog állni. Mindezt olyan magasságban, hogy alatta a legnagyobb hajók is kényelmesen elférjenek. A szakaszok acélsodronnyal feszítettek függőhidak lennének.

A legérdekesebb részek a híd lábai. Ezek dzsámihoz hasonlóak lennének, mindegyik 4-4 minarettel, fáklyákkal, amik a megvilágítást szolgálnák. A tetejük - szintén a dzsámihoz hasonlóan - kupolás lenne, melyek csempékkel borítanak be.

Az 1900-as évek tervei így néznek ki 3D-ben elkészítve.

[caption id="" align="aligncenter" width="460"] Az első Boszporusz-híd terve - Forrás: skyscrapercity.com[/caption]

Akárhogy is nézzük, nagyon egyedi, és nagyon látványos híd lett volna. És roppant drága is. Pedig ez már a B terv volt. Eredetileg alagutat szerettek volna építeni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az első Boszporusz-híd terv. Forrás: Evren ve İnsan[/caption]

2016-09-14

Ott tartottunk, hogy a XIX. század végén, még a Világháborúk előtt, az Oszmán korban terveztek egy látványos hidat a Boszporusz fölé.

De sajnos túl drága lett volna (a csicsa nincs ingyen), így végül nem készült el. Pedig...

Csakhogy! Ez már a B terv volt. Eredetileg egy alagutat akartak fúrni.

Mielőtt belekezdenénk, ne feledjük, hogy a projekt elsődleges célja katonai volt. Különben a szultán valószínűleg egy lukas rézgarast sem adott volna a nép boldogulása érdekében. Nemhogy hidakat, alagutakat...! Az is látszik, hogy mindenképpen vasúti átjáróban gondolkodtak, ami megint a szultán ellenőrzése alatt állt. Nem pedig valami olyanban, amit a nép is kedvére használhat.

Azt se feledjük el, hogy az 1800-as évek közepén-végén még a közúti szállítás leginkább állati erővel történt. Egy alagút, ami tele van trágával... hátóóóóóóóó... szóval jobb, ha ebből kihagyunk mindenkit.

Az elsődleges cél a katonák gyors mozgósítása volt (800.000 katonáról, és a hozzá tartozó lovakról, ágyúkról, felszerelésekről van szó). Az oroszok voltak olyan jófejek, hogy hol a Balkánon, hol meg a Kaukázusban támadtak, az birodalom két végén. Míg máshol, pl. a perzsa részeken pedig a lázadók szerettek... nos.. lázadozni. Vagy ha ők nem is, helyi törzsek mindig vannak, akik szeretnek lövöldözni. Pechükre Bem Apó is ebben az időszakban várta a rablókat a híres ágyúival.

Így a hadsereg gyors mozgására égető szükség volt.

Szerencsére a vízi közlekedés fejlettségén nem volt gond (vagy nem volt annyira jelentős lemaradás, hogy erre a történészek külön felhívták volna a figyelmet). Korszerű gőzhajók, hadihajók is voltak bőven. Tehát első ránézésre hajókkal gyorsan, és nagy mennyiségben lehetett a hadsereget mozgatni.

De a valóságban ez nem így van. Észak-Afrikába tényleg jobb a hajó, mint megkerülni a fél tengert. De Anatóliánál meg pont a hajó kerülgeti a szárazföldet. Sokszor rettentő pocsék időben. És nem is valami gyorsan. A vasút minden szempontból jobbnak látszik.

Mivel pedig hadászati célra készült a boszporuszi átjáró, az alagút nem is volt olyan furcsa ötlet. Egy híddal szemben nemcsak hogy sokkal jobban védhető. De még azt is elrejtí, hogy mikor és mi halad rajta keresztül. Ez főleg olyan helyen lehetett fontos, mint a Boszporusz, ahol minden nemzet kedvére hajózgathat.

Az egész alagutas projektet még az 1860-as években kezdték el. A tervezést a franciák végezték. És talán meg is valósul, ha időközben a szultán nem hal meg. Utána pedig az 1878-as orosz-török háború akadályozta az építkezést. Végül az egész tervből finansziális okok miatt csak a szárazföldi vasútvonalak készültek el.

Maga, a Boszporusz alatti alagút több lépcsőben készült volna. Pontosabban több kísérleti alagút előzte volna meg.

Elsőnek a Galata-toronyhoz felvezető földalatti vasúti alagutat építették meg. Ő az, amelyik tényleg meg is épült. Ma Tünel a neve, és Karaköy-ből megy fel az Îstiklal Caddesi-re. Oké, a Galata-toronynál nincs megálló. De a torony sem dőlt ki az építkezés alatt. Pedig volt, aki arra fogadott.

A második lépcső már egy tényleges tenger alatti alagút lett volna. Ez pedig a Sirkeci-ből ment volna át Üsküdar-ba. Az nem derül ki, hogy az konkrétan mi is lett volna. Titkos vasúti alagút a szultáni palotából? Vagy a Sirkeci vasútállomásra beérkező vonat továbbvitele?

Valószínűleg az utóbbi. Lényegében ez valósult meg 2013-ban Marmaray néven (csak ott meg a vasút része nem akar sehogyse elkészülni).

Ebben a verzióban azzal is számolni kell, hogy a vasutat nem lehet lifttel szállítani. Nem lehet úgy, hogy egyik pillanatban még 10-15-50-80 m-e van a tengerszint felett, majd a másik pillanatban 20-50-80 m-e van a tenger alatt. Ehhez kell egy bevezető lejtő is. A terv alapján a lejtő nagyrészt a tenger alatt lett volna. De sajnos az nem látszik, hogy végül milyen mélyre ereszkedik le a vonat.

Akkoriban még nem gondolkodtak olyan verzióban, mint manapság, hogy az alagút a tengerfenék alatt haladjon. A tervek egy vízalatti hidat mutatnak. Egy csövet láthatunk, mely lábakon áll néhány méterre a víz alatt. Ha ő megvalósul, akkor ma különlegesen kalandos lenne tengeralattjáróval a Boszporuszon végigmenni (állítólag a Hidegháború alatt az oroszok gyakran titokban közlekedtek a Boszporusz alatt).

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Alagút a Boszporusz alatt - Forrás: sonnurozcan[/caption]

A harmadik ütem, vagy inkább verzió, egy távolabbi helyen képzelte az átjárót. Ott, ahol bőven van hely lapátolni, szem előtt sincs, ráadásul a terület egyébként is katonai. Ez pedig a Európai Erős, és az Ázsiai Erőd. Itt találjuk ma a második Boszporusz-hidat.

A különbség csak annyi az előző verzióhoz képest, hogy máshol lett volna az alagút. Természetesen más a táv és a környezet is, így teljesen más tervek szükségesek. Nem elég csak az alagutat odébb tolni. De többségében mégis arról van szó, hogy egy víz alatti híd, több méterre a tengerszint alatt. Itt se tudjuk, hogy pontosan milyen mélyen lett volna.

Vajon a mai olajszállító tankerhajók eléfnének felette?

[caption id="" align="aligncenter" width="502"] Alagút a Boszporusz alatt - Forrás: sonnurozcan[/caption]

E mellett rengeteg más, fontos technikai kérdésre se találunk választ (biztosan elő lehetne keríteni egy alapos kutatással, de akkor kihúlna a kebabom..). Ilyen pl, hogy bizonyára csak egy alagútban gondolkodtak. Nem terveztek kétirányú forgalmat. Pláne nem menekülő alagutat. És az sem látszik, mit terveztek a szellőztetés megoldására. Minden esetre a rajzokról gondosan elfeledkeztek a mozdonyok feltüntetéséről. Mindig csak vagonokat látunk. A gőzmozdony hiányzik..

Rengeteg más kivitelezési kérdés is felmerül, amihez jobban kellene ismerni a kor megoldásait. Pl, az alagút cső elemeit miként tervezték összeilleszteni. Ez a XXI. század elején sem volt egyszerű.

Mindezek megnézve igazándiból már nem is az a kérdés, hogy miért nem készült el. Hanem sokkal inkább az, hogy mi mindenre lett volna szükség, hogy valóban megépüljön. Pénzre.. sok sok pénzre egészen biztosan. De eddigre már az Oszmán Birodalom a végnapjait élte.

Jó lenne azt írni, hogy a XIX. századi terv, hogy Bécs és Bagdad vasúttal legyen összekötve, a XXI. századra megvalósult. De most meg pont fordítva vagyunk: a Boszporusz alatti alagút kész, és működik. Most a szárazföldi részt kell még elkészíteni.

2016-09-15

A legtöbb múzeumban az a szabály, hogy a kiállítási tárgyakat megfogni, megérinteni (és persze hazavinni) szigorúan tilos.

Találtunk viszont egy olyat, ahol a legfőbb szabály: a tárgyakat felfalni tilos! De még csak nyalogatni sem szabad.

Ő a Pelit Csoki Múzeum ()

A múzeum a szomszédos unatkozó dízájnerjeinek köszönheti a létrejöttét. Akik úgy döntöttek, hogy csokiból valami nagyot alkotnak. Pl. egy egész házat.

[caption id="" align="aligncenter" width="504"] Csokiház - Forrás: Pelit Csoki Múzeum[/caption]

Mindez a mellett, hogy valószínűleg jó mulatság volt a készítőknél, a csokira is felhívja a figyelmet (ahogyan most ti is olvastok róla, különben eszetekben nem jutni ezért kiutazni a világ végére). Mert bizony a törököknél - és így Isztambulban is - roppant finomak a csokik. A belvárosban pedig több helyen is könnyen találunk . De ha ez mégse sikerülne, akkor is valamelyik sarki kis-, nagyboltban bőségesen találunk jobbnál jobb török csokit. !

Úgyhogy cserébe az ötletért, a csokimúzeumért, most tőlünk is kapnak egy kis ingyen reklámot (aztán ha kiderül, hogy ellepték őket a magyarok, talán kapok 1-2 ajándék csokit).

Bár a cégről sok információ nem található. Természetesen elkötelezettek a kiváló minőség, stb.. mellett, ahogy az elvárható. Ennél izgalmasabb, hogy a céget 1957-ben alapították. Majd pedig sorra nyíltak a boltok Isztambul különböző kerületeiben (

A csoki gyár viszont természetesen nem lehet a szűk belvárosban. És itt most nemcsak a helyre kell gondolni, amit egy gyár elfoglal. Hanem a csoki készítésének van egy jellegzetes illata. És bizonyára eléggé megnövelné a költségeket az a kétszáz biztonsági őr, aki péklapatokkal kergeti el a kerítésen átmászni próbáló vásott kölyköket...

Így ő kint van a világ végén (). Aki viszont idáig kimerészkedik, az megnézheti a múzeumot is (Nyitva: 10-17, Belépő: 20 TL). De belőle falatozni nem lehet.

Pedig aztán van itt egy harapnivaló makett a Kék Mecsetről, és a környékéről.

[caption id="" align="aligncenter" width="504"] Csokiház - Forrás: Pelit Csoki Múzeum[/caption]

Meg egy édes kalóz banda.

[caption id="" align="aligncenter" width="504"] Csokiház - Forrás: Pelit Csoki Múzeum[/caption]

Kakaóbab, és a nyers kakaó.

[caption id="" align="aligncenter" width="504"] Csokiház - Forrás: Pelit Csoki Múzeum[/caption]

Meg még csoki-boci-karaoke koncert is:

[caption id="" align="aligncenter" width="504"] Csokiház - Forrás: Pelit Csoki Múzeum[/caption]

És ha valaki ezek után tényleg megéhezik (micsoda meglepetés!), akkor pedig a gyár büféjében teletömheti a hasát.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Csoki büfé (bolt) - Forrás: Pelit Csoki Múzeum[/caption]

Azért vegyük sorra a tényeket. Csakhogy tudjátok, mire lehet számítani.

A világ végén van

Magas a belépő (20 TL), és ebben nincs ingyen csoki. De a végén bizonyára befalunk néhány kg-val...

Nem egy több száz négyzetméteres terület, ahol át kell rágnunk magunkat a csoki hegyeken.

Ennek ellenére szerintem érdekes, jó buli lehet. Ezek alapján tudtok mérlegelni (én minden esetre hazafele beugrom a sarki csoki boltba).

2016-09-16

A tegnapi Csoki Múzeum után nem maradhat el a Csoki Könyv sem (meg a csoki bolt kifosztása). Főleg, mivel az egyik közeli rokonom, Saadet Özen állította össze.

[caption id="" align="aligncenter" width="270"] A Csoki Könyv[/caption]

A könyv címe Çukulata, és ő az első Törökországban, ami tényleg a csokiról szól.

A könyv pedig nem rövid. Ha minden lap csokiból lenne, akkor egy egész óvodában elcsábíthatnánk vele a gyerekeket (240 oldal).

És hogy miről szól ez a könyv? A csokiról!

Pontosabban a csokoládé törökországi megjelenéséről, nem nem kis mértékben a Nestlé-nek köszönhető. Így a könyvet is ő szponzorálta. Ami nem is meglepő, hiszen sok másik ország is a Nestlé-nek köszönheti az azték varázslat megjelenését.

Törökországba a XIX. században jelent meg először a csokoládé. De akkor még II. Abdülhamid szultán luxus fogadásain volt csak látható. A csoki is, ahogyan a ruhák is, Párizsból érkeztek. Mint a divat, mint valami különleges ínycsengés.

Valószínűleg ebben az időben még nagyon kevés darabot tudtak csak beszerezni. És azt is messziről kellett szállítani. Így a szultáni palotában sok ember járhatott törött kézzel, akik megpróbálkoztak 1-1 darabot elcsenni...

A szultán valószínűleg felfedezte, hogy a háztartása lassan használhatatlanná válik, és a gipsz is fogyóban volt. Így 1908-ban felkérte a Nestlé-t, hogy nagyobb mennyiségben szállítson a csokoládéból. De még 1960-ig kellett várni, hogy az első csokoládégyár tényleg felépüljön Isztambulban. A környékeliek legnagyobb öröme.

Bár, hogy ők hogy tudtak aludni, ha egész éjjel csoki illat lengedezte be az egész kerületet...

Azóta pedig a török csokoládékészítés megállás nélkül törtet előre. És a török csokik bizony-bizony roppant finomak.

(amíg leugrok a sarki csokiboltba, nézegessétek a képet)

[caption id="" align="aligncenter" width="443"] Saadet Özen, Csoki Könyv - Forrás: Habertürk[/caption]

A bolt kép után folytatjuk...

Tehát itt egy könyv, ami leír mindent, amit csak a csokiról érdemes tudni. Ennek egy része a történelem, amiből pár csokikockányit már fent említettünk.

De természetesen ennyiből nem áll meg. Hiszen a csoki nemcsak arról szól, hogy bekerül az országba (hanem, hogy a hasba kerül bele). E mellett még számos más érdekes és hasznos dolog is található. Pl. csoki a konyhában.

Arra azért minden vállalkozó olvasónak felhívjuk a figyelmét, hogy ez a könyv, nem egy egyszerű könyv. Ahogy a Végtelen történetekben is mondták: ez a könyv nem biztonságos! Aki olvassa, tartson maga mellett pár kg. csokoládét. De még jobb, ha egyenesen beköltözik a csoki boltba. Különben súlyos pszichológiai szakadékba lehet zuhanni. Nem mellékesen, az egész olvasóhelységet ellepi a nyál...

2016-09-19

Itt szőröznek ezek a cicák minden nap.

Meg minden éjjel.

Meg úgy.. mindig...

Még amikor a tavasz tombolt (sokszor szó szerint), akkor a kapuban járt egy terhes macska. A ház lakói pedig befogadták. Mert ugye szegény, kint, ebben az időben.....! Hajaj!

De nemcsak befogadták, hanem bekerült a közösbe. Kapott egy helyett a pincébe, és mindenki gondoskodott róla.

Igaz, a legtöbben csak a maguk módján. Aminek eredményeképpen 1-2 hét múlva már az egész lépcsőház (egészen a tetőig) tele volt macskájával. Bármerre léptünk, ropogott a talpunk alatt.

Aztán megjöttek a kiscicák, 5 darab. És megjött a jóidő is. A cicák pedig felnőttek annyira, hogy a macskaanyuka elment eltávozott velük.

Bye-bye!

Pár hónap múlva viszont a macska anyuka visszatért. Ismét terhesen. Arra gondolt, hogy itt milyen jól befogadták.

A házban viszont mindenki arra gondolt, hogy mégse játsszuk azt újra, hogy nyakig járunk a macskákban, és tartozékokban. Egyébként is jó idő van. Így a macskaanyuka kapott egy lábtörölt, egy vizes tálat, meg egy sarkot az utcában.

Teltek a napok, és így, hogy a macska a kirakatban volt, hamar híre ment az utcában, majd a környéken is.

Először a vizes tálját cserélték le valami látványosabbra. Majd kapott még egy tálat, az ennivalónak is. Ezzel pedig elkezdődött a rendszeres etetés is.

Elég sok ember megfordul az utcában. Reggel is, és este is sokan mennek erre Beşiktaş központjába. Nem maradhatott el, hogy a macskaanyukát (később pedig a kicsiket is) jó alaposan megetessék.

De az emberek nem érték be ennyivel. Hamarosan elkezdődött a macskavár építése is. Mégiscsak, a kiscicák ki vannak téve az utca veszélyeinek.

Így az elején még csak egy fiókos szekrényt kaptam, amit estére alaposan bezártak. Majd később ez bővült a képen látható méretre. Szépen, lassan. Hétről, hétre.

Közben kibújtak a kicsik is, és eljutottak arra a szintre, hogy már önállóan ki tudtak mászni a várból. A macskaanyuka nem igazán bajlódott velük. Hiszen a járókelők mindig összefogdosták őket, és visszapakolták a lakásba.

És persze továbbra is etették őket. Ellátták minden jóval: szalámival, hússal, stb.. És persze nem maradhatott el a törökök kedvence sem, az olívbogyó. Bár valószínűleg a macskák ezt nem evésre használták.

Végül eljött a szeptember is, és a cicák megnőttek. És ahogy ilyenkor lenni szokott, kiárusításra kerültek. És mindegyik elkelt, új otthont talált magának. A macskavár pedig ott áll üresen.

Így zajlott az utca közös macskáinak története.

[caption id="attachment_10276" align="aligncenter" width="500"] Macskavár[/caption]

2016-09-20

Hogyha Isztambulban járunk és eltévedünk (ez azt jelenti, hogy már 10 méternyit eltávolodtunk a szállásunktól), akkor a fő szabály, hogy mindig lefele kell menni!

Ugyan ez igaz, ha kocsival vagyunk.

Több okból is érdemes lefele próbálkozni, mint felfele:

Gravitáció. Ő eléggé erős ok.

Nem tudjuk, meddig is kell pontosan felfele menni. Lehet, hogy csak 10 m-t. Lehet, hogy 100-at. Ha pedig nagyon eltévedtünk, akkor akár 1000-t is. A jó hír, hogy 9000 m-nél többet biztosan nem kell felfelé másznunk. Kivéve persze, ha tényleg eltévedtünk, mert pl. a Marson vannak nagyobb hegyek is...

Ha felértünk a domb tetejére, majdnem biztos, hogy nem lettünk vele többek. Kalóriában meg pláne kevesebbek (ez mondjuk nem rossz). Fent ugyanis nem lesz más, mint ahol először eltévedtünk. Kilátó meg pláne nem. Így továbbra sem fogjuk tudni, merre kell menni.

Ha lefele megyünk, ott azért hamarabb elérjük a határokat. Ez Isztambulban a tengert jelenti. Ha teljesen lejutottunk, ott szinte biztosan lesz tenger. Persze aki akar, mehet tovább is.

A tengerparton elég könnyen találunk főutat, buszmegállót, kikötőt. Vagy bármi mást, ami támpontot ad a hazajutáshoz.

Persze gyalog könnyebb, mint kocsival. Hiszen bárhol és bármikor meg lehet fordulni.

Igaz, Isztambulban kocsival is bárhol és bármikor megfordulhatunk. Még akkor is, ha egyirányú utcában vagyunk, és mögöttünk hosszú sor kígyózik. Forduljunk meg, és dudáljunk.

Gyalog viszont fel lehet szállni valamelyik buszra. Kocsival viszont inkább ne próbáljuk!

Mai helyszínünk: Fatih.

Ez Isztambul óvárosa. Van néhány jellegzetessége:

Nincs benne két párhuzamos utca.

De még egyenes sem.

Sőt! Olyan sem, ami vízszintesen menne.

Így az eltévedés garantált.

Viszont 3 oldaltól tenger veszi körbe.

Negyediken pedig egy fal, néhány lukkal.

Szóval... azért valahogy, valahova ki lehet lukadni, ha sokat megyünk egy irányba. Jah, és a történelmi örökség legnagyobb része is itt található.

Fatih, a turisták fő célpontja. E miatt pedig az egyik oldalon mindig aszfaltozás, kőburkolás, burkolt kövezés, útépítés és kebab árusítás zajlik.

Fatih, a történelmi belváros, Isztambul egyik legsűrűbben lakott része. E miatt pedig folyamatosan piacoztatások vannak a fő és mellékutakon. Meg az olyanokon is, amelyek nem is utak, csak mi hittük azt, hogy ott kocsival el lehet sunnyogni.

Igazándiból ezekre a piacokra be lehet menni kocsival. Csak van félmillió ember, félmillió krumpli, félmillió dinnye, félmillió paradicsom, félmillió fokhagyma (ezen okból viszont nincs félmillió vámpír), stb..., akiket kerülgetni kell. A dudálás nincs hatással se az emberekre, se a krumplikra (de még a vámpírokra sem, de ők úgyszincsenek ott). Marad a kerülgetés. És közben nem szabad összegyűjteni a sátrakat sem.

Összességében tehát a piacokat érdemes elkerülgetni. Ahogy az aszfaltozásokat is. Meg a kebab árusokat is. Csakhogy éppen merre?

A dolog koránt sem egyszerű (este sem). Hiszen a párhuzamos utcák hiánya nagyban nehezíti a tájékozódást. Miközben az utak felfele és lefele is roppant meredeknek szeretnek lenni.

Ráadásul az utcákat közel 1500 évvel ezelőtt tervezték és eléggé szűkek. Akkoriban még nem számoltak olyasmivel, mint pl. a betonkeverő. Ha pedig az út kicsit is szélesebb a megszokottnál, akkor máris parkolnak a szélén.

Az igazság az, hogy amikor hegymenetben próbálunk a szűk, kacskaringós utcán nem beszorulni, akkor mi sem számolunk olyasmivel, mint pl. a betonkeverő. De ha egyszer szembe jön, akkor hát szembe jön...

Mi egyébként nem akartunk sokat. Csak Fatih középső részéről eljutni az AyaSofya mögé. A kiinduló pont is az egyik domb teteje volt. Az AyaSofya pedig egy másik domb tetején áll. Az ésszerű megoldás az lett volna, hogy lemegyünk a partra, a legrövidebb úton, és az ottani gyorsforgalmi (Isztambulban: lassúforgalmi) úton végigmegyünk, majd ismét fel a másik dombra.

Na de dombról le, dombra fel... hát azért...

A térképen úgy látszott, hogy lehetséges középen, a domb gerincén végigmenni. Meg egy olyan is látszott a térkép sarkában, hogy Printed in 1983. De hát ez ez kétezeréves (még több) város. Ugyan mi változott az elmúlt 30 év alatt?

Talán minden...

Nosza, indulás!

Az első akadályunk mindjárt egy traktor volt, ami elzárta az utat. Egy traktor... idefent a dombtetőn... Végül is... valaha itt krumpli ültetvények voltak, igaz, kétezer éve.. (persze 2000 éve még nem volt krumpli Európában, így Bizáncban sem. Valószínűleg szőlő, és alma ültetvényeket találtunk volna a mai Fatih helyén. De azoknak nem tesz jót a traktor. Lehet, hogy a krumplinak sem..)

Nosza, kerülünk. Merre is? Balra. Mert arra van a lefele. És ha esetleg elrontanánk a kerülgetést, akkor is legalább valamilyen irányban vagyunk.

Olyan 200 m-t mehettünk (mármint légvonalban), amikor az enyhén lejtő út hegymenetre váltott. E miatt - no meg a három kanyar miatt - kis híján elvettük az útirányt.

Aztán nem volt kis híján.

Simán elvettük.

Sebaj, mert életbe lépett a B terv: megyünk akkor lefelé. Így csak kijutunk a tengerpartra. Akármelyikhez is. Végül is mindegy. Úgyhogy befordultunk balra, egy enyhén lejtő útra.

Hamarosan az enyhén lejtő átment simán lejtőbe. Majd nagyon lejtőbe. Utána pedig meredekbe. Majd pedig..

ÁLLJ!!! NINCS TOVÁBB! Véget ért az út! Innentől lépcső van!

No jó, akkor tolatás vissza, fel a dombra. Ezen a jó meredek utcán, ami nem mellékesen igencsak kacskaringós is. Visszafele, és felfele kacskaringózni meg igazán mókás. Főleg, ha közben valaki jön lefele, és indexel, hogy beparkolna arra a helyre, ahova egy egér se férne be.

Szóval felmentünk. A dombra. Ismét itt vagyunk a tetején. És most már tényleg le kellene jutni a partra, de valahogy úgy, hogy ehhez ne kelljen az autóval a lépcsőn lemenni.

Na jó, próbáljuk a szomszédos utcát, hátha.

Persze a szomszédos utca nem arra fele fog menni. De legalább lejt valamerre. Ez is jó hír. Így ezt követjük.

És nemsokára bele is futunk egy piacba. Csak most, csak itt, csak ma. És csak nekünk akciós a dinnye.

Oké, ebből kettőt berakunk a csomagtartóba, ha már úgylis itt járunk.

A gondunk viszont az, hogy a piac a tengerparttal párhuzamos utcában zajlik. Így ezen nem lehet átjutni, nem lehet ott közlekedni. A szomszédos utcákban sem lehet közlekedni, mert az pedig tele van azokkal az autósokkal, akik szintén a piacot próbálják megkerülni. Meg azokkal a teherautókkal, amelyek a zöldségeket, gyümölcsöket hozták. Meg azokkal, akik hozzánk hasonlóan el vannak tévedve.

Így a legjobb lesz, ha mindjárt 3 utcával megyünk odébb, és ott próbálunk meg haladni. Lassan már mindegy lesz, merre is, csak végre lefele!

Olyan 40 perc bemegyek-kimegye-lemegyek-felmegyek-tolatok-nemkérekkebabot után sikerül egy lukat találni, ahol átsurroghatunk két árus között. Balra a kukorica, jobbra a tojás eladó.

Így most már egyenesen (mármint isztambuli mértékkel egyenesen) mehetünk le a tengerpartra.

És ott is van a főút! Ott a tenger is mögötte! Előtte pedig ott a teherautó, amelyik keresztbe áll az úton, mert éppen a téglákat pakolják le.

Azt mondják, csak 5 perc, és készen vannak. Ezt már ismerjük... nem hoztunk se szendvicset, se sátrat, hogy kivárjuk. Így ismét vissza, felfele, és át a piacon (most jobbra van a tojás, és balra a kukorica). Majd újra fent vagyunk a dombtetőn. Ha jól látom, eddig 4 utcát sikerült jutni összesen.

Sebaj, akkor legyen most a másik irány, arrafele menjünk le!

Végül is, ezt egészen jól megúsztuk. Itt csak aszfaltozás, kőlerakás meg járdafelújítás volt. Így alig 6 km-nyi kerülővel röpké 35 perc alatt lent is vagyunk a parton. De mindegy, lent vagyunk! Mégsem alszunk itt!

Ezen az oldalon viszonylag kisebb a forgalom, és a dugó is. Mármint kisebb, mintha a másik tengerpartra sikerült volna lejutni, ahova eredetileg szerettünk volna. Úgyhogy simán csak lépésben megyünk.

Végül csak elérjük a bejáratot az AyaSofya mögötti részre. Itt régebben több út is volt, de mára elég sokat lezártak a turisták kedvéért. Ezért alig néhány maradt csak. Ebből az egyiket felújítják, a másikon meg szembe jött 4 db. kukás autó. Szerencsére a harmadikon bejutottunk.

Tényleg! Bejutottunk! Megérkeztünk!

2016-09-21

Itt egy gyerekkönyv, Gülsevi Kiral írásában, amelyik nemrég (ez nálunk pár hónapot, esetleg 1-2 évtizedet jelent) jelent meg magyarul is.

[caption id="" align="aligncenter" width="200"] Gülsevi Kiral: Ellopják Isztambult - Forrás: Moly.hu[/caption]

A történet Isztambulban játszódik. Itt Ömer Mindentmegold detektív maga mellé veszi a nyári szünetes Musztafát. És mindjárt az első munkanapon különleges dolgok történnek: eltűnik a Szulejmán Dzsámi kupolája, és az Elsüllyedt Palota (jó, hát gyerekkönyvről van szó...).

A rendőrség mellett Ömer Mindentmegold és az ifjú segédje is végzik a nyomozást. És bizony az ifjú Musztafa figyelmessége nélkül nem is tudnák a rejtélyt megoldani. Pláne a rosszfiúkat elkapni.

Gülsevi Kiral író 1959-ben Eskişehir városában született. Majd a Boğaziçi Egyetem gazdasági szakára járt. Éveken keresztül dolgozott bankban, amikor mellékesen írni is kezdett. Ez szerintem látszik is a könyvön, ahol a jó ötleteket összekötő leírások kissé túlságosan hűvösen vannak leírva. Mint egy tőzsdei elemzés... Ez lehetne kicsit gyerekszerűbb, mesésebb.

Ez az egyik negatívuma. Másik, hogy a 94 oldal mellé bőven elfért volna olyan 20, hogy ne ennyire egyszerűen csak Elkapták a rosszakat. A vége eléggé le lett egyszerűsítve...

Ezekkel szemben viszont ott áll a rengeteg pozitívum.

Először is a könyv Isztambulról szól. Egy gyerek szemszögéből. Mégpedig pont azt mutatja be, hogy mennyi minden felfedezni váró dolog található itt. És ellentétben a rettenetes, vagy a helyszínek pontosak. Tehát útikönyv kiindulópontnak is használható.

De nemcsak, hogy kiindulópont, hanem egyenesen arra ösztönzi az olvasót (gyerkőcöket), hogy járjanak a dolgok után. Egy külön fejezet hívja fel a figyelmet arra, hogy az interneten mindent meg lehet találni. Tehát amellet, hogy a könyv egy izgalmas és egyedülálló diák detektívregény, amolyan felkérés a további kutatásokra is. Egy-egy elcsippentett mondat (Tudtad?), ami felkelti az érdeklődést, és arra ösztönöz, hogy utána járjunk a dolgoknak.

Én is bőségesen jegyzeteltem. Találtam néhány érdekes témát, amit érdemesebb komolyabban is körbejárni.

A könyvben megemlítik -t is, aki saját építésű sárkányrepülőjével leugrott a Galata-

toronyról, majd pedig átszállt a Boszporusz felett. Most találkozok először azzal a verzióval, hogy Ahmed valójában nem is akart a Boszporuszon átrepülni. Helyette a másik irányba, az Okmeydan felé szándékozott szárnyalni. Csak túl erős volt a szél, és az elragadta, majd Ázsiában, a mai Üsküdar területen ért földet. Jó lenne erről forrást is találni, mert ez a verzió hihetőbbnek tűnik. És ezzel már mindjárt lehetőségessé válhat, hogy Ahmed tényleg átrepülte a Boszporuszt. Még ha neki nem is ez volt az eredeti célja.

Tehát a könyv, mely gyerekeknek szól (és így mondjuk egy Budapest-Isztambul repülőúton el is fogyasztható), azért a nagyobbaknak, és az Isztambul irányt érdeklődőknek is tartogat izgalmakat.

A magyar kiadónak (Napkút Kiadó - tördelőszerkesztő: Szondi Bence) pedig külön pont, hogy nem rettentek meg a török karakterek használatától sem (ennek mellőzésére még mindig mérges vagyok a kiadójára: Ad Astra)

2016-09-22

Törökország nagy. Még inkább hatalmas!

Úgy mondják, hogy akár két napig is eltart, míg egyik végéről eljutunk a másikra.

Persze csak ha közben nem állunk meg. Pedig megállni szükséges. Kell! Főleg Törökországban.

Bár a törököknél, és egyre nagyobb a hálózat, az elsődleges közlekedés még mindig a közúté.

Ennek egyik oka, hogy a legtöbb helyre még mindig csak autóval menni.

A másik, hogy a repülőre igencsak limitált, mit és mennyit lehet felvinni. Nem úgy, mint a kocsiban! Aminek minden jel szerint korlátlan a befogadóképessége.

"Majd fogjuk az ölünkben, Mancikám! Az agyag hattyút is pakoljuk be!"

Tehát a fő közlekedés az aszfalton történik (extrém esetben a homokon, fűvön, kövön, sírályok között). De ehhez még hozzátartoznak az ünnepek, amikor a fél ország megindul, hogy a másik felével találkozzon.

Útközben viszont nem unatkozunk. Nézhetjük a tájat, nézhetjük a Facebookon, nézhetjük az álló kocsisort, meg nézhetjük a körmeinket.

Ha viszont mégis unatkoznánk, akkor ott vannak a parkolók.

Egy olyan helyen, ahol több tízmillió ember közlekedik, ott a törökök a parkolást komolyan veszik. Ha másért nem is, de azért mindenképpen, mert a törökök szeretnek megállni, egy jó nagyot enni, teázni, kávézni, megint enni, aztán tovább menni. Csak hogy aztán majd olyan 100 km múlva ismét megálljanak, egyenek, teázzanak, kávézzanak, egyenek, és menjenek tovább.

Így még a legkisebb, legeldugottabb mellékúton is lehet találni útszéli parkolót. Néha egészen meglepőeket.

No de a legfontosabbak mégiscsak a híres Isztambul-Ankara autópályánál találjuk. Mert itt halad a legnagyobb forgalom.

Kb. 25-30 km-enként van egy komolyabb megállóhely. Itt ne arra gondoljunk, hogy van egy benzinkút és egy éjjelnappali. Hanem egy kisebb (néha nagyobb) étkező és szórakoztató központ.

A legalapvetőbb az, ahol egy önkiszolgáló kifőzdét találunk. Ez gondoskodik a bemenetelről. Mellette van egy hatalmas, többszemélyes (nem ritkán 100+) mellékhelyiség. Ez pedig a kimenetről gondoskodik. Meg egy marék hinta-csúzda. Ez pedig arról gondoskodik, hogy a gyerekek végre csöndbe legyenek (jobb helyeken van egy tolóajtó, amit be lehet csukni).

[caption id="attachment_10307" align="aligncenter" width="500"] Gyereksarok[/caption]

Ami a legérdekesebb, hogy már ezeken a helyeken is (nevezzük őket alap-1-nek) nélkülözhetetlen a tipikus autópályabazár. Itt olyan dolgokat találunk, amelyek az eladók szerint nélkülözhetetlenek az utazáshoz.

Ilyenek, mint pl. olcsó, egyszerűhasználatos-darabokrahullós játékok. Mert a kocsiban nincs tolóajtó.

Aztán találunk fűszereket is! Mert ugye mindenki tudja, hogy a balra-kanyarhoz a feketebors, a jobbrahoz a szegfűszeg, a gázhoz a szerecsendió, a fékezéshez pedig a káromkodás megy a legjobban.

[caption id="attachment_10303" align="aligncenter" width="500"] Út menti bazár[/caption]

E mellett találunk helyi dolgokat is (elvileg ez lenne az eredeti cél, de aztán az valahol elveszett). Úgy, mint mézet, cukorkát, csokit, sajtot, kolbászt, kenyeret, lekvárt, stb... Csak aztán idővel átalakult úgy, hogy ha megyünk 800 km-t, akkor is ugyan azokat a mézet, cukorkát, csokit, sajtot, kolbászt, kenyeret, lekvárt és stb..-t lehet kapni, mint az első megállóban.

[caption id="attachment_10317" align="aligncenter" width="338"] Sajt, háttérben pedig cukorka[/caption]

Végül is érthető. Aki már a háromszázadik km-en keresztül harcban áll a gáz-fék-duda triumvirátussal, az persze, hogy enne egy kis sajtot, kolbászt, cukorkát, csokit. Vagy akár leteríti a kockás terítőt a friss és meleg motorháztetőre, és mézes-lekváros kenyeret eszik. Mellé mondjuk egy üveg kakukkfűvet.

És ha mindezzel végzett, akkor még vesz egy rózsailatú szappant. És azt... nos azt nem eszi meg... remélhetőleg (Fontos: van rózsalekvár, ami nagyon finom!)

[caption id="attachment_10304" align="aligncenter" width="500"] Édesség részleg[/caption]

Viszont ami minden útmenti bazár elengedhetetlen részei az agyagedények. Erre vajon mi szükség lehet vezetés közben? Persze ha kialakul egy családi vita arról, hogy jobbra vagy

balra kell menni, akkor hasznos lehet. Csak akkor meg az a kérdés, miért nem árulnak vadászpuskát is?

[caption id="attachment_10302" align="aligncenter" width="500"] Agyag hadsereg[/caption]

Tehát ezek az agyagedények (tudományos néven kisköcsögök és nagyköcsögök) minden útmenti parkolóban megtalálhatóak. Ez az alapfelszerelés része.

Mondjuk ha van egy tűzforró motorunk, meg egy felforrt hűtővizünk, akkor mégiscsak jók az agyagedények. Ebbe összekeverjük a bazárban található fűszereket, sajtot, kolbászt, cukorkát és éneklős tűzoltóautót, majd finom levest főzünk.

De ha már az agyag áruknál tartunk, akkor mindenképpen meg kell említeni a csak exkluzív helyeken található agyag állatkertet. Ha már utazunk, akkor azt ne egyedül tegyük. Még akkor se, ha a kocsni tömve van a családukkal, rokonainkkal, meg a felszereléssel (és Ayşe nagymama által adott 40 kg tésztával, tojással, fél tehénnel, liszttel, kukoricával, stb..).

Mindenképpen vegyünk legalább egy agyag kutyát. Vagy egy gólyát! És tegyük az anyós ülésre. Csatoljuk be őt is a biztonsági övvel. Vagy inkább mégse! Mert akkor fékezéskor gondolkozhatnak majd a szomszédos kocsiban ülők, hogy mi a fene is történetett valójában.

[caption id="attachment_10323" align="aligncenter" width="500"] Állatkert az anyósülésre[/caption]

Ő tehát az alap-1-s típusú parkoló. Ez az, ami mindenhol megtalálható. De a törökök sokszor ennél komolyabb megállókat is építenek. Főleg az Isztambul-Ankara autópálya mellé, ahol nemcsak autók milliói haladnak el, de a buszok is húszasával érkeznek.

Így időnként (nem túl ritkán) egészen komoly bevásárló központokat is találunk.

[caption id="attachment_10309" align="aligncenter" width="500"] Útmenti bevásárló központ[/caption]

Amellett, hogy itt tényleg lehet rendesen vásárolni is (Drágám! Otthon hagytuk a hűtőt!! Gyorsan veszek egyet..!), a fő szempont természetesen itt is az evés.

És persze, hogy a gyerek is végre kiugrálhassa magát.

[caption id="attachment_10306" align="aligncenter" width="500"] Útmenti bevásárló központ[/caption]

De attól még, hogy egy csili-vili bevásárló központban vagyunk, természetesen itt is megtaláljuk az alap-1-ben fellelhető dolgokat Köztük az agyagedényeket.

Az érdekesség viszont, hogyha lemegyünk az autópályáról, akkor is megtaláljuk a fenti típusú autós parkolókat. Ők viszont már jobban hasonlítanak a környezetükre. Tehát itt már inkább találunk olyat, ami a helyi kultúrát képviseli.

És persze a helyi ételt.

[caption id="attachment_10313" align="aligncenter" width="500"] Egy kis Ham&Nyam[/caption]

Ezek a megállók néha kicsik, néha roppant hangulatosak. Néha pedig eldugottak. Mi egy olyannál szoktunk megállni, amelyik szinte egyáltalán nem látszik az út felől. Csak bemegyünk egy ösvényen a kunyhó mellett, és máris egy szökőkutas rejtett világ tárul elénk.

[caption id="attachment_10314" align="aligncenter" width="338"] Szökőkutas útmenti megálló[/caption]

Ráadásul többszinte-hidas-erkélyes labirintussal.

[caption id="attachment_10315" align="aligncenter" width="338"] Szökőkutas útmenti megálló[/caption]

Egyszer megkérdeztük a pincért, hogy a medencében úszkáló teknősöket is megsütik-e, ha kéri valaki. Végül azért mégse raktak ki minket. Szóval jó hely!

2016-09-23

Törökország nem egy sík terület.

Erről már Isztambulban is ízelítőt kaphatunk. De ahogy haladunk kelet felé, úgy lesz minden egyre meredekebb.

[caption id="" align="aligncenter" width="640"] Törökország topográfiai térképe () -
Forrás: Wikipédia[/caption]

Érdeemes a fenti térképet tanulmányozni. A Magyarországon ismert felszín ezen a képen a zölddel és a sárgával jelzett terület. Ebből azért elég kevés van.

Európában szeretik Törökországot úgy feltüntetni, mint valami homokos, sivatagos területet; vagy mint valami homokos tengerparti területet. De az az igazság, hogy az ország területének 85% 450 m-nél magasabb. És bár 8372 km hosszú a tengerpartja, ebből vajmi kevés az, ami tényleg homokos.

Így Törökországra sokkal inkább azt mondhatjuk, hogy hegyvidéki terület. Majdnem olyan, mint Tibet. Pl, amikor eltévedünk az erőben, és körbevesznek minket az éhes mackók, akkor leülünk Buddha pozícióba, és elmeditálunk azon, hogy ez reinkarnáció során lehetünk-e valami olyan élőlény, ami medvével táplálkozik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Trabzon - Sumela Monostor[/caption]

No de nézzük meg még jobban ezt a térképet! Láthatjuk, hogy valójában az ország 3 részből áll: nyugati zöld-barnás területek, középen a nagy barnás terület, és keleten a fehér barnás terület. Mindez azt mutatja, hogy Anatólia valójában egy hatalmas szikla. Amelyik nagyrészt 1000 m-el a tengerszint felett fekszik, majdnem sík. Ez kicsit emelkedik kelet felé.

Ezen belül pedig találjuk a folyókat.

A törökországi kőzet nagyon változatos és összetett. De lényegében egy vegyes-üledékes, ami a hajdani Tethys-óceán alapja volt. Ezzel keveredett a vulkáni hamu, ami az afrikai-, eurázsiai-, indiai-, és arab-lemezek találkozási pontján keletkezett (tehát Törökországban nemcsak az európai, ázsiai, arab, afrikai kultúra találkozik, hanem még ezen kontinensek is). Ezek pedig olyan kőzetek, amelyekben a folyók roppant mély és meredek völgyeket tudnak vájni.

Ha mindezt jobban megnézzük, akkor még inkább látszik, hogy Anatólia egyetlen hatalmas, sima kődarab, melybe a folyók vájtak mély hasadékokat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fekete-tengeri "felföld", mély kanyonokkal[/caption]

Egyébként Isztambul is így néz ki leegyszerűsítve: egy kb. 100-150 m magas szikla, melybe a Boszporusz, és a környező patakok vágtak ösvényeket. Jó meredek fallal.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Egy kis lépcsőzés Isztambulban[/caption]

Mindez viszont egy érdekes hangulatot ad. Ha elindulunk a tengerpart felől, akkor mindjárt az elején át kell vágni egy hegyvonalon. Amelyik jó eséllyel 1000+ m magas lesz. Amint ezen átjutottunk, egy olyan világba érkezünk, mintha csak lent lennénk a tengerszinten. Sok helyen még hasonlít is a magyar Alföldre.

Csak hogy mi itt már legalább 1000 m magasan vagyunk! E miatt kicsit hűvösebb az idő (a rettentő dög meleg helyett csak simán dög meleg van), de hamar el is feledkezünk arról, hogy valójában egy hegy tetején autókázunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Út a Kappadokya felföldön, háttérben a Toros-hegyvidékkel[/caption]

Még az ilyenkor szokásos tájképi kiegészítőkkal is bőségesen találkozunk: a tehenekkel.

Tehát tényleg minden olyan, mintha csak valami alföldi tájon mennénk.

Aztán előbb-utóbb elérünk egy olyan részhez, ami már sokkal inkább hegyeknek tűnik. Ez viszont becsapós. Mert miközben bemegyünk a sziklák, völgyek, vízmosság közé a szerpentes úton, valójában lefele megyünk. Jellemzően az egyik folyó által kivált völgyben.

Ez a sziklás kanyonos kép 600 m-el van lejjebb, mint az előző Kappadokya felföldi. Pedig inkább gondolnánk mindezt fordítva.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Szalmafalvai kanyon a levegőből[/caption]

Mostanában kicsit megszorodtak az isztambuli vezetős bejegyzések. Ennek oka, hogy a tél közeledtével jobb a fűtött kocsiban ülni, mint a jegyes tengerben.

a

Mindenhol piac, parkoló autók.

- Te nem szoktál indexelni?

- Nincs rá időm! Nekem is csak két kezem van.

Teljesen igaza van. Egyik kezében a telefon, másikkal éppen táncol, másikkal éppen mutogat, másikkal éppen dudál, másikkal éppen... Tényleg nincs szabad keze ilyen apróságokra..

2016-09-26

, hogy a Anatólia lényegében egy hatalmas felföld. Egy szikla, ami 1000-2000 m-e van a tengerszint felett.

Ennek a belső része (az egyenes) az, ami többnyire lakott. Míg a széle...

Nem is ez a megfogalmazás. Mert a széle is lakott.

Inkább a belső rész, amit most nevezünk Anatóliai Felföldnek az, ahol általában a történelem zajlott. Itt volt a civilizáció, a birodalmak, stb... A széle, ahol a tengert találjuk, ismét fejlett, sokmindent látott városokkal.

A kettő között pedig találjuk (vagy inkább nem találjuk) az Elveszett Világot.

A Fekete-tenger mentén ez egy bő 50-60 km széles sáv, ahol a folyók mély szurdokokat vágja jutnak el a tengerhez. Mivel az eső is a tenger felől érkezik, fennakad az itteni hegyekben, ami egyúttal keretet is ad Anatólia belső síkságaihoz. Oda viszont már jóval kevesebb víz jut.

A jóval kevesebb-et persze ahhoz képest kell viszonyítani, hogy a Fekete-tenger vidékén szinte minden nap esik az eső. Belső-Anatólia nem sivatag. Bár többnyire száraz terület Ez a Fekete-tengeri szakasz, ami már beljebb van a tengertől, de még nincs az Anatóliai Felföldön, egy olyan terület, ami roppant jól elvan magában az utóbbi 10.000 évben, miközben körülötte királyok, császárok és szultánok cserélgették egymást.

A völgyek meredek, és nehezen járhatóak. De még az elmúlt évtizedekben épült modern utak sem egyszerűek.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] És jött egy busz![/caption]

Azért nem kell hegyi ösvényekre gondolni, ahonnan még a kecskék is lepotyognak. Szép, széles, aszfaltos utakat találunk. Egyszerűen csak hiányzik belőlük az egyenes.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Most forduljon jobbra! Most forduljon balra! Most forduljon balra! Most forduljon jobbra![/caption]

Pedig ez a főút, ami átvisz a hegyen!

Egyes helyeken viszont táblákat, pontosabban listákat láthatunk. Olyasmit, minthogy ha itt bemegyünk a bokorba (szintén aszfaltos út azért), akkor ezeket a falvakat látogathatjuk meg. Szépen kiírva, hogy hány km-t kell közben tekeregni. Egyik-másik, szerencsésebb falu csak néhány km-e van a főúttól. Míg másik akár 40-60 km-e is lehet.

Ha pedig bemegyünk a bokorba, és átvágunk a mini-hágón, akkor egy teljesen rejtett völgyet találunk.

[caption id="attachment_10329" align="aligncenter" width="500"] Elveszett világ - Şenköy[/caption]

Ezek a helyek az utóbbi kb. fél évszázadig szinte teljesen el voltak vágva a világtól. Törökország egyébként is hatalmas, és több napig, hétig tartott eltartott, mire a keleti végébe eljutott a hír, hogy mi történik Isztambulban. De oda legalább eljutott. Az itteni hegyi falvak viszont csak az aszfaltos út, a műholdas tv, internet és rádió feltalálása óta vannak bekapcsolva az ország vérkeringésébe.

Azóta viszont ők is együtt izgulnak a Szulejmán sorozaton az Isztambulba költözött rokonokkal.

De ettől függetlenül még, igazándiból nem túl sok hatással van rájuk az, ha valami történik Isztambulban, vagy Ankarában. Az, hogy egyáltalán törökül beszélnek, és nem a Bizánci Birodalomnak adóznak (adóztak egyáltalán?) az kész szerencse.

[caption id="attachment_10330" align="aligncenter" width="500"] Elveszett világ - Şenköy[/caption]

Az idősebbek, köztük Apuka is, szoktak mesélni, milyen volt az élet, mielőtt még megépültek az utak, bekötötték a tv-t, internetet, stb... vagyis, mielőtt még bekötötték a külvilágot.

Az itteni embereknek a világ a környéket jelentette. Ez általában az az egy völgy volt. Aki már átmászott a szomszédosba, az már a világjáró kalandorok kategóriájába tartozott.

Az ilyen helyeken általában találhatunk egy központi várost. Városnak hívják, de valójában csak néhány utca. Sőt! Még egy egy piac. Ezek a központi városok neve is általában piac szokott lenni.

Van egy nagy tér, ahova a környező falvakból (mérettől függően 10-80 falu), tanyákból eljönnek az emberek, és eladják azt, ami náluk megterem: tej, sajt, búza, kukorica, stb..

Ez az a város, ahova nem ritkán naponta is lejárnak. Olyan 5-10 km-t. Azon kívül, hogy a lejárás kb. 100 m-es szintkülönbséget jelent, megpakolva, ne feledjük, hogy ez a Fekete-tenger vidéke. Itt a szeptember úgy lehet felismerni, hogy leesik a hó. Néha kési, és akkor csak októberben lepi ez a hegyeket az 1 m-es fehér takaró.

Ebben a környezetben hogyan működik az iskola?

Az iskola a közeli kis központban volt (olyan 5-8 km). Ez még nem feltétlenül a piac-város, hanem egy olyan hely, ahova több ház is elfér egymás mellé, anélkül, hogy belezúgnának a szakadékba. Itt tanultak a gyerekek 1-3 osztályos korukig. Attól függően, hány gyerek is fért be. Végül is, itt megtanultak írni, olvasni, számolni. De ez is leginkább a Török Köztársaság kikiáltása után, amikor A. Előtte jó, ha számolni megtanultak. Meg persze a Koránt.

A gyerekek ide jártak naponta.

Aki úgy érezte, hogy ennél többet szeretne, és persze a szülei is támogatták, akkor elmehetett a nagyobb központba. Ez már lehetett a piac-város. Itt már akár az 5. osztályt is kijárhatta. A következő lépés volt a megyeszékhely.

Ehhez már komolyabban fel kellett készülni. Nem ritkán 20 km-nél is messzebbre kellett gyalogni. Mindenféle hegyi ösvényeken. Aki jó helyre született, az a hegy túloldalán találhatott valami busz-félét. A többiek viszont napokon keresztül gyalogoltak. Egyik faluról a másikra. Estéknént pedig bekéredzkedtek valamelyik házba.

Ha sütött a nap, mentek. Ha esett, akkor is mentek. És ha hóvihar volt, akkor is mentek. Azért, hogy tanulhassanak.

A megyeközpontban már olcsó diákszállásokon laktak. Aki már ideáig eljutott, és végigcsinálta a középiskolát, annak már tényleg nem volt nagy lépés Isztambulba elmenni.

Persze azért lélekben olyan lehetett, mint kiköltözni Amerikába. És nem volt még autópálya, repülő (ami volt, az is drága). Így miután átmásztak a hegyen a megyeközpontba, még akár napokig tarthatott az út Isztambulba. De aki elvégezte a középiskolát, nagy lélektani határt már átlépte. Ő látott nagyobb várost, és el tudta dönteni, hogy tetszik-e neki ez az élet, vagy inkább visszamegy a természetbe.

Természetesen azért valamennyire itt is zajlott a történelem (volt rá tízezer éve). Nem is Anatólia lenne, ahol ne lehetne a bokorban egy elfeledett templomot, várat, vagy valami hasonlót találni.

Néha-néha itt is megjelentek kiskirályok, kisebb-nagyobb rövid életű (ez Anatóliában 400-1000 évet jelent) birodalmak. Vagy csak benéztek a szomszédok, és hozták magukkal a bozótvágó bicskájukat is. Esetleg szerzetes csapatok menekültek be valami lefejezős hadúr elé.

Így még itt, az Elveszett Világokban is találhatunk érdekes romokat, történelmi távlatokba nyúló hidakat, épületeket, templomokat, várakat, kolostorokat, és még ki tudja miket.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Vazelon monostor romjai az erődben[/caption]

A fent leírtak elsősorban a Fekete-tenger vidékét jelentik, mert őt ismerem a legjobban. De hasonló Elfeledett Világok egész Anatólia területén felelhető.

a

[caption id="attachment_10337" align="aligncenter" width="500"] Magyar gulyás[/caption]

b

2016-09-27

Már majdnem véget ért a szeptember, így ideje volt már, hogy a hó benézzon Törökországba.

Isztambultól alig 500 km-e már hógolyót is lehet gyúrni!

Ez persze nem annyira meglepő, ha tudjuk, hogy Törökországban nem ritkák a 2000-3000 m-es hegyek, melyeknek a tetejét az örök hó borítja. Ráadásul ehhez nem is kell 500 km-t menni, mert Isztambultól légvonalban 100 km-e található az Uludağ, ami szintén egy havas csúcstartó (ő azért nem örök hómezős...nyáron a hó néhány hétre leugrik Antalya-ba a többiekhez).

[caption id="" align="aligncenter" width="450"] Uludağ - Forrás: Wikipédia[/caption]

De meghúztak egy képzeletbeli határt. Úgymond a civilizáció és az erdő között. Ha az utóbbiban esik a hó, akkor az kit érdekeli... meg egyébként is ott mindig hó van, így meg pláne kit érdekeli. Ha viszont az előbbiben esik a hó, akkor az már hír!

Persze ez így még mindig csalás, hiszen a fekete-tengeri tartományokban nagyon korán elkezd havazni. Ahogy haladunk kelet felé, úgy érkezik a tél is egyre hamarabb. Értelemszerűen a legkeletibb tartományba, Erzurum-ban szokták a havat először megpillantani.

Ez történt 2016. szeptember 24-én is.

Ilyenkor ősi szokás szerint a média kiküld oda egy olyan riportert, aki még életében nem látott havat. Ez lehet egy olyan ember, aki valamelyik déli tartományból származik, vagy egy olyan, aki az egész életét a Facebook-on töltötte. Mivel neki ez lesz az első esete, hogy a fehér porral találkozik (hacsak nem volt kapcsolata más fehér porral), így roppant érdekes interjúkat szoktunk kapni.

Erzurum eléggé a világ vége, és eléggé a helyek között található. Náluk nem az a természetellenes, amikor hó van, hanem amikor nincs.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] - Forrás: Sabah[/caption]

Így az, hogy beköszöntött a tél, még nem jelenti azt, hogy kabátot kell húzni. Csak becsukják az ablakokat, hogy a hó mégse kerüljön be a nappaliba.

Bezzeg a riportert felvett mindent, amit csak az isztambuli boltban árultak (ahol még tart a nyári akció), és még így is fázik. De azért hősiezen felmászik az első hóbuckára (legyen akár

10+ cm magas is!), és így máris remek célpontot nyújt az iskolából hazainduló gyerkőcöknek, akik nem restek jó alaposan megdobálni.

Miután a riportert a társa kihúzta a hóból, következik az exkluzív bemutató. Mint valaki különleges természeti kiállítás, megismerkedhetünk a hóbuckával, hóemberrel, jégcsappal, és a legfurfangosabbal: a jeges úttal.

Miután a riportert a társa felsegíti a földről, még egy rövid körutat tesznek a környéken, és meginterjúvolják a helyi lakosokat, mit is szólnak a szokatlan időjáráshoz.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Erzurum - 2016 - 12 cm hó - Forrás: vatandanhaber[/caption]

Az idei hó extra különlegessége viszont az, hogy még a megszokottnál is korábban érkezett. Bár biztos volt olyan a közelmúltban, amikor már szeptemberben havazott. De most úgy tűnik, hogy szokásosnál telesebb idő várható.

2016-09-28

Mindenki fellélegzett: megláttuk az első táblát, ami Isztambul jelzi.

Már csak 492 km! Nagy hurrá! Mindjárt otthon vagyunk!

És tényleg! 14 óra múlva már a lakásban is voltunk!

Előzményként azért még el kellett menni ehhez a 492 km-es táblához. Sőt! Mi még annál is tovább mentünk! Elmentünk egészen a 680 km-es bójáig*!

*Valójában az utunk az erdő közepén ért véget (de nem azért, mert kifogyott a benzin, hanem, mert tényleg ide akartunk jönni). És mint ilyen hely, nem volt km-t jelző tábla. Igazándiból semmilyen tábla nem volt. Időnként még út sem volt...

De mi azért megtettük a 680 km-es távot!

Ezt is valójában le lehetett volna alkudni 580-ra. De mi elmentünk egyet ebédelni. Van egy jó étterem a szomszédos völgyben (Daday), ahol hihetetlen finom etli ekmekek-et készítenek. Mindezt tettük az Áldozati Ünnepek alatt. Amikor is Isztambul 90% hozzánk hasonlóan útnak indul. Ugyan azon az egyetlen útvonalon..

Mi azért próbáltunk trükközni. Vannak ilyen népszerű időpontok, mint pl. a péntek délután. No, ezt érdemes messze elkerülni! Ennél már csak a szombat reggel a rosszabb...

Viszont van egy szűk átjáró péntek-szombat éjszaka. Ehhez nem kell mást tenni, csak hajnali 3-kor elindulni otthonról. Sima ügy...

Mondjuk nem minden nap csinálunk ilyen... de azért elég gyakran.

Nem is volt ez olyan rossz ötlet. Csak egy probléma volt vele, hogy Isztambulban sokan vannak. Rengetegen. És ha valakinek van egy jó ötlete közlekedés szempontjából (rövidebb út, kerülőút, indulási időpont, stb...), akkor legalább még 10.000 embernek lesz hasonló jó ötlete. Aztán amikor már annyian leszünk a hátsó kisutcában, hogy néptáncsal egybekötött pikniket lehetne tartani (helyette családja ismertetővel egybekötött dudálás van), akkor már nem is annyira jó az az ötlet.

De még így is sikerült viszonylag jól haladni! Alig 2 óra múlva már ki is értünk Isztambulból! A távot le lehetett volna tudni 40 perc alatt is, de akkor nem állunk meg teázni... Anélkül pedig

[caption id="attachment_10319" align="aligncenter" width="338"] ..és a napfelkelte!..után...[/caption]

Az odaút egyébként nem szokott izgalmas lenni. Nem olyankor szoktunk eltévedni. Ráadásul ahogy távolodunk Isztambultól, mint a fa levele, úgy lesznek az utak egyre keskenyebbek, és egyre kisebb forgalmúak.

Tehát az odaút nem szólt másról, mint hogy mentünk, megálltunk teázni. Megint mentünk, megint megálltunk teázni. De ezúttal már ettünk is egyet. Majd megint mentünk, megint megálltunk teázni. Aztán megint mentünk...

Közel 700 km-t kellett egyhuzamban levezetni. Nem mellékesen nyitott szemmel! Persze, hogy gyakran megálltunk. Ha már nagyon untunk, akkor kirúgtunk a hámból, és sült kolbászt ettünk. Nem ám valami egészséges fitnessz salátát, mint az előző 5-8 megállásakor.

Ha pedig a gyerekek unták, akkor énekeltem nekik. Hamar belátták, hogy van rosszabb is, mint becsatolva ülni a gyerekülésben.

[caption id="attachment_10313" align="aligncenter" width="500"] Megálltunk egy kis sültkolbászozásra[/caption]

Ezekben a megállóknak azért az is jó volt, hogy a gyerekek tudtak egy kicsit ordítva rohángálni. Egyik-másik megállóban erre a célra ugráló várakat fújtak fel. Máshol pedig a gyerekek kisvonatba lehetett beültetni. Bár, hogy abban mi a jó, ha a gyerek a kocsik után a vonatban fog ülni... talán, hogy elvigyék jó messzire!

Tehát az odaút eseménytelen volt. Mentünk, megálltunk teázni. Megint mentünk, megint megálltunk teázni. De ezúttal már ettünk is egyet. Majd megint mentünk, megint megálltunk teázni. Aztán megint mentünk...

Mire azért túljutottunk az 500. km-en, már kellően elég volt a kocsi ahhoz, hogy senki se akarjon már mást, csak minél előbb megérkezni. Így ilyenkor nagyon nem akciózunk az útvonalban. Megyünk amerre szoktunk...

[caption id="attachment_10312" align="aligncenter" width="338"] Itt "halad" a kocsisor[/caption]

No de visszafele!

Ilyenkor néha valamelyikünknek eszébe jut, hogy annyi, de tényleg annyi látnivaló van a közelben, érdemes lenne legalább egyet megnézni útközben. Valami ismeretlen úton, földúton, kecske-ösvényen. Ebben az a jó, hogy ugyebár egy akkora várost, mint Isztambul, nem lehet olyan nehéz eltalálni. Viszont 600 km távlatból ez mégsem olyan egyszerű.

Vagy úgy döntünk, hogy a Fekete-tenger mentén megyünk haza, ahol útközben olyan jókat

lehet teázni. Meg kerülgetni az egyébként is kacskaringós úton álló szamarakat

De az is lehet, hogy hazafele bevásárolunk a kastamonu-i fokhagymából (és akkor 4 hétig illatozik utána a kocsi..meg mi is), húsból (pastirma), helvából, stb... Míg már az ülések alatt, meg a fejünk felett is ezek a finomságok lengedeznek.

Vagy egyszerűen csak öt percre beugrunk 1-2 rokonhoz.

Akármelyik változat is történik, az eredmény úgyis mindig ugyan az: Reggel elindulunk az erdőből, de mire kiérünk a hegyekből, addigra már sötét lesz.

[caption id="attachment_10316" align="aligncenter" width="338"] Megyünk Isztambulba néhányan...[/caption]

Az izgalmak kedvéért ilyenkor minden pont fordítva történik, mint amikor eljöttünk Isztambultól: először eszünk, majd utána iszunk teát. Persze azért elsőnek megállunk, nem menet közben fogunk enni..

Illetve a kocsi tele van pakolva kastamonu-i finomságokkal. Kár lenne őket érintetlenül hagyni..

Majd pedig elérjük az autópályát, ahol az a bizonyos 492 km-es tábla látható. Innen kezdve lesz roppant izgalmas az utazás: megyünk, megyünk, megyünk. Majd megállunk, eszünk, teázunk. Megint megyünk, megint megállunk, teázunk. És eszünk. Valahol mélyen az emberben van egy ilyen, hogy minél jobban unatkozik, annál inkább akar enni.

Ahogy pedig egyre inkább megyünk Isztambul felé, és az éjszaka mélységeibe, úgy csökken az átlagsebességünk. Többször állunk meg, több autót kell kerülgetni.

Az első 100 km-t még olyan 30-40 perc alatt lehet letudni. A másodikhoz már 1 óra kell. A harmadikhoz már 2... Utána pedig 3-3. Ha szerencsénk van, akkor odáig nem süllyedünk le, hogy 4, vagy még több óra kelljen a 100 km megtételéhez. Olyankor már fennáll az veszélye egy erős hajhullásnak.

[caption id="attachment_10318" align="aligncenter" width="500"] Az éjszaka közepén-végén a huszonakárhányadik megállóban[/caption]

2016-09-29

Törökország fekete-tengeri vidékének két fő jellemzője van:

Sok a fa

Ha jön a hó... hát akkor nagyon jön a hó.

A házakat is ezen két feltétel alapján építették az évezredek alatt.

Mivel Anatólia északi része, a Fekete-tenger környéke bővelkedik az esőben, így itt a fák is nagy lelkesen növekednek. Egészen addig, míg valaki úgy nem dönt, hogy ajtót farag belőlük. Persze az ajtó önmagában nem jó sok mindenre. Sokkal jobb, ha építünk egy házat is, ami tartalmazza majd ezt az ajtót.

Így hát az ittélő emberek fogták a baltákat, bementek az erdőbe, és készítettek sok-sok faházat.

No de nem ám csak olyan sima házikót, mint a Három kismalac c. mesében! Ezek nem olyanok, amelyeket egy arratévedt farkas csak úgy elfújhat! Ez kibírja még az arratévedt medvét is! Itt sokkal erősebb természeti csapással számoltak! Azzal a fehér valamivel, amelyik ha télen megjelenik, mindjárt az újságok címlapjai kerül. Azzal a fehér valamivel, amiből már 1 cm is nagyobb forgalmi dugókat tud okozni a városban, mint egy meteortámadás! Egy olyan fehér valamivel, ami minden évben kihozza az ösztönöket bizonyos emberekből, akik a tv-ben kénytelenek kimondani a kegyetlen mondatot: Nem gondoltuk, hogy az idén is lesz hó!

Igen, ez a bizonyos fehér valami a hó! A tél hideg kézzelfogható valósága (a hideg harapható valósága pedig az éhes farkas, illetve az éhes juhász). Ezekkel a faházakkal viszont tényleg felkészülnek a télre. Így, amikor leesik a hó, akkor ez ne okozzon gondot. Sőt! Ha csak alig 1-2 m esik, akkor még észre sem veszik.

Egy tipikus fekete-tengeri faház éppen ezért lábakon áll. Kb. úgy, mint ezen a maketten:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fekete-tengeri faház (Rize)
makett[/caption]

Az, hogy a ház lábakon áll, nemcsak azért jó, mert ha leesik az igazi hó, akkor is még simán ki lehet menni a házból. Hanem a lábak roppant praktikusak. Segít abban, hogyha pl. a ház olyan helyen van, ahol nincs vízszintes talaj (ez úgy Törökország 99,9999%-a). Miközben ezt az alsó, lábközi részt lehet raktárnak használni (a 18+ korosztály azért ne értse félre...)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fekete-tengeri faház: erkély a szakadék

szélén[/caption]

Maguk a házak belül is úgy vannak felépítve, ahogy az a legjobban bírja a körülmények: farkasordító hideget, a medvéket és a rokonok látogatását.

Mivel idekint a zöldben bőségesen van hely (nem úgy, mint Isztambulban), a házakat is kényelmesen tágasra építik. Általában egy hatalmas méretű szalonnal, esetleg egybe a konyhával. Néha pedig több kisebb társalgó szobával. És persze rengeteg ülőhellyel.

Amennyiben egy nagy központi nappali található a házban, akkor a többi szoba ezen belül van. Kicsit úgy néz ki, mintha a házban belül lenne még egy ház. Így azért sokkal jobban bírja a hideget.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fekete-tengeri faház belülről[/caption]

Persze a legérdekesebb rész mégiscsak az, hogy a ház lábakon áll. Ettől olyan festői kinézete lesz.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fekete-tengeri faházak - Forrás: insan ve doğa[/caption]

Az elmúlt évtizedekben viszont betörni látszik a modern művészet. Amikor is úgy gondoljuk, hogy ezt jobban is meg tudjuk csinálni, mint ősapáink az elmúlt 10.000 évben. Meg hát ugye minek az alsó széna tároló, amikor ma már nem tartunk kecskét?

Ezekből a gondolatokból pedig néha izgalmas, néha praktikus, néha pedig világraszóló érdekesség születik.

Tény, hogy ha a lábak közötti rész üres, akkor ott egy nagyon kellemes helyet lehet kialakítani. A fejünk feletti ház megvéd a tűző naptól, és a hóeséstől. Bár sem a hóvihartól, sem a medvéktől nem óv minket. Viszont egy olyan kellemes ülőhelyet lehet kialakítani, mint az alábbi képen. Ha pedig a ház a szakadék szélén áll, akkor még egy remek panorámás kilátós teraszt is alkothatunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="496"] Klasszikus faház, alatta pihenővel - Forrás: Hakan AVŞAR[/caption]

Persze ha viszont valaki szereti az erkélyeket, akkor ő egy ilyen házat is építhet:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fekete-tengeri lábas ház - Forrás: Ali Konyali - THY[/caption]

Vagy felrakhatjuk a házat a fára is. Mennyivel jobb ez! Egyébként tényleg nagyon ötletes és

praktikus fára épült házakat találunk a neten, ha kicsit jobban utána nézünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Aki aztán tényleg fára mászik - Forrás: Haber7[/caption]

Van, aki pedig úgy érzi, hogy ha már úgyis a lábakon áll az a faház, akkor azt ki lehet tenni a szakadék szélére is.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Ha már a levegőben áll a ház, akkor csináljuk meg rendesen! - Forrás: haberdukkani[/caption]

Nem mellékesen, az ilyen lábas házakkal rengeteg helyet lehet spórolni. Meg olyan helyekre is építkezhetünk, ahova a sima földszintes, lábmentes ház felépítése elképzelhetetlen lenne.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] És ha nincs hely, akkor is jók lesznek a lábak! - Forrás: emlakhaberi.com[/caption]

Csak arra kell vigyázni, hogyha egyszer beindulunk, akkor nincs megállás...!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Egy erkély sosem lehet elég hosszú... - Forrás: rizedeyiz[/caption]

2016-09-30

Ez nem egy csápos úrlény, ami a Földet készül megszállni. Ez egy étel. Pontosabban annak az alapja.

Siyez magyarul alakor. Ebből már mindenki tudja is, hogy ez micsoda. Ha mégse, akkor a latin neve: *Triticum monococcum*. Így megvan? Még mindig nem? Akkor egyszermű búza. Hah! Tehát nem elefánt!

Bulgur magyarul bulgur. Ő is egyértelmű... becenevén török búza, vagy török rizs. De valójában annyira nem más a sima búzától, mint az alakor. Őt csak párolják, kiszárítják, összetörik, és csak utána kerül a boltokba.

Un (birtokos viszonyban unu. De nem úgy birtokos viszonyban, nem földesúr ő..., hanem nyelvtani szempontból, bár ez se úgy van, ahogy gondoljuk...) magyarul liszt. Végre egy szó, amit értünk!!!

Összességében akkor: Előrepárolt-összetört-alakor liszt

[caption id="" align="aligncenter" width="400"] Siyez, azaz alakor - Forrás: kastamonuguncel.com[/caption]

A siyez, magyarul alakor, akár ős-búzának is lehetne nevezni. A ma ismert és használt búzafajtáknak ő az elődje.

10.000 évvel ezelőtt már biztosan termesztették a búza őshazájában, Anatóliában. És ezzel ő a legidősebb ismert olyan növény, amint az ember termesztett. Nagyon sokáig ő volt a fő gabona, a többi fajtát csak jóval később kezdték használni. Európában egészen a XIX. századik megtalálható volt, mikorra a mai búza végkép kiszorította. Már csak elvétve, 1-2 helyen találkozhatunk vele kis mennyiségben.

Pedig az alakor sokkal jobban bírja a gyúródést, mint a mai búza. Kevésbé kényes a talajra, időjárásra, és még a rossz baktériumokat is könnyebben küldi el a fenébe. Mindeközben jobban emészthető, magasabb a vitamin és antioxidáns tartalma is (részletes lista a vitaminokról, ásványi anyagokról, szénhidrátokról, stb...)

Nagy hátránya, hogy sokkal kevesebb termést hoz, mint a mai búza. És valószínűleg ezért tűnt el sok helyen, majdnem véglegesen. Kenyérbélesztésre is kevésbé alkalmas, viszont sörfőzésre kiváló.

[caption id="attachment_10349" align="aligncenter" width="500"] Alakor bulgur liszt[/caption]

Törökországban, ahol annyi minden található, az alakor is fellelhető. Egyedül Kastamonu

tartományban termesztik, évente kb. 3500 tonnát. Ezt az adatot az árusok mondják. A katonai légi felderítés számításai szerint viszont csak kb. 1700 tonna termeszthető. A többi kb. 2000 tonnát tehát vagy rejtett pincékben nevelik, vagy kukoricának álcázták. Esetleg tehéennek..

A török név, a siyez, a hettita nyelvből származik. Nekik volt egy olyan szavuk, hogy zız. De hogy az pontosan mit jelent, azt nem tudja senki, hiszen a hettiták évezredekkel korábban hazamentek. A magyar alakor név jelentése is ismeretlen. De valószínűleg a német Einkorn-ból származik, ami pónit, egyszarvút, egymagvút jelent, arra utalva, hogy egyszemű. De az is lehet, hogy az óromán alacu szóból származik, ami tönkölybúzát jelent.

Ha az alakor-ból kenyeret, pogácsát, stb... készítünk, akkor kb. ugyan úgy kell lejárni, mint a sima liszttel. Az eredménynek kicsit diós íze lesz. Meg más lesz, meg finomabb lesz, stb.. Tehát ne ijedjünk meg tőle, lehet vele játszani. De ha mégsem sikerülne, még mindig lehet belőle sört főzni.

Amennyiben viszont inkább az eredeti, kastamonu-i ételt szeretnénk elkészíteni, akkor az úgynevezett Savanyú rizst (Ekşili Pilav) érdemes megcsinálni. Ez azért is egy jó kihívás, mert vannak benne olyan extrák, amiket nem egyszerű beszerezni.
Savanyú alakor rizs

2 pohár alakor, bulgur formában (*)

2 pohár savanyú joghurt (vagy ayran)

2 fej vöröshagyma

1 teáscsésze növényi olaj. Nem kötelező az olíva, bár az egészből még öt lehet a legkönnyebben beszerezni.

1 evőkanál paradicsompüré (salça)

szőlőlével

só (végre valami normális dolog)

vaj (nem margarin)

pirospaprika

Először mossuk meg a búzát, azaz az alakor bulgurt. Persze ne rádióaktív vízben, hacsak nem akarjuk, hogy világtson. Majd áztassuk legalább 1 órát.

Hagymát vágjuk apróra, majd az olajjal karamerizáljuk. Utána dobjuk hozzá a

paradicsompürét (a török paradicsompüré (salça) nagyon sűrű, kevés vizet tartalmaz).

A szőlőlevelet és az erdei mályvát tépjük apróra, majd a serpenyőben hozzuk őket unióba.

hmmm.. vicces ez a szótár. Alapszerződés nincs is? Ős egyébként itt a mályvára mint

szülésznő hivatkozik... szőlőleveles szülésznő... Szóval vágjuk össze, és tegyük a serpenyőbe a többiek mellé, és keverjük őket.

4 pohár vízzel töltünk fel egy fazekat (itt jöhet elő, hogy a a török paradicsompüré (salça) nagyon sűrű, kevés vizet tartalmaz. erre figyeljünk majd oda)

Tegyük bele a hagymát, zöldeket, és hagyjuk forrni. Itt jöhetnek a fakultatív alapanyagok, mint pl. fekete bors.

A vizet szűrjük le, majd tegyük bele az alakor bulgur-t, majd közepes lángon 30-35 percig főzzük.

A savanyú joghurtból csináljunk ayran-t (vízzel addig hígítsuk, míg se nem darabos, de még vízszerű sem lesz). Ha nem elég savanyú, akkor citromlével azzá tehetjük. Ha még mindig nem jó, akkor egy keleti boszorkány fekete macskáját is bele lehet reszelni.

A joghurtot folyamatos kevergetés mellett, lassan kanalazva tegyük a vízbe, majd kb. 15 percig főzzük. Folyamatosan tartsuk rajta a szemünket a művünkön (tehát ne menjünk moziba, ne nézzünk Szulejmán sorozatot, és legfőképpen ne menjünk el 2 hétre síelni, még ha nyár is van éppen). Előfordulhat, hogy a tákolmányunk futni akar. Ebben akadályozzuk meg! Mert mégiscsak milyen dolog az, hogy mi dolgoztunk, és amikor elkészült, akkor lelép...

Ha mindent jól csináltunk, akkor az eredménynek így kell kinéznie. Ha nem hasonlított a képre, akkor tegyünk rá piros paprikát! Jobb lett? Majd legközelebb... ()

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Siyez Bulguru Eksili Pilav - Forrás: nursevincelezzetler.com[/caption]

Egy másik, látszólag egyszerűbb recept.

Nem savanyú alakor rizs.

1 pohár alakor, bulgur formában (*)

2 pohár víz

2 evőkanál olívaolaj (de ha ez túl diétás, használhatunk vajat is)

1 teáskanál kurkuma

1 teáskanál pirospaprika

1 gerezd fokhagyma

1 pohár paradicsomlé (tehát ezúttal nem a salça)

1 pohár víz

fél teáskanál só

Itt is először megmossuk az alakort. De nem írja a recept, hogy várjunk, vagy se.

Egy serpenyőben 2 pohár vízzel 15 percig főzzük, majd a vizet szűrjük le.

Ha az alakor megfőtt, akkor tegyük hozzá az olajat, kurkumát, és a pirospaprikát. Majd közepes lángon főzzük tovább. Adjuk hozzá az apróra vágott fokhagymát is. Szűrővel vegyük ki az alakort, majd tegyük egy fazékba, és 1-2 percig pirítsuk.

Öntsük bele a paradicsomlét és a vizet. Tegyük bele sót, amennyire jól esik.

Ha elkezd forrni, akkor vegyük takarékra, és tegyük rá egy fedőt (vagy akár hármat is). És főzzük tovább 15-20 percig.

Zárjuk el a tüzet, az alakort vegyük ki a vízből, és legalább 15 percet várjunk, mielőtt felszolgáljuk.

Az eredménynek ilyennek kell lennie. .

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Siyez bulguru pilavi - Forrás:
yemek.com[/caption]

Jó étvágyat!

(*) Ha nem találunk bulgur kivitelezésű alakor-t, akkor hosszabb ideig kell főzni.

2016-10-01

Terítő, bazár

2016-10-03

A magyar nyelvben kb. 1500 olyan szó található, aminek török az eredete. Vagy másképpen fogalmazva, a török és a magyar nyelvben kb. 1500 olyan szó található, melynek közös az eredete. Ezek legtöbbször a földműveléssel kapcsolatosak. Ilyenek, mint alma, balta, sapka, stb...

Ezek a szavak jóval régebbiek, mint a Hódoltság kora (1541-1699). Egész biztosan nem az alatt a 150 év alatt kerültek át a magyar nyelvbe (de vannak olyanok is).

Mindebből, és a hozzá kapcsolódó elméletekből külön könyvet lehetne írni. Sőt! Van aki nem rest, és meg is írja ezt a könyvet.

Mi viszont ennek az ellenkezőjét nézzük meg: amikor a magyar szavak kerültek bele a török nyelvbe.

Az első a város, törökül varoş.

Az a magyar város fogalmát:

A város olyan település, amelynek valamilyen (kulturális, ipari, kereskedelmi stb.) jelentőségénél fogva különleges, törvény szerint meghatározott jogállása van. A város élén általában a polgármester áll.

A törvény szerint nagyközség akkor kezdeményezheti várossá nyilvánítását, ha a városi cím használatát fejlettsége, térségi szerepe indokolja. A feltételek közé tartozik a megfelelő gazdasági, infrastrukturális fejlettség, a megfelelő intézmények (oktatási, közegészségügyi, rendészeti) megléte, az önkormányzat térségi szervezőképessége.

Erre majd a későbbiekben még visszatérünk.

Azt a szót, hogy város, nemcsak a magyar nyelvben találjuk meg, hanem a környező országokban is. Pl. a horvátországi térképeken rendszerint a belvárost, óvárost jelölik város néven. Ebben persze semmi meglepő nincs, hiszen kb. 1000 évig a Magyar Királysághoz tartoztak.

Ehhez hasonlóan fellelhető a román és a szerb nyelvekben is (aki ezen a téren járatos, talán tud néhány érdekes kiegészítéssel szolgálni). De ők is elég közeli kapcsolatban álltak a középkori Magyarországgal.

Látszólag mindez nem mondható el az Oszmán Birodalomról, mert ugye elvileg háborúban álltak a magyarokkal. Holott valójában több száz éven keresztül szomszédos országok voltak mindketten. Sok esetben békében, és komoly kereskedelmi kapcsolatokkal. Pl. Isztambulba rendszeresen érkezett búza a magyar Alföldről.

Nem mondhatjuk, hogy a középkori Anatóliában nem lettek volna városok, hiszen Bizánc

már a Római Birodalom idejében nagyobb volt, mint a XVI. századi Buda. De valahogy mégis, a törököknek megtetszett a név és elkezdték használni.

Arról nem találtam pontos információt, mikor is kezdődött ennek a szónak a használata. Még az is lehet, hogy az ataturki időkben. Akkor ugyanis sok magyar dolgozott Törökországban. Azzal a jelentéssel pedig, amivel ma találkozunk, az az 1950-es évek tájékára tehető. Ez az az időszak, amikor tömegével költöztek a vidékiek a városokba. Elsősorban Isztambulba, és nagyobb nyugati városokba, mint pl. Izmir. Olyan sokan érkeztek, hogy sokszor új városrészeket alapítottak.

Ezek az emberek a legtöbbször elég szegények voltak (ezért is hagyták el a szülőföldjüket), így nem tudták megfizetni, hogy egy normális lakásban éljenek. Nem ritkán inkább csak valami tákolmányban laktak. Ezzel együtt a környék is olyan lett, ami hmm... nem éppen az a hely, ahova az ember szívesen beteszi a lábát. Legtöbbször persze nincs semmi gond a biztonsággal. De nem mindig.

Így pedig mára a város szó jelentése jelentősen átalakult. Ma azt a városrészt jelenti, ahol a szegények laknak, ahol sok a szemét, vagy ahova nem ajánlatos bemenni.

2016-10-04

, hogy bizony, nemcsak a magyarok vettek át szavakat a törököktől, hanem fordítva is.

Még ha az eredmény nem is olyan csillogó és fényes...

De se baj! Mert itt az új szó mára, amit szintén a magyarból vettek át a törökök: sorompó!

Igen, a sorompó. Törökül: şarmpol

Mielőtt belemerülnénk, ülünk le, és gondolkodjunk el, mi vesz rá egy népet arra, hogy pont a sorompó szó legyen neki szimpatikus.

Azt nem mondhatjuk, hogy a törökök nem ismerték a sorompó jelentését, és amikor Magyarországra jöttek, akkor találkoztak vele először. És mindjárt meg is tetszett nekik eme találmány. Ez biztosan nem így volt. Másrészt a török nyelvben is megtaláljuk a sorompó szót: bariyer.

Ezt a szót ketté szedhetjük: bari és yer részekre. A bari jelentése: legalább egy. Míg a yer jelentése: hely. A kettő egyben: legalább egy dolog helye.

Ez akár még zöldség is lehetne. De nem zöldség, és nem is gyümölcs. Viszont azt is megtanulhattuk, hogy nem mindig érdemes a szavakat feldarabolni, mert furcsa dolgok fognak kijönni belőle.

Hacsak! Azt nem vesszük, hogy a sorompó olyan dolog, aminek legalább 1 lába van. De nem valószínű, hogy ennek a szerkezetnek ez lenne a legfőbb tulajdonsága, és ezt emelnék ki. A sorompó lényege, hogyha akarom, nyitva van, ha akarom, zárva. Pont, mint az ajtó. Teljesen mindegy, hány lába van... Szóval ne daraboljunk!..

Meg egyébként is. Mint azóta kiderült (hála Brigittének), hogy a bariyer szó francia eredetű, és valószínűleg a románoktól vették át a törökök.

El lehetne képzelni, hogy a törökök a magyar adminisztráción akadtak fent, és ott használták a sorompó szót. De ez se valószínű, mert amikor 150 évig Magyarországon tartózkodtak, akkor nem igazán törődtek az adminisztrációval. Végül is annak elkerülése véget hozták magukkal a hadsereget, ágyukat, stb..

További érdekesség, hogy a şarmpol szó jelentése nem sorompó. Hanem az út menti szalagkorlát. Pontosabban cölöpkerítés.

Természetesen a furcsa szóátvétel úgy is történhetett, hogy a török felderítők három vidám magyarral találkoztak, és tőlük származik a félreértés. Köztudott, hogy a Mohácsi csata a nyár végén zajlott. Teljesen életszerű, hogy a magyarok a közeli szüretre készülve a bendőjükbe ürítették boroshordók tartalmát, amikor összefutottak a törökökkel. És

mindjárt egy vicces nyelvórát is tartottak nekik.

Antalya városában találunk egy Şarampol nevű városrészt. Az I. Világháború utáni népeességcsere alatt ide kerültek a Krétáról menekül törökök. Viszont az elmúlt 20 évben fokozatosan ide települtek le a vidékről érkező szegények, és kisebbségek. E miatt a környék erősen átment a nem ajánlatos kategóriába. Törökösen mondva: varoş lett.

Így itt mindjárt egy helyen találkozhatunk két magyar szóval is!

2016-10-05

Amikor a törökök és a magyarok leültek, majd pár raki mellett úgy döntöttek, hogy közös szavakat hoznak létre, akkor valószínűleg nagyon vicces kedvükben lehettek.

Mai magyarból átvett török szavunk: poloska. Török változata: palaska

Ismét egy olyan szó, aminek nehéz utána járni, miként is keletkezett, került át a török nyelvbe. Ha a Google-ba beírom, hogy palaska ne demek (mit jelent a palaska?), akkor mindig át akarja javítani pálinká-ra.

Egy kis trükközés után viszont egy térképet kapok. Akár már 100 m-en belül vehetek magamnak palaska-t. Több színben, és méretben. Végül is, miért is ne!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Palaska eladó taktikai használatra! -
Forrás: askermekani.com[/caption]

Ahogy a képen is látható, a palaska nem egy lábmagasságban lófráló soklábú csípős állat. De még csak nem is csípős ketchup! Hanem öv! Mégpedig kifejezetten katonai öv. Bár lehet, hogy inkább katonai hevedernek kellene fordítani.

Ez egy olyan bigyó, amit magunkra tekerünk, majd magunkra csatolunk, majd pedig ennek segítségével mindenféle további bigyókat akaszthatunk és csatolhatunk magunkra. Roppant praktikus, főleg, ha belezakkanunk egy tüskés bokorba.

Tekintve, hogy katonai, így elsősorban nem azt a célt szolgálja, hogy erre akasztgassuk a paradicsomot és a szőlőt a piacon. Hanem pl. a fegyvert lehet szépen, elegánsan belehelyezni. Olyan gyorsan-elővevős féle képpen.

[caption id="" align="aligncenter" width="530"] Barna meg fekete palaska - Forrás:
askermekani.com[/caption]

De, mint ahogy a képen is láthatjuk, olyan esztétikus, férfias kinézetet is ad. Főleg, ha van egy mobil telefonunk, meg egy napszemüvegünk. Nem is beszélve arról, hogy fenékelemőnek is hasznos lehet (push-up, ahogy a női dolgoknál nevezik az ilyet). Az embert leküzdhetetlen vágy veszi hatalmába, hogy mindjárt vegyen 3 darab ilyet, és kimenjen a tengerpartra feszíteni. Még akkor is, ha az össze meteorológiai előrejelzés szerint oltári nagy vihar közeleg.

Ha esetleg nagyon elszabadulna az időjárás, legalább ezzel odaköthetjük magunkat valamelyik oszlophoz... Végül is a szerkezet lényegi része, hogy nem kell a lukakkal vacakolni, gyorsan lehet ki-be kapcsolgatni.

No de vissza a szó eredetére!

Mivel erről semmi információt nem sikerült eddig felderíteni, így leginkább csak tippelni tudunk.

Az I. Világháborúban egy fronton harcoltak a magyarok, a törökök és a németek. Ebben az időszakban a törökök katonai felszerelése igencsak elavultnak számított. Inkább nevetségesnek, annyira, hogy senki se vette őket komolyan. A Galipoli múzeumban kiállított fegyverek inkább tűnnek alkalmasnak várostromhoz, mint világháborúhoz. Így előfordulhatott, hogy a törökök a magyar és a német katonákat látva elcsodálóztak, hogy micsoda eszközöket használnak.

Ekkor fordulhatott elő, hogy az egyik török rákérdezett az egyik magyarra, hogy mi is az, amivel ennyit matat. Csakhogy a magyar talán úgy értette, hogy a török kolléga arra kíváncsi, mint sikerült tegnap összeszednie, amikor a szalmában aludt. És erre mondta azt, hogy poloska.

2016-10-06

Úgy mondják, hogy Isztambulban háromszor annyi macska él, mint ember.

Tekintve, hogy az embereket sem sikerült még pontosan megszámolni, csak tippre kb. 20.000.000-an vannak, így a teljes macskapopuláció létszáma is bizonytalan. A fenti adatok alapján viszont olyan 60.000.000 körül kellene lennie...

Mégis, ezekből a rengeteg szőrös lények körül időről időre kiemelkedik egyik-másik.

Nem tudjuk, hogy a Tombili névre hallgató macska (pontosabban mivel macska, nem hallgat ő semmire, és semmilyen névre) mikor és hol született. Nem tudjuk, hogy az apja, anyja ki volt. De valószínűleg ezt ő maga sem tudta.

Azt sem tudjuk, hogy ki volt ő, és mivel tengette a napjai. Bár macska volt, így szinte biztos, hogy 98%-ban alvással.

Egyszer viszont éppen valahol az álom és az ébrenlét között volt. Ezen kívül két étkezés között is lehetett. Ennek öröme kifeküdt a napra.

De mivel mindezt Törökországban tette egy török macska, természetesen törökhöz méltóan feküdt ki.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Tobili macska - Forrás: patiliyo.com[/caption]

Valószínűleg eme cselekedetét nap, mint nap (de még óráról órára is) megismételte. Csakhogy ezen a nevezetes napon arra járt egy fotós. Ki felismerte, hogy ez a macska pont úgy ül, és élvez a reggeli napfényt, mint egy török. És lefotózta.

Ha a macska beszélni tudott volna, akkor bizonyára azt mondja, hogy De hát én török vagyok! De mivel macska is volt, meg török is, nem igazán érdekelte, mit történik a világban körülötte.

A kép viszont kikerült az internetre, ahol többen is felismerték, hogy bizony ez a török macska tényleg törökös. És el is készültek hozzá a különböző digitális változatok. Egyikben még teával is megkínálták. Mert úgy még törökösebb.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Tombili macska teával[/caption]

Majd eljött a 2016. augusztus 1-e, amikor Tombili nem mozdult többet. Ami jelzi, hogy bekerült a macskák mennyországába, ahol immár 24 órában lehet aludni, mindenféle

felesleges erőfeszítések nélkül.

Isztambul Kadıköy népe viszont egyre inkább hiányolta az immár ikonikus macskát. Mígnem petíció indult, hogy az önkormányzat állítson neki szobrot, így örökké pihenő pozícióban legyen biztosítva ő, aki már az örök pihenését tölti.

16.954 aláírást sikerült összegyűjteni, minek eredményeképpen Seval Şahin uraság elkészítette a macska pontos szobrát. Abban a pozícióban, amiben leginkább ismerté vált.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Tombili macska. Az eredeti és a szobor.[/caption]

A szobrot október 4-én adták át. Majd nemsokkal később a hozzá illő teát és a macska tápot is átadták.

```
<blockquote class="twitter-tweet" data-lang="hu"><p lang="tr" dir="ltr"><a href="https://twitter.com/hashtag/4EkimHayvanlar%C4%B1KorumaG%C3%BCn%C3%BC?src=hash">#4EkimHayvanlarıKorumaGünü</a> nü Tombilinin heykelinin açılışında kutladık! <a href="https://twitter.com/hashtag/tombili?src=hash">#tombili</a> <a href="https://t.co/E6Phq8hNXU">pic.twitter.com/E6Phq8hNXU</a></p>&mdash; Doğa İçin Çal (@dogaicincal) <a href="https://twitter.com/dogaicincal/status/783251363274915840">2016. október 4.</a></blockquote>
```

```
<script async src="//platform.twitter.com/widgets.js" charset="utf-8"></script>
```

A macskaszobor megtekinthető Kadıköy-ben. Nem túl távol (jó 20 perc sétára) a kikötőtől. A pontos helyszín bizonytalan (elvileg a Ziverbey Güleç Çıkmazı-ban)..

2016-10-10

Manapság a mágnesről rengeteg mindent tudunk (miközben az ismertek mennyisége kb. megegyezik, ha nem kevesebb, a kérdések mennyiségével).

Ha rákeresünk a mágnesre az interneten, akkor bizony rengeteg mindent találunk róla. Kemény fizikai számításoktól kezdve a túlsó végeig, miként lehet mágnessel varázsolni, fogyni, szépítkezni.

Egy dologra viszont nem találunk rá egykönnyen: hol találkozott az ember először a mágnessel? Honnan származik?

A válasz pedig most is, mint oly sok esetben: Anatóliában!

Magnézia ma Manisa néven található Törökországban, Izmir-től 36 km-e, Mégpedig az Isztambul-Izmir autópálya mellett. Ne keverjük össze a Manisa nevű tartománnyal, ami szintén az Isztambul-Izmir autópálya mellett található. Csak kicsit törökösebben van mellette... 25 km-e, és az még csak a tartomány legközelebbi pontja..

A város görög neve Magnesia ad Sipylum volt, hogy megkülönböztessék a többi Magnesia névvel rendelkező várostól. Ezekből volt néhány. A történelmi utalások arra utalnak, hogy volt egy Magnesia tartomány a mai Görögországban. Az ott élőket pedig magnet-nek hívták. Ők kolonizáltak több területet is Kis-Ázsiában, és az egyszerűség kedvéért mindegyiket Magnesia-nak nevezték.

A magnet-ekről, vagyis magyarosan a mágnesekről, mint népről Homérosz is megemlékezik az Iliászban. Mégpedig, hogy ők is részt vettek a Trójai háborúban. Nos, ha a mágnes népe valóban mágnessel vonult volna csatába, és a többiekénél vas fegyverek és páncélok lettek volna...akkor az egész háború másképpen nézett volna ki. De legalábbis sokkal viccesebben.

Persze az ó-görögök szeretik elferdíteni a tényeket (ahogyan ma is sokan), és úgy beállítani, mintha a világot is ők gyúrták volna össze (mindenféle sárból, kacsákból, ökrökből és még Zeusz-tudja mikből). Csakhogy a legrégebbi lelet időszámítás előtt kb. 20-25 ezer évvel előttről származnak. Már mint emberi leletek. Mert a dinók ennél sokkal régebben jártak erre fele. Főleg azok, amelyek magas vastartalmú ételekkel táplálkoztak.

Mérsékeltabb távlatokban, i.e. 3000-2500 környékéről is találni leleteket. De az igazi fellendülés a szokásos anatóliai forgatókönyv szerint zajlott: jöttek a luvik, hettiák, phrugiák meg a lüdiánok. Ami azért is érdekes, mert ezen népek fele (ez a négyből kettőt jelent - ha valakinek nem menne a matek) elég messziről keveredtek ide. Akkoriban még előfordultak ilyenek, hogy meg akarták támadni A városát, csak eltévedtek, és így Z városánál bukkantak fel. És ha már arra jártak, akkor azt támadták meg.

Tehát a szokásos anatóliai társulat bejárta ezt a világot is. De közöttük egy szó sem esett arról, hogy találkoztak volna a mágnes nevű csodadologgal. De tegyük hozzá azt is, hogy a kevésbé látványos, de sokkal praktikusabb vas nevű dologgal sem futottak össze túl gyakran.

Aztán végre megérkeztek a görögök, a rómaiak és a törökök is. Mindeközben ott volt mellettük a hegy. A mágnes-hegy. Igaz, hogy időnként vallási tisztelettel övezték, vagy a kicsiket ijesztgették a hegyi manóktól, stb.. de hogy a hegy tele lenne mágnessel, túlzottan nem érdekelt sok embert.

A mágnes első, hivatalos, és tudományos leírása Thalész nevéhez fűződik (i.e. 625 - 545) (igen, ő az, akinek van az a jó kis matematikai tétele is). Érdekes módon az ő életrajzában is csak említés szintjén van, hogy érdekes világnézetei támadtak a mágnessel és a borostyánnal kapcsolatban. Miszerint ezeknek a dolgoknak lelük van, hiszen érdekes dolgokat tudnak csinálni (ugye a mágnes vonzó dolog tud lenni, míg a borostyán az elektromosság felfedezéséhez kapcsolódik - dörzsölni kell, majd égnek áll a hajunk - ezt ma már bizonyos internetes portálok klikkesésével is elérhetjük).

Neki persze könnyű dolga volt, mert pont ott született a mágnes-hegy tövében. Így ismerte azt a különleges követ, ami a kisebb vasdarabokat magához vonzza, és meg is tartja. De nem igazán tudták, mire is lehetne őket használni. Bizonyára tudták azt, hogy az anatóliai hegyekben úgymint eltéved az ember, még ha GPS van nála, akkor is.

Bezzeg, ha néztek volna !

Mindeközben az ismert világ határain túl: Mind Indiában, mind Kínában szintén felismerték a mágneses jelenséget. A kínaiak pedig rá is jöttek, hogy ebből praktikusán lehet iránytűt készíteni. Ami roppant hasznos, ha nincs az ember mellett egy egész hegynyi mágnes (bár az meg segít abban, hogy bárhonnán hazataláljunk). Végül az iránytű Európában az arab kereskedőkön keresztül érkezett.

A kínaiak egyébként nagyon komolyan vették a mágnességet. Erre a célra egyforma tömegű tűket készítettek, és a mágnest a szerint kategorizálták, hány tűt tud megtartani. Az iránytű az óceáni hajózásban lett nagyon hasznos társ. De a mágnes igazi fénykora az elektromosság felfedezésével kezdődött (ugye, hogy Thalész nem is gondolkozott rosszul, amikor a mágnest és a borostyánt összekapcsolta!). A váltóáram előállításához nagy szükség van mágnestre. Természetesen sok más területen is használják.

Ma már nem a történelmi lelőhelyén bányásszák a mágnest. Legtöbbet az északi sarkkörön túl, Svédországban, USA-ban, és Oroszországban találhatjuk. Ezen utóbbi helyen Magnytogorszk térségében 500 km² területen 300 000 millió tonna ércvagyont feltételeznek.

Tehát a mágnes is Törökországból (Kis-Ázsiából) származik (magnatis néven). Ez persze még nem magyarázza meg a törökök nagy szenvedélyét a hűtőmágnesek irányába. Vagy mégis?

2016-10-11

Mai programunk: eszünk!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Etlí ekmekek - Forrás: nefis yemek tarifleri[/caption]

Az etlí ekmekek annyit jelent, hogy húsos kenyér. És ezzel a szabály le is lett fektetve. Ennek két feltételnek kell megfelelnie, a többit meg csináljuk úgy, ahogy akarjuk!

Bizonyos szempontból olyan, mint a pizza. Bizonyos szempontból pedig nem. Bizonyos szempontból olyan, mint a török pide. Bizonyos szempontból pedig olyan, mint a lahmançu. Minden más szempontból pedig megesszük, és kész! Mert nagyon finom. Főleg, ha frissen, melegen, ropogósan esszük.

A recept két részből áll: a kenyérből, és a feltétből. Ez utóbbi leginkább húst jelent. De lehet próbálkozni mással is: sajt, fokhagyma, banán, mákostészta, paradicsomszósz (ekkor lesz pizza), stb.. Ebből mindjárt az is látszik, hogy a hús minősége kiemelkedően fontos. Éppen ezért származik ez az étel Anatólia teheneinek a főhadiszállásáról, Kastamonu-ból. A másik tehenes központban, Bursa-ban, ott direkt eszik meg az állatot. Azt hívják döner-nek, görög nevén gyros-nak.

Tehát első lépésünk legyen az, hogy kiváló minőségű darált húst találjunk. A török ételeknél ez szinte mindig marhát jelent. Magyarországon próbálkozhatunk más állatokkal is.

Második lépésünk legyen az, hogy egy kiváló konyhát találjunk, ami lehetőleg nem a miénk. Felszerelték tűzálló és tűzoltó berendezésekkel. És persze takarító személyzettel. Ha ilyen nincs a közelünkbe, akkor menjünk át simán a szomszédba Idenéz de érdekes receptet találtam! felkiáltással.

Ezek után neki is állhatunk a hús (feltét) elkészítéséhez.

2 db. hagyma

0.5 kg darált hús

fekete bors

só

petrezselyem (egy marék)

kapor (ismét egy marék)

macska

víz

egy kis étolaj - függ, hogy mennyire zsíros a hús.

tehetünk bele csipőset, fokhagymát, római köményt, vagy más olyat, amit szeretünk. Esetleg

olyat, amit más nem szeret, allergiás rá, stb...

Mindezt a legnagyobb meglepetések közepette összekeverjük. Mondjuk egy tálban. Egy olyan tálban, ahonnan a gyereket már kipakoltunk. Persze ha a gyerek nagyon ordít, akkor pakoljuk vissza, és keressünk egy másik tálat.

Ezután jöhet a kenyér rész. Ebben nincs túl sok extra:

1 kg liszt
250 ml tej
1 evőkanál só
1 tojás
langyos víz

Itt el lehet azzal is játszani, hogy élesztőt is rakunk bele. Akkor ugye meg kell várni, hogy felfusson, meg ilyenek.

Őket is összekeverjük, majd meggyúrjuk. Majd megint kivesszük belőle a gyereket. Utána tovább gyúrjuk. Olyan félkemény legyen a végén. Majd pedig nyújtjuk ki vékonyra.

Ezen a ponton kell eldönteni, hogy milyen formában folytassuk tovább. A szerint érdemes a tészta vékonyságát megválasztani.

Két fő irányvonal van: sütőbe sütjük, vagy serpenyőben.

Serpenyő esetén kinyújtjuk a tésztát kör alakúra. Majd a felét megkenjük a hússal, és félbe hajtjuk. Majd a széleket lezárjuk. Ezután tegyük forró serpenyőbe, és mindkét oldalon süssük át!

Ilyenkor arra kell ügyelni, hogy a tészta túlságosan vékony ne legyen, mert akkor kilukadhat. Ezen kívül a serpenyőt, olajat úgy válasszuk meg, hogy ne ragadjon oda, de azért a lakás se gyulladjon ki.

Sütő esetén nagyobb szabadságunk van, mert akkor nem kell oda-vissza pakolászni a dolgokat, így a dolgok nem fognak kipotyogni a dolgokból. Ezen kívül a tészta vastagságát is kedvünkre variálhatjuk.

Gyújtuk be a sütőt, miután a macskát kivettük onnan. 220 fok jó lesz. Készítsük elő a tepsit (ebből meg a gyereket vegyük ki). Majd ebbe tegyük bele a vékonyra dögölt tésztát. Ezek után már úgy díszítjük fel, mint a karácsonyfát pizzát. Sok mindenre nem kell figyelni.

Kenjük fel a húst. És ezzel elvileg készen is vagyunk. De mivel tepsszel játszozunk, még rakhatunk rá sajtot, zöldeket (mindjárt egy paradicsommal, hogy piros legyen), stb..

Itt még lehet variálni az alakkal is. Pl. az egész tepsi 1 darab elti ekmek lesz, és majd sütés után daraboljuk. Vagy néhány hosszú. Lehet még csónak alakba. Vagy pedig kicsi, egyszemélyes nassolnivaló méretben.

De bárhogy is készítjük, egészen biztosan roppant finom lesz!

2016-10-12

Vannak olyan szereplők, énekesek, filmek és sorozatok, amelyek az egész világra eljutnak.

De vannak olyanok is, amelyeket a törökök mindenkinél jobban kedvelnek. Annyira, hogy beépül a kultúrájukba. Ilyen pl. a , vagy a Knight Rider.

Michal, K.I.T.T., a két főszereplő a törökök nagy kedvence volt, amikor a Knight Rider sorozat futott (1982-1986). A teljes sorozatot már hét alkalommal vetítették le újra! Legutóbb 2014-ben

Természetesen K.I.T.T. a kedvenc! Hiszen melyik török ne szeretne egy beszélő autót (szemben mondjuk egy beszélő utassal, amelyiken nincs kikapcsoló gomb). Ráadásul egy olyat, amelyik saját maga parkol, át tudja ugratni a forgalmi dugókat, na és persze a különleges gyorsasága!

Ezzel szemben Michael... hát.. egy külföldi, aki összeszedi a nőket... Erre kevesebb jelentkező van.

No de K.I.T.T.!

Olyannyira kedvenc, hogy az eltelt évek, évtizedek után is elő-elő szedegetik. A legnagyobb megemlékezés 2005-ben történt, amikor az OPET nevű török olajtársaság egy többrészes reklámsorozatot rakott össze belőle. Egy török változatot. Főszerepben a híres török komikussal: Cem Yılmaz-al.

Az autó főszerepében pedig ezúttal G.I.T.T.-et láthatjuk, ami törökül azt jelenti, hogy menj! (bizonyos szövegkörnyezetekben menj a fenébe!), vagy más megfogalmazásban: takarodj! A kinézete pedig...nos.. leginkább egy szuper LADA-ra hasonlít.

Az autó egyébként megtekinthető Isztambulban a.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] G.I.T.T. Isztambulban - Forrás:

JoeP[/caption]

(a képet köszönjük JoeP-nek!)

Szerencsére az internet tele van rajongókkal, akik közül az egyik nem volt rest, és ezeket a reklámokat összefűzte egybe. Így egy egész estés 10 perces filmet tekinthetünk meg!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/Uw2zw_L8rSk" frameborder="0" allowfullscreen]

A törökül kevésbé tudóknak itt a egy kis kísérő segítségnek:

1. rész.

Itt még csak huhogások vannak, meg zene. Meg hamburger. Meg hajfixálás. Mivel jön az Opet, készülni kell! Csak ne lenne G.I.T.T. idegesítő huhogása, meg lámpája...!

2. rész.

Itt kezdődik a sorozat! Megismerjük, hogy ki, hogyan is ismerkedett össze a kicsodával, meg a kicsodákkal.

Helyszín: tipikus isztambuli műhely, valamelyik bizarr hátsó sikátorban.

És már meg is jönnek a szponzorok. Akik rácsodálkoznak, hogy micsoda autó bújt itt meg. És persze Michael is megjelenik. Fények, zene, és már kapja is a legjobb reklámért járó díjat. De hát még csak most kezdődött mindent! Hátrébb azokkal a díjakkal! Meg nem kell azokat az OPET feliratokat sem annyira az előtérbe hozni!

Eközben a szponzorok érzékelik, hogy G.I.I.T. tud ám ilyeneket is, mint: huh-hu!

És már itt is vagyunk a HQ-ban! Itt fontos és érdekes beszélgetés zajlik. De mivel erre még a szereplők sem figyelnek, így mi is eltekintünk ettől. Egészen addig, míg be nem lép a NŐ! Az autó persze mindjárt át is alakul esküvői módba.

Meg Michael kap egy órát. Jah, és Opet kártyát.

3. rész

Itt a benzinkútban (természetesen Opet) láthatjuk G.I.T.T.-et. Nemrég tisztították, így csillog-villog. Csak azt a fránya ajtót nem tudja egyedül kinyitni.

Hamarosan megjelenik a bevásárló lista. Ezt kell megvenni, vagy nem lesz vacsora. Ehhez el kell menni a Migrosba.

G.I.T.T. Michael kérésére átlakul bevásárló kocsivá, így ketten egyszerre tudnak vásárolni. Míg a kasszánál elmondják, hogy az Opet kártyával vásárolva Migrosban kapott pontokból lehet tankolni, addig G.I.T.T. megszökik.

Nyomás utána a benzinkúthoz! No de hogyan lehet elmagyarázni azt, hogy egy beszélő bevásárló kocsi, mely valójában beszélő autó (mindkettő piros fényekkel), járt-e erre?

a

4. rész

Itt már komoly a tét. A rivális, nagyszájú úriember a kocsit szeretné megszerezni. Ehhez kihívja Michael-t egy versenyre. Ehhez persze G.I.I.T.-et a szuper benzinnel töltik fel.

A gombok nevei a kocsiban: csöves, búzás, korpás kenyér, és szuper benzin.

A versenyt természetesen Michael nyeri meg.

5. rész

Michael levelet kap, hogy el kell mennie Tibetbe. Merthogy ott vannak a reklámbabák!

Csakhogy a Gonosz, aki az előző részben az autót akarta megszerezni, most csalással a babákat próbálja megkaparintani. De Michael túljárt az eszén!

Itt jól látszik, mennyire vették komolyan a kampányt, mert ezek a babák tényleg léteztek!

VÉGE!

Azóta több, mint 10 év telt el. És ismét előkerült K.I.T.T. Ezúttal egy másik cég reklámjaként (Toya Next lakópark). És jóval kevésbé viccesen. Bár meg kell hagyni, a teljesen matt fekete betonkeverő, a K.I.T.T. lámpáival igazán jól mutat!

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/a1KPRo77N2c" frameborder="0" allowfullscreen]

2016-10-13

Októberre való tekintettel, egy régóta folyamatban lévő írást próbálok befejezni. Mégpedig, hogy mi történt azokkal a magyarokkal, akik a Szabadságharc bukása után Törökországba menekültek?

Nagy szerencsémre, nálam jártasabbak is pontosan ugyan erre kíváncsiak. Csorba György 1999-ben (ha jól sikerült a dátumot előkerítenem) már megpróbálkozott ezzel a feladattal, és a Hadtörténelmi Közlemények c. újságban (?) publikálta. Ennek a digitális változatát érhetjük el az

Ő a legfőbb forrásunk.

A kutatás egyáltalán nem egyszerű. A törökök ma sem arról híresek, hogy mindent rendesen dokumentálnának. Még az útfelfestést inkább az esztétikai kinézet alapján végzik, mint amire a valóságban ténylegesen szükség van. Régebben pedig, amikor az írástudók száma kb. 1-2%-a lehetett a mostaniaknak, még kevésbé figyeltek arra, hogy merre vándorolhatnak a magyarok az országban. Főleg, miután Kossuth, és a fontosabb tisztek távoztak (Bem Apó maradt).

Sok forrás a hazatérő magyarok beszámolóira hivatkozik, de ezek egyébként is ritkán megbízhatók. E mellett pedig az osztrák titkosszolgálat levéltárában lehet keresgélni. De ők is leginkább Kossuth távozásáig követték a magyarokat.

Csorba György viszont felhívja a figyelmet, hogy az Osmanli Arşiviben (Oszmán Miniszterelnökségi Levéltár) még rengeteg kincs lelhető fel, ha végre lenne valaki, aki el is tudja az ottani iratokat olvasni.

Tehát, ahogy az lenni szokott, biztosan azt tudjuk, hogy szinte sem sem tudunk biztosra. Ezek miatt senki ne csodálkozzon azon, ha ellentmondásokba kerülünk. Legfőképpen a számok azok, amelyek igencsak változnak a beszámolóktól függően. De hogy még jobb legyen, a naptárak (Gergely, Julianus és a muszlim) teljesen összekeveredett. Szeretném kiemelni, hogy a téma sok szempontból óhatatlanul is összekapcsolható, összemérhető a jelenkor politikai eseményeivel. Ennek ellenére szeretnénk a mostani politikát kihagyni ebből az egészből.

1848.

Az év végén (valószínűleg a Schwechati csata után) az osztrákok úgy látják, hogy le tudják verni a magyar Szabadságharcot. De legalábbis minden esetre figyelmeztetik a törököket, hogy hozzájuk menekültek érkehetnek. El is küldték a Kossuth és társainak az arcképeit, személyleírásait.

Akkoriban Magyarország (pontosabban Osztrák Monarchia) délen az Oszmán

Birodalommal volt határos. Ez volt a kor legtöbbet használt menekülő útvonala. Másfele nem is nagyon lehetett volna menni, mert a Monarchia majdnem teljesen körbevette Magyarországot, csak dél felé lehetett megszökni.

E mellett a déli határ a Dunát jelentette, amelyiken nem volt olyan bonyolult az átkelés.

Az Oszmánok pedig azért is jó választás az elrejtőzésre, mert a törökök állandóan szemben álltak az osztrákokkal. És az oroszokkal is. Bizonyos szempontból az Oszmán-kori Magyarországot is tekinthetjük egy osztrák-török háborús zónának.

Viszont mind az osztrák-török, mind az orosz-török korábbi békefeltételei között szerepelt az, hogy egymásnak kiadják a menekülteket. A török fél ez alól akkor van felmentve, ha a menekült muszlim vallású. Ennek később lesz még fontos szerepe.

További fontos tudnivaló, hogy a Szabadságharcban a magyarok mellett lengyeleket, olaszokat, és még renegát osztrákokat is találunk.

Az első jelentés 1849- július 23-án született (Vöröstoronyi csatát követő időszak). Ebben 1120 főről írnak, köztük 36 tisztről.

Augusztus 15-én pedig még kb. 2000 érkezett. Majd 17-én Dembinski, Perczel, és Mészáros is. És Kossuth is. Mind az osztrákok, mind az oroszok azonnal követelték a kiadásukat. De a szultán őket augusztus 22-én Vidinbe (ma Bulgária) szállíttatta. És ezzel Vidin lett az elsődleges menekült tábor. A számítások szerint itt kb. 16.000 menekült gyűlhetett össze.

Még a nyár folyamán kb. 8000-en hazatértek Magyarországra (jó lenne tudni, mi lett velük). Ezután kb. 4000 magyar maradt a táborban. Mellettük kb. 800-1200 lengyel, 500-700 olasz. Pontos számok nincsenek.

Mindeközben Magyarországon a Szabadságharc még nem ért véget.

Megindultak a diplomáciai csatározások is, melyek természetesen legkevésbé a menekülteket tartotta szem előtt. Sokkal fontosabb volt, ki, melyik országnak tud borsot törni az orra alá, illetve, hogy ki kit és ki ellen fog a jövőben használni.

Az osztrák-török feszültségről már írtunk. Már a Mohácsi csata (1526) idején is a törökök szemé előtt Bécs lebegett. Az évszázadok folyamán pedig Magyarország és a Balkán is e két nagyhatalom ütköző zónájává alakult.

Másik irányba, az oroszok felé pontosan ugyan ez zajlott. Annyi különbséggel, hogy a törökök nemcsak a mai Ukrajna területén csaptak össze rendszeresen az oroszokkal, hanem a Fekete-tenger másik végén, a Kaukázusban is. Ráadásul ez elég gyakori esemény volt. Nem az volt a kérdés, hogy mikor lesz a következő orosz-török háború, hanem, hogy előtte belefér-e még egy reggeli.

De hogy senki se unatkozzon, az angolok, a franciák, később pedig az USA is a menekülteket támogatta. Mégpedig, hogy mind az osztrákokat, mind az oroszokat sakkban tarthassa vele.

Ne felejtjük el, hogy a magyar (és lengyel, olasz) menekültek képzett, tapasztalt katonák voltak. Köztük sokan tisztek. Akik sokáig sikeresen álltak ellen egyszerre két nagyhatalomnak is. Itt nem az volt a kérdés, hogy ki etesse őket. Hanem, hogy ki ellen lehet majd őket bevetni. A törökök pedig biztosak lehettek benne, hogy hamarosan szükség is lesz rájuk, ahogyan ez meg is történt 1853-ban, majd 1877-ben.

Éppen ezért a törököknek az volt az érdekük, hogy együtt tartsák a katonákat. Meg egyáltalán, hogy megtartsák őket. Míg az oroszok és az osztrákok pont ellenkezőleg. Ők a szétszórást támogatták, ha már kiadni nem fogják őket.

A franciáknak és az angoloknak pedig mindig jól jött, ha két riválisuknak keresztbe lehetett tenni. A franciák és a törökök egyébként is többször voltak szövetségesek a történelem folyamán. Persze úgy könnyű, ha egymástól messze vannak, köztük pedig potenciálisan ellenséges országokat találunk.

Az osztrákok és az oroszok is követelték a szabadságharc menekültjeinek kiadását. A szultán viszont ezt megtagadta. Hiszen hirtelenjében (ja nem is váratlanul, hiszen az osztrákok szóltak előre) több ezer harcedzett katonát kaptak. Jóformán ingyen.

Szeptember 10-én a török vezetés hivatalosan is elutasította az osztrákok és oroszok kérését. Erre mindkét nagyhatalom hevesen tiltakozott, és a kor szellemében háborúval fenyegetőztek. Az angolok és a franciák viszont a törökök mellé álltak e kérdésben, és készek voltak akár fegyverrel is megvédeni őket.

Minden jel arra utalt, hogy hamarosan egy egész Világháború fog kirobbanni a magyar menekültek miatt. De valójában ennek a közelében sem jártak. Mindegyik fél tisztában volt vele, hogy az egész csak egy üres fenyegetés. Hiszen az osztrákokat alaposan kifárasztották a magyarok. Nem mellékesen az oroszokat is megizzasztották. Egyik ország sem volt olyan állapotban, hogy a törökök ellen háborúzgasson. Meg igazándiból különösebb ok se volt egy komolyabb lövöldözésre. Így mindenki tudta, hogy a fenyegetéseknek nincsenek valós alapjai.

Ennek ellenére a törökök javasolták a menekülteknek, hogy térjenek át az Iszlám vallásra, mert akkor már sem az oroszok, sem az osztrákok nem követelőzhetnek volna tovább. Kérdés, hogy ez mennyire zavarta ténylegesen az osztrákokat, pláne az oroszokat. De az biztos, hogy az ezáltal megváltozott nevek (pl. Béla ezután Jusuf lesz) miatt ember nem lesz, aki az egyébként is útvesztős adminisztrációban megtalálná őket.

Viszont a magyarok (köztük főképpen Kossuth) bízott abban, hogy a Szabadságharc még megmenthető. A vereség ellenére újra lehet éleszteni. Nekik kapóra jött az osztrák-török civakodás. És azt remélték, hogy a török hadsereg támogatásával visszatérhetnek

Magyarországra, és nyerhetnek.

Bem Apó viszont az áttérést támogatta, amit sokan követtek. Több forrás írja, hogy erről nem ismerjük Kossuth véleményét. Más források viszont azt írják, hogy ő egyenesen elutasította az ötletet. Ennek lehetnek vallási okai is. De talán az, hogy ha a magyarok áttérnek az Iszlámra, akkor megszűnik a feszültség. Kossuthnak pedig a feszültségre volt szüksége a Szabadságharc újraélesztésében.

Néhány forrás megemlíti, hogy később Kossuth maga javasolta az áttérést a Protestáns hitre. Ezzel arra akarnak utalni, hogy végül is Kossuth akár az Iszlámra is áttérhetett volna, ha akar. De azért a kettő messze nem ugyan az. Nem mellékesen a Habsburgok erősen katolikusok voltak, így a Protestánsok egyfajta ellenállóknak számítottak.

1849. október 29-ig. 238 fő tért át. Ebből 216 magyar, 7 lengyel és 15 olasz (más forrás 334 magyart, és 100 lengyelt ír). Ez a szám megegyezik az oszmán hadseregbe belépők számával is. Az áttérés egyszerűen, gyorsan, futószalag jelleggel zajlott.

Magának az áttérésnek nem volt olyan nagy tétje az emberek számára. A török kormány is javasolta, hogy akinek nem tetszik, néhány hónap múlva (a viták elcseseledéséved) visszatérhetnek a saját hitükre, esküjük alól felmentik őket. Másrészt senki nem várta el a külföldiektől, hogy aktívan gyakorolják a vallást. Bem Apó viszont komolyan gondolta. Élete végéig még a Ramadán böjtöt is megtartotta.

Ezzel együtt abban a korban nem úgy gondoltak az emberek az Iszlámra, mint mostanában. Semmiképpen nem kísérte ennyi negatív jelző. Az Oszmán Birodalom nemcsak hogy Magyarország szomszédja volt, de az egyik legfontosabb kereskedelmi partnere is. Pl. Isztambulba a búza Magyarországról érkezett. Ehhez hasonlót az Aranyember című kötelező olvasmányban is találunk. 160 évvel ezelőtt a magyarok közelebbi kapcsolatban voltak a törökökkel, mint ma, az internet és a tv idejében.

Az áttér katonákat Ruméliába (193 fő), és Isztambulba (21 fő) kerültek.

Október 12-én a táborban megjelent egy osztrák tábornok. Azt ígérte, hogy aki hazatér, amnesztiát kap. De ismételten részt kellett venni a sorozáson, ráadásul mindenki közlegényként kezdi újra az osztrák hadseregben. 10 nap múlva 124 lengyel, 201 olasz és 2732 magyar tért vissza. Az ő sorsukról is jó lenne valamit tudni.

Október 28-án a törökök direkt Kossuth kiadását is visszautasították, majd összehajtották a tábor. A lengyeleket az orosz határhoz szállították, hogy bosszantsák a nagy medvét. A lengyelek éppen a Szabadságharc előtt csatáztak az oroszokkal. Bem Apó is lelkesen ágyúzta őket. Ő a törökországi emigráció alatt tudatosan készült egy újabb orosz háborúra. Addig is, hogy elüsse az időt, a dél-kelet törökországi banditáknak tartott bemutatókat.

Az olaszok Gallipoliba kerültek. Róluk több szó nem esik. Valószínűleg sokan részt vettek az 1859-ben kitört olasz függetlenségi harcokban. Ebben sok magyar (törökországi

emigrációban élők is) segítette Garibaldi-t. Köztük Türr István.

A magyarok (1650 fő) Sumenbe (ma Bulgária) kerültek. De sokan viszont (kb. 600 magyar) különféle járványban még a táborban meghaltak. Kossuthék Sumenben 1849. november 21-től 1850. február 16-ig tartózkodtak.

Sumenben azért a magyarok nemcsak ültek. Választmányt alakítottak, saját törvénykezést hoztak létre, összevesztek és még lövöldöztek. Lényegében 2 tábor alakult ki. Egyik, akik a török beilleszkedést vallották, mint lehetséges jövő. Egyik vezetőjük Bem Apó volt. Ehhez szükség volt az Iszlám felvételére. Másik csoport pedig, akik vagy a Szabadságharcot szerették volna folytatni, vagy elleneztek az áttérést, és inkább másik országba akartak költözni. Őket vezette Kossuth.

Közben sikerült a 30-s megegyezés (osztrák, orosz, oszmán):

A lengyelek nem maradhatnak. Nekik el kellett hagyniuk Törökországot. Az egy másik mese, hogy tényleg elmentek-e...

Kossuth csapatát, akik keresztények maradtak, Konya vagy Küthaya városába kerülnek.

Lényeg, hogy távol legyenek mind az osztrák-magyar, mind az orosz határtól.

Bem csapatát, az áttérteket először Diyarbakır-ba akarták küldeni. De az ottani időjárás nagyon rossz volt, így Aleppo-ba (ma Szíria) kerültek.

Kossuth 56 társával 1850. február 15-én indult el. Később több magyar is Küthaya-ba érkezett. Főleg, hogy megvédjék a kormányzót egy esetleges osztrák merénylettől. Itt ma Kossuth-múzeumot találunk.

Kossuth itt azt kérte a szultántól, hogy biztosítson egy területet, ahol kolóniát, egy egész magyar várost építhetnének fel. Még tervrajzot is készített. A cél az volt, hogy egyben tartsa az emigráltakat. Kb. 400 magyar a letelepedést választotta. De az osztrákok annyira tiltakoztak, hogy a szultán nem adott rá engedélyt.

1851. március 3-án az amerikai kongresszus mindkét háza határozatban fogadta el, hogy Kossuthékat az Egyesült Államokba hívják. Az osztrákok hevesen tiltakoztak, a törökök viszont hevesen bólogattak. Végül az osztrákok is rájöttek, hogy még mindig jobb - sőt! sokkal jobb -, ha a magyarok az Atlanti-Óceán túloldalán vannak, mintha a határaik közelében.

Május 8-án a küthayaik kb. fele, a lengyelek egy jelentős részével Angliába távozott. A török szultán ezen felbuzdulva Isztambulban, és Bursa városában a rendőrökkel mindenkit összeszedetett, aki csak magyarul beszélt, és hajóra rakott. Még integetett is nekik. Sőt! Az egyirányú hajót is kifizette. Pedig ilyet azért nem szokott tenni.. Kossuth szeptember 1-én távozott. Angliában nagy lelkesedéssel fogadták őket. Később, az Amerikai Polgárháborúban (1861) az északiak oldalán kb. 800 magyar vett részt.

Köztük 7 volt tábornok (ebből 5 dandárparancsnok), 15 ezredes, 2 alezredes, 13 őrnagy, 12 százados és több alacsonyabb rangú tiszt. Sokan a Kossuth csapatából kerültek ki. Úgy hírlík, hogy a rejtjeles üzenetekkel nem vacakoltak, egyszerűen magyarul írták őket, hiszen a déliek azt nem tudták elolvasni (a déli oldalon kb. 20 magyar lehetett).

A magyarok szerepéről egy .

Nagyon sok magyar Sumenben maradt. Róluk nagyon keveset tudunk. Sumenben olyan sok tennivaló nem akad. Egy Kossuth emlékház azért itt is épült. De az itteni magyarokra nagy jövő nem várt. A török kormány anyagiakkal segítette őket, de még inkább azoknak adott pénzt, akik távozni akartak. Úgy tudjuk, hogy kb. 730 fő kapott segílyt. De ennél többen lehettek, mert olyan menekültek is érkeztek, akik el tudták látni magukat. E mellett a tisztek automatikusan kaptak ellátmányt.

Ebből a csapatból kb. 130-an Amerikába távoztak. Sokan mások is külföldre mentek. Voltak, akik beálltak a hadseregbe, mások szerencsét próbáltak. Lassan mindenki szétszóródott az Oszmán Birodalomban...

2016-10-14

Kossuth Lajos 1851. szeptember 1-én Kúthaya-ból, majd 8-án Gemlik kikötőből távozott, és ezzel elhagyta Törökországot.

Sok más magyar is követte a példáját. Pontosabban sokan mentek előtte (május 8.), Kossuth volt az utolsó ebből a csoportból.

De nem tartott vele mindenki. Nagyon sok magyar folytatta az emigrációját az Oszmán Birodalomban.

A legismertebb csapat az, amelyik Bem Apóval tartott. Ők felvették az Iszlám vallást, és itt maradtak Törökországban. Egy török lista szerint 35 tiszt tartozott ebbe a csoportba. Őket Aleppóba (ma Szíria) szállították. Kezdeti időkből elég furán kezelték őket, mintha csak foglyok lennének. Bizonyára adminisztrációs hiba...

Megtiltották a szabad kijárást, a boltok látogatását, vagy hogy más ott élő európaival kapcsolatba lépjenek. Bem panaszt írt a nagyvezírhez, mire lényegesen javult a helyzet. Ugye, hogy 1-1 jól címzett levél csodákra képes!

1850-ben komoly katonai problémák léptek fel a török helyőrségben. A zsold kifizetése nem úgy megfelelő módon zajlott.. Persze zajlott az a kifizetés, csak nem a megfelelő emberekhez jutott. Még inkább egy-két bizonyos emberhez! Hiába, az adminisztrációba megint hiba csúszott... De a katonák ennek nem örültek annyira, végül kisebb veszekedések után megszöktek. A helyőrség igencsak meggyengült.

A kerületi rablóbanda ezt a hírt meghallva körbevette a várost, és követelte a kapu kinyitását. Mint mondták, csak pénzt akarnak kölcsönvenni a bankból. Eközben a városban élő arabokat arra biztatták, hogy öljenek meg mindenkit, aki nem arab, és így megkaphatják a várost. De a helyiek inkább a városi parancsnokságot hívták. De mivel más katona nem maradt, a törökök Bem segítségét kérték.

Ő ágyukból felépítette az egyik védekező alakzatot, és ezzel várta be a támadó rablókat. A siker teljes volt. A halottak számát nem ismerjük, de ezután Bem búskomor lett, teljesen visszavonult. Nem sokkal később maláriában meghalt. Több magyar követője ezután elhagyta Törökországot.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A magyar szektor a Ferikőy temetőben. Sok 48/49-es szabadságharcos nyugszik itt.[/caption]

A katonai szolgálatba álló magyarok megtarthatták a rangjukat. Néha még magasabb fokozatot is kaptak. E mellé járt a járandóság. Azt akkor is kapták, ha a katonai szolgálatot

lemondták. Egyedül saját katonai egységet nem alkothattak.

1850-ben Boszniában felkelés tört ki. Ömer Pasa mellett 400 magyar is harcolt. A csapat később felbomlott.

Ömer (Lüfti) Pasa eredetileg Latas Mihály néven született. 1828-ban (tehát még bőven a Szabadságharc előtt) szökött át Törökországba, ahol a pályája gyorsan ívelt felfelé. 1868-1869 között még hadügyminiszter is volt. 1871-ben halt meg.

A világosi fegyverletétel előtt egy kb. 150 fős magyar katonai csapat már Törökországban tartózkodott. Melléjük csatlakozott még kb. 250 olyan magyar, aki Isztambulban élt. Ebből egy légió alakult ki, amelyik útnak indult Magyarország felé, hogy segítsenek a harcokban. Edirne városáig jutottak, mikor hírt kaptak arról, hogy a Szabadságharc elbukott. Érdekes Mi lett volna ha? a csapat hamarabb indul, és tényleg időben megérkezik.

Ők később az új emigránsoknak segítettek, hogy találjanak munkát. Legtöbben megpróbálták a szakmájukban elhelyezkedni, vagy új szakmát tanultak. Egy csoport festő a Dolmabahçe Palotát pingálta ki. Egy építész csapat egy gazdag örmény Boszporusz-parti palotáját építette. Mások a szultán beşiktaş-i palotájában lettek kertészek. Valaki pedig puskapor-boltot nyitott (micsoda ötlet! Mi meg itt bohóckodunk az Erős Pista importálásával...). Sokan gyárakban dolgoztak. A Bursa városában található selyemgyárban voltak magyarok. De valószínűleg az isztambuli Paşabahçe üveggyárban is, mert ott aztán tényleg mindenki megfordult. A gyár környéki területben ma is sok érdekes ember él, főleg a dolgozók leszármazottjai.

Nagyon keresettek voltak a magyar kocsisok. Ami nem csoda, hiszen a választékos káromkodásuk világhírű, és nagyon egyedi. E mellett az úrhölgyek valószínűleg nem értették, mint mond..

1851. május 15. nagy nap volt az isztambuli magyarok életében: megalakult a Magyar Egylet! Ez amolyan baráti társaság, segélyszervet volt. Az első elnök már az első évben Amerikába távozott. Itt nagy buli volt mindig, kivéve egy alkalmat 1865-ben. Hivatalos dokumentum igazolja, hogy az egyik este nem volt verekedés. Egy másik alkalommal pedig az osztrák követség fegyveres katonái rohanták le az az Egyesületet.

Tehát nem unatkoztak. Voltak fényes táncvigalmak; olasz, francia és magyar lapokat lehetett olvasni. Stb..

További sikerek, hogy az az olasz és a lengyel emigrációval is kapcsolatba kerültek. Időnként támogatókat is szereztek. Az Egyesület létszáma viszont fokozatosan csökkent, ahogy a magyar emigránsok csökkentek. Sokan kiöregedtek, másik országba mentek, vagy valamelyik török háborúban estek el. Ezzel együtt a legtöbb magyar nem tudott rendesen elhelyezkedni, fokozatosan elszegényedett. Szinte mindenki kipróbálta a hasist, és voltak,

akik ebbe is haltak bele.

Vagyis az Egyesület is szépen-lassan elszegényedett, a létszám is folyamatosan csökkent. E miatt a helyszínek is állandóan változtak, kisebbek lettek. Legalább az a maréknyi ember összetartott. De sajnos nem... 1857-ről vannak az utolsó információmorzsák.

Ezzel párhuzamosan 1854-ben protestáns magyar hitközösség alakult Fő helyszíne a Galata. Itt még magyar iskola is működött. A történetük fényesen alakult, támogatókat is találtak néha-néha, külföldet megjárt magyarok is csatlakoztak.

Mindkét társulatnak a krími (1853) és az olasz függetlenségi háború (1859) vetett véget. Ekkor ugyan is nagyon sok magyar úgy érezte, hogy itt az idő a visszavágásra, és csatába voltunk. Ráadásul az itáliai fronton a magyaroknak saját légiójuk volt. Ez pedig sokkal csábítóbb volt, mint a törökországi semmittevés és elszegényedés.

Voltak, akik később visszatértek. 1883-ban újra felállították az Egyesületet. Olyan 40-50 fő lehetett benne. További sorsukról nincs hír. Az isztambuli magyarok elsősorban a Galata (Pera) városrészben laktak.

Az Oszmán Birodalomban még számtalan helyet telepedtek le az emigrált magyarok. Nyomokat találunk Várnán, Alexandriában, Kairóban és Bejrútban is. Némelyiknek a helyét a falu neve jelöli: Macarköy (Magyar falva).

Ők bár az elmúlt 160 év alatt elfelejtették a magyar nyelvet, de még büszkén emlékeznek az őseikre.

Mardin tartományban találunk egy Nusaybin nevű falut. Itt 4 család él, akik magyar őssel büszkélkedhet: Macar, Macaroğlu, Soyubey és Yıldızoğlu. Ők Hacı Ahmed leszármazottjai, aki még Bem Apó mellett szolgált Aleppóban. A magyarok száma kb. 300 fő.

Közülük 2 ember is komoly szerepet játszott a jelenkori török politikában: Ahmet Yıldızoğlu az AKP párt egyik vezetője volt. Míg Moammer Macaroğlu a Hús és Hal Termék tanács nyugalmazott igazgatója

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A magyar szektor a Feriköy temetőben. Sok 48/49-es szabadságharcos nyugszik itt.[/caption]

2016-10-17

A törökországi magyar emigráció életében három jelentős esemény történt, ami hatalmas fordulatot hozott rájuk. Mindhárom olyan, ami így vagy úgy, de megváltoztatott mindent:

1853 - Krími háború

1859 - Olasz függetlenségi háború

1867 - Kiegyezés

Nem volt meglepetés, hogy még az évszázad vége előtt lesz egy orosz-török háború. Sokkal inkább az volt érdekes, hogy a történelemben ez volt az első olyan eset, amikor keresztények fogtak össze a muszlimokkal egy másik keresztény ellen. Mégpedig vallási okokból!

A katolikus (Róma) és az ortodox (Moszkva) egyház összeveszett azon, hogy ki vigyázzon Jeruzsálemre. Bizánc bukása után ugyanis a Római Birodalom örökös feladatait. Ami jelen esetben keleti oldalon élő keresztények (így az Oszmán Birodalom területén is) védelmét. De a törökök jobban örültek volna, ha ezt ezentúl a franciák végzik. Az angolok is ezt támogatták.

Valójában persze területi érdekekről volt szó. Oroszország megerősödött (ebben a magyar Szabadságharc leverése is segített). És úgy gondolták, hogy végre megvalósul a régi álmuk, a Fekete-tenger megszerzése. Nekik ugyanis nem volt sehol olyan kikötőjük, amit érdemben használni tudtak volna (ugye, hogy a történelem ismétli önmagát!).

Az angolok viszont mindenit megpróbálta akadályozni, aki hozzájuk hasonló dominanciára tör. A franciáknak pedig kellett már valami, hogy megtörjék végre a Napóleoni átkot, miszerint ők a rosszfiúk.

Így egy olyan érdekes szövetség alakult ki, hogy a törökök mellett a franciák és az angolok is harcoltak.

Az osztrákok viszont teljesen patt helyzetben voltak. Nemcsak, hogy eszük ágában sem volt az oroszoknak segíteni, de azok hódításai pont hogy osztrák érdekeket sértett. Így az osztrákoknak is az lett volna a jó, ha a törökök mellett harcolnak. Nem mellékesen a siker esetén a mai Ukrajna és Románia területéből is egy jó nagy adagot szerezhettek volna.

Csakhogy az oroszok segítettek az 1848/49-es Szabadságharc leverésében, és e miatt az osztrákok nem támadhatták meg őket (bár a történelem folyamán láttunk már ennél durvább dolgokat is).

Az osztrákok beszállhattak volna az orosz oldalon is. Az sem lett volna rossz, mert akkor pedig egy balkáni területbővítésben biztosan reménykedhettek volna. Egy nagyon kellemes

esetben pedig akár még Isztambult is megszerezhették volna.

Ebben az esetben viszont biztosan számíthattak arra, hogy az összes magyar emigráns (Törökországból, Angliából, Amerikából) azonnal hazatér, és felébreszti azokat is, akik eközben valamelyik pincében bújtak meg. Az osztrákok így is csak orosz segítséggel tudták a magyarokat legyűrni. Nem kellett nekik az, hogy még a törökök, franciák és angolok is ott legyenek.

Így ők inkább kimaradtak az egészből.

Kossuthnak viszont pont az volt a terve, hogy valamilyen formában az osztrákokat is belerángassa a háborúba, mert akkor újra fel lehetne éleszteni a Szabadságharcot, ezúttal külső segítséggel. De hiába is próbálkozott, nem sikerült neki. Ami talán jobb is, mert láttunk a történelemben olyanokat, amikor a segítő fél elfelejtett hazamenni. Kossuth is éppen az egyik ilyen ellen küzdött.

A Törökországban élő magyarok is hasonlóan látták a helyzetet. Végre elérkezett az idő a visszavágásra! Meg legalább nem unatkoztak, mert a nagyon nagy többség nem igazán boldogult. Sőt, leginkább lassan elszegényedtek.

Amit híre ment, hogy kitört a háború, a magyarok a világ minden pontjáról érkeztek, hogy katonai szolgálatra jelentkezzenek. Kmety György (immár Iszmail pasa) Londonból érkezett. Ő Bem Apó csapatával Aleppóba került. De amikor Bem meghalt (1850), akkor Angliába távozott.

A török vezetés a Duna menti hadsereg vezetésére Klapka Györgyöt kérte fel, de ezt az osztrák tiltakozás miatt visszavonták. Az Habsburgok joggal félhettek attól, hogyha felfegyverzett magyarok jelennek meg a környéken (pláne hadvezérek!), akkor könnyen elszabadulhatnak az események. Így végül ezen a fronton egyedül a már említett Ömer Pasa vezethetett sereget, és csak néhány magyar kísérhette (pl. a házi orvosa). Ők el is jutottak Krímbe. Klapka Györgynek a kis-ázsiai főparancsnokságot ajánlották fel, de ő ezt elutasította. Ő végül nem vett részt ebben a konfliktusban.

A Krími háború leginkább kiemelkedő magyarjai Guyon Richárd és Kmety György volt. A többi magyarral együtt az ország keleti végén, a Kaukázus környékén harcoltak. Leghíresebb cselekedetük Kars várának megvédése volt, amiért kitüntetések kaptak.

Mindeközben Izmirben egy angol-német, és egy angol-svájci légió is állomásozott. Ezekbe gyakran kerültek magyarok. Nem csak a Szabadságharcosok, hanem mások is, akik az osztrák katonai sorozás elől menekültek. Őket számtalan helyen vetették be, és nemcsak Törökországban.

A háború alatt több magyar is különböző háborús vállalkozásba, melyek gyors meggazdagodást ígértek. Leggyakrabban markotányosok voltak, akik a hadseregnek árultak

nélkülözhetetlen, vagy éppen nehezen beszerezhető eszközöket. Viszont nagyon kevesen voltak, akik ezt a pénzt értelmes helyre fektették be. A legtöbben elherdálták, felélték.

Szilágyi Dániel szintén 1848/49-es emigráns volt. Isztambulban egy antik könyvkereskedésnél dolgozott inasként. Majd a Krími háborúban markotányosként akkora bevételre tett szert, hogy az egész könyvkereskedést megvette. Később pedig török, arab és perzsa könyveket és kéziratokat gyűjtött. Ezzel a tudósok és kutatók fontos lelőhelyét alakította ki. Halál után (1885) kb. 900 mű a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárába kerültek. .

A Krími háború után Ömer pasával a magyarok további katonai szolgálatot teljesítettek (a törökök gondoskodtak arról, hogy mindig legyen valaki, akivel a katonaság tud foglalkozni). Ők Bagdad felé mentek. Sokaknak ez lett az utolsó állomásuk.

1859-ben elkezdődött az Olasz függetlenségi háború. Garibaldi mellett már lehetett saját magyar légió is. A függetlenségi háború, és az egyesítés elhúzódott, mely alatt többször is megcsillant a remény, hogy újra lehet indítani a Szabadságharcot. Mindeközben viszont számtalan magyar el is esett a frontokon. Ezzel együtt nem biztos, hogy aki Olaszországot megjárta, vissza akart térni Törökországba. Az olasz félszigeten új lehetőséget kaphattak, és újabb újratekérésre.

1867-ben pedig megtörtént a Kiegyezés. Az emigrációban élő magyarok végre hazatérhettek. A hosszú évek alatt megöregedtek, elfáradtak, és leginkább elszegényedtek. Sokuk már csak meghalni mentek haza.

Törökországban ezután már tényleg csak azok maradtak, akiket valami komolyabb dolog kötött ide, akik gyökeret tudtak eresztetni. Családot alapítottak, sikeres vállalkozást indítottak, vagy a katonaságban értek el komoly eredményeket.

Érdekes a végén található 35 oldalba belekukkantani. Itt található azoknak a listája, akikről tudunk valamit. Érdekes látni, hogy kivel mi történt. Van, aki sörfőzdét nyitott; van, aki hotelt. Van, aki kocsmái verekezésben hunyt el, és olyan is, aki tovább folytatta a forradalmat valahol.

Jó böngészést! :)

2016-10-18

A legtöbb magyar 10, illetve 18 évig élt Törökországban. Attól függően, hogy az Olasz függetlenségi háborúba mentek tovább, vagy a Kiegyezés után tértek haza.

Ez idő alatt nemcsak az Oszmán Birodalom vendégszeretét élvezték, hanem aktívan hozzájárultak a befogadó országhoz, segítették azt, fejlesztették.

A menekültek szinte mind katonák voltak. Így elsősorban az oszmán hadsereget várta őket tárt karokkal. A magyar katonák harcedzettek voltak, és a kor egyik legfejlettebb katonai felszereléseit is ismerték. Ez utóbbi nem igazán mondható el a törökökről. De cserébe ők meg lelkesen gyakorlatoztak. A lassan széthulló birodalom határainak mindkét oldalán gyakran volt szükség katonákra. A magyarok pedig még magas rangú tiszteket is hoztak magukkal.

Jellemzően, akik a katonai pályán maradtak, azok mind-mind magasabb rangokat értek el, és számos kitüntetést gyűjtöttek össze. Őket a szultán mindenképpen nagyra értékelte.

A leglátványosabb harci tetteket mind-mind magyarok hajtották végre. Már-már közmondás lett, hogy ahol valami furmányos, csoda folytán értek el győzelmet, azt biztosan valamelyik magyar emigráns tette.

E mellett a katonáknak volt egy békebeli mesterségük is. Sokuk iskolázott volt, több nyelvet is beszéltek. És olyan is akadtak köztük bőségesen, akik valamelyik bécsi egyetemen tanultak.

Az akkori Oszmán Birodalom igencsak megakadt a középkorban. Így nagyon jól jöttek a nyugatról menekült magyarok. Néhányan az oktatásban helyezkedtek el, ahol nagyon méltányos fizetést kaptak.

Többen viszont azzal mozdították előbbre az országot, hogy csak simán dolgoztak. A magyarok között voltak mérnökök, építészek, mester emberek.

Aki pedig nyelveket tudott, az a tolmácsolásban segédkezhetett. Első sorban a háborúk alatt.

Külön ki kell emelni a magyar orvosokat, mert itt volt a legnagyobb fejlettségi különbség. Mindannyian Bécsben tanultak, és többük előtt is fényes jövő állt volna, ha nem jön közbe a Szabadságharc. Elismert publikációkat írtak, és a kor élmezőibe tartoztak.

A Szabadságharcban pedig bőségesen gyakorlatozhattak. Gaál Gusztáv még egy könyvet is írt a Honvédápolók szakszerű kiképzéséről címmel, melynek köszönhetően indult meg később a magyar ápolónőképzés.

Ezeket a magasan képzett úriembereket nagyon szívesen látta az Oszmán Birodalom, és nagyon jólfizető állásokat ajánlott már az 1830-as évektől kezdve. Úgy hírlík, hogy már egy ötéves szerződés esetén is több pénzt kereshetett az illető, mint máshol egész életében. De még ennek ellenére is nagyon kevesen akartak dolgozni a roppant elavult környezetben. Viszont az osztrákok folyamatosan követelték az emigráns magyar honvéd orvosok kiadatását. Így nekik nem volt más választásuk, mint beállni az Oszmán Birodalomba.

Általában két lehetőség állt előtt. Vagy folytatják a katonai orvosi pályájukat, vagy beállnak tanítani. A már említett Gaál Gusztáv az isztambuli Orvosi Akadémiára került, ami az egyik legmegbecsültebb állás volt. Ide még Bécsből is jelentkeztek. Amikor az osztrákok megtudták, hogy egy magyar emigráns foglalta el a helyüket, akkor diplomáciai nyomással eltávolították. Gaál Gusztáv a mai Szíriába került, Kmetty György mellé. A Krími háború után visszafoglalta az akadémiai helyét. Hamarosan a török főváros legkeresettebb orvosa lett, a korszerű belgyógyászati szemlélet megteremtője volt a török orvosképzésben.

A magyar katonai orvosokat is nagy becsben tartották. Általában a helyi katonai kórház igazgatója, vagy ahhoz nagyon közeli pozíciót töltöttek be.

De olyan is volt, aki méregkeverő lett, és Abdülmedzsid szultánt vonta ki a forgalomból. De az utódja, Abdülaziz inkább biztosra ment, és ő pedig a magyar orvost tüntette el.

Mindenképpen meg kell említeni, hogy nagyon sok magyar nyitott éttermet, vagy sörfőzdét. Ez pedig, ismerve a törökök hozzáállását az evéshez, egész bizonyosan hozzájárult az általános jóléthez.

A magyar emigránsok leszármazottjait egyáltalán nem lehet nyomon követni. Csak 1-1 homály utalás alapján gondolhatjuk, hogy valamelyik őse az 1848/49-es Szabadságharc menekültje lehetett. A legtöbb magyar elszegényedett, így ha maradtak is utódok, senki nem tartotta érdemesnek feljegyezni.

A Nusaybin falu magyarjairól már írtunk. És úgy hírlík, hogy magyar leszármazott a századforduló leghíresebb költőnője, és Enver pasa is (ő vezette az Ifjú-török mozgalmat, ami a szultánus megdöntésével járt, és egyben Atatürk ellenfele is volt).

2016-10-19

- És itt most fordulj jobbra...
- Nem tudok, ez egy egyirányú út. Ráadásul négysávos.
- Pedig azt mondták, ők itt jobbra szoktak menni.
- De ők betonkeverővel közlekednek ezt. Ha te is azzal jársz majd, te is arra mész, amerre te akarsz..

Péntek van. Az ilyen nyerő nap Isztambulban. Mivel az egész városban dugó van, így aki akárcsak egyetlen métert is halad, az máris nyertesnek érezheti magát.

Isztambulban gyakran van dugó. Általában reggel 00:05 órakor kezdődik és eltart olyan 23:59-ig. Így fontos a leleményesség, hogy találjunk olyan hátsó kisutcát, amerre el lehet menekülni. A gond csak az, hogy Isztambulban 15-20 millió ember él. Ha neked van egy jó ötleted a dugó elkerülésére, akkor még legalább 10.000 ember is ugyan azzal fog próbálkozni. Így hiába mész át a játszótéren, ott is dugó lesz.

De azért természetesen próbálkozunk. Lejöttünk az autópályáról, mert hátha... Azóta leledzünk az eltévedés állapotában. Szerencsére azért megvan a rutin, így olyan messzire még nem keveredtünk el. A macskák sem faltak még fel bennünket. Az autópálya is itt van valahol a közelben, és minden jel szerint kitartóan délnek haladunk. Bár ez utóbbi nem látszik, tekintve, hogy teljesen sötét van.

Igen, éppen egy kevésbé kivilágított kerületen haladunk át. Vagy hosszába, vagy keresztbe. Reméljük, hogy inkább keresztben, mint hosszában. A GPS-nek pedig elege lett belőle, hogy úttalan utakon próbálunk menni, amikor ő folyamatosan terelget vissza a helyes irányba. Így egyszerűen azt jelzi, hogy már rég az autópályán vagyunk. És még biztat is, hogy naaaaa, menjünk már egy kicsit 120-al is!

Pedig mi alig 20 km/h-el tudunk haladni, ami még mindig több, mint amivel az autópályán haladtunk. Az 13 km/h volt..

És nem is úttalan utakon vagyunk. Csak nem látszik az út, mert sötét van. Néha azért ennek is megvannak az előnyei. Vannak dolgok, amiket az ember nem akar látni.

Még akkor se, ha az egy olyan traktor, amelyikre valaki viccből cápafogakat festett.

Főleg olyat nem!

Tehát vagyunk. Megyünk mert visszafordulni nem érdemes. És vagyunk, mert ez nem a legjobb hely az alvásra.

Megyünk felfele, és vagyunk lefele. Az ember el sem hiszi, milyen dimbes-dombos az a

környék, ami mellett olyan kényelmesen elhúz az autópályán. Ahogy azt sem, mennyire kacskaringósak is ezek az utcák.

Bár mondjuk egyáltalán nem olyan vészesek, mint Isztambul történelmi belvárosában. Itt pl. nincsenek lépcsők az út közepén. Na jó, vannak, csak nem olyan sűrűn.

Cserébe metró építésbe lehet futni. A történelmi belvárosnak legalább ez az előnye megvan. Ott senki nem mert metró építeni. Elég csak 10 cm-el mélyebbre ásni, mint ameddig Ayşe néni szokott kapálgatni, és máris kibukkan valami, ami 2-3000 évesnél idősebb.

Ezzel szemben a külvárosban ha valaki túl nagy gázzal hajt, könnyen valamelyik alagútban találhatja magát.

Aki azért odafigyel, nem esik bele a lukba olyan könnyen. Csak kicsit fura, hogy a 2x2 sávós út hirtelen véget ér, és a nép be van terelve a sikátorokba. Ott pedig a sofőrök leleményességére és a helyi kebab árusokra bízják, hogy ki, hol fog a végén kijutni. Csoda, hogy nem csináltak még ebből reality show-t.

Azért ha olyankor szembe megyünk a forgalommal, meg dudálunk, meg integetünk, meg villogunk, meg jó sokat visszatolatunk, akkor azért el lehet vele érni valami. Azt nem, hogy haladjunk is valahova, de viszont a helyiek kapnak egy kis kulturális ízelítőt Európa szívéből. Megtudják, hogy a magyarok ilyen rendes emberek, akik sokat gondolnak mások anyukájára is.

Olyan nagyon sokat nem kell itt bolyonganunk. A dugó-jelző program azt mondta, hogy csak 3 km-t kell átevíckélnünk, és már mehetünk is vissza az autópályára. Ezt a távot lassan letudtuk. És már a felvezető úton vagyunk.

Ezekre azért oda kell figyelni, mert nem ritka az, hogy jóval előtt el kell kezdeni az autópályára felmenni (vagy onnan lemenni), amit amit megszoktunk. De szerencsére mindenki ki van táblázva. Isztambul nagyon is jól ki van táblázva.

Még az elterelő utak is. Hacsak valaki nem tette rá a kabátját a táblára véletlenül.

Úgyhogy itt is vagyunk az autópálya felvezető szakaszán. Sőt! Éppen megyünk is át a pályán! Aztán kanyarodunk jobbra. Most ráfordulunk... nem-nem.. átmegyünk alatta... szóval megint a dzsungelben vagyunk.

De nem! Mégiscsak erre vezet a hivatalos felvezető út! Itt jelzi a tábla, hogy még egy kör van. Megint fel a hídra! Ez még nem az a híd, ami tényleg felvisz a sztrádára. Ez csak elvisz ahhoz, amelyik felvisz arra, amelyik levisz majd minket a végére. Érthető nem?

Itt megyünk párhuzamosan az autópályával, és arra várunk, hogy végre feljussunk rá. De ez

a makacs felvezető út, csak nem jut el oda. Immár a negyedik hídon megyünk át, és két alagút is megvolt, mire végre feltűnnek az ismertető jelek. Igen, ez már tényleg a felvezető út. Ami lehetne gyorsítónak is nevezni. Most már tényleg az autópálya mellett megyünk. Itt már lehet a gázt taposni, mert ez az, ami fokozatosan bevisz minket a küzdőtérre.

Persze, ha nem lenne ennyi autó, akkor tényleg lehetne a gázt taposgatni. De egyelőre már az is nagy változás, hogy végre elérhetjük az álombéli 40 km/h-s sebességet.

2016-10-20

Atatürk szinte folyamatosan járta Törökországot. Alig volt olyan hely, ahol ne fordult volna meg. És alig volt olyan hely, ahol huzamosabb ideig maradt volna.

Minden egyes hely, ahol járt, ahol aludt, az ma már múzeum. Vagy múzeumban található. Ahogy pl. az a hajókabin is egy múzeumban pihen, amivel Atatürk utazott.

Ráadásul ezek a múzeumok pedig nagyon iparkodnak, hogy valamit be is tudjanak mutatni Atatürk ottjártáról.

Íme az asztal, ahol Atatürk vacsorázott!

Íme a szél, ahol Atatürk ült, miközben itt vacsorázott!

Íme a tányér, amiből Atatürk vacsorázott!

Íme az ágy, amiben Atatürk aludt!

Atatürk 1912-1919 között bérelt egy lakást Isztambul, Beşiktaş kerületében.

Ezt a részt Akaretlernek hívják. 1875-ben épült ide egy egybefüggő házsor. Érdekessége, hogy Y alakban három utca találkozik itt, a házak ezek mentén helyezkednek el. Így nem egy házsort, hanem mindjárt hármat láthatunk. Ebből is a középső V alakban helyezkedik el.

A házak kb. egyforma méretűek, kivéve azt, ami az Y közepén található. Ő jóval nagyobb, mint a többiek, ami a geometriai elhelyezkedésből adódik.

Ez az Akaretler rész mindig egy különlegesség volt. Mindjárt a Dolmabahçe Palota mellett található, ami miatt kiemelt helynek minősül (e miatt nem találhatóunk sem Google, sem Yandex utcatérkép). És ugyan ezért egy igencsak nagy presztízsnek örvendő helynek is számít. Ezzel pedig jócskán eltér a környezettől.

Az Akaretler szó azt jelenti, hogy kiadó házak. Ez a terület ma nem is lakásból, hanem kiadó irodákból áll. Alattuk pedig üzletek és éttermek vannak. Pont, mint egy kisebb, nyitott bevásárló központ.

Csakhogy míg Beşiktaş többi része, alig 1-200 m-e az Akaretler-től, már a szokásos Isztambuli életképet láthatjuk, addig itt, igencsak luxus üzleteket és hotelt találhatóunk. Az éttermek azért már visszafogottabbak, mert mégiscsak a környéket kell kiszolgálniuk.

E mellett az Akaretler mögött találjuk a Beşiktaş focicsapat központját is.

Ezt az állapotot az 1996-os felújítás előtt érte el. Előtte inkább lakások voltak itt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Beşiktaş valahol a 2 Világháború között. A kép tetején láthatóak az Akaretler. - Forrás: Eski Istanbul[/caption]

Atatürk is ide érkezett 1912-ben a testvérével, anyjával () és a mostoha apjával. Így ez volt az első lakásuk Isztambulban. Egészen 1919-ig maradtak itt.

Ez idő alatt két háború is elszóltotta Atatürköket: a Balkán Háború, és az I. Világháború. Ezek után igencsak felfordult a világ, így nem csoda, hogy a család odébb költözött.

Az egyik forrás azt írja, hogy Atatürk háza 540 m²-es volt. Miközben az Akaratler technikai leírása szerint egy-egy lakás átlagosan 200 m²-es.

A 76-os szám, ahol az Atatürk család lakott, ma múzeum. A szokásos Atatürk ruhák mellett egy kisebb kiállítást láthatunk a Balkáni Háborúról is. És persze családi fotókat, levelezéseket is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Beşiktaş 1950-ben - Forrás: Eski Istanbul[/caption]

2016-10-21

A múltkor piac nap volt Isztambul Fatih kerületében. Ez azt jelenti, hogy olyan 30 utca van lezárva, míg a környék csak simán megközelíthetetlen. Nemcsak hogy ilyenkor minden jel szerint az emberek között egy különleges vetélkedő zajlik, hogy kit ütnek el többször, hanem még a piacos teherautók is össze-vissza parkolnak.

Persze igazándiból nem össze-vissza parkolnak. Gondosan kiválasztják azt a helyet, hogy hol lehet a legnagyobb felfordulást okozni, és ott állnak meg.

Szóval durván eltévedtünk. És a navigáció sem segített (nem mintha máskor igen), mert mindig a piachoz akart minket visszaterelni. Mi pedig megküzdöttünk, hogy valahogy vele párhuzamosan haladjunk, és megkerüljük. Így pedig soha nem látott utcákon jártunk.

Mikor végre kiértünk a betondzsungelből, akkor jutott eszembe, hogy bárcsak a kamerát is bekapcsoltam volna...

Ezúttal viszont már készültem!

Egy jó kis 12 perces videó mutatja meg, milyen az átlagos közlekedés Isztambul Fatih kerületében. Ez viszont tényleg egy átlagos, unalmas nap volt.

Nem volt piac, nem futottunk bele lépcsőbe, nem volt lezárt utca, nem volt beszorult betonkeverő, nem volt dudálás, nem okozott forgalmi dugót egy keresztben áthaladó miniszoknyás lány, és nem volt magyar káromkodás. Sem török. Sem angol, vagy német, de még orosz és kínai sem.

Ennek ellenére nem lett egy dög unalmas a videó. De ahhoz képest, amennyit készültem rá, egy eléggé átlagos isztambuli napot láthatunk.

A kamera (ami menet közben hevesen bólogat), csak egy részét mutatja a teljes látványnak. Így az elején nem látszik, hogy mindjárt egy roppant szűk sikátoron próbáljuk az építkezési állványokat kikerülni. Ahogyan a szembejövő pizzafutár sem látszik. Őt is kerülgetni kellett ám. Mert ugye ő motorral van. Én meg autóval. Lettem volna inkább betonkeverővel! Mindjárt elment volna az útból!

A 40. másodpercben ki is jutottunk a főútra. Ahol is nemsokára (60. másodperc) egy buszt láthatunk az út szélén. Akármikor erre járok, ez a busz mindig itt áll. Nem az utasokra vár, hanem csak áll. Talán ebédel. Nem igazán törődve velem, hogy a fél utat lezárja közben.

A társát meg 1:25-nél láthatjuk, amint Y-ban megfordul, majd beáll mögé. Jah, hát végül is, ha egyszer meg kell fordulni, akkor meg kell fordulni. És miért is ne itt, ahol bár hely nincs

sok, de forgalom annál nagyobb.

Aztán eljutunk a 3. perchez, ahol egy tábla eléggé érthetően elmagyarázza, hogy ott bizony bemenni tilos. Ezt egy másik tábla is segíti. De ha valaki ebben kételkedne, akkor a kifelé áramló kisbuszok hada azért elég meggyőző.

Mi azért megnézzük, hogy ennek a valakinek mégiscsak sikerülne-e szembe mennie az árral. Csak hogy valaki úraságnak/úrhölgynek nemcsak azért nincs esélye, mert mégiscsak kisbuszok jönnek vele szembe, hanem mert feltartja a forgalmat. Ez pedig kihat a szembejövő sávra is, ami miatt az említett kisbuszok nem tudnak kijönni az utcából. Így pedig valaki nem tud oda bemenni. De míg nem megy be, nem indul be a forgalom. Míg nem indul be a forgalom, addig a kisbuszok sem tudnak kijönni. Addig pedig valaki sem tud bemenni. Így nem indul be a forgalom.

Eltartott egy darabig, míg ez körforgás valaki tudatáig is eljutott, és tovább áll. Mi is arra álltunk tovább.

3:50-nél valaki immár a jó irányba ment be a kisutcába. Mi is követtük. De lám, itt is találunk néhány valakit, aki a szembe forgalommal próbálkozik. Ezúttal azért sikeresebben.

Ez azért még párszor meg fog ismétlődni... (pl. 4:50)

5:30-ra el is érjük a Falat, majd pedig 6:15-től mellette haladunk. Remek felvételt láthatunk a Falról amit egy rettentően rezgő kamera vett fel.

Itt már folyamatosan lefele haladunk.

7:25-kor megtörténik az első akció! Kukás autó jön szembe, és elfoglalja az egész utat! De egy kis tolatással megoldottuk.

8:50-től egy kisutcában próbálunk lefele ereszkedni. Csak később tudtam meg, hogy ezt úgy hívják, hogy Magyarok lejtő (Macarlar yokuşu). Egészen 9:50-ig (egy egész percen keresztül!), amikor végre leértünk a vízszintesre részre. Hurrá hurrá! Lent vagyunk!

De ez még nem jelenti azt, hogy kint is lennénk a dzsungelből! Itt még azért kellett egy kicsit balettozni, mire kijutottunk a tényleges főútra, az Aranyszarv-öbölhöz. És mint látható, az embereket különösebben nem érdekelte, hogy esetleg egy rendszámtábla közelébe kerüljenek.

Ezzel viszont kijutottunk, véget ért a kalandozás. Kint voltunk a dugóban.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/GOmVYPt8k9Q?rel=0" frameborder="0"

allowfullscreen]

Íme a videó! Mindenkinek jó szórakozást!

2016-10-24

Sok idő telt el a óta. Ennek oka viszont nem az, hogy megint lezuhantunk. Bár lassan egészen profik leszünk zuhanás ügyben.

Hanem mert annyira sok anyag keletkezik, hogy annak feldolgozása rengeteg időt igényel.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Galata-torony, Isztambul, mindenki...[/caption]

A lezuhanásokat egyenlőre megúsztuk néhány karcollással. Egyszer ráadásul a sárba esett bele. Máskor meg éppen a telefont indítottam újra, amikor a drone bement az erdőbe salátát aprítani.

Ennek kivédésére beszereztünk egy könnyen felcsatolható propeller védőt (nem mintha a fák levelei ellen hasznos lenne, márpedig mi a miatt szoktunk lezuhanni). És ha már úgylis az amazon.com-on járunk, akkor pár érdekes (és remélhetőleg hasznos) kacatra is elköltöttük a pénzt.

Nem mondom, hogy ezek után profinak nézünk ki...inkább mint aki most érkezett meg valami UFO-s buliból..

[caption id="attachment_10424" align="aligncenter" width="500"] Internet-tákolmányú multi töltő[/caption]

Viszont mindeközben komolyan befogtuk munkára. E mellett azért megmaradt Isztambul légi fotózása hobbiként is. Csakhogy időközben kiderült, hogy a technikai és a hobbi fotózás, no meg a videózás nagyon más felkészülést igényel.

A hobbi fotózás az tényleg egy turistas módszer. Odamegyünk a helyszínre, felküldjük a drone-t a levegőbe, majd nekiállunk fotózni. Közben reméljük, hogy semminek nem megyünk neki. Ehhez igazándiból sok felkészülés nem szükséges:

Időjárás, előrejelzés megfigyelése

Aznapi légi forgalom, és tiltások tanulmányozása.

Környék tanulmányozása. Kiemelt figyelem a drótokra, felszálló helyekre, zavaró tényezőkre, no és persze parkoló helyekre.

A fotózásban az a jó, hogy szépen, kényelmesen lehet végezni. Odarepülünk, beállítjuk, fotózunk. Nem jó, kicsit ismét odébb megyünk, megint egy kattintás. Aztán megint... majd otthon válogatunk. Persze azért még itt is szoktak érdekes dolgok történni. Pl. egyetlen egy dzsámit sem lehet körbe repülni, mert megszakad a kapcsolat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Sultanahmed (Kék Mecset) és az AyaSofya a levegőből[/caption]

Ezzel ellentétben a videót már meg kell komponálni.

Itt kezdett bejönni a képbe egy alternatív program (), amelyiknél előre meg lehet tervezni a repülési útvonalat. Mindezt akár otthon, térképen, kényelmes körülmények között (mármint amennyire kényelmes az, ha az egyik gyere állandóan az egeret akarja megenni, a másik pedig a billentyűzetből épít StarWars csatahajót).

Mindent nagyon jól be lehet állítani, automatizálni: merre repüljön, milyen gyorsan, merre nézzen, mit nézzen, hogy forduljon, stb... Ez pedig sokkal jobb, és szebb eredményt az, mintha én kalimpálok a levegőben.

Csak hogy ehhez tudni kell néhány dolgot. Mert hogyha elindítjuk a repülési programot, akkor a drone azt pontosan követni fogja. És ha jön egy fa, minaret, vagy bármi más, akkor annak nekimegy.

Mennyire pontos a Google térkép (nem eléggé)

Magasság pontok: milyen magasan kell repülni, hogy ne ütközzünk neki a dolgoknak.

Szintén a magasság pontok: amiről a filmet készítjük, az milyen magas. Mert ez alapján tudjuk a kamerát beállítani.

És akkor még mindig nem tudjuk, hogy belefért-e a képbe, mi lógott ki, nincs-e túl közel, stb.. Vagyis, hogy miként fog kinézni...

Éppen ezért érdemes egy felderítő repülést végezni. Szerencsére ma már a képekből, és a repülési naplóból elég jól lehet adatokat gyűjteni, és ebből már egészen jó videókat lehet készíteni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Gideros-öböl[/caption]

Ez viszont azt jelenti, hogy mindjárt kétszer kell ugyan ahhoz a helyszínhez kimenni, ha valami tisztességes videót szeretnénk. Szerencsére Isztambulban ezt úgy is megtehetjük, hogy beülünk a közeli kávézóba tervezni, és közben még a drónt is fel lehet tölteni.

Ehhez azért több idő kell. De még mindig jobb, mintha otthonról kellene újra menni.

Tegyük hozzá azt is, hogy 1-1 így készült videó azért még kevés. Ebből érdemes többet összegyűjteni, kicsinosítani, zenei aláfestést keresni, majd összerakni belőle egy rendes filmet.

Şile-ről már elég sok videó készült. Így ott lassan-lassan össze lehet már rakni egy kellemes

kis filmet.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Şile - Ocaklı Ada Kalesi[/caption]

De előtte egy másik, teljes film van folyamatban. Az İSTOÇ (2) dzsámiról lesz egy bemutató. Őt is mi terveztük, építettük. És most végre minden együtt van: az első rajzoktól kezdve a kész épületig minden. És erről nagyon jó légi felvételek is készültek. Mondjuk a környék is adja magát...

Tehát ebből majd lesz egy videó.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] İSTOÇ Yeni Camii[/caption]

Mindeközben mi pedig a munkához használjuk a drone-t. Főleg arra, hogy olyan irányból is fényképezzünk, ahonnan eddig még nem lehetett.

De ez csak az alap. Ehhez jön hozzá a videó is, ami végeredményben a cég reklámja.

Csak hogy itt ennél komolyabb dolgokat is lehet csinálni, köszönhetően a programozott repülésnek.

Mindjárt ott van az, hogy a drone minden alkalommal pontosan ugyan arról a helyről, ugyan azokkal a beállításokkal készíthet egy rövid videót. Ezeket összefűzve pedig kaphatunk egy olyan filmet, ahol a ház folyamatosan épül. Amolyan gyorsított felvétel jellegűt. Persze a miénk majd más lesz (és persze jobb lesz).

Ezen kívül megkérhetjük a drone-t, hogy nagyon alaposan repüljön el a kérdéses terület felet, majd pedig készítsen sok-sok fényképet. Irányokkal, és koordinátákkal ellátva. Ebből pedig okos programok térképet, de még 3D-s modellt is elő tudnak állítani. Amit ugye nem kell mondani, milyen hasznos! (tényleg, mennyire is hasznos? Mert mi egyelőre még nem jöttünk rá, mire lehetne tényleg használni).

[iframe

src="https://www.altizure.com/project/580b8d3b5cf10b32d4f76f98/model/embed" style="border:none;width:500px;height:500px"]

Egy százéves faház feltérképezve a levegőből, és annak alapján lemodellezve 3D-ben. Összességében rengeteg technikai repülésünk van. Több, mint 100 órát töltött a drón a levegőben, pedig még nincs 1 éves sem. Ez szerencsére nem látszik meg rajta. Nem úgy, mint az, amikor kiesik a levegőből. Az elég alapos nyomot hagy...

Ebből mi rengeteg hasznos anyagot kapunk. De olyan, ami kívülállóknak is látványos, még kevés van. Ezeket azért fokozatosan pakolom fel. Csak most nagyon feltorlódtak.

Mindeközben néhány másik projekt.

A Galata-torony elkészült. Őt sikerült végre rendesen lefényképezni. De nem mondom, hogyha a közelében leszünk, akkor még egy repülés ártana. De külön ezért nem fogok oda elmenni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Galata-torony[/caption]

Şile is teljesen kész. Abból lesz majd egyszer egy szép csomag. Természetesen megmarad, mint fő tesztelő terep. Mégiscsak nyugodt hely, alacsonyak a kerítések, barátságos kutyák, kedvezmény a hentesnél...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Şile világítótorony (ez az a Viálgítótorony) a világító i(tenger) irányból[/caption]

Hasonló a helyzet Kastamonu Szalma falvájában is. Ahova be lehet repülni úgy, hogy az erkélyen ülünk, azt megtettük. Lementünk majdnem a kanyon aljáig! Itt azért még rengeteg repülhető hely van. Csak ahhoz ki kell menni a házból. Sok-sok kanyon van még a közelben. Mind-mind olyan, amiből kihalászni a drone-t nagy élvezet lehet.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Salmanköy (Kastamonu) - a kanyon alja[/caption]

Lefényképeztük a görög iskolát is. Ez is jó volt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Görög Iskola (Özel Fener Rum Lisesi)[/caption]

Belevágtunk a Fal projektbe is. Eredetileg arra gondoltam, hogy mivel a 7 Fal km hosszú, és a drone 5 km-e tud biztonságosan elrepülni, megállok közepén. Majd 1 feltöltéssel elrepülök az egyik végére, egy másik feltöltéssel pedig a másik végére. Aztán persze kiderült, hogy Isztambulban jó, ha 100 m-t el lehet repülni, mielőtt a rádiókapcsolat megszakadna. Így ez a projekt még eltart egy darabig.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Fal (szárazföldi fal)[/caption]

De közben az is kiderült, hogy útközben sok-sok érdekességet találhatunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mihrimah Sultan Camii[/caption]

És már az AyaSofya-ról, és a Kék Mecsetről is sikerült 1-2 képet készítenünk.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Aya Sofya felülről[/caption]

Tehát nem felejtődött el a légi fotózás. Csak éppen rengeteg munka van még vele.. De remélem, hamarosan még érdekesebb dolgokat is tudok majd mutatni.

2016-10-25

Van egy régi matematikai játék. A történet így szól.

Van egy szálloda, amelyikbe ∞ (végtelen) számú szoba van. De mindegyik szoba tele van. Ha most jön még egy turista, akkor hova ültessük?*

* Nem, nem lehet olyan megoldást, hogy valakinek az ágyába. Ez abból az időből van, amikor 1 ágyban 1 ember alszik.

A feladat trükkje, hogy a szállodában ∞ számú szoba van. Mert ha 6 szoba lenne, és mindegyik tele van, akkor ugyebár emberünk nem fér bele. Csakhogy a végtelen esetében ez másképpen működik. Hiszen $\infty+1 = \infty$. Ahogyan $\infty+2=\infty$, $\infty+3=\infty$, de még a $\infty+\infty=\infty$.

Azaz hősünknek csak annyit kell tennie, hogy odamegy az első szobába, bekopogtat, és arra kéri a bentlakót, hogy költözzön a szomszédba. Majd pedig a szomszéd is menjen egyel tovább, az ő szomszédja is egyel tovább, stb.. Mivel a hotel végtelen, ezért mindig lesz még egy szomszéd, akit át lehet küldeni a következő szobába, és beülni a helyére.

Mindez egy jópofa matematikai játék. Egy elmélet, hiszen nem létezik végtelen hosszú szálloda.... Semmi több.

Csakhogy létezik egy ország, ahol mindezt a gyakorlatban is megvalósították. Persze, hogy Törökországban. Az elmélet gyakorlati neve pedig Holnap.

Természetesen a törökök sem tudnak végtelen hosszúságú szállodát építeni. Ennek legfőbb oka, hogy a Földön nem áll végtelen mennyiségű tér a rendelkezésünkre (bár vannak, akik szerint igen). Ahogyan ennek a szállodának a megépítéséhez végtelen mennyiségű pénzre lenne szükség. Ez meg pláne nincs meg (bár egyesek szerint ilyen is van, csak éppen másnak a zsebében).

Ezzel szemben van néhány dolog, amiből akár még tényleg ∞ számú létezik. Ilyen pl. a kebab. Meg az idő.

No persze nem úgy! A török ember sohasem időmilliomos. Mindig időhiányban szenved. Mindig rohan. És mindig késésben van.

Ennek ellenére (vagy éppen ezért), gyakran alkalmazza a fent már említett Végtelen szállodaszobás matematikai feladatot. Csak éppen az időben.

Mert az idő olyan, ami végtelen hosszú. Mármint a jelenlegi tudásunk szerint. Csak mi szenvedünk a hiányától. Míg másoknak minden jel szerint végtelen mennyiség áll a

rendelkezésükre (legalábbis, ha kinyitják a szájukat, akkor az idők végezeték tudnak beszélni). Szóval várjanak ők, ne mi!

És ha már másoknak úgyis annyi idejük van, akkor igazán tegyék félre azt, amivel éppen foglalkoznak Tegyék át a szomszéd szobába. Azt a dolgot, amit pedig később terveztek megcsinálni (a szomszéd szoba lakosa), tegyék át az azt követő szobába. És így tovább... És most foglalkozzon velünk. Mert ugye nekünk viszont egészen biztosan nincs végtelen mennyiségű időnk.

Mindez fordítva is működik.

Ha valaki minket kér meg egy dolog megcsinálására (mondjuk a kapucsengő megszerelésére), akkor ismét mi leszünk azok a bizonyos turisták abban a végtelen hosszúságú hotelben. A most szobában természetesen mi vagyunk. Amit pedig meg kellene csinálni, azt átrakjuk a holnap nevű szobába.

Abban az esetben pedig, amikor még egy feladat érkezik, akkor őt is átrakjuk a holnap nevű szobába. Az ott tartózkodó kapucsengő megszerelése feladatot pedig megkérjük, hogy menjen a francba következő szobába. És így tovább.

2016-10-26

Amióta az ember tud repülni, a felhők közé magával viszi a fényképező gépét is.

De azonkívül, hogy nagyon látványos képeket lehet készíteni, egyben nagyon hasznosakat is.

Mióta viszont számítógéppel irányított repülő eszközök vannak, lényegében korlátlan fotózási lehetőségekkel (az az SD kártya nem tesz tele olyan könnyen), azóta viszont teljesen más szintre emelkedett a technikai fényképezés.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] İSTOÇ Új Dzsámi a levegőből[/caption]

Természetesen ebből az egyik legfontosabb az, hogy nekünk, épület-felújítóknak, olyan szögből is tud felvételeket készíteni, ahonnan eddig elképzelhetetlen volt. A legmegszokottabb, hogy pontosan felülről is tudunk fotózni. Így pedig a tető szerkezete nagyon jól látszik.

Ezt elvileg a Google is megteszi műholdról. De a mi képünk sokkal részletesebb lesz.

Ezt elvileg helikopterről is le lehet fényképezni. Rendszeres időnként készülnek is ilyen felderítő-városépítő-archiválandó légi fotózások, amiket az önkormányzattól lehet kikérni (persze jó sok pénzért). De a mi fényképünk ennél is jobb lesz. Ráadásul pontosan azt tudunk fotózni, amit akarunk.

[caption id="attachment_10442" align="aligncenter" width="500"] Terepmunka felülről[/caption]

És mi tudunk olyat is, amit sem helikopterről, sem pedig műholdról nem lehet: mi be tudunk repülni az épület mögé. Olyan helyre, ahova tényleg csak a madarak jutnak be (ők is inkább az után, ha már összeütköztek valamivel). Így pedig le tudjuk fotózni az épület hátulját. Méghozzá pontosan szemből.

[caption id="attachment_10440" align="aligncenter" width="500"] Faház - a nem látható rész[/caption]

Aztán persze előfordulhat, hogy jön egy széllokés, a drón nekicsapódik a közeli falnak, miután bezuhan az éhes kutyák közé...

Ennek kivédésére vettünk ilyen csinos propeller védőt. Két színben lehetett választani: baba-rózsaszín, vagy baba-kék.

Hosszan tanácskozás után a kék mellett döntöttünk...

[caption id="attachment_10438" align="aligncenter" width="500"] Megkékült a drónunk![/caption]

Így felszerelve már semmi sem állhat az utunkba. Bármit, bármilyen irányból le tudunk fényképezni. Akár épületen belül is.

[caption id="attachment_10439" align="aligncenter" width="338"] Hamam fotózás belülről[/caption]

Kivéve a fákat. A mindenfelől belógó levelek továbbra is a drón legnagyobb ellenségei. Hiába csinálunk belőle salátát, csak le fogunk zuhanni... ahogy a korábbi 3 alkalommal is történt... Az egyetlen amit tehetünk, hogy viszünk magukkal olíva olajat, meg citromlét. Így legalább annyi eredménye lesz az egésznek, hogy jóllakunk...

Tehát egyfelől a házakat minden felől tudjuk fényképezni. És ez rengeteget segít a mi munkánkban. És persze sokszor érdekes is!

[caption id="attachment_10444" align="aligncenter" width="450"] Cicus! Ne edd meg!![/caption]

Viszont ez így még nagyon amatőr! Ha komolyabb dolgokat is szeretnénk, akkor jön elő az irányított repülés. Ez az, amikor a drónt elküldjük, hogy térképezze fel a környéket. Mi pedig addig beülünk egyet teázni. És közben reménykedünk, hogy a drón útközben nem fut össze valaki kiálló izével, amitől valamelyik kertben, erkélyen, vagy ereszcsonnában fog kikötni. Ilyet esetben a drón térképen jelöli, hogy hol is van éppen. Meg azért ez elég nagy zajjal jár. Főleg, ha a propellerek még működnek, és a drón valami kukákkal teli sarokba zuhant bele..

[caption id="attachment_10446" align="aligncenter" width="500"] Térképezés[/caption]

Ilyenkor a repülési magasságot jól meg kell választani. Minél följebb repül, annál biztonságosabb. Viszont annál kevésbé lesz a térkép részletesebb. Alacsonyan repülve pedig nemcsak azt kockáztatjuk, hogy valakinek elcsavarjuk a parabola antennáját, hanem a részletesebb képek miatt hosszabb távon is kell repülni. Ez pedig több akkumulátor használatot, több felszállást jelent. Azaz több teázást, minek eredményeképpen végül kell keresni egy kis szobát a közelben...

Az így készült térképek roppant hasznosak. És nagyon sok esetben roppant meglepőek! Ki hitte volna, hogy ott, azon a környéken a szomszédnak ilyen frappáns medencéje van! Egyáltalán, hogy a szomszédnak medencéje van! Egyáltalán, hogy van szomszéd, és nem a hadsereg rendez túlélő táborokat abban az elhagyatott kertben!

Mindemellett nemcsak hasznos, és nagyon részletes térképet tudunk készíteni ezzel az

automatikus repüléssel. Hanem akár 3D-be össze is lehet állítani az egészet.

[iframe

src="https://www.altizure.com/project/5809f9487ae8205b403c7d0b/model/embed" style="border:none;width:500px;height:500px"]

Igazándiból nem az automatika a lényeg, hanem az, hogy legalább 200 olyan fényképünk legyen, amelyikbe a repülési adatok is megtalálhatóak (pozíció, magasság, repülős iránya, kamera iránya 3D-ben, stb...). Az automatizálás ott segít, hogy nem nekünk kell irányítani a drónt. Így pedig amellet, hogy munka közben lehet teázni (meg izgulni, hogy nekiment-e már valaminek), de biztosítva van, hogy egyetlen fénykép se hiányozzon.

[caption id="attachment_10445" align="aligncenter" width="500"] 3D fotózás[/caption]

Ezzel a 3D képpel sok mindent lehet kezdeni: lehet balra forgatni. Meg jobbra is. Felfele és lefele is. Meg előre, és hátra. De egyelőre nem jöttünk rá, mire lehetne tényleg használni.

Persze ki lehetne nyomtatni 3D-be, házastól, utcástól, autóstól és macskástól. Ami azért nem rossz. Meg jól néz ki. Igazán jól néz ki. Így egyelőre folytatjuk a 3D-s térképezést is. Talán majd Isztambul 1-2 jellegzetes épületeiről is készítünk ilyen képeket.

[caption id="attachment_10441" align="aligncenter" width="500"] Macska uraság az ex-emeleten[/caption]

2016-10-28

A törökökről egy dolgot biztosan el lehet mondani: ha evésről van szó... no akkor azt komolyan veszik.

Ebből is, ha valamit igazán kedvelnek, akkor az a reggeli.

Csak hogy ha egy igazi török reggelit szeretnénk, hát... nos... akkor arra rá kell szálni legalább egy fél napot. De még jobb, ha egy egészet tudunk bedobni az ügy érdekébe. Vagy mindjárt egy egész hetet erre áldozunk. Viszont ilyesmire nagyon ritkán van lehetőség. Főleg Isztambulban! Így ha egy török leül, hogy rendesen reggelizzen, akkor egyúttal bepótolja a korábban kimaradt alkalmakat is. És gondol az elkövetkező időre, amikor szintén ki fog maradni egy-két-háromszáz igazi török reggeli.

Vagyis, ha végre odajut hozzá, hogy leüljön egy rendeset reggelizni, akkor bizony nem fog felállni onnan egykönnyen. Még az olyan apróságok miatt sem, hogy már rég besötétedett (meg olyankor már minek, hiszen nemsokára kezdődik a reggeli).

Egy átlagos, csupasz török reggeli a következőket tartalmazza:

Valami friss a péktől (kenyér, simit, pogácsa, kalács, pékné)
Sajt (általában fehér sajt (beyaz peynir - görög néven feta), de legtöbbször többféle)
Olíva bogyó.
Lekvár
Vaj + méz
És persze annyi tea, amivel a Boszporuszt is fel lehet duzzasztani.
Tojás. Az összes létező formában: rántva, tükörben. főzve, sütvé, hajtogatva.

Mindebből pedig akkora mennyiség, amivel egy hadsereg is jóllakhatnak. De mindez csak az alap. Mert ehhez jöhet még:

börek (vagy bármi, ami frissen van sütvé)
kolbász - jól átsütvé
sülkrumpli
mindenféle zöld: paradicsom, piros paprika, stb...
mindenféle ami nem zöld

Mint láthatjuk, mindezt befalni nem egyszerű. És igencsak hosszú ideig tart. Főleg, ha az ember közben még a villával hadonászik is pontot tesz a mondat végére.

De amikor a törökök erre időt szánnak, nos.. akkor bizony tényleg időt szánnak rá. Végül is erre való a vasárnap. Már maga a reggeli előkészítése is hosszú időt igényel. Mialatt

sokaknak leesik a vércukor szintjük, és a fent említett mondat végi pontozások mind gyakrabban történnek meg.

Majd pedig, ha végre elkezdődik a reggeli (olyan déli 12 körül), akkor az simán eltart akár estig is. Vagy még tovább.

Itt, Beşiktaş kerületben este 8-kor is találunk olyan diákokat, akkor éppen reggeliznek. Mondjuk az is igaz, hogy ők valószínűleg nem is keltek fel délután 4 előtt....

Ezáltal viszont, hogy a reggeli nem egyezik meg a gyorsbüfével. Míg az utóbbinál lényegében teljesen mindegy, hogy az ember mire is ül (talán még le sem ül), egy reggeliző helynél alapvető fontosságú a kényelem.

Annál is inkább, mert igazándiból nem az a különbség egy-egy reggelizős étterem esetében, hogy mit esznek (röviden: mindent), hanem az, hogy hol. És milyen körülmények között. Így az igényes helyek idényes helyeket nyújtanak (egy ilyen mondat után a magyar tanárom büszkén verné be a fejemet egy óriási bunkóval), nem pedig valami összecsapott asztal-székek kombinációt.

Persze vannak olyan helyek is, ahol azt használják ki, hogy a kedves vendég annyira kiéhezik a hosszú sorban állás alatt, hogy mire bejut, már minden mindegy. És ha az asztalok nincsenek acél pántokkal megerősítve, akkor a kedves vendég azt fogja elfogyasztani (ez egyébként arra is magyarázatot ad, hogy egyes helyeken miért nincs étlap: mert már megették...).

Mint ahogy említettük, a reggelizés olyasmi, ami nem ér véget egyhamar. Sőt! Csakhogy az éttermek kapacitása igencsak véges. Még úgy is, hogy amolyan kalóz módra az utcára, nem ritkán az út közepére is extra asztalokat pakolnak. Előbb-utóbb (leginkább előbb).

Ilyenkor a kedves vendég választhat, hogy:

vár 2-3 órát, hogy beférjen
leül az útpatkára, és a macskakövet elfogyasztásába kezd
keres egy másik helyen.

Márpedig egy olyan kerületben, mint Beşiktaş, mindig találni másik helyet. Hiszen itt a reggelizés nemcsak hogy sokaknak délután kezdődik, de ezen sokak akár a megszokottnál hosszabb ideig veszik igénybe az étterem szolgáltatásait. Így viszont a környék veszi át az étteremből kimaradt vendégeket: ők is nyitnak egy-egy reggeliző helyet.

Csakhogy a folyamat magát gerjeszti. Mivel egyre több reggeliző hely nyílik, így híre megy, hogy Beşiktaş tele van reggeliző helyekkel. Mire sokkal többen fognak ide jönni reggelizni. Az újonnan érkezők befogadására pedig újabb reggeliző helyek nyílnak. Ezzel pedig még

több ember csábítanak ide. stb..

Mára viszont eljutottunk oda, hogy Beşiktaş központjában az ég világon semmi más nincs, csak reggeliző hely. Meg döner árus, de ez egy másik történet, ami nagyon hasonló ehhez.

Minden utcában, mindenhol reggeliző helyek nyílnak. Végül is, mi bonyolult van benne? Kell egy adag friss kenyér, meg a többi izé, aztán kipakoljuk az asztalra. Semmi sütés-főzés. Egy rántottát megcsinálni pedig nem nehéz. Ha pedig valaki mégis elrontja, akkor az lesz a helyi speciális rántotta...

Régen volt itt egy háziállat kereskedés. Belőle is reggeliző hely lett. Bár a dekorációval nem vacakoltak sokat: megmaradtak a ketrecek, akváriumok.

Volt itt egy régiség kereskedő. Ő is jobbnak látta, hogy inkább reggeliző helyet nyit. Ő pedig a bútorokkal nem vacakolt sokat. Tele volt vele a raktára.

Volt egy favágó is, de ő... na jó, ő még nem. Viszont a fodrász... abból könnyen kinézem, hogy ő is reggeliző helyet fog nyitni hamarosan. Kés-villa helyett pedig mindenki ollót kap majd talán...

2016-10-31

Immár 8 év telt el azóta, hogy kiköltöztem Isztambulba.

Ez lassan a harmada lesz annak az időnek, amit Budapesten töltöttem.

Lássuk, mi minden változott ennyi idő alatt!

8 év, és már fel sem tűnik az olyan apróság, minthogy szembe megyek be az egyirányú utcába. Ez már teljesen természetes.

Talán a vezetés az, amiben leginkább otthonosan mozgok. De legalábbis ugyan úgy megbotránkozatom vele a törököket, mint a magyarokat.

Azt mondják, a vezetés az, amibe leghamarabb a magyarok belejönnek. Mások viszont azt mondják, hogy a magyarok itt úgy elengedik magukat, hogy attól már a törökök is rémülködnek...

Más területeken is sikerült beleolvadni a környezetbe. Sőt! Még túlszárnyalni is azt!

Leginkább szembetűnő, hogy nem sikerül Isztambulban eltévedni. Pedig néha még direkt próbálkozom is vele! Miközben a környező törökök még mindig elvesznek a saját városukba. Oké, mondjuk a digitális térkép, GPS és navigáció sokat segít. Kivéve persze, ha olyan utcát keresünk, ami minden kerületben megtalálható. És még abból is mind a 3-4 fajta: út, utca, lejtő, zsákutca. Mert akkor nem egyszerű kibogarászni, melyikbe is akarunk elmenni.

Itt, ezen a ponton eléggé el vagyunk átkozva, mert az összes nemzetközi térkép program az irányító számok alapján működik. Ezt pedig a törökök egyáltalán nem használják. Az utcánkban pl. senki se tudja, mi az irányító számunk. De még a postás se... Ha viszont a térképbe beírom azt, hogy pitypang utca, akkor mindjárt 40 darabot talál. Majd ezekből kell kibogozni, hogy melyikbe is akarunk menni.

Bár időnként még ennél is bonyolultabb a helyzet. Egy ismerőst akarunk meglátogatni, és kérdeztük, hogy hol lakik. Mondta is: a 12/b-ben! Nagy segítség volt, köszönjük! És európai, vagy ázsiai oldal? Csakhogy ne kelljen az összes 12/b-t végigcsöngetni..

Ebből a nem-eltévedésből sikerült egy egészen jó kis elismerést kiváltanom. Egyúttal én lettem a helyi közlekedési híradó is. Mindig tőlem kérdezik, merre érdemes menni, hogy elkerüljék a dugókat.

A többi területen is úgy érzem, ennyi idő alatt csak sikerült már beilleszkednem: a péknél,

ha kérek egy kenyeret, akkor nem fog krumplit adni helyette, meg ilyenek. Mégis, azért még nagyon sok helyen eljártsszuk azt, ahogy mivel külföldi vagyok, akkor angolul beszélnek hozzám.

Ez nagyon jó móka lenne, ha az illető legalább alapszinten tudna angolul. Ráadásul a beszélgetés közben az illető megpróbál ráhangolódni az idegen nyelvre, minek utána azt se érti meg, ha törökül beszélek.

Meg persze mindig eljátszik a szokásos "a magyar meg a török testvér nyelv, zsebemben sok kicsi alma van, stb.." játékot. Hihetetlen, hogy ez a téma nem tud kimerülni!

De még mindig jobb, mint azok a kérdések, hogy Magyarországon milyen nyelven beszélnek? Oroszul? Amerikaiul? (????) Németül? Nem, nem magyarul! Az meg milyen nyelv? Olyan, mint a török! Figyelj! Zsebemben sok kicsi alma van!... -és máris sínen vagyunk.

Ezek a dolgok egyébként jól mutatják, hogy valahol én mindig külföldi maradok.

Viszont amit észrevettem, hogy eltűnt a Á, Magyarország! Puskás! Ilyet ma már nem hallani..

Összességében a nyelvvel már nincsenek gondjaim. Ami persze nem jelenti azt, hogy ne lenne mit tanulnom. Sőt! Bőven van még.

Csak éppen a mindennapok leegyszerűsödtek. Nem tanítok alternatív matekot, így azon a téren megtanult kb. 8 szó bőven elegendő. Talán majd ha a gyerekek tanulják a törteket, meg az integrálást, akkor ez a terület is fejlődésnek indul.

Viszont büszkén mondhatom, hogy tűzoltó autókból, és felszerelésekből nagyon bő szókinccsel sikerült összeszedni. Ezt a tűzoltó parancsnok is megjegyezte. Ebben jobb vagyok, mint az átlagos török!

Ugyan ez igaz a kukás autókra (kimondottan a). Ott is rengeteg török szót sikerült felszednem. Melyek talán a mindennapokban nem hasznosak, de a gyerek szocializálásban azért rengeteget segítettek.

Lássuk, mivel nincs még problémám.

Az adminisztrációval. Ezzel mostanában tényleg nincsen problémám. Mostanában nagyon nem kell hivatalokba járogatnom. Mintha azáltal, hogy meglett az állampolgárságom, nyugi kategóriába kerültem. Egyedül Imi születésénél volt egy 5 perces beugróm az önkormányzat helyi irodájába. De ez is olyan egyszerűen ment, hogy erősen gondolkoztam, hogy visszamegyek még egy körre..

Lássunk azért egy negatívumot is. Mi hiányzik?

Természetesen a szalonna. Bár enélkül még csak-csak elvagyok. De a sajtokkal már nagyobb bajban vagyok. Mert annyira mindenhol azt a néhány fajtát lehet csak kapni. Ami majdnem olyan, mint otthon, de pont nem annyira olyan, mint otthon. Hiába megyek el a sajtoltba, nincs választék...

Még inkább megdöbbenő, hogy elmegyünk az ország másik végére, és ugyan azt az isztambuli csomagolású sajtot, tejet, szalámit, stb.. lehet venni, mint a sarki boltba. Ez azért rettentő kiábrándító...

Így most ennyi jutott eszembe. Természetesen, mint minden évben ilyenkor, most is szívesen várom a kérdéseket! :)

2016-11-01

... és vidd hírül a gyauroknak, hogy ők eddig is az oroszlánbátorságú török nép mögött kullogtak 1 órával.

De most, midőn a hitetlenek ingatag szövetsége visszafele mén az időben, az éleslátású nép csak előre halad. És nem vacakol azzal, hogy az ördögrágta órát össze-vissza állítgassa. Még ha a sátánette összes elektronikus rendszer csuklani is fog e miatt. Népünk nem ijed meg! És immár 2 órával lesz e fényességes nemzet a nyugati elmaradás előtt!!! Majd pedig 2050-re le hagyjuk azokat a hülye kínaiakat is!...

És megtörtént az, ami nem történt meg! Idén, a megszokottal ellentétben, nem állítottuk vissza az órákat Törökországban. Maradt a nyári idő. És az áramspórolás nevében mindjárt indítottunk egy áramszünettel!

Bár tegyük hozzá, hogy a megszokott az utóbbi években kezdett ritka lenni. Nem egy alkalommal (hanem kettő) volt az óra átállással, ami miatt az emberek valószínűleg megunták a játszadozást. Így most, és mindörökre (de legalábbis dec. 31-ig biztosan) megszűnt az óraállítgatás Törökországban.

Hivatalosan tehát folytatódik a nyári idő. Folytatódik a nyár. Az, hogy lassan megérkezik a hóvihár (jelenleg 9 fok van), még nem zavarhatja meg azt a tényt, hogy továbbra is tart a napsütéses nyár.

Formailag mindez azt jelenti, hogy Isztambul a korábbi UTC+2-ről áttért az UTC+3-ra. Ha pontosabbak akarunk lenni, akkor továbbra is az UTC+2-ben van, csak éppen marad a DST (daylight saving time - nyári idő). Erre kellene állítani az összes elektronikus rendszert. Persze hogyha azok hagynák...

Szerencsére a bejelentés, hogy elmarad az óra átállítás elég későn érkezett. Így a legtöbb rendszernek esélye sincs, hogy normálisan kezelje az ügyet. Így a legtöbb helyen a moszkvai időre kellett átkapcsolni, ami szintén UTC+3, és nem tartalmazza a nyári időszámítást (és közben reméljük, hogy maga a rendszer nem fog ezentúl oroszul társalogni).

[caption id="attachment_10460" align="aligncenter" width="338"] Átállítás az új időzónára[/caption]

Csak az a baj, hogy ez így nem teljesen jó. Mert ezzel együtt azt is meg kell mondani a rendszernek, hogy mi mostantól nem tartozunk a török rendszerhez. Ez lényegében csak egy apróság, csak furcsán néz ki. Meg nem így kellene működnie.

A megoldás az lenne, ha központilag állna át a rendszer UTC+2-ről UTC+3-ra. Mert ha lecsatlakozunk a hálózatról, annak a végén mindig lesznek következményei. Pl. inentől a telefon nem lesz képes az időzónák átlépését követni.

Szerencsére a Microsoft ki is adott egy frissítést a Windows Vista, 7, 8, és 10-es operációs rendszerekhez és a 2008-as és 2012-es szerverekhez. A 10-estől eltérő rendszerekhez a KB3192321-es frissítést kell telepíteni (). Míg a 10-es esetében a Microsoft ajánlása, hogy mindenki keresse meg magának ebben a kupacban. Valószínűleg egyébként, de csak azért sem mondják meg (én viszont jobb vagyok, mint a Microsoft, hehehe).

Javaslat, hogy futtassatok le minden frissítést, aztán reménykedjétek, hogy nem lesz a gépetek rosszabb (valójában lesz, mert az egyik ilyen frissítést után a Win10-ek nem voltak hajlandóak a Win7-el szóba állni).

[caption id="attachment_10461" align="aligncenter" width="500"] Windows 10, ahol Isztambul már az UTC+3-ban van.[/caption]

Érdekesség, hogy a Microsoft már 2011-ben kiadott egy hotfix-et kóddal. Ezzel külön szedte Isztambult és Athént, amelyek korábban együtt szerepeltek. Ezek után már a törökök úgy variálhattak az órákkal, ahogy csak kedvük tartotta.

Mindeközben az Apple vonalon: Itt is történt egy frissítés, csak erről ugye nem szól senki semmit. Az úgy nem lenne apple-s, ha mindenféle technikai dolgokat kezdenének beszélni..

A móka inkább a telefonok területén van.

Itt nemcsak, hogy ezernél is több (főleg elavult) operációs rendszerek vannak, amelyeket a kutya se akar naprakészen tartani. Itt ugyan azt kellene megcsinálni, mint a Windows és a Macintosh esetében: Isztambult külön időzónaként fel kell venni a listába. Ez az, ami valószínűleg nem fog megtörténni.

Ezzel együtt úgy tűnik, hogy még a mobil szolgáltatók sem találták ki az elmúlt egy hónap alatt, hogy mit is kellene csinálni. A telefonok nagy része vasárnap hajnalban átállt a nemlétező téli időszámításra. Ezzel nagy meglepetést okoztak minden olyan embernek, aki időre akart odaérni valahova. Szerencsére a külföldieket leszámítva, csak 1-2 ilyen elvetemült alak található Törökországban. Így semmilyen fennakadás nem keletkezett.

Majd többen jelezték, hogy hétfőn reggel a telefonjuk egyszerűen a másik irányba állt át. Ott UTC+3 helyett most UTC+1 van. Úgyhogy jól elvagyunk...

De a számítógépek, és a telefonok olyan dolgok, amikbe az ember végül kézzel (csavarhúzóval, bakancssal vagy baltával) bele tud nyúlni. Sokkal mókásabb lesz a városban mindenhol fellelhető olyan órák megbütykölése, amelyek szintén a hálózathoz kapcsolódnak. Ilyenek, mint a parkoló órák, a dzsámik órái, pályaudvarok órái. Meg azok, amelyeket egyszer valaki felragasztott jó magasra, és azóta se mer senki hozzányúlni, mert félnek, hogy leesik.

Tehát ha a városban látunk egy órát, akkor az vagy a pontos időt mutatja...vagy nem. Én segítségképpen elhelyeztem ide, és a blog sarkába egy órát, ami biztosan a jó időt mutatja

[iframe

src="http://free.timeanddate.com/clock/i5ftmci8/n107/tlhu19/fn6/fs16/fcf00/ftb/bas2/bat1/bacfff/pa8/tt0/tw1/td1/th1/ta1/tb4" frameborder="0" width="222" height="62"]

Legalábbis reméljük.

A török kormány szerint ezzel a nem-átállással 800 millió-1 milliárd kWh mennyiségű energiát tud megtakarítani, csak a nyári hónapok alatt. Míg a magyar kormány szerinte pedig a téli időszámítással, a téli hónapok alatt 100-120 ezer GWh-t lehet megspórolni.

A könnyebb összehasonlítás érdekében:

1 GWh = 1.000.000 kWh.

1.000 GWh = 100.000.000.000 kWh (száz-milliárd)

Ez alapján a heted-nyolcad akkora Magyarország a téli hónapok alatt több energiát spórol, mint Törökország a nyár alatt (vagy hibásak a források (-), vagy a számítások).

Persze tegyük hozzá, hogy pl. Isztambulban teljesen mindegy, hogy nappal van, vagy este, mert állandóan pörögnek a villanyórák. Míg vidéken a tehenek nem érdeklik, hogy éppen hány óra van. Tehát ezeken a helyeket nem igazán befolyásolja az óra állítgatása.

További érdekesség, hogy nemcsak az elektromos-digitális rendszereknél kell odafigyelni. A muszlim hívőknek minden év elején készül egy speciális naptár, amiben az adott napra és helyre kiszámolták az ima időpontjait (az Iszlámban ez a nap állása alapján határozzák meg, így az időpontok nagyon változatosak). Mikor ez a kalendárium készült, akkor még szó sem volt arról, hogy az órát nem állítgatjuk többet. Így ott október 31.-e után 1 órát hozza kell adni minden időponthoz.

2016-11-02

Szombaton, 2016. október 29-án ünnepelte Törökország a köztársaság kikiáltásának 93. évfordulóját.

Tekintettel az év eseményeire, az idei ünnep különösen megmozgatta az embereket. Előtérbe került az a különleges nacionalizmus, ami a törökökre jellemző*. Aki csak tehetett, elment ünnepelni, énekelt és zászlót lobogtatott.

A Török Köztársaság alapjait Musztafa Kemal Atatürk tette le, és hozta létre. 1923. október 29-ével egy hosszú folyamat záródott le. Ez indult a halódó és széteső Oszmán Birodalommal, mely úgy szeretett volna a történelem fekete lukjából kiugrani, hogy belépett az I. Világháborúba. Akkor még jó ötletnek tűnt a németek oldalán harcolni, hogy ezzel is visszaszerezzenek valamit az elveszett birodalmi területekből.

A háború nem az elvárások szerint alakult, hiszen az Oszmán Birodalom valahol az 1500-1600-as években megragadt, és csak minimálisan követte a fejlődést. Így szinte az összes fonton csak vesztek a törökök.

Kivéve a nyugati véget, a Dardanellákat, ahol Atatürk megállította a szövetséges seregeket. Így Isztambult nem tudták elfoglalni.

A háború vereséggel végződött, a szultán fegyverletételre kérte az országát. . Ennyi elég is volt, az embereknek elege lett a szultánból. Inkább Atatürköt követték.

A Függetlenségi Háború, melynek eredeti célja a szövetségesek kipaterolása, és Törökország feldarabolásának megakadályozása volt, végül a Köztársaság lett az eredménye. Így ez nevezhető egy folyamat végének. Míg egyúttal egy másik folyamat kezdetének is.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A Török Függetlenségi Háború alatt a nők, a gyerekek és az öregek sokat segítettek a logisztikában. Hiszen egy hatalmas, elmaradott országról volt szó. A kép Kastamonu egyik szombóluma. Forrás: insanhaber.com[/caption]

Így minden évben október 29-én több dolgot is ünnepelnek a törökök. Egyrészt a függetlenségüket, hogy nem egy diónyi ország maradt az egykori birodalomból. Itt különösen az izmiriek lobogtatják a zászlókat lelkesen. Ez volt ugyanis az egyik első város, amit a görögök elfoglaltak. És a törökök nem is igazán akarták visszaszerezni. Csak Atatürk makacosságának köszönhető, hogy Izmir ma nem görög város Szmirna néven.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Izmir ünnepel - Forrás: Habertürk[/caption]

Másrészt pedig a köztársaságot, és Atatürköket ünneplik a törökök. Főleg az elmúlt időszak eseményei miatt most nagyon előtérbe került, hogy a törökök vezére mi mindent tett az országért. Néhány példa a sok közül:

Béke: Csak nézzük rá Európa térképére mi minden történt 1918-óta! Pl. a II. Világháború. Vagy számos polgárháború. Ezekből Törökország mind-mind kimaradt.

Női választójog: Sok-sok-sok európai országnál korábban vezették be a törökök a nők szabad választását. (azaz, amikor a nők szabadon választhatnak. Nem ám félreérteni, hogy bárki szabadon választhatott nők magának! Ejnye!)

Írás: Atatürk szinte teljesen eltörölte az írástudatlanságot. Bevezette a latin ábécét.

Gazdasági és politikai fejlődés: Az ország néhány év alatt kiugrott a középkorból. Mára a térség meghatározó országa lett.

És még sok-sok minden

Ezt egyébként legjobban mi, magyarok érthetjük meg, mert mi hasonló cipőben jártunk. És mi történt az elmúlt 100 év alatt? Csupa jó?

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A köztársaság ünneplése egy korai fényképen - Forrás: insanhaber.com[/caption]

A mostani ünnep a 93. volt. A legnagyobb zászlólengetések mindig a fővárosban (Ankara), Isztambul, és mint említettük, Izmirben zajlanak. De természetesen a többi helyek is beszállnak az ünneplésbe. Néhány érdekesebb kép az országból.

[caption id="" align="aligncenter" width="427"] Kapadokya - Forrás: Habertürk[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Törökország térképe 2123 emberből (Izmir) - Forrás: Hürriyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Vízalatti zászlóerdő - Forrás: HaberTürk[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ez is egy ilyen vízalatti zászlóztatás (Antalya) - Forrás: Habertürk[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Egy nagyon-nagyon-nagyon-nagyon hosszú zászló - Forrás: Milliyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A köztársaság ünneplése egy korai fényképen - Forrás: insanhaber.com[/caption]

Törökországban ma 53.318 ember él, akik 1923. október 29 előtt születtek. Ők látták a Köztársaság születését is.

Végére pedig 2 igazán jól sikerült reklám az idei köztársasági ünneppel kapcsolatban.

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/Ig76NFe-XXE" frameborder="0" allowfullscreen]

[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/2ZI6v9WEQHQ" frameborder="0" allowfullscreen]

* Török nacionalizmus: Az Európában megismert nacionalizmust általában így lehet egy mondatban leírni: Én X vagyok, ez tők jó, takarodjon mindenki más.

A törököké ezzel szemben ilyen: Én török vagyok, ez tők jó. A mindenki mást elég gyakran el is szokták felejteni. Néha túlságosan is. Kivéve persze, ha lehet neki szőnyeget eladni.

2016-11-03

Elkezdődött a török útlevelek és jogosítványok cseréje. Nemsokára () pedig a személyik (nüfus) is megújulnak.

A török személyi okmányok lecserélését több ok is igazolja. De a legfőbb ok, hogy igencsak ideje volt már. Mert egyik-másik igencsak korszerűtlen.

A sort messze a személyi igazolvány (kimlik kart) vezeti. Ő ugyanis nem más (és nem több), mint egy 72 x 96 mm -es sima félkemény papír. Az önkormányzatnál ez rakják bele a fekete-fehér lézernyomatóba, hogy a személyi adatok. Ráragasztják a fényképet, és kap egy dombor-pecsétet, meg egy aláírást (közismert névén: kunkor, hullámvonal, villámka vagy mérges kígyó).

El kell ismerni, hogy vannak benne hamisítási elemek (csicsa, meg halvány vonal). De ezek max. egy ötéves gyereket zavarnának meg. De ő meg úgylis inkább dinókat rajzolna személyi helyett.

A hamisításvédelmet olyannyira egyszerű volt kijátszani, hogy az utcákon találkozhattunk a mozgó személyi árusokkal. Ezek olyan kis kerekos kocsikkal jártak, mint a simit árusok.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Ő a simit árus[/caption]

Volt náluk fényképezőgép, nyomtató, meg lamináló-gép is. Annyi idő alatt el is készült a személyi, míg megettük a szomszéd kocsinál vásárolt simit-et. De ha kértünk, akkor jogosítványt, vagy más papírokat is tudtak adni (útlevelet azért nem). Egész nap pedig kihangosítva ment az előre felvett reklámszöveg. Így már messziről lehetett hallani, hogy jön a kimlik-árus.

Hivatalosan persze nem személyit árultak, hanem kulcstartót, matricát, hűtőmágnest, stb..., ami hasonlít a személyire. Mert ugye egy Isztambul-kulcstartó helyett mennyivel jobban mutat egy kimlik-kulcstartó!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Török személyi igazolványok 1976-2016(?)
- Forrás: EnSonHaberler[/caption]

A mostani (vagyis is az éppen kihaló félben lévő) személyit 1976-ban vezették be. Érdekessége, hogy olyan személyes adatokat is megtalálunk rajta, mint a ház-as-nemház-as, a származási hely, a vércsoportot, és a vallás. Viszont a szülők családi neve nem szerepel rajta. Éppen ezért a legtitkosabb banki adatok közé tartozik az olyasmi, mint az anyuka lánykori neve. Ez nagyobb titok, minthogy kinek mekkora a...lábmérete.

A származási hely nem a születési helyet jelenti. Hanem, hogy honnan jön a család. A származási helyet az apától öröklik a gyerekek. A lányok pedig megkapják a férjük származását (ha pl. mondjuk egy fehér svéd lány Törökországban házasodna össze egy fekete afrikaival, akkor a leányzó onnantól hivatalosan néger lesz. és a gyerekek is - persze ez így előretett, de kb. így működik).

Ez a mi esetünkben azért vicces, mert Apuka falujában egy furcsa helyzet állt elő, hogy mind a 20 fő elvesztette a származását. A lány gyerekek ugye eleve a férjüket kapják. A fiú gyerekeknek viszont csak lányuk született. Aki idővel szintén elvesztik majd a származásukat. Nem marad senki, akinek a személyijébe Szalmafalvát írhatnának.

Csakhogyn beléptem én is a falu vérvonalába. És mivel hivatalosan nekem nincs származásom, a gyerekek (Árpi és Imi) megkapták a Sema eredeti származását. Sőt! Később én is megkaptam. Így az a érdekes helyzet állt elő, hogy csak 3 embernek van Szalmafalvas személyije. Ebből 1 külföldi, 2 pedig félig az...

E mellett ennek a személyinek további érdekessége, hogy a fiúk kéket, a lányok pedig pirosat kaptak. Ezen bizonyára Conchita Wurst kiakadna (rajta meg a színes lézernyomtató), de a fent említett kimlik-árusok bizonyára kitalálnának valamit. Talán övé lenne a világ első plüss-személyije...

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Köztársasági személyi - Forrás: EnSonHaberler[/caption]

A korábbi személyik még ennél is több adatot tartalmaztak. Ez egy 32-oldalas kis füzetecske volt (aki emlékszik még rá, Magyarországon is hasonlókkal rohangáltunk). Ebben leírták az illető szemének színét, és a foglalkozását is. A színes fényképek megjelenésével ezek az adatok természetesen érdektelenek lettek. Hiszen látszik a képen, hogy kék szemű vagyok, és egész nap a számítógép előtt ülök.

1928-ban viszont, amikor bevezették, más érdekességek voltak. Ilyesmi, mint a latin ábécé, Gergely-naptár-féle időszámítás, és a családi név. Ezek mindegyike Török Köztársaság újdonságai.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Atatürk személyije - Érdeemes megnézni, hogy mindkét szülőjénél beírták, hogy meghalt.. - Forrás: EnSonHaber[/caption]

Ez a személyi nagyon nagy volt. 14 cm! Ez már akkora, hogy az ember simán ezt használja terítőnek. És a múzeumi archívumok alapján ez néhányszor meg is történt...

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Oszmán személyi - Forrás: EnSonHaber[/caption]

Az oszmán-kori személyik létrejöttét az első török népszámlálásnak köszönheti. Ez 1904-ben volt. Előtte is voltak ilyen-olyan igazolványok, de a népszámlálás után lett kötelező mindenkinek.

Meg tegyük hozzá, hogy a XX. század előtt egy-egy ország mérete - és így lakossága is - igen gyakran változott. Ebben pedig a törökök az élbolyban voltak. Elég sűrűn kellett volna új személyiket kiadni az újonnan elfoglalt területekre. Az elvesztetteken pedig bevonni, bár ennek technikai megvalósítása eléggé érdekes lett volna. Főleg, ha az onnan elhurcolt emberek a kutyafejű tatárok valamelyik bográcsban kötnek ki. És mi lett volna azokkal a kerületekkel, amelyik a történelem során ide-oda csapódtak? Csupa-csupa kihívás!

Ebben a 32-oldalas kiskönyvben olyanokat tüntettek fel, mint pl. katonai, vagy vallási rang. És más olyasmit, amit fontosnak tartottak akkoriban.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Új török személyi - Forrás: EnSonHaber[/caption]

Az új személyiről szóló források leginkább abban egyeznek meg, hogy mindenki mást ír. Van, ahol már forgalomban van, fényképet is láthatunk halmokban álló személyiről, stb... Majd ténylegeset akkor tudunk, ha lesz egy a kezünkben.

Ami viszont biztos: A szokásos modern védelmek mellett (hologram, UV, stb..) lesz mikrochip is. Az egyik leírás szerint ez a telefonok SIM-kártyájához hasonló, mások szerint a mostani divatos NFC chip lesz az. Utóbbi előnye, hogy sokkal könnyebb olvasni, mert úton útfélen találunk NFC olvasót (ma már minden komolyabb telefonban van ilyen, de SuperMariós pöttyösgombás NFC olvasót 5 TL-ért árulnak a sarkon). Kérdés persze, hogy mennyire biztonságos egy ennyire ismert, és elterjedt technológiát használni. De pl. az Istanbulkart, ami szintén NFC chippel van ellátva, eddig nem került feltörésre (más dolog, hogy lassabb, mint a korábbi akbil).

Az viszont biztos, hogy az útlevelebe ez az NFC chip lesz, ahogyan az EU-s útlevelekben is (aki kíváncsi, milyen adatokat rejt az útlevele, ezzel az - nyugi, nem lehet az útlevelet vele elrontani).

E mellett remélem, hogy az új útlevelel a méretében is követni fogja az EU szabványokat...

Természetesen az összes új kütyü okmány amolyan kettő az egyben lesz. Egyrészt digitális, másrészt pedig emberi fejjel is felfogható adatokkal látják el. A digitális többféle lesz, hogy biztosan legyen olyan berendezés, amelyik csuklani fog tőle olvasni tudja. Ráadásul ezek a nemzetközi formákat fogják követni. Pedig egy marék ékezet csodákat tesz az elektromos rendszerekkel!

Míg az emberi rész... (ott a fénykép, dönts el, hogy fiú vagy lány) tovább egyszerűsödik. A személyi esetében itt is kitartóan bizonytalanság van. Legfőbb kérdés, hogy a vallás nevű rubrika eltűnik-e. Ez állandóan kényes kérdés. Míg a másik kérdőjel, a származási hely, az

kevésbé érdekes. Bár szerintem az jó lenne, ha maradna.

E mellett én arra lennék kíváncsi, hogyan fog ez lecserélődni. Főleg vidéken. Hiszen a török személyiknek nincs lejárat dátuma.

Az útleveél teljes mértékben az EU szabványainak felel meg: dupla biometria (fénykép, ujjlenyomat), kódok, és a már említett NFC chip.

A jogosítvány is EU standard lesz. Vagyis olyan, mint a miénk. Ahogy ennek próbáltam utánanézni, egy olyan oldalt találtam, ahol a külföldről hazaérkező törököket segíti abban, hogy megismerjék a közlekedési szabályokat. Mert hogy összezavarodhatnak azon, ami az utcán látnak...

2016-11-04

Folytatódik a Fatih kocsikázás. A múltkor kifele mentünk, ezúttal pedig befele.

Úgy, direkt a sűrűjébe...

Talán lesz majd egy ilyen sorozatunk is: kocsikázás Isztambulban. Ez attól függ, hogy mennyire érdekelne titeket egy ilyen (meg, hogy hányan lesznek rosszul ettől a fenemód rezgő kamerától). Még van néhány út, amit nem próbáltunk. ;)

De ha úgy érzitek, nagyon unalmas, akkor felrakok egy ötórás pénteki dugós videót, ahol összesen haladunk 2 km-t. Na, az tényleg unalmas!

Fatih kerületben kocsikázni egyébként is nagy élmény. Nem feltétlenül jó, de mindenképpen nagy..hatalmas! Főleg, ha van egy navigációs programunk, ami segít minket bevinni a dzsungelba.

Ugyanis az ilyen útvonaltervező programokban az utakat meglehetősen egyszerűen kategorizálják: fő út, nem fő út, föld út, meg autópálya fajták, és sima utcák. Ezek közül egyik sem található Fatih kerületben.

Az alábbiak úttípusok viszont teljesen hiányoznak:

Meredek út

Nagyon meredek út

Nagyon meredek út, még nyáron, száraz időben is csak lánctalp és kecskék segítségével használható felfelé. Lefelé persze elég ha csak a fék működik, de az se kötelező.

Éles kanyar, a befordulás nehézkes

Befordulás csak dupla ipszilonnal

Egyáltalán nem lehet befordulni

Mégis be lehet fordulni, ha megkérünk 20 helyi lakost, hogy fogják meg az autót, és rakják át a másik utcába.

Keskeny utca, kétirányú forgalom elképzelhetetlen. De azért még félre lehet állni.

Keskeny utca, kétirányú forgalom elképzelhetetlen. De azért a közeli erkélyre még mindig félre lehet állni.

Keskeny utca, még az autó sem fér be. Kövessük tehát a betonkeverőt.

Egyirányú utca, de mindenki szembe jön.

Piac miatt az utca le van zárva. Nem minden nap, csak éppen amikor arra jársz.

Nincs piac, de itt mindig parkol valaki az út közepén.

Itt az emberek inkább az út közepén mennek. Előrehaladás átlagsebessége: 1 km/h

Ebben a szűk kisutcában csuklós buszok szoktak x-, y-, és z-ben megfordulni.

Vigyázat, mert itt a menetrend szerinti járat is szembe jön!

Ebbe az utcába néha beáll egy busz, majd a sofőr elmegy ebédelni.
Ezt az utcát a sarki étterem rendszeresen telepakolja asztalokkal, székekkel. Így áthaladáskor őket kell kerülgetni.
Ez az utca egy kerten halad keresztül.
Itt valójában park van, de azért menjünk tovább nyugodtan.
Az utat rövidíteni kell úgy, hogy áthajtunk a gyalogosok között, majd 2 percig szembe megyünk a forgalommal. Máskülönben nem lehet befordulni.
Vigyázat, hivatalosan itt alagút van. Valójában ez egy 130 cm-es luk a Fal alatt. Az áthaladás egyes járműveket (ez a forgalomban lévő autók 99%-át jelenti) átalakíthatja cabriora!
Az út macskaköves. Ajánlott a traktor használata.
Az út tele van macskákkal, és nem fognak elmenni.
Kutyák is vannak.

Ezek mind-mind sima utcaként vannak feltüntetve a navigációs térképen. Holott valójában nagyon is befolyásolják az utazási időt. A program kiírja, hogyha jobbra a kisutcában rövidíthetünk, és akkor 2 perc múlva meg is érkezünk. Majd eltelik 90 perc, és mi még mindig ott balettozunk valahol...

Ezért van az, hogy a videók alatt halhattátok a navigáció hangját. De mikor ő balra fordulást javasol, én inkább jobbra megyek. Igazándiból csak a társaság miatt szoktam bekapcsolni. Mostanában azon dolgozom, hogy lecseréljem a hangot Darth Vaderre, hogy ő osztogassa inkább a tippeket.

És akkor lássuk is a videót!

```
[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/1E0-lgp5SrY?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]
```

Igazándiból a 11. percig amolyan csendélet zajlik. Még dudát sem hallani (kivéve persze mindjárt a 8. másodpercet). Hiába van egy taxis, ami bekéredzkezik a sor közepére.. De gondoltam, azért ez is érdekes lehet. Ez a sima, mindennapos, eseménytelen kocsikázás.

Besiktas-ból megyünk Karaköy-be. Útközben dzsámi, jobbra Galata-torony, és ilyesmik...Majd pedig az 5:55 táján kijutunk az Aranyszarv-öbölhöz. Ez szerintem egészen látványos. Lehetne... De a fix kamera miatt jóformán nem látunk semmit. De azért egy beállványozott Yeni Cami pont befért a képbe!

A 9. perc az, ahol kiérünk a klasszikus turista negyedből. És a bazár kerületből is. Innentől az utca is keskenyebb, és jobban hasonlít az igazi Isztambulra. Végig az Aranyszarv-öböl mentén mentünk.

És akkor a 11. perc, ahol megyünk a sűrűjébe. Majd mindjárt rá kell ébrednünk, hogy az az út, ami egyenesen felvisz a dombra (kb. 150 m-es szintkülönbség, a kocsit kétszer gurul vissza, útközben pedig mindig meg kell állni, mert valaki ott selfie-zget az út közepén) a görög iskola mellett, az most éppen le van zárva. Mert valaki krumplit pakol ki a

teherautóból.

Nembaj, mert ott a B-terv. Igazándiból mindig kell, hogy legyen B-tervünk. Meg C, D, E, F, G, de még Zs-terv is. Nagyon ritka, amikor bejön a B-terv. De most ez egy olyan különleges alkalom volt.

Ez egy másik utca, ami bár nem olyan meredek, mint az A-tervben levő, de azért itt is jobb, ha nem kell visszatolni. Mert egyébként ez főút. És kétirányú.

Nem is olyan sokára felérünk a tetejére, majd 14:50-nél kikanyarodunk a főútra.

Onnan lehet tudni, hogy ez a főút, mert sokkal többen közlekednek rajta. Főleg gyalogosan. Meg sokkal többen parkolnak az út közepén, hiába pakolta tele az önkormányzat mindenféle akadályozó vasakkal. Jah, és busz is jár rajta... de az nem jelent semmit.

A 15:46 az a hely, ahol végre bemennék a célutcaiba. Előtte azért még át kell vágni egy büfé kasszéi között, amik mindig az úton hevernek. De ma ez (is) éppen le van zárva.

Szerencsére ott a párhuzamos utca, amivel ugyan oda juthatunk. Számoljuk is, hogy hányszor fordultunk jobbra!

Eeeeegy....kettőőőőő....háá, hopp, egy autó! De rendes volt, mert ő tolatott vissza.

Aztán háááááárom, és jönne a negyedik. De az a szokásos isztambuli helyzet fordul elő, hogy mindenki csak érkezik. Senki nem akar menni. Pláne hátrafelé. Ilyenkor jön a tologatás. A merci pedig extra rendes volt, mert beállt úgy, hogy lezárt az én kijáratomat.

És amikor már az ötödik jobbra fordulással odaérnénk a célba, kiderül, hogy az az utca is le van zárva. Marad az, hogy ide kell leparkolni.

2016-11-07

Nem, még nem tartunk ott, hogy hólapáttal kell kiásnunk magunkat. Nem az a tél kezdődött el.

Hanem az, amikor éjjel-nappal annyi eső, hogy lassan már a közértbe is hajóval fogunk járni.

És természetesen a kapitányt úgy hívják majd, hogy Noé.

[caption id="" align="aligncenter" width="395"] Isztambul, szivárvány, villamos meg pónilovak[/caption]

A tél Isztambulban általában azt jelenti, hogy esik az eső. De nem ám olyan rózsaszínen, mint a fenti képen. Hanem inkább úgy, mint itt:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Amikor jön a vihar[/caption]

Ami utána közléről nézve ilyen lesz:

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Eső Isztambulban[/caption]

Amikor pedig ennyi eső esik folyamatosan, akkor a csatorna egy idő múlva fellázad. És inkább odébbáll a fő folyásirányból, mert már elege van az egészből.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Eső Isztambulban[/caption]

Így pedig hamarosan (olyan 5 perccel az eső kezdete után) eljutunk oda, hogy az utcák először patakokká, majd folyókká alakulnak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Eső Isztambulban[/caption]

Ahol pedig véget ér az utca, ott látványos vízeséseket csodálhatunk. Nekünk nem kell Izlandra utaznunk. Elég csak 2-3 utcát sétálni úszni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Eső Isztambulban[/caption]

Ilyen időben nem mindig elég az, hogy valami túlélő felszerelést húzunk. A tapasztaltabbak mindjárt gumicsizmával indítanak. A tapasztalt üzletek pedig mindjárt gumicsizma árulásába fognak.

De persze nemcsak azt a klasszikus kanári sárgát lehet kapni, amiben az ember könnyen megtalálható, ha eltűnik a sárban (bár olyankor a lába van lefele). Hanem egészen divatos

színekben és mintákban pompázok közül válogathatunk. Van pl. rózsaszín. Meg rózsaszín 1 db. fekete csíkkal. Rózsaszín 2 db. fekete csíkkal. Rózsaszín fekete cikk-cakkal. Aki pedig nem fél szembenézni egy kis kreativitással, az pedig talál fekete gumicsizmát is, rózsaszín csíkokkal. Meg rózsaszín cikk-cakkal. És még rózsaszín hópelyekkel!

2016-11-08

2016. november 12-én (szombaton) 14:00-kor Dr. Major Balázs tart előadást a Közel-Keleten található keresztiskori lovagvárakról.

Helyszín: Isztambuli Magyar Intézet.

Imrahor Cd. 23. Polat Ofis, B blok. Kâğithane, Isztambul

Az előadást Dr. Major Balázs régész, történész, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészeti Tanszékének vezetője tartja.

Ő maga folyamatosan jár az előadásban szereplő két helyszínre, a Margat (al-Marqab - Őrhely) és a Krak des Chevaliers (Qal'at al-Ḥosn - A Homsz folyó erődje) erődökbe. Mindkét vár a kereszties lovagok máig fennmaradt legfontosabb védműveinek számítanak. Mára alig néhány marad.

Dr. Major Balázs, és csapta elsősorban a Margat lovagvárban végzi az elismert régészeti munkákat, immár több, mint 15 éve. De e mellett, a másik lovagvár, a Krak des Chevaliers munkálataiba is besegít. Főleg azután, hogy azt a többi külföldi régész elhagyta.

A helyszín ugyanis Szíria, ahol jelenleg polgárháború zajlik. És azért, mert egy vár történelmi jellegű, még nem fogja a háború elkerülni. Így előfordul, hogy munka közben fegyverropogás, és bombák becsapódását lehet hallani. Sőt! Már a rakéta is csapódott a várba.

Mégis, a magyar csapat (Szíriai-Magyar Régészeti Misszió (SHAM)) kitart (), mert nagyon különleges leleteket találtak egy egyébként is nagyon különleges várba. Ráadásul munkájuk nagyon elismert. 2007-ben koncesszióba kapták a Margat vára, ami kizárólagos feltárási jogot jelent.

A lovagvárat pedig részben a magyarok építették. Pontosabban magyar pénzből újították fel, már a kereszties hadjáratok idején. 1218 januárjában II András hazefeletartott, amikor Margat várában pihent meg. A vár (és annak elhelyezkedése) annyira megtetszett neki, hogy hatalmas évjáradékot adományozott a sójövédelméből. Minden év húsvét idején 100 márkát küldetett, ezüstpénzben.

Margat lovagvára pedig bővelkedik az érdekességekben. Különleges ikonográfiát, és az akkori kor nagyon modern közműhálózatát találták meg. Ez utóbbi még ma is működik (bezzeg, ha ma hívunk egy vízvezetékserelőt!).

Tehát az előadás minden szempontból roppant érdekesnek ígérkezik. Aki teheti, jöjjön el 2016. november 12-én, isztambuli idő szerint délután 2 órára a Magyar Intézetbe.

2016-11-09

Tavaly megkockáztattuk, hogy Atatürk halálának évfordulóját élőben közvetítsük. Ez végül is elég egyszerű: csak egy mobil telefon, és egy működő internet szükséges hozzá.

Ééééés sikerül! Éééés jó lett! Éééés mindenki látta (10 fő)! Éééésss...

... utána elhagytuk...

1 hónapunk volt rá, hogy valamit kezdjünk a videóval. De elfelejtettük, így végül törlésre került...

Jó, nem az évszázad felvétele volt, meg egyebek. De azért kár.

Az idén újra próbálkozunk! Ezúttal neheztelt körülmények között: a levegőből fogunk jelentkezni!

Hacsak nem lesz túl nagy a szél... mert akkor a fák, vagy a halak közül közvetítünk.

Tavaly nagyon készültünk az élő közvetítésre. Miután pedig lezajlott, 1-2 hét múlva a YouTube bejelentette, hogy már nála is bárki indíthat élő közvetítést. Igaz, a program még csak béta verzió volt, de ez az elmúlt 1 évben sem változott.

Azóta pedig már a Facebook, Twitter (Periscope), meg ki tudja még kicsoda-micsoda is elindította a saját élő videóját. Ezek közül egyik-másik (pl. YouTube, Facebook) bekerült a drón programjába is. Azaz élőben lehet nézni, ahogy valaki más a drónnal bűvészkedik, vagy éppen neki megy a falnak.

Nosza rajta, ebbe mi is beszállunk! Úgyis elég nagy kupi van a YouTube táján, itt is rendet kell rakni. A régi videók már maradnak, ahol vannak, de az újat mostantól az . Ez most jelenleg üres. De majd csinálók kategóriákat, mint vezetés, ünnepek, repülés, macskák, stb...

Így az élő adás is ott lesz archívumban.

Élőben pedig elvileg ő lesz majd: - Ha nagy feketeséget látsz, akkor kattints valahova, hátha találsz egy másik feketeséget, ami talán nem lesz fekete.. de valahol ott lesz az élő adás is... talán.

Egy-két teszten már túl vagyunk, de nem mondom, hogy gördülékeny lesz majd. Kezdve azzal, hogy az élő adást nem engedi a Google beágyazni. Így a . De azt hiszem, hogy ez túlélhető.

Másrészt meg nem biztos, hogy ott lesz a videó, ahol várjuk.

No de bármi is történjék, sikeres repülés után mindenképpen fenn lesz a videó.

Jah igen... sikeres repülés...

Jelenleg kellemes meleg idő van. Ordas nagy széllel. A meteorológia szerint holnap reggel 6 és 11 óra között a szél teljesen eláll, és beköszönt a szélcsend. Valamikor 6, és 11 között. Ez lehet 6:05 is. Meg 10:58 is.

Annyi reményünk van, hogy a megemlékezés 9:05-kor van. Isztambuli idő szerint. Ez nálatok, Magyarországon az idén 7:05-öt jelent. Így készüljetek. Angliában (ilyet már nem merek leírni, hogy Egyesült Királyság, mert mire befejezem az írást, valaki megint kilépbélép valahova-valahonnan) 6:05 lesz ilyenkor. Míg Kirimatiban már este 20:05 lesz.

Nekem eddigre ki kell érnem a helyszínre, összerakni a drónt, és még az élő videót is el kell indítani. Túl korán nem tudok menni, mert az Árpit el fel kell tenni az iskolabuszra. Meg egyébként is, a drón max 22 percet tud a levegőben várakozni.

A dolog érdekessége majd az lesz, hogy a drón csak videót vesz fel, hangot nem. Ez abból a szempontból nem baj, hogy az egész úgy hangzana, mintha 1000 mérges darazsat zártunk volna össze. A mostani élő közvetítésnek viszont mégis lesz hangja. Mégpedig az, amit a telefon fog felvenni.

Tehát a kép majd valahonnan a levegőből fog érkezni. Míg a hang meg.. valahonnan a földről. Benne az összes gombnyomkodással, és a járókelők kérdezősködéseivel. Csupa izgalom vár ránk! :)

De legalább nincs légtérzár! Egyenlőre...

. Itt fogom jelezni, ha sikerült a felszállás, és elindult a videó is. Aztán lehet, hogy twitterezés közben egy fát is megnézünk közelebbről. Ugyebár nemcsak vezetés, hanem repülés közben sem szabad a mobiltelefonnal játszani. Hacsak nem ezzel akarjuk a sirályokat elijeszteni..

Mindezzel együtt holnap a szokottól eltérő bejegyzés várható. Inkább délután-este fele nézzetek fel a blogra. Addigra megpróbálom a videót, meg a friss képeket is felgyömöszölni.

2016-11-10

7:00 - Szakad az eső Isztambulban. Az utcában kisebb folyó alakult ki.

7:45 - Eláll az eső.

8:15 - Felszárad minden. De az orkánerejű szél megmaradt.

8:45 - Azért összeraktam a drónt, hátha mérséklődik a szél annyira, amiben már biztonságosan lehet repülni.

9:02 - Elpakolom a drónt. Ilyen szélben nem lehet repülni.

9:03 - Teljesen eláll a szél.

9:04 - A YouTube közli, hogy mégsem lehet élőben közvetíteni. A B-terv is foghíjas lett.

Inkább lett belőle P-terv.. Marad a felvétel készítése, amit később töltök fel.

9:05 - Elkezdődik a megemlékezés.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2016. november 10.[/caption]

Reggel, amikor elugrottam elúsztam kenyérért, akkor még úgy tűnt, hogy semmi sem lesz a mai repülésből. De később véget ért a vihar, az utak pedig úgy-ahogy felszáradtak. Végül is, nem volt olyan lehangoló a helyzet. Csak az az ordas szél ne lett volna! A meteorológia azért megígérte, hogy annak is vége lesz hamarosan.

[caption id="attachment_10496" align="aligncenter" width="338"] Reggel 7-kor még csak hajóval lehetett a boltba menni[/caption]

És tényleg, kezdett a szél is enyhülni! Így minden reményünk megvolt, hogy sikerül az Atatürk megemlékezést a levegőből felvenni. És még élőben közvetíteni is.

De mire kértem a Boszporusz partra, ahol eredetileg a Boszporusz-hidat szerettem volna filmezni, addigra kiderült, hogy még bőven orkán erejű széllel kell szembenézni. A Boszporusz is olyan volt, mint egy megáradt folyó..

De azért nagy reményeket fűztem hozzá. Talán, talán... Van egy határeset, amikor már meg lehet kockáztatni a repülést. Főleg, ha szembe fúj a szél, mert olyankor, ha jön egy széllökés, akkor is visszafele jön a drón, nem pedig elfele. A YouTube-on viszont van egy nagyon tanulságos videó, ahol a szél elvitte a drónt. A srácnak lett volna esélye visszahozni, de amikor túlságosan alacsonyra érkezett a gép, ahol más kisebb volt a szél, akkor megszakadt a rádió összekötés (a tereptárgyak miatt). Ilyenkor pedig a drón automatikusan felemelkedik egy biztonságos magasságba, hogy hazatérjen. Csak ott újra elkapta a szél. Ilyet nem akartam játszani. Főleg élő adásban... Nálam nehezítésként Boszporusz, meg dzsámik is voltak a terepen.

Így végül, amikor láttam, hogy a szélnek esze ágában sincs csitulnia, elpakoltam mindent. Életbe lépett a B-terv.

A hely, közel a Boszporusz-hídhöz, jó volt a repüléshez. De nagyon alkalmatlan, hogy az Atatürk emlékezést felvegyem. Itt csak 1-2 kávézó található, azok meg nem nyitnak ki ilyenkor. Vagyis néhány macskán kívül nem sok ember volt körülöttem. Csak pár percem maradt, hogy átérjek a legközelebbi úgy-ahogy forgalmas úthoz.

Itt egy marék gombnyomkodás közben kiderült, hogy a YouTube mégse hajlandó az élő közvetítésre. De legalább felajánlotta, hogy az ott lévő piros gombbal azonnal megkezdje a felvételt. Aztán majd feltölti később, valamikor.

Nincs több idő kísérletezni. Alighogy megnyomtam a gombot, 10 másodperc múlva már megszólaltak a szirénák. És ahogy az történt is minden évben, megállt mindenki. Jó, a taxis nem, de tudjuk, hogy ők másik galaxisból jöttek...

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/91NvbS3nvmY?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

Aminek azért örülök, hogy végül azt is sikerült megörökíteni, ahogy a Boszporusz-hídon megáll a forgalom. Igaz, éppenhogy csak kivehető..

Az Atatürk megemlékezés a hídról így nézett ki:

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2016. november 10. 09:05 - Forrás: Hürriyet[/caption]

Természetesen a megemlékezés az egész ország minden területén zajlott. Ez az, amikor Atatürk halálának pillanatában, 09:05-kor megáll minden, és mindenki.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2016. november 10. 09:05 - Forrás: Hürriyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="498"] 2016. november 10. 09:05 - Forrás: Hürriyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2016. november 10. 09:05 - Forrás: Hürriyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="498"] 2016. november 10. 09:05 - Forrás:

Hürriyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2016. november 10. 09:05 - Forrás: Hürriyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2016. november 10. 09:05 - Dolmabahçe Palota - Forrás: Hürriyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2016. november 10. 09:05 - Forrás: Hürriyet[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2016. november 10. 09:05 - Atatürk reptér - Forrás: Hürriyet[/caption]

Nem maradhatott el az idén sem a végtelen hosszúságú török zászló sem.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A hosszú-hosszú zászló - Forrás: Hürriyet[/caption]

Ami természetesen ugyan úgy megállt 09:05-kor

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] 2016. november 10. 09:05 - A hosszú hosszú zászló - Forrás: Hürriyet[/caption]

Ő pedig a tavalyi kép a Dolmabahçe Palota belsejéből. Ez az az ágy, ahol Atatürk meghalt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Dolmabahçe Palota - Atatürk ágya[/caption]

Érdemes összehasonlítani a képeket a néhány nappal korábbiakkal. Akkor még az emberek a köztársaság megalakulását ünnepelték. És amolyan buli volt az utcákon. Míg ma néma csöndben emlékeznek meg a vezérük elvesztéséről.

És mint minden évben, a Koç család (Holding) is elkészíti a saját emlékvideóját Atatürkről.
[iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/W5w6z7-

8dcl?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

Az idén november 10-e csütörtökre esett. Két év múlva, 2018-ban már hétfővégen lesz. Persze luxusnak tűnhet, de aki szeretné a törököket megismerni, annak érdemes lehet ezért az 1 percért Törökországba látogatnia.

2016-11-11

Amióta Isztambul létezik, a turisták gyakran felkeresték. Igaz, sokszor fegyvert is vittek magukkal, mert az ókori és középkori közgazdaságtudósok szerint úgy könnyebb volt alkudozni. Ami egyébként részben igaz is volt. A láthatóan felfegyverzett turistákat a város lakói rendszerint levessel fogadták. Forró levessel. Meg forró felmosóvízzel. Meg forró szurokkal. Meg minden más forró dologgal, amit a kapuból a nyakukba lehet önteni.

Ha pedig ilyen éppen nem volt kéznél, akkor tüzes nyilakkal várták a bizonyára átfagyott vendégeket.

Viszont, amikor megjelentek a fényképezőgépek, akkor megjelentek a fényképezőgépes turisták is. Így már a fényképezés kezdetétől fogva találunk fotókat Isztambulról. De a törököket sem kell féltetni, mert ők is imádnak fényképezni. Némi lemaradással, de ők is hamarosan beszálltak a város archiválásába.

Isztambul abban a szerencsés helyzetben van, hogy rengeteg fénykép készült róla az elmúlt száz évben. Az utóbbi évtizedben pedig, mióta mindenki minden másodpercben selfie-zget, naponta legalább ötször bedigitalizáljuk az egész várost.

Elsődleges archívunk az . De elég csak a Google-va azt beírni, hogy eski İstanbul, vagy valamelyik városrészt, és máris rengeteg fényképet kapunk.

Ezek többsége persze nekünk izgalmas, akik itt élünk, még inkább a mindennapi munkánk része (épületfelújításnál sokat segít egy régi kép, hogyan is nézett ki a ház valaha...). Viszont most a Hürriyet egy olyan albumot állított össze, melyben néhány kép a külsősöknek is érdekes lehet. .

Ezek a sajtófotók nemcsak azt mutatják be, milyen volt az AyaSofya környéke 100 évvel ezelőtt. Hanem sokkal inkább az embereket. Milyen is volt Törökország 50-100 évvel korábban.

Sajnos évszám nem nagyon van a képeken, így leginkább az autók és a férfiak bajszának görbületéből következtethetünk arra, hogy mikor is készültek.

Az első kép Mindjárt Eminönü. Ez az Aranyszarv-öböl partja, ami mindig is egy kicsit nagy volt a forgalom. Isztambul (korábban pedig Bizánc) fő kereskedelmi pontja látható. Az időjárástól védett öbölnek köszönhetően a teherhajók ide kötöttek ki, itt pakolták le az árukat. Itt is alakult ki a mai bazar. A XX. század második felében viszont egyre inkább előtérbe kerültek a hatalmas szállítóhajók, amelyek ide már nem férnek be. Ennek ellenére még ma is népszerű kereskedelmi központ. És hasonló méretű dugókat lathatunk ma is.

[caption id="" align="aligncenter" width="600"] Eminönü-Unkarpi kikötői bazársor -
Forrás: Hürriyet[/caption]

A következő kép a város szélét mutatja. Mintha csak a világ végén lennénk. A városhatár ma azért jóval messzebb van. Ennek ellenére a környék most is kicsit világvége hangulatú.

[caption id="" align="aligncenter" width="600"] Edirnekapı - valaha itt volt a város széle.
Ma még 60 km-t kell menni. - Forrás: Hürriyet[/caption]

Itt pedig azt láthatjuk, mivel is töltötték az idejüket a törökök a hétvégéken. Szappanopera és Facebook még nem volt. De egyes napokon lehetett gyönyörködni az égő olajszállító hajókban.

[caption id="" align="aligncenter" width="600"] 1979 - hétfégi tankertűznéző - Forrás:
Hürriyet[/caption]

Ő itt Bond. James Bond. Amikor pedig éppen nem akarják lelőni, akkor Sean Connery. A kép valószínűleg 1963-ban készült, az Oroszországból szeretettel c. rész forgatásánál.

[caption id="" align="aligncenter" width="600"] Sean Connery a James Bond film
forgatásakor - Forrás: Hürriyet[/caption]

Végül pedig ismét egy kikötőt láthatunk. Valahol ott van a víz is a gyümölcsök között...

[caption id="" align="aligncenter" width="600"] Gyümölcsraktár - Forrás:
Hürriyet[/caption]

2016-11-14

Anatólia (Kis-Ázsia, ma Törökország) történelme kb. 10-12.000 éves.

Persze előtte is éltek itt emberek, akik ha nem mamutra vadásztak éppen, akkor egymásra - ahogyan a világ többi részén is. De amit civilizációs történelemnek lehet nevezni, az kb. i.e. 10.000-ben kezdődik.

Akárhogy is nézzük, ez eléggé hosszú idő. És eléggé változatos is. Amiben leginkább minden időszak megegyezik, hogy sosem volt nyugalom. Még, amikor olyan messzi népek is érkeztek, mint a , akkor ők is leginkább azzal voltak elfoglalva, hogy egymást csépelelték (ez jól láthatjuk az Asterix képregényekben is).

Így a teljes történelmet nem fogjuk átnézni, mert arról annyi könyvet lehetne írni, amivel még a Boszporuszt is el lehetne torlaszolni. Csak dióhéjban pisztáciahéjban, csak csipegetünk belőle.

Anatóliát sok szempontból a civilizáció bölcsőjének szokták nevezni. Más alkalommal pedig a termékeny félhold elnevezést viseli. Nagyon-nagyon sok minden itt volt először, innen terjedt el.

Ráadásul a legkorábbi értékes lelet (leszámítva persze Ali-t, a kebabárust, aki kitudja már mióta van a Boszporusz partján) mindjárt egy egész város: Çatalhöyük. Ő a történelemben ismert legrégebbi város.

Kb. I. e. 6800-6300 között élte a virágkorát (tehát már előtte is létezett), majd pedig 5700 környékén elnéptelenedett. Legnagyobb kiterjedése idején 1000 db átlagosan 25 m² alapterületű házból állt. Közülük több is emeletes volt.

A város lakossága mezőgazdasággal (ősbúza, ami Anatóliából származik) és vadászattal foglalkozott. Ekkoriban még rengeteg vadállat élt a környéken. Már mint ilyenek, mint szarvas, vaddisznó, stb... Aki pedig az egzotikusabbakat kedvelte, próbálkozhattak a medvékkel és párducokkal. Azok is kedvelték, ha valami egzotikus csemege kicsit feldobja az étrendet.

Ritka de hasznos köveket , mint obszidiánt és kovát pedig kereskedelem útján szereztek be. Időnként egészen messziről, a mai Szíria területéről.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Çatalhöyük - Forrás: Onedio (Kat a képre a nagyobb méretért)[/caption]

Természetesen nem Çatalhöyük volt az egyetlen város. Hanem ő az első volt. Akit meg is

találtak. És láthatjuk, hogy nem néhány hétről van szó, hanem 1000 évről (kb. mint egész Magyarország történelme).

Ez idő alatt pedig több város is alakult. Jellemzőjük, hogy fallal (lehetőleg) kőfallal vették körbe magukat. Ebből pedig előbb-utóbb, de minden esetben városállamok keletkeztek. Így pedig minden készen állt ahhoz, hogy ezek a városok egymást is megtámadják. Mert ugye egy idő múlva a medve és a párduc már nem volt kihívás.

De ők még mindig nem alkottak nagyobb országot. Inkább csak mindenki elment otthonról egyet nyilazgatni. Majd hazatértek a zsákmánnyal.

Ezen időszak fontosabb városai, korszakok szerint:

Çatal Hüyük , Hacilar

Alacahöyük, Alisar, Canhasan, Karaz, Beycesultan

Alacahöyük, Horoztepe, Eskiyapar, Kültepe, Mahmatlar, Kayapinar és Polatlı

A nagy változás i.e. 1960 körül kezdődik. Ekkor lép be az Óasszír Birodalom Anatólia történelmébe. Megjelenik az írás. Ezzel együtt pedig kiépülnek a tudatos kereskedelmi utak, hálózatok. Ez nemcsak a termékek, hanem a kultúrák, nyelvek, tudományok, vallások, stb.. áramlását is jelentik. Ezzel pedig elkezdődik Anatólia klasszikus történelme.

Az asszírok egy különleges szövetséget építettek ki. Az anatólia városállamok, fejedelmek vám és adók ellenében megvédték az asszír kereskedőket. Akik pedig saját, autonóm kereskedővárosokat építettek (ehhez hasonló volt évezredekkel később az isztambuli Galata/Pera negyed is). Ezzel nagyon felgyorsul a kereskedelem, és az írás terjedése is.

A késő bronzkorban járunk már. Lassan kialakulnak a birodalmak is. Főbb városok: Alacahöyük, Eskiyapar, Inandik, Masathöyük és mindenekelőtt Bogazköy

[caption id="" align="aligncenter" width="311"] Hettia szimbólum. Ma népszerű Törökországban - Forrás: Wikipédia[/caption]

Az első államalakulatok, birodalmak:

Akkád, majd asszír: ők voltak azok, akik a kereskedelmet kiépítették Anatóliában.

Hettia: Anatólia egyik legbefolyásosabb, és legerősebb birodalma. Még Egyiptommal is összeszúrta a levet. Híres volt a harci szekereiről, és a vas fegyverereiről. E két technikával könnyedén szálltak szembe bárkivel, és általában győztek. Fontos még, hogy a hettiták indóeurópai nyelven beszéltek. A birodalmuk i.e. 17. század és i.e. 12. század között virágzott. Központja Közép-Anatólia, Boğazkale, Boğazköy. Kedvenc hobbijuk az oroszlánvadászat volt.

Arzawa: Hettia riválisa. Nagy előnyük az volt, hogy ők Anatólia másik nyugati végén éltek.

Kilikia: Ők is Hettia riválisok voltak. Ők pedig délen éltek.

Urartu: Ők a keleti végen, a Van-tó környékén éltek. Fejlettek voltak a fémmegmunkálásban. Jöttek is a szomszédok és hozták a karjukat, lándzsájukat. Így a birodalom néhány száz évig élt csak (vö mai Európa, hány ország van, amelyik néhány száz évvel korábban is létezett?).

Phrügia: Középső rész, szintén indoeurópai nép. Sokat segítettek, a másik Hettiák, a másik indoeurópai nép leverésében. Náluk lakott Midász király, akinek a keze érintésétől minden arannyá változott. Mígnem egyszer csak ki kellett mennie a.... Meg náluk volt a Gordiuszi csomó is. Fura népek voltak, na.

Lüdia: Nyugat-Anatólia legfontosabb birodalma. Ők már a görögökkel is összebalhéztak. És elfoglalta Phrugiát is, a csomójával együtt. Mégis a legfontosabb, hogy a világtörténelem első pénzérméi innen származnak. Az első pénzverdék itt voltak.

Mitann: Ők nem tartoztak szó szerint Anatóliához, mégis a történelem részesei. Ha másért nem is, mert a Hettiáknak át kellett rajtuk menni, hogy összecsapjanak Egyiptommal. Ők a mai Szíria északi részén éltek.

Görögök: Őket sem hagyhatjuk ki. Bár ők ez időtájt inkább csak a nyugati majd az északi partvidéken éltek, alapítottak kolóniát. Idejük jelentős részében pedig egymással hadakoztak. De a későbbiek, nagyon komoly szerepük lesz.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Oroszlánt ábrázoló lüdiai érme. - Forrás: Wikipédia[/caption]

I. e. 550 körül megjöttek a perzsák, és letörölték az Anatólia nevű játékasztalt.

2016-11-15

Legutóbb ott hagytuk abba, hogy i.e. 550 körül megjelentek a perzsák Anatóliába.

Majd elfoglalták az egészet, megszűntek az egymással háborúzó kis országok, birodalmak. És beköszöntött a béke.

Na persze...

A perzsáknak azért már elő volt készítve a terep. Ekkor zajlott egy népvándorlás, ami igencsak kedvezőtlenül jött a kor legerősebb államának, a Hettitáknak. Nemhogy eddigre a birodalom már hanyatlott, de a többiek is ahelyett, hogy segítettek volna a gaz elnyomónak, inkább ők is ott támadták, ahol tudták.

Így a perzsáknak már nem maradt sok dolgok, mint végigsétálni az országon. Eljutottak egészen a görögökig, akik pedig... őket sem lehetett túl gyakran megkérni, hogy együttműködjenek. Még akkor se, ha az ellenség éppen a görög falvak felgyújtásával akart fényt hozni az éjszakába.

A Perzsa Birodalom hatalmas volt. Három kontinensre is rálógott (8 000 000 km², az akkori világ népességének 46%-a élt itt). Ekkora területet irányítani, egyáltalán kordában tartani nagyon nehéz volt. Sokat segített az úthálózat kiépítése (leghosszabb útjuk 2680 km hosszú volt, és Szúzát és Epheszoszt kötötte össze). És persze az elit hadsereg is, a 10.000 főből álló

Valójában a perzsák nem voltak olyan rosszak. Főleg annyira nem, mint az elődeik, a babiloniak, vagy a médek. A perzsákk tolerálták az elfoglalta területek vallását, kultúráját. És bevezették az emberi jogokat is (bizonyára a legtöbben ettől kaptak idegbajt, hogy nem lehetett a szomszédot csak úgy feldarabolni, és elásni a kertben).

Tehát a perzsák sokat dolgoztak azon, hogy a birodalmuk működőképes legyen. Kb. 200 évig sikeresen talpon is maradtak. Természetesen voltak problémák. De végül nem derült ki, hogy valóban túléli-e az évszázadokat (ne feledjük, hogy a legtöbb anatóliai birodalom és városállam ennél jóval hosszabb ideig maradt fent).

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Az Ópersza Birodalom - Forrás: Wikipédia[/caption]

A perzsák folyamatosan háborúztak a görögökkel. És bár inkább a perzsák nyertek, de sosem sikerült a görögöket legyőzni. Inkább csak az anatóliai városokat tudták elfoglalni. A görögök pedig folyamatosan ezeket a városokat próbálták visszaszerezni. Amolyan felszabadító hadjáratokat folytattak. Ezek viszont nagyon ritkán jártak sikerrel.

Egészen addig, mígnem jött egy makedón, aki egy csapatba kovácsolta a görögöket. Akkor viszont meg sem álltak Indiáig.

Csakhogy Nagy Sándor (Alexandrosz) nagyon fiatalon távozott. Az új birodalmat nem sikerült megszilárdítania (igazándiból, amint kitette a lábát valamelyik újonnan meghódított területről, ott mindjárt el is felejtették - hasonlóan járt sok más, gyorsan haladó uralkodó is, pl. Napóleon). Halála után a görögök visszatértek az ősi sportjukhoz, egymás feldarabolásához. Ugyan ez történt Nagy Sándor birodalmával is: feldarabolódott. A területen négy új ország született: Lüsziakhosz, Szeleukosz, Ptolemaiosz és Kasszandrosz királysága.

A legnagyobb területet a Szeleukida Birodalom foglalta el, vele együtt Anatólia dél-nyugati fele is az ő fennhatósága alá tartozott. Ez a birodalom a történelemben egyedülálló volt abban, hogy a legnagyobb méretét a születésekor érte el. A birodalom mérete folyamatosan csökkent, folyamatosan darabolódott. Már az első uralkodó, I. Szeleukosz Nikatór rájött, hogy képtelenség egy ekkora (és ilyen) országot egyben tartani, így mindjárt két részre osztotta. Ezek pedig idővel még tovább darabolódtak.

E mellett a birodalom nagyon változó összetételű volt. Hiszen Nagy Sándor csak ment, és hódított. Ezt a nagyon vegyes társaságot nagyon nehéz volt összetartani. Rengeteg energiát (pénzt) igényelt, kevés sikerrel. A birodalom azért így is kb. 250 évig létezett.

A legtöbb csatározások a többi Nagy Sándor örökséggel zajlott. Legtöbbször a Ptolemaioszok-al (övék volt Egyiptom). Míg Anatólia területén a Lüsziakhosz királysággal voltak konfliktusok. De ez a királyság nem szerepelt túl jól, elég hamar elbukott. A helyébe pedig sok kicsi, de erős városállam lépett. Legfontosabb Pergamon volt, ami még komoly területet is szerzett magának.

Természetesen nemcsak a királyságok hadakoztak egymással, hanem belül is zajlott a politika. A szereplők pedig ritkán kockáztattak. A lehetséges riválisokat inkább már gyerekkorban eltették láb alól.

Mégis, miközben a perzsák az egységre, a stabilitásra törekedtek, az ő kultúrájukból alig marad meg valami. Míg ellentétben a görögök leginkább egymás darabolásával voltak elfoglalva, mégis az ő 250 évük olyan mély nyomokat hagytak, amelyek máig megmaradtak. Erre valószínűleg a Bizánci Birodalom is rátett egy adagot.

A görögök mulatozásainak, és egyúttal a hellenizmusnak is a rómaiak vetettek véget. I. e. 25-re teljes Anatólia római kézre került.

2016-11-16

A perzsák egységesítették Anatóliát. A görögök feldarabolták. Jöttek a rómaiak, és újra egységesítették. Jöttek a gótok, és újra daraboltak. Jöttek a bizánciak, és újra egységesítették. Jöttek a keresztések, ők megint daraboltak. Végül jöttek a törökök, akik ismét egyesítették.

Anatólia történelmének 500 éve röviden.

Mindez persze karddal, lándzsával meg csúzlival.

Ott tartottunk, hogy a görögök nem tudtak megegyezni Nagy Sándor birodalmának a folytatásában. Ahogy egyre inkább darabolódott a birodalom, úgy jöttek létre a kisebb államok, királyságok. Ezzel pedig az egész politikai kavalkád lett egyre intenzívebb. A résztvevők pedig a játéktéren kívülről is elkezdtek újabb játékosokat behozni. Köztük a rómaiakat, és a punokat (karthágóiakat), mivel abban az időben ők képviselték a nagyhatalmakat.

A görögök és a rómaiak már korábban is gyakran összetűzésbe kerültek. A Földközi-tenger partjain mindenhol görög kolóniák virágoztak, így Itáliában is. Róma pedig őket kebelezte be elsőként, amikor terjeszkedni kezdett. Ezek a hódító hadjáratok viszont még legtöbbször Róma közelében zajlottak. Hiszen ekkor még nem beszélhettünk birodalomról, csak Római Köztársaságról.

A II. pun háborúban viszont Róma megerősödött, mivel az egyik legfontosabb riválisa esett ki. De még ez sem adott elég okot nekik, hogy Anatóliáig, vagy akár csak az ősi görög földig terjeszkedjenek. Volt nekik akkor bőven más helyük háborúztatni. Nem beszélve a köztársaság egyéb problémáiról.

Csak hogy a görögök (és a makedónok) annyi fegyvert halmoztak fel, hogy nem tudtak már vele mit kezdeni. Haza mégse vihették őket, mert az asszony azzal darabolja fel őket. Így végül a sokadik újabb háborúba kezdtek valahol Anatólia nyugati végén. Ott viszont Pergamon, és Rhodosz királyság volt, akiknek elégük lett már a sok ellenségből. És látták, hogy Itáliában új birodalom van születőben. Aki nem mellesleg ért a görögök aprításához is. Így a rómaiak segítségét kérték.

Akik meg is érkeztek, és le is győzték makedónokat. Meg a görögöket. Ezzel pedig meghódították Görögországot, és Anatólia nyugati partvidékét is.

A mesének itt lehetne vége, de valójában még csak most kezdődik.

A történet két oldalon zajlik. Egyrészt a római oldalon, ahol szintén két színdarab fut

párhuzamosan: vagy a külső ellenségekkel foglalkoznak (jellemzően hódítással), vagy a belsővel (ez meg jellemzően bicskás hábaszúrásokkal járt). Míg a keleti oldalon, Anatóliában ezt használták ki. Amint a rómaiak figyelme nyugatra terelődött, mindjárt ellentámadásba indultak, és jelentős területeket foglaltak vissza.

A rómaiak az ilyesmire nagyon allergiások voltak. Minden alkalommal, amikor visszatértek, hogy rendet tegyenek, akkor egy kicsit még visszább tértek. Mígnem valaki azt nem mondta, hogy "Főnök! Lejöttünk a térképről!". Ez a mondat már a Kaszpi-tenger partján hangzott el.

Így végül a rómaiak bekebelezték egész Anatóliát.

[caption id="" align="aligncenter" width="457"] Kis-Ázsiai a római hódítások idején (klikk a nagy méretért). - Forrás: Wikipédia[/caption]

Hihetetlen, de majd 8.000 év után tényleg béke lett Anatóliában. Olyannyira, hogy amikor majd a 4. században a gótok érkeznek, akkor ellenállás nélkül fosztogathattak, hiszen egyetlen légió sem állomásozott a területén. De ennyire még ne szaladjunk előre!

A rómaiak érkezése, az így kapott béke nagyon fontos mérföldkő volt Kis-Ázsiai életében. A mai Anatólia egyik alap tartóoszlopát a görögök adták. A másikat pedig a rómaiak.

Ők elsőként Ázsia (Asia) provinciának nevezték, majd ezt ketté osztották: Asia Prima, Asia Secunda. Ezeket további területi egységekre osztották. Sok körzet ma is ezeket a neveket használja (pl. Kapadokya - Cappadocia), bár a méretük nem egyezik a mostanival. Egyes esetekben még a helyük sem.

A rómaiak úgy készültek, hogy ez a világ már mindörökre a birodalom részese lesz. Ez alapján fejlesztették törvényekkel, úthálózával, vízvezetékekkel, oktatással, vallási központokkal, stb.. Új városokat is alapítottak, és nagyban támogatták a letelepedéseket is. A kereskedelem fejlődött, virágzott a mezőgazdaság.

Földrengések esetén () pedig a hatalmas Római Birodalom segített az újjáépítésben. Korábban egy-egy ilyen esemény a teljes királyságot elpusztította volna, míg ezúttal néhány év múlva helyre állt a rend, az élet ment tovább.

Tényleg sikerült egy virágzó, gazdag provinciát kiépíteniük. Ebben nagy szerepet játszott, hogy ekkoriban a Római Birodalomban tényleg jó volt az élet. A határok viszonylag messze voltak Anatóliától, illetve a természetes határok (tenger, Kaukázus, sivatagok) elég jó védelmet nyújtottak, csendesek voltak.

Ma rengeteg épület látszik, ami a római időkben épül. Hidak vannak, amiket ma is használnak. Több kiváló tudós, és gondolkodó is ez időtájtban született. Pontosabban az adott környezetben volt lehetősége, hogy az idejét gondolkodással töltsse, ne pedig

valamelyik görög/perzsa/hettia/egyiptomi/kitudjamilyen kard hegyén végezze.

Az i. sz. 1. században erősödött a kereszténység. A vallásnak nagyon jó táptalaja volt Anatólia. Több fontos esemény is itt zajlott. A közelben született Örményország, majd Örmény Birodalom lett az első ország, amelyik hivatalosan is keresztény lett. Anatóliában pedig több zsinat is zajlott. Köztük a Niceai, ahol többek között a Húsvét számítását is meghatározták. Ezt a helyet ma úgy hívják, hogy Iznik.

Érdekesség, hogy a kereszténység terjedése a betelepített zsidó kolóniáknak volt köszönhető. Akkor még a két vallás nagyon hasonló volt. Római szemmel mindenképpen, akiknek olyan sok kalandos istenük volt, hogy az már elegendő volt egy ókori szappanoperának.

- Nézd drágám! Keresztények!

- Mi nem keresztények vagyunk, hanem zsidók...!

- De hát csak egy Istenük van. Mennyivel egyszerűbb az úgy! Nálam lemegy a nap is, mire mindegyiknek külön-külön jó reggelt kívánok...

- Igen de...

- Meg van az a szent könyvük is.

- De a miénk a Tora. Nem a Biblia.

- Nem mindegy, külföldiül van.. Meg szakálluk is van! Drágám, hagy legyek én is keresztény! Léci léci!

- Jó, csak este hagyjad, hogy én nézhessem a kandallót...

Majd amikor Európában megkezdődik a népvándorlás, és a kalandozások, akkor azok... nos... leginkább Európában zajlanak. Anatóliát messze elkerülik. Köszönhetően a természetes határoknak (is).

A gótok viszont 256-ban gondoltak egyet, és a tenger felől érkeztek (ez később Kolumbusznál is bevált). Trebizond (ma Trabzon) városánál értek partot. És ha már itt jártak, elvittek mindent, amit csak tudtak. Mivel pedig római katonával nem nagyon találkoztak, az egész Fekete-tenger vidékén kedvükre kalandoztak. Bizánccal szemben, Kalkedónban (ma Kadıköy) még egy amolyan rabló tanyát is állítottak. Ez lett a központjuk, innen jártak fosztogatni Nikomédia (Izmit), Prusza (Bursa), Cius (Gemlik) és Nicea (Iznik) ellen.

A rómaiak tehetetlenek voltak egy ideig. Hiszen a gótok Itáliáig is eljutottak. És rajtuk kívül mások is eljártak shoppingolni. Végül Valerianus császárnak sikerült elüldöznie őket. De a gótok visszavonulás közben földig rombolták Epheszosz városát.

2016-11-17

A rómaiakat a bizánciak követték.

Amikor a rómaiakból bizánciak lettek, annak nem voltak látványos jelei. Ellentétben a korábbi évezredekkel. Pl. amikor Nagy Sándor Anatóliában járt, akkor füsttel jelzett mindenkinek, hogy az már az ő területe. Mivel sok éghetőt nem talált, jobb híján a falvakat gyújtotta fel. Így pedig aki korábban perzsa volt, az hirtelen görög lett. Persze nem mindig, volt amikor az uraságot karddal kellett hozzá bökdödni. De mindenesetre eléggé jól láthatóan kiderült, hogy a dolgok megváltoztak.

A Római Birodalom szakadásánál, majd a Nyugati-Római Birodalom bukásának nem voltak ilyen eredménye Anatóliában. Az események messze zajlottak. Kit érdekelt, hogy Rómát felgyújtották a barbárok? Pár évszázada még Néró gyújtotta fel... Ez bizonyára valami itáliai szokás. Nem akarnak a nappali újrafestésével vacakolni, inkább rágyújtják a fél várost...

Nem mellesleg a váltás csak a történelemkönyvek lapjain történt ennyire élesen. Maguk a bizánciak nem is nevezték magukat bizánciaknak. Hanem rómaiaknak. És annak ellenére, hogy Itáliát minden arrajáró turista feldúlta, Anatóliából nézve a Római Birodalom élete ment tovább. A főváros, amit ők Új Rómának hívtak (ma Isztambul), sértetlenül áll. Nem volt nagy különbség, hogy Gallia veszett el, vagy Itália.

A császár is megvolt. A bizánci császárok magukat római császárnak* tekintették. Ahogyan mindenki más is Európában. Az akkori korban Bizánc minden szempontból a Római Birodalom továbbélésének számított. A VII. században a birodalomban a görög lett a hivatalos nyelv. Ez szakítást jelentett a múlttal. Amolyan megújulást. De ettől még a lakosság továbbra is rómainak tekintette magát. És ettől még nem lett a lakosság sem színgörög. A birodalom továbbra is nagyon vegyes összetételű volt.

Ettől a kortól kezdve a külvilág a Bizánci Birodalmat Görög Római Birodalomnak. Isztambult pedig Görög Rómának.

*

Az évszázadok során sok kalamajka alakult ki a császári cím hordozásából. A név Julius Caesar nevéből alakult ki. Sok nyelvben az imperator szóból származik. A név nemcsak az uralkodót jelenti, mint pl. a király esetében. Hanem a legfőbb hatalom birtokosát is. Ilyenből pedig csak egy lehet a világon. Sőt! Az egész univerzumban is.

Ezzel addig nem is volt gond, amíg csak a Római Birodalom létezett (és nem futottak össze a japánokkal, akiknek szintén volt legfelső uralkodójuk, mégha csak jóval később is). Sőt! Amikor a birodalom kettészakadt, akkor is még úgy-ahogy meg lehetett magyarázni: csak 1 uralkodó van, a másik csak trónbitorló/társuralkodó/kisegítő munkás/nyári diákmunkás/stb...

Viszont megjelent a Német-Római-Birodalom. Hasonlóan Bizánchoz, ők is a Római Birodalom örökösének tartották magukat. Ez már nem volt jó, hogy 2 Római Birodalom örökös van, és mindkettőnek legfelsőbb uralkodója, császára van. Ugyanis a császár a királyok felett is állt. Így elméletben mind a német-római, mind a bizánci császár utasíthatta volna a magyar királyt (ő viszont szerencsére nem volt alárendelve ezeknek a császároknak, a magyar uralkodó független volt).

A problémát azzal hidalták át, hogy azért a két Római Birodalom utódállam ahhoz mégiscsak messze van, hogy e miatt konkrétan hajba kapjanak. Elég volt, hogy kölcsönösen nem ismerték el a másik fele. Mindezt tovább segítette az is, hogy a két birodalomnak a vallása is egymással hadban állt.

De voltak olyan időszakok, amikor ez a nézeteltérés jól jött. Pl, amikor szemet hunytak azon, ahogy Velence a hitetlen, trónbitorló Bizáncot kifossza.

A dolgok akkor kezdtek igazán izgalmasak lenni, amikor a Bizánci Birodalom darabokra hullott. Ekkor már a többi utódállam uralkodói is mind-mind római császárnak nevezte magát. Ez pedig már elég ok volt, hogy egymást kaszabolják. De aztán jöttek a törökök, ők pedig mindenkit lekaszabolnak.

Miután pedig a Bizánci Birodalom végleg elbukott, akkor még voltak utódállamok (Moreai Despotátus a peloponnészoszon, és a Trapezunti Császárság), akik szintén Római Birodalom örökösének nevezték magukat.

Viszont Konstantinápoly elfoglalásával megszűnt a vallási központ is. Nagy kérdés, hogy mi legyen ezek után az Ortodox hívőkkel, akik így pásztor nélkül maradtak. Róma mégsem veheti be őket (bár nagyon szerette volna), ott volt viszont Moszkva, mint az egyetlen komoly hatalom, ahol szintén az Ortodox volt az államvallás. Ők pedig vállalták, hogy átveszik a hívők vezetésének a szerepét.

Így Moszkva lett a 3. Róma. Magukat a Római Birodalom örökösének tekintették egészen a XX. század elejéig. Az uralkodót pedig szintén császárnak, oroszul cárnak hívták. Később ez jó okot adott 1-2 háborúra (persze valójában egyik sem a hívők miatt robbant ki, de jó ötlet volt rájuk fogni).

A törökök viszont azt mondták, hogy ők foglalták el Isztambult, azaz egyedül nekik van joguk a császári címet használni, és ők az igazi örökösök a Római Birodalomnak. Magukat pedig rum (Róma) uralkodónak tekintették.

A Bizánc név valójában egyáltalán nem létezett abban a korban, amikor a Bizánci Birodalom még a térképen volt. Ezt csak több, mint száz évvel Konstantinápoly elfoglalása után használták először. Mégpedig 1557-ben egy német történétíró, Hieronymus Wolf. Ő írt egy könyvet, és szerette volna egyértelműen megkülönböztetni a keleti és a nyugati

birodalmakat. A Bizánc nevet utoljára a görögök használták Konstantinápolyra. Mint már érintettük, hogy a bizánci emberek magukra rómaiként tekintettek.

A középkorban a Bizánc névnek nem is volt kellemes jelentése. Sőt! Ha valakit bizáncinak neveztek, akkor azt nagyon lenézték. Ugyanis a Bizánci birodalom emberi ilyen férfiatlan dolgokat cselekedtek, mint késsel-villával ettek, udvariasak voltak, illedelmesen beszéltek. Sőt! Még az ördögtőlvaló fürdés nevezetű rémtettét is gyakran alkalmazták. Hetente akár többször is (a törökök is hamamokba jártak, hogy tiszták legyenek - egyértelmű, hogy a sátánnal cimborálnak)!!!

Egy igazi férfi ilyet nem csinál. Csak a puhány bizánciak.

A XVII. századra azért kiderült, hogy pl. a fürdés nem olyan rossz dolog, és nemcsak a szappangyárok lobbija. Ahogyan az udvarias viselkedés sem tartozott többé a kislányos tulajdonságok közé. Egy-két bátrabb férfi pedig még a villát is kipróbálta! Mármint nem a másik hátába döfte, hanem a krumplibá.

Ekkor ki kellett találni valami, amiért mégis lehet nézni a Bizánci Birodalmat, és így a bizánci jelzőt is. Ez a szó a furmányos ármányt, a hátbaszúrást, és a hasonló cselszövést jelentette. Mivel a bizánciak ezzel gyakran éltek (tényleg művészi fokra emelték az intrikákat, hiszen házon belül is sokat gyakorolták). Az egyetlen gond csak az volt ezzel a kijelentéssel, hogy ebben Európa sem különbözött.

Most így eléggé hátulról ugrottunk bele a történetbe. De szükség volt, hogy értsük, Anatóliában nem volt látványos átalakulása a Római Birodalomnak. A Nyugat-Római Birodalom bukása nem változtatta meg a mindennapok életét: a tehenet ugyan úgy meg kellett fejni; a búzát ugyan úgy le kellett aratni, meg kellett őrölni; az eretneket ugyan úgy máglyára kellett hajítani; és az aktuális uralkodót ugyan úgy hátba kellett szúrni. Mindenkinek megvolt a maga munkája. Senki nem ért rá azzal foglalkozni, hogy holmi germánok, hunok, gótok, Róma városából szülinapi tortát gyártanak. .

De Bizánc története ennél kicsit korábban kezdődik. 330-ban (ez már időszámításunk szerint) Nagy Konstantinnak elege lett Rómából, a székhelyét az akkori Büzantionba helyezte át. Ezt a várost hívták később úgy, hogy Konstantin városa, azaz Konstantinápoly. Eddigre már a Római Birodalom befejezte a hódításait. És bár aprítani való barbárok bőségesen érkeztek, nem kellett a határig elgyalogolnia annak, aki kardot akart használni. Otthon is bőségesen lehetett csatározni.

Egyik ilyen csatának az eredménye lett az, hogy Konstantin átköltöztette a birodalom központját a Boszporusz partjára. 395-ben pedig egy hasonló veszekedés végződött a birodalom végleges kettéválásával.

Ez pedig Bizáncnak kedvezett. A keleti oldal eddigre többségében stabilizálódott, és gazdag volt. Olyan területek is tartoztak hozzá, mint pl. Egyiptom, ami búzával látta el a birodalmat.

Mindeközben pedig a nyugati rész folyamatos támadásoknak volt kitéve. 476-ban nem bírta tovább, teljesen összeomlott.

A keleti oldalnak kisebb területre kellett koncentrálnia, így erősebb tudott lenni. Viszonylag béke volt, és bőséges tartalékokkal rendelkezett. Így minden esélye megvolt, hogy egy új nagyhatalom szülessen belőle.

Ezt az előnyt kezdetben ki tudták használni. A birodalom területét növelték, még Rómát is elfoglalták egyszer (de végül csak kifosztották)! I. Justinianus sok belső fejlesztést, modernizációt hajtott végre. Az AyaSofya-t is ebben az időszakban építették.

De alapvetően nem sikerült a római örökséget levetkőznie. A modernizációk nem voltak elégségesek. Az állandó politikai belharc... nos állandó volt. De ez ellen a sarki méreg és bicska árus nem panaszkodott. És idővel megjelentek a szomszédok is. A birodalom pedig szépen-lassan fogyatkozott. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy öregedett.

Volt egy halvány és igencsak érdekes lehetőség a megfiatalodásra. . Igaz, a bizánciak ellen, de ilyen apróságon senki sem akadt fen akkoriban. Egy hatalomátvétel zajlott, melyben a bizánci és az oszmán örökös fogott össze. Ha sikerrel jár, akkor akár az Oszmán és a Bizánci birodalom szövetkezhetett volna. De a lázadást mind a bizánciak, mind a törökök leverték, az apák pedig idegesek voltak.

A Bizánci Birodalom végül két részben bukott el. Elsőnek 1203-ban a IV. Keresztes hadjárat katonái velencei segítséggel eltévették. A Szent Föld helyett pedig Konstantinápolyt szabadították fel. Ez annyira megviselte a birodalmat, hogy darabokra hullott.

Kb. 60 évig állt ebben az állapotban, mikor a kereszteseket végre kiverték a városból, a birodalom darabjait úgy-ahogy sikerült összerakni. De túlságosan legyengült, miközben az oszmánok túlságosan megerősödtek. 1453-ban a teljes török sereg körbezárta a várost, és elfoglalta. Ezzel pedig a Bizánci Birodalom végleg megszűnt.

Bár maradt 1-2 utódállam, ami magát szintén Bizánc, pontosabban Róma örökösének vallotta. A törökök idővel őket is elfoglalták. Legtovább a Trapezunti Császárság bírta, mivel ők a világ végén birodalmoskodtak, és senkinek sem volt kedve odáig elmenni. Pláne fegyverrel! Végül 1461-ben őket is bekebelezték az oszmánok.

2016-11-21

Ahogy a Bizánci Birodalom hanyatlott, és zsugorodott, úgy jelentek meg az új királyságok Anatóliában.

Amint az várható volt, ők előtt-utóbb (de inkább előbb, sokkal előbb) egymásnak fognak esni. Majd pedig ebből a káoszából a legerősebb fog kiemelkedni.

Ők voltak a.....nem, még nem a törökök. Hanem a szeldzsukok.

Fontos kiemelni, hogy a Római Birodalom, és így később a Bizánci Birodalom is nagyon-nagyon vegyes összetételű volt. A frissen elfoglalt területekre a rómaiak új városokat építettek és szorgalmazták a különféle népek keveredését (nem véletlenül szokta úgy rá hivatkozni, mint az EU elődje). Mire a 3. századba eljutottunk, addigra a lakosok magukra leginkább rómaiként gondoltak. Nem pedig, mint egy elfoglalt terület elnyomott kisebbsége.

Ettől még voltak nemzeti elnyomások. És voltak lázadások is. De ezek sosem (vagy csak nagyon ritkán) abból álltak, hogy valamelyik provincia független akart volna lenni. Bőven beérték azzal a céllal, hogy a császárt akarják megölni. Meg mindenkit, aki hozzá kapcsolható.

A birodalom tehát nem azért darabolódott, mert a szélső tartományok függetlenek akartak lenni. Pont fordítva, a határon túliak menekültek sokszor a birodalomba a külső ellenségek elől. A darabolódás oka éppen a szomszédok voltak, akik látták a gyengülő birodalmat, így egyre többször látogatták meg őt. Az ilyen szomszédolás alkalmával pedig vittek magukkal fegyvert is. Csak a biztonság kedvéért... Tudjátok, hogy megy ez a szomszédolás... ott van az a zöld fű, a vita a cseresznyefáról, meg a vasárnap hajnali fűnyírásról... szóval kell az a kard.

Amikor a Bizánci Birodalom elvesztette a katonai fölényét, és így lassacskán a kelet-anatóliai tartományokat is, azzal egy több évszázados béke ért véget. Kis-Ázsia visszatért a megszokott háborúskodások időszakába.

Először az arabok érkeztek. Ők már a 7. században megjelentek. Nem vacakoltak túl sokat, mindjárt. Ennyi hátránya van, hogy egy birodalom fővárosa a tengerparton fekszik: nem kell egy egész országon keresztül verekedni. Ezt bő 1000 évvel később Atatürk is felismerte, ezért tette át Törökország központját Ankarába.

Az ostromot sikeresen visszaverték. Kétszer is. De ezzel egy új korszak kezdődött. I. sz. 7-12. század között változó sikerrel folyamatosan zajlottak a háborúk a birodalom déli határainál. De azért sikerült a határnál maradni.

Mindeközben északról a . Ők viszont nem jutottak tovább Konstantinápoly falainál. És

persze a . Őket viszont a hódítás nem érdekelte.

Így még mindig úgy nézett ki, hogy Bizánc bár gyengül, de még állja a frontot. Egészen 1060-ig, amikor a szeldzsukok érkeztek, dél-keletről (Irán felől). Ez elején a szeldzsukok még csak a határ menti városokat dúlták fel. Már itt feltűnt a technikai és hadászati különbség. A bizánciak jobban kedvelték a nehéz páncélzatot, míg a szeldzsukok a gyors mozgást részesítették előnybe. A bizánciaknak nem sok esélyük volt, hogy utolérjék a fosztogatókat (hasonlóan, ahogy a magyar kalandozások esetében történt).

1071-ben IV. Rómanosz, bizánci császár összeszedte a seregét, hogy a probléma elébe menjen (ismét hasonlóan, mint a magyar kalandozások esetében). Csakhogy a Van-tó közelében (Manziker) elvesztette a csatát (ez már nem úgy történt, mint a magyar kalandozás esetében). A szeldzsukok a páncélos lovagokat szétkergették, a császárt pedig elfogták (ilyen sem volt a magyar kalandozások esetében).

Az ütközet éjszaka történt, így a szeldzsukok nem üldözték a bizánci csapatokat. Akik így egészen jól megúszták. Ők végül újra összeálltak. A hadvezérük pedig Jó lesz így is! felkiáltással visszament Konstantinápolyba, puccsot hajtott végbe, majd VII. Mihályt ültette a trónra.

Bizánc a csatát elvesztette, de ez még nem okozta közvetlenül a birodalom halálát is. A sereg kisebb sérüléssel megúsza. A császárváltás pedig eléggé mindennapos esemény volt. Morális szempontból viszont fordulópontot jelentet. Bebizonyosodott, hogy az ezeréves Római Birodalom (és így Bizánc is) legyőzhető.

Néhány év múlva a szeldzsukok visszatértek, hogy ezúttal tényleg a birodalmi területeket hódítsák meg. Sikerült is. Bizánc olyan értékes tartományokat veszített, ahonnan élelmet és katonákat tudott szerezni.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Szeldzsuk Birodalom - Katt a nagyobb méretért! - Forrás: Wikipédia[/caption]

A történet viszont érdekes fordulatot vett. Közép-Anatólia egy nagyon értékes terület: tele van élelemmel, így emberekkel, akikből katonákat lehet faragni (őt pedig az ellenség faraghatja tovább). Viszont a földrajzi elszigeteltsége miatt mindenki amolyan hátsó kamrának tekintette. Jó-jó, hogy van. Nagyon jó! De a figyelem mindig máshova terelődött: A bizánciak nyugatra figyeltek, a szeldzsukok pedig Egyiptomot akarták elfoglalni (meg is lepődtek, amikor a mongolok keletről megérkeztek). Így Anatólia valahogy kimaradt.

Olyannyira, hogy mindenki kedvére építhette a saját kis birodalmát. És bár formailag a szeldzsukokhoz tartoztak, valójában teljesen függetlenek voltak. Ebben a környezetben alakult ki az Ikónium Szultánság, vagy ahogy a törökök (szeldzsukok) nevezték, Rúmi Szultánság. Azaz Római Szultánság.

A központjuk a mai Konya volt, ahonnan kedvükre hódították meg a Bizánci Birodalom tartományait. A bizánciak azért ahol csak tudták, visszafoglalták őket. Ez pedig elősegítette, hogy az Ikónium szultánság is darabolódjon, független államok jöjjenek létre.

[caption id="" align="aligncenter" width="320"] Ikóniumi Szultánság (Klikk a nagyobb méretért!) - Forrás: Wikipédia[/caption]

A következő évszázadokban ezzel jól el is szórakoztak volna, csak két fontos esemény történt: 1204-ben a . Ezzel pedig a birodalom is darabokra hullott, és egyúttal védtelen lett. Csakhogy eközben keleten, 1218-ban megjelentek a mongolok. És minden jel szerint ők meg sem állnak az Atlanti-Óceánig.

A szeldzsuk oldalról Alá ad-Dín Kaj Kubád felismerte, hogy komoly előkészületek szükségesek a mongolok megállításához. Ilyesmi, mint Konya köré falat építeni, fegyverkezéshez az adót beszédni, meg egyéb hasonló olyan intézkedések, amelyek logikusnak tűnhetnek az ellenség megfékezéséhez. Éppen ezért a kedves nép őt megmérgezte. Végül is ha választani lehet, hogy az ember adót fizessen, vagy a mongolok nyársán végezze, ki akarna a pénztől megválni??

Így a mongolok 1242-ben megérkeztek, és Erzurumot elfoglalták. Köşe Dağ-nál az anatóliai szeldzsuk sereget legyőzték, majd uralmuk alá hajtották Sivast, és Kayserit is. Mellékesen a Nagyszeldzsuk Birodalom központját is meghódították és ezzel ez a birodalom is darabjai hullott. Közép-Anatólia pedig névleg a mongolok uralma alá került. De ahhoz tényleg túl messze volt, hogy bármit is tudjanak vele kezdeni.

Ezzel Anatólia ismét visszatért a megszokott mindenki azt csinál, amit akar, és azt kaszabolja le, akit akar állapotába. Ismét számtalan kisebb-nagyobb királyság/szultánság/császárság küzdött azon, hogy a másikat kiirtsa.

A tájkép ekkorra már roppant színes. Három fő csoportnak az utódállamait láthatjuk itt: bizánciak (rómaiak: a bizánci utódállamok), európaiak (latinok: Latin Császárság, Velenceiek, Genovaiak, mindenféle lovagrendek) és a szeldzsukok (törökök: őket megszámlálni sem lehetett). Ők mind a testvérnépeket, mind házon belül is bőségesen csatáztatnak.

Ebbe a játékba szálltak bele olyan külsősök is, mint az örmények, ilhánok, bolgárok, és még talán az oroszok is.

Ebben a környezetben nem az volt a kérdés, hogy ki-kivel van. Ilyen kérdés nem volt, hiszen mindenki mindenki ellen.

[caption id="" align="aligncenter" width="503"] Anatólia 1300-ban (nincs nagyobb méret) -

Forrás: Wikipédia[/caption]

A megoldás egy kis anatóliai faluban született, Oszmán néven. Ő az 1200 évek közepén-végén átment a szomszéd faluba, hogy kipróbálja az új buzogányát. Ez a jólirányzott csapás, a szomszédos főnök fejét érte először még csak Anatólia történetét változtatta meg. Később Kelet-Európáét. Majd pedig amikor 1453-ban az immár birodalmi hatalommal rendelkező Oszmán család elfoglalja Isztambult, a nyugati kereskedőket új útvonalra kényszerítette. Ezzel pedig az egész világ története fordult egy új irányba.

2016-11-22

Az 1200-as évek végén eléggé állt már a bál Anatóliában. Már csak az oszmánok hiányoztak!

Később már nem hiányoztak...

A XIII. században a Bizánci Birodalmat a keresztések buktatták meg (ironikusan pont azt a birodalmat szúrták hátba, aki már évszázadok óta ezzel a módszerrel élt.). Szeldzsukokat pedig a távolról érkezett mongolok darabolták fel. Így Anatólia visszakerült abba a vad korszakába, amiben már oly sokszor volt része.

Hivatalosan Anatólia keleti és középső része mongol kézre került, de ők túl messze voltak, hogy bármit is csináljanak. Másképpen nézve pedig még mindig a Szeldzsuk Birodalom gyakorolta a hatalmát. Csak neki meg hatalma nem volt. És egyébként is annyi bajjal kellett megküzdenie, hogy nem ért rá Anatóliával foglalkozni. Bizánc pedig... ő éppen a nemvolt állapotból próbált kikecmeregni.

A térség egyetlen igazán még működő állama a Mamlúk Birodalom volt. Ők Egyiptomban székeltek. Onnan próbáltak meg befolyást szerezni Anatóliára.

A mamluk egy speciális középkori rabszolga volt, mely az arab területeken volt nagyon népszerű. Az Ázsiai sztyeppeken fogták őket, valamelyik török törzstől. Mégpedig gyerekeket.

Hamar áttérítették őket az Iszlám vallásra, és már kora gyerekkortól képezték őket.

Itt ne arra a rabszolga típusra gondoljunk, akik fizikai munkát végeztek. A mamlukok sokszor nagyon is magasan képzettek voltak. Olyannyira, hogy pl. pénzüzetek használták őket számítási feladatokra. De még az állami gépezetben is részt vettek. Egy mamluk lehetett az uralkodó hangja, akit elküld egy távoli tartományba, hogy ott politikai döntéseket hozzon.

Éppen ez okozta végül a gondot Egyiptomban, hogy olyan magasan képzettek voltak, és annyira benne voltak a politikában, az uralkodásban, hogy végül átvették a hatalmat. Ezzel pedig megalakult a Mamlúk Birodalom (1254)

Az 1300-as években Nyugat Anatóliában az egyik törzs vezetője, Oszmán hódító hadjáratra indult, ahogyan az már szokásos volt. Papíron ezt a Szeldzsuk Birodalom érdekében tette.

Kezdetben még csak a környéket dúlta fel, de utána egy kicsit messzebb ment, mint akkoriban szokás volt. Majd még egy kicsit. És még egy kicsit. Ekkor rájött, hogy már a Bizánci Birodalom területén jár. Végül is nem volt tilos őket megtámadni, de nem volt megállapodás, hogy a birodalmat piszkálni kellene. És mivel komolyabban senki se akarta Oszmánt megállítani, elment egészen Bursa városáig. De azt már a fia, Orhán foglalta el (1326). És ha már itt járt, akkor ide tett egy trónt is.

Ekkor Orhánnak volt egy trónja, egy darab országa, és egy városa. Egy fővárosa! Várral együtt. És senki se mondja, hogy ne csináld! Legalábbis senki olyan, akit ne lehetne lebunkózni. Igen. Ezt így tényleg meg lehet csinálni! - gondolta. Magát szultánnak nevezte ki, és belefogott egy stabil birodalom kiépítésébe.

Mivel abban az időszakban az kisebb-nagyobb országok-birodalmak-szultánságok egymás kaszabolásával voltak elfoglalva (vagy ha nem, akkor a házon belüli hábtaszurkálással), így a törökök jól tudtak indítani. Igazán komoly ellenállással nem néztek szembe. 1338-ra már a Boszporusz partjáig jutottak, elfoglalták Üsküdart (akkor még az nem Isztambul része volt, hanem egy külön tartomány).

A bizánciak pedig ahelyett, hogy felismerték volna a veszélyt, még mindig egymással, és az utódállam darabkákkal voltak elfoglalva. A törökök A Gallipolinál átkeltek Európába, és 1361-re elfoglalták Edirne (Drinápoly) városát. Ezzel pedig teljesen körülvették Konstantinápolyt.

Eközben keleti irányba is terjeszkedtek. Erre az időszakra Anatóliában már nagyon sok török élt, főként a Szeldzsuk Birodalomnak köszönhetően. Sok esetben nem volt szükség háborúra, hanem csak családegyesítés címszóval bekebelezték a kisebb szultánságokat.

Mint már írtuk, ez az időszak a folyamatos csatákról, veszekedésekről szólt. Amelyik területek viszont bekerültek az Oszmán Birodalomba, azok viszonylagos békére számíthattak. Az oszmánok nem (nagyon) piszkálták a kisebbséget, és toleránsak voltak a más vallásúakkal, mint a keresztényekkel, zsidókkal. Sokkal inkább a síita-szunnita ellentétek okoztak problémát. De még mindig jobb volt az élet, mint azokon a helyeken, ahol az utódállamok egymást csépelik.

E mellett az oszmánok sok más szempontból is nagyon modernek voltak akkoriban. Az Oszmán Birodalomba bekerülés sok embernek egy jobb életet jelentet (persze akinek levágták a fejét, annak nem).

Így minden jól ment ahhoz, hogy ismét egy teljes Anatóliát lefedő birodalom jöjjön létre. Csakhogy 1402-ben visszajöttek a mongolok. Timur Lenk vezetésével Ankara mellett megütköztek a törökökkel. Bár szerencsésebb lenne az elütötték, vagy elgázolták szavakat használni, mert akkora fölényrel verték szét a török csapatot. A szultánt pedig, I. Beyazitot elfogták. Timur Lenk őt hazavitte és kalitkába zárta.

Hirtelenjében az Oszmán Birodalom fej nélkül maradt. Vagyis megvolt a fej, csak olyan messze, hogy onnan még hazatelefonálni sem lehet (talán mert Faraday-kalitkába zárták). Eddigre viszont a törökök közel kerültek Bizánchoz, és több szokást is átvettek tőlük. Pl, hogyha baj van, akkor mindjárt egymást kezdjél el hábtabökdösni.

Egészen komoly örökösödési háború alakult ki, amely 11 évig tartott. Ebből a káoszról I.

Mehmed szultán került ki győztesen, aki azzal kezdte a munkáját, hogy kihajtotta a bizánci tanácsadókat, és szakított a bizánci szokásokkal. Helyette az ősi török és perzsa szokások lettek az új irányvonal.

Majd pedig összeszedte a birodalmát. Hiszen a hosszú évek alatt Anatólia visszaesett a kedvelt elfoglaltságába: kiskirályságok alakultak, amelyek egymást csépelik.

Fiának, II. Murádnak is sok dolga akadt. Ekkora elérte a birodalom azt a szintet, amikor már komolyabban kellett foglalkozni mindennel. Az ország vegyes összetételű, és vegyes vallású volt. Ráadásul a külső szomszédokkal is kellett valamit kezdeni. Ekkor történtek az első összecsapások Velencével, és a Magyar Királysággal is. II. Murád foglalta el Trákiát, Makedóniát, Bulgáriát és Görögországot. Nándorfehérvárnál viszont a magyarok (Hunyadi) megállították őt.

Fia II. Mehmed pedig. Ezzel nemcsak a Bizánci Birodalomnak lett vége (és változott meg a világ örökre), hanem ezzel lettek az oszmánok is nagyhatalom.

Konstantinápoly elestével a törökök lett a keleti keresztény vallási központ, a keleti átjáró, és a kapu keletre. Most már komolyan kellett velük foglalkozni. Pontosabban kellett volna.

A további években az oszmánok tovább terjeszkednek. Még Itáliát is megtámadják (sikertelenül). Elfoglalják Mekkát, és ezzel igazolják, hogy minden muszlim vezetői lettek. Észak-Afrikában egészen Marakkóig jutnak. Északon pedig... nos Magyarorszáig.

De a folyamatos növekedés mellett elmaradt a modernizáció. Szulejmán szultán volt az utolsó (és egyben az első is), aki komolyabban átrendezett mindent, hogy a birodalomnak legyen jövője. De az őt követő szultánok egyre gyengébbek lettek, egyre többször ragadtak a háremben. Még olyan időszak is volt, amikor a szultánok feleségei gyakorolták a tényleges hatalmat.

A növekedési folyamat megállt, majd lassan megfordult. A XIX. századra az Oszmán Birodalom hatalmas területeket veszített. Folyamatosak voltak a belső problémák. Az ország jobban hasonlított egy múzeumba, mint egy tényleges nagyhatalomra. Mindeközben az angolok és a franciák egyre többször használták fel őket az oroszok ellen.

Európa beteg embere. Így hívták az Oszmán Birodalmat, amikor belépett az I. Világháborúba. Onnan ismételten vesztesként került ki, ismételten hatalmas területeket veszített el. Musztafa Kemal Atatürk volt az, aki a folyamatot megállította. És ő volt az, aki meggyógyította Európa beteg emberét. 1923. október 29-én kikiáltották a török köztársaságát. Ennek mérete valamivel nagyobb, mint Anatólia.

Lassan 100 év telt el. Egy olyan 100 év, amikor a világban rengeteg minden történt, főképpen háborúk. A Török Köztársaság (és így Anatólia) viszont megmaradt békében.

2016-11-23

Az elmúlt napokban röviden végigvettük Anatólia (alias Törökország, alias Kis-Ázsia - bár ez a 3 név nem pontosan ugyan azt takarja) történelmét. Ebben jól láthattuk, hogy az évezredek során a különböző nemzetek milyen lelkesen próbálták embertársaikat eltenni láb alól.

De nem csak az töltötte el őket mélységes rajongással, ha emberek tűnhetnek el, hanem ha velük együtt minden más is a feledés homályába merül. De legalább egy jó adag föld legyen felette.

Néha meg egyszerűen csak arra járt egy földrengés, tűzvész, stb... és az temetett el mindent.

Ma senki se tudja, milyen mélyre kell Isztambulban leásni, hogy a civilizáció kezdetére jussunk. Az eddigi tapasztalat az, hogy teljesen mindegy, hol és milyen mélyen kezdtünk lukat fúrni, valami mindig előkerül. És ha kicsit odébb próbálkozunk, kicsit mélyebben próbálkozunk, akkor is találunk valamit.

Olyan helyen is, ahol mindenki tudja, hogy ott már biztosan nincs semmi. Meg olyan helyen is, ahol korábban már ásott valaki, de nem talált semmit.

Ahogy a történelem ülepszik, úgy képeznek a különböző korok különböző rétegeket a föld alatt. Ismerve a hely történetét, eléggé jól ki lehet számolni, hogy milyen mélységbe lejutva melyik korba jutunk.

Ez Isztambulban azt jelenti, hogy a legfelső réteg az Oszmán időszakban képződött. Ez körülbelül az első pinceszintet jelenti. Mivel a mai Törökországot az Oszmán Birodalom egyenes folytatásának lehet tekinteni (nem volt világégés a váltáskor), amit ma látunk az utcán sétálva, az mind az, ami az Oszmán Birodalomban is volt.

Pontosabban az, amit úgy éreztek, hogy érdemes megtartani. Ilyenek pl. a dzsámik, templomok, fürdők, bazárok, stb...

Vagyis, ha az első pinceszintig ásunk le, akkor nagy meglepetés nem fog érni minket. Bármi ami ott van, elvileg olyasmi, ami nem bír történelmi értékkel.

De csak elvileg. Ettől még elég gyakran előfordul, hogy a gödör alján valami olyan bukkan elő, ami meglepetést okoz. Mi egy török fürdőt (hamam) találtunk egyszer. Más pedig templomot. De előkerülhet valami más fal is. Vagy egy darab csempe, néhány mozaik, kisköcsög (ez a hivatalos neve mindennek, ami agyagból van, és sok részre összetört), ágyúgolyó, használati tárgy, elfeledett gázszámlás, stb...

Ilyenkor mindig leállnak az ásási munkák, függetlenül, mi célból is történik (ha csak krumplit ültetünk, akkor is). És kezdődik a vizsgálódás, hogy mégis mi az, amit találtunk, és mekkora a történelmi értéke.

Ebből a szempontból a mozaik nagyon mókás. Hiszen ma is kedvelt, hogy a házakat mozaikkal borítják be. A rendes kötőanyag használata viszont már nem olyan kedvelt dolog. Így ezek a falra felragasztott kicsi kőlapocskák néha hullanak, mint a hó. Ezek pedig jól összekeverhetnek a föld alatt talált többi régészeti lelettel. Aztán majd lehet válogatni, hogy mi az, ami tényleg régi, és mi az, ami csak a múlt héten potyogott be oda.

Nem is beszélve az egyéb olyan dolgokról, amelyeknek bár nincs lábuk, de össze-vissza mozognak, és szintén bekerülhetnek valami mellé a föld alá.

Így nemcsak azt kell megnézni, hogy amit találunk, az melyik korból származik. Hanem azt is, hogy az eredetileg is ott volt, vagy csak az Ali cipelte magával egy darabig, amikor hazafele jött a kocsmából háborúból.

Ilyen vándor dologból meglepően sok szokott előkerülni. A múlt héten kezdtünk egy előzetes terepfelmérést az egyik felújítandó háznál. A kertben olyan 15-20 cm-es zöld dzsungel várta, hogy egy macska arra tévedjen, és felfalhassa. Amikor ezt kitakarítottuk, akkor derült ki, hogy még további 30 cm szemét borítja a kertet.

Ezek között végül nem találunk kincses ládát, csak egy kutat. Így megúsztuk mindenféle macera nélkül.

, ott egy gyors adminisztrációt követően engedélyezték a bontást. Aki a templomot találta, őt a megőrzésre kötelezték. Így ott a nappali közepén egy templomrom is látható. Jól összeillik a nagyképernyős TV-vel. Egy másik helyen talált faldarabot edzett üveggel kell megvédeni, és erre lehet folytatni az építkezést.

És olyan is van, ahol a .

Tehát láthatjuk, hogy már elég az első szintig leásni, hogy izgalmas kalamajkába kerüljünk. Néha az is elég, ha csak a felszínen söprögetünk egy kicsit. De ezek még mindig könnyebb esetek, mintha leásunk a második szintig, ahol már bizonyára Bizáncba boltunk.

Éppen ezért az isztambuli önkormányzat a legtöbb helyen csak egy pincszintet engedélyez. Hiszen az már jó eséllyel az Oszmán időszakban is pince volt, így ami érték oda elbújt, azt már megtalálták. Nem mellékesen Isztambulban az . Így az értékesebb történelmi szintek szépen-lassan egyre távolabb kerülnek a veszélyes felszíntől.

De vannak olyan helyek, ahol az önkormányzat egyáltalán nem engedélyezi a pincszintet. Pl. azért, mert ott sokkal hamarabb lehet Bizánci vagy más leletekbe botlani.

Nagyon kényes pl. a bizánci Fal környezete. Látszólag a Fal túloldala egy nyugis hely, ahol évezredek keresztül csak erdő és mező volt. Így ott nyugodtan lehet ásni, mert úgyse találunk semmit. Pont ellenkezőleg!

Az évezredek alatt . Ezeknek a nyomai pedig mind-mind megtalálhatóak a mai Eyüp területben. Nemcsak az ellenséges csapatok táborait, és fegyvereit, de katonák és más emberek a sírjait is rejtheti a föld. Pl. a legendás Abu Ajjúb al-Anszári – Mohamed próféta medinai vendéglátója.

Itt tehát nem kell mélyre ásni, hogy a régészeti-városmegóvási-történelmi adminisztráció mélyére süllyedjünk.

Az extrém játékosok viszont belevágnak a II. szintbe is, ami már a Bizánci időszakhoz tartozik. Ehhez nem minden esetben kell mélyre menni. Elég ha kicsit jobban leásunk, mint ahol az oszmán szint véget ér, és máris a felszínre bukkan egy régi rom, egy régi használati tárgy, vagy egy régi hajó.

Egy-egy régi hajót mindig találni Isztambulban a föld alatt. Még a hegy tetején is. Bár a leghíresebb ilyen hegy tetején akadt bárka az ország túlsó végén, az Aratár-hegyen (törökül: Ağrı) található. Vagyis ott kéne megtalálni...Sőt! Néha meg is találják! De ez már egy másik történet.

No de vissza a második rétegre! Vagy inkább fogalmazzunk úgy, hogy az első réteg az amatőröknek való. Amolyan játszó kert. Mint ahogy láthattuk, ott is lehet találni extrém dolgokat. No de a második rétegtől lefele...!

Bizánc több, mint 1000 évig uralkodott a Boszporusz felett. És őt sem előzte meg világegés (leégett ő magától is). Így mondhatjuk, hogy Konstantinápoly egyenes folytatása volt annak a városnak, amit a görögök alapítottak.

A bizánciak viszont már nem annyira rajongtak a régi dolgok megőrzéséért. Ők eléggé rendszeresen takarítottak. Isztambulban pl. nem találunk Zeusz (Jupiter) vagy hasonló, görög/római istennek a templomát. Az is igaz, hogy bőven volt elegendő idejük arra, hogy a várost fokozatosan átépítsék.

Ezzel szemben a törökök nagyon sok bizánci épületet meghagyta. Közülük sokat még ma is aktívan használnak (legismertebb ilyen az AyaSofya). Néha-néha pedig hozzá építettek.

A Bizánci Palota viszont nem maradt meg. Mert...mert... kellett a kő.

Fontos különbség, hogy a Bizánci Birodalom nyugat felé nézett. A kereskedelmi, és diplomáciai hajók nyugat felől érkeztek. Így a palota is abba az irányba állt, Konstantinápoly

nyugati oldalán. Míg az Oszmán Birodalom központja sokkal inkább Anatólia volt, mint a bizánci időkben. Ők a palotát már inkább kelet felé, a Fekete-tenger irányába állították. Később ez még keletebbre tolódott, a Dolmabahçe Palota esetében.

Mivel pedig a régi Bizánci Palotát már senki se használta, senkinek sem tűnt fel, ha hiányzik néhány téglából.

Tehát a második réteg a bizánci réteg. De a legtöbb bizánci épület tovább élt az oszmán időkben is (ha másként nem is, téglaként valamelyik ház falában). Így ha a második rétegben találunk valamit, az olyan, amit nagyon el akartak felejteni. A harmadik rétegben pedig azok a dolgok vannak, amiket még a bizánciak is el akartak felejteni. És még ott van a negyedik réteg is. Na, őket aztán tényleg mindenki el akarta felejteni.

Pontosan nem tudjuk, hány réteg is van valójában. Isztambulban metrót építeni nem is egyszerű e miatt. A tapasztalatok azt mutatják, hogy mindig van még lejjebb. Egész egyszerűen, ha nem direkt a Föld magjába építkeznek, akkor mindig fel fog bukkanni valami.

A Marmaray építése bebizonyította, hogy egyszerűen teljesen mindegy, milyen irányba ásnak, mert valahol mindig felbukkan valami. Mégpedig leginkább ott, ahol nem számítanak rá. Találtak hajót, templomot, kebab árust, meg néhány falut. És persze nem maradhattak el a kisköcsögök sem. Több, mint egymillió darabot találtak.

A legtöbb dolog így, vagy úgy, de visszakerül a sötét mélységbe, és így a feledés homályába. Amit tudnak, elviszik egy múzeumba. Ahol bekerül valamelyik alagsori sötét raktárba. Ahol vagy elfelejtik, vagy... elfelejtik, na.

Míg vannak olyan tárgyak, amelyek ha nagyon nincsenek útban, akkor ott maradnak. Őket időnként visszatehetik. Időnként pedig fallal zárják el. És ha jelzéssel nem látják el, akkor nem is gondoljuk, hogy az utcán, a metróban, vagy máshol járva alattunk (vagy éppen mellettünk) egy egész föld alatti város van.

[caption id="attachment_7090" align="aligncenter" width="500"] A fal túloldalán egy falu van a föld alatt. (Marmaray - Sirkeci - Çağaloğlu kijárat)[/caption]

2016-11-24

Folytatódnak a kalandjaink Isztambul történelmi labirintusában.

Ezúttal két részben: oda, és vissza.

És még egy újdonság: rajzoltam egy térképet is, hogy lássátok, merre haladtunk. Ez is eléggé sok mindent elmond...

[caption id="attachment_10541" align="aligncenter" width="500"] Fatih kocsikázás 3A térkép - (klikk a nagyobb méretért)[/caption]

Ezúttal nemcsak az útvonal a különlegesség, hanem hogy a videót immár Beşiktaş-ban kezdődik. Csakhogy lássátok, még a kijutás sem egyszerű... Olyannyira, hogy mindjárt a kezdetek kezdetén lemegyünk a térképről.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/NoM1d9g3KxU" frameborder="0" allowfullscreen]

Ugyanis ez az út, amin a kezdetek kezdetén haladunk, egyirányú. De nem úgy egyirányú, mint az isztambuli kisutcák! Itt nem lehet szembe menni a forgalommal. Kivéve persze, ha markolóval vagyunk... De semmi gond, mert mindjárt mellette van egy párhuzamos út, amin már lehet visszafele is menni. Csak el kell odáig jutni... Nem nagy ügy, mert több kisutca is biztosítja az összeköttetést.

Kivéve, ha olyan nap van, mint a mai. Amikor is majdnem minden utca foglalt. Ami nincs éppen feltúrva, ott egy teherautó parkol, és az árut pakolják rá fel, vagy éppen le róla. Esetleg mindkettőt, felváltva. Ahol a fenti kettő nem szerepel, ott meg valaki szembe jön. Olyan, akit nem lehet kikerülni. Így 400 m-t kell menni ahhoz, hogy végre megfordulhassunk, és megpróbáljunk kijutni a főútra.

Egyébként nem minden nap ilyen. A szombat pl. sokkal rosszabb. Olyankor piac van, és akkor tényleg mindenki meg van őrülve, és össze-vissza mennek/parkolnak/dudálnak. A videón látható út közepén sétáló emberek, szembejövő motorosok (ők mindig szembe jönnek, mert Ausztráliában szerzik a jogosítványukat) teljesen mindennapos jelenségek. E mellett most még reggel van. Csend, és nyugalom...

Amikor végre sikerül megfordulni (2:25), akkor kijutunk arra az útra, amelyik bár széles, főút, stb..., senki nem úgy gondol rá. Itt mindenki úgy parkol le, mintha csak valami hátsó kis sikkátorban lennék. Csak éppen elég hely van ahhoz, hogy a busz is beférjen ide.

Apropó, busz! Ha a busz is jön, akkor az egyszerre fogja bedugaszolni az egész rendszert, és letisztítani az utakat.

Már-már kijutnánk a főútra, ami a Boszporusz partján megy végig, csak hogy az utolsó 80 m-en egyenirányították az utat: csak befelé lehet jönni. Így egy másik utcán visszafordítanak minket. Na, mi ezt megspóroljuk azzal, hogy hamarabb átmegyünk arra a bizonyos másik útra (5:22-kor jutunk át).

Ez egy sima hátsó út. Amolyan titkos út. Csak a fél Beşiktaş jár erre...

Miután itt felmentünk a dombtetőre (6:50), egy balra fordulóval le is megyünk róla. De csak azért, hogy egy jobbra fordulóval (7:58) ismét felmenjünk egy másik dombra. Ez vezet a Taksim térre.

Van másik út is, amivel megválaszolhatatlan a hullámvasutat, és végig a domb tetején mehetnénk. De ott mindig dugó van. Még éjjel 3-kor is...

A Taksim térre nem megyünk be, hanem egy alagúton haladunk át alatta. Itt súlyos sebességkorlátozást vezetnek be, mivel már az átadás első estéjén egy motoros túl gyorsan hajtott be, és az első kanyarban poszter lett belőle. Így keményen 50 km/h-val lehet haladni max, és ezt radarral mérik is. Erről egy figyelmeztetést is kapunk (táblát lásd: 9:17).

A törököket ritkán zavarja a sebesség korlátozás, de még a radar is (elég alacsony a büntetés). De itt minden autó max 40 km/h-val mer csak haladni.

Amint viszont kiértünk az alagútból (0:54), egy tábla jelzi, hogy véget ért a radar szakasz. És bár még mindig Isztambul közepén vagyunk, ahol 50 km/h a megengedett sebesség, innentől kezdve mindenki menjen saját belátása szerint, És mint láthatjuk... hát igen... mindenki saját belátása szerint megy.

Ez az út a Tarbalabaşı Bulvari. Amiről ha vagy jól, vagy semmit elven akarunk írni, akkor... akkor inkább nem írunk róla semmit. A jó benne, hogy valójában 2 sáv van. A 3. amolyan befért még ide, de valójában nem használható közlekedésre, mert mindenki ott parkol.

A legbelsőben sem lehet haladni, mert ott meg mindenki jobbra fordul. A középső meg azért nem egy biztos tipp, mert ott meg vagy a jobbra forduló sor elejére próbál valaki bejutni, vagy balra akar parkolni. Így folyamatosan szlalomozni kell...

De csak kijutunk innen is, és 14:36-kor rálépünk az Aranyszarv-öböl feletti hídra, az Atatürk köprüsü-re. Közben a rengések miatt a telefon töltője ki-be ugrándozik...

Itt majdnem elmegyünk a Valens-vízvezetékig, amikor 15:45-kor szól a navigáció, hogy menjünk jobbra.

Csak egy pillantást kell vetni a térképre, hogy tudjuk, csak a hülye megy itt jobbra.

Szóval mi is befordulunk.

Pontosabban befordulnánk, csak ott egy busz előttünk. Ő még inkább jobbra akar menni. Ez jó műsor lesz!

Gondolom, őt is a navigációs program csábította arra az útra. De oda még én se tudok befordulni a személyautóval. A fal tele van a próbálkozók csíkjaival. Ő azért egészen 16:25-ig próbálkozik.

Itt kikerüljük a néniket, akiket nem zavar, hogy az út közepén sétálnak, majd behajtunk a Fatih-nak nevezett labirintusba.

18:29-kor szól a program, hogy olyan helyre fogunk érkezni, ami időnként le van zárva. Ez a Keddi piac. De semmi gond, mert ma szerda van.

19:30-kor kiderül, hogy még szerdán is tart a Keddi piac. A bátrabbak megpróbálhatnak egyenesen is átmenni...

Mi inkább a kerülőút mellett maradunk. A navigáció azért nem adja fel, folyamatosan próbál minket visszavinni a piacra...

Ez a piac elég hosszú. Elég csak be-benézni az utcákba, hogy lássuk, még mindig tart. Így eléggé messzire el kell menni, hogy kikerüljünk a hatóköréből. Egészen 21:12-ig elgurultunk, mire egy balra fordulót meg lehetett kockáztatni. De azért nem úsztuk meg teljesen! 21:48-kor ismét kerülnünk kell! (ez a rész lehet, hogy hibásan szerepel a térképen... itt már senki se tudta, merre járunk...). A piac környéke mindig ilyen: tele van vidékről jött teherautókkal, akik össze-vissza mennek, és parkolnak. Őket próbálja a kissé ideges isztambuli lakosság kerülgetni.

22:52-ra sikerül normalizálódni isztambulizálódni. Eddigre tényleg kijutottunk a piac vonzásköréből. Már csak egy dombon kell felmenni, és majdnem meg is érkeztünk!

24:26-kor eljutottunk a piac másik felére. Emlékeztető: 19:30-kor botlottunk bele a déli bejáratába. Most pedig az északi bejáratnál vagyunk. Mi innen szerencsére jobbra haladunk tovább, elfele.. Nem mintha itt sokkal egyszerűbb lenne az élet..

25:55-kor elérünk a kedvenc kisutcánkhoz, ami bevisz minket a célállomásra. Persze megint pont ide parkolt le valaki, így kerülő úton kell mennünk (itt azért be lehet jutni, ha félkerékkel átmegyünk a sarki büfé székei között. Most úgysem ül ott senki).

Ezúttal nemcsak hogy könnyedén eljutottunk a hátsó bejáratához, de most nem is parkolt ott senki. 27:38-kor behúzott tükrökkel elsuhanunk a keskeny részen, és már ott is vagyunk a célállomásunkon! Hurrá!

Holnap megnézzük, hogy sikerül innen kijutni!

2016-11-25

Most, hogy ideje, hogy le is guruljunk róla.

Nem tűnik nehéznek... de azért nem is olyan egyszerű!

Mindent ott folytatunk, ahol tegnap abbahagytuk. Végül is az autót le kell onnan hozni. Magától nem fog lemászni... max magától lába kell...

[caption id="attachment_10533" align="aligncenter" width="500"] Fatih kocsikázás 3B - visszaút (klikk a nagyobb méretért!)[/caption]

Ezúttal elég csak az az útvonal, ameddig lekecmergünk a domboldalról. Az utána következő rész már szó szerint sima út.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/zwqO5D3u4C8?rel=0" frameborder="0" allowfullscreen]

Mindjárt az elején átvágjuk magunkat a szűk utcán. Ez az, amelyikhez be kell csukni a tükröket.

A jobb oldali szép rózsaszín ház egyébként eladó. Akit érdekel, annak megadom a telefonszámot. Ajánlott az utcai oldalra valami jó erős falat rakni. Esetleg edzett acéllal is feldíszíteni. Az erkélyre meg lehet tenni egy webkamerát.

Miután itt átgyömöszöltük magunkat, nincs más dolgunk, mint balra fordulni.

No de azért előtte kikerüljük a szembejövőket... szembejövő itt??? Ki akar ebbe a keskeny utcába bejönni?? És mindjárt ketten is vannak!

De azért sikerült, és már megyünk is tovább...tovább..mindig csak tovább! Ki a főútra! Oda pont a második perc elején jutunk. És itt mindjárt láthatjuk, hogy a változatosság kedvéért ne 1, hanem mindjárt 2 autó zárja el az utat.

Normál esetben ezen a főúton az ember megy-megy egyenesen, míg ki nem ér egy tér féleségre. Ott pedig simán balra le lehet menni. Ha éppen nincs tömeg. Tömegben az a balos dolog mellőzni fog minden simaságot.

Mi viszont megelőzünk mindenféle jót, és még hamarabb eltűnünk balra. Ami mint később kiderült, jó ötlet volt, mert az említett tér féleség egy perc múlva bedugult. Mégpedig azért, mert betévedt oda egy lánctalpas markoló...

Mi ehelyett globális méretű dugó helyett beérjük egy kisebb, helyi variációval is. Az

úriember itt elment kenyérért, majd nagyon nem akart visszajönni. A jó hír, hogy itt már hallunk dudálást is (3:24)!

Az utunk jó kis hátsó utcákon vezet keresztül, miközben az előttünk lévők menekülnek. Így teljes kilátásunk nyílik a Görög Iskolára (5:30). Róla itt egy friss légi felvétel:

Amikor viszont eljutunk az 5:36-ra, a navigáció azt javasolja, hogy menjünk félig jobbra, majd félig balra. Én ismerem azt a félig balrát, és láttam, hogy szorul be oda egy autó. Köszönöm, majd máskor. Most adásban vagyok. Jó lesz nekem, ha még előtte balra fordulok.

Annál is inkább, mert ez az utca sokkal izgalmasabb! Hiszen az iskola, és a templom (meg más romok) mellett megyünk el.

Utána pedig lefele, lefele, és lefele. Színes házak mellett gurulgatunk.

Utána pedig mindenféle más mellett...

A hosszú döcögős lejtőnek a végére a nyolcadik percnél érünk. Ez egy olyan utca, ami már párhuzamos az Aranyszarv-öböllel. Valójában régen itt volt a fal, a bal oldali házak mögött. Ma már ott főút van. Csak ki kell odáig jutni, mert csakazértis mindenhol parkol valaki...

És igen! Kilenc perccel az elindulásunk után ki is jutottunk a labirintusból. És mindjárt egy esztétikus metál-kék autó mögé sikerült beállnunk.

2016-11-28

Íme az út! Ezen a szakaszon csak 100 m-t haladunk. Előre is, meg lefele is...

Van egy olyan lehetőség, hogy nem szakítjuk át a szalagkorlátot, és zuhanunk a mélybe. Hanem lemegyünk szépen az úton.

Ezen az úton:

[caption id="attachment_10528" align="aligncenter" width="500"] Menj egyenesen... de ehhez előbb fordulj jobbra, majd kunkori jobbra, majd egyenesen, majd hajtú jobbra, majd jobbra, majd kunkori balra, és már csak 90-fokos bal van vissza![/caption]

Bármennyire is úgy tűnik, mintha a navigációs program megőrült volna (mert ezt ő ajánlja, nem pedig a rakí-raktárból jövünk.), valójában ez a hivatalos út.

Még szépen ki is van táblázva!

Jó, nem olyan szépen, mert utólag lett ez az útvonal kitalálva, így a megszokottnál kisebb méretű táblák mutatják, miként lehet ezen a makarónik átjutni. No nem mintha nem lett volna hely rendes méretű tábláknak..

Isztambulban az utak bár kaotikusnak néznek ki, van benne rendszer. Mégpedig az, amit a természet alakított ki: a fő utak a partokon, a patakok helyén, a vízmosságokban, és a dombok tetején haladnak. Másképpen fogalmazva: minden olyan helyen főút van, ami közlekedésre alkalmas. Ebből mindjárt az is következik, hogy minden olyan utca, ami nem fő út, ott olyan terep van, amin enyhén szólva is nehézkes közlekedni.

De sajnos a navigációt nem érdekli a topográfia. Ő nem nézi, hogy egy út sima, lejtős, meredek, vagy olyan, amin traktorral kell az autókat felvontatni. Ő simán bezavar minket minden ilyen helyre.

Annyi mentsége legyen az útvonaltervező programnak, hogy a törökök sem a topográfia alapján választják meg a közlekedő folyosókat. Simán építenek utakat olyan helyre, ahova más már lépcsőt rakna. Vagy mindjárt inkább liftet.

Tehát ha a térképen látunk egy utcát, akkor attól még ott lehet, hogy hegy van vagy szakadék.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Itt leginkább lefele lehet menni.....télen viccesebb[/caption]

De azért bárhogy is fittyet hányanak a törökök a topográfiára, azért azt ők is belátják, hogy sima és egyenes úton mégiscsak gyorsabban lehet haladni, mint a meredek és kacskagingós változaton. Ezért mennek a főútjaik olyan helyeken, ahol hát... menni is lehet.. olyan padlógázás módszerrel.

Csakhogy Isztambul belvárosa (=kb. Budapest-Velencei-tó méret) mégiscsak korlátozott méretekkel rendelkezik. Nem lehet oda annyi utat bezsúfolni, mint amennyire szükség lenne (kivéve persze, ha az egész várost ledózerolnák, és leaszfaltoznák). Így az utóbbi időkből divatba jött, hogy alagutat építenek. Mindenhova.

Végül is nem egy rossz ötlet. Isztambul eleve tele van dombokkal. A törökök pedig szeretik a rövidebb utakat. Miért is kell azt a fránya hegyet kerülgetni? Elhordani mégsem lehet, mert tele van házakkal... no de átfúrni!

Az átfúrás egyetlen egy gondja (leszámítva azt a temérdek pénzt, amibe kerül), hogy mint már említettük, az utak inkább a dombok tetején mennek. Az alagút meg valahol odalent lukad ki. A kettőt összekötni viszont nem egyszerű.

A probléma nemcsak abból adódik, hogy jó 100-150 m-es szintkülönbséget kell valahogy kiküszöbölni, hanem hogy ehhez hely sincsen. Hiszen ott van egy egész város. Az egyetlen, amit ilyenkor tenni lehet, hogy ami helyet találnak, oda begyömöszölnék egy kis emelkedőt, egy kis fordulót, egy kis hidat, stb... Az eredmény pedig a fent látható útvonal lesz.

2016-11-30

Még alig készült el a Boszporusz alatti metró, a Marmaray (igazándiból még nincs is teljesen kész), de hamarosan épülhet már a következő is!

Természetesen nem titok, hogy 2 kontinens, és 2 x 10.000.000 ember összekötéséhez kevés a 3 híd + 1 alagút. Így nem az a kérdés, hogy szüksége van-e egy második metró alagútra Európa és Ázsia között (sokkal inkább szükség lenne-e egy 9.-re, esetleg egy 10.-re...). Hanem, hogy mikor, és hol épüljön.

A politika kampányokban előszeretettel szerepel, hogy Isztambult cikk-cakkba telefúrják metróval. És ha már így tesznek, akkor miért is ne? alapon bekerül 1 db. színes csík is, ami egy Boszporusz-alatti vonalat jelent.

De csak egy darab. Mert kettőt bejelölni már nagy bátorságra vallana. Egyet viszont még simán be lehet vállalni. Ennyi belefér. Ez még olyan, mint amikor a villanyszerelő megígéri, hogy holnapra megjavítja a lámpát, és már eltelik 5 év is, de azóta nemhogy a lámpa nem működik még mindig, de 8 másik dolog is elromlott azóta.

Szóval egy alagút nem egy olyan dolog, amit ne lehetne hozzácsapni bármelyik politikai kampány végszavához. Közvetlenül az ingyensőr és a világbéke előtt. Aztán ha mégis megépül, akkor lehet mondani, hogy hát én megígértem!

Éppen ezért olyan sok meglepetés nincs abban, hogy egy újabb alagút készül a Boszporusz alá.

Sőt! Az az igazság, hogy egy alagút már nagyban épül. És már csak 5 perc/holnap, és át is adják! Miközben a Marmaray hatalmas hírverésnek örvendhetett (hiszen az első olyan alagút volt, amelyik 2 kontinens - Európát és Ázsiát - köti össze), addig az szép csendben épülget. Olyannyira hang nélküli, hogy még az építkezés közelében lakók sem tudják, mi is épül ott pontosan. Meg, hogy az mire lesz jó, stb...

Holott a legújabb hírek szerint 2016. december 20-án fog sor kerülni az átadásra. Az pedig kevesebb, mint 1 hónap!

Oké, mondjuk hogy, az csak egy autós alagút lesz. Sokkal izgalmasabb, ha egy metró is begyömöszölünk a lukba. Mert akkor... hát lesz egy metrónk is az alagútban. Szemben azzal, amikor nincs metró az alagútban. Ez mégiscsak jobb, több, drágább, klasszabb, zakatolósabb, stb..

Ebből a verzióból a 2015. elején látott napvilágot (jött ki a nyomtatóból). Itt nem piskóztak baklaváztak. Mindjárt egy háromemeletes alagútban gondolkodtak, amelyekben

egyszerre lesz metró is, autó is, meg minden olyan, amit a menetszél felragasztott a szélvédőre.

Ennél a legnagyobb húzás az lett volna, hogy egyfelől az autós forgalmat terelnék bele, míg egy másik irányból pedig a metró. Két, egymástól majdnem független igényt lehetne vele teljesíteni egyszerre.

Egyelőre nem tudni, mi lett azzal a tervvel. Teljesen félretették, vagy később még megvalósítják? Ahogy azt se tudni, hogy a mostani terv mennyire komoly. Egyelőre nem eléggé részletes.

Annyit már megismertünk, hogy az előző alagút-tervhez hasonló lesz. Annyi a fő különbség, hogy az autós forgalom helyett csak a metró kerül be a víz alá. Az útvonala pedig a jelenlegi metróbusz helyén lenne (lásd a térképen a piros vonalat)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Marmaray 2.0 terv (2016) - Forrás: Sabah - Katt a nagyobb méretért![/caption]

Mondjuk ez se lenne rossz, mert a metróbusz igencsak túlterhelt. Miközben pedig elvesz 1-1 sávot a Çevreyolu nevű autópálya-körgyűrűből. Így ha metróbuszt onnan kipaterolnák, akkor valamicskét javulna a forgalom. Persze a szűk keresztmetszetet továbbra is a Boszporusz-híd fogja jelenti. Ez viszont csökkenthető lesz az Avrasya Tünel-el.

Az új tengeralatti metró tehát 28 km hosszú lesz, 15 megállóval. Az Atatürk repülőtérrel fog indulni, és Üsküdar-Kadıköy határában Söğütlüçeşme-nél ér véget. Itt csatlakozik a Marmaray 1.0-val

A térkép egyik érdekessége a zölddel vonallal jelölt járat. Ez ugyanis . Egy lanovkát általában azért terveznek, hogy felvigyék az embereket valamelyik hegy tetejére. Ebben az esetben viszont a város mindennapi közlekedés részeként képzelik el. Az utasok az európai Mecidiyeköy városrészből libeghetnek át az ázsiai Altunizale-be. Mégpedig a Boszporusz (és az autós dugó) felett. Menet közben pedig akár fel is mehetnek a Camlica hegytetőre is (jó kilátás, forró tea, épülő dzsámi).

Az, hogy ő is rajta van a térképen, kiemelten, azt jelenti, hogy ez a projekt továbbra is életben van!

Frissítés: 5 perccel később találtam egy olyan hírt, hogy az egész libegős tervet nagy hurrák közepette kidobták a kukába... Ezek után mi a biztos? Az, hogy lemegyünk, és eszünk egy kebabot.

2016-12-01

Tegnap esett az eső. Ma is esik az eső. És holnap is esni fog az eső.

De azt mondják, holnapután már nem lesz eső. Akkora talán megérkezik a hó is!

[caption width="338" id="attachment_10562" align="aligncenter"] Az esős évszak[/caption]

Isztambulban a telet úgy lehet a legkönnyebben felismerni, hogy elkezd az eső esni.. majd nem akar elállni. Ha mégis eláll, akkor két lehetőség fordul elő:

Megjött a hóvihár.

Megjött a nyár.

A tél Isztambulban csapadékból áll. És ez is olyan, mint a szőnyeg a bazárban: hatalmas a választék, és nem akar véget érni. Minden nap más élményben van részünk. Néha balról szakad az eső, néha jobbról. Legtöbbször pedig szemből. Legritkábban pedig függőlegesen.

Még ritkább pedig az, amikor kevés esővel találkozunk. Ez is olyan, hogyha egyszer elkezdődik, akkor komolyan gondolja, és komoly mennyiségben találkozhatunk vele.

Mindeközben a török szemlélet az, hogy Isztambulban alapvetően nyár van (és buli van). A tél pedig olyas valami, amit csak túl kell élni. Úgyis, ha havazik, az csak 3 napig tart.

Sok minden erre állt rá. Az éttermek, büfék területének egy része a szabadban van. De sok olyan van, aminek egyáltalán nincsen zárt részlege (pl. azért, mert). Az ilyen téltre befedik egy nejlonnal, és beraknak oda egy gázégőt. Ezzel amolyan fóliasátrat hoznak létre. Máshol még a nejlonnal sem vacakolnak, az .

Ugyan ez igaz a csatornázása is. Ez is olyan, amit megépítenek, de úgy gondolják, hogy végül is majdnem 365 napon keresztül tombol a nyár, így nem olyan fontos, ha esetleg nem működik. Aztán ha mégis megjön az eső (mert előfordul az is néha), akkor a víz úgy csinál, mint az eltévedt kamion sofőr: árkon bokron megy lefele. A csatornát pedig kihagyja, mert az úgysem jó semmire. Egyes esetekben pedig még magasabbra is helyezték, hogy biztosan

A kis utcák összegyűjtik a kisvizet. Ezek csatlakoznak a nagy utcákhoz, így ott lesz a nagy víz. A főút pedig úgy néz ki, ahol már hajózni is lehet...

Ezzel szemben, amikor végre megjön a hó! Olyankor szép csendes karácsonyi hangulat van. Amikor az ember hátradől a meleg lakásban a kandalló előtt, és nézi a híradót, ahogy az emberek megpróbálják valahogy túlélni a hóvihart.

A hó olyasmi, ami nem jellemző Isztambulban (már említettük, hogy hivatalosan 365 napon keresztül csak és kizárólag nyár van). Ha mégis erre jár, akkor azt sietősen teszi. Amolyan átutazóban. Közben pedig kicsit felforgatja a várost. 1-2 óra alatt leesett 30 cm, lesz egy jó nagy vihar, és már megy is tovább.

A hóban az a jó, hogy teljesen kiakasztja a közlekedést. Azt mindannyian ismerjük, hogyha már egy picit is fehér az aszfalt, akkor minden jólnevelt nagyvárosban azonnal megakad a forgalom. De ugye semmi gond. Mert ugye ott vannak a hajók. Ugye. Ugye?

Isztambulban a hóesés viharral jár. Viharban pedig a hajóforgalmat leállítják. Így ahelyett, hogy besegítene, az a néhány millió utas is, akit naponta szállítanak, ők is a szárazföldre kényszerülnek.

[caption width="500" align="aligncenter"] Egy kis hóvihar Isztambulban[/caption]

Mindehhez hozzájön, hogy a Boszporusz-hidakon pokolian erős szél alakulhat ki, így ott is lezárják a forgalmat (néha ezt maga az időjárás teszi, egzotikus hóbuckák építésével). Így végül a Marmaray kivételével teljesen megszűnik az összeköttetés Európa és Ázsia között.

Ezért mindenkinek ajánlatos, hogy vigyen magával fogkefét és váltás ruhát, ha az idő úgy alakul, hogy eshet a hó.

Eső esetén viszont elegendő, ha van nálunk egy csónak.

2016-12-02

Ma december 2-a van. Te felállítottad már a karácsonyfát?

Még mi se. De igyekeznünk kell, mert a szomszédnál már van! Pedig nála nincs is Karácsony, mert muszlim..

[caption width="338" id="attachment_10567" align="aligncenter"] Hegyekben állnak a Mikulások[/caption]

A Karácsony egy olyan dolog a törököknél, ami szép*, színes* (piros*), vannak benne lámpák*, fenyőfák*, szakállas emberek*, angyalkák*, ajándékok*, és sütemény*.

Minden, ami az előző mondatban csillaggal (*) volt megjelölve, az olyasmi, amit imádnak a törökök. Éppen ezért, ha valami ennyire tele van izgalmakkal, akkor miért is kellene kihagyni? Jah, hogy az másik vallás? Na de hát olyan szép, színes (főleg piros), és még lámpák, fenyőfák, szakállas emberek, angyalkák, ajándékok, és sütemények is vannak!

Nem, a törökök nem foglalkoznak az ünnep vallási részével. Csak a lámpákkal, fenyőfákkal, szakállas emberekkel, angyalkákkal, ajándékokkal, süteményekkel, és minden mással, ami szép és színes (főleg piros).

Éppen ezért már december elején minden fel van díszítve (egyes helyeken már november közepén...kettes helyeken már október elején... hármas helyeken meg egyáltalán le sem szedik, hiszen olyan szép, színes (főleg piros), lámpák is vannak, szakállas emberek és angyalkák. Meg ha úgy akarja, úgymint leesik magától). És minden boltot ellepnek a díszek, lámpák, szakállas emberek, angyalkák. No és persze a fenyőfák.

Ez utóbbiból rengeteg változat létezik. Minden, amit csak a kínaiak megálmodnak: rendes zöld, rendetlen zöld, fehér, piros, neon-narancssárga. És persze kapható láthatatlan is, csak az nagyon drága.

Ennek a résznek még bővebben utána fogunk járni. Ahogyan minden évben, idén is bekukkantunk a Karácsony Bazarba, hogy felderítsük az idej választékot. Nemcsak a karácsonyfák színes választékát fogjuk átböngészni, hanem a díszekét is, és a Mikulásokét is. No meg persze az angyalkákat, és a szakállas embereket is.

Fontos megkülönböztetni, hogy a Mikulás nem egyenlő a szakállas emberrel. Ahhoz, hogy valaki Mikulás legyen, komoly feltételeknek kell megfelelnie. Míg szakállas bárki lehet... De nemcsak az üzletek, hanem a lakások is készen állnak a Karácsonyra. Egyre több és több házban látni, hogy a karácsonyfa feldíszítve áll. És ott várja az újévet. Így nem árt, ha mi is mihamarabb beszerezzük a saját fánkat, különben .

A törököknél a karácsonyfa -jobb híján- valójában újévi fa. A neve is ezt tükrözi: yılbaşı

ağacı. Ezzel szemben a Karácsony törökül Noel. A Mikulás pedig a Noel baba. Tekintve, hogy egyiknek sincs semmi konkrét hagyománya, mindegyik december 31-én érkezik, majd megiszik egy teát a török családdal.

Viszont Törökországban a keresztény vallás számtalan ágának képviselőjét megtaláljuk. Ők pedig mind a helyes napon tartják az ünnepet:

Az örmények az elsők, akiknél az államvallás hivatalosan is keresztény lett. Így ők őrzik a hagyományokat, nem zavartatják meg magukat mindenféle római eszmékkal. A Karácsony napja így az igazi és eredeti napon ünnepeltetik: január 6-án.

A római keresztények szereti a modernizációt. Így a Karácsony, az újjászületés legfőbb szimbóluma, természetesen a természet, az idő, a nappal, a világegyetem és a mindenség újjászületésének a napján, december 25-én ünnepeltetik.

Az Ortodoxok egyszerre próbálták meg a modernizációt követni, és ellenezni. Így ők jól elcsúsztak mindennel. Hivatalosan ők is december 25-én ünnepelnek, csak éppen a naptárt nem sikerült frissíteni (az az átkozott Windows update...). Így a rendszer átcúszott január 7-re.

És persze vannak még mások is, akik másképpen ünnepelnek. Pl. a magyarok, ahol a Mikulás 6-án, a Jézuska pedig 24-én érkezik.

Mindeközben az üzletek nemcsak a karácsonyi díszeket függesztették ki, hanem a karácsonyi akciókat is. Bár igazándiból a török marketing osztálynak ennél kevesebb indok is elegendő, hogy új kampányt indítsanak. Pl. ha már felkelt a nap, az bőven elég, hogy előrukkoljanak egy . De mégis, most a Karácsonyról van szó. Ahol is adott a keret, a sok szép, színes (főleg piros) lámpák, fenyőfák, szakállas emberek, angyalkák, ajándékok, és sütemények (legalább nem kell ötletelni). E mellett fel lehet díszíteni a boltot, a bevásárló központot, és minden mást, amit csak találnak. Összességében tehát egy jó buli. És nem mellékesen, egy csomó mindent el lehet adni.

Tehát kezdődik a Karácsony Isztambulban (sőt! el is kezdődött!). És ez szép, színes (főleg piros), és még lesznek benne lámpák, fenyőfák, szakállas emberek, angyalkák, ajándékok, és sütemények is! December hónapunk fő témaköre ő lesz. Még többször visszatérünk rá.

2016-12-05

Jó reggelt minden olvasónknak! Itt a kívánság műsort láthatják!

Feyyaz olvasónk szeretne többet megtudni a Török nevű ország Isztambul városában a Bahçelievler városrészben található Ulu camii-ról.

És íme! Teljesítjük a kérést! És ehhez nem is kellett 7 hónapot várni! (csak 2-t).

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Şirinevler Ulu Camii - Forrás:
istanbuldakicamiler.com[/caption]

Itt vagyunk a mesés keleten, ahol most még inkább úgy érezhetjük, hogy egy mesébe csöppentünk.

Helyszínünk ugyanis a Bahçelievler nevű kerület, melyben a Şirinevler városrész található.

A bahçe szó keretet jelent. Az ev pedig házat. Többes számban: evler. Így a Bahçelievler annyit jelent, hogy Kertesházak.

Azt, hogy mennyire van tele a környék kertés házakkal, mi sem mutatja meg jobban, mint a : jóformán sehogy. De hát ugye Fatih kerületben sem találunk egyetlen Fatih-ot, ahogyan Beyoğlu-ban sem él egyetlen uraságnak sem a fia. Tehát az, hogy Bahçelievler-ben valaha kertek voltak, ma pedig egy sincs, abban nincs semmi különleges.

Ezzel szemben mondjuk ha Budapest Terézvárosban próbálnák meg Teréz nevű embert találni, bizonyára sikerül. Csak sokat kell a nevét kiabálni!

Bahçelievler már a bizánci időkben is népszerű helynek számított, de akkor még természetesen nem volt Isztambul része. De már akkor is kötődött a városhoz, mert területen művelt földek, és gyümölcsösök álltak. Ezeket a nyugatról érkező hódítók (pl. bolgárok) rendre felgyújtották. De még az 1970-1978-as években is gyakran kertesházak álltak ezen a területen. A kerület neve is innen származik.

A késő oszmán-korban, az iparosodás vége felé hatalmas gyárak épültek errefelé, melyek valamilyen formában ma is megtalálhatóak. Legtöbbször a régi épületkomplexum helyére tettek egy új gyárat.

1960-ról 1975-re a néhány ezer lakos százezer fölé duzzadt. Ma pedig legalább félmillióan élnek ebben a kerületben. Ez a hirtelen népesség növekedés magával vonta, hogy egyes városrészek állapota igencsak leromlott. Így mára hatalmas kontraszt alakult ki az egyes részek között (ahogy oly sok esetben Isztambulban): egyik-másik környék nagyon kellemes, nagyon elegáns. Míg más környékek pedig zsúfoltak, elszegényedettek. Mindezt a kettős

hatalmas gyárak színesítik.

Az ev, evler szót megismertük. Háza, házakat jelent. A Şirin jelentése viszont már sokkal érdekesebb. Ő jelentheti azt, hogy valami szép, csinos, aranyos, szeretetreméltó, megnyerő, jókedvű. Többes számban és azt is, hogy törpike. Mármint a hupikék törpike.

Ha romantikusan akarnánk hozzáállni (és most felejtsük el a Yandex rideg valóságát mutató utcaterképet), akkor úgy képzeljük el a környéket, hogy tele van kertes házakkal, gyümölcsfákkal, és egy kupacban pedig gomba házakat láthatunk. Mindenfele pedig kék (esetleg rózsaszín) emberkék mászkálnak. És csak a háttérben találunk 1-2 mérgező gázt kibocsájtó füstölő gyárkéményt. Őket is csak azért, hogy kontrasztot adjon a csillogóan mélykék égnek (és egyben magyarázatot is adjon a kisművésű emberkék kék színére...).

Persze a valóság teljesen más. Leszámítva a gyárkéményeket. De ők meg nem látszanak a magas, cseppet sem kertes, és egyáltalán nem gomba alakú házaktól.

A Şirinevler (Csinos Házak), egy néhány utcából álló városrész Bahçelievler kerületében. Egy 1964-es projekt eredménye lett. De arról nem írnak, hogy már akkor is így képzeltek el a csinos szó használatát (esetleg egy vicc volt), vagy csak később csinosították azokon a házakon. Ma kb. 59.000 ember él ott.

És akkor lássuk a harmadik játékosunkat is, történetünk fő szereplőjét: Ulu Camii. Ami azt jelenti, hogy Hatalmas dzsámi. Mégpedig azért, mert ő a környék második legnagyobb mecsete. Tehát ha szűken nézzük a környéket, akkor mindjárt ő lesz a legnagyobb, és kész.

Ennek ellenére roppant kevés dolgot sikerült megtudnunk róla (azért is írtam ilyen hosszú bevezetőt, hogy ne csak 1 szó legyen az egész cikk: semmi). A legtöbb információt a -ről sikerült összebogarászni. Amit azért lássunk be, nem a legjobb forrásanyag. De legalább senki nem írt olyat, hogy "Jó a kaja"! Ilyeneket tudtunk meg:

1979-ben épült.

Jó a müezzin (legalábbis 2014. június 12-én jó volt)

Szép hely.

Jó hely.

Korán oktatás is folyik a helyszínen. Külön fiúknak, és lányoknak.

Néhány építész ez a hely ihletett, és hasonló dzsámikat építettek.

2012. május 24-én valaki miniszoknyában várakozott a dzsámi előtt (jó esetben egy lány, rosszabb esetben viszont egy skót).

Hasonló történt 2011. augusztus 23-án is.

Azt is megtudtuk az egyik oldalról, hogy a dzsámi helyesen van beállítva Mekka felé. Ebből néhány éve volt egy kisebb balhé, hogy bizonyos dzsámik nincsenek helyesen betájolva. Ki is vonult a média lelkesen, és egy mobiltelefonra letölthető programmal (!!!!*****) ők is betájolták, és ebből messzemenő következtetéseket vontak le. Az nem derült ki, hogy mit is kellene a helytelenül beállított dzsámikkal csinálni... elfordítani?

!!!!***** - ezek a programok csak annyira pontosak, hogy ne keverjék össze az északot a

déllel. De simán 15-30 fokos eltérést mutatnak.

Egy országos híroldalon pedig, bár hasznos információt nem találtunk a dzsámiról, de a cikk végén az ajánlóban 3 Kim Kardashian cikket is felajánlott a program...

Találtunk még oldalt, oldalt, meg olyan weboldalt, ami már nem létezik. Ez utóbbiból többet is. És még egy telefonszámot is. De semmi olyat, hogy mégis mekkora a mérete, vagy bármi mást, ami alapján biztosan állíthatjuk, hogy a Şirinevler-i Ulu Camii valóban a legnagyobb (vagy a második legnagyobb).

Lehet, hogy azt a telefonszámot kellene felhívni, hátha van valakinek ott mérőszalagja.

2016-12-06

A "légi vonat" (törökül havaray) elnevezés elég jó fantáziára utal. Mert valójába ezek a vonatok nem repülnek. Csak éppen olyan magas lábakon áll, ahol már biztosan nem zavarnak senkit. Nem ütnek el senkit (kivéve a sirályokat). Így pedig a vonat nemhogy nem fog dugóba kerülni (lásd villamos), de még olyan gyorsan is mehet, ahogy csak tud!

Őket máshol monorain-nek, vagy nyeregvasútnak, egysínes vonatnak is szokták nevezni. A török név azért annyival találóbb, hogy még nem biztos, hogy egysínes lesz az a vonat, amit a 25. emelet nappalija előtt fog száguldani.

Nem először vetődik fel, hogy Isztambul közlekedését a 3. dimenzióba is ki kellene terjeszteni. Lefele (alias metró) több sikeres próbálkozás is volt. Csak éppen a kb. 8-10 ezer éves városban bárhol is ásunk, régészeti kincsek tömegébe futunk bele.

Így végül, ha nem lehet lefele menni, akkor irány fölfele!

Elhatározások már eddig is voltak, de inkább tűntek légből kapott (vigyázat! szóvicc!) ötleteknek. Az évek során eddig egyik sem valósul meg. De még komolyabb terv sem született.

A tervezést az is hátráltatta (és hátráltatja ma is), hogy ahol igazán szükség lenne rá (belváros), oda pont nem lehet építeni. Így maradnak a külvárosi részek.

No nem mintha, itt nem lakna néhány millió ember! Így ide éppen úgy van értelme olyan tömegközlekedés kiépítésének, amelyik milliós nagyságban tudja az utasokat szállítani. A gond az, hogy melyik gócpontot kössék össze melyikkel.

Isztambul egészen egyszerűen akkora, hogy már nem úgy központosodik, mint a sima városok. Itt a külvárosokban is ugyan olyan központok alakultak ki, mint máshol a városközpont. Az emberek simán úgy élik le az életüket, hogy a tényleges belvárosig (nem is beszélve a Boszporusz túloldaláról) soha nem kell elmenniük. Mintha nem is egy városról lenne szó, hanem egymás mellé ragasztott városok sokaságáról.

Mindezt az érzést az is erősíti, hogyha Isztambul egyik kerületéből a másikba átmegyünk, tényleg olyan, mintha egy másik városba lennénk.

Így tehát a kérdés az, hogyha a "repülő vonat" nem megy be a belvárosba, akkor mely külső pontokat kössék vele össze.

Természetesen azért van olyan kiemelt hely, ahol egy már meglévő fő közlekedési eszköz található (pl. metró). A gerinchálózat, mellyel azért be lehet jutni a belvárosba. Így az új

vonálnak bizonyára egyik fő pontja az lesz, hogy ezzel találkozzon. Az európai oldalon ez leggyakrabban az Atatürk repülőtérrel jelenti. Itt már van metró. Meg amúgy is össze kell majd kötni az .

Tehát ha majd elkészül, és erre jár egy turista, és kilép az Atatürk repülőtérrel, akkor mindjárt megcsodálhatja majd Isztambul első "repülő vonatát". És ha megtetszik neki, akkor mindjárt fel is ülhet rá. Ami pedig elviszi őt... na igen... valahova..

Ez kb. olyan lesz, mint amikor az útikönyvek arra biztatták a turistákat, hogy a Taksim téren üljenek fel az emeletes buszra, mert az átviszi őket a Boszporusz-hídon. És az milyen jó már.

Most térjünk el attól, hogyha valaki péntek délután felül egy buszra a Taksim téren, akkor jó, ha még éjfél előtt átér a Boszporusz-hídon (és ehhez még nem is kell emeletesnek lennie a busznak. De tény, hogy emeletes buszról nézve a forgalmi dugó is teljesen más: emeletesen unalmas). De az igazán izgalmas kérdés, hogy amikor átért, hogy a bánatba fog visszatalálni?

Minden esetre senki se panaszkodott még, hogy végérvényesen eltévedt volna az ázsiai oldalon. Bár ennek oka lehet az is, hogy az illetőt végül felfalták a macskák..

Igen, az első isztambuli egysínes vonat az Atatürk repülőtér közelében* fog járni. Mégpedig Sefaköy, Halkalı és Başakşehir kerületekben. Mégpedig 9 km hosszan.

Ezzel azt várják, hogy az E-5-ös úton (Çevreyolu) drasztikusan lecsökken a forgalom, és kevesebb ember lesz ideges.

* Az isztambuli szlengben a közel egy olyan mértékegység, amelynek változó a hossza. 100 m-től kezdve akár 5 km-ig is terjedhet ez a meghatározás. Alapja, hogy mennyi idő alatt éhez meg az ember.

2016-12-07

Vajon melyik nép fogyasztja a legtöbb teát? A kínaiak? Az angolok? A mexikóiak? Vagy az arabok? Esetleg a máltaiak?

Egyik sem! A törökök!

Bár minden lista mást mond (hiába mindegyik 2014-ben készült), de abban mind megegyezik, hogy messze a törökök isszák a legtöbb teát. De legalábbis ők használják a legtöbb tealevelet.

egy ember évente átlagosan 7,54 kg tealevelet áztat be olyan forróvízbe, amit utána megiszik.

Általában 1 bögrébe (2 dl) 2 g tealevelet szokás rakni. Ez 0,2 l teát jelent.

1 liter teába tehát 10 g tealevelet illik pakolni.

A 7,54 kg (7540 g) tehát 754 liter teát jelent.

Ezt egy ember 1 év alatt (365 nap) issza meg.

Vagyis kb. naponta 2 litert.

Most, ahogy körbenézek az irodában, miközben a teás néni a délutáni 18. kör teát szolgálja fel... hát... A következő esetek lehetségesek:

Törökországban nagyon sokan nem isznak teát.

A statisztikát készítő számlálók nem mentek be az ország közepébe, vagy nagyon rossz helyen számolgattak

Amennyiben viszont a kereskedelmi tea mennyisége alapján kalkuláltak, akkor pedig rossz alapot használtak. Elég gyakori az úgynevezett kaçak çay ami a határon illegálisan áthozottat jelenti. Ilyenből néha elkapnak 1-1 konvojt, és akkor megjelenik a hír "A rendőrség 200.000 tonna illegális teát foglalt le".

No és ott van még Rize tartomány, a tea török hazája. Itt az emberek ha teát szeretnének inni, akkor nem a boltba mennek, hanem csak a kertbe.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] A török tea a fűszerbazárban[/caption]

A fenti számolás egyébként azért sem jó, mert a törökök a hagyományos 2 g-os filterek helyett jobban kedvelik a 3.2 g-os kerek filtereket. Ilyenből egy négyfős család kg 6-ot bedobál az 1 literes teafőzőbe, és az esti tv-sorozat alatt ezt iszogatja. Persze nem ennyire töményen, mert a pohár kb. 2/3-át forró vízzel öntik fel.

De azért jól esett mindezt leírni. :)

Amit viszont biztosan elmondhatunk, hogy a törökök igenis szeretnek teát inni. És állandóan, és töményen. Akárhogy is számolgatjuk a tea elkészítéséhez szükséges tealevelek

mennyiségét, ezt a tényt a számok is alátámasztják:

Törökországban egy ember évente kb. 7,54 kg tealevelet áztat be, hogy abból forró ital készüljön. Ez azért óriási mennyiség! Majdnem kétszer annyi, mint a második hely, ami még mindig nem Anglia. Hanem Marokkó! (4,34 kg/fő/év). A harmadik helyen az írek vannak fej-fej mellett Mauritániával, ami szintén egy észak-afrikai ország (3,22 kg/fő/év). És csak az ötödikek az angolok (2,79 kg/fő/év). - Magyarország a 122-ig, ahol egy ember évente 65 g tealevelet áztat.

A törökök teát imádják a teát. És rengeteget isznak belőle.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Török tea[/caption]

A nemhivatalos monda szerint ez is Atatürknek köszönhető. Mivel az Oszmán Birodalom a kávéról volt híres, ami a hadsereg titkos fegyvere volt: A jó tömény török kávéval megitták a katonát, aki aztán meg sem állt Bécsig.. Csakhogy az I. Világháborúval a törökök rengeteg területet is elvesztettek, köztük azt az útvonalat is, amin a kávé érkezett. Az pedig így nagyon drága lett. Azért pedig, hogy a lakosság ne aludjon el, valami alternatívát kellett találni.

Szerencsére a szomszédban az oroszok már több, mint egy évszázada kísérleteztek a tea meghonosításával. Így abból az irányból sikerült a kávénak egy megfelelő alternatíváját találni. Mert egyébként a tea nagyon kényes növény, és nagyon nem akar máshol nőni, mint otthon. Ki tudja, hogy az oroszok milyen módszereket vetettek be (szemkiszűrés, forró ólom a fülbe, levelek letépkedése, stb...), hogy rábírák a teát az emigrációra...

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kávéfőző alkatrészek[/caption]

A világ tea fogyasztási listáját nézegetve egy érdekes párhuzamot találtam. Mégpedig a ! Mert úgy szól a monda, hogy a középkorban valamit ki kellett találni a vízzel. Akkoriban a sűrűsödő városokban a higiénia, és így a víztisztaság eléggé problémás volt. Ahhoz, hogy a víz iható legyen, valamit tenni kellett vele. A távol-keleten felforralták, amibe végül a tealevél került. Mellékhatásként az emberek frissek és éberek lettek. Afrikában szintén felforralták a vizet, de itt a kávé alakult ki. Ennek mellékhatásaként is az emberek frissek és éberek lettek. Míg Európában bort, sört, stb... készítettek a vízből. Mellékhatásként Európa pedig meghódította a világot! Vagy csak nem találtak haza a bátor tengerészek.

Ebben a listában az első helyen Belorusszia áll. Ez mondjuk nem annyira meglepő. Valahogy abból a térségből vártuk a nyertest. Ahogyan az élbolyban van Moldova, Litvánia, Oroszország, Románia, Ukrajna is. És még Magyarország is (nyolcadik)! Nem úgy, mint Andorra! Ő a hetedik hely.

Nagyon nem ismerem ezt a mini államot. Csak egyszer voltam benne. Jó, hogy a hegyek

között vannak, meg kicsik, stb.. de hogy ott ennyire unatkoznának? Két híres bortermelő szomszédunk van, de azok hátrább állnak a listán: Franciaország 18., Spanyolország 28.

Ebben a listában Törökország a 153.!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Kemény figyelmeztetések az alkoholos üvegen[/caption]

Nézzünk egy másik párhuzamot is, a másik irányba. A! Ez nemcsak a megivott tejet jelöli, hanem minden tejterméket.

Első helyen a finnek vannak (361 kg/fő/év). Őket követik a svédek (351 kg/fő/év), hollandok (320 1 kg/fő/év), svájciak (315 1 kg/fő/év) és a görögök (3141 kg/fő/év)!!

A törökök csak az 56.-ak, 137 1 kg/fő/év-val. Míg Magyarország a 41. 1751 kg/fő/év-el.

Ez azért roppant meglepő, mert Törökország annyira, de annyira tele van sajtoltokkal. És mégis..

[caption id="" align="aligncenter" width="640"] Sajtolt[/caption]

2016-12-08

A hivatalos források szerint 2015. májusában 3.482.803 gépjármű volt Isztambulban. Havonta átlagosan kb. 30.000 új jármű kerül az utakra (jónéhány pedig a Boszporuszba).

Amikor a Vissza a jövőbe c. filmet készítették, akkor a távoli jövőt távolinak (2015), meg olyan futurisztikusnak gondolták, ahol az autók már repülni fognak. De ez sajnos/szerencsére nem jött be. Az autók maradtak a földön. És így maradtak a gumi kerekek is.

Három és félmillió autó rengeteg. De ha azt nézzük, hogy mindegyiknek legalább 4 kereke van (igaz, a motoroknak csak 2, de ahogy azok mennek, még az is kétséges, hogy egyáltalán regisztrálva lennének). Sok járműnek viszont ennél is több. Ilyenek pl. a buszok, akikből 6.135 járta az utakat 2015-ben.

Ez rengeteg kereket jelent! Ráadásul a gumikerék olyan, ami kopik (hivatalos infó nincs, de úgy mondják, átlagban naponta kb. 200-300 km-t kocsikáznak az isztambuliak). Meg kilukad. Vagy csak rossz napja van. Ami valahol, végeredményben azt jelenti, hogy a kereket cserélni kell.

[caption id="attachment_10583" align="aligncenter" width="338"] Gumit tessék![/caption]

Szerencsére Isztambul nem az a hely, ahol a dolgok nehezen beszerezhetőek. Sőt! Minden kapható. Főleg Sőt! 5 perc múlva már bármit be tudnak szerezni nekünk. Vagy szerelni nekünk. Akár a kocsinkba, akár a lakásba, vagy akár belénk is....

De azért az autógumi nem ilyen dolog. Mármint az olyasmi, ami tényleg könnyen, és tényleg 5 perc alatt beszerezhető. Mondhatnánk azt is, hogy ugyan úgy minden sarkon kaphatunk autógumit, mint ahogy kebabot. De ez azért nem teljesen így működik.

Gumit inkább ott kapni, ahol az autók járnak. Meg ahol erre hely is van. Hiszen a több millió Isztambulban száguldozó (vagy dugóban dudáló) járműveknek nemcsak rengeteg gumira van szükségünk, de rengeteg fajta kereket is használnak. Ami viszont a tárolás szempontjából vett fel különböző kérdéseket.

Persze a kérdéseket általában nem a gumikereskedő teszi fel, hanem a szomszéd, akinek hirtelen tele lett a kertje használt gumikkal. Hát valahol azért tárolni kell őket.....

[caption id="attachment_10585" align="aligncenter" width="338"] Gumidepó[/caption]

Azért a legtöbb gumiárus megpróbál olyan helyen lenni, ahol mégiscsak rendes körülmények között dolgozhat. Ahol van hely, és senkit nem zavar, ha a kalapácsolás

hangosabb a kelleténél. Meg korábban van a kelleténél. Esetleg később. Meg esetleg hétvégén. Meg esetleg sosem marad csendben.

Így leginkább egy-egy városrészbe koncentrálódnak a gumis cégek, szépen egymás mellett. Valahol a közelben pedig a gumik állnak halomban. Ők is szépen egymás mellett...

[caption id="attachment_10584" align="aligncenter" width="338"] Lukas a gumi? A bió(eső)vizzel feltöltött fürdőkádb megmondja! A buborék sosem hazudik! Azt is tudja, mit ettél tegnap...[/caption]

Ami meglepő, hogy ezek a cégek egymásnak a vetélytársai, de mégis együtt, közösen dolgoznak. Pedig hát éppen a gumik esetében nem lenne olyan nehéz, ha véletlenül egyik-másik kilukadna. De itt szó sincs erről. A vetélytársak tényleg segítik egymást.

Ha egy ilyen helyre bemegyünk, akkor roppant kedvesek az emberek. Kérés nélkül is hipp-hopp kicserélik az összes kereket (a pótkereket is beleértve). Sőt! Igazándiból nekünk kell sietni, és elmagyarázni, hogy nem kell mindegyik kereket (a pótkereket is beleértve) cserélni, hanem elég lesz csak egyet is. Mert még le se állítottuk a motort, de még az autó is gurul, de ők már hipp-hopp, lecserélték az összes kereket ((a pótkereket is beleértve), és talán már el is adták a régiket. Úgyhogy azért nem árt odafigyelni!

[caption id="attachment_10582" align="aligncenter" width="338"] Kalibrált célszerszámok[/caption]

2016-12-09

Ha Isztambulban járunk, akkor vannak olyan helyek, amiket nem lehet kihagyni. Egyik ilyen a Fedett Bazár. Másik pedig a Fűszer bazár.

De a Fűszer bazárban nemcsak fűszereket árulnak. Hanem minden olyat, ami illatozik: fűszer, tea-kávé, parfüm, hal, és sajt!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Sajt-sajt-sajt[/caption]

Törökországban a sajt alapvetően fehér (pontosabban tejszínű). De azért a biztonság kedvéért a sajtot fehér sajt-nak hívják. Ő a SAJT. Csupa nagy betűkkel. Ő az alap, ő az etalon. És ő... nos őt mindjárt meg fogjuk enni...

Törökül a sajt peynir. A fehér sajt pedig beyaz peynir lesz. Őt hívják görögül feta-nak. De mivel ő a sajtok etalonja, egész egyszerűen csak sajtnak (peynir) hívják. Ha egy receptet látunk, egy pogácsát (poğaç) veszünk, vagy egy börek-et, vagy bármi mást, ami sajtos, akkor abban biztosan a fehér sajt van.

Viszont a fehér sajt közel sem egy fajta sajtot jelent. Hanem egy kategóriát. Egy olyan sajtot, amit mindenki (pontosabban minden gyártó) úgy csinál, ahogy neki jól esik.

Alapvetően ő egy lágy, sós sajt, ami tehén tejből készül. De mindhárom tulajdonság opcionálisan változhat.

Van olyan puha sajt is, amivel tányért lehet törni. Meg akár asztalt is. Meg olyan is, ami annyira lágy, hogy csak azért nem lehet kenyérre kenni, mert átfolyik rajta.

Ugyan így változik az is, hogy mennyire sós (sótlan: tuzsuz - kicsit sós: az tuzlu - sós: tuzlu), vagy mi is volt az anyaállat (tehén: inek - kecske: keçi - juh: koyun).

Mivel pedig a paraméterek ennyire változatosak, minden árus többféle fehér sajtot tart a pultjánál. Akár 10-12 változatot is.

A legjobb, hogy minden esetben meg lehet kóstolni (tadi denebilir miyim?). Így azért végül nem veszünk zsákbamacskát. Pontosabban zsákbatehenet. És egy rövid kikísérletezgetéssel megtaláljuk a számunkra leginkább megfelelőt.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Fehér sajtok[/caption]

A következő nagyon népszerű sajt a kaşar. Ennek a szónak érdekes jelentései vannak: egyszer jelenti magát a sajtot, ami a szótár szerint juhsajt. Manapság azért a kaşar sajtokat

inkább tehéntejből készítik.

Másik jelentése pedig: rettentő bűdös ember... izé... miből készült ez a sajt régebben???

Mostanában azért szerencsére nem bűdös a kaşar sajt. Még csak illatosnak sem mondható. Ő valójában az otthoni trappista sajt helyi megfelelője. Bár nyersen, azért nem teljesen hasonlít rá. Mintha a kaşar krémesebb lenne, erősebb ízzel. Én azért jobba (sokkal jobban) szeretem a trappistát. Sütve-főzve-pogácsában-odaégetve viszont már teljesen jól használható a trappista helyett.

Persze itt is komoly különbségek vannak a gyártók között. Azt érdemes nézni, hogy mennyire kemény, mekkora a só tartalma, és hány kalóriát ad nekünk.

Belőle találunk egy másik változatot is. Ő az eski kaşar. Az a kaşar, amit valaki kint felejtett az ablakban (pincében, vonaton, stb..) 2-3 hónapra. Aztán úgy kezdett megszáradni, megkeményedni és megromlani, hogy azért mégiscsak finom lett.

Ő leginkább az ementáli sajtra emlékeztet. Vannak szép nagy lukacsosak is. De itt nagyobb szórás van az ízek táján.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kaşar sajtok[/caption]

Továbbra is a fehér sajtoknál maradva, van egy olyan kategória, amiben keményeket, és rettentő sósakat találunk. Legismertebb képviselőjük az ögrü peynir, ami fonott sajtot jelent. Velük egy szoftosabb bunyót simán le lehet rendezni, és a lelkiismeretünk is nyugodt maradhat, mert fejet betörni azért még nem lehet vele.

Méretük, formájuk, alakjuk különböző. Egy-egy gyártó akár több félét is piacra dobhat, ami csak az alakban különbözik. A legfontosabb tulajdonságuk viszont, hogy nagyon magas a sótartalmuk. Érdemes fogyasztás előtt 10-15 percre vízbe áztatni (ezt a fehér sajtoknál is megtehetjük).

Hozzájuk hasonló, kemény fehérsajtokból rengeteg változattal találkozhatunk. De belőlük már kimarad a sóbánya. Ők valamelyik török városra, tájegységre jellemző sajtok. Valójában ők is fehér sajtok (tehát beyaz peynir), csak éppen abban a régióban legtöbbször úgy készítik. Így találkozhatunk pl. Urfa, Edirne, Erzurum, Hatay, Diyerbakır, stb.. sajttal.

Kivétel ez alól a Trabzon sajt, mert ő egyfajta kaşar sajt.

Ezen változó tájegységű sajtokat néha fűszerezik. Ilyen a Van otlu peynir.

A rövid ismertető végére pedig a legérdekesebb sajtot, a tulum peynir-t (ruhás sajt) hagytam. Ez úgy készül, hogy először meg kell fejni a kecskét. Utána meg kell enni a kecskét.

Majd a bőrre vissza kell pakolni azt, amit megmaradt a kecskéből: a tejet. Utána egy barlangban tárolják 6 hónapig.

.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Tulum peynir - a kecskebőrbe bújtatott sajt[/caption]

Természetesen még rengeteg sajttal találkozhatunk Törökországban. Egy egész könyvet lehetne írni róla (volt, aki írt is!). A bátrabbaknak érdemes kísérletezni!

2016-12-12

Törökországban tényleg minden kapható (jelen időszakban éppen a nátha a divat... azt kapkodja össze mindenki).

Viszont vannak különleges dolgok. Ilyen az Atatürk emléktárgy bolt.

[caption id="attachment_10594" align="aligncenter" width="338"] Atatürk bolt[/caption]

Törökországban nagy tisztelet övezi a köztársaság alapítóját, Mustafa Kemal Atatürköket. Ennek okáról egy egész könyvet lehetne írni. Sőt! Írnak is bőségesen. .

A rövid megértéshez képzeljük el a következőt: 1918, mikor véget ért az I. Világháború, és éppen úgy szeletelik fel Magyarországot, mint más a szalámit. Törökország is éppen hasonló szalámi státuszban volt. Csakhogy míg Magyarország lényegében tétlenül nézte az eseményeket, addig a törökök Atatürk vezetésével megfordították ezt az állapotot. Mindent nem kaptak vissza, de sikerült egy emberi tárgyalási pozíciót kiverekedni maguknak. Ennek eredményeként mindent azért nem kaptak vissza, de egy sokkal inkább elfogadható vereséget sikerült kiharcolni..

Visszatérve a magyar hasonlathoz, pl. Magyarország megtarthatja Erdélyt, és a Felvidéket. De elveszíti Horvátországot, és a többi nem magyar területet. Maga a magyar kormány is egy ilyesmit próbált kiharcolni Trinonon. Csak éppen senki szóra sem méltatta őket. Szembe a törökökkel, akik kiharcolták, hogy komolyan vegyék őket. Ebben pedig Atatürknek óriási, nélkülözhetetlen szerepe volt.

Amit egyébként nem tudott volna véghezvinni, ha előtte nem bizonyítja be a Dardanelláknál, hogy rá lehet számítani. Ez volt ugyanis az I. Világháború egyetlen helyszíne, ahol a törökök nem szenvedtek vereséget. E miatt a nép bízott Atatürkben, és mögé állt.

De a mese itt még nem ér véget. Bár azzal, hogy az ország nem egy megalázott pozícióból kerül ki a háborúból, nagyban hozzájárult ahhoz is, hogy a törökök kimaradtak a II. Világháborúból. Képzeljük el így Magyarországot: a határon túli magyar lakta területek is Magyarországon maradnak + az ország nem lép be a II. Világháborúba. Micsoda különbség! Plusz, kimarad 2 fejezet a kommunizusból is.

Ez az a rész, amit könnyű megérteni. Egyszerű: Atatürk megmentette az országot a feldarabolástól. Ezt a rész az, ahol Atatürk katona.

A másik, a nehezebb, amelyiken már vitatkozni lehet (mert egy reformon mindig érdemes, és kell is vitatkozni. Reformok esetén - még a sikereseknél is - mindig érdemes újra és újra végiggondolni, hogy mit nyertek vele, és ennek mi lett az ára) az az időszak, amikor Atatürk

a politikus. Ez egy nehezebben érthető időszak, ahol oda kell figyelni a részletekre, és a legtöbb döntést az idő dönti el, hogy helyes volt-e.

Ez a Török Függetlenségi Háború utáni időszak, amikor Atatürk kb. 200 év lemaradást hozott be. Ilyesmikkel, mint a latin ábécé bevezetése (a 96%-os írástudatlanság 1% alá csökkent), vagy a női szavazójog (Európa legtöbb országát megelőzve). És a gazdaságot is helyrehozta, minek egyik alap iránya az volt, hogy az ország minél kevésbé függjön más országoktól. Amit csak lehet, azt otthon termeljük meg.

De ha nem akarjuk nagyon bonyolítani, akkor elég csak azt megnézni, hogy mi történt a szomszédos országokban az elmúlt 90 év alatt. Törökország az egyetlen, ahol sem külső, sem belső háború nem zajlott.

Mindennek eredménye az Atatürk kultusz. Ez az, ami miatt a közintézetekben Atatürk képet, vagy szobrot találunk. De nemcsak ott. Hanem szinte minden cégnél, és sok magánszemélynél is. Vagy ott van az a része, amikor a fiatalok tetováltattak.

Mindezek után nem maradhat el az Atatürk bolt sem. Ahol a szokásos bögre-kulcstartó-kispárna mellett nagyobb dolgokat is lehet venni. Ilyesmit, mint egy asztalra rakható mellszobor. Meg olyan is, amit nem lehet az asztalra tenni, mert összetörik. Na, az már tényleg nagy dolog!

Mint a fenti képen látható, mindjárt két félét is: Atatürk a katona, és Atatürk a politikus.

2016-12-13

Végre megjelent Faruk Delialioğlu, abszolút hiánypótló szakácskönyve. #törökízek Eredeti török receptek és gasztrotörténetek

[caption id="" align="aligncenter" width="530"] # törökízek - török szakácskönyv[/caption]
Faruk, a törökízek blog.hu szakácsa, ebben a könyvben mesél a török konyha történetéről, nélkülözhetetlen alapanyagairól, valamint a török kultúrában előforduló étkezési szokásokról.

25 autentikus török recept került a könyvbe, melyben reggelik, főételek, saláták és desszertek is szerepelnek.

Ha te sem tudod, hogy a neten keringő török receptek közül mégis melyikben bízatsz? Esetleg tartasz tőle, hogy egy hibás arányokkal írott receptet követve dobhatod ki a drága alapanyagokat? Vedd figyelembe, hogy itt egy egész nép konyhakultúrájáról van szó, nem csupán egy ételről. Nem mindegy a fűszerek és összetevők aránya, a főzési technika és persze az alapanyagok sem, mert nem azt az ízharmoniót és állagot kapod, ha innen-onnan összeszedett forrásokból próbálkozol. Soha nem kapod azt a végeredményt, mintha valódi, megbízható, családi recept alapján dolgoznál.

Mostantól neked is lehet ízletes, szaftos manti-d és meglátod a sütleç sem ördögösség. Nem kell hezitálnod, kérdezgetned többé, csak csapd fel a szakácskönyvedet, ha igazi török ízekre vágysz! Ha nem tudsz kiruccanni Törökországba, mégis ennél egy eredeti ízvilágú köftét vagy épp baklavára vágysz, mostantól egyszerűen főzhetsz egy török vacsit a családnak vagy a barátaidnak. A szakácskönyv ára szállítási díjjal együtt 3.900,- Aki december 20-ig megrendeli és kifizeti a könyvet, meglepi karácsonyi ajándéokra is számíthat tőlünk a csomagban!

Rendeld meg most, és Karácsonykor nemcsak a bejglivel tömheted tele a hasadat. De még ezzel a 25-féle török étellel is. Márpedig azt mindenki tudja, hogy nem jó dolog, ha az ember bejglivel rontja el a gyomrát. Azt egyenletesen kell terhelni. Kell rá pakolni egy kis baklava-t is, sütleç -ot, közé egy kis köfe-t (jó ketchupösen).

És hogy miért jobb ez a könyv, mintha az interneten keresgélénk össze a recepteket?

Egy könyv ötleteket is adhat. Nem tudod, mit egyel? Elég csak végiglapozni, és máris kedved támad egy kis falatozásra! (külön kérésre a kiadó a lapokat cukorszirupba beáztatja, így azokat el is lehet fogyasztani)

Egy könyv megbízható. Itt nincsenek hamis receptek. Nem fordulhat elő, hogy köfte-t kezdesz el készíteni, majd banánturmix lesz a végeredmény.

Egy könyv időtálló, és strapabíró. Ha kifröccsen a forró olaj, akkor melyik a jobb? Ha ezt egy recept könyvre teszi (ami így még esztétikusabb lesz), vagy ha a telefonra/tabletre/laptopra?

Egy könyv az mindig is egy könyv lesz. Ha meglátják ezt a kezében, miközben a villamoson olvasgatsz, és nagyokat nyelsz közben, akkor... akkor a legközelebbi török büfében nagyon hálásak lesznek neked.

Tehát vedd meg! És jó étvágyat!

2016-12-14

Nem is olyan régen már . De akkor még csak nagy általánosságban.

Most viszont egy konkrét sajtajtával, egy érdekes fogunk jobban megismerkedni. Ő a Labne.

Teljes török nevén labne peyniri. Ő egy lágy, kenyérre kenhető sajt. Csakhogy a törökök nagyon sokszor nem szokták a kenyérre kenni. De még csak nem is sajtként használják. Hanem főzéshez!

Bár a neve sajt, de legtöbbször joghurtnak szokták fordítani. Ezen a ponton már nehéz meghúzni a határt a között, hogy mi az, ami még sajt, mi az, ami joghurt. Esetleg inkább tejföl, vagy más tejtermék.

És a fordításban még további csavar is van, mert sokszor őt görög joghurtnak hívják. Mivel nagyon sok országba a görögök vitték magukkal. De pl. Mexikó a szíreknek köszönheti. Ott száraz joghurtnak hívják (valószínűleg inkább szűrtnek, csak a fordító program megint vicces kedvében van).

Csakhogy az, amit Európa görög joghurtnak ismer, azt a törökök süzme yoğurt-nak mondják, azaz szűrt joghurtnak. Vagy kese yoğurt-nak, ami pedig zacskósat jelent (a zacskó egy szűrési technika - ezt a joghurt állagot ma legkönnyebben úgy érhetjük el, ha pelenkán(!) keresztül szűrjük meg a tejet).

Tehát a kettő nem ugyan az. Márcsak azért se, mert ugye az egyiket sajtnak hívjuk, a másikat meg joghurtnak. Ráadásul a joghurt kerek dobozban kapható, míg a sajt szögletesben. Valójában nincs olyan hatalmas különbség köztük, csak az állaga egy kicsit más. Még a kalóriamennyisége is majdnem megegyezik. A tényleges eltérést a felhasználásban találjuk meg.

A labne (vagy labni, lebni) eredetét nem tudjuk biztosan. Valahonnan Anatólia-Közel-Kelet-India térségéből származik. Ezeken a területeken számos változatban találkozhatunk vele. Pl. kis golyókat formálnak belőle, amit megfűszereznek és olívaolajban tárolják. A sajtot (joghurtot) pedig nemcsak tehéntejből, hanem akár tevétejből is.

Tehát a labne nagyon elterjedt. És azon kívül, hogy kenyérre lehet kenni (mert mégiscsak krémsajt), nagyon sok mindenre használható. Főleg sütemények készíthetők belőle. egy egész kategória szól arról, hogy mely ételekbe lehet a labne-t felhasználni. Pontosabban melyekben elengedhetetlenül fontos alapanyag.

Leginkább a krémes süteményeknél, tortáknál találkozhatunk vele. De olyanokban is roppant fontos, mint egyes börek félék, pogácsák, vagy szósok. És a tiramisunak is az

alapja.

A gyerekes szülők is gyakran találkoznak a labne-vel. A 6 hónapnál idősebb babák ételébe is ő kerül, vagy ő adja az alapot.

Tehát láthatjuk, hogy a labne olyan a konyhában, mint máshol a szigetelőszalag: mindenre jó, minden problémát megold.

No de ha nincs a sarkon török kisbolt, akkor hogyan lehet házilag labne-t előállítani.

Ehhez két fontos dologra lesz szükségünk: sajtra, és tejre. Meg egy kis melegre. Tehát most decemberben ne az utcán próbálkozzunk vele, hacsak nem lángol éppen a kerület.

Sajnos azért a sajt nem teljesen mindegy, hogy milyen. A receptek szerint a beyaz peynir, azaz a Tradicionális török sajt szükséges hozzá. Ezt lehet a görög feta-val is pótolni. De az extrémgasztrósok megpróbálkozhatnak mással is. Mondjuk egy jó kemény kecskesajttal... Hátha...

A tej esetében már megengedőbb a recept. Itt elég az, hogy a tej még szaporodásra képes legyen, ne pedig valami agyonütött változatot használjunk. Mi itt, Törökországban, könnyen kapunk olyan hagyományos tejet, ami 1-2 nap alatt megromlik. Ez se tehénillatú már, de azért közelebb áll a természeteshez, mint az a papírdobozos, amit akár vulkánba is lehet dobni, akkor sem lesz baja. Nem tudom, Magyarországon miként, és merre tudnátok hasonlót beszerezni....

A labne elkészítési útmutatót a megtévesztő nevű oldalon találtuk. Itt 1 liter tejhez 20 gram sajtot ajánl. Lényegében nekünk csak a sajtban lakó baktériumra van szükségünk. Ezért is lehet mással is kísérletezni, hátha valami érdekes eredményt kapunk (és szemben a sütögetéssel, mégha nagyon el is rontjuk, akkor sem ég le a lakás).

Ha a tej pasztőrözött, akkor csak 40-45 fokra kell felmelegíteni. Ha viszont frissen jött ki a múúúúúúúúból, akkor ajánlott jó alaposan felforralni.

A 40-45 fokos meleget nem nehéz eltalálni. Íme néhány útmutató a pontos hőmérséklet teszteléséhez.

Ha bugyog, akkor túl meleg.

Ha fekete füst száll fel belőle, akkor túl meleg.

Ha belerakunk egy macskát, és nyomban kihullik a szőre, akkor is túl meleg.

Ha pingvinek korcsolyáznak rajta, akkor viszont túl hideg

A még meleg tejbe beledobáljuk a jó apróra összevágott/morzolt/darált sajtot, majd jól elkeverjük. Mivel a joghurtkultúra innen ered, az a legjobb, ha a bacik minél több helyre

eljutnak.

Utána fedjük le, és tegyük be a sütőbe.

Előtte azért nem árt megnézni, hogy a sütő üres-e. Nem jó, ha éppen pogácsa sütkérezik benne. Mindenképpen kihűlt sütőnk kell, hogy legyen. A joghurt baciknak a 36 fok az ideális hőmérséklet

Tehát kukkantsunk be a sütőbe. Amennyiben onnan egy elrejtett szerető kukucska vissza, csapjuk rá a sütőajtót, és csavarjuk fel a hőmérsékletet 220 fokra! Majd toljunk egy szekrényt a sütőajtó elé.

Itt kb. 5 órát kell várakoztatni. Ezután a hűtőbe kerül, szintén kb. 5 óráig. Most viszont egyúttal a szűrést is elvégezzük:

Válasszunk egy jó nagy edényt. De azért csak akkorát, hogy beférjen a hűtőbe. Erre tegyünk egy nagyméretű szűrőt. A szűrőre pedig egy olyan textiliát, amit nem sajnálunk, de azért nem is a felmosóröngy szerepét töltötte be eddig. Ennek a ruhának fontos szerepe van, mert ettől függ majd a joghurtunk sűrűsége. Ha vékonyabbak a szálak (kisebkek a lukak), akkor sűrűbb joghurtunk lesz. És fordítva.

- Jó napot szomszéd! Kölcsön tudná adni a selyemingét?

A sütőből kivett tejet-joghurtot erre a szűrő+ruha kombinációra öntsük rá. Ha jól csináltunk, akkor szépen-lassan az edénybe fog csöpögni. Ha viszont rosszul csináltuk, akkor mostanra úszik az egész lakásunk.

Így, ebben az állapotban, csöpögve várjon az egész szerkezet a hűtőben 5-6 órát. Utána már készen is lesz a labne sajtunk/joghurtunk.

[caption id="" align="aligncenter" width="495"] A labne sajt a hűtőben, bekötözve várakozik. Forrás: royalkuki.com[/caption]

Mindenkinek jó kísérletezgetést. Utána süssetek belőle bőreket! :)

2016-12-15

Két Darth Vader megy a sivatagban:

- Nálam van az Erő!

- Nálam meg a vizes palack!

Ma mutatják be az új Star Wars filmet világszerte, így Törökországban is. Ezzel pedig beindult a Star Wars mánia is. Az üzletek máris tele vannak a különféle Csillagok Háborújás termékkel.

Pedig a törökök eredendően nem Star Wars rajongók. Pontosabban szeretik őt, de vannak örök kedvencek, amelyeket még a legkisebb faluban is mindenki ismer, és az egész ország a rajongójuknak mondható. mindegy, mennyi idő telik el. Ilyen a Miki Egér, a Pókember, Temel Reis (Popey a tengerész), és még Michael Jackson is.

A Csillagok Háborúja az a kategória, amiről azért még kb. mindenki hallott. Tudják, hogy van egy fekete bádogláda, ami piros karddal hadonászik, és mint ilyen, csak gonosz lehet. Ennyit még Ayşe néni is tud. De az, hogy ki lenne akkor a jó a filmekben, azt homály övezi.

Egyébként is, jóból több van, persze, hogy az ember nem látja át...

Bezzeg a török sorozatokban! Amikor ott van az Ali, akinek van egy cége, és mellette van egy bátya (de az nem olyan helyes), meg ott van az a bige is, aki mindennel kavár. Meg van az unokatestvére, akiről 4-5 részen keresztül mindenki azt hitte, hogy a szeretője. De nem, mert az ex-1-es szerető az a göndör, akivel az iskolában jár. Míg az ex-2-es az a szőke, akivel a piacon ismerkedett meg. És ott az ex-3 is, a vörös, aki... hát az vörös... ez elmond mindent róla....

És amikor az ex-2 összetalálkozik a bigével, hogy közösen lépjenek fel az unokatesó ellen, mert az meg Ali iskolás társával jár, akinek van egy olajszállító hajó öröksége, de azt csak akkor kapja meg, ha lesz egy gyereke, akit Musztafának hívnak (tehát lány kizárva), ehhez pedig kell egy srác, aki nem lehet Ali, mert ő mégiscsak uncsitesó, de ott van az ex-3 (a vörös - minden negatív jelzővel), akinek van egy pasija (akkor minek kavár Alival???), aki még helyes is lenne (nem is érdemel a vörös ilyet), meg vasalni is tud, de ő az ex-1-t szemelte ki, mert annak a nagyapja epilepsziás, és az USA-ban él, és akkor lehetne zöld kártyája. De valójában ő az ex-2-vel akar járni, így a zöld kártya után elválna az ex-1-től. Ha közben az Ali nem jön össze az ex-2-vel újra. És szegény Ali-nak vigyáznia kell, mert a vörös pasija néha kicsit felkapja a vizet, és olyankor a fegyvert is.. De szerencsére Ali bátya titokban a rendőrségnél dolgozik, hogy hogy a vörös pasiját sítire vágja, beépül a maffia közé. Ehhez viszont el kell csábítania az ex-3-t, a vöröst.

Szóval a török sorozatok sokkal egyszerűbbek, mint ez az egész átláthatatlan jedi fénykardozás, meg hogy kukákkal a fejükön rohangászik mindenki...

Ettől függetlenül a boltok tele vannak a különféle Star Wars termékekkel. És bár az idén egyértelműen az új rész (Zsivány Egyes) a menő, a termékek között bőségesen megtaláljuk

az összes eddigi film szereplőit. Sőt! A klasszikus részek (Az Új Remény, A Birodalom Visszavág, A Jedi Visszatér) azok, amelyek igazán menőek.

Belőlük az összes termékfajta megtalálható. Táskák, füzetek, kulcstartók, Legó, alsógatyák (velem van az Erő - felirattal), sál, sapka, papucs, stb.. És természetesen a játékboltok is dugig vannak vele.

Viszont mi közelebb vagyunk Kínához, így a furcsa utánzatokban sincs hiány. Lézerkardból lehet venni eredetit is, amiben a szenzorok segítenek abban, hogy a megfelelő hangot a megfelelő időben adja ki. De megtaláljuk az olcsó másolatokat is. Velük nemcsak hogy a Sith lovagokat nem lehet feldarabolni, de még az olvasztott vaját sem. Viszont legalább olyan hangja van, ami még a szomszéd mahalle-ből is kikergeti az egereket.

És ez még csak a lézerkard! Nem is beszéltünk arról a Star Wars-os gyurmáról, ami por alakban kapható, és a működéséhez rakétahajtóanyaggal kell összekeverni. Nem, erről nem beszéltünk. Nem is fogunk! Belegondolni is rossz.....

Bár még mindig jobban állunk, mint a gyerekek nagy kedvence esetében, a Verdák (Cars) Villám McQueen esetében. Ő ugyanis egy autó, barátságos szemekkel, és nagy számokkal a motorháztetőn. Legalábbis a gyártók szerint. Ők nem ragaszkodnak ahhoz, hogy túlságosan hasonlítson az eredetire. Annál is inkább, mert akkor szerzői jogi problémákkal is meg kellene küzdeniük. Így inkább maradnak annál, hogy a 95-ös számú piros versenyautó (eredetileg La Mans endurance) 96-99 között bármilyen számmal szerepelhet. Színe természetesen piros, fekete, rózsaszín, kék, zöld, sárga, lila, meg amit még el lehet képzelni. Az alakja pedig... éppenhogy csak nem teherautó...

Viszont találunk más, ami már egy érdekes Star Wars feldolgozás. Ez pedig a Csillagok Háborújának vizes palack! Ez legalább egy olyan termékkapcsolat, ami nem a káros kategóriába tartozik: nem hamburger, nem chipsz, stb...

[caption id="attachment_10612" align="aligncenter" width="500"] A vizespalack legyen veletek!*/caption]

Ezek a palackok roppant népszerűek a Star Wars rajongó gyerekek** között. Hiszen nemcsak hogy újratölthetőek, de esetenként lézerkardnak*** is használhatóak. Rádadásul semmivel sem kerülnek többbe, mint a sima vizes palackok. Így ha a gyerkőc túlságosan elhasználta, akkor nem kell sokat sírnia ahhoz, hogy apu-anyu vegyen egy újat. Bármelyik sarki boltban. Nem kell ám a játékboltik elmenni!

* Az eredeti palackok nem teljesen így néznek ki. Ezek Árpai még kidekorálta, hogy jobban hasonlítsanak a filmben levőkre.

** A Star Wars filmeket relatíve kevés gyerek látta. Mégis a karaktereket és a jellemvonásaikat még a négyévesek is ismerik.

*** Pár napja kaptunk egy körlevelet az iskolából, hogy a fénykardokat véglegesen

kitiltották, mert túlságosan elszaporodtak a jó és a rossz jedik, akik egymást csépelik.

2016-12-16

Ismét egy reklám, ahol ismét nem a termék a lényeg, hanem ezen keresztül lehet a törököket jól megismerni.

A termék egyébként az Oneo, ami a Winterfress-hez hasonlít: elveszi a rossz szájszagot. Ráadásul a reklám is nagyon hasonlít a Winterfress-hez. De ez mégiscsak sokkal törökösebb. [iframe width="500" height="281" src="https://www.youtube.com/embed/Wlwfva-h_k" frameborder="0" allowfullscreen]

A helyszín egy fitness terem. A török ifjak ugyanis ide járnak edzeni. Persze valójában nem edzeni, ahogyan ez a reklámból is kiderül. Egyébként is a törökök szeretik, ha nem fáradnak el abban, ahogyan a dolgokat végzik. Minden legyen csak kényelmes. Még a fitness is. Mert bár jó, tényleg mozogni jár oda az ember. De azért jó lenne, ha ez a mozgás nem járna túl sok mozgással. Parkba kimenni?? De hát az olyan messze van!!

Ezt mi sem mutatja jobban, minthogy láttunk olyan fitness termet, ami az első emeleten van. A hősök pedig, akik mentek edzeni, sorban álltak a lift előtt.

Tehát itt vagyunk a fitness teremben, ahol egy fiatal, vékony és majdnem szőke lány az edző. Mi más motiváció kell még a török fiúknak, hogy lemenjenek edzeni?? Ráadásul energikus is! Ki ne akarna vele egy Facebook bejegyzésben lenni?

És még segítőkész is!

Mindjárt láthatjuk is, amint hősünk komoly problémákkal küzd a felülés közben. Ezt egy jellegzetes láblengetéssel jelzi is az edző felé.

És ott is terem mindjárt a lány! A fiatal, az energikus, a majdnemszőke, a segítőkész. És nemcsak, hogy megfogja hősünk elkalandozott lábait, de még abban is tanácsokat ad, hogy mikor is kellene levegőt venni. Ami egyébként igencsak hasznos. Ugyanis a YouTube videókon, ahol a modern ember sportolni tanul, az ilyen fontos mozzanatok mindig kimaradnak.

Ez a fiatal, majdnemszőke lány viszont segít. Mondja is a hősünknek, hogy most kellene levegőt vennie. Másképpen: kifúj-belélegez.

De hősünk, igazi török lévén, köszöni, remekül megvan levegő nélkül is. És az, hogy e miatt a feje is kezd vörössé válni, az csak azért van, mert erős nemzeti tudata van (a török zászló is vörös).

De a lány, ki fiatal, meg energikus, és majdnem szőke is. No meg edző, nem hagyja annyiban! Kivallatja hősünket, hogy mégis mi az oka annak, hogy kihagy néhány lélegzetvételt? De

hősünk nem hagyja magát! Még apró szemmozgásokkal is jelzi, hogy nála minden oké. Ő igazándiból mutáns, teljesen jól megvan levegő nélkül is.

Közben azért kiderült, hogy valójában arról valójában az történt, hogy hősünk 2 órával korábban telelapátolta magát lahmancu-val. De még ha csak sima lahmancu lett volna! De hősünk megpakolta hagymával is rendesen! És bár tény, hogy egy fitnessz teremben aztán tényleg minden illat megtalálható, hősünk úgy érzi, hogyha kinyitná a száját, akkor még a kondigépek is messzire elfutnának... És ugye itt van a lány, ki majdnem szőke, és még fiatal is, pontosan vele szemben...

De ami sok, az sok! Ordítja hősünk, miközben jól láthatóan körülötte a valóság jelentős torzulásba kezd. Úgyhogy jó oka volt arra gondolni, hogy itt a hagymaillattal még gondok lehetnek...

Szerencsére itt a szájillatosító rágó. Hősünk bevesz belőle egyet, gyorsan megigazítja a frizuráját, és már bele is kezd az újfajta udvarlásba: jéghideg tornádót fúj a lány felé. Akit ez láthatóan teljesen elvarázsol.... a kamera pedig befagy...

Rövid termékismertető után láthatjuk, hogy ez a szokatlan udvarlási mód bejött a lánynak. Hiszen hősünk mellett áll, és élvezettel fogadja, amint az minden kilélegzésnél újabb jeges szélrohamot küld a lány felé. Aki pedig csak mosolyog, és mosolyog.

Valószínűleg arra gondol, hogy ezek után a nyári 40 fokos melegben nem kell a klímát többé bekapcsolni. Így pedig annyi pénzt tud megspórolni, amiből már vehet egy új táskát magának.

Érdekesség, hogy a reklám 27 másodperces. De vannak emberek, akiknek ez nem elég. Így készült egy is, ahol a reklám háromszor ismétlődik. Érdekes a hozzászólásokat is megnézni, hogy mégis milyen emberek azok, akik háromszor is megnézik ezt a reklámot...egyben... A magánhangzókat minden esetre nagyon szeretik...

És persze olyat is találunk, aki a lány nevére kíváncsi. Mivel pedig Törökországban vagyunk, így olyan is van, aki tényleg tudja is a lány nevét!

Na de! Mi van akkor, ha valakinek nem elég, ha háromszor nézi meg a reklámot egymás után (mert mondjuk el van tolvá a hétvégéje)? És már az ujjai is elfáradtak a sok Újrajátszás gomb nyomkodásában...

Nekik lett összeállítva . Ki tudja miért, minden török reklámnak van egy ilyen változata is. De míg a másfél perces verzió csak súlyos agykárosodást okozott (jellemzően a magánhangzók teljes törlődését az emlékezetből), addig minden jel szerint a 12 perces verzióknak csak 2 túlélője volt. De legalább mindkettő a Tetszik gombot nyomta a végén.

2016-12-19

Akkora lendülettel érkezett a tél Isztambul kapujába, hogy még a városba is jutott belőle.

Nem sok, de azért ahhoz elegendő, hogy a hírekbe már bekerüljön.

Isztambulban általában roppant megbízható a meteorológia. Ha azt mondják, hogy holnap délután 3-kor havazik, akkor holnap du 2-4 között biztosan havazni fog. Ezzel szemben ha mondjuk Ali bácsi ígéri, hogy holnap 3-ra jön, akkor ő holnap 3-kor biztosan a város másik felén lesz akkor. És hiába várjuk 4-kor, 5-kor, május 26-kor... hát.. ő nem lesz olyan pontos, mit a meteorológia.

Most még egyelőre ilyen pontosan nem jelentették be. Még éppen azon a határon van a hőmérséklet, hogy csak egy kicsit kell jobban húlnie a levegőnek, és akkor már az eső helyett a hóval fogunk találkozni. De egyelőre még nem biztos, hogy fog annyit hűlni az idő.

De azért a város úgy-ahogy felkészült a hóra. Annál is inkább, mert kelet felől érkeznek a hírek, hogy az iskolákban hőszüneteket rendeltek el. Bár egyelőre az idén még nem volt akkora hó, ami különösebb szenzációra adna okot*.

* Persze a média mindig talál okot a szenzációra, és neki minden hó különleges. Bevett szokás, hogy amikor az ország keleti végén leesik a hó, akkor a TV nagy erővel kivonul. A keleti vég arról ismert leginkább, hogy a 3000+ m-es hegyek jelentik az alapvonalat. Ott pl. nem az a szokatlan, hogyha augusztusban leesett 10 cm hó. Hanem hogy miért csak olyan kevés.

Természetesen a tv-stáb csak olyan emberekből áll, akik havat eddig csak a Facebookon láttak. Így az élő közvetítés nagyban hasonlít a Holdraszállásra:

- Houston! Most belerakom a jobb lábamat a hóba. Veszitek az adást? Látjátok, amit én?? Képzeljétek, ez fehér! Most megpróbálkozom óvatosan a másik lábammal is. Gyere Armstrong, fogjál, el ne essek! Látjátok ezt Houston?? Mindkét lábbal a hóban állok! "Kis lépés ez nekem, de nagy lépés a... fene a vásott kölykökbe, hogy megint megdobtak hógolyóval... Itt röhögnek egy száll pólóban. Nem értem, hogy bírják ez! Hiszen -1 fok van!! Houston, engedélyt kérek a kameraállványt nem rendeltetésszerű használatára! Mintát akarok venni ezekből a különös életformákból...

Isztambulban ha leesik a hó, akkor tényleg megáll az élet. Hasonlóan más nagyvárosokhoz itt sem kell jelentős mennyiség (0,2 cm már elég) ahhoz, hogy óriási közlekedési dugók alakuljanak ki. Nekünk ezt növeli az, hogy a város két része, Európa és Ázsia között csak 2 híd van**. Ezen naponta 5 milliónál is több ember közlekedik. Ha viszont hó van, akkor az viharos széllel jár. Ez pedig egyáltalán nem kellemes, amikor 64 m magasan megyünk a nyílt tengerszoros felett.

** Igaz, nem olyan régen átadták a 3. Boszporusz-hidat. De az valójában olyan messze van a várostól, hogy a közlekedésen nem sokat segít. Ellentétben a hamarosan átadásra kerülő 2.

alagúttal (). Ott van remény, hogy jelentősen csökken a nyomás a meglévő két fő hídra. Ugyan ez az időjárás lent, a tenger szintjén sem sokkal jobb. A látótávolság minimális, miközben a szél olyan hullámokat gerjeszt, amelyek miatt sokszor a hajóforgalmat teljesen le kell állítani.

Eredmény: Aki aznap Európában vagy Ázsiában van, jobban teszi, ha aznap ott is marad. Felkészülés: Reggel a táskádba tegyél be fogkefét, és váltás fehérneműt. Mert nem lehet tudni, hogy hol fogsz a végén aludni..

A problémát kétféleképpen próbálják megelőzni.

Egyik, hogy amint leesik a hó, rendkívüli hószünetet rendelnek el az iskolákban. Márpedig ahol több millió gyerek utazik az iskolabuszokkal, ha ezeket kivonjuk a forgalomból, akkor elvileg mindennek sokkal könnyebbnek kellene lennie. Elvileg. Mert azért maradnak még elegenden az utakon ahhoz, hogy abból kellően nagy dugó legyen.

Ráadásul a szokásos menekülő utak, a hátsó kisutcák nemcsak a hó miatt lesznek járhatatlanok, hanem az ott szánkózó gyerekek miatt is.

A másik probléma-megelőzési technika, hogy már jó előre kiteszik a hókotrókat a fontosabb utak mentén. Így amikor tényleg leesik a hó, akkor ők már a helyszínen vannak, és kezdenek dolgozni. Nem úgy megy, hogy először a hókotrót ki kell hozni a raktárból, majd elindulhat az akkor már beállt utakon tisztogatni. Ami egyébként akkor nagyon izgalmas, ha még a sofőröket is össze kell gyűjteni, akik persze elakadtak az úton, hiszen hókotró még sehol...

No tehát mi így várjuk a havat. Vártuk is, ami szépen lassan érkezett keletről. Mígnem elérte Isztambul!

Péntek este meg is indult a csapadékoskodás. De oly lelkesen, mint a szappanopera közepén a reklámblokk.

A város nagy részén viszont még túl meleg volt, hogy esőn kívül bármi is legyen. Csak a magasabb dombokra érkezett hó. De az is elég kevés volt.

Szombat reggel így nézett ki (az a fehér ott balra - de nem az Audi!).

[caption id="attachment_10631" align="aligncenter" width="500"] Hó (nincs) Isztambulban[/caption]

Vasárnapra pedig már semmi sem maradt. Még az árnyékos részeken is elolvadt.

De nem kell izgulni! Lesz majd ilyen is!

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] A tényleges tél Isztambulban[/caption]

2016-12-20

Ebben a két bejegyzésben szarvokról és torkokról lesz szó. Meg ökrökről. Meg Zeuszról, és meztelenül fürdőző lányokról.

Mert ahol Zeusz van, ott előbb-utóbb meztelenül fürdőző lányok is lesznek.

Mert ahol a lányok meztelenül fürdőznek, ott előbb-utóbb Zeusz is megjelenik. Legtöbbször még a fürdőző lányok előtt a helyszínen van. Általában pont ezzel próbálja magát is kimosdatni Héra előtt, akinek a kezében a diótörő van.

"De hát én nem tehetek róla! Én csak ott álltam a patakban, amikor jött egy halom nő..."

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Boszporusz a levegőből[/caption]

Isztambulban két vízi választóvonalat találunk. Egyik a Boszporusz, ami elválasztja Európát Ázsiától. A másik pedig az Aranyszarv-öböl. Ő ma már kevésbé számít választóvonalnak (leginkább arra jó, hogy dugó legyen a városban). De még másfél évszázaddal ezelőtt is ez volt az, ami elválasztotta a tradicionálisokat a furcsáktól.

Maga a Boszporusz (törökül Boğaz = torok) nem olyan régi. Sőt! Meglehetősen fiatal! Kb. i.e 5600 körül keletkezett, amikor a Földközi-tenger és vele együtt a Márvány-tenger vízszintje megemelkedett, majd áttört a Fekete-tenger felé. Emlékezzünk arra, hogy Anatóliában már i.e. 10.000 környékén. Vagyis amikor a Boszporusz született, akkor már emberek éltek a Fekete-tenger partján (és ismerve Anatóliát, valószínűleg egymást csépelelték...). Volt ám nagy meglepetés, hidegzuhany meg Özönvíz!

Az elöntött területeken a régészek több korabeli település maradványait találták meg. Azt azért meg kell hagyni, hogy ott azóta legalább béke van...

Ezzel az áttöréssel egy 30 km hosszú, átlagban 65 m mély, és kb. 1 km széles vízi út vonal keletkezett. Egyúttal elvágta Európát Ázsiától.

Persze a kezdeti időszakban nem volt nagy kaland átjutni a túloldalra. Hiszen még akár (ha éppen nem tél van, és a jégtáblákat kell kerülgetni). Mindez később vált izgalmassá, amikor a parton megjelentek az első városok. Tüzes nyilakkal. Meg olyan lánccal, amit a Boszporuszon keresztül lehetett kifeszíteni, és így a tengeri út vonalat tudták lezárni. A technika fejlődésével pedig erődöket is lehetett építeni, amibe szépen, sorba lehetett rakni az ágyukat.

Mert bizony a Boszporusz egy dupla átjáró szerepét tölti be azóta is. Egyrészt itt lehet hajóval átkelni a Fekete-tengerhez. Másrészt itt lehet átmenni Európából Ázsiába (vagy ahogy azt pl. a perzsák és a törökök tették, Ázsiából Európába). Éppen ezért is hívják Istambul Ázsia kapujának. Márpedig aki birtokolja a Kaput, annak jelentős hatalma van a

térségben. Ezért érdemes egy-egy uralkodónak a nép fiait küldeni a csatákba. Még ha az uralkodó otthon is marad, mert ugye neki fontosabb dolgai is akadnak...

A játékot nehezíti, hogy valójában 2 db. Boszporusz létezik. Az egyik az, amit mi is Boszporusznak hívunk (ez mostantól 2-es átjáró, vagy csak simán Boszporusz). Ennek a partját lepi el ma Isztambul. De van egy másik is, ahol az Égei-tenger és a Márvány-tenger találkozik. Ez pedig a Dardanellák (ő mostantól 1-es átjáró). A törökök az egyszerűség kedvéért őt is Boszporusznak hívják. Az ellenség meg bogozza ki, hogy melyiknél is sorakoznak a csatahajók...

Igazándiból az 1-es átjáró az, amelyik a fontos szerepet töltötte be a történelem során. Leginkább az ókorban. A görög (+makedón) és a perzsa katonák rendszeresen itt masíroztak. Éppen ezért, amikor i.e. 667-ben Búzasz megalapította Isztambul elődjét, Búzantiont, akkor egy valamivel nyugisabb helyet keresett, és inkább a 2-es átjáró mellé telepedett le. Nem mellékesen ott van az Aranyszarv-öböl is, ami egy természetes védett kikötő.

Mindemellett valószínűleg az időjárás is komoly szerepet játszott, hogy az első átjárónál nem fejlődött ki semmilyen nagy város.

A Márvány-tenger, bármennyire is tenger a neve, egy eléggé zárt, belső területet alkot. Ha jobban megfigyeljük, akkor Isztambul is sokkal inkább a Márvány-tenger partján fekszik. A Fekete-tenger oldalán alig néhány falu található.

A Dardanelláknál az időjárás még kedvezőtlenebb. Az égei-tengeri oldalon az európai kontinensen egyáltalán nincsenek települések. És az ázsiai is csak néhány. Itt jellemző a szárazság. Folyónak, pataknak nyoma sincs.

Azzal, hogy Búzasz ide telepedett egy folyamatot indított el. De az ő városa a kezdetekben semmivel sem volt több, mint a többi anatóliai tengerparti város. A rómaiak is csak azért foglalták el, mert ők már ilyen foglalások voltak. Mentek, és foglaltak. A város igazán akkor indult fejlődésnek, amikor Nagy Konstantin ide helyezte át a székhelyét.

Persze mindebből a Boszporusz nem sokat érzékelt. Jöttek-mentek rajta a hajók. Időnként egy-egy el is süllyed. Majd egy kicsit gyakrabban süllyedtek el a hajók. Főleg, ha ágyúzták is őket a partról. De végül a XX. századra a hajóforgalom elérte azt a szintet, amivel már valamit kezdeni kellett.

Ekkora Isztambul már olyan nagy lett, hogy mind az Európai, mind az Ázsiai oldalon jelentős területet foglalt el. A kettő közötti hajóforgalom igencsak felerősödött. Mindeközben a Fekete-tenger és a Márvány-tenger között is egyre több hajó járt. Mégpedig egyre gyorsabban, ami nem mellékes, ha valaki nagy mennyiségű éghető anyagot (pl. olajat) szállított. De a sima műanyag is könnyen rávehető, hogy látványosan égjen, miközben roppant nehéz eloltani.

A XX. század közepére teljesen elfogadott hétvégi program volt, hogy az isztambuliak lementek a Boszporusz partjára, hogy megnézzék az éppen lángoló hajót. Egyik-másik akár napokig és égett. Ilyenkor lehetett fogadásokat is kötni, hogy melyik partmenti kerületnek fog nekicsapódni.

Így mindenképpen szükség lett a hajóforgalom szabályozására. Ma a két tenger között egyidőbe csak az egyik irányba lehet közlekedni. Persze ez csak arra vonatkozik, aki látszik is.

Úgy hírlik, hogy a Hidegháború alatt rengeteg orosz tengeralattjáró közlekedett titokban a Boszporusz mély vizében. Törökország viszont az oroszokkal szemben állt akkoriban. Ezért az amerikaiak tengeri radarokat helyeztek el a víz alatt. Az oroszok ezt úgy próbálták kijátszani, hogy a tengeralattjárók a hatalmas teherszállító hajók alatt bújtak el.

Ma a Boszporusz nemcsak a két tengert összekötő vízi út, hanem a két kontinens közötti közlekedésben is fontos szerepet játszik. Jelenleg 3 hídon, 1 metró alagúton, és számtalan hajón lehet Európából Ázsiába átmenni, és fordítva. A hidakon naponta több, mint egymillió jármű halad át (köztük jól megtömött csuklós buszok is). A hajók pedig naponta kétmillió embert szállítanak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Isztambul, melyet kettévág a Boszporusz. Bal oldalt az Aranyszarv-öböl látható[/caption]

2016-12-21

A tegnapi bejegyzésben már megismerkedtünk a Boszporusszal.

De sem Zeusz, sem pedig a patakban fürdő lányok nem kerültek elő...

De majd most! Hiszen most az Aranyszarv-öbölről lesz szó!

A történet szerint Héra papnője fürdött a patakban. Zeusz viszont minden jel szerint szerette a veszélyt, ha mindjárt a felesége papnőjével kezd ki. De azért biztonsági okból bikává változott (valószínűleg otthon rengeteg bikává változtató pirula leledzett a szekrényben), és így leste meg a papnőt. Sőt! Még meg is kergette (mindjárt át a Boszporuszon, amit ezért tehénátjárónak is neveznek), és még szerelmi kapcsolat is kerekedett az egészből. És még két gyerek is született, mindkettő tehénszarv anyajeggyel. Innen indul az Aranyszarv-öböl (török nevén Haliç - tehén/ökör szarv).

Egy másik változat szerint Zeusz Héra papnőjét változtatta tehénné. És őt Zeusz/Héra kergette végig. Attól függően, hogy ki mit akart tőle. De a gyerekek ugyan úgy megszülettek.

A harmadik változatban Héra kergette Zeuszt. Így a papnő nyugodt körülmények között tudott szülni.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Aranyszarv-öböl a levegőből[/caption]

Az Aranyszarv-öböl két kisebb folyó tölcser torkolata. Az alakja tényleg egy szarvra emlékeztet. És ha úgy nézzük, hogy ez a tehén szarva, akkor mindjárt lehet a Boszporusz a tehén torka is. Ha pedig elegendő raki-t ittunk, és úgy nézzük, akkor pedig egy hiperhajtómű tervrajzát láthatjuk.

Az öböl 7.5 km hosszú. Legszélesebb részén 750 m. Ahol a Boszporusszal találkozik, ott 35 m mély. A bejáratánál a legkeskenyebb része 240 m.

Az Aranyszarv-öböl kellően mély, hogy még a nagy tengeri hajók is biztonságosan közlekedhessenek rajta. Mindeközben a bejárata ahhoz elegendően szűk, hogy a benti hajókat megvédje az időjárástól. Sőt! Az ellenséges hajóktól is. Ehhez pedig elegendő volt egy láncot kifeszíteni a két oldal között.

Ezek a kedvező tulajdonságok nagyban elősegítették, hogy Konstantinápoly (később pedig Isztambul) kereskedelmi központtá válhasson.

Az öböl két partjának más-más a történelme. A belvárosi oldal (ma Fatih) a hagyományos kereskedelmi központ. A parttól egészen a domb tetejéig egybefüggő piacot (bazárt)

találunk. Legtöbbször úgynevezett han-okat. Ezek olyan speciális raktárak, melynek a közepén egy belső udvarnak hagytak helyett. Ide érkezhettek be a karavánok, és itt cseréltek gazdát az áruk.

Ma már az áruforgalom jóval meghaladja azt a mennyiséget, amit ez a terület kezelni tudna. Egyáltalán a nagy teherhajók be se férnének az öbölbe. Ennek ellenére még mindig jelentős kereskedelem zajlik a térségben, melyen csak töredéke része a turizmus. A fűszerek és élelmiszerek mellett ruhákat, háztartási eszközöket, játékokat, baltákat, meg árulnak.

Az öböl túloldala (ma Galata, Beyoğlu) a hajógyár, és a katonai részleg.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Az Aranyszarv-öböl találkozása a Boszporusszal[/caption]

Az Aranyszarv-öböl a történelem során a nagy vízváltó szerepét töltötte be. A központi félszigeten (Fatih) a szultán uralkodott, és a lakosok is a szultáni hagyományokat követték. Míg a víz túloldalán kapott helyett mindenki, aki furcsa volt. A Bizánci időkben Genova városa egy saját kis birodalmat élvezhetett itt. Később ezt a területet a törökök a velenceieknek adták. Majd pedig a modern időkben itt volt először villany, földgáz és még a villamos is. Végül a szultán is átköltözött erre a területre.

Az öböl vizét két kisebb folyó (patak) táplálja, de állandó összekötésben van a Boszporusszal. Így a vize keverten édes és sós. A folyók viszont Isztambul ipari területén haladnak keresztül, és az 1980-as évekig még a szennyvizet is tisztítatlanul ebbe öntötték bele. Nemcsak hogy nem volt szép látvány, de rettenetesen bűzlött is.

Egy tisztítási projekt keretében a közeli dombokból a föld alatt tiszta víz érkezik az öbölbe. Ennek köszönhetően mára már nyoma sincs a korábbi kosznak.

Az utolsó néhány évszázadban többször is felmerült az ötlet, hogy az Aranyszarv-öbölt meg kellene hosszabbítani, mégpedig párhuzamosan a Boszporusszal, a Fekete-tenger irányába. De amikor felmerült a kérdés, hogy ki fogja mindezt fizetni, akkor hirtelen eltűntek az ötletadók...

Az Aranyszarv-öböl szélessége nem túl nagy (200-300 m). A két partja között már a kezdetekben jelentős forgalom zajlott. Éppen ezért többször is felmerült az igény a hídépítésre. De akkoriban még nem tudtak olyan hidakat készíteni, ami alatt a tengeri hajók is elférnek. Ezért az első hidak nem az öböl bejáratánál, hanem éppen a hátsó részén épültek.

Az első híd, amiről feljegyzés is készült, a bizánciak építették. Éppen ott, ahol a város véget ért a nyugati oldalon. Ma itt a Haliç -köprüsü-t (Aranyszarv-híd) találjuk, amelyik a legöregebb a most fennálló hidak közül. 1971-1974 között épült.

Később a törökök is építettek ideiglenes hidakat. Majd Leonardo tervezett egy olyat, ami alatt legalább a közepes méretű hajók átférnek. De ez a terv végül nem készült el. Itt ma a Galata-hídat láthatjuk, amelyik a negyedik a sorban. Ezen a helyen az elsőt 1845-ben építették.

Rajtuk kívül még 2 híd található az Aranyszarv-öböl felett. Egyik a , melyet 2014-ben adtak át.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az Aranyszarv-öböl ahol még csak egy kis folyó (patak)[/caption]

2016-12-22

Buli lesz Budapesten (a kicsit távolibbaknak: Hungary) minden külföldön élő de éppen otthon található, vagy csak a határon túl járt (akár csak gondolatban) rajongónak.

Időpont: 2016. december 27.

Egész napos programmal készül a Budapesti VIII. kerületi közösségi ház, az esemény célja, hogy egy találkozási pontot teremtsen az itthon élő és a külföldről az ünnepekre hazalátogató magyarok számára.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Itthon-e vagy? - Hazaváró buli az Aurórában december 27-én[/caption]

Külföldön élő és alkotó, de hazai művészek meghívásával kíván túl mutatni egy szokványos összejöveten. Így többek között vendégünk lesz az animációs filmrendező Bucsi Réka vagy a fotós/grafikus Mihályi Barbara. Az esemény folyamatosan lehet tájékozódni a meghívott vendégeinkről.

Disszidensek, migránsok, hazaárulók, menekültek és turisták!

Ünnepeljük meg, hogy újra együtt vagyunk, ki itthon, ki otthon.

Nem kell összeegyeztetni az eltérő időzónákat és skyperandikat, mindenki egy időben egy helyen.

Különleges képzőművészeti alkotók kiállításával, filmekkel és fellépőkkel várunk titeket, akik az év majdnem 350 napján Bécs, Zürich, Marseille, Haifa, Bazel, Berlin, Lisszabon, Birmingham, Stuttgart és London kultúráját színesítik, de hívószavunkra most hazataláltak az Aurórába!

Ha szimpatizálsz az bulink ötletével, arra szeretnénk kérni, oszd meg te is saját csatornáidon az eseményt.

Résztevő művészek: Néder Panni, Dóri, Szabó Vera, Pakózdí Ági, Tóth Luca, Bucsi Réka, Andy Vazul, Mihályi Barbara, Papp Veronika, Forgács Eszter

Dj-k: Dóri, Lóköttő

Időpont: december 27. 20:00

Helyszín: Auróra (VIII. Auróra utca 11.)

Üdv,

az Auróra csapata

2016-12-23

Már csak egyet* kell aludni, és itt a Karácsony! Isztambulban is*!

* Bár mindez hozzáállás kérdése. Vallási hozzáállás. De bővebben lásd majd lejjebb!

Törökországban, és így Isztambulban is, hivatalosan nincs Karácsony. De mivel a törökök szeretik a felhajtást, a színes lámpákat (kivéve a közlekedésieket, abból is főleg a pirosat), angyalakat, meg minden olyat, ami indokot adhat az akciós termékek eladásának; így nem hivatalosan mégiscsak megtartják a Karácsonyt.

Ráadásul úgy tűnik, hogy minden évben egyre komolyabban gondolják. Mi vagyunk lemaradva, amiért dec 10-én még nincs otthon felállított Karácsonyfánk.

Úgyhogy én se bírtam tovább, mindjárt vettem egy Kínából frissen érkezett műfűt műhóval a cégbe. Csak hogy legyen valami. Csupa mesterséges anyag. Nem mondanám, hogy fenyő illata van. De legalább biztos lehetek benne, hogy mérgező anyagot nem tartalmaz. Ahhoz túl olcsó volt. A méreg ennél jóval drágább...

Mindjárt fel is díszítettem, és kiraktam az asztalomra. Ügyesen úgy, hogy a monitor jelentős részét eltakarja... Azt hiszem, ezzel megelőztem az otthoniakat.

[caption id="attachment_10643" align="aligncenter" width="338"] Kis Karácsony...Kis teával Kisült-e már a börekm....[/caption]

Most, hogy ez így eldőlt (meg a fa is ledőlt az asztalról), kimentünk a városba kicsit körbenézni. Megnéztük az idei Karácsonyi készülődést. Sajnos az idei év eredménye erre is erősen rányomta a bélyegét. És mint láttuk, lenne igény egy kis karácsonyozásra, azért elég szerény a választék.

Annyit tegyünk hozzá, hogy egyelőre még sem a Karácsonybazárba, sem valamelyik Karácsonyi vásárba nem kukkantottunk be. De nem is kell sietnünk! Hiszen a nemhivatalos Karácsony hivatalos időpontja: december 31.

Mindez úgy áll össze, hogy Isztambulban több keresztény vallás találkozik. A nyugati keresztények (pl. római katolikusok) december 25-én karácsonyoznak. Kivéve persze a magyarokat. Belőlük is van legalább 100 darab Isztambulban. A keletiek már kevésbé egységesek. Az örmények Jézus valódi születésnapján ünnepelek, amelyik viszont január 6-ra esik. Míg az ortodoxok rendszeresen december 25-én karácsonyoznának, ha nem tolták volna el a naptárat. Mára már azért rendbe tették a naptárat, de eszük ágában sincs a kiátkozott nyugatiakkal közösködni, így náluk a december 25 január 7-re esik. Így legalább a rokon örményekhez közel ünnepehetnek. A kiátkozottak meg legyenek csak kiátkozva!

Rajtuk kívül még vannak szír keresztények és anglikánok is. Meg még egy-két alternatív keresztény társulat. Egyszer talán őket is megkérdezzük, hogy ők mit gondolnak erről az

egésről.

De mindez a törököket kevésbé érinti. A lakosság 98% muszlim. A maradék 2% pedig nem egységesen keresztény, mert vannak itt pl. zsidók is. Meg mint láttuk, a keresztények amúgy sem egységesek. Így aztán nem igazán lehet kihez igazodni.

Viszont itt van a december 31, ami az év vége, egyben az új év ünnepe. A könyvelést is le kell zárni, meg a raktárakat is ki kell üríteni. Úgyhogy egy jó kis karácsonyi akció mindenkinek csak jól jöhet. Egy új napot indítani nemcsak hogy feltűnő lenne, de még a könyvelést és a raktárürítést is felborítaná. Legjobb lesz azt dec. 31-re rakni, és az egészet simán elnevezni újévnek (yılbaşı). Ezt az elején még csak kevés cég vállalta be. De mára már teljesen megszokott lenne. Olyannyira, hogy pl. az állami rádióban is karácsonyi reklámokat hallani már november elejétől. Holott ők azért erősen a muszlim vallást hirdetik.

Régebben az ilyen Mikulásos dolgoknak voltak fő lelőhelyei. Általában ott, ahol sok keresztény él, mint pl. Kadıköy, Osmanbey, vagy akár Beşiktaş is. Már ez jobban eloszlik. Több helyen találkozhatunk valami karácsonyi-mikulásos-hópelyhes-húsvégi nyuszis akármivel. Viszont sokkal kisebb a választék, mint korábban. Pl. Mikulás sapkából csak egyetlen egy fajtát láttam. Azt árulják mindenhol.

Ráadásul sok a régi sláger. Valószínűleg évekkal korábban befutott (eltévedt?) egy teherhajó, amiről több millió Mikulás borult le, és terítette be a várost. Azóta is mindenhol ugyan az a fajta kapható. Nem lenne rossz, ha nem lenne ronda az arca. Bár ezen sokat segít, hogy az arcát úgy ragasztották oda utólag, meglehetősen olcsó ragasztóval. Így olyan 5 perc után leesik.

És akkor lássuk is az eddig felderítetteket!

Az egyik célpontjaink a bevásárló központokat. Őket szokták szépen feldíszíteni (kéve a Metrocity-t, ami kb. 20 éve ugyan azt a sima égősört használja mindig). Ez is sajnos elmaradt a . De azért még így is van, ahol megpróbálnak valami karácsonyi hangulatot összehozni. Ha már egyszer süt a nap, és 15 fok van.

Így pl. a Kanyon-ban egy egész behavazott tájon sétálhatunk nyitott kabátban, polóban. A sarkon pedig leülhetünk is ihatunk egy forralt bort forró teát. Vagy ehetünk egy pizzát.

[caption id="attachment_10635" align="aligncenter" width="338"] Kanyon, hó, +15 fok, napsütés[/caption]

Az utcán már egy kicsit jobb a helyzet. Itt mindjárt találkozhatunk felfújható bulizós Mikulással. Mégiscsak az új évet ünnepeljük. És azért ha összehívtunk 500 barátot az 1+1 szobás lakásba, és még néhány rokon is betoppan hozzá (200+ fő), akkor ki az, aki nem akarna a nappali közepén egy hatalmas Mikulással táncolni?

[caption id="attachment_10639" align="aligncenter" width="338"] Parti tájm, Mikulás tájm![/caption]

A bolt egyébként csak ebben a rövid 3 hónapban (november, december, január - ha valaki lemaradt volna) árul buli kellékeket. Máskor süteménykészítéshez vehetünk praktikus dolgokat. Ez meg mégiscsak praktikus szemléletre vall: míg várjuk, hogy az élesztő megdagassza a pogácsatésztát, addig felfújjuk a Mikulást!

[caption id="attachment_10641" align="aligncenter" width="338"] Mikulás és Karácsonyfa[/caption]

Másik helyeken pedig egészen élethű mű karácsonyfákat vehetünk. Ráadásul extra tulajdonsággal rendelkeznek: minél messzebből nézzük, annál inkább lesz élethű! Olyan is van, amelyikre műhivat is ragasztottak. Ha már egyszer az az átkozott hó csak nem akar megérkezni Isztambulba...

Ennél egyszerűbb boltokban viszont a direkt műfát árulják. Ebből szokott lenni a neon-narancssárga is. Csakhogy passzoljon a lakás többi darabjával is...mint mondjuk a függönnyel...

[caption id="attachment_10640" align="aligncenter" width="338"] Mikulás és műkarácsonyfa[/caption]

De hogy lássuk, mennyire tényleg mindenhol kapható karácsonyfa, íme egy háztartási alap bolt, ahol pl. WC-papírt vehetünk kis-, és nagy mennyiségben (40.000 tekercs felett 10% kedvezmény!)

[caption id="attachment_10642" align="aligncenter" width="500"] Karácsonyfa, és minden, amire csak szükségünk van[/caption]

Azért körbenézünk egy komolyabb boltban is. Itt szoktuk venni a Mikulás csokikat is (Macro). Sajnos itt is jóval kisebb a választék, mint a korábbi években. És olyat elég nehéz találni, amit az embernek kedve lenne megvenni.

[caption id="attachment_10637" align="aligncenter" width="338"] Mikulás kosarak[/caption]

[caption id="attachment_10633" align="aligncenter" width="338"] Mikulások[/caption]

A jó hír viszont, három színben is válogathatunk, ha angyalkás szárnyakat szeretnénk: fehér, fekete és piros. Ehhez lehet majd igazítani a frizurát.

[caption id="attachment_10636" align="aligncenter" width="338"] Angyal légy![/caption]

Más boltokban pedig pedig a gyerekünket öltöztethetjük be Mikulásnak. Így végül Anyu angyal lesz, a gyerekek Mikulások, Apu meg keres magának ördög szarvakat a bazárban.

[caption id="attachment_10634" align="aligncenter" width="338"] Mikulásruha babáknak[/caption]

Végére még egy kirakatdíszet találtam. Ő egy cukorkás bolt.

[caption id="attachment_10638" align="aligncenter" width="500"] Karácsonyi díszlet[/caption]

De azzal, hogy mindjárt december 24-25 van, Isztambulban még nem kezdődött el a Karácsony! Legalább 2 helyszínre akarunk benézni. Reméljük, ott több izgalmat találunk majd!

Addigis mindenkinek kellemes karácsonyfa döntögetést és bejgli evést kívánunk!

2016-12-26

Megvan még a kapcsolat a város és a vidék között.

Ma december 26-a van. Hivatalosan ez a Karácsony második napja.

Magyarországon.

Nálunk, Isztambulban viszont még el sem kezdődött.

Meg nincs is.

De amúgy december 1-től mindenki felállította a Karácsonyfáját.

Tehát miközben ti otthon ültök a Karácsonyfa alatt, és bejglit esztek, meg angyalkákról énekeltek, nálunk úgy mellékesen nálunk még tart a karácsonyi hajrá.

E mellett Törökországban tombol a Star Wars őrület is. Bár az az igazság, hogy a törökök alapvetően nem őrülnek meg a Csillagok Háborújáért. Az ő örök kedvencünk a Pókember, a Batman (ilyenből még város is van!) meg a Miki Egér. Ettől függetlenül a boltok próbálják elhíttetni, hogy tombol a Star Wars őrület. Hátha az ember úgy gondolja, hogy a szomszéd már megvette a saját Yodáját, és akkor hősünk nem akar majd lemaradni, és legalább egy Darth Vaderrel rálicitál.

Ha bejön a számítás, akkor utána a szomszéd - akinek egyébként esze ágában sem lett volna Star Wars cuccost venni - látja, hogy hősünk milyen jól felszerelkezett, így ő is rohan a boltba vásárolni.

Ha viszont nem jön be a számítás, akkor teljesen felesleges volt Kínából berendelni azt a 22 teherhajónyi rakományt. Úgyhogy nem lenne baj, ha mégis sikerülne eladni. Bár a Star Wars termékeknek van egy olyan előnye, hogy még évtizedek múlva is el lehet adni. Sőt! Olyankor még drágábban is. Csak kell ásnia egy nagy földalatti raktárat, ahova bele lehet önteni azt a 22 teherhajónyi rakományt...

Így tehát az üzleteket ellepték a Star Wars feliratú/emblémás/stb. termékek. Szinte majdnem minden üzletben, szinte majdnem minden árú típusban találunk valamit, ami Star Wars-os. Kivéve a gyümölcsöket. Pedig egy Darth Vader-es banán milyen menő lenne! De ilyen eddig csak Minionos volt.

Itt állunk egy sarki szupermarketben éppen. Egy külön sarkot (dobozt) tesznek ki a Star Wars termékek. De mivel ez a bolt nem tartozik a nagy és erős üzletláncok közé, így az igazán menő portékákkal nem találkozhatunk. Nincsen 1:1-es méretű Boba Fett baba potom

3.000 euróért. Be kell érni kevesebbel

Ilyenek vannak, mint Star Wars poszter (garantáltan eredeti. a szemközti fénymásoló szalon hitelesítésével). Vagy Star Wars poháralátét. Hozzá természetesen Star Wars bögre. No meg Star Wars táska.

De az igazi sztár nem más, mint a Darth Vader fekete sála!

A Star Wars rajongók persze most felkiáltanak, hogy Hé! A Darth Vader-nek nincs is sála! Persze, hogy nincs. Hiszen az itt van Isztambulban! Míg Darth Vader egy messzi-messzi galaxisban van. Ráadásul réges-régen. És úgy bizony, elvesztette a sálát! E miatt is olyan a hangja, mint aki jó alaposan megfázott.

Ezt igazolandó itt egy tízórás megfázott Darth Vader hang.

[iframe width="500" height="281"

src="https://www.youtube.com/embed/NLgUI4sfMYU?rel=0" frameborder="0"
allowfullscreen]

2016-12-27

2016. december 20-án adták át az Avrasya Tüneli nevű alagutat, amivel ezúttal autóval juthatunk át a Boszporusz alatt Európából Ázsiába (vagy fordítva).

Ma pedig 2016. december 27. van. Akárhogy is számolom, még nem telt el 10 év a hír és a blog bejegyzése között. Méééég teljesen időben vagyunk!!*

Szinte a kezdetek óta az Avrasya Tüneli (magyarul Eurázsiai Alagút), de alig kapott figyelmet a sajtótól (és ez már a korábbi, kevésbé mozgalmas években is így volt). Holott, ha valaminek, ennek mindenképpen nagy hírnek kellene lennie, különben az egész nem ér semmit.

Oké, hogy a Marmaray volt az első olyan alagút, ami két kontinens köt össze. De az metró, amibe az ember akkor is belemegy, ha nem akar (nincs is viccesebb annál, mint amikor az ember úgy téved el Európában, hogy Ázsiában köt ki). Míg az autókat oda be kell terelni. Ez utóbbi pedig azért sem egyszerű, mert az alagút még csak átadva van, nincs teljesen kész, így a kapcsolódó összekötő utak közül is hiányzik néhány.

Az átadva azt jelenti, hogy a fontos uraságok autóba ültek (nem pedig tengeralattjáróba - ez fontos különbség), és áthajtottak. Útközben nem hagyták el az autót, nem kellett sem gyalogni, sem úszni. Bár egyszer kiszálltak egy csoportkép erejéig. Menet közben pedig nem kellett a fűrógépet sem kerülni, mert azt erre az időre félre tolták.

Az elkészült pedig azt jelenti, hogy készen vagyunk, haza lehet menni. Ez általában az a pont, amikor minden, de tényleg MINDEN a helyén van: festés, csíkok, matricák, pont a mondat végén, stb... Ezt a törökök nem mindig várják ki. Sok esetben 1-2 apróság, jelentéktelen dolog kimarad: pl. a kilincs az ajtóról, villanykapcsoló a lépcsőházból, lámpa a liftből, stb... - mert a törökök hisznek abban, hogy egy új lakásba beköltözni egyenlő egy új kaland kezdetével is.

Az alagút elkészültét 2017. január 30-ra várják. Van, aki tényleg csak várja, de szerencsére olyan is akad, aki dolgozik is az ügy érdekében. Addig viszont a forgalom is korlátozott. Csak reggel 7-től este 9-ig lehet bemenni. És mintha a forgalom is le lenne lassítva. De ez majd kiderül, amikor élesben kipróbáljuk!

Mert bizony odamegyünk, belebújunk a lukba, és ha nem tévedünk el nagyon, a másik végén kibukkanunk. Minderről majd lesz felvétel is. Nem élő közvetítés, mert valószínűleg nem túl jó a mobil kapcsolat 100 m-el a tenger alatt.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Az Avrasya Tüneli útvonala (zöld) - Forrás: Hürriyet[/caption]

Na de előtte még néhány fontos, meg technikai információ.

Az Avrasya Tüneli a Boszporusz alatti második alagút. A három híd mellett ez a negyedik átjáró, amivel kocsival átmehetünk egyik kontinensről a másikra. Autóval, nem emeletes busszal. Ezt majd látni is fogjuk, hogy miért. Szemben a harmadik Boszporusz-híddal, ez tényleg két fontos, forgalmas belvárosi pontot köt össze. Így ténylegesen tehermentesítheti a másik két hidat.

A harmadik híd igazándiból a tranzit forgalmat kellene, hogy bonyolítsa. A város mindennapjaiban csak ott játszik szerepet, hogy az a tranzit forgalom ott legyen. Ne a város közepén.

Az első alagúttal, a Marmaray-al szemben ez autósoknak, és kisebb (ami a lukba befér) járművek számára épült. Fontos különbség még, hogy a Marmaray valójában nem a tenger alatt, hanem csak a tenger alján halad. Amikor őt építették, akkor egy sávot ástak a tenger alatti üledékbe, oda belerakták az elemeket, összeragasztották, és betemették. Majd betemették oda a metrót, mint egy kezes bárányt (próbált volna másfele menni!). Ő így a tengerszinttől kb. 50 m-el van lejjebb.

[caption id="" align="aligncenter" width="505"] A Marmaray technikai rajza - Forrás: emlaktasondakika.com[/caption]

Ezzel szemben az Avrasya Tüneli mindjárt a tenger alatti kőzetbe lett fúrva, jóval a Marmaray alatt. A legmélyebb pontja kb. 106 m-e van a vízfelszíntől. Ebben a mélységben már teljesen mindegy, mi van az alagút felett.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Az Avrasya Tüneli mentszete - Forrás: emlakfocus.com[/caption]

Maga az Eurázsiai Alagút 5,4 km hosszú. A teljes projekt 14,6 km. Az alagút többféle technikából van összerakva. Erről egy nagyon szemléletes ábrát találhatunk a híroldalakon. Természetesen gondoskodtak az apró méretről, hogy senki se tudja kibogozni, pontosan miről is szól. Így a hírekbe bármit le lehet írni, és nem derül fény, hogy az író kimaradt a fizika órákról.

Így nem tudom.. nézzétek meg, mert színes, meg tele van technikai rajzokkal. Lehet vele ijesztgetni a szomszédokat.

[caption id="" align="aligncenter" width="501"] Avrasya Tüneli "technika dokumentáció" - Forrás: yoldurumu.com[/caption]

A bejárata olyan, mint egy fólia sátor. E miatt olyan napos érzetet kelt. Már persze ha odakint nincs hóvihár. Egyébként az egyik előnynek ezt szokták kiemelni, hogy minden időjárási körülmény között használható. Ez ugye nem mondható el a Boszporusz-hídakról,

pláne nem a kompról.

Belül egy kétszintes csőben halad a forgalom. Egyik emeleten lehet Európából Ázsiába, másikon pedig Ázsiából Európába menni. A cső belső magassága 12 m. Ebbe található a két út egymás felett. És még van egy amolyan szerviz alagút is. Így sok hely nem maradt belül. Emeletes busszal nem ajánlatos próbálkozni.

[caption id="" align="aligncenter" width="499"] Az Eurázsiai Alagút metszete - Forrás: imo.org.tr[/caption]

A konkrét belső magasságról nem találtam adatokat. Viszont ilyenekre bukkantam: Az építkezés során kitermelt földből 788 olimpiai úszómedencét, a beépített betonból pedig 18 stadiont lehetne megtölteni, a felhasznált acélból 10 Eiffel-tornyot lehetne felhúzni. - Forrás: index.hu

És mindezt 6 év alatt!

Érdekesség, hogy az alagút közepére egy emlék táblát helyeztek el, mely jelzi, hogy pont két földrész között állunk félúton. Amolyan inter-under-kontintális ponton. Ráadásul pontosan 106,405 m mélyen vagyunk a hivatalos tengerszinttől. Ezen lehet jókat ijedezni, meg sikoltozni. Az akusztika kiváló!

Majd jó lesz, amikor a japán turistabuszok megállnak itt fényképezni!

A hírek, reklámok szerint a 100 perces utat lehet majd 15 percesre lerövidíteni. Ez persze attól is függ, hogy honnan megyünk hova. Hiszen az emberek többsége nem az alagút kapujában lakik. Ennek érdekében egy számlálót építettek az , ahol megtudhatjuk, mennyi időt spórolunk meg. Nem mellékesen, hogy mennyi CO₂-t**! Még egy olyan kellene mellé, hogy hány darab szívizomerősítő pirulát, és hány Terabyte Facebookozást spóroltunk azzal, hogy nem a dugóban állunk.

Az igazi spórolás persze az lesz, hogy az a forgalom, ami most a Boszporusz 1-es hídon megy át, annak egy nagy része az Avrasya Tüneliben fog haladni ezután. Így a hídon is könnyebb lesz átmenni. Pláne odáig eljutni.

Az alagút fizetős. Valójában bárhogya megyünk át Európából Ázsia, fizetni kell. Kivéve, ha úszunk. Az útdíj 15 TL a személyautóknak, míg a minibuszoknak 22,50 TL. Ezt érdemes a Boszporusz-híddal összehasonlítani, ami 4,75 TL. Vagyis 10,25 TL-vel kerül többre a rövidebb út, ha Európából Ázsiába megyünk. Ázsiából Európába menet nem kell a hídon fizetni. Így egy retúr jegy esetében 25,25 TL-vel fizetünk többet az alagútért.

A belépéshez a már megszokott OGS és HGS automatikus fizető kapuk lettek felépítve.

* Nemcsak azért nem tartunk lépést a napi hírekkel, mert közben más dolgokat is kell csinálni. Hanem mert a híreket nemcsak copy/paste-eljük. Adatokat gyűjtünk, utána

nézünk, stb... Majd pedig az eredeti hír helyett írunk valami mást. Lehetőleg kevesebb hülyeséggel.

** Jó lenne tudni, mi lesz az alagútban keletkezett CO₂-vel. Ha mondjuk direkt 100 m mélyen a tengerbe engedik, akkor a parton már lehetne is a szódát árulni.

2016-12-28

Nemrég ismertettünk egy érdekes isztambuli útvonalat. Ahol is ahhoz, hogy lemenjünk a 100 m-el lejjebb található alagútba, igencsak hosszú, és furcsa utat kell bejárni.

Ezúttal ugyan ezt az utat megnézzük belülről is. Műszakiabban mondva: a fedélzeti kamera (= öreg mobil telefon) szemszögéből.

Tehát ablak lemosva (nem). Kamera felkészítve (hát... mondjuk). Téglá a gázpedálon (az igen!). Kalandra fel!

Emlékeztetőnek itt az útvonal:

[caption id="attachment_10528" align="aligncenter" width="500"] Menj egyenesen... de ehhez előbb fordulj jobbra, majd kunkori jobbra, majd egyenesen, majd hajtű jobbra, majd jobbra, majd kunkori balra, és már csak 90-fokos bal van vissza![/caption]

Itt nemcsak annyi a szituáció, hogy le kell hozni az autókat a hegyről (lehetőleg egy darabban), hanem hogy erre a műveletre közben hely sincs. Nemhogy nem lehet látványos viadukt hidakkal teletűzdelt utat építeni, de ezt a kacskaringós aszfaltsávot is úgy kell bezsúfolni a... hát... a többiek közé.

Tehát ezen az úton fogunk lemenni. Pontosabban mi már lementünk (és túlélünk!). És erről videó is készült. Bár sajnos ezt az átokverte áldott telefont nem volt könnyű rávenni, hogy ténylegesen el is kezdje a felvételt. Így az első néhány másodperc lemaradt. Mégpedig értékes másodpercek, mert itt már láthatjuk a célpontunkat azt, ahol az alagút található.

Én azért egy Facebook like hüvelykujjal jelzem, merrefele is található az a bizonyos luk, amin majd átmegyünk a hegy alatt. Persze csak az után, hogy erről a hegyről sikerült lemászunk.

[caption id="attachment_10647" align="aligncenter" width="500"] Ide megy a kunkori út (de itt most nem látszik)[/caption]

Szerencsére a 30. másodpercben ismét feltűnik a célpontunk, bár még egy híd mögé elbújik. Így csak a 40. másodperctől látható.

Igaz, itt se az alagút látszik. De itt már pontosan megmondhatjuk, hogy az újonnan épített toronyház után fogunk a hegybe befordulni.

[caption id="attachment_10648" align="aligncenter" width="500"] Ide megy a kunkori út (itt most látszik)[/caption]

Előtte viszont mi még egyszerre visszafordulunk (1:20 - erre vezet a hivatalos út!). Majd pedig megint, de ott már nem vissza, hanem a helyes irányba (2:50-nél). Utána már nyugodtan nyomhatjuk a gázpedált (meg a dudát, ha olyan napunk van). Innen már egyenes az utunk. Csak Áрпи osztogatja az utasításokat az átalakított navigációs programból.

Meg végre a sárga autó is eltűnik előlünk (3:20), mert csak balettozik, nem nagyon halad. Színesítésként pedig egy rocker megpróbál elénk esni (3:38). De igazándiból különösebben eseménymentes az út.

A teljes videó itt élvezhető.

```
[iframe width="500" height="281"
src="https://www.youtube.com/embed/2r0W6zw73do?rel=0" frameborder="0"
allowfullscreen]
```


2016-12-29

A payanda nem egy Isztambulban honos macskafajta. De még csak nem is egy konkrét macska.

És nem is a szomszéd bajszos bácsi. Pláne nem a szomszéd bajszos néni!

A payanda egy egy ház szebb lehet. No meg tartósabb.

A payanda egy olyan eredetileg statikai tartószerkezet, mely eredetileg egy ház tetejét tartja. Másképpen fogalmazva, ez is egy bigyó (bár nagy bigyó), ami megvéd minket attól, hogy a tető a fejünkre essen.

Oké, a bukósisak is egy ilyen bigyó, de azt a fejünkön hordjuk (jó esetben). A payanda viszont be van építve a házba. Így néz ki (azok a kunkori-fordor bigyók):

[caption id="attachment_10621" align="aligncenter" width="500"] Payanda[/caption]

A payanda jellemzően a török faházaknál jelenik meg. Noha nemcsak Törökországban találkozhatunk vele (csak akkor már nem payanda lesz a neve), és nemcsak a faházaknál. De nagyon valószínű, hogy először a faházaknál használták.

Anatóliában még ma is gyakori, hogyha egy faházat házat igazán tartósra akarnak építeni (tehát legalább egy-kétszáz évig), akkor vastag, és hosszú gerendákat használnak hozzá. Mivel pedig fa van bőven (hiszen azért építik a házat is fából), nem spórolnak vele. Az igazán fontos, tartó gerendák jóval hosszabbak, mint amire valójában szükség van.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Anatóliai faház (Artvin)[/caption]

Idővel a fa gerendák vége lassan kopnak, pusztulnak. De mivel ezek a rudak jó hosszúak, nagyon sok időnek kell eltelnie, hogy a a kopás elérje a házat.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Anatóliai faház (Artvin)[/caption]

Másrészt a törökök szeretik azt, amikor a ház felső szintje kilóg. Időnként csak egy-egy erkélynyi terület lóg kijebb, mint a földszint. De nem ritka, amikor az egész első emelet nagyobb, mint az alatta lévő. Ezek megtartásához már elengedhetetlenek a vastag gerendák. Ezek a rudak pedig most már szem előtt vannak.

Néha szó szerint! Ha nem húzzuk be a fejünket, akkor akár neki is mehetünk az egyik kiálló szembökőnek.

A törökök viszont szeretik, ha a dolgok jól néznek ki. De még inkább, ha valami csicsás. Azt nem bírják elviselni, ha valami unalmas. Főleg a saját lakásukban! Minden töröknek van egy olyan rémálma, hogy a szépen felcicomázott lakás kellős közepébe bekerül egy hatalmas plazma tv. Ami nem más, mint egy nagy fekete szögletes téglá. Az ilyen ellen csak egyféleképpen lehet védekezni: csipketerítővel kell lefedni.

*Kivéve persze, amikor éppen az egyik sorozat fut rajta...de az más kategória.

Hasonlóan terítő kerül minden 40 cm-nél magasabban fekvő vízszintes felületre. Az alatta levőkre pedig szőnyeg. Igen, még az erkélyen is van szőnyeg.

Maga a payanda is hasonló. Egy kiálló gerenda, ami bár roppant hasznos, de unalmasan néz ki. És néha még neki is lehet menni. Nosza rajta, dekoráljuk ki!

Az idők folyamán sokat változott ez a dekorálás. Kezdetben még ügyeltek arra, hogy a díszítés ne menjen az épület rovására. Ugyanis ez mindig faragással járt. Ha ezt jól csinálták, akkor a tartószerkezet terhelhetősége nem változott (bizonyára voltak olyan payanda-k is, ahol a dekorálás káros hatással volt az épület statikájára. Éppen e miatt ma nem is láthatunk ilyen házakat).

Később az emberek úgy érezték, hogyha valami jól néz ki, akkor abból nem elég, ha csak néhány darabka ücsörög a házon kívül. Nem volt kötelező, hogy a payanda mindenképpen tartógerenda legyen. Lehetett az csak úgy magában is...

Elkezdődött az a korszak, amikor a payanda egyszerű díszelemként kezdett létezni. Nem tartott ő semmi, csak simán oda lett szögelve a tető és a fal találkozásához. Így megfordult a sorrend. Nem ő tartotta a tetőt, hanem a tető tartotta őt...a tetőtartót...

Sőt! Mára már eljutottunk oda, hogy a házak egy nagy részénél egyáltalán nem használnak hagyományos tartó gerendákat, így payanda-ra semmi szükség. De mégis, azért, hogy a ház szép legyen (a tulajdonos szerint), telepokolják payanda-val.

Az internet tele van olyan cégekkel, műhelyekkel, amelyek payanda-ra szakosodott. Úgyhogy mi is vehetünk egyet magunknak. Mondjuk otthonra, a hűtő fölé.

2016-12-30

Törökországban (és a világ számos más pontján is) egyre inkább divat, hogy az ember piros alsóneműben lép át az új évbe.

Persze a profik nem átlépnek, hanem átesnek. Aki igazán jól csinálja, már december 31. reggel beesik az új évbe.

Aki pedig nagyon tud, az igazi időutazó. Megfelelő töménnyel feltöltve mindjárt 2-3 napot (esetenként évet) ugrik előre az időben!

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros, piros, piros, ma este semmi sem tilos![/caption]

Isztambul felkészült. Bár a Karácsonynak még nincs vége (sőt! el sem kezdődött! sőt! hivatalosan nincs is!), az üzletek már a következő nagy dobásra készülnek. Még inkább a következő nagy mérkőzésre! A következő nagy lázra!

Mert ami biztos, hogy most aztán mindeninek a vérnyomása a plafonon lesz! Főleg annak, aki a bankkártyát adja a szórakozáshoz vásárláshoz.

De annak is, aki a vásárlást elszenvedti.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A pirosneműk napja[/caption]

Az alsóbb kategóriáknál ugyanis ez egy igazi mérkőzés.

Sokan úgy érzik, hogy nem érdemes sokat költeni egy pirosneműre, ha azt csak az év egyetlen napján használják. Sőt! Ha olyan a férj vérmérséklete, akkor egészen biztosan nem lesz az a ruhanemű még egyszer felhúzva. Erre az elmés kínaiak is gondoltak, így az olcsóbb kategóriás termékeket olyan anyagból készítették, ami könnyen szakad. Egyes példányokat pedig automatikával látták el, amitől az magától cafatokra szakad, leesik.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Pirosneműt tessék! Vegyél mindjárt hármat![/caption]

Tehát van ez a fajta piros ruhadarab, ami már néhány líráért kapható. Ebből adódóan nemcsak egyet, hanem mindjárt csomagban is vehetünk, 3-5-8-20 darabot is. Úgy még olcsóbb. Meg biztonságos érzést ad, hogyha az anyag (vagy a férj) nem bírná ki éjfélig, akkor legyen tartalékban néhány darab.

Jól láthatóan, még kilós kiszereelésben is vásárolhatunk eme piros termékekből. Ami azért

érdekes megközelítés, mert ugyebár ez nem dinnye (de tényleg nem! - még ha egyesek a dinnyét is öltöztetik fel vele), ahol a súly lenne az egyik legfontosabb paraméter. Inkább pont fordítva: a minél kevesebb a minél jobb! Éppen ezért ha kilóra vennénk a piros ruhadarabokból, akkor mindenképpen érdemes előtte megnézni, hogy ez melyik típusú ruharab! Az, amelyik úgy takar, hogy nem takar, ezért kevés (majdnem nulla) anyagból készült. Vagy amelyik mechanikus-hidraulikus-mikrochippes-héliumtartályos megoldással próbálja feljebb emelni azt, amit a természet lefele húz. Ennél a termékfajtánál érthető okokból nagyobb tömeggel érdemes számolni. Főleg annál, amelyik vasbeton merevítést is tartalmaz.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Kilós piros fehérneműk[/caption]

Az, hogy ezek a piros fehérneműk olcsóak, nagy mennyiségben csalogatják a vásárlókat. Akik pedig sok esetben nem restek a versenytársukat már az üzlet kapujában egy jól irányzott lábmunkával lassításra kényszeríteni. Az ajtón túl pedig időnként egészen fehérneműremenő verekedések alakulhatnak ki egy-egy kacérabb ruhadarab megszerzésére. Pedig a mérkőzésben részt vevő szereplők inkább néznek ki úgy, mint akik egy földalatti rejtett apácazárdából érkeztek.

Minden esetre ezek a sportos tevékenységek nemcsak hogy bemelegítenek az éjszaka végelelázhatatlan bulijára, de még legalább képet adnak a pirosnemű szakító szilárdságáról is. Ezek alapján pedig a parketta/hálósoba ördögei eldönthetik, hogy inkább erősebb, vagy inkább könnyebben engedő ruhában szeretnének az új évbe átjutni.

A közepes kategóriában viszont már teljesen más a helyzet. Itt már megfigyelhetjük a kreativitást is. Persze van, aki inkább mást figyelne meg.. azt, ami a kreativitás mögött van. De azért lássuk be, hogy mennyivel érdekesebb, ha a megszokott alakzatok helyett mondjuk egy lepke bukkan elő.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Piros lepke[/caption]

Vagy a Mikulás-lány. Egyébként is Törökországban az új év egyik nemhivatalos szimbóluma a Mikulás (másik pedig a Karácsonyfa). Ezt bátran megtehetik, hiszen a Mikulás (csak az adózás elkerülése miatt van a lakcíme az Északi-Sarkra bejelentve)

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Mikulás-lány[/caption]

De a középkategóriában találunk jokert is, ami végeredményben bármi lehet: a Végzett asszonya, táncoslány, hercegnő, stb... De még aki felhúzza, az is bárki lehet lehet, hiszen a készlet mellé ajándék álarcot is adnak.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros napok jönnek...[/caption]

Természetesen találhatunk egyszerűbbeket is, meg elegánsabbakat is.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Piros napok jönnek[/caption]

A fenti képnél felhívnám a figyelmet a háttérben látható férfiakra készült pirosneműre is. Erről még lesz szó!

Addig viszont menjünk tovább, a felsőbb kategóriába! Itt már beléptünk a minél kevesebb, annál drágább emeletre. Egyúttal pedig a 18-as karikát is ki lehetne rakni. Amik ugyanis itt találhatóak, nos... ott nagyon kell nézelődni, hogy az ember a ruhát(?) egyáltalán megtalálja.

Persze ki az, aki a ruhát akarja keresni?? Természetesen a nő, amikor fel akarja venni. Egy ilyen darabnál azért vigyázni kell, hova tesszük le, mert könnyen becsúszhat a parketta rései közé.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Ez már erősen a 18+[/caption]

Mint fentebb már tapogatóztunk (<- ilyen szót is pont most! Na még ilyet!), hogy piros fehérnemű nemcsak a lányok számára árusítanak, hanem a fiúknak is. Persze nekik csak alsóneműt. Bár sose lehet tudni...

A férfit és a nőt nemcsak néhány alapvető testi bütyök különbözteti meg egymástól, hanem lényegesek a belső tulajdonságok. Míg a nők azáltal, hogy előbb-utóbb általában anyák lesznek, úgy vannak programozva, hogy felnőjenek, addig ilyen baleset egy férfival sohasem fordulhat elő. Ők úgymond a humor kategóriában maradnak.

Ez jól megfigyelhetők a piros alsóneműk esetében is. Ahol is a fő helyen egy vicces Mikulást találunk. Vagy bármi mást, ami vicces (egyések szerint legalábbis). De még az is, ami egyértelműbben egy bizonyos férfi-női kapcsolatra utal, az is humorral próbálkozik. Így születik pl. a kiselefént. De őt inkább nem mutatjuk meg, mert még megkunkorodik tőle az internet kábel...

Így legyen csak néhány példa a vicces Mikulásra.

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros alsóneműs variációk férfiakra.[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] A fiúk is pirosban mennek át az új évbe[/caption]

[caption id="" align="aligncenter" width="500"] Piros alsók[/caption]

És a végére még valami, ami piros. De őt már ne húzzuk fel, mert ő a villamos! Viszont ő is egy olyasmi, amivel az új évbe lehet átmenni.

[caption id="" align="aligncenter" width="375"] Piros villamos[/caption]

Szerencsés esetben találkozhatunk az ő testvérével, a . Aki bár nem piros, de mindenképpen sokkal jobb hangulatot hordoz magával.

Mindenkinek kellemes pirosruhás új évet kívánunk!

2016-12-31

Háhá! Most jól megelőztünk mindenkit! Nálunk már most új év van, 2017! Egy kerek órával beelőztünk mindenkit!

Bár ha belegondolunk, hogy most nyári idő van (kint meg mínusz akárhány fok), ami nem az igazi idő. A valóságban itt még csak 23:00 van, és csak 2016...

De végül is teljesen mindegy. Mire kijózanodunk (olyan áprilisra), addigra úgyis biztosan 2017 lesz.

BUÉK!